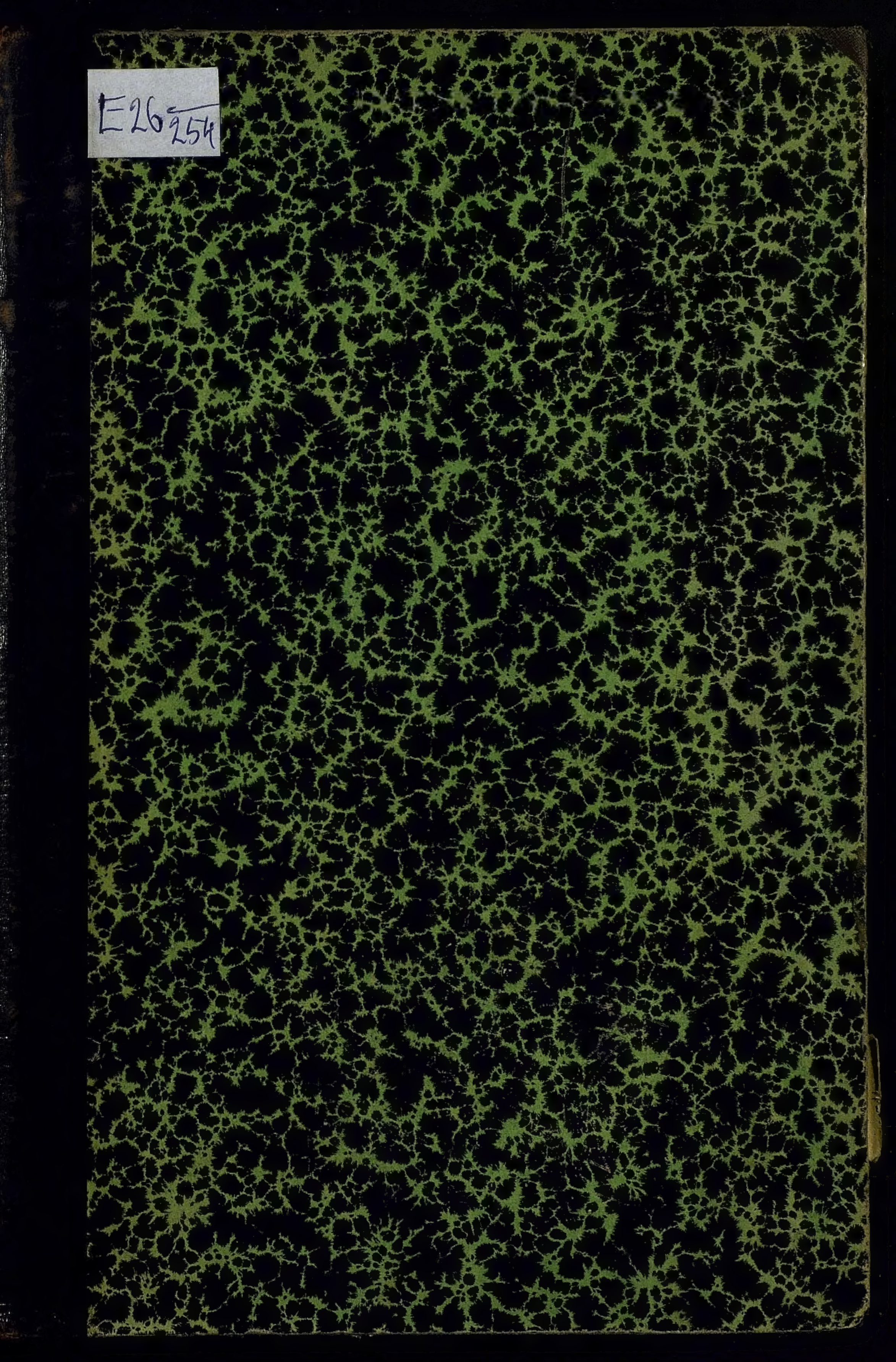
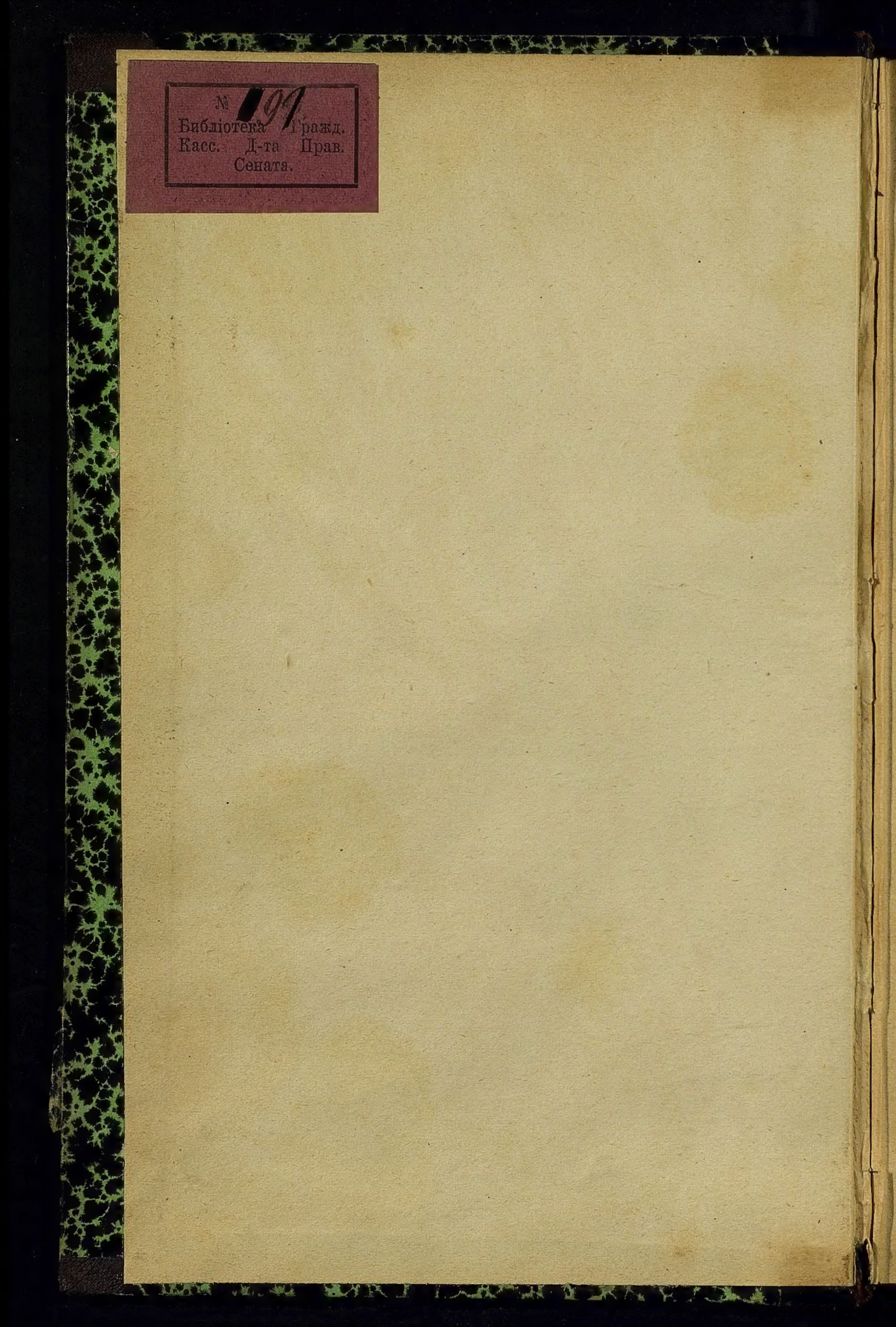
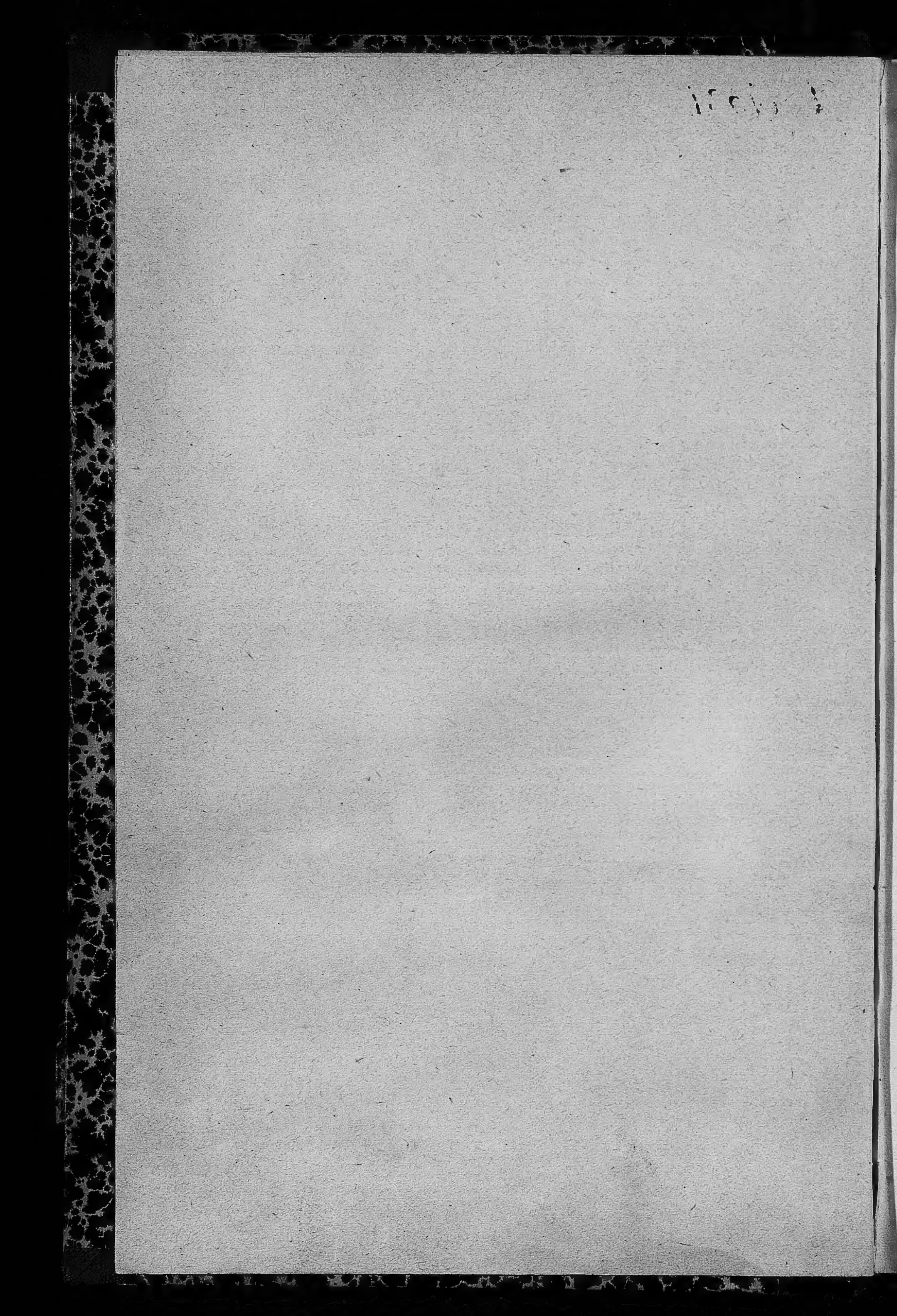

E26 c/254

№ 191
Библіотека Гражд.
Касс. Д-та Прав.
Сената.

СБОРНИКЪ
АДМИНИСТРАТИВНЫХЪ ПОСТАНОВЛЕНІЙ
ЦАРСТВА ПОЛЬСКАГО.

ВѢДОМСТВО ВНУТРЕННИХЪ И ДУХОВНЫХЪ ДѢЛЪ.

ЧАСТЬ I.

ГОРОДСКОЕ ХОЗЯЙСТВО.

ТОМЪ III.

заключающій правила
объ источникахъ городскихъ доходовъ, о предметахъ расходовъ, производимыхъ городскими кассами, о смѣтахъ доходовъ и расходовъ, а также о счетоводствѣ и отчетности этихъ кассъ.

КНИГА I.

ZBIÓR
PRZEPISÓW ADMINISTRACYJNYCH
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

CZĘŚĆ I.

GOSPODARSTWO MIEJSKIE.

TOM III.

ZAWIERAJĄCY PRZEPISY:
o źródłach dochodów miejskich, o przedmiotach wydatków z kass miejskich, oraz o etatach dochodów i wydatków, tudzież o kassowości i rachunkowości kass miejskich.

KSIĘGA I.

1866.

Печатано по ВЫСОЧАЙШЕМУ повелѣнію.

Варшава.—Въ Типографіи Ивана Яворскаго.

Drukowano z rozkazu NAJWYŻSZEGO.

Warszawa. — W Drukarni Jana Jaworskiego.

ОБЪЯСНЕНІЕ.

Настоящій III-й томъ, раздѣленный на двѣ книги, заключаетъ въ себѣ три слѣдующіе отдѣла:

Отдѣлъ VII, о доходахъ съ городовъ, образующій I-ю книгу:
,, VIII, о расходахъ изъ городскихъ кассъ, и
,, IX, о смѣтахъ доходовъ и расходовъ городскихъ кассъ, а также о счетоводствѣ и отчетности этихъ кассъ, образующіе 2-ю книгу.

Сборникъ этотъ, подъ главнымъ руководствомъ Вице-Предсѣдателя Государственнаго Совѣта Царства Польскаго, Дѣйствительнаго Тайнаго Совѣтника Сенатора Фундуклея, составленъ Статсъ-Референдаріемъ Собоцкимъ, изъ матеріаловъ, доставленныхъ изъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, Делегатомъ оной, Вице-Директоромъ Отдѣленія Общаго Управленія, Хлѣбовскимъ.

OBJAŚNIENIE.

Niniejszy tom III-ci, podzielony na dwie księgi, zawiera trzy działy następujące:

Dział VII, o dochodach z miast,—który tworzy księgę I-ą
„ VIII, o wydatkach z kass miejskich, i
„ IX, o etatach dochodów i wydatków kass miejskich, oraz o rachunkowości i kassowości tychże kass,—które to dwa ostatnie działy tworzą księgę II-ą.

Zbiór niniejszy, pod zwierzchnim kierunkiem Rzeczywistego Radcy Tajnego Senatora Fundukleja, Vice-Prezesa Rady Stanu Królestwa, ułożony został przez Referendarza Stanu Sobockiego, z materyałów, dostarczonych ze strony Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, przez Delegowanego od téj Władzy Vice-Dyrektora Wydziału Administracyi Ogólnéj Chlebowskiego.

ОГЛАВЛЕНІЕ ПРЕДМЕТОВЪ,

ЗАКЛЮЧАЮЩИХСЯ ВЪ НАСТОЯЩЕМЪ ТОМѢ III-мъ КНИГѢ I-ой.

SPIS PRZEDMIOTÓW

W NINIEJSZYM TOMIE III-im KSIĘDZE I-éj ZAWARTYCH.

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
4	Выписка изъ предписанія, объясняющая разницу между капиталами и остатками отъ доходовъ городскихъ кассъ.	17 Декабря 1833 года N. $^{15227}/_{22370}$.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.	66
5	Распоряженіе, указывающее правила относительно формы аукціонныхъ условій.	10 (22) Августа 1835 г. N. $^{20011}/_{40931}$.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.	68
6	Распоряженіе, объясняющее о томъ, что изъ поданныхъ къ торгамъ однимъ и тѣмъ же соискателемъ нѣсколькихъ объявленій дѣйствительнымъ признается то, которымъ предлагается самая выгодная цѣна.	29 Іюня (11 Іюля) 1839 г. N. $^{643}/_{20268}$.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.	82
7	Распоряженіе о передачѣ всякихъ остатковъ отъ городскихъ суммъ въ Банкъ, для приращенія процентами.	1 (13) Мая 1844 г. N. $^{18833}/_{9338}$.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	86

Numer porządkowy.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
4	Wyciąg z reskryptu, objaśniający różnicę między kapitałami a remanentami z dochodów kass miejskich.	17 Grudnia 1833 r. N. $^{15227}/_{22370}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.	67
5	Rozporządzenie wskazujące przepisy, do formy warunków licytacyjnych.	10 (22) Sierpnia 1835 r. N. $^{20011}/_{40931}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.	69
6	Rozporządzenie objaśniające: że z podanych kilku deklaracyj do licytacyi przez jednego konkurenta, ta jest ważną, która obejmuje najkorzystniéjszą ofertę.	29 Czerwca (11 Lipca) 1839 r. N. $^{643}/_{20268}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.	83
7	Rozporządzenie: aby wszelkie remanenta funduszów miejskich, przelewane były do Banku na lokacyę.	1(13) Maja 1844 r. N. $^{18833}/_{9338}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	87

ГЛАВА III.

Объ извлеченіи доходовъ съ ярмарочныхъ и торговыхъ сборовъ, съ мѣръ и вѣсовъ, съ боенъ и тому подобныхъ, извѣстныхъ подъ разными названіями, городскихъ принадлежностей.

TYTUŁ III.

O ciągnieniu dochodu z opłat: jarmarcznego, targowego, z miar i wag, ze szlachtuzów i tym podobnych, pod różnemi nazwami przynależytości miejskich.

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
4	Rozporządzenie, wskazujące tabelę uregulowanych dni jarmarcznych i targowych po miastach i osadach wiejskich.	12 (24) Grudnia 1850 r. N. $^{27965}/_{49560}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	107
5	Wyciąg z Najwyższego Ukazu, o utrzymywaniu szlachtuzów.	9 (21) Lipca 1834 r.	Ukaz Najwyższy.	111
6	Wyciąg z reskryptu zarządzającego: iż szlachtuz wykończony, oddany ma być protokularnie urzędowi handel kontrollującemu i dzierżawcy konsumcyi.	21 Września (3 Października) 1835 r. N. $^{9926}/_{20827}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.	111
7	Rozporządzenie, wskazujące do stosowania się tablice zamiany miar i wag rossyjskich na polskie i odwrotnie.	19 (31) Grudnia 1849 r. N. $^{55234}/_{18864}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	113
8	Rozporządzenie, wskazujące do użytku urzędowego instrukcyę o miarach i wagach, oraz instrukcyę co do postępowania przy sprawdzaniu i stemplowaniu miar i wag.	19 (31) Sierpnia 1850 r. N. $^{16492}/_{19718}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	199

*

ГЛАВА IV.

О канонахъ.

TYTUŁ IV.

O kanonach.

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
6	Rozporządzenie, rozwiązujące wynikłe wątpliwości, co do opłaty kanonu z rozmaitych procederów i przy rozmaitych okolicznościach.	1 (13) Kwietnia 1840 r. N. 429/4297.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	385
7	Rozporządzenie, względem uwolnienia prywatnych nauczycieli dzieci żydowskich od opłaty kanonu.	23 Listopada (5 Grudnia) 1842 r. N. 23957/43815.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	393
8	Postanowienie, o karze pieniężnéj od procederzystów, za nieopłacenie do kassy miejskiej kanonu.	4 (16) Grudnia 1842 r.	Rada Administracyjna.	397
9	Decyzya stanowiąca: iż Poczthalterowie obowiązani płacić kanon na rzecz kass miejskich.	27 Marca (8 Kwietnia) 1842 r.	Rada Administracyjna.	401
10	Rozporządzenie: iż fabrykanci sukna, sprzedający swój wyrób na targach i jarmarkach, opłacać winni kanon, tylko jako fabrykanci.	7 (19) Stycznia 1843 r. N. 5091/9454.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	403

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
11	Rozporządzenie wskazujące, w jakiéj ilości kanon ma być wymagany od dzierżawców dochodów.	16 (28) Paździer-nika 1844 r. N. 16147/29672.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	405
12	Rozporządzenie, iż professyoniści przędzeniem wełny zatrudniający się, kanon mają opłacać jako drelicharze.	12 (24) Lutego 1845 r. N. 14581/26010.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych	409
13	Decycya: iż procederzyści niemogący uiścić się z kar pieniężnych, ulegają karze aresztu.	18 (30) Grudnia 1845 r.	Rada Administracyjna.	411
14	Rozporządzenie rozstrzygające wątpliwości, co do opłat kanonowych od komissantów handlowych, frachtarzy, szyprów i rotmanów należnych.	19 (31) Grudnia 1856 r. N. 19640/40506.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	417
15	Rozporządzenie wskazujące, jaka ludność miast ma być brana za zasadę do ustanowienia opłat kanonowych na rzecz kass miejskich.	24 Lutego (8 Marca) 1862 r.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.	421

TYTUŁ V.

O prawie propinacyjném w miastach rządowych i o ciągnieniu z tąd dochodów przez kassy miejskie i mieszkańców, tudzież o propinacyi w miastach prywatnych.

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
4	Распоряженіе о томъ, чтобы въ торговыя условія былъ включаемъ размѣръ платежа съ мѣстнаго рома и портера.	4 (16) Сентября 1844 г. N. 13492/25642.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	438
5	Распоряженіе, объясняющее о томъ, что уксусная заправа не подлежитъ ни пропинаціонному, ни зысковому платежу въ пользу городскихъ кассъ.	27 Января (8 Февраля) 1847 года N. 30763/56546.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	442
6	Распоряженіе, объясняющее о томъ, что пропинаціонные платежи не должны быть взимаемы съ сладкихъ водокъ.	15 (27) Октября 1853 г. N. 3242/7210.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	446
7	Распоряженіе, объясняющее о томъ, что, если при вторично объявленныхъ торгахъ на отдачу въ откупъ городскихъ пропинаціонныхъ доходовъ, вмѣстѣ съ казенными сборами, соискатели не пожелаютъ торговаться отъ суммы, назначенной къ торгамъ, то можно торги эти начать отъ суммы, какая будетъ предложена самими соискателями.	27 Октября (8 Ноября) 1855 г. N. 19034/40918.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	450

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
4	Rozporządzenie zastrzegające: aby w warunkach licytacyjnych zamieszczaną była opłata od araku i porteru krajowego.	4 (16) Września 1844 r. N. $^{13492}/_{25642}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	439
5	Rozporządzenie objaśniające: że zaprawa octowa do żadnych opłat propinacyjnych i zyskowego, na rzecz kass miejskich pociąganą być niepowinna.	27 Stycznia (8 Lutego) 1847 r. N. $^{30763}/_{56546}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	443
6	Rozporządzenie objaśniające: że opłaty propinacyjne od wódek słodkich i likierów, mają być nadal uchylone.	15 (27) Października 1853 r. N. $^{3242}/_{7210}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	447
7	Rozporządzenie objaśniające: iż gdy konkurenci w drugim terminie nie zechcą licytować dochodów propinacyjnych miejskich razem ze skarbowemi konsumcyjnemi od praetium ustanowionego, licytacyę rozpocząć wolno od oferty, jaką kto poda.	27 Października (8 Listopada), 1855 r. N. $^{19034}/_{40918}$.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	451

ГЛАВА VI.

О доходѣ съ консенсоваго платежа, вносимаго содержателями шинковъ туземныхъ и заграничныхъ напитковъ въ казенныхъ и частныхъ городахъ.

TYTUŁ VI.

O dochodzie z opłaty konsensowego, przez szynkarzy trunków krajowych i zagranicznych w miastach rządowych i prywatnych uiszczanym.

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
3	Разрѣшеніе сомнѣнія относительно консенсоваго платежа съ питейныхъ заведеній.	14 Апрѣля 1817 г. N. 207/311.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.	494
4	Распространеніе правилъ, изложенныхъ въ постановленіи 4 Февраля 1817 года, на всѣхъ безъ изъятія розничныхъ продавцовъ напитковъ въ городахъ.	31 Марта 1818 года. N. 1,816.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	504
5	Распоряженіе, объясняющее о томъ, что складочники, ведущіе оптовой торгъ напитками, должны вносить консенсовые платежи.	30 Сентября (12 Октября) 1846 г. N. 19838/36534.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	508
6	Постановленіе о томъ, что шинки для продажи одного пива не входятъ въ число нормальныхъ шинковъ, установленныхъ для городовъ.	17 (29) Сентября 1851 г.	Совѣтъ Управленія.	512
7	Высочайшій указъ о воспрещеніи продажи питей въ воскресные, торжественные и табельные дни съ утра до часа по полудни.	24 Декабря (5 Января) 1863/4 г.	ВЫСОЧАЙШІЙ указъ.	516

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
3	Rozporządzenie rozwijające wątpliwości, co do opłaty konsensowéj od szynków.	14 Kwietnia 1817 r. N. 207/311.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi.	495
4	Postanowienie, rozciągające zasady postanowienia z d. 4 Lutego 1817 roku do wszystkich bez różnicy szynkujących trunkami w miastach.	31 Marca 1818 r. N. 1816.	Namiestnik Królewski.	505
5	Rozporządzenie objaśniające: że składnicy czyli handlarze hurtowi trunków, opłatę konsensową wnosić są obowiązani.	30 Września (12 Października) 1846 r. N. 19838/36534.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	509
6	Decyzya: że szynki samego piwa, w liczbę normalną szynków, dla miast ustanowioną, nie wchodzą.	17 (29) Września 1851 r.	Rada Administracyjna.	513
7	Ukaz NAJWYŻSZY, wzbraniający szynkowania trunków w dnie niedzielne, uroczyste, lub dworskie, od rana do godziny 1-éj po południu.	24 Grudnia (5 Stycznia) 1863/4.	Ukaz NAJWYŻSZY.	517

*

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.

ГЛАВА VII.

О складкахъ, взимаемыхъ съ жителей городовъ на усиленіе средствъ городскихъ кассъ.

МАТЕРІАЛЫ,

ЗАКЛЮЧАЮЩІЕ ВЪ СЕБѢ

ПОСТАНОВЛЕНІЯ

ПО

ГОРОДСКОМУ ХОЗЯЙСТВУ.

MATERYAŁY

OBEJMUJĄCE

USTAWY I URZĄDZENIA

DOTYCZĄCE

GOSPODARSTWA MIEJSKIEGO.

ОТДѢЛЪ VII.

ОБЪ ИСТОЧНИКАХЪ ГОРОДСКИХЪ ДОХОДОВЪ.

ГЛАВА I.

Объ отыскиванiи городскихъ доходовъ, ихъ предназначенiи и завѣдыванiи оными.

Введенiе.

Источники, изъ которыхъ города или экономическiя кассы оныхъ извлекаютъ свои доходы, суть слѣдующiе:

a) *недвижимое и движимое имущество, составляющее общую собственность каждой отдѣльно городской гмины, а именно: поземельныя имѣнiя, пахатныя земли, луга, лѣса, пастбища, плацы и строенiя, пожалованныя городу особенными привилегiями, или купленныя за его деньги, а равно всѣ доходы съ оныхъ и накопившiеся денежные капиталы;*

b) *особыя, предоставленныя городскимъ кассамъ, права на взиманiе извѣстныхъ платежей или съ мѣщанъ, занимающихся торговлею, ремеслами и разными заработками, или же съ прибывающихъ въ городъ съ жизненными припасами и издѣлiями на торги, ярмарки, или по другимъ какимъ нибудь дѣламъ;*

c) *денежныя складки, взимаемыя съ владѣльцевъ городскихъ недвижимостей и съ зарабатывающихъ промышленниковъ, для усиленiя средствъ городской кассы, по мѣрѣ того, какъ доходы оной окажутся недостаточными на удовлетворенiе штатныхъ или необыкновенныхъ расходовъ, вызванныхъ необходимою надобностью.*

DZIAŁ VII.

O ŹRÓDŁACH DOCHODÓW MIEJSKICH.

TYTUŁ I.

O wykrywaniu dochodów miejskich, ich przeznaczeniu i zawiadywaniu.

Wstęp.

Źródła, z których miasta czyli ich Kassy ekonomiczne czerpią swoje dochody, są następujące:

a) *Nieruchomy i ruchomy majątek, wspólną własność każdéj z osobna gminy miejskiéj stanowiący, a mianowicie: dobra ziemskie, grunta rolne, łąki, lasy, pastwiska, place i budowle przywilejami miastu nadane, lub za fundusze jego nabyte, oraz wszelkie użytki z tychże i nagromadzone kapitały pieniężne.*

b) *Prawa szczególne, nadane kassie miejskiéj do poboru pewnych opłat, już to od mieszczan trudniących się handlem, rzemiosłami i różnemi zarobkami, już to od przybywających do miasta z produktami i wyrobami na targi, jarmarki, lub w innych jakich interessach.*

c) *Składki pieniężne, wybierane od posiadaczy nieruchomości miejskich, i od zarobkujących procederzystów, na zasilenie kassy miejskiéj, o ile dochody jéj niewystarczają na pokrycie etatowych lub nadzwyczajnych wydatków, konieczną potrzebą wywołanych.*

Магистраты и Смотрители городовъ, а нынѣ Помощники Уѣздныхъ Начальниковъ, должны особенно заботиться объ открытіи и приведеніи въ извѣстность доходовъ изъ упомянутыхъ трехъ источниковъ въ каждомъ городѣ, а также наблюдать за тѣмъ, чтобы открытые доходы были внесены въ смѣту доходовъ городской кассы, безъ малѣйшаго пропуска или уменьшенія.

Наименованіе доходовъ, предназначеніе оныхъ, а также завѣдываніе ими указываютъ помѣщенныя ниже сего правила.

№ 1.

О составленіи подробной описи всѣмъ суммамъ, составляющимъ городскіе доходы.

(24 Августа 1818 г.)

Выписка изъ инструкціи Смотрителямъ городовъ (а), изданной Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

Статья 16.

Смотритель дѣлаетъ повѣрку инвентаря городской собственности и опись всѣмъ суммамъ, которыя составляютъ доходъ города, поступающій, или долженствующій поступать въ городскую кассу. Смотритель обязанъ особенно стараться приве-

---

(а) Должности прежнихъ Смотрителей городовъ исполняютъ нынѣ Уѣздные Начальники, или ихъ помощники.

Szczególném staraniem Magistratów oraz Dozorców miast, a dziś Pomocników Naczelników powiatowych, powinno być wykrywanie i spisanie dochodów z powyższych trzech źródeł w każdém mieście, oraz czuwanie, aby wykryte dochody wprowadzane były, bez żadnego opuszczenia lub zmniejszenia, do etatu Kassy miejskiéj.

Nazwy dochodów, przeznaczenie, oraz zawiadywanie temiż dochodami, wskazują zamieszczone poniżéj przepisy.

№ 1.

Zarządzenie sporządzenia spisu szczegółowo wszelkich funduszów, stanowiących dochody miast.

(d. 24 Sierpnia 1818 r.)

Wyciąg z instrukcyi dla Dozorców Miast (a) przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi wydanéj.

Artykuł 16.

Dozorca przystąpi do skonfrontowania inwentarza własności miejskiéj i spisania wszelkich funduszów onego, które stanowią dochód miasta do kassy miejskiéj wpływający, lub wpływać winny. Szczególném staraniem być ma Dozorcy naj-

---

(a) Obowiązki dawniejszych Dozorców miast obecnie spełniają Naczelnicy Powiatowi lub ich Starsi Pomocnicy.

сти со всею точностію въ извѣстность таковыя суммы, или по привилегіямъ и исключительнымъ правамъ, или по прежнимъ и теперешнимъ смѣтамъ доходовъ городскихъ кассъ, или, наконецъ, по словесному показанію жителей. Инвентарная опись таковымъ суммамъ, должна быть составлена со всею точностію, потому что она будетъ служить основаніемъ для имѣющихъ быть составленными городскихъ смѣтъ на будущіе годы. Поэтому слѣдуетъ въ ней подробно обозначить: каждый фундушъ, на основаніи какого права онъ принадлежитъ городу, изъ чего состоитъ, сколько прежде приносилъ дохода, сколько приноситъ теперь и сколько, при хорошемъ устройствѣ, можетъ приносить на будущее время; отъ какихъ фундушей и по какимъ причинамъ городъ не получаетъ дохода, какія представляются средства для усиленія оныхъ или для возвращенія городской кассѣ? Въ особенности, въ этой описи должно быть показано, владѣетъ ли городъ и какими именно землями, пашнями, садами, плацами, прудами, рѣками, озерами, лугами, лѣсами, зарослями, пастбищами, деревнями, фольварками, домами, барщиною, кирпичными, известковыми, пивоваренными и винокуренными заводами, мельницами, каменоломнями, виннымъ откупомъ, чоповымъ сборомъ, питейными домами, корчмами, мясными рядами; имѣтъ ли онъ право на взиманіе чиншей и сборовъ: плотиннаго, мостоваго, за перевозъ, за мѣсто на рынкѣ, отъ товаровъ, привозимыхъ на ярмарки, сбора на содержаніе мостовыхъ, копытковаго, вѣсоваго, лаудемій, каноновъ отъ промысловъ и ремеслъ консенсоваго сбора отъ баловъ, музыки, бильярдовъ, шинковъ, складокъ на училища, платы за право гражданства и т. п.

Всѣ эти и другія статьи доходовъ должны быть помѣщены въ описи и исторически описаны. Сюда слѣдуетъ включить всѣ капиталы, или данные въ ссуду и кому именно, для приращенія процентами, или находящіеся въ городской кассѣ на лицо, или же числящіеся въ недоборахъ и недоимкахъ и за кѣмъ именно. Составленную такимъ образомъ опись Смотритель, вмѣстѣ съ своими примѣчаніями и мнѣніемъ, представляетъ собо

ściśléj dochodzić takowych funduszów, bądź z przywilejów i nadań, bądź z etatów przeszłych i teraźniejszych kassowych, bądź nakoniec z ustnego mieszkańców podania. Inwentarz czyli spis takowych funduszów, ma być dokładnie sporządzony, gdyż ten służyć będzie za zasadę do formować się mających miejskich etatów na dalsze lata; dla tego w nim wyszczególniony być ma: każdy fundusz, na mocy jakiego prawa miastu służy, z czego się składa, wiele dawniej czynił dochodu, wiele teraz czyni, a wiele na przyszłość, przy dobrém urządzeniu, czynić może? z których funduszów i dla czego miasto nie pobiera dochodu; jakie są środki do podniesienia onych, lub przywrócenia ich kassie miejskiéj? W szczególności w spisie takowym powinno być wykazano, czy miasto posiada i jakie grunta, role, ogrody, place, stawy, rzeki, jeziora, łąki, lasy, zarośla, pastwiska, wsie, folwarki, domy, robociznę, cegielnie, wapiarnie, browary, gorzelnie, młyny, łomnie kamieni, propinacyę, czopowe, szynki, karczmy, jatki; prawo pobierania czynszów: grobelnego, mostowego, przewozu, targowego, jarmarcznego, kopytkowego, wagowego, laudemii, kanonów od professyj i rzemiosł, konsensowego od balów, muzyki, bilardów, szynków; składki na szkołę, opłaty od prawa obywatelstwa i t. d.

Te wszystkie i inne tytuły funduszów, w spisie umieszczone, i historycznie w nim opisane być powinny; do tego dołączyć należy wszelkie kapitały, czyli te na procentach i u kogo ulokowane są, czyli też w kassie miejskiéj w gotowiźnie pozostają, lub w defektach i retentach, i na kim zalegają. Tak uformowany spis, Dozorca, przy dołączeniu swych uwag i opinii, prześle osobno z każdego miasta w jednym

изъ каждаго города въ одномъ экземплярѣ въ Воеводскую Коммисію, а въ другомъ непосредственно въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи. При семъ послѣднемъ экземплярѣ прилагаетъ онъ всѣ подлинные документы, оправдывающіе каждую сумму и доходъ города. Наконецъ, третій экземпляръ упомянутой описи Смотритель пріобщаетъ къ своимъ дѣламъ.

24 Августа 1818 года.

Министръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Ѳ. Мостовскій.*

№ 2.

О всѣхъ находящихся въ употребленіи городскихъ доходахъ.

(15 Января 1820 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Внутренныхъ Дѣлъ и Полиціи.

Усматривая изъ полученныхъ по сіе время проэктовъ смѣтъ, что Смотрители городовъ не обращаютъ надлежащаго вниманія на доходы, какими дѣйствительно долженъ пользоваться всякій городъ, и что только нѣкоторые изъ нихъ, въ представленныхъ проэктахъ смѣтъ, помѣщаютъ доходъ отъ мѣръ и вѣсовъ, отъ платежей за выгонъ скота на пастбища, отъ платежей за му-

egzemplarzu Kommissyi Wojewódzkiéj, w drugim bezpośrednio Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi; przy tym ostatnim egzemplarzu dołączy zarazem wszelkie oryginalne dowody, usprawiedliwiające każdy fundusz i dochód miasta; trzeci nakoniec egzemplarz rzeczonego inwentarza Dozorca przy swych aktach zachowa.

w Warszawie, dnia 24 Sierpnia 1818 r.

Minister Prezydujący,

(podpisano) *T. Mostowski.*

№ 2.

O wszelkich w używaniu będących dochodach miejskich.

(d. 15 Stycznia 1820 r.)

do
wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Policyi.

Przekonawszy się, z otrzymanych dotąd projektów do etatów, iż Dozorcy miast na dochody, jakie istotnie każde miasto mieć musi, niedosyć zważają, i niektórzy tylko z nich, w przedstawionych projektach do etatów, umieszczają dochód z wag i miar, z opłaty za pastwiska od bydła, z opłaty od muzyki, od handlujących, od nadania prawa miejskiego; inni

зыку, отъ торгующихъ, за полученіе городскаго права, другіе же, не обращая вниманія на эти доходы, не включаютъ ихъ вовсе въ проэкты смѣтъ, а вслѣдствіе того наносятъ городскимъ кассамъ, не имѣющимъ и безъ того достаточныхъ суммъ, чувствительный ущербъ, что представляетъ затрудненія въ усиленіи оныхъ,—Правительственная Коммисія, желая предотвратить на будущее время подобные случаи, препровождаетъ въ Воеводскую Коммисію именной списокъ всѣмъ находящимся въ употребленіи городскимъ доходамъ и увѣдомляетъ, что вмѣстѣ съ симъ препровожденъ и къ Смотрителямъ городовъ такой же списокъ городскимъ доходамъ, при чемъ предписано имъ стараться, по возможности, привести оные въ извѣстность въ каждомъ городѣ, за исполненіемъ чего обязана строго наблюдать Воеводская Коммисія.

15 Января 1820 года.

Министръ Предсѣдательствующій,

(подписано) *Ѳ. Мостовскій.*

N. 985.

Приложеніе къ N. 2.

Именной списокъ всѣмъ находящимся въ употребленіи городскимъ доходамъ.

А. Чинши съ безсрочныхъ арендъ:

1. съ пахатныхъ земель,
2. съ плацовъ,

zaś na takowe dochody względu niemając, wypuszczają one, a przez to kassy miejskie, i tak szczupłe fundusze mające, na uszczerbek wystawiają, co w podźwignieniu ich trudność stanowi; Kommissya Rządowa przeto zapobiegając nadal podobnym wypadkom, przesyła Kommissyi Wojewódzkiéj: *wypis imienny* wszelkich w używaniu będących dochodów miejskich, przy zawiadomieniu, że Dozorcom miast na dniu dzisiejszym wprost podobny wypis dochodów miejskich przesłany został, z zaleceniem, aby tych w każdém mieście dochodzić starali się; skutku czego Kommissya Wojewódzka ściśle dopilnować winna.

w Warszawie, d. 15 Stycznia 1820 roku.

Minister Prezydujący,
(podpisano) *T. Mostowski.*

Nr. 985.

Anneks do Nr. 2.

Wypis imienny wszelkich w używaniu będących dochodów miejskich.

A. *Czynsze z dzierżaw wieczystych.*

1. z rolnych gruntów,
2. z placów,

3. съ домовъ,
4. съ садовъ,
5. съ луговъ,
6. съ пастбищъ,
7. съ мельницъ.

В. Чинши съ временныхъ арендъ:

1. съ деревни или фольварка,
2. съ земель,
3. съ пастбищъ для скота,
4. съ луговъ,
5. съ городскихъ домовъ,
6. съ корчемъ,
7. съ кирпичныхъ заводовъ,
8. съ известковыхъ,
9. съ лѣсопильныхъ заводовъ,
10. съ мельницъ,
11. со смоленъ,
12. съ дегтярныхъ заводовъ,
13. съ мясныхъ и булочныхъ рядовъ,
14. съ рыночныхъ будокъ,
15. съ пивоваренъ,
16. съ виннаго откупа,
17. съ товаровъ, привозимыхъ на ярмарку,
18. съ мѣстъ на рынкѣ,
19. со сбора на починку мостовой, со сбора копытковаго, со сбора полянковаго,
20. съ плотиннаго,
21. съ мостоваго,
22. съ мѣроваго и вѣсоваго,
23. съ лопаткоеаго (за убой скота),
24. съ платы за продажу иностранныхъ напитковъ.

3. z domów,
4. z ogrodów,
5. z łąk,
6. z pastwisk,
7. z młyna,

B. *Czynsze z dzierżaw czasowych.*

1. ze wsi lub folwarku,
2. z gruntów,
3. z pastwiska dla bydła,
4. z łąk,
5. z domów miejskich,
6. z karczmy,
7. z cegielni,
8. z wapiarni,
9. z tartaku,
10. z młyna,
11. z smolarni,
12. z dziegciarni,
13. z jatek rzeźniczych i piekarskich,
14. z bud czyli kramów,
15. z browaru,
16. z propinacyi,
17. z jarmarcznego,
18. z targowego,
19. { z brukowego, z kopytkowego, z polankowego,
20. z groblowego,
21. z mostowego,
22. z miarowego i wagowego,
23. z łopatkowego (od rzezi bydląt),
24. z opłaty od sprzedaży trunków zagranicznych.

25. съ дани, собираемой въ зернѣ,
26. съ рыбной ловли,
27. съ охоты,
28. съ камня, складываемаго въ натурѣ при въѣздѣ,
29. съ продажи дерева въ лѣсахъ,
съ продажи кирпича, выдѣланнаго въ городскомъ кирпичномъ заводѣ,
съ продажи извести, камня, глины, песка и проч.

C. Съ процентовъ отъ капиталовъ:

D. Съ консенсовъ на распивочную продажу мѣстныхъ напитковъ.

E. Съ канона или платы отъ заработковъ:
съ платы за городское право,
съ платы за музыку,
съ платы за балы, редуты и другія игры и зрѣлища,
съ платы за борти.

F. Со складокъ отъ владѣльца города,
со складокъ отъ жителей.

G. Со штрафовъ за порубку лѣсовъ.

H. Непредвидимые доходы.

Примѣчаніе: Въ позднѣйшее время, послѣ предписанія, при которомъ приложенъ этотъ списокъ, прибыли еще въ городскихъ кассахъ слѣдующіе источники доходовъ:

I. проценты отъ передаваемыхъ въ Польскій Банкъ остатковъ городскихъ кассъ отъ штатныхъ расходовъ;

K. 4% съ откупа консумціонныхъ сборовъ, уплачиваемые казною Царства городскимъ кассамъ за содержаніе скотобоенъ;

L. въ городахъ, находящихся при судоходныхъ рѣкахъ, какъ-то: Влоцлавкѣ, Плоцкѣ, Пултускѣ, Завихостѣ, заведена плата сухопутнаго сбора отъ причаливающихъ къ берегу на-

25. z osepów,
26. z rybołostwa,
27. z polowania,
28. dochód z kamieni w naturze przy wjazdach składanych,

29. ze sprzedaży drzewa z lasów,
„ „ cegły, wyrobionéj w cegielni miejskiéj,
„ „ wapna, kamieni, gliny, piasku itp.

C. *Z prowizyi od kapitałów.*

D. *Z konsensowego na szynki trunków krajowych.*

E. *Z kanonu czyli opłaty od zarobków:*
z opłaty od prawa miejskiego,
„ muzyki,
„ balów, redut i innych zabaw i widowisk,
„ barci.

F. *Ze składek od dominium miasta,*
ze składek od mieszkańców.

G. *Z kar defraudacyjnych leśnych.*

H. *Dochody nieprzewidziane.*

Uwaga. W późniejszym czasie od reskryptu, przy którym niniejszy wykaz załączono, przybyły jeszcze dla kass miejskich następujące źródła dochodowe:

I. Procenta od składanych w Banku Polskim pozostałości czyli remanentów kass miejskich, jakie zbywają od wydatków etatowych.

K. Procent 4% od dzierżawy dochodów konsumcyjnych, jakie Skarb Królestwa płaci kassom miejskim za utrzymywanie szlachtuzów czyli bydłobojni.

L. W miastach nad spławnemi rzekami położonych, jak Włocławek, Płock, Pułtusk, Zawichost, zaprowadzona opłata

груженныхъ судовъ, какъ источника, изъ котораго содержатся набережныя.

Съ подлиннымъ вѣрно:
Вице-Директоръ Отдѣленія общей Администраціи,
(подписано) *Хлѣбовскій.*

№ 3.

Выписка изъ инструкціи Бургомистрамъ и городскимъ кассирамъ относительно завѣдыванія суммами и доходами, поступающими въ городскія кассы,

(15 Января 1822 г.)

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

Для введенія и обезпеченія на будущее время единообразія въ завѣдываніи городскими фундушами и доходами, а равно для обезпеченія порядка и контроля въ городскихъ кассахъ, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи постановляетъ слѣдующія правила.

ОБЩІЯ ПОЛОЖЕНІЯ:

О свойствѣ фундушей и доходовъ городскихъ кассъ и о завѣдываніи оными.

1. *Городскіе фундуши:*
   а) состоятъ или изъ общей всей городской гминѣ собственности, составляющей ея имущество, и вспо-

lądowego od statków ładownych u brzegu stawających, jako źródło, z którego utrzymywane są bulwarki nadbrzeżne.

Za zgodność,
Vice-Dyrektor Wydziału Administracyi Ogólnéj,
(podpisano) *Chlebowski.*

№ 3.

Wyciąg z Instrukcyi dla Burmistrzów i Kassyerów miejskich, dotyczącéj administracyi funduszów i dochodów do kass miejskich wpływających.

(d. 15 Stycznia 1822 r.)

do
Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Policyi.

Dla zaprowadzenia i zapewnienia na przyszłość jednostajności w administrowaniu funduszów i dochodów miejskich, niemniéj dla zabezpieczenia porządku i kontrolli kass miejskich, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi następujące udziela przepisy.

W OGÓLNOŚCI:

O naturze funduszów i dochodów kass miejskich i o ich zawiadywaniu.

1. *Fundusze miejskie:*

a) albo pochodzą ze wspólnéj całéj gminy miejskiéj własności, majątek jéj stanowiącéj — i z posiłko-

могательныхъ платежей отдѣльныхъ ея членовъ и жителей, пользующихся ея правами, и назначены на удовлетворенiе надобностей города и на общеполезныя цѣли;

b) или изъ складокъ отъ отдѣльныхъ домохозяевъ, жителей города, для совокупнаго взноса податей и исполненiя общественныхъ повинностей, и всѣхъ подобнаго рода обязанностей, которыя проистекаютъ изъ разныхъ мѣстныхъ обществъ или учрежденiй.

2. Перваго рода фундуши и доходы, назначенные на надобности и въ пользу города, подлежатъ собственно гминному управленiю и взиманiю въ городскую кассу.

3. Другаго же рода доходы, поступающiе въ сiю кассу, суть только переходящiе и должны быть считаемы имѣющими особое свое назначенiе депозитами, которые бываютъ переводимы въ казенныя или институтскiя казначейства.

4. Взиманiемъ, какъ гминныхъ, такъ и переходящихъ доходовъ, не вправѣ заниматься въ городѣ кто либо другой, кромѣ назначеннаго начальствомъ городскаго Кассира, который, въ обезпеченiе ввѣренныхъ ему суммъ, обязанъ представить залогъ, согласно постановленiю Князя Намѣстника въ Царствѣ отъ 30 Мая 1818 года.

5. Къ Кассиру относятся: прiемъ суммъ, производство изъ нихъ расходовъ, согласно правиламъ, ниже, въ сей инструкцiи, указаннымъ, веденiе регистровъ и кассовыхъ книгъ, подача срочныхъ вѣдомостей о состоянiи кассы и представленiе отчетовъ.

6. Непосредственный надзоръ за кассиромъ имѣетъ Бургомистръ, не только самъ, но и со всѣмъ составомъ городскаго управленiя. Бургомистръ обязанъ наблюдать за цѣлостiю имущества и всѣхъ доходовъ; онъ обязанъ, стараться о сохраненiи, увеличенiи и соотвѣтственномъ употребленiи суммъ, наблюдать за своевременнымъ поступленiемъ доходовъ въ городскую кассу и

wych opłat od szczególnych członków i mieszkańców, praw jéj używających, na zaspokojenie potrzeb i publicznego użytku miasta przeznaczone;

b) albo pochodzą ze składek od szczególnych właścicieli mieszkańców miasta, dla łącznego zaspokojenia podatków, ciężarów publicznych i wszelkich tym podobnych zobowiązań, jakie z rozmaitych krajowych stowarzyszeń lub instytucyj wynikają.

2. Pierwszego rodzaju fundusze i dochody, na potrzeby i użytek miasta przeznaczone, należą właściwie do administracyi gminnéj i do poboru kassy miejskiéj.

3. Drugiego zaś rodzaju wpływy do téjże kassy, są tylko *przechodniemi* i uważanemi być winny jako depozyta, szczególne swe przeznaczenie mające, które przelewanemi bywają do Kass skarbowych lub instytutowych.

4. Poborem, tak funduszów gminnych, jakotéż funduszów przechodnich, nikt inny w mieście trudnić się nie jest mocen, jak tylko kassyer miejski, przez zwierzchnią Władzę zanominowany; który na całość funduszów powierzonych, kaucyę, zastrzeżoną przez ustawę Księcia Namiestnika Królewskiego z dnia 30 Maja 1818 r., złożyć jest obowiązanym.

5. Do kassyera należy pobierać fundusze, czynić z nich wydatki, stosownie do przepisów w niniejszéj Instrukcyi poniżéj wskazanych, utrzymywać regestra i książki kassowe, podawać raporta o stanie kassy w peryodycznych terminach i składać rachunki.

6. Bezpośrednio nad kassyerem czuwa burmistrz, nietylko sam szczególnie, ale też i z całym składem urzędu miejskiego. Burmistrza jest obowiązkiem mieć baczność na całość majątku i wszelkich dochodów, do niego należy starać się o utrzymanie, pomnożenie i przyzwoite użycie funduszów, dopilnować: aby dochody regularnie do kassy miejskiej wpływały,

за порядкомъ веденія кассовыхъ отчетовъ; за все это онъ отвѣчаетъ вмѣстѣ съ кассиромъ.

7. Городское управленіе обязано: заниматься надлежащимъ обезпеченіемъ гминнаго имущества въ юридическомъ отношеніи, отыскивать источники доходовъ, составлять проэкты смѣтъ, дѣлать раскладки между плательщиками въ случаѣ надобности, или для дополненія смѣты, или для выполненія обязательствъ относительно Правительства и обществъ (институтовъ).

8. Наконецъ, обводовый Коммисаръ долженъ наблюдать, чтобы, какъ Кассиръ и Бургомистръ, такъ и городское Управленіе исполняли свои обязанности, подъ совокупною отвѣтственностію его за проступокъ или упущеніе.

ЧАСТНЫЯ ПОЛОЖЕНІЯ.

I. О фундушахъ, назначенныхъ на удовлетвореніе надобностей и на пользу всей гмины.

А) О взиманіи этихъ фундушей.

9. При взиманіи городскихъ фундушей служитъ руководствомъ утвержденная Воеводскою Коммисіею или Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ смѣта городской кассы.

10. Такъ какъ показанные по смѣтѣ доходы изъ суммъ городской кассы (кромѣ безсрочныхъ чиншей) подлежатъ со временемъ измѣненію, смѣты же обыкновенно утверждаются на нѣсколько лѣтъ, то, при взиманіи доходовъ, независимо отъ смѣты, должны еще быть соблюдены слѣдующія правила настоящей инструкціи.

11. Доходы городской кассы, согласно утвержденнымъ смѣтамъ, состоятъ обыкновенно:

a) изъ безсрочныхъ чиншей;

b) изъ временныхъ арендъ;

przestrzegać porządku w utrzymywaniu rachunkowości kassowéj; za co wszystko, z kassyerem łącznie, jest odpowiedzialnym.

7. Do składu urzędu miejskiego należy trudnić się przyzwoitém zabezpieczeniem majątku gminnego we względzie prawnym, wynajdywać źródła dochodów, układać projekta do etatu, sporządzać rozkłady na szczególnych kontrybuentów, gdzie tego wyniknie potrzeba, bądź to dla dopełnienia etatu, bądź dla uiszczenia zobowiązań względem Rządu i towarzystw (instytucyj).

8. Kommissarz nakoniec do obwodu delegowany przestrzegać będzie, aby tak kassyer, burmistrz, jako i urząd miejski, obowiązkom swym zadosyć czynili, a to pod wspólną tegoż kommissarza, za winę lub uchybienie, odpowiedzialnością.

W SZCZEGÓLNOŚCI.

I. Co do funduszów na zaspokojenie potrzeb i na użytek całéj gminy przeznaczonych.

A) *O poborze tychże funduszów.*

9. W poborze funduszów miejskich służy za wskazówkę etat, dla kassy miejskiéj przez Kommisyę Wojewódzką lub Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych zatwierdzony.

10. Ponieważ dochody z funduszów kassy miejskiéj, etátem wskazane (oprócz wszystkich czynszów), czasowéj ulegają zmianie, a etaty zwykle na kilka lat zatwierdzane bywają; przeto w poborze dochodów, prócz uwagi na etat, następujące jeszcze przepisy niniejszéj Instrukcyi zachowane być winny.

11. Dochody kassy miejskiéj, wedle zatwierdzonych etatów, składają się zwykle:

a) z czynszów wieczystych,
b) z dzierżaw czasowych,

c) изъ процентовъ отъ данныхъ въ займы капиталовъ;
d) изъ консенсной платы за распивочную продажу напитковъ;
e) изъ платежа канона отъ городскихъ заработковъ;
f) изъ складокъ отъ владѣльцевъ;
g) изъ складокъ отъ жителей;
h) изъ чрезвычайныхъ доходовъ.

12. Безсрочные чинши, будучи опредѣлены постоянно одинъ разъ навсегда, не подлежатъ никакой перемѣнѣ; почему, при взиманіи оныхъ, служитъ неизмѣннымъ правиломъ смѣта.

Еслибы однакоже другія какія нибудь городскія принадлежности, въ періодъ утвержденной смѣты, были отданы на безсрочный чиншъ,—въ такомъ случаѣ, при взиманіи этихъ чиншей, какъ не помѣщенныхъ еще въ штатѣ, должны служить руководствомъ особыя на каждый разъ разрѣшенія Воеводской Коммисіи. Наконецъ, доходы отъ чиншей должны быть взимаемы въ сроки, опредѣленные правилами; если же срокъ не назначенъ, то они должны быть взимаемы въ Ноябрѣ мѣсяцѣ каждаго года.

13. Количество дохода изъ временныхъ арендъ основывается на аукціонныхъ протоколахъ и утвержденныхъ контрактахъ, согласно полученнымъ городскою кассою разрѣшеніямъ.

При каждомъ аукціонѣ долженъ присутствовать полный личный составъ городскаго Управленія и подписать аукціонный протоколъ.

Сроки платежа арендныхъ чиншей опредѣляются подробными условіями контракта, или аукціоннаго протокола.

14. Доходы отъ процентовъ съ капиталовъ, данныхъ городскою кассою въ займы, должны быть получаемы по срокамъ, опредѣленнымъ записями или документами.

15. Доходъ отъ консенсовъ на питейные дома опредѣляютъ утвержденные Воеводскою Коммисіею декларaціонные спи-

c) z prowizyi od kapitałów rozpożyczonych,

d) z opłaty konsensowego od szynku trunków,

e) z opłaty kanonu od zarobków miejskich,

f) ze składek od dominiów,
g) ze składek od mieszkańców,
h) z dochodów nadzwyczajnych.

12. Czynsze wieczyste, jako już raz na zawsze stale oznaczone, żadnéj nieulegają zmianie; w poborze zatém takich czynszów, za niezmienne prawidło służy etat.

W przypadku atoli, jeżeliby inne jakie pertynencye miejskie, w ciągu lat etatu zatwierdzonego, na czynsz wieczny wypuszczone być miały, w takim przypadku, co do poboru tychże czynszów, jako etatem jeszcze nie objętych, posłużą za prawidło szczególne, przez Kommissyę Wojewódzką wydane upoważnienia. —Z resztą, dochody z czynszów wybierane być winny w czasie i terminach przepisami oznaczonych, jeżeliby zaś termin nie był wskazany, pobierane być mają w miesiącu Listopadzie każdego roku.

13. Ilość dochodu z dzierżaw czasowych zasadza się na protokółach *licytacyjnych* i kontraktach, zatwierdzonych stosownie do wydanych dla kassy miejskiéj upoważnień.

Przy licytacyi każdéj, cały skład urzędu miejskiego przytomnym być i protokół licytacyi podpisać powinien.

Kiedy zaś raty dzierżawne płacone być mają, stanowią szczególne warunki kontraktu, lub protokółu licytacyjnego.

14. Dochody z procentów od kapitałów z kassy miejskiéj rozpożyczonych, stosownie do zapisów lub dokumentów, w terminach temiż oznaczonych pobierane być winny.

15. Dochód z konsensowego od szynków, stanowią listy

ски и разрѣшенія, данныя Воеводскою Коммисіею по сему предмету кассѣ.

16. Какой канонъ долженъ поступать отъ заработковъ, это опредѣляется смѣтою. Относительно же приращенія или уменьшенія этого рода дохода, какія могутъ случиться въ теченіе смѣтнаго періода, должны служить основаніемъ подробныя распоряженія Воеводской Коммисіи.

17. Складка отъ вотчиннаго владѣльца, показанная по штату на основаніи поданнаго имъ объявленія, не подлежитъ измѣненію и должна быть взимаема по истеченіи каждыхъ трехъ мѣсяцевъ.

18. Количество складки отъ мѣщанъ на пополненіе нужнаго для городской кассы дохода означается въ смѣтѣ. Распредѣленіе таковой складки между плательщиками должно быть составляемо городскимъ управленіемъ на каждый годъ и за три мѣсяца до его начала представлено на утвержденіе Воеводской Коммисіи.

Согласно этой раскладкѣ, причитающійся отъ плательщиковъ взносъ долженъ быть взимаемъ за квитанціями, установленными ниже для переходящихъ суммъ, въ два срока, то есть: въ Январѣ и Іюлѣ мѣсяцѣ каждаго года.

20. Чрезвычайные доходы взимаются на основаніи особыхъ разрѣшеній Воеводской Коммисіи.

21. При взиманіи всѣхъ этихъ доходовъ, Кассиръ долженъ строго соблюдать назначенные сроки, по истеченіи же каждаго срока, обязанъ немедленно представить о семъ Бургомистру, для понужденія неисправныхъ плательщиковъ.

24. Всѣ доходы, какъ текущіе, такъ и недоимочные, должны поступить въ кассу полностію, и никакіе недоборы не допускаются.

Въ чрезвычайныхъ однако же случаяхъ недоимки, которыхъ не возможно взыскать никакимъ образомъ, послѣ перенесенія оныхъ въ книги на слѣдующій годъ, должны быть, не позже какъ въ первые три мѣсяца того же года, изслѣдованы Адъюнк-

deklaracyjne, przez Kommissyę Wojewódzką zatwierdzone i upoważnienia Kommissyi Wojewódzkiéj, w téj mierze kassie udzielone.

16. Kanon od zarobków, jaki wpłynąć winien, wskazuje etat. Co do przybytku lub ubytku tego rodzaju dochodu, jaki się zdarzyć może w ciągu lat etatowych, upoważnienia szczególne Kommissyi Wojewódzkiéj posłużą za zasadę.

Składka od dominium, na zasadzie zobowiązania się dziedzica w etacie oznaczona, nie ulega zmianie; — pobieraną zaś być ma w ratach kwartalnych.

18. Ilość składki od mieszczan, na skompletowanie potrzebnego dla kassy miejskiéj dochodu, naznacza etat. — Rozkład takowéj składki na szczególnych kontrybuentów, przez urząd miejski sporządzanym być winien, na każdy rok, a na trzy miesiące przed jego zaczęciem, do zatwierdzenia Kommissyi Wojewódzkiéj podanym. Wedle takowego rozkładu, składka od szczególnych kontrybuentów, ściąganą być ma za pomocą kwitaryuszów, dla funduszów przechodnich niżéj przepisanych, w dwóch ratach, to jest w miesiącu Styczniu i Lipcu każdego roku.

20. Wpływy z dochodów nadzwyczajnych, pobierane będą za szczególnemi upoważnieniami Kommissyi Wojewódzkiéj.

21. W poborze tych wszystkich dochodów, kassyer ściśle pilnować się ma terminów naznaczonych, a po upłynieniu każdego terminu, niezwłocznie zalegających kontrybuentów do egzekucyi przedstawić burmistrzowi jest obowiązanym.

24. Wszelkie dochody, tak bieżące, jako i zaległe, wpłynąć powinny do kassy miejskiéj całkowicie, a niedobory nie mogą mieć miejsca.

W przypadku jednak nadzwyczajnym, zaległości w żadnym sposobie niewybieralne, po przeniesieniu ich do ksiąg następnego roku, najpóźniéj w pierwszym onego kwartale, przez Adjunkta-Dozorcę na miejscu ściśle wyegzaminowane, dowo-

томъ Смотрителемъ со всею точностію на мѣстѣ и вмѣстѣ съ документами, удостовѣряющими о невозможности уплаты, представлены Воеводской Коммисіи для погашенія. Погашеніе однакоже этой недоимки можетъ быть записано и оправдано въ отчетѣ не иначе, какъ только съ разрѣшенія Воеводской Коммисіи.

Варшава, 15 Января 1822 года.

Министръ Предсѣдательсвующій,
(подписано) *Ѳ. Мостовскій.*

№ 4.

О процентахъ отъ залоговъ Буртомистровъ и городскихъ Кассировъ, а равно отъ переданныхъ на сохраненіе въ Польскій Банкъ городскихъ остатковъ и капиталовъ.

(9 Ноября 1833 года.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Вслѣдствіе сношенія съ Польскимъ Банкомъ о передаваемыхъ въ этотъ Банкъ городскихъ суммахъ, всѣ уплаты изъ залоговъ Бургомистровъ и Кассировъ, изъ городскихъ остатковъ и капиталовъ, а равно и причитающихся съ нихъ процентовъ, должны быть производимы Банкомъ не иначе, какъ съ разрѣшенія Правительственной Коммисіи.

dami niewymożności opatrzone, — Kommissyi Wojewódzkiéj do umorzenia przedstawionemi być powinny. — Umorzenie wszakże téj zaległości, nie może być w rachunku zapisane i udowodnione, jak tylko za wyraźną decyzyą Kommissyi Wojewódzkiéj.

w Warszawie, dnia 15 Stycznia 1822 roku.

Minister Prezydujący,
(podpisano) *T. Mostowski.*

№ 4.

O procentach od kaucyj burmistrzów i kassyerów miast, oraz od remanentów i kapitałów miejskich, w Banku Polskim deponowanych.

(d. 9 Listopada 1833 r.)

do
wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

W skutek zniesienia się z Bankiem Polskim względem funduszów miejskich, do tegoż Baku przelewanych, wszelkie odtąd wypłaty z kaucyj burmistrzów i kassyerów, z remanentów i summ kapitalnych miast, jakoteż procentów od tychże należnych, nieinaczéj przez Bank uskuteczniane będą, jak za upoważnieniami Kommissyi Rządowéj.

Относительно залоговъ, остатковъ и капиталовъ, такъ какъ по онымъ и до сихъ поръ не могли быть производимы Банкомъ никакія выдачи безъ разрѣшенія Правительственной Коммисіи, то способъ, въ какомъ послѣдовала уплата или возвратъ оныхъ, остается и на будущее время безъ перемѣны, и Правительственная Коммисія подтверждаетъ симъ только прежнее свое распоряженіе, чтобы Воеводская Коммисія доносила немедленно Правительственной Коммисіи о каждой передачѣ въ Банкъ какой нибудь городской суммы. Относительно процентовъ: проценты отъ залоговъ до сихъ поръ вовсе не были уплачиваемы, а отъ отстатковъ и капиталовъ Банкъ платилъ оные только по требованію Воеводской Коммисіи. Отнынѣ, какъ одни, такъ и другіе, могутъ быть получаемы только съ разрѣшенія Правительственной Коммисіи.

Уплата процентовъ отъ залоговъ отставныхъ или перемѣщенныхъ Бургомистровъ и Кассировъ послѣдуетъ тогда, когда Правительственная Коммисія получитъ отъ всѣхъ Воеводскихъ Коммисій потребованныя, на основаніи постановленія Совѣта Управленія отъ 27 Января (8 Февраля) с. г., необходимыя свѣдѣнія. Для полученія же отъ остатковъ и городскихъ капиталовъ процентовъ, которые, какъ видно изъ донесенія Банка, совершенно удовлетворены, по требованіямъ Воеводской Коммисіи, по конецъ прошедшаго года, Воеводская Коммисія составитъ двѣ вѣдомости: одну остаткамъ, другую капиталамъ, и таковыя въ концѣ каждаго года представитъ Правительственной Коммисіи.

Вѣдомости эти должны заключать въ себѣ каждый переданный въ Банкъ остатокъ или капиталъ порознь, съ означеніемъ:

a) числа, котораго онъ переданъ въ Банкъ;
b) города, котораго собственность онъ составляетъ;
c) количества онаго;
d) переданъ ли въ наличныхъ деньгахъ, или въ закладныхъ листахъ;

Co do kaucyj, remanentów i kapitałów, gdy te również i do obecnéj chwili, bez upoważnienia Kommissyi Rządowéj nie mogły być z Banku podnoszonemi; sposób więc, w jakim wypłata ich czyli zwrot następowały, zostaje na przyszłość bez zmiany, i tylko Kommissya Rządowa ponawia niniejszém dawniejsze swoje rozporządzenia, aby Kommissya Wojewódzka o każdym przelewie do Banku jakiegokolwiek bądź funduszu miejskiego doniosła Kommissyi Rządowéj natychmiast. Co do procentów: te od kaucyj niebyły wcale uiszczane, a od remanentów i kapitałów miejskich wypłacał je Bank za rekwizycyami Kommissyi Wojewódzkiéj. Odtąd jak jedne tak i drugie za upoważnieniami tylko Kommissyi Rządowéj będą mogły być pobierane.

Wypłata procentów od kaucyj burmistrzów i kassyerów wyszłych ze służby lub przeniesionych, nastąpi, skoro Kommissya Rządowa otrzyma potrzebne wiadomości od wszystkich Kommissyj Wojewódzkich, w skutek postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 27 Stycznia (8 Lutego) r. b. zażądane. Celem zaś poboru od remanentów i kapitałów miejskich procentów, które wedle doniesienia Banku, za rekwizycyami Kommissyi Wojewódzkiéj, wzupełności do końca r. z. są zaspokojenemi, Kommissya Wojewódzka sporządzi dwa wykazy, jeden remanentów, drugi kapitałów, i takowe z końcem każdego roku Kommissyi Rządowéj przedstawi.

Wykazy te obejmować powinny, każden w szczególności remanent lub kapitał do Banku przelany, z wyrażeniem:

a) datty, kiedy do Banku wpływ onego nastąpił;
b) miasta, którego jest własnością;
c) ilość, jaką wynosi;
d) czy gotowizną, albo listami zastawnemi przelany został;

e) сколько отъ Банка причитается съ него процентовъ за текущій годъ;

f) показанъ ли процентъ сей и въ какомъ количествѣ въ приходѣ по смѣтѣ городской кассы;

g) кромѣ того, если есть такіе остатки и капиталы, возвратъ которыхъ послѣдовалъ полностію или въ нѣкоторой части, на надобности подлежащаго города, или на заемъ для другаго города, или для частнаго лица, слѣдуетъ прописать о томъ въ надлежащемъ мѣстѣ вѣдомости, съ поясненіемъ также:

a) когда послѣдовалъ возвратъ или уплата Банкомъ;

b) въ чью пользу;

c) въ какомъ количествѣ;

d) наличными деньгами, или закладными листами;

e) на сколько по сему поводу уменьшаются проценты, которыхъ Банкъ не обязанъ платить со дня послѣдовавшей уплаты; совершенно ли теряются таковые проценты, или должны быть уплачены берущимъ въ займы.

Поэтому въ вѣдомости графа, показывающая причитающіеся городу проценты, должна быть раздѣлена на двѣ графы, изъ которыхъ одна должна заключать проценты, причитающіеся отъ Банка, или отъ суммъ, переданныхъ въ оный и ненарушимо въ немъ находящихся, а другая — проценты, слѣдующіе съ берущихъ въ займы, или отъ суммъ, хотя первоначально переданныхъ въ Банкъ, но послѣ того употребленныхъ на займы. Къ сему Правительственная Коммисія присовокупляетъ, что, если переданная въ Банкъ сумма не хранилась въ немъ еще одинъ годъ, то есть, если передача послѣдовала въ теченіе нынѣшняго года, и по этой причинѣ, со дня передачи по конецъ Декабря не прошелъ еще одинъ годъ, а сумма эта остается еще и на будущее время въ Банкѣ, то не слѣдуетъ считать съ ней процентовъ, которые должны быть считаемы только въ слѣдующемъ году, съ Сентября мѣсяца по конецъ года, а именно: по 3% съ остатковъ и по 4% съ капиталовъ.

e) ile od niego procentu za rok bieżący z Banku należy się;

f) czy procent takowy w etacie kassy miejskiéj pod przychodem jest objęty, i w jakiéj ilości;

g) nadto, jeżeli znajdują się takie remanenta i kapitały, których zwrot w całości lub części na potrzebę właściwego miasta, lub na pożyczkę dla innego, albo dla osoby prywatnéj miał miejsce, zamieścić o tém należy wiadomość w właściwém miejscu wykazu, z objaśnieniem również:

a) kiedy zwrot, lub wypłata przez Bank dokonaną została;

b) na rzecz czyją;

c) w jakiéj ilości;

d) czy gotowizną lub zastawnemi listami;

e) ile z tego powodu procentu ubywa, którego Bank dla uskutecznionéj wypłaty, od datty téjże nie jest obowiązany płacić, czy procent takowy zupełnie upada, lub: czy powinien być przez pożyczającego opłacony.

Dla tego, w wykazie rubryka wykazująca należność procentową dla miasta, powinna być na dwie przedzieloną, z których jedna obejmować ma procent od Banku czyli od funduszów do tegoż przelanych i nienaruszenie tamże będących; druga procent od pożyczających, czyli od funduszów, jakkolwiek pierwiastkowo do Banku przelanych, późniéj jednak na pożyczki użytych. Nadmienia przytém Kommissya Rządowa, że jeżeli fundusz do Banku przelany, tamże roku jednego nie znajduje się, to jest jeżeli w ciągu roku bieżącego przelew onego nastąpił i z téj przyczyny od datty wniesienia z końcem Grudnia rok nieupłynął, a fundusz ten nadal w Banku pozostaje, nie należy od niego liczyć procentu, któren dopiero w następnym roku, od datty Września do końca tegoż roku, w stosunku 3% od remanentów, a po 4% od kapitałów miejskich, obliczanym być powinien.

Напротивъ, если сумма, послѣ передачи, была получена обратно, до истеченія года, однакоже полгода находилась въ Банкѣ,—въ такомъ случаѣ слѣдуетъ считать за время храненія оной въ Банкѣ по $2^0/_0$; а если не прошло полгода, то вовсе не считать, ибо отъ суммъ, которыя менѣе полугода остаются на храненіи въ Банкѣ, никакіе проценты не причитаются.

Получивъ составленныя упомянутымъ образомъ вѣдомости, Правительственная Коммисія войдетъ въ сношеніе съ Банкомъ, касательно уплаты процентовъ отъ остатковъ и капиталовъ, и о послѣдующемъ увѣдомитъ Воеводскую Коммисію.

Хотя Правительственная Коммисія предписала выше раздѣлить причитающіеся отъ остатковъ проценты на двѣ графы, то есть: въ одной помѣстить проценты, причитающіеся собственно отъ Банка, а въ другой слѣдующіе отъ суммъ, данныхъ въ займы постороннимъ лицамъ; но изъ этого не слѣдуетъ заключать, чтобы заемщики были должны платить проценты прямо въ пользу городскихъ кассъ, ибо они, согласно заключеннымъ при займѣ условіямъ, какъ прежде, такъ и на будущее время, должны платить проценты совокупно съ срочными платежами на погашеніе капитала. Воеводская Коммисія, препровождая въ Банкъ полученные отъ нихъ платежи, какъ въ отношеніи своемъ въ Банкъ, такъ и въ донесеніи Правительственной Коммисіи, обязана только достаточно пояснить, сколько препровождается ею на капиталъ, а сколько на проценты, для того, чтобы доставить Банку возможность записать на приходъ особо капиталъ и особо проценты, которые должны быть обращаемы частью на удовлетвореніе процентовъ, показанныхъ во второй графѣ, частью же на увеличеніе общей массы городскихъ суммъ.

Въ Польскій Банкъ.

Пріобщивъ къ дѣламъ своимъ препровожденный при отношеніи отъ 28 Октября с. г., N. 15,656, отчетъ процентамъ

Przeciwnie, jeżeli fundusz po przelewie, bez upłynienia roku, podniesionym został, pół roku jednak był w Banku, należy liczyć za czas zostawania w Banku po 2%; a jeżeli pół roku nieminęło, wcale nie liczyć; gdyż od funduszów, które mniej jak pół roku w Banku zostają, żaden procent nie należy się.

Po odebraniu dopiero wykazów, w powyższym sposobie uskutecznionych, Kommissya Rządowa względem opłaty procentów od remanentów i kapitałów miejskich zniesie się z Bankiem i o skutku Kommissyę Wojewódzką zawiadomi.

Jakkolwiek zaś powyżéj, należność procentową od remanentów rozkazała podzielić na dwie rubryki, to jest, aby w jednéj zamieszczone były procenta ściśle od Banku należne, w drugiéj od funduszów, komu innemu wypożyczonych przypadające; nie należy atoli z tego wnosić, aby pożyczający, wprost na rzecz kass miejskich procenta opłacać mieli, gdyż oni, stosownie do układu przy pożyczce zrobionego, jak dawniéj tak i w przyszłości, procenta łącznie z ratami, na kapitał zwracanemi, uiszczać powinni. Kommissya Wojewódzka jedynie przesyłając do Banku ściągnięte od nich raty, tak w odezwie do Banku czynionéj, jakotéż w rapporcie Kommissyi Rządowej składanym, dostatecznie wyjaśnić powinna, ile na kapitał, a ile na procent odsyła, a to celem postawienia w możności Banku perceptowania oddzielnie kapitału, oddzielnie procentów, służyć mających w części na zaspokojenie procentów, w rubryce drugiéj wykazać się powinnych, w części na powiększenie ogólnéj massy funduszów miejskich.

---

do
Banku Polskiego.

Zostawiając, w aktach swoich, nadesłany przy odezwie z dnia 28 Października r. b. Nr. 15,656 rachunek z procentów od

отъ залоговъ Бургомистровъ и городскихъ Кассировъ, составленный по конецъ 1832 года, для употребленія онаго на будущее время, какъ равно при устройствѣ заводимаго въ ея канцеляріи контроля, Правительственная Коммисія честь имѣетъ увѣдомить Польскій Банкъ, что ею предписано уже Воеводскимъ Коммисіямъ, при отсылкѣ денегъ, получаемыхъ въ счетъ данныхъ въ займы суммъ, съ точностію объяснять Банку, сколько онѣ присылаютъ на капиталъ, а сколько на проценты, которые въ приходъ Банкъ благоволитъ записывать особо отъ возвращаемыхъ капиталовъ.

Варшава, 9 Ноября 1833 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Директоръ Отдѣленія Администраціи, Статсъ-Совѣтникъ,
(подписаио) *Войда.*

N. 12,875/23,947.

№ 5.

Объясненіе, что плата за пріобрѣтеніе городскаго права требуется только въ пользу кассы того города, въ который переселяется посторонній житель.

(26 Января (7 Февраля) 1838 г.

Краковскому Губернскому Правленію.
(сообщено и другимъ Губернскимъ Правленіямъ.)

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Вслѣдствіе возбужденныхъ въ рапортѣ Губернскаго Правленія отъ 31 Мая (12 Іюня) прошлаго года, за N. 59,746, вопросовъ:

kaucyj Burmistrzów i Kassyerów miejskich, po koniec roku 1832 sparządzony, do użycia go w następnym czasie, jak również i przy formowaniu kontroll w biórze swojém zaprowadzających się, ma honor niniejszém zawiadomić Bank Polski, iż Kommissye Wojewódzkie odebrały polecenie, aby przy odsyłaniu rat, na rachunek wypożyczonych funduszów ściągniętych, objaśniały dokładnie Bank Polski: ile nadsyłają na kapitał, ile na procenta, które zechce Bank odłącznie od zwrotu kapitałów perceptować.

Warszawa, d. 9 Listopada 1833 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Dyrektor Wydziału Administracyi, Radca Stanu,
(podpisano) *Wojda.*

Nr. 12,875/23,947.

№ 5.

Objaśnienie, że opłata za nabycie prawa miejskiego jest wymagalną jedynie na rzecz kassy tego miasta, do którego obcy mieszkaniec sprowadza się.

(d. 26 Stycznia (7 Lutego) 1838 r.)

do
Rządu Gubernialnego Krakowskiego.
(komunikowany innym Rządom Gubernjalnym.)

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

Na uczynione raportem Rządu Gubernialnego z dnia 31 Maja (12 Czerwca) r. z., Nr. 59,746 zapytania:

1. съ какихъ жителей городовъ слѣдуетъ взимать плату за пріобрѣтеніе городскаго права, то есть: съ прибывшихъ ли только изъ деревень и поселившихся въ городѣ, или же и съ другихъ, мѣстныхъ жителей;

2. въ какомъ количествѣ должны быть вносимы таковыя платы въ обоихъ упомянутыхъ случаяхъ?

Правительственная Коммисія въ отвѣтъ на это объявляетъ:

по 1-му, что, согласно принятому бывшею Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, и до сихъ поръ никакимъ послѣдующимъ распоряженіемъ не отмѣненному основанію, плата за городское право можетъ быть требуема въ пользу того только города, въ который посторонній житель переселяется изъ деревни, или другаго города, и пріобрѣтаетъ тамъ недвижимую собственность; съ жителей же, покупающихъ или продающихъ дома въ городѣ, въ которомъ они родились и живутъ безпрерывно, плата за городское право не должна быть взыскиваема ни подъ какимъ предлогомъ. Кромѣ того, на основаніи постановленія Совѣта Управленія отъ 22 Января (3 Февраля) сего года, опредѣляющаго во всѣхъ городахъ одинаковый и сообразный съ народонаселеніемъ размѣръ канона отъ ремеслъ, плата за городское право можетъ быть оставлена тамъ только, гдѣ она существовала до сихъ поръ, однакоже и въ сихъ послѣднихъ городахъ ремесленники, платящіе канонъ по установленному упомянутымъ постановленіемъ тарифу, въ какомъ бы ни находились положеніи, освобождаются отъ платы за городское право.

по 2-му, Размѣръ упомянутой платы остается точно такой же, въ какомъ она была взимаема до сихъ поръ, ибо прежнее сему предмету основаніе, или служащія городу привиле-

1. od jakich mieszkańców miast pobierać należy opłatę za nabycie prawa miejskiego, to jest, czyli jedynie od przybyłych ze wsiów i osiadłych w mieście, lub też i od innych miejscowych?

2. w jakiéj wysokości, w obu powyższych przypadkach, opłaty takowe wnoszone być mają?

Kommissya Rządowa w odpowiedzi oświadcza:

ad 1. Iż stosownie do przyjętéj w téj mierze przez b. Kommissyę Spraw Wewnętrznych i Policyi zasady, dotąd żadném późniejszém rozporządzeniem nie zmienionéj, opłata od prawa miejskiego może być wymaganą na rzecz kassy tego tylko miasta, do którego obcy mieszkaniec ze wsi lub innego miasta sprowadza się i własność nieruchomą nabywa. Mieszkańcy zaś kupujący lub sprzedający domy w mieście, w którém się urodzili i ciągle mieszkają, do opłaty od prawa miejskiego, pod żadnym względem pociągani być nie powinni. Nadto, ze względu na postanowienie Rady Administracyjnéj z dnia 22 Stycznia (3 Lutego) r. b. zaprowadzające po wszystkich miastach jednostajny i do ich ludności zastosowany kanon od procederów, — opłata od prawa miejskiego tam tylko pozostawioną być ma, gdzie takowa dotychczas istniała; jednakże i w tych samych miastach, procederzyści uiszczający kanon podług taryffy, rzeczoném postanowieniem przepisanéj, w jakimkolwiek bądź przypadku znajdujący się, od opłaty prawa miejskiego są wolni.

ad 2. Wysokość pomienionéj opłaty pozostawioną być ma ta sama, w jakiéj dotychczas pobieraną była. Zasada bowiem w téj mierze dawniéjsza, lub służące miastu przywi-

гіи не могутъ быть отмѣняемы, безъ особаго на то постановленія.

Варшава, 26 Января (7 Февраля) 1838 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Директоръ Отдѣленія Общей Администрвціи,
(подписано) *Бадени.*

N. 16,541/30,006.

№ 6.

Объясненіе, что публикаціи объ аукціонахъ на откупа городскихъ доходовъ слѣдуетъ дѣлать въ Августѣ мѣсяцѣ, а срокъ таковымъ назначать около половины Сентября.

(8 (20) Февраля 1855 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Разсматривая аукціонные протоколы на отдачу въ арендное содержаніе, съ 1 Января 1855 года, разныхъ городскихъ доходовъ, Правительственная Коммисія замѣтила, что аукціоны на таковые откупа были производимы большею частью слищ-

leje, bez oddzielnego na to postanowienia zmieniane być nie mogą.

w Warszawie, dnia 26 Stycznia (7 Lutego) 1838 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Dyrektor Wydziału Administracyi Ogólnéj,
(podpisano) *J. Badeni.*

Nr. 16,541/30,006.

№ 6.

Objaśnienie: iż licytacye na dzierżawy dochodów miejskich należy ogłaszać w Sierpniu, a termin takowych około połowy Września naznaczać.

(d. 8 (20) Lutego 1855 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Przy rozpoznaniu protokółów licytacyjnych na wydzierżawienie od dnia 1 Stycznia 1855 r. różnych dochodów miejskich, przekonała się Kommissya Rządowa, że licytacye na takowe dzierżawy po większéj części zbyt póżno, bo w końcu

комъ поздно—или въ концѣ прошлаго, или въ началѣ текущаго года, и что по сему поводу оказался невыгодный результатъ откуповъ; а потому Правительственная Коммисія была принуждена утверждать аукціонные протоколы только на одинъ годъ, или отдавать эти откупа безъ торговъ соискателямъ, предлагающимъ даже менѣе выгодныя условія.

Для предотвращенія этого на будущее время, Правительственная Коммисія предписываетъ:

1. чтобы отнынѣ аукціоны на всѣ доходы городскихъ кассъ, которыхъ откупа истекаютъ въ концѣ года, были публикованы въ Августѣ мѣсяцѣ того же года, а срокъ для производства оныхъ былъ назначаемъ около половины Сентября;

2. чтобы аукціонные протоколы на такіе откупа, относительно которыхъ должно послѣдовать окончательное рѣшеніе Правительственной Коммисіи, были представляемы Правительственной Коммисіи не позже, какъ въ началѣ Октября мѣсяца;

3. чтобы, препровождая нынѣшнее распоряженіе Уѣзднымъ Начальникамъ, а чрезъ ихъ посредство—городскимъ Магистратамъ, Губернское Правленіе потребовало, кромѣ того, немедленнаго представленія вѣдомостей, какимъ доходамъ въ каждомъ городѣ порознь истекаетъ контрактный срокъ съ 1 Января будущаго 1856 года, и наблюдало бы за своевременною отдачею ихъ въ аренду на основаніи таковыхъ вѣдомостей.

Варшава, 8 (20) Февраля 1855 г.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора, Управляющій Отдѣленіемъ,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Бернацкій.*

N. 2,753/5,981.

r. z. lub na początku r. b. odbywały się, i że z tego powodu niekorzystny okazał się rezultat dzierżawy, a ztąd Kommissya Rządowa tylko na jeden rok protokóły licytacyjne zatwierdzać, lub nawet mniéj korzystne deklaracye, z wolnéj ręki podającym konkurentom, też dzierżawy przyznawać była zniewoloną.

Dla zaradzenia więc temu na przyszłość, Kommissya Rządowa poleca:

1. aby odtąd na wszystkie dochody kass miejskich, których dzierżawy z końcem roku ekspirować mają, licytacye w miesiącu Sierpniu tegoż samego roku były ogłaszane, a termin do ich odbycia, około połowy miesiąca Września był wyznaczany;

2. aby protokóły odbytych licytacyj na takie dzierżawy, względem których potrzebne będzie ostateczne wyrzeczenie Kommissyi Rządowéj, najdaléj w początkach Października były Kommissyi Rządowéj przedstawiane;

3. aby oprócz zakomunikowania niniejszego rozporządzenia Naczelnikom Powiatowym, a od tych ostatnich Magistratom miast, Rząd Gubernialny zażądał niezwłocznego nadesłania sobie wykazów, jakie w każdém w szczególności mieście dochody, od 1 Stycznia następnego roku 1856, będą ekspirować, i na zasadzie takich wykazów, wczesnego ich wydzierżawiania dopilnował.

w Warszawie, d. 8 (20) Lutego 1855 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Zarządzający Wydziałem, Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Biernacki.*

N. 2,753/5,981.

ГЛАВА II.

О сборѣ доходовъ съ капиталовъ и городскихъ недвижимостей.

Введеніе.

Сборъ доходовъ болѣе значительныхъ съ городскихъ недвижимостей, каковы принадлежащія нѣкоторымъ городамъ поземельныя имѣнія, пахатныя земли, расположенныя на обширномъ пространствѣ, таковые же сѣнокосные луга и пастбища, а равно соединенныя съ ними угодья, какъ напр. право продажи питей, охота, рыбная ловля, кирпичные заводы, печи для обжиганія извести и т. п., производится посредствомъ отдачи сихъ оброчныхъ статей съ публичнаго торга во временное арендное содержаніе, съ платежемъ чинша, на основаніи правилъ, изложенныхъ въ постановленіи Совѣта Управленія Царства, изданномъ 16 (28) Мая 1833 года о публичныхъ аукціонахъ вообще, и съ соблюденіемъ особыхъ условій и ограниченій, предписанныхъ послѣдовавшими за симъ распоряженіями, которыя при семъ прилагаются.

Поземельныя же оброчныя статьи меньшаго размѣра, какъ-то: односельные земледѣльческіе участки, мельницы, корчмы и т. п., а равно усадебныя пустопорожнія мѣста подъ постройку домовъ, или съ возведенными уже на нихъ строеніями, какъ-то: лавками, лавочками, мясными и хлѣбными рядами и т. п., отдаются съ аукціона въ безсрочное или долголѣтнее (эмфитевтическое) владѣніе, въ пользу городскихъ кассъ, на нормальныхъ условіяхъ, постановленныхъ вообще для арендъ этого рода, помѣщенныхъ въ отдѣлѣ V, главѣ 2-ой, настоящаго Сборника, и съ соблюденіемъ правилъ, при семъ прилагаемыхъ.

TYTUŁ II.

O ciągnieniu dochodów z nieruchomości i z kapitałów miejskich.

Wstęp.

Czerpanie dochodów z nieruchomości miejskich znaczniejszych, jakiemi są dobra ziemskie, przez niektóre miasta posiadane, grunta rolne rozległéj przestrzeni, takież łąki i pastwiska, tudzież użytki z niemi zespolone, jak propinacya, polowanie, rybołostwo, cegielnie, wapiarnie i t. p. odbywa się przez wypuszczanie w dzierżawę czasową tych realności na czynsze, drogą publicznéj licytacyi, z zachowaniem przepisów postanowienia Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 16 (28) Maja 1833 r., o licytacyach w ogólności wydanego, oraz zastrzeżeń i warunków późniejszemi w téj mierze, a tu zamieszczającemi rozporządzeniami objętych.

Pomniejsze zaś realności gruntowe pozasiedzibne, jak pojedyncze osady rolne, młyny, karczmy i t.p., tudzież place siedzibne pod budowę domów, lub z wzniesionemi już na nich budowlami, jak sklepy, kramy, jatki rzeźnicze i piekarskie i t.p. oddawane bywają z licytacyi w wieczystą i długoletnią (emphiteutyczną) na rzecz kass miejskich dzierżawę, według warunków normalnych, jakie w ogólności do tego rodzaju dzierżaw w Dziale V-tym Tytule 2-im niniejszego zbioru zamieszczono, i z zastosowaniem się do zamieszczających się poniżéj przepisów.

Городскіе же капиталы и сберегаемыя отъ смѣтныхъ расходовъ наличныя суммы или городскіе остатки, будучи, на основаніи 31-й статьи Высочайшаго указа 17 (29) Января 1828 года объ учрежденіи Польскаго Банка (Дневн. Зак. т. 12 стр. 119), переведены въ Польскій Банкъ, первые на постоянное, послѣднія на временное помѣщеніе, приносятъ городскимъ казначействамъ доходъ отъ уплачиваемыхъ на оные процентовъ.

№ 1.

О формальностяхъ, какія слѣдуетъ соблюдать при отдачѣ городскихъ статей въ арендное содержаніе.

(15 Января 1822 г.)

Извлеченіе изъ инструкціи, данной городскимъ казначействамъ, и изъ § 36 дополнительныхъ правилъ.

При отдачѣ въ арендное содержаніе городскихъ имѣній, оброчныхъ статей и доходовъ, муниципальное управленіе обязано составить подробное инвентарное описаніе городской собственности, отдаваемой въ арендное владѣніе, каковая опись прилагается къ аукціонному протоколу.

При сдачѣ арендуемой статьи прежнимъ арендаторомъ и при вводѣ новаго арендатора во владѣніе имѣніемъ, оброчною статьею или доходомъ, муниципальное управленіе должно составить, въ видѣ протокола, передаточный актъ, который долженъ заключать въ себѣ:

а) описаніе настоящаго состоянія имѣнія, статьи или дохода, сравнительно съ тѣмъ состояніемъ, въ какомъ они были приняты прежнимъ арендаторомъ, при вступленіи его во вла-

Kapitały zaś miejskie i zbywające od wydatków etatowych fundusze w gotowiźnie, czyli remanenta miejskie, z mocy artykułu 31 ukazu N a j w y ż s z e g o *z d. 17 (29) Stycznia 1828 r., zaprowadzającego Bank Polski (Dz. Praw T. 12 fol. 119) przelane do Banku Polskiego, pierwsze na lokacyę stałą, a drugie na czasową, przynoszą kassom miejskim dochód z opłacanych im procentów.*

№ 1.

O formalnościach, jakie przy wypuszczaniu w dzierżawę zachować należy.

(d. 15 Stycznia 1822 r.)

Wyciąg z instrukcyi dla kass miejskich, wydanéj i z § 36 przepisów dodatkowych.

Przy wypuszczaniu w dzierżawę dóbr, realności, lub dochodów miejskich, urząd municypalny spisywać winien dokładny inwentarz stanu własności miejskiéj, oddającéj się w posiadanie dzierżawne. Inwentarz taki do protokółu licytacyjnego załączać się ma.

Przy wyjściu dawnego dzierżawcy, a wprowadzeniu nowego do posessyi dóbr, realności, lub dochodów, urząd municypalny obowiązany jest sporządzać protokólarnie akt zdawczy, który obejmować powinien:

a) Opis teraźniejszego stanu dóbr, realności lub dochodu, w porównaniu ze stanem, w jakim takowe wychodzący

дѣніе, съ поясненіемъ: въ чемъ таковые и по чьей именно винѣ приведены въ упадокъ или разстройство;

b) повѣрку по инвентарю всей движимой и недвижимой городской собственности, переданной по контракту въ пользованіе прежняго арендатора, съ показаніемъ убытковъ или поврежденія по каждой статьѣ порознь;

c) удостовѣреніе въ томъ: въ какой степени прежній арендаторъ исполнилъ контрактныя условія;

d) подробную вѣдомотть о претензіяхъ, простираемыхъ городскимъ казначействомъ къ прежнему арендатору, за причиненный имъ ущербъ, уронъ или поврежденіе городской собственности, а равно за неисполненіе предписанныхъ контрактомъ условій;

e) начальство, отъ котораго зависитъ утвержденіе арендныхъ контрактовъ, обязано разсматривать упомянутые передаточное акты, входить въ разбирательство обоюдныхъ претензій и рѣшать таковыя окончательно;

f) муниципальныя управленія, въ особенности же Президенты и Бургомистры, обязаны, подъ опасаніемъ отвѣтственности, личной и по имуществу, имѣть строгое наблюденіе за своевременнымъ взносомъ арендаторами слѣдующихъ съ нихъ срочныхъ платежей и за неуклоннымъ выполненіемъ принятыхъ ими по контракту обязательствъ, и вмѣстѣ съ тѣмъ тщательно наблюдать, чтобы они, при передачѣ арендуемыхъ статей, оставляли своимъ преемникамъ принадлежащія земли засѣянными, огороды и строенія въ должномъ порядкѣ и исправности, ибо, за всякіе причиненные городскимъ кассамъ, по оплошности Президентовъ и Бургомистровъ, убытки, виновные, сверхъ личной за то отвѣтственности, будутъ подвергнуты взысканію оныхъ съ ихъ имущества.

Варшава, 15 Января 1822 года.

Министръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Ѳ. Мостовскій.*

teraz dzierżawca przy objęciu posessyi odebrał, z wykazaniem, w czém uległy deteryoracyi i z czyjéj właściwie winy?

b) Sprawdzenie inwentarza wszelkiéj własności miejskiéj ruchoméj i nieruchoméj, wychodzącemu dzierżawcy do użytku kontraktem oddanéj, z opisaniem ubytków lub uszkodzeń co do szczególnych przedmiotów.

c) Przekonanie się, o ile wychodzący dzierżawca warunkom kontraktowym zadosyć uczynił.

d) Wykaz szczegółowy pretensyj, jakie kassa miejska do wychodzącego dzierżawcy za deteryoracyę, ubytki, lub uszkodzenie własności miejskiéj, jako téż za niedopełnienie warunków kontraktowych rościć ma prawo.

e) Władza potwierdzająca kontrakty dzierżawne, takie akty zdawcze obowiązana jest roztrząsać, pretensye wzajemne rozpoznawać i ustanawiać.

f) Urzędy municypalne, szczególniéj prezydenci i burmistrze, pod odpowiedzialnością z osób i majątków, przestrzegać i pilnować powinni: ażeby dzierżawcy raty dzierżawne regularnie płacili, w żadnym względzie od obowiązków kontraktem na nich włożonych nieodstępowali, ażeby wreszcie wychodząc z dzierżawy, grunta przynależne obsiane, a ogrody i budowle w przyzwoitym stanie następcom swoim oddawali; wszelkie bowiem z niedozoru prezydentów i burmistrzów wyniknąć mogące dla kass miejskich straty, na osobach i majątkach winnych poszukiwane będą.

w Warszawie, d. 15 Stycznia 1822 roku.

Minister Prezydujący,
(podpisano) *T. Mostowski.*

№ 2.

Объясненіе о томъ, что при отдачѣ въ безсрочно-арендное содержаніе городскихъ плацовъ, слѣдуетъ руководствоваться правилами, изданными по сему предмету финансовымъ вѣдомствомъ.

(19 Сентября 1826 г.)

N. N. Воеводской Коммисіи.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

Вслѣдствіе представленія Мазовецкой Воеводской Коммисіи отъ 4 сего Сентября, за N 35,031, объявляетъ, что, при отдачѣ въ безсрочно-арендное содержаніе принадлежащихъ городскимъ кассамъ плацовъ, слѣдуетъ въ точности руководствоваться правилами, изданными Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства объ отдачѣ въ безсрочно-арендное содержаніе находящихся въ городахъ казенныхъ плацовъ (a).

Варшава, 19 Сентября 1826 года.

Министръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Θ. Мостовскій.*

N. 137/530.

(a) При семъ прилагается извлеченіе изъ инструкціи, изданной по этому предмету Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства 10 Ноября 1823 года, за N. 43,311/2361.

№ 2.

Objaśnienie: że przy wieczystém wydzierżawianiu placów miejskich, należy stosować się do przepisów skarbowych, w téj mierze wydanych.

(d. 19 Września 1826 r.)

do
Kommissyi Wojewódzkiéj N. N.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Na przedstawienie Kommissyi Województwa Mazowieckiego z dnia 4 b. m. i r., N. 35,031, oświadczam, iż przy wieczystém wydzierżawianiu placów, własnością kass miejskich będących, należy ściśle stosować się do przepisów, przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu, co do wieczystéj dzierżawy placów skarbowych po miastach, wydanych (a).

w Warszawie, d. 19 Września 1826 roku.

Minister Prezydujący,
(podpisano) *T. Mostowski.*

N. 137/530.

(a) Załącza się tu wyciąg z Instrukcyi, jaką w téj mierze Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu pod dniem 10 Listopada 1823 roku N. 43,311/2.361 wydała.

Приложеніе 1-ое къ N. 2.

Извлеченіе изъ инструкціи объ оцѣнкѣ городскихъ плацовъ, составляющихъ собственность Казны и экономическихъ кассъ, при отдачѣ оныхъ въ безсрочно-арендное содержаніе.

(10 Ноября 1823 г.)

1. Каждый плацъ долженъ быть измѣренъ, со снятіемъ съ онаго надлежащаго плана.

2. При съемкѣ принадлежащихъ экономическимъ кассамъ городскихъ плацовъ, должна быть употребляема новая польская мѣра прентъ, заключающая въ себѣ семь съ половиною локтей. Квадратный прентъ слѣдуетъ считать въ пятьдесятъ шесть съ четвертью квадратныхъ локтей, квадратную же сажень—въ девять квадратныхъ локтей.

3. Относительно оцѣнки плацовъ, города раздѣляются на пять разрядовъ:

къ 1-му	разряду	отнесена Варшава съ Прагою;
ко 2-му	„	города имѣющіе болѣе 6,000 жителей;
къ 3-му	„	города, имѣющіе отъ 3,000 до 6,000 жителей;
къ 4-му	„	города, имѣющіе отъ 1,000 до 3,000 жителей;
къ 5-му	„	города, имѣющіе менѣе 1,000 жителей

4. Соотвѣтственно этому раздѣленію, слѣдуетъ при оцѣнкѣ считать каждый квадратный локоть плаца въ чертѣ самого города:

въ городахъ	втораго	разряда	по 8	грошей,
„	третьяго	„	по 6	„
„	четвертаго	„	по 4	„
„	пятаго	„	по 2	„

1-szy anneks do Nr. 2.

Wyciąg z instrukcyi do szacowania placów miejskich, będących własnością Skarbu i kass ekonomicznych, przy wieczystém tychże placów wydzierżawieniu.

(d. 10 Listopada 1823 r.)

1. Każdy plac powinien być pomierzony i plan z niego sporządzony.

2. Do przemierzenia placów kass ekonomicznych po miastach, użytą być ma miara nowopolska, mianowicie pręt siedm i pół łokcia trzymający. Pręt kwadratowy rachować się winien po łokci kwadratowych piędziesiąt sześć i jedna czwarta, sążeń zaś kwadratowy po łokci kwadratowych dziewięć.

3. Miasta, przy oszacowaniu placów, dzielą się na pięć rzędów:

do rzędu 1. Warszawa z Pragą,
" 2. miasta nad 6,000 głów ludności mające,
" 3. miasta od 3,000 do 6,000 ludności mające,
" 4. miasta od 1,000 do 3,000 ludności mające,
" 5. miasta liczące mniéj jak 1,000 głów.

4. Według tego podziału oszacowanym być powinien łokieć kwadratowy placu w obrębie samego miasta:

rzędu drugiego	po groszy	8
" trzeciego	"	6
" czwartego	"	4
" piątego	"	2

5. Оцѣнка плацовъ въ предмѣстьяхъ не можетъ быть производима по оцѣночной нормѣ, установленной для плацовъ, лежащихъ внутри городовъ, а потому слѣдуетъ цѣнить квадратный локоть въ предмѣстьяхъ городовъ:

втораго	разряда	въ 5	грошей,
третьяго	„	въ 4	гроша,
четвертаго	„	въ 3	„
пятаго	„	въ 1	грошъ,

6. Поверхность плаца, будучи умножена на нормальную цѣну, составитъ оцѣночный капиталъ.

7. Пять процентовъ съ капитала составляютъ годичный чиншъ съ плаца.

8. При отдачѣ плацовъ въ безсрочно-арендное содержаніе, вычитается одна треть чинша на поземельные налоги, остальное затѣмъ количество составитъ годовой канонъ.

9. Четырехлѣтній канонъ составляетъ вкупъ, или цѣну, съ которой начинаются торги на отдачу плаца въ безсрочно-арендное содержаніе.

10. Послѣ оцѣнки плаца установленнымъ выше порядкомъ, составляется исчисленіе по прилагаемой у сего нормѣ.

11. Вышеизложенныя правила должны быть соблюдаемы со всею точностію, при отдачѣ въ безсрочно-арендное содержаніе находящихся въ городахъ и въ предмѣстьяхъ плацовъ, принадлежащихъ городскимъ кассамъ.

12. Еслибы же встрѣтилась настоятельная необходимость отступить отъ этихъ правилъ, — въ такомъ случаѣ Губернскія Правленія обязаны донести о семъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, съ изъясненіемъ обстоятельствъ дѣла и побудительныхъ къ тому причинъ, и съ приложеніемъ соотвѣтственнаго проекта.

5. Place na przedmieściach, nie mogą być uważane w téj saméj wartości, w jakiéj są place w obrębie miast samych położone; przeto szacować należy łokieć kwadratowy na przedmieściach miasta:

rzędu	drugiego	po groszy	5
„	trzeciego	„	4
„	czwartego	„	3
„	piątego	„	1

6. Powierzchnia placu rozmnożona przez cenę normalną, stanowi kapitał.

7. Pięć procent od kapitału, czyni roczny czynsz z placu.

8. Przy wieczystém placów wydzierżawianiu, potrącać się ma jedna trzecia część na ciężary gruntowe, a summa pozostała będzie kanonem rocznym.

9. Czteroletni kanon, stanowi wkupne, które służyć ma za praetium liciti do wieczystego wydzierżawienia placu.

10. Po oszacowaniu placu wskazanym powyżéj sposobem, powinien być sporządzony wykaz obliczeń, podług załączającéj się tu normy.

11. Do powyższych zasad ściśle stosować się należy przy wydzierżawianiu wieczystém placów po miastach i na przedmieściach, będących własnością kass miejskich.

12. W przypadku zaś gdzieby od tychże zasad konieczność odstąpić nakazywała, Rządy Gubernialne donieść o tém powinny Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, z wyjaśnieniem stanu rzeczy i powodów, a do raportu dołączyć projekt stosowny.

Приложеніе 2-ое къ N. 2.

НОРМА

для оцѣнки плацовъ въ городахъ и предмѣстіяхъ,
за вычетомъ $^1/_3$ на уплату податей.

Номеръ по порядку.	Пространство земли.	Къ какому разряду принадлежитъ городъ.	Цѣна одного локтя.	Капиталъ.		Годовой чиншъ или 5%.		За вычетомъ 1/3 на поземельные налоги или подачи.		Годовой канонъ.		Вкупъ по четырехлѣтней сложности канона.	
			гроши	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.
	a) въ чертѣ городовъ.												
1	300 □ прентовъ новой польск. мѣры или 16,875 □ локт.	II.	8	4500	—	225	—	75	—	150	—	600	—
2	то-же	III.	6	3375	—	168	23	56	8	112	15	450	—
3	то-же	IV.	4	2250	—	112	15	37	5	75	—	300	—
4	то-же	V.	2	1125	—	56	8	18	23	37	15	150	—
	b) въ предмѣстьяхъ.												
1	300 □ прентовъ новой польск. мѣры или 16,875 □ локт.	II.	5	2812	15	140	19	46	26	93	23	375	2
2	то-же	III.	4	2250	—	112	15	37	15	75	—	300	—
3	то-же	IV.	3	1687	15	84	11	28	4	56	7	224	8
4	то-же	V.	1	562	15	28	4	9	11	18	23	75	2

2-gi anneks do Nr. 2.

NORMA

do szacowania placów kass miejskich po miastach i przedmieściach, z potrąceniem $^1/_3$ części na podatki.

Numer.	Przestrzeń gruntu.	Do którego rzędu miast należy.	Cena łokcia	Kapitał.		Czynsz roczny vel 5 procent		Potrąciwszy $1/3$ na ciężary gruntowe vel podatki.		Kanon roczny.		Wkupne z czteroletniego kanonu.	
			groszy.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.
	a) *w obrębie miast*												
1	300 prętów □ miary nowopolskiéj vel łokci □ 16,875.	II.	8	4500	—	225	—	75	—	150	—	600	—
2	detto	III.	6	3375	—	168	23	56	8	112	15	450	—
3	detto	IV.	4	2250	—	112	15	37	5	75	—	300	—
4	detto	V.	2	1125	—	56	8	18	23	37	15	150	—
	b) *na przedmieściach.*												
1	300 prętów □ miary nowopolskiéj vel łokci □ 16,875.	II.	5	2812	15	140	19	46	26	93	23	375	2
2	detto	III.	4	2250	—	112	15	37	15	75	—	300	—
3	detto	IV.	3	1687	15	84	11	28	4	56	7	224	8
4	detto	V.	1	562	15	28	4	9	11	18	23	75	2

№ 3.

О передачѣ городскими кассами въ Польскій Банкъ всякаго рода остатковъ и капиталовъ, остающихся отъ смѣтныхъ расходовъ.

(19 Марта 1830 года)

Мазовецкой и Подляской Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

Имѣя въ виду, что Польскій Банкъ принялъ на себя обязанность производить всякія выдачи изъ помѣщаемыхъ въономъ суммъ, предоставленныхъ въ распоряженіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, и что передача суммъ въ Польскій Банкъ нисколько не измѣняетъ ихъ рода, Правительственная Коммисія постановила: передать въ Польскій Банкъ тѣ именно остатки городскихъ суммъ, которые, на основаніи предписанія ея отъ 14 Іюля 1821 года, за N. 171/652, сосредоточиваются до сихъ поръ въ городской кассѣ воеводскаго города, и потому предписываетъ Воеводской Коммисіи распорядиться о немедленной отсылкѣ въ Польскій Банкъ означенныхъ остатковъ, на храненіе и для приращенія процентами, о количествѣ же отосланной суммы представить въ Правительственную Коммисію подробную вѣдомость, съ поименованіемъ городскихъ кассъ, которымъ она принадлежитъ, и впредь о каждой передаваемой такимъ образамъ суммѣ тотчасъ же доносить Коммисіи.

№ 3.

O przelewie do Banku Polskiego wszelkich remanentów i funduszów kass miejskich, od potrzeb etatowych zbywających.

(d. 19 Marca 1830 r.)

do
Kommissyj Wojewódzkich Mazowieckiéj i Podlaskiéj.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Policyi.

Gdy Bank Polski przyjął na siebie obowiązek czynienia wszelkich wypłat z lokowanych u niego funduszów, jakie od dyspozycyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi zależą, niemniéj mając na uwadze, iż przeniesienie funduszów do Banku Polskiego nie zmienia ich natury, Kommissya Rządowa przeto postanowiła: przenieść do Banku Polskiego te remanenta kass miejskich, które na mocy reskryptu Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 14 Lipca 1821 roku, Nr. 171/652, w kassie miasta wojewódzkiego dotąd koncentrują się; jakoż poleca Kommissyi Wojewódzkiéj, aby remanenta takowe niebawnie do Banku Polskiego do depozytu na procent przeniosła, o ilości odesłanéj summy szczegółowy wykaz, z wymienieniem kass miejskich, z których fundusz ten pochodzi, Kommissyi Rządowéj złożyła, i nadal o każdéj odsyłającéj się kwocie natychmiast jéj donosiła.

При томъ Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи считаетъ нужнымъ обратить вниманіе Воеводской Коммисіи на то, что здѣсь идетъ дѣло не о передачѣ въ Банкъ всѣхъ вообще наличныхъ остатковъ городскихъ суммъ, но лишь тѣхъ только излишковъ, которые окажутся по удовлетвореніи, въ продолженіе года, необходимыхъ по каждому городу расходовъ на благоустройство и другія мелкія надобности.

Къ сему присовокупляется, что, безъ предварительнаго разрѣшенія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, Воеводская Коммисія не вправѣ требовать отъ Банка никакихъ возвратныхъ выдачъ изъ отосланныхъ уже въ оный суммъ; для того же, чтобы Правительственная Коммисія имѣла положительныя свѣдѣнія о ссудахъ, выданныхъ съ самаго начала по день высылки означенныхъ суммъ въ Польскій Банкъ, Воеводская Коммисія симъ обязывается представить вѣдомость съ слѣдующими графами:

a) кому и когда выдана ссуда;

b) въ какомъ количествѣ и на какой срокъ;

c) на какой предметъ и на какихъ условіяхъ;

d) возвращена ли ссуда и въ какомъ размѣрѣ на погашеніе капитала и уплату процентовъ;

e) въ какое казначейство послѣдовалъ возвратъ;

f) сколько причитается еще къ возврату на капиталъ и на проценты и въ какіе сроки.

О послѣдствіяхъ настоящаго распоряженія Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ ожидаетъ донесенія не позже четырехъ недѣль, подъ опасеніемъ взысканія съ виновныхъ денежнаго штрафа въ размѣрѣ 25 злотыхъ.

Варшава, 19 Марта 1830 года.

Министръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Ѳ. Мостовскій.*

N. 351/1,561.

Przytém uznaje Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi za rzecz potrzebną, zwrócić uwagę Kommissyi Wojewódzkiéj, iż tu nie idzie o to, aby wszystkie remanenta kass miejskich do Banku przeniesione być miały, lecz tylko taki fundusz, który może zbywać od wydatków koniecznych, na melioracyę i inne drobne potrzeby, w ciągu jednego roku w każdém mieście niezbędnie potrzebnych.

Nadmienia się także, iż Kommissya Wojewódzka, bez poprzedniego zezwolenia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi, żadnego zwrotu z tego funduszu, raz do Banku odesłanego, żądać nie ma prawa; aby zaś Kommissya Rządowa wiedziała, jakie od samego początku aż do czasu przeniesienia obecnego funduszu do Banku Polskiego poczynione zostały pożyczki, Kommissya Wojewódzka obowiązaną zostaje niniejszém do podania wykazu z następnemi rubrykami:

a) komu i kiedy pożyczka uczyniona;

b) w jakiéj summie i na jaki przeciąg czasu;

c) na jaki przedmiot i z jakiemi obowiązkami;

d) czyli pożyczka zwrócona i w jakiéj części na kapitał i procent — i

e) do jakiéj kassy zwrot nastąpił;

f) jak wiele do zwrotu jeszcze przypada na kapitał i procent, i w jakich terminach.

Skutku niniejszego polecenia, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych oczekuje w przeciągu czterech tygodni, pod niezawodną karą złp. 25.

w Warszawie, d. 19 Marca 1830 r.

Minister Prezydujący,
(podpisano) *T. Mostowski.*

Nr. 351/1561.

№ 4.

Объясненіе разницы между капиталами и остатками отъ доходовъ городскихъ кассъ.

(17 Декабря 1833 г.)

N. N. Воеводской Коммисіи.

Извлеченіе изъ предписанія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Въ разрѣшеніе вопроса возбужденнаго одною изъ Воеводскихъ Коммисій относительно городскихъ суммъ, помѣщаемыхъ въ Банкѣ, Правительственная Коммисія даетъ оной слѣдующее объясненіе:

1. подъ названіемъ городскихъ капиталовъ слѣдуетъ разумѣть такія суммы, которыя, составляя собственность извѣстныхъ городовъ, были отдаваемы прежде частнымъ лицамъ, съ обезпеченіемъ на поземельныхъ имѣніяхъ и другихъ недвижимостяхъ, впослѣдствіи же, послѣ уплаты оныхъ наличными деньгами или закладными листами, переданы окончательно въ Банкъ, для приращенія процентами. Суммы эти, не имѣя того предназначенія, какое дано городскимъ остаткамъ, употребляемымъ на выдачу ссудъ, но оставаясь въ Банкѣ, какъ постоянные вклады, приносятъ 4%, между тѣмъ какъ на городскіе остатки Банкъ обязанъ платить только 3%. По этой именно причинѣ, Правительственная Коммисія предписала составить двѣ особыя вѣдомости, одну объ остаткахъ, другую о капиталахъ; если же сихъ послѣднихъ въ N. N. Воеводствѣ не имѣется, то Вое-

№ 4.

Objaśnienie różnicy między kapitałami a remanentami z dochodów Kass miejskich.

(d. 17 Grudnia 1833 r.)

do
Kommissyi Województwa N.

Wyciąg z Reskryptu Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

Objaśniając zapytanie jednéj z Kommissyj Wojewódzkich, uczynione w przedmiocie funduszów miejskich w Banku lokowanych, Kommissya Rządowa następującą udziela jéj informacyę:

1. Pod nazwiskiem kapitałów miejskich uważają się takie summy, które będąc własnością szczególnych miast, lokowane były dawniéj na dobrach ziemskich lub innych nieruchomościach, a następnie po spłaceniu ich, czy to gotowizną, czy listami zastawnemi, odesłane zostały, na podobnąż lokacyę do Banku. Summy te, niemając podobnego przeznaczenia jak remanenta, z których pożyczki są udzielane, ale zostając w Banku na stałéj lokacyi, przynoszą 4% procent, gdy tymczasem od remanentów, Bank tylko 3% procent opłacać jest obowiązany. Dla tego Kommissya Rządowa poleciła sporządzić dwa wykazy oddzielne: jeden remanentów, drugi kapitałów powyższych; lecz jeżeli te ostatnie nie znajdują się

водская Коммисія обязана составить только одну вѣдомость— объ остаткахъ.

Варшава, 17 Декабря 1833 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Директоръ Отдѣленія Общей Администраціи,
Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Войда.*

N. 15,227/22,370.

№ 5.

Правила относительно формы аукціонныхъ условій.

(10 (22) Августа 1835 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ
Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

По случаю наступающаго срока для отдачи во временное арендное содержаніе принадлежащихъ городскимъ кассамъ разныхъ оброчныхъ статей и доходовъ, по коимъ заключенные контракты оканчиваются послѣдняго числа Декабря сего года, Правительственная Коммисія, для устраненія на будущее время многихъ замѣченныхъ въ этомъ отношеніи упущеній, постановляетъ слѣдующія правила:

1. Какъ относительно формы объявленія о публичныхъ торгахъ и порядка ихъ производства, такъ и относительно утвержденія аукціонныхъ протоколовъ и контрактовъ, Воевод-

w Województwie N., to Kommissya Wojewódzka uformuje tylko jeden wykaz remanentów.

w Warszawie, d. 17 Grudnia 1833 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Dyrektor Wydziału Administracyi Ogólnéj,
Radca Stanu, (podpisano) *Wojda.*

N. 15,227/22,370.

№ 5.

Przepisy do formy warunków licytacyjnych.

(d. 10 (22) Sierpnia 1835 r.)

do
wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH, DUCHOWNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Z powodu zbliżającego się terminu do wydzierżawienia czasowego różnych realności i dochodów kass miejskich, o które pozawierane kontrakty, z dniem ostatnim Grudnia b. r. kończą się, Kommissya Rządowa, w celu sprostowania wielu dostrzeganych uchybień, stanowi co następuje:

1. Tak co do formy w ogłaszaniu i odbywaniu licytacyj, jako też zatwierdzaniu protokółów licytacyjnych i kontraktów, Kommissya Wojewódzka zastosuje się ściśle do po-

ская Коммисія обязана поступать на точномъ основаніи постановленія Совѣта Управленія Царства отъ 16 (28) Мая 1833 года и распоряженія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ отъ 20 Сентября того же года, за N. 9,555/17,945.

2. Публикація въ одномъ объявленіи трехъ очередныхъ одинъ за другимъ сроковъ для каждаго аукціона, производимая на основаніи инструкціи, изданной въ 1822 году для городскихъ кассъ, какъ противная правиламъ приведеннаго выше постановленія, на будущее время отмѣняется.

И потому долженъ быть назначаемъ одинъ только срокъ, если же въ оный торги не состоятся, то въ такомъ случаѣ назначается второй, а по мѣрѣ надобности и третій срокъ, при чемъ Правительственная Коммисія предписываетъ соблюдать слѣдующій порядокъ:

если торги не состоялись въ первый срокъ и, послѣ онаго, никѣмъ не были предложены выгодныя условія, то Президентъ или Бургомистръ долженъ немедленно назначить второй срокъ и донести о томъ Обводовому Коммисару и непосредственно отъ себя Воеводской Коммисіи.

Такимъ же порядкомъ онъ долженъ поступать и въ томъ случаѣ, если торги не состоятся во второй и въ третій срокъ; но, прежде чѣмъ назначить четвертый срокъ, онъ испрашиваетъ разрѣшенія Обводоваго Коммисара, съ изложеніемъ своего мнѣнія въ пользу, или противъ оставленія дохода въ завѣдываніи мѣстной администраціи.

Такимъ образомъ устранится напрасная проволочка, допускаемая неоднократно въ ущербъ городскихъ кассъ и происходившая отъ того, что Муниципальныя управленія, въ случаѣ несостоявшихся первыхъ или вторичныхъ торговъ, испрашивали разрѣшенія Обводоваго Коммисара или Воеводской Коммисіи, какъ имъ слѣдуетъ поступать въ этомъ случаѣ.

3. По общепринятому правилу, публичные торги, по коимъ оцѣночная сумма превышаетъ 1,000 злотыхъ, должны производиться посредствомъ запечатанныхъ объявленій.

stanowienia Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 16 (28) Maja 1833 r., niemniéj rozporządzenia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych z d. 20 Września t. r., Nr. 9,555/17,945.

2. Ogłaszanie w jedném obwieszczeniu trzech terminów kolejnych do licytacyi, a to na zasadzie instrukcyi, wydanéj dla kass miejskich w roku 1822, jako przeciwne powołanemu postanowieniu, miéjsca odtąd mieć nie powinno.

Jeden więc tylko termin oznaczać należy; a gdyby licytacya nie przyszła na nim do skutku, wtenczas dopiero ogłosić termin drugi, a następnie w miarę potrzeby i trzeci; w czém Kommissya Rządowa przepisuje takie prawidło:

jeżeli licytacya na pierwszym terminie upadnie, a nikt późniéj korzystnéj deklaracyi nie złoży, Prezydent lub Burmistrz winien niezwłocznie ogłosić drugi termin, i o nim Kommissarzowi Obwodu i Kommissyi Wojewódzkiéj bezpośrednio donieść.

Postąpi sobie podobnież w razie niedojścia licytacyi na terminie drugim lub trzecim; przed oznaczeniem zaś czwartego, zażąda od Kommissarza Obwodu decyzyi, i przedstawi swe wnioski za, lub przeciw pozostawieniu dochodu w administracyi.

Tym sposobem zaradzi się bezpotrzebnéj, a częstokroć ze szkodą kass miejskich dostrzeganéj zwłoce, która wynika ztąd, że urzędy municypalne, w razie niedojścia pierwszéj lub drugiéj licytacyi, żądają decyzyi Kommissarza Obwodu lub Kommissyi Wojewódzkiéj, jak mają sobie daléj postąpić.

3. Licytacye, podług ogólnego prawidła, tam gdzie *praetium fisci* 1000 złp. przenosi, odbywać się mają przez deklaracye zapieczętowane.

Впрочемъ, если таковые торги въ первый назначенный для нихъ срокъ не состоятся, то предоставляется усмотрѣнію начальства производящаго торги, произвести вторичные и послѣдующіе торги, посредствомъ гласныхъ предложеній.

Въ случаѣ однако, еслибы отъ производства первыхъ торговъ, посредствомъ запечатанныхъ объявленій, можно было ожидать невыгодныхъ послѣдствій, — Правительственная Коммисія, по смыслу 4-й статьи вышеприведеннаго постановленія, вправѣ давать особыя разрѣшенія на производство *гласныхъ торговъ*, буде предположеніе о томъ состоится прежде публикаціи срока.

4. Количество залога опредѣлено уже приведеннымъ выше постановленіемъ, соразмѣрно $^1/_{10}$ части *объявленной къ торгамъ суммы*; что же касается до залога, долженствующаго быть представленнымъ въ наличности, или въ видѣ ипотечнаго обезпеченія, то таковой, согласно инструкціи, данной Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ въ 1822 году городскимъ кассамъ, долженъ составлять — по временнымъ наймамъ недвижимостей, половину годовой арендной платы, по откупамъ же городскихъ доходовъ, какъ-то: питейнаго, ярмарочнаго и другихъ сборовъ, $^1/_3$ часть годовой откупной суммы.

5. Въ изложеніи аукціонныхъ условій Воеводская Коммисія предложитъ соблюдать ясность, краткость и отчетливость, въ особенности же по описанію предмета аренды, въ избѣжаніе споровъ, могущихъ возникнуть отъ неточности въ выраженіяхъ.

6. Въ аукціонныхъ условіяхъ должно быть непремѣнно оговорено:

а) арендаторъ отказывается отъ всякихъ правъ на вознагражденіе и льготы за недоборы, убытки и потери, возникшія или причиненныя по какимъ либо случайнымъ обстоятельствамъ, предвидимымъ и непредвидимымъ, за исключеніемъ такихъ только случаевъ, въ коихъ вознагражденіе

Gdyby wszakże na pierwszym terminie licytacya taka upadła, zostawia się uznaniu Władzy, odbywającéj licytacyę, odbyć drugą i następne, przez podania głośne.

Gdyby jednak przewidywany był niekorzystny rezultat z licytacyi przez deklaracye opieczętowane na terminie pierwszym, w takich przypadkach Kommissya Rządowa, w myśl art. 4-go, cytowanego wyżéj postanowienia, upoważniać będzie szczegółowo do odbycia *licytacyi głośnéj*, jeżeli wnioski stosowne uczynione zostaną przed publikacyą terminu.

4. Postanowienie powyżéj cytowane, przepisało już wysokość *vadium* w stosunku $^1/_{10}$ części *praetium fisci;* lecz co do kaucyi, złożyć się mającéj w gotowiznie lub hipotecznéj, ta wyrównywać powinna połowie rocznej summy dzierżawnéj, stosownie do instrukcyi dla kass miejskich z r. 1822, przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych wydanéj, przy dzierżawach czasowych nieruchomości; a $^1/_5$ część rocznéj dzierżawy pertynencyj miejskich, jak propinacyi miejskiéj, dochodu jarmarcznego i t. d.

5. W redakcyi warunków licytacyjnych, poleci Kommissya Wojewódzka zachować jasność, zwięzłość i dokładność, szczególniéj w opisaniu przedmiotu dzierżawy; aby uniknąć sporów z niejasnéj redakcyi wypłynąć mogących.

6. Następujące zastrzeżenia, zamieszczane być mają koniecznie w warunkach licytacyjnych:

a) dzierżawca zrzeka się wszelkiego wynagrodzenia lub remissyi, za niedobory, straty i szkody, wynikłe lub zrządzone, przez jakiebądź wypadki losowe przewidziane i nieprzewidziane, wyjąwszy takie przypadki, w których wyna-

или льгота положительно оговорены въ аукціонныхъ условіяхъ;

b) ежели въ теченіе арендваго срока будетъ постановлено новое устройство дохода или статьи, то арендаторъ, безъ всякихъ претензій, соглашается на расторженіе контракта, которое во всякомъ случаѣ послѣдуетъ не прежде, какъ въ концѣ года и по предварительномъ за полгода впередъ объявленіи отказа;

c) хотя торги будутъ производимы на отдачу въ трехлѣтнее (или болѣе продолжительное) арендное содержаніе, однако начальство, отъ коего зависитъ утвержденіе контракта, имѣетъ право, по своему усмотрѣнію, сократить срокъ этотъ до одного года;

d) предложившій на торгахъ высшую цѣну обязанъ, тотчасъ по утвержденіи аукціоннаго протокола и прежде заключенія контракта, представить залогъ, равняющійся половинѣ арендной суммы. Неисполнившій сего въ продолженіе 14-и дней со времени извѣщенія его объ оставленіи за нимъ аренды, считается отказавшимся отъ оной, лишается вслѣдствіе сего залога, а новые торги назначаются на его счетъ и отвѣтственность;

e) въ случаѣ возникшихъ споровъ или неисполненія какого либо аукціоннаго условія, арендаторъ подчиняется безусловно рѣшенію и экзекуціоннымъ мѣрамъ въ административномъ порядкѣ, отказываясь отъ предъявленія исковъ въ судебныхъ мѣстахъ;

f) арендаторъ не имѣетъ права взимать никакого сбора съ горячаго вина, закупаемаго для военныхъ магазиновъ или складовъ; воинскіе же чины, привозящіе вино для собственной надобности, подчиняются общимъ правиламъ.

grodzenie lub remissya wyraźnie i liczebnie w warunkach licytacyjnych zapewnioną będzie;

b) jeżeli w ciągu dzierżawy będzie postanowiona regulacya dochodu lub realności, dzierżawca, bez roszczenia jakichkolwiek bądź pretensyj, zezwala na rozwiązanie kontraktu, które uskuteczni się zawsze z końcem roku i za poprzedniém półroczném wypowiedzeniem;

c) lubo licytacya odbywać się będzie na dzierżawę trzechletnią (lub i dłuższą), wolno jednak Władzy zatwierdzającéj, stosownie do uznanéj potrzeby, przyznać ją tylko na rok jeden;

d) kaucyę, wyrównywającą połowie summy dzierżawnéj, winien złożyć plus licitant zaraz po zatwierdzeniu protokółu licytacyjnego i przed zawarciem kontraktu. Niedopełniający tego, najdaléj w dni 14 po zawiadomieniu go o przyznanéj mu dzierżawie, uważanym będzie za zrzekającego się dzierżawy; utraci zatém vadium, a nowa licytacya na koszt i ryzyko jego ogłoszoną zostanie;

e) w razie wynikłych sporów, lub też niedopełnienia któregokolwiek bądź z warunków licytacyjnych, dzierżawca poddaje się wyłącznie decyzyi i egzekucyi administracyjnéj, zrzekając się drogi sądowéj;

f) od wódki, na potrzeby wojska do magazynów lub składów sprowadzanéj, nie ma prawa dzierżawca do poboru jakichkolwiek bądź opłat; wojskowi sprowadzający wódkę na własną potrzebę, ogólnym ulegają przepisom.

Сіе послѣднее условіе относится собственно къ откупамъ сборовъ *зысковаго, чоповаго,* или отдѣльной пропинаціи; прочія же условія, изъясненныя подъ буквами *а)* до *е)* включительно, примѣняются къ арендамъ всякаго рода.

7. Никакой арендаторъ не долженъ быть введенъ во владѣніе до утвержденія аукціоннаго протокола. Разрѣшившій этотъ вводъ обязанъ вознаградить причиненные убытки, если аренда не будетъ оставлена за введеннымъ во владѣніе.

8. Если арендаторъ окажется несостоятельнымъ къ платежу въ срокъ арендной суммы, то мѣстное начальство принимаетъ доходъ въ свое управленіе, учреждаетъ надзоръ надъ имуществомъ должника и немедленно объявляетъ *на его рискъ* новые торги на аренду, увѣдомляя о семъ Обводоваго Коммисара и Воеводскую Коммисію.

По утвержденіи аренды за другимъ съемщикомъ, недоборы, недоимки и убытки взыскиваются съ залога и имущества дожника.

9. Если встрѣтится надобность принять объявленіе не съ публичнаго торга, въ особенности послѣ произведенныхъ безуспѣшно торговъ, то податель обязанъ представить узаконенный залогъ, ибо начальство, принимающее объявленіе безъ должнаго обезпеченія, подвергается отвѣтственности за убытки, причиненные городской кассѣ, въ случаѣ, еслибы податель, по утвержденіи его объявленія, отказался отъ онаго.

10. Арендные контракты, совершаемые доселѣ у Регентовъ, во избѣжаніе излишнихъ издержекъ и замедленія, должны быть впредь заключаемы административнымъ порядкомъ.

Аукціонныя условія, преимущественно же относящіяся къ предмету аренды и особымъ по оной оговоркамъ, должны быть помѣщаемы въ контрактахъ буквально.

11. Статью 50-ю постановленія Совѣта Управленія Царства отъ 16 (28) Мая 1833 года, смыслъ которой подлежитъ часто ошибочному толкованію, Правительстенная Коммисія объясняетъ слѣдующимъ образомъ:

Warunek ten stosuje się tylko do dzierżaw *zyskowego, czopowego*, lub propinacyi wyłącznéj; inne zaś od litery *a)* do inclusive *e)* do wszelkiego rodzaju dzierżaw.

7. Żaden dzierżawca nie ma być wprowadzany do dzierżawy przed zatwierdzeniem protokółu licytacyjnego. Upoważniający do wprowadzenia, wynagrodzi szkody zrządzone, jeżeliby wprowadzonemu nie przyznano dzierżawy.

8. Gdyby dzierżawca stał się niewypłatnym na terminie, Władza miejscowa obejmie dochód w administracyę, rozciągnie obserwacyę nad majątkiem dłużnika, i ogłosi bezzwłocznie do wydzierżawienia na *ryzyko jego* termin do licytacyi; o czém Kommissarza Obwodu i Kommissyę Wojewódzką zawiadomi.

Po przyznaniu zaś dzierżawy innemu, niedobór, zaległości i straty, poszukiwane być winny na kaucyi i majątku dłużnika.

9. Jeżeli zajdzie potrzeba przyjęcia deklaracyi z wolnéj ręki, zwłaszcza po odbytéj bezskutecznie licytacyi, deklarant ma złożyć przepisane vadium; Władza bowiem przyjmująca deklaracyę bez vadium, staje się odpowiedzialną za straty zrządzone kassie miejskiéj w takim przypadku, gdyby deklarant zatwierdzonéj deklaracyi nieakceptował.

10. Kontrakty dzierżawne, spisywane dotąd przed Rejentami, zawierać się teraz mają, dla oszczędzenia kosztów i dla uniknięcia zwłoki, administracyjnie.

W kontraktach warunki licytacyjne, ściągające się głównie do przedmiotu dzierżawy i szczególnych w niéj zastrzeżeń, dosłownie zamieszczać należy.

11. Artykuł 50-ty postanowienia Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 16 (28) Maja 1833 r., mylnie częstokroć tłumaczony, Kommissya Rządowa objaśnia w sposób następujący:

Публичные торги, произведенные посредствомъ запечатанныхъ декларацій, *на прибавку* или *на уступку*, не могутъ быть признаны недѣйствительными и должны быть утверждены, если соискателемъ по откупу или подряду, *въ первомъ случаѣ*, прибавлено сколько нибудь *къ объявленной цѣнѣ, во второмъ же* — сдѣлана какая либо уступка *противъ оной*, и если при томъ были имъ соблюдены всѣ формальности.

Но, когда соискатели по аукціонамъ *на прибавку*, объявятъ суммы *ниже объявленной цѣны*, по аукціонамъ же *на уступку — выше оной*, въ такихъ случаяхъ, не взирая на то, что были соблюдены всѣ формальности, аукціонъ, по сущности своей, не дѣйствителенъ, ибо важнѣйшее изъ аукціонныхъ условій, не выполнено соискателями.

И потому, въ такихъ случаяхъ, утвержденіе аукціоннаго акта зависитъ вполнѣ отъ усмотрѣнія начальства, коему онъ представленъ на утвержденіе.

12. Никакая недоимка въ откупныхъ платежахъ по содержанію городскихъ оброчныхъ статей и доходовъ, ни подъ какимъ предлогомъ не должна быть терпима; за допущеніе оной Адъюнкты Смотрители городовъ, Президенты и Бургомистры, а равно городскіе Кассиры отвѣтсвуютъ своимъ жалованьемъ и залогомъ,—тѣмъ болѣе, если откупщикъ не представилъ залога, и слѣдовательно долгъ его не имѣетъ надлежащаго обезпеченія.

Воеводская Коммисія обязана привести въ дѣйствіе сіе послѣднее правило со всею строгостію и, по ввѣренной ей власти, можетъ, не испрашивая на это разрѣшенія Правительственной Коммисіи, пополнять каждую замѣченную недоимку изъ жалованья виновныхъ.

Вообще предлагается Воеводской Коммисіи наблюдать: чтобы аукціонныя условія были представляемы кому слѣдуетъ на утвержденіе безъ замедленія, чтобы публичные торги назначались и производились заблаговременно, чтобы аукціонные протоколы были утверждаемы въ срокъ, опредѣленный 48-ю статьею

Licytacya odbyta przez zapieczętowane deklaracye *in plus* lub *in minus*, powinna być zatwierdzona, i nie ulega unieważnieniu, jeżeli tylko wszelkie formalności dopełniono; skoro ubiegający się o dzierżawę lub entrepryzę w *pierwszym przypadku* podał więcéj nad oznaczone *praetium fisci*, w *drugim* zaś, skoro odstąpił od niego pewną kwotę.

Lecz w zdarzeniach takich: kiedy konkurenci przy licytacyach *in plus* podają summy *niższe* od *praetium*; a przy licytacyach *in minus wyższe*, wówczas, bez względu na to, że wszystkie formalności zachowano, licytacya z natury rzeczy jest nieważna, bo konkurenci najważniejszemu warunkowi licytacyjnemu zadosyć nie czynią.

W takich przeto zdarzeniach, zatwierdzenie aktu licytacyjnego, zawisło zupełnie od uznania Władzy zatwierdzającéj.

12. Żadna zaległość w opłacie rat dzierżawnych z realności i dochoddów kass miejskich, pod żadnym względem cierpianą być nie powinna, za dopuszczenie takowéj, Adjunkci—Dozorcy miast, Prezydenci i Burmistrze, tudzież Kassyerowie miejscy, z pensyj własnych i kaucyj mają być odpowiedzialni, a to tém więcéj, jeżeli dzierżawca nie złoży kaucyi, a tém samém, jako dłużnik, nie będzie miał rękojmii.

Kommissya Wojewódzka z całą surowością przepis ten w wykonanie wprowadzi, i mocną jest, bez odnoszenia się do Kommissyi Rządowéj, dostrzeżone zaległości z pensyi winnych pokrywać.

W ogólności zaleca się Komissyi Wojewódzkiéj dopilnowanie: ażeby warunki licytacyjne bezzwłocznie, komu należy, były do zatwierdzenia przedstawiane, licytacye wcześnie ogłaszane i odbyte; protokóły licytacyjne w terminie artykułem 48-m postanowienia Rady Administracyjnéj Królestwa

постановленія Совѣта Управаенія Царства отъ 16 (28) Мая 1833 года, контракты же заключаемы были предъ 1-мъ числомъ Января слѣдующаго года, съ котораго начинается арендное содержаніе.

Настоящее распоряженіе Воеводская Коммисія обязапа передать, къ точному исполненію и руководству, Обводовымъ Коммисарамъ и Муниципальнымъ управлепіямъ, замѣченпыхъ же въ отступленіи отъ предписаннаго въ ономъ порядка, по мѣрѣ вины, подвергать взысканію, а неусыпная съ ея стороны дѣятельность приведетъ эту отрасль службы въ надлежащій порядокъ.

Варшава, 10 (22) Августа 1835 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Е. Головинъ.*

N. 20,011/40,931.

---

z dnia 16 (28) Maja 1833 r. zatwierdzone; a kontrakty przed pierwszym Stycznia następnego roku, dzierżawę rozpoczynającego, zawarte.

Rozporządzenie niniejsze prześle Kommissya Wojewódzka Kommissarzom Obwodu i Urzędom municypalnym do wykonania i ścisłego zastosowania się. Na uchybiających rozciągać będzie, w miarę przewinienia, kary; a sprężyste z jéj strony postępowanie, zapewni w téj gałęzi służby należyty porządek.

w Warszawie, dnia 10 (22) Sierpnia 1835 r.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) *E. Gołowin.*

Nr. 20,011/40,931.

№ 6.

Объясненіе о томъ, что, изъ поданныхъ къ торгамъ однимъ и тѣмъ же соискателемъ нѣсколькихъ объявленій, дѣйствительнымъ признается то, которымъ предлагается самая выгоднѣйшая цѣна.

(29 Іюня (11 Іюля) 1839 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Плоцкое Губернское Правленіе испрашивало разрѣшенія: какъ слѣдуетъ поступать въ случаѣ, если однимъ изъ соискателей къ торгамъ будутъ поданы два запечатанныя объявленія, съ предложеніемъ разныхъ суммъ по каждому изъ нихъ.

Правительственная Коммисія, принимая въ соображеніе, что производство публичныхъ торговъ посредствомъ запечатанныхъ объявленій введено постановленіемъ Совѣта Управленія Царства отъ 16 (28) Мая 1833 года, съ тою именно цѣлью, чтобы фамилія соискателя оставалась неизвѣстною, и чтобы тѣмъ устранить всякія стачки въ ущербъ казнѣ или городскимъ кассамъ, изъ чего слѣдуетъ:

что, какъ, съ одной стороны, одно и то же лицо можетъ прислать нѣсколько запечатанныхъ объявленій, такъ и съ другой — Начальство, не зная, кѣмъ они присланы, обязано принять и записать ихъ по регистру въ томъ порядкѣ, въ какомъ они поступаютъ, слѣдовательно, какъ представляющій, такъ

№ 6.

Objaśnienie, że z podanych kilku deklaracyj do licytacyi przez jednego konkurenta, ta jest ważną, która obejmuje najkorzystniejszą offertę.

(d. 29 Czerwca (11 Lipca) 1839 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

Rząd Gubernialny Płocki prosił o wyrzeczenie: jak postąpić w takim przypadku, kiedy jeden z konkurentów do licytacyi, złoży dwie deklaracye opieczętowane, i w każdéj z nich inną poda summę?

Kommissya Rządowa zważywszy, że postanowieniem Rady Administracyjnéj Królestwa z d. 16 (28) Maja 1833 r., zaprowadzone jest odbywanie licytacyj przez deklaracye opieczętowane w tym celu, aby nikt o nazwisku konkurenta nie wiedział, a tém samém na szkodę Skarbu lub kass miejskich podstępnie nie działał; wynika więc ztąd:

że jak jedna osoba może kilka deklaracyj opieczętowanych nadesłać, tak z drugiéj strony, Władza nie wiedząc od kogo one pochodzą, wszystkie przyjąć i do rejestru, podług numeru kolejnego nadejścia, zapisać ma obowiązek; podający

и принимающій объявленіе, свободны отъ всякой вины; при томъ, имѣя въ виду:

что означеннымъ постановленіемъ отнюдь не воспрещено подавать одному лицу двухъ или болѣе объявленій, а потому не слѣдовало бы считать ни подачи друхъ объявленій незаконнымъ дѣйствіемъ, ни аукціоннаго акта недѣйствительнымъ, коль скоро, на основаніи 23-й статьи, поданное разъ объявленіе не можетъ быть взято обратно, и, наконецъ:

что, такъ какъ подача болѣе чѣмъ одного объявленія положительно не воспрещена, то преимущество на торгахъ должно быть признано за тѣмъ, кто, согласно 36-й статьѣ упомянутаго постановленія, предложитъ самую высшую сумму; — на этихъ основаніяхъ Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, въ засѣданіи своемъ 3 (15) Іюня сего года, постановила принять за правило:

a) что подача однимъ лицомъ двухъ или болѣе запечатанныхъ объявленій не влечетъ за собою недѣйствительности аукціоннаго акта;

b) что, изъ поданныхъ однимъ соискателемъ нѣсколькихъ объявленій, дѣйствительнымъ должно быть признано то изъ нихъ, которымъ предложена самая высшая сумма;

c) что, если къ одному объявленію приложено свидѣтельство о представленномъ залогѣ, то этотъ залогъ долженъ служить обезпеченіемъ и по прочимъ поданнымъ тѣмъ же лицомъ объявленіямъ.

Правила эти обязано Губернское Правленіе принять къ точному руководству.

Варшава, 29 Іюня (11 Іюля) 1839 г.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Директоръ Административнаго Отдѣленія,
Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Бадени*.
N. 643/20,268.

---

więc i przyjmujący deklaracye, wolni są od wszelkiéj winy; daléj,

że toż samo postanowienie nie zastrzega wcale, aby jednéj osobie dwóch albo i więcéj deklaracyj nie było wolno podawać; a zatém, ani czynu podania dwóch deklaracyj za nieprawny, ani też samego aktu licytacyjnego za nieważny uznaćby nie należało, kiedy podług art. 23, deklaracya raz podana, cofniętą być nie może; wreszcie:

że skoro podawanie więcéj nad jedną deklaracyj, nie jest wyraźnie wzbronionem, idzie zatém, że ten przybicie otrzymać powinien, kto w myśl art. 36, wzmiankowanego postanowienia, najwyższą podał summę; — z tych przeto wychodząc zasad, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, na posiedzeniu swém dnia 3 (15) Czerwca r. b., postanowiła:

a) uznać, że podanie dwóch lub więcéj deklaracyj opieczętowanych przez jedną osobę, nie unieważnia aktu licytacyjnego;

b) że z podanych kilku deklaracyj przez jednego z konkurentów, ta ma być uznawaną za ważną, która obejmuje najwyższą summę;

c) że skoro do jednéj deklaracyi załączone jest świadectwo na złożone vadium, vadium to służyć ma za rękojmię do innych, przez tęż samą osobę podanych deklaracyj.

Do powyższego wyrzeczenia Rząd Gubernialny ściśle zastosuje się.

w Warszawie, d. 29 Czerwca (11 Lipca) 1839 r.

Zu poważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,

Dyrektor Wydziału Administracyi,

Radca Stanu, (podpisano) *Badeni.*

Nr. 643/20,268.

№ 7.

О передачѣ всякихъ остатковъ отъ городскихъ суммъ въ Банкъ, для приращенія процентами.

(1 (13) Мая 1844 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Ежегодно подтверждаемыми распоряженіями Правительственная Коммисія предписала Губернскому Правленію, чтобы оказавшіеся на лицо въ городскихъ кассахъ, въ концѣ каждаго года, остатки были передаваемы, тотчасъ по истеченіи онаго, въ Польскій Банкъ, для приращенія процентами; предписаніемъ же отъ 27 Апрѣля (9 Мая) прошлаго 1843 года, за N. 5,710/11,274, предварила оное Правленіе, что, въ случаѣ допущенной медленности въ отсылкѣ въ Банкъ этого рода суммъ, виновные будутъ подвергнуты неминуемому взысканію процентовъ, утраченныхъ вслѣдствіе несвоевременной высылки городскихъ остатковъ. Между тѣмъ оказывается на опытѣ, что распоряженія сіи остаются безъ должнаго исполненія, ибо нѣкоторыя городскія кассы высылаютъ остатки отъ своихъ суммъ за истекшій годъ не прежде, какъ по истеченіи 6 мѣсяцевъ, а иногда случается даже, что безполезное продержаніе остаточныхъ суммъ въ кассахъ ведетъ за собою растрату оныхъ Кассирами.

Для возстановленія затѣмъ въ этомъ отношеніи должнаго порядка, Правительственная Коммисія, ссылаясь на изданныя

№ 7.

Zarządzenie, aby wszelkie remanenta funduszów miejskich, przelewane były do Banku na lokacyę.

(d. 1 (13) Maja 1844 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Corocznie ponawianemi rozporządzeniami Kommissya Rządowa zaleca Rządowi Gubernialnemu, aby pozostałe z końcem roku remanenta przy kassach miejskich, na procent do Banku Polskiego, zaraz po upływie właściwego roku, odsyłane były, a reskryptem daty 27 Kwietnia (9 Maja) z. r., Nr. 5,710/11,274, zastrzegła: że w razie dopuszczenia zwłoki w przelewie tego rodzaju źródeł do Banku, do wynagrodzenia straty, wynikłéj w opłacie procentu z późnego odesłania remanentu, winni urzędnicy niezawodnie pociągani będą. Jak doświadczenie przekonywa, rozporządzenia te nie są wykonywane; albowiem niektóre kassy miejskie, po upływie dopiero sześciu miesięcy, remanenta z roku upłynionego odsyłają, a niekiedy nawet zdarza się, że skutkiem przetrzymania bezpotrzebnie remanentów w kassach, też przez zrządzenie defektów przez kassyerów uronieniu ulegają.

Dla wprowadzenia przeto przedmiotu tego na drogę porządku, Kommissya Rządowa, w odwołaniu się do rozporzą-

прежде по сему предмету распоряженія, предписываетъ Губернскому Правленію, съ полученіемъ сего, немедленно распорядиться, чтобы всѣ находящіеся въ городскихъ кассахъ наличные остатки отъ смѣтныхъ суммъ, по конецъ минувшаго года, были отосланы въ Банкъ на храненіе въ продолженіе 30 дней съ полученія сего, на будущее же время постановляетъ слѣдующія правила:

что всякіе наличные остатки отъ расходовъ каждаго истекшаго года, должны быть, не позже 19 (31) Января наступающаго года, отправлены круглыми суммами въ Банкъ, для приращенія процентами;

что отъ остаточныхъ суммъ этого рода, внесенныхъ въ Банкъ послѣ опредѣленнаго выше срока, должны быть исчисляемы проценты въ томъ размѣрѣ, въ какомъ они уплачиваются Банкомъ городскимъ кассамъ отъ суммъ этой категоріи, а именно по 3%, считая таковые съ 19 (31) Января по день передачи сихъ послѣднихъ въ Банкъ, каковые проценты должны быть взысканы съ виновныхъ чиновниковъ и внесены въ подлежащую городскую кассу, для записки въ число случайныхъ доходовъ;

что виновные въ упущеніяхъ этого рода, сверхъ опредѣленнаго выше учета процентовъ, должны быть подвергаемы дисциплинарнымъ взысканіямъ, возвышаемымъ по мѣрѣ повторенія вины.

Правительственная Коммисія, вмѣняя Губернскому Правленію въ обязанность соблюденіе сихъ правилъ, предписываетъ оному сдѣлать зависящее распоряженіе о приведеніи ихъ въ дѣйствіе. Независимо отъ сего, Губернское Правленіе, при пересмотрѣ дупликатовъ отчетовъ городскихъ казначействъ, обязано строго наблюдать за точнымъ и неуклоннымъ исполненіемъ настоящаго распоряженія, ибо, за всякое отступленіе отъ онаго, виновные чиновники Губернскаго Правленія будутъ подвергаемы дисциплинарному взысканію.

dzeń poprzednio w tym względzie wydanych, poleca Rządowi Gubernialnemu, aby natychmiast wydał stosowne dyspozycye, iżby wszelkie remanenta, z służby lat po koniec roku zeszłego w kassach miejskich znajdujące się, odesłane były do depozytu Banku w dniach najdaléj 30-tu, a zarazem stanowi na przyszłość co następuje:

iż wszelkie remanenta, zbywające od potrzeby roku upływającego, najdaléj z dniem 19 (31) Stycznia następnego roku, mają być do Banku na lokacyę w summach okrągłych przelane;

że od remanentów tego rodzaju, po dacie powołanéj wniesionych do Banku, ma być obliczany procent w téj wysokości, w jakiéj Bank od tego rodzaju funduszów kassom miejskim uiszcza, to jest po 3%, licząc takowy od dnia 19 (31) Stycznia do daty uskutecznienia przelewu, takowy od winnych urzędników ściągany, do właściwéj kassy miejskiéj wnoszony, i pod dochody przypadkowe perceptowany;

że za dopuszczenie się podobnego przekroczenia, obok pozyskania procentu w sposób wskazany, kara porządkowa ma być wymierzaną, i odpowiednio do powtarzanych przekroczeń, powiększaną.

Powyższe postąpienie Kommissya Rządowa przepisując Rządowi Gubernialnemu za zasadę do działania, poleca mu, aby w wykonaniu onego wydał stosowne dyspozycye komu należy. Obok tego z swéj strony dodaje, iż przy przeglądaniu duplikatów rachunków kass miejskich, bacznie przestrzegać będzie, aby niniejsze rozporządzenie w całéj jego rozciągłości było wykonywane, i że za każde odstąpienie od niego, wymierzać będzie karę porządkową na Rząd Gubernialny.

Съ распоряженія, какое сдѣлано будетъ Губернскимъ Правленіемъ вслѣдствіе настоящаго предписанія, имѣетъ быть представлена въ Правительственную Коммисію, въ продолженіе 20 дней, засвидѣтельствованная копія.

Варшава, 1 (13) Мая 1844 года.

За и. д. Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
(подписано) *Бадени.*

N. 18,833/9,338.

№ 8.

Объясненіе о томъ, что продажа мяса должна производиться исключительно въ мясныхъ рядахъ.

(5 (17) Января 1848 г.)

Августовскому Губернскому Правленію,
(сообщено и другимъ Губернскимъ Правленіямъ.)

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Рапортомъ отъ 29 Октября (10 Ноября) 1847 года, за N. 10,849, Губернское Правленіе донесло:

что, по случаю встрѣтившагося затрудненія въ отдачѣ въ арендное содержаніе городскихъ мясныхъ и хлѣбныхъ рядовъ, а именно въ городахъ Тыкоцинѣ и Ломжѣ, Губернское

Jakie zaś wydane zostanie przez Rząd Gubernialny, w skutku obecnego reskryptu zarządzenie, takie w kopii w dniach 20-tu Kommissyi Rządowéj przedłożone być ma.

w Warszawie, d. 1 (13) Maja 1844 r.

W zastępstwie p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego,
(podpisano) *Badeni.*

Nr. 18,833/9338.

№ 8.

Objaśnienie, iż sprzedaż mięsa wyłącznie w jatkach rzeźniczych odbywać się powinna.

(d. 5 (17) Stycznia 1848 r.)

do
Rządu Gubernialnego Augustowskiego,
(komunikowany innym Rządom Gubernialnym).

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Duchownych.

Raportem z dnia 29 Października (10 Listopada) 1847 roku Nr. 10,849, doniósł Rząd Gubernialny:

iż z powodu doznanéj trudności przy wydzierżawianiu jatek rzeźniczych i piekarskich po miastach, a mianowicie w mieście Tykocinie i Łomży, dla znaglenia rzeźników i pie-

Правленіе, въ видахъ понужденія мясниковъ и пекарей къ снятію въ аренду этихъ зданій, распорядилось о объявленіи имъ съ подпискою, что на будущее время продажа мяса, хлѣба и булокъ дозволена будетъ не иначе, какъ въ мясныхъ и хлѣбныхъ рядахъ; затѣмъ Губернское Правленіе, ходатайствуя объ утверждеиіи таковаго распоряженія, испрашиваетъ разрѣшенія, на какихъ основаніяхъ помянутыя строенія должны быть на будущее время отдаваемы въ арендное содержаніе.

Имѣя въ виду:

что продажа мяса въ городахъ, какъ по правиламъ благочинія, относителрно надзора за вѣсами и таксой и наблюденія за порядкомъ и чистотою, такъ равно въ финансовыхъ видахъ, относительно контролированія консумціоннаго сбора, — должна производиться въ построенныхъ для сей цѣли мясныхъ рядахъ, а не въ иныхъ какихъ либо мѣстахъ;

что, напротивъ, продажа хлѣба и булокъ, какъ предметовъ первой и необходимой жизненной потребности жителей, не воспрещается полицейскими правилами ни пекарямъ въ собственныхъ ихъ домахъ, ни мелочнымъ торговцамъ въ особыхъ лавочкахъ, а только разстановка по улицамъ и тротуарамъ балагановъ съ хлѣбомъ и булками, какъ противная порядку благочинія, должна быть воспрещена, —

Правительственная Коммисія постановила: оставить въ своей силѣ распоряженіе Губернскаго Правленія, чтобы продажа мяса производилась исключительно въ мясныхъ рядахъ, не распространяя дѣйствія сего распоряженія на продажу хлѣба и булокъ непремѣнно въ особыхъ рядахъ.

А чтобы городскія казначейства могли извлекать изъ сего источника надлежащій доходъ, отдача въ арендное содержаніе мясныхъ и хлѣбныхъ рядовъ должна совершаться посредствомъ публичныхъ торговъ по частямъ; если же такимъ образомъ не возможно будетъ извлечь соотвѣтственныхъ выгодъ,

karzy do zadzierżawienia takowych jatek, rozkazał oznajmić im protokólarnie, że sprzedaż mięsa, oraz chleba i bułek, nie inaczéj, jak tylko w jatkach dozwoloną będzie, i prosi o potwierdzenie takowego zarządzenia, oraz o wskazanie zasad, według których nadal jatki wydzierżawiane być mają.

Zważając:

że sprzedaż mięsa po miastach, tak z przepisów policyjnych, dla łatwiejszego dopilnowania wagi i taksy, tudzież dla samego porządku i zachowania czystości w mieście, jak niemniéj z widoków skarbowych, dla skontrollowania opłaty podatku konsumcyjnego, nie gdzieindziéj jak w jatkach, które na ten cel pobudowane zostały, dopełnianą być winna;

przeciwnie zaś przepisy policyjne nie wzbraniają, ani piekarzom, ani przekupniom wiktuałów, sprzedawać chléb i bułki po domach, jako artykuły do pierwszych i niezbędnych potrzeb życia mieszkańców należące, i jedynie tylko rozstawianie straganów z bułkami lub chlebem po ulicach i trotuarach, jako porządkowi policyjnemu przeciwne, zabronione być powinno;

Kommissya Rządowa postanowiła utrzymać w swéj mocy rozporządzenie Rządu Gubernialnego, nakazujące, aby sprzedaż mięsa wyłącznie w jatkach rzeźniczych się odbywała, nie rozciągając tego rygoru co do sprzedaży bułek i chleba, koniecznie w jatkach piekarskich.

Dla zapewnienia zaś kassom miejskim dochodu z tego źródła, jatki, tak rzeźnicze, jako i piekarskie szczegółowo przez licytacyę wydzierżawiane być winny; a gdyby w tym sposo-

то слѣдуетъ отдавать эти зданія въ арендное содержаніе гуртомъ одному арендатору, съ правомъ отдачи отъ себя въ частное содержаніе лавокъ мясникамъ и пекарямъ.

Варшава, 5 (17) Января 1848 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,

Директоръ Отдѣленія,

Тайный Совѣтникъ, (подписано) *Бадени.*

N. 29,733/54,181.

---

bie nie można było pozyskać odpowiednich korzyści, takowe jatki ogółowo jednemu wydzierżawiać należy, z prawem poddzierżawienia ich pojedynczo rzeźnikom i piekarzom.

w Warszawie, d. 5 (17) Stycznia 1848 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Dyrektor Wydziału,

Radca Tajny, (podpisano) *Badeni.*

Nr. 29,733/54,181.

ГЛАВА III.

Объ извлеченіи доходовъ съ ярмарчныхъ и торговыхъ сборовъ, съ мѣръ и вѣсовъ, съ боенъ и тому подобныхъ, извѣстныхъ подъ разными названіями, городскихъ принадлежностей.

Введеніе

Предоставленное городамъ, на основаніи ***Монаршихъ*** *привилегій и пожалованій, исключительное право производить ярмарки и торги, для взаимнаго обмѣна произведеній и издѣлій промышленнаго труда, въ коихъ люди имѣютъ надобность, составляетъ также для городскихъ кассъ источникъ дохода съ платежей, взимаемыхъ съ пріѣзжающихъ въ города и продающихъ свои произведенія, издѣлія и домашній скотъ на публичныхъ площадяхъ. Взиманіе таковыхъ сборовъ производится въ каждомъ городѣ, на основаніи тарифовъ, утвержденныхъ съ давняго времени правительственными властями, по большей части въ пользу городской кассы, въ нѣкоторыхъ же только казенныхъ и частныхъ городахъ—въ пользу казны Царства или владѣльцевъ городовъ, съ ограниченіемъ, какое введено въ приведеніи въ дѣйствіе* ***Высочайше*** *утвержденнаго въ 1848 году Положенія о выдѣлкѣ и продажѣ горячаго вина (Дневн. Зак. т. XL, ст. 224).*

Взиманіе сбора за повѣрку и за клейменіе Магистратами русскихъ мѣръ и вѣсовъ, признанныхъ въ Царствѣ официальными, а также за предоставленные частнымъ лицамъ для употребленія городскіе официальные мѣры и вѣсы, на основаніи утвержденнаго Правительствомъ тарифа, производится обык-

TYTUŁ III.

O ciągnieniu dochodu z opłat jarmarcznego, targowego, z miar i wag, ze szlachtuzów i tym podobnych, pod różnemi nazwami przynależytości miejskich.

Wstęp.

Służące miastom z przywilejów i nadań Monarszych wyłączne prawo odbywania jarmarków i targów, dla wzajemnéj wymiany płodów i wyrobów pracy przemysłowéj ludziom potrzebnych, stanowią także źródło dochodu dla kass miejskich z poboru opłat od przybywających do miasta i od sprzedających swoje płody, wyroby i zwierzęta domowe, na placach publicznych. Pobór takowych opłat odbywa się w każdém mieście według taryf zatwierdzonych od dawna przez Władze rządowe, po większéj części na rzecz kass miejskich, a w niektórych tylko miastach rządowych i prywatnych na rzecz Skarbu Królestwa, lub dziedziców miast, z ograniczeniem, jakie w wykonaniu Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawy z roku 1848, o wyrobie i sprzedaży wódki (Dz. Praw, T. XL, str. 225), zaprowadzono.

Pobór opłat od sprawdzania i ostemplowania przez Magistrat wag i miar rossyjskich, za urzędowe w Królestwie przyjętych, tudzież od wypożyczania do użytku prywatnym osobom miar i wag urzędowych miejskich, według taryfy przez Rząd

новенно посредствомъ отдачи сего дохода въ откупъ, въ пользу городскихъ кассъ.

За бойни, построенныя и содержимыя на счетъ городскихъ кассъ, эти кассы получаютъ 4⁰/₀ съ поступающихъ въ казну Царства консумціонныхъ доходовъ.

Такъ называемый мостовый, копытковый, рогатковый сборъ съ пріѣзжающихъ въ города, на содержаніе улицъ, площадей и мостовъ въ порядкѣ и чистотѣ, взимается, по мѣрѣ надобности, по утвержденному Совѣтомъ Управленія тарифу, доходъ же съ онаго отдается во временный откупъ.

Плата за городское право взимается въ нѣкоторыхъ городахъ, съ поселяющихся вновь жителей и съ пріобрѣтающихъ въ городѣ недвижимости въ такомъ размѣрѣ, какой тамъ въ обыкновеніи съ давняго времени.

№ 1.

Запрещеніе начинать ярмарки въ воскресные и праздничные дни прежде 12 часовъ въ полдень.

(4 Ноября 1823 г.)

По указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА I,
Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Князь Намѣстникъ въ Царствѣ по Государственному Совѣту.

Желая устранить нарушеніе благочинія при производствѣ ярмарокъ въ воскресные и праздничные дни, во время Бого-

zatwierdzonéj, odbywa się zwykle za pośrednictwem wydzierżawiania tego dochodu kass miejskich.

Za szlachtuzy (bydłobojnie), kosztem kass miejskich pobudowane i utrzymywane, pobierają też kassy procent 4% z osiąganych przez Skarb Królestwa dochodów konsumcyjnych.

Opłaty pod nazwą brukowe, kopytkowe, rogatkowe, od wjeżdżających do miast, na utrzymanie ulic, placów i mostów w porządku i czystości, pobierane są, w miarę potrzeby, według taryf przez Radę Administracyjną zatwierdzanych, a dochód ztąd wypuszczany bywa w dzierżawę czasową.

Opłata od prawa miejskiego pobieraną bywa od nowo osiadających mieszkańców i nabywających nieruchomości w mieście, w takiéj wysokości, jaka od dawna tam się praktykuje.

№ 1.

Wzbronienie rozpoczynania jarmarków w dnie niedzielne i świątecne wcześniéj jak od godziny 12-éj z południa.

(d. 4 Listopada 1823 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I,
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Książe Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Chcąc zapobiedz nieprzyzwoitościom, przy odbywaniu jarmarków w dni niedzielne i święta uroczyste podczas na-

служенія, влекущее за собою неуваженіе къ религіи,—по представленію Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія и по истребованіи мнѣнія Общаго Собранія Государсгвеннаго Совѣта, мы постановили и постановляемъ:

Статья 1.

Всѣ ярмарки, кои слѣдуетъ производить въ воскресные или праздничные дни, должны начинаться не прежде, какъ съ 12 часовъ въ полдень.

Статья 2.

Торги на продажу и покупку жизненныхъ припасовъ, учрежденные въ воскресные и праздничные дни, не должны продолжаться долѣе 10-ти часовъ утра.

Статья 3.

Виновные въ нарушеніи настоящихъ правилъ подвергнутся соотвѣтственнымъ полицейскимъ взысканіямъ.

Статья 4.

Исполненіе настоящаго постановленія нашего, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственныя Коммисіи по принадлежности.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 4 Ноября 1823 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

---

bożeństwa, ciągnącym za sobą nieuszanowanie religii, na przełożenie Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i po zasiągnieniu zdania ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1.

Wszelkie jarmarki, które na niedziele lub święta uroczyste przypadają, nie będą mogły zaczynać się, jak od godziny 12 południowéj.

Artykuł 2.

Targi na sprzedaż i kupno żywności, w dni niedzielne i świąteczne zaprowadzone, trwać dłużéj nie mają, jak tylko do godziny dziesiątéj przed południem.

Artykuł 3.

Przestępujący niniejsze przepisy, ulegać będą właściwym karom policyjnym.

Artykuł 4.

Wykonanie niniejszego postanowienia naszego, które w Dzienniku Praw umieszczone być ma, Kommissyom Rządowym, w czém do któréj należy, polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 4 Listopada 1823 roku.

(podpisano) *Zajączek.*

№ 2.

Распоряженіе о выставленіи при въѣздахъ въ города тарифовъ сбора.

(3 (15) Января 1830 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

Получивъ донесеніе, что при взиманіи дохода съ торговъ въ городахъ арендными содержателями онаго допускаются разныя злоупотребленія, и желая пресѣчь таковыя въ самомъ зародышѣ, Правительственная Коммисія предписываетъ Воеводской Коммисіи:

тотчасъ по полученіи сего сдѣлать надлежащее распоряженіе и возложить на обязанность обводовыхъ Коммисаровъ, Адъюнктовъ-Надзирателей городовъ, преимущественно же Бургомистровъ городовъ, имѣть строгое ноблюденіе, чтобы въ каждомъ городѣ тарифъ торговаго сбора былъ выставленъ въ видномъ мѣстѣ, ко всеобщему свѣдѣнію, и чтобы злоупотребленія со стороны содержателей сего дохода не допускались ни въ какомъ случаѣ.

Варшава, 3 (15) Января 1830 года.

Министръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Ѳ. Мостовскій.*

N. 461/1,888.

№ 2.

Rozporządzenie o wywieszaniu przy wjazdach do miast taryf poborczych.

(d. 3 (15) Stycznia 1830 r.)

do
wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI.

Mając sobie doniesione, że przy poborze dochodu targowego po miastach dzieją się różne nadużycia ze strony dzierżawców tegoż, i chcąc takowym skutecznie zapobiedz, Kommissya Rządowa poleca Kommissyi Wojewódzkiéj:

ażeby w moment odebrania niniejszego, wydała stosowne rozporządzenia, i nad skutkiem onych Kommissarzom Obwodowym, Adjunktom-Dozorcom miast, a najściśléj Burmistrzom miast czuwać zaleciła, ażeby w każdém mieście taryfa targowego na widok publiczny wystawioną była, i żeby nadużycia ze strony dzierżawców dochodu takowego, miejsca nie miały.

w Warszawie, dnia 3 (15) Stycznia 1830 r.

Minister Prezydujący,
(podpisano) *T. Mostowski.*

Nr. 461/1,888.

№ 3.

Выписка изъ Положенія о выдѣлкѣ и продажѣ горячаго вина въ Царствѣ Польскомъ, Высочайше утвержденнаго 4 (16) Мая 1848 года.

ГЛАВА IV.

О приведеніи въ систему и объ ограниченіи ярмарокъ и торговыхъ дней, для уменьшенія пьянства.

Статья 143.

Съ 20 Декабря (1 Января) 1849/50 года, ни въ одномъ городѣ, или посадѣ, не должно быть болѣе шести ярмарокъ въ годъ.

Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ войдетъ въ соображеніе, нельзя ли и этого числа ярмарокъ уменьшить по нѣкоторымъ городамъ и посадамъ.

Статья 144

Ярмарки могутъ имѣть мѣсто только въ дни, назначенные Правительствомъ.

Статья 145.

Торговые еженедѣльные дни по городамъ и посадамъ должны быть распредѣлены слѣдующимъ образомъ:

Въ городахъ и посадахъ, пользующихся однимъ торгомъ въ недѣлю, торгъ этотъ, по мѣрѣ возможности, перенести на пятницу.

№ 3.

Wyciąg z Ustawy o wyrobie i sprzedaży wódki w Królestwie Polskiem, Najwyżéj zatwierdzonéj w dniu 4 (16) Maja 1848 r.

DZIAŁ IV.

O uregulowaniu i ograniczeniu jarmarków i targów, w zamiarze ukrócenia pijaństwa.

Artykuł. 143.

Od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1849/50 r. nie może być w żadném mieście, ani osadzie, więcéj jak sześć jarmarków rocznie.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych zajmie się rozpoznaniem, o ile powyższa liczba w niektórych miastach i osadach więcéj jeszcze ograniczoną być może.

Artykuł 144.

Jarmarki odbywać się mogą tylko w dniach, które przez Rząd wskazane zostaną.

Artykuł 145.

Dni targowe tygodniowe po miastach i osadach, w następującym sposobie uregulowane być powinny:

W miastach i osadach, jednego targu w tygodniu używających, targ ten, o ile być może, na dzień piątkowy przypadać ma.

Въ городахъ и посадахъ, пользующихся болѣе чѣмъ однимъ торговымъ днемъ въ недѣлю, одному изъ нихъ быть непремѣнно въ пятничный день, для другаго же можно оставить нынѣшній срокъ.

Но, еслибы который изъ сроковъ приходился въ понедѣльникъ, то для торга нужно избрать иной день въ теченіе недѣли.

Статья 146.

Въ храмовыя празднества не должны быть производимы торги во время предполуденнаго Богослуженія.

Вѣрно:

Министръ Статсъ-Секретарь, (подписано) *Иг. Туркуллъ.*

№ 4.

Указаніе табели опредѣленныхъ ярмарочныхъ и торговыхъ дней въ городахъ и деревенскихъ посадахъ.

(12 (24) Декабря 1850 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

143, 145 и 146 статьями Высочайше утвержденнаго 4 (16) Мая 1848 года положенія о выдѣлкѣ и продажѣ горячаго

W miastach i osadach więcéj jak jednego targu w tygodniu używających, jeden z nich zawsze przypadać ma w dzień piątkowy, dla innego zaś dotychczasowy termin zostawiony być może.

Gdyby jednakże który z tych terminów na dzień poniedziałkowy miał przypadać, na inny dzień w tygodniu przenieść go należy.

Artykuł 146.

Targi w dni świąteczne, w czasie trwania przedpołudniowego nabożeństwa, odbywać się nie powinny.

Zgodno z oryginałem:

Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Ig. Turkułł.*

№ 4.

Wskazanie tabelli uregulowanych dni jarmarcznych i targowych po miastach i osadach wiejskich.

(d. 12 (24) Grudnia 1850 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Artykuły 143, 145 i 146 Ustawy o wyrobie i sprzedaży wódki Najwyżéj pod dniem 4 (16) Maja 1848 roku za-

вина разрѣшено Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ приведеніе въ систему ярмарокъ и торговъ въ городахъ и деревенскихъ посадахъ.

На этомъ основаніи, Правительственная Коммисія, принимая во вниманіе, какъ мнѣнія особыхъ Коммисій, наряженныхъ для составленія проекта измѣненій, соотвѣтствующихъ мѣстнымъ потребностямъ, такъ и заключенія Уѣздныхъ Начальниковъ и N. Губернскаго Правленія, препровождаетъ составленную ею и настоящимъ постановленіемъ утвержденную табель ярмарокъ и торговъ для городовъ и деревенскихъ посадовъ въ N. N. губерніи.

Табель эта должна быть тотчасъ обнародована во всеобщее свѣдѣніе посредствомъ Губернскаго Дневника. Президенты же, Бургомистры и Войты гминъ обязаны опубликовать ее троекратно въ городахъ и сельскихъ гминахъ.

Чтобы однако крестьяне, по случаю отмѣны существующихъ до сихъ поръ ярмарочныхъ дней и назначенія на мѣсто ихъ другихъ, не были введены въ заблужденіе, каждый Президентъ или Бургомистръ обязанъ, по крайней мѣрѣ за 10 дней до открытія ярмарки, объявить, при барабанномъ боѣ, собравшемуся въ воскресный или торговый день народу, на который именно день назначена ярмарка; кромѣ того, онъ долженъ еще отнестись къ Бургомистрамъ и Войтамъ гминъ смежныхъ городовъ и селеній, чтобы и они съ своей стороны опубликовали это свѣдѣніе.

Съ 20 Декабря (1 Января) 1850/1 года, ярмарки и торги могутъ быть производимы только въ указанные табелью дни; мѣстныя же власти, за всякое противное тому дѣйствіе, будутъ подвергнуты отвѣтственности.

Варшава, 12 (24) Декабря 1850 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Бадени.*

N. 27,965/49,560.

---

twierdzonéj, upoważniły Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznwch i Duchownych do uregulowania jarmarków i targów po miastach i osadach wiejskich.

Na téj zasadzie Kommissya Rządowa mając na względzie, tak wnioski specyalnych delegacyj, wyznaczanych do zaproponowania zmian, odpowiadających miejscowym potrzebom, jako też opinie Naczelników Powiatowych i Rządu Gubernialnego N., ułożoną przez siebie, a niniejszém zatwierdzającą się tabellę jarmarków i targów dla miast i osad wiejskich, w Gubernii N. N. przesyła.

Tabella ta winna być natychmiast przez Dziennik Gubernialny do powszechnéj podana wiadomości, a Prezydenci, Burmistrze i Wójci gmin ogłosić ją mają trzykrotnie po miastach i gminach wiejskich.

Żeby jednak lud wiejski, z powodu zmiany dotychczasowych dni jarmarcznych na inne, na zawód nie był narażony, każdy Prezydent lub Burmistrz obowiązany jest przynajmiéj na dni 10 przed jarmarkiem zapowiedzieć, przy odgłosie bębna, w dzień niedzielny lub targowy, zebranemu ludowi, na który dzień przypada jarmark; obok tego winien jeszcze wezwać Burmistrzów i Wójtów gmin, miast i wsi przyległych, aby wiadomość tę ze swéj także strony ogłosili.

Od dnia 30 Grudnia (1 Stycznia) 1850/51 r., jarmarki i targi tylko w dniach tabellą wskazanych odbywać się mogą; a Władze miejscowe, za przeciwne temu postąpienie, do odpowiedzialności pociągane będą.

w Warszawie, dnia 12 (24) Grudnia 1850 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Badeni.*

Nr. 27,965/49,560.

№ 5.

О содержаніи боень.

Выписка изъ Высочайшаго указа 9 (21) Іюля 1834 года.

Статья 4.

Бойни Казнѣ принадлежащія содержать на счетъ Казны; на содержаніе же боень, иждивеніемъ городовъ построенныхъ, Казна отпускать будетъ $4^0/_0$ отъ всего консумціоннаго дохода, въ оныхъ городахъ собираемаго.

№ 6.

Постановленіе о томъ, что оконченная постройкою бойня должна быть сдана протоколярно Управленію, завѣдывающему контролемъ тортовли, и откупщику консумціонныхъ доходовъ.

(21 Сеетября (3 Октября) 1835 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Извлеченіе изъ предписанія Правительственной Коммиcіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

На будущее время постановляется слѣдующее правило: что оконченная постройкою бойня должна быть сдана протоко-

№ 5.

O utrzymaniu szlachtuzów.

Wyciąg z Ukazu Najwyższego z dnia 9 (21) Lipca 1834 r.

Artykuł 4.

Szlachtuzy własnością Skarbu będące, utrzymywane będą kosztem tegoż Skarbu; na utrzymanie zaś szlachtuzów, staraniem miast wystawionych, Skarb publiczny 4% całego dochodu konsumcyjnego z tychże miast udzielać będzie.

№ 6.

Rozporządzenie, iż szlachtuz wykończony, oddany ma być protokólarnie urzędowi handel kontrolującemu i dzierżawcy konsumcyi.

(d. 21 Września (3 Października) 1835 r.)

do
wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Wyciąg z reskryptu
Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych
i Oświecenia Publicznego.

Na przyszłość stanowi się to prawidło: iż szlachtuz wykończony, oddany być ma protokólarnie urzędowi handel

лярно Муниципальнымъ Управленіемъ Управленію, завѣдывающему контролемъ торговли, и откупщику консумціонныхъ доходовъ, и что сказанное Управленіе обязано одинъ экземпляръ передаточнаго протокола, вмѣстѣ съ описью домашней утвари, хранить при своихъ дѣлахъ, другой же экземпляръ вручить Управленію, завѣдывающему контролемъ торговли, и объ исполненіи этого распоряженія донести Воеводской Коммисіи, которая, въ свою очередь, увѣдомитъ о томъ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ, для сообщенія Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства о числѣ, съ котораго должно считаться вознагражденіе, слѣдующее городской кассѣ, въ количествѣ $4^0/_0$ съ получаемаго Казною дохода.

21 Сентября (3 Октября) 1835 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора Предсѣдательствущаго,
Директоръ Административнаго Отдѣленія,
Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Бадени.*
N. 9,926/20,827.

№ 7.

Предписаніе съ приложеніемъ для руководства печатныхъ экземпляровъ таблицъ замѣна русскихъ мѣръ и вѣсовъ на польскіе и обратно.

(19 (31) Декабря 1849 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Подъ наблюденіемъ Комитета, учрежденнаго при Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, для

kontrolującemu i dzierżawcy konsumcyi przez Urząd municypalny; który jeden egzemplarz protokółu oddawczego, wraz z inwentarzem utensyliów, w swych aktach zachowa, a drugi urzędowi handel kontrolującemu doręczy; o dopełnionéj zaś czynności złoży Kommissyi Wojewódzkiéj rapport, a ta następnie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, celem zawiadomienia Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu o dacie, od któréj bonifikacya kassie miejskiéj w ilości 4% od osiąganego przez Skarb dochodu liczyć się zaczyna.

w Warszawie, d. 21 Września (3 Października) 1835 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Dyrektor Wydziału Administracyi,
Radca Stanu, (podpisano) *Badeni.*

Nr. 9,926/20,827.

№ 7.

Wskazanie, do stosowania się, tablic zamiany miar i wag rossyjskich na polskie i odwrotnie.

(d. 19 (31) Grudnia 1849 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Duchownych.

Pod nadzorem Komitetu do zaprowadzenia w Królestwie miar i wag rossyjskich, przy Kommissyi Rządowéj Spraw We-

введенія въ Царствѣ русскихъ мѣръ и вѣсовъ, Членомъ же сего Комитета, Коллежскимъ Совѣтникомъ Гурскимъ, составлены таблицы замѣна русскихъ мѣръ и вѣсовъ на польскія и наоборотъ. Таблицы эти признаны Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ обязательными для употребленія ихъ по службѣ и напечатаны (a).

Для офиціальнаго затѣмъ руководства въ Канцеляріи Губернскаго Правленія, въ Канцеляріахъ Уѣздныхъ Начальниковъ и въ городовыхъ Магистратахъ, Правительственная Коммисія препровождаетъ при семъ въ Губернское Правленіе N. экземпляровъ означенныхъ таблицъ, предписывая вмѣстѣ съ тѣмъ— слѣдуемыя за эти таблицы деньги, считая по 30 коп. сер. за экземпляръ, въ количествѣ N., внести, въ самоскорѣйшемъ времени, въ Польскій Банкъ, въ возмѣщеніе выданной имъ заимообразно суммы на издержки по напечатанію оныхъ.

Расходъ на таблицы замѣна мѣръ и вѣсовъ, взятыя для Канцеляріи Губернскаго Правленія и Канцелярій Уѣздныхъ Начальниковъ, долженъ быть покрытъ изъ суммъ, назначенныхъ на экстраординарныя и канцелярскія надобности этихъ Управленій. Деньги же, причитающіяся за таблицы, взятыя для городовыхъ Магистратовъ, могутъ быть уплачены изъ суммъ, предоставленныхъ по смѣтамъ въ распоряженіе подлежащихъ городскихъ кассъ, съ тѣмъ, чтобы купленныя таблицы были внесены въ опись имущества городовъ.

Еслибы количество препровождаемыхъ экземпляровъ таблицъ замѣна мѣръ и вѣсовъ оказалось недостаточнымъ, для удовлетворенія потребностей Канцеляріи Губернскаго Правленія и подвѣдомственныхъ ему мѣстъ, въ такомъ случаѣ Губернское Правленіе можетъ отнестись въ Правительственную Коммисію

(a) Офиціальное употребленіе сказанныхъ таблицъ опредѣлено 73-ю статьею изданной Совѣтомъ Управленія 2 (14) Мая 1850 года и приложенной здѣсь къ предписанію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ отъ 19 (31) Августа 1850 года инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ.

wnętrznych i Duchownych utworzonego, przez Członka tegoż Komitetu Radcę Kollegialnego Górskiego ułożone zostały tablice zamiany miar i wag rossyjskich na polskie i odwrotnie. Tablice takowe, za obowiązujące do urzędowego użycia, przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych przyjęte i wydrukowane zostały. (a)

Do urzędowego więc użycia w biórze Rządu Gubernialnego, w biórach Naczelników Powiatowych i w Magistratach miast, Kommissya Rządowa przesyła załącznie Rządowi Gubernialnemu egzemplarzy N. rzeczonych tablic, polecając mu zarazem, iżby należność za te tabelle, licząc po kop. sr. 30 za egzemplarz, razem w kwocie N. jak najspieszniéj wniósł do Banku Polskiego, na zwrot forszusu, jaki udzielony został na koszta druku onych.

Należność za tablice zamiany miar i wag, które wzięte będą na użytek bióra Rządu Gubernialnego i dla biór Naczelników Powiatowych, ma być uiszczoną z funduszów na ekstraordynarya, oraz na potrzeby kancelaryjne dla tychże biór oznaczonych. Należność zaś za tablice wzięte dla Magistratów miast, może być zapłaconą z funduszów do dyspozycyi przy respective kassach miejskich etatami wskazanych, z zastrzeżeniem zapisania kupionych tablic do inwentarza własności respective miast.

Gdyby przesyłająca się liczba egzemplarzy tabell zamiany miar i wag była niewystarczającą do potrzeby bióra Rządu Gubernialnego i Władz jemu podległych, natenczas

---

(a) Urzędowe użycie rzeczonych tablic przepisane zostało artykułem 73-m instrukcyi o miarach i wagach, przez Radę Administracyjną w dniu 2 (14) Maja 1850 roku wydanéj, a dołączonéj tu przy rozporządzeniu Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych daty 19 (31) Sierpnia 1850 r.

съ требованіемъ о присылкѣ ему большаго количества этихъ таблицъ.

О взносѣ въ Банкъ денегъ, причитающихся за таблицы, слѣдуетъ представить въ Правительственную Коммисію донесеніе въ продолженіе шести дней (а).

Варшава, 19 (13) Декабря 1849 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,

Управляющій Отдѣленіемъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,

(подписано) *Бернацкій.*

N. 55,234/18,864.

Приложеніе 1-ое къ N. 7.

По Указу Его Величества

НИКОЛАЯ I,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго, и проч., и проч., проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

По Высочайшему указу отъ 20 Января (1 Февраля) 1848 года, во всѣхъ казенныхъ и частныхъ дѣйствіяхъ въ Царствѣ

(а) Здѣсь прилагается одинъ экземпляръ означенныхъ таблицъ, которымъ предшествуетъ постановленіе Совѣта Управленія отъ 2 (14) Марта 1848 года о введеніи въ Царствѣ русскихъ мѣръ и вѣсовъ, съ подробнымъ исчисленіемъ ихъ наименованій, основаній и подраздѣленій, а также подраздѣленія новопольскихъ мѣръ, находившихся до сихъ поръ въ употребленіи въ Царствѣ.

Высочайшій указъ 20 Января (1 Февраля) 1848 года объ употребленіи съ 1 Мая 1849 г. русскихъ мѣръ и вѣсовъ во всемъ Царствѣ Польскомъ напечатанъ въ Дневникѣ Законовъ Царства, въ томѣ 39, на стр. 388 до 393, и будетъ помѣщенъ въ Сборникѣ постановленій, относящихся къ мѣстной промышленности.

o nadesłanie więcéj takowych tablic, może się Rząd Gubernialny zgłosić do Kommissyi Rządowéj.

O odesłaniu do Banku należności za tablice, ma być złożony Kommissyi Rządowéj rapport w dniach sześćdziesięciu (a).

w Warszawie, dnia 19 (31) Grudnia 1849 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Zarządzający Wydziałem, Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Biernacki.*

Nr. 55,234/18,864.

Anneks 1-szy do Nr. 7.

W Imieniu Najjaśniejszego

MIKOŁAJA I,

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

etc, etc, etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Stosownie do Najwyższego Ukazu z d. 20 Stycznia (1 Lutego) 1848 roku, we wszystkich czynnościach, tak rządo-

---

(a) Dołącza się tu jeden egzemplarz tablic rzeczonych, poprzedzonych postanowieniem Rady Administracyjnéj z dnia 2 (14) Marca 1848 roku, zalecającém wprowadzenie do Królestwa miar i wag rossyjskich, których nazwy, zasady i podział wyszczególnia, oraz podział miar nowopolskich, jakie dotąd były w użyciu w Królestwie.

Ukaz Najwyższy z dnia 20 Stycznia (1 Lutego) 1848 roku, nakazujący używać miary i wagi rossyjskie od 1 Maja 1849 roku w całém Królestwie Polskiem, znajduje się w Dzienniku Praw Królestwa, Tomie 39, od str. 388 do 393, i pomieszczonym jest w Zbiorze postanowień odnoszących się do przemysłu krajowego.

Польскомъ, съ 19 Апрѣля (1 Мая) 1849 года, имѣютъ быть употребляемы мѣры и вѣсы, существующіе въ Россіи.

Во исполненіе таковаго указа, Совѣтъ Управленія Царства, примѣняясь къ правиламъ о мѣрахъ и вѣсахъ, имѣющимъ въ Россіи обязательную силу, — по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, постановилъ и постановляетъ:

ИСЧИСЛЕНІЕ МѢРЪ.

Статья 1.

Упомянутыя мѣры и вѣсы суть четырехъ родовъ:

1. мѣры длины;
2. мѣры поверхности или квадратныя;
3. мѣры емкости или кубическія;
4. мѣры тяжести или вѣса.

Статья 2.

Мѣрою длины полагается сажень, раздѣленная въ торговлѣ на аршины и вершки, а при измѣреніи земель—на футы, дюймы и линіи.

Для опредѣленія длины дороги служитъ мѣрою верста.

Мѣрою поверхности, или квадратною, полагается квадратная сажень, раздѣленная на квадратные футы, дюймы и линіи.

Для опредѣленія пространства земель принимается мѣрою десятина, а обширности края—квадратная верста.

Мѣрою емкости, или кубическою, полагается:

а) для твердыхъ тѣлъ: кубическая сажень, раздѣленная на кубическіе футы, дюймы и линіи;

wych jako i prywatnych w Królestwie Polskiem, poczynając od d. 19 Kwietnia (1 Maja) 1849 roku, mają być używane miary i wagi w Rossyi istniejące.

W wykonaniu takowego ukazu, Rada Administracyjna Królestwa, zapatrzywszy się na przepisy o miarach i wagach w Rossyi obowiązujące, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych postanowiła i stanowi:

WYMIENIENIE MIAR.

Artykuł 1.

Miary wyżéj wspomnione są czworakiego rodzaju:

1. miary długości;
2. miary powierzchni czyli kwadratowe;
3. miary objętości czyli sześcienne;
4. miary ciężaru czyli wagi.

Artykuł 2.

Za miarę długości uważany być ma sażeń, dzielący się w handlu na arszyny i werszki, a w miernictwie na stopy, cale i linije.

Do oznaczenia długości drogi, służyć ma za miarę wersta.

Za miarę powierzchni, czyli kwadratową, uważany być ma sążeń kwadratowy, dzielący się na stopy, cale i linije kwadratowe.

W oznaczeniu rozległości gruntu, przyjętą być ma diesiatyna, a rozległości kraju, wersta kwadratowa.

Za miarę objętości czyli sześcienną, uważane być mają:

a) *do ciał stałych:* sażeń sześcienny, dzielący się na stopy, cale i linije sześcienne.

b) для сыпучихъ тѣлъ: четверть и четверикъ, съ его подраздѣленіями;

c) для жидкихъ тѣлъ: ведро, съ раздѣленіемъ онаго на кружки и чарки.

Мѣрою тяжести или вѣса полагается пудъ и фунтъ, раздѣленный на золотники и доли, а также аптекарскій фунтъ, раздѣленный на унціи, драхмы, скрупулы и граны.

ОСНОВАНІЕ МѢРЪ.

Статья 3.

Основаніемъ мѣры длины, а равно проистекающихъ изъ оной мѣръ поверхности и объема, есть сажень, равняющаяся длиною платиновой сажени, хранящейся въ С. Петербургской крѣпости.

Основаніемъ мѣры для сыпучихъ тѣлъ есть четверикъ, заключающій въ себѣ, въ безвоздушномъ пространствѣ, при температутѣ $13^1/_3{}^0$ Реомюра, 64 фунта дистилированной воды, или 1601,22 кубическихъ дюйма.

Основаніемъ мѣры для жидкихъ тѣлъ есть ведро, заключающее въ себѣ, въ безвоздушномъ пространствѣ, при температурѣ $13^1/_3{}^0$ Реомюра, 30 фунтовъ дистилированной воды, или 750,57 кубическихъ дюймовъ.

Основною единицею вѣсовъ есть фунтъ, заключающій въ себѣ 9,216 долей; основаніемъ же его есть то: что кубическій русскій дюймъ дистилированной воды, въ безвоздушномъ пространствѣ, при температурѣ $13^1/_3{}^0$ Реомюра, вѣситъ 368,361 долю, или, что фунтъ таковой воды заключаетъ въ себѣ 25,019 кубическихъ дюймовъ.

Аптекарскій фунтъ равенъ 8,064 долямъ, или $^7/_8$ выше-упомянутаго фунта.

b) do ciał sypkich: czetwiert i czetwieryk z jego podziałem.

c) do ciał płynnych: wiadro, z podziałem jego na krużki i czarki.

Za miarę ciężaru, czyli wagi, uważane być mają pud i funt, dzielący się na zołotniki i dole, tudzież funt aptekarski, dzielący się na uncye, drachmy, skrupuły i grany.

ZASADA MIAR.

Artykuł 3.

Zasadą miary długości, jakotéż tworzących się z niéj miar powierzchni i objętości, jest sażeń, wyrównający długości złożonego w twierdzy St. Petersburgskiéj sażenia platynowego.

Zasadą miary do ciał sypkich jest czetwieryk, obejmujący w próżni, przy temperaturze $13^1/_3{}^0$ Réaumura, wody dystylowanéj 64 funty, czyli 1601,22 cali sześciennych.

Zasadą miary do ciał płynnych jest wiadro, obejmujące w próżni, przy temperaturze $13^1/_3{}^0$ Réaumura, wody dystyłowanéj 30 funtów, czyli 750,57 cali sześciennych.

Jednostkę zasadniczą wagi stanowi funt, zawierający, 9216 doli, a którego podstawą jest: że cal sześcienny rossyjski wody dystylowanéj w próżni, przy temperaturze $13^1/_3{}^0$ Réaumura, waży 368,361 doli, czyli że funt téjże wody, obejmuje 25,019 cali sześciennych.

Funt aptekarski równa się 8,064 doli, czyli $^7/_8$ częściom powyższego funta.

РАЗДѢЛЕНІЕ МѢРЪ.

Статья 4.

Раздѣленіе мѣръ и вѣсовъ, въ 3-й статьѣ исчисленныхъ, есть слѣдующее:

А. *Мѣры длины.*

РАЗДѢЛЕНІЕ САЖЕНИ:

на аршины и вершки:

Сажень	Аршины	Вершки
1	3	48
	1	16

на футы, дюймы и линіи:

Сажень	Фунты	Дюймы	Линіи
1	7	84	840
	1	12	120
		1	10

Верста равна 500 саженямъ.

PODZIAŁ MIAR.

Artykuł 4.

Podział miar i wag, w artykule 3-m wymienionych, jest następujący:

A. *Miary długości.*

PODZIAŁ SAŻENIA:

na arszyny i werszki:

Sażeń	Arszynów	Werszków
1	3	48
	1	16

na stopy, cale i linije:

Sażeń	Stóp	Cali	Linij
1	7	84	840
	1	12	120
		1	10

Wersta równa się 500 sażeniom.

B. Мѣры поверхности.

Раздѣленіе квадратной сажени.

Сажень □	Футы □	Дюймы □	Линіи □
1	49	7,056	705,600
	1	144	14,400
		1	100

Десятина заключаетъ въ себѣ 2,400 квадратныхъ саженей, то есть: 80 въ длину, и 30 въ ширину.

Квадратная верста заключаетъ 250,000 квадратныхъ саженей.

C. Мѣры емкости.

а) Раздѣленіе кубической сажени.

Куб. сажень	Куб. футы	Куб. дюймы	Куб. линіи
1	343	592,704	592,704,000
	1	1,728	1,728,000
		1	1,000

B. Miary powierzchni.

Podział sażenia kwadratowego.

Sażeń □	Stóp □	Cali □	Linij □
1	49	7,056	705,600
	1	144	14,400
		1	100

Diesiatyna zawiera 2400 sażeni kwadratowych, to jest, 80 sażeni na długość, a 30 na szerokość.

Wersta kwadratowa zawiera 250,000 sażeni kwadratowych.

C. Miary objętości.

a) Podział sażenia sześciennego.

Sażeń sześcien.	Stóp sześcien.	Cali sześcien.	Linij sześcien.
1	343	592,704	592,704,000
	1	1,728	1,728,000
		1	1,000

b) Раздѣленіе четверти.

Четверть	Четверики	Гарнцы	Русскіе куб. дюймы. Части цѣлыя	Русскіе куб. дюймы. Части десятичн.
1	8	64	12,809	7,600
	1	8	1,601	2,200
		1	200	1,525

c) Раздѣленіе ведра.

Ведро	Кружки	Чарки	Русскіе куб. дюймы Части цѣлыя	Русскіе куб. дюймы Части десятичн.
1	10	100	750	5,700
	1	10	75	0,570
		1	7	5,057

b) Podział czetwerti.

Czetwiert	Czetwie-ryków	Garncy	Rossyjskich czyli sześciennych części	
			całe	dziesiętne
1	8	64	12,809,	7,600
	1	8	1,601,	2,200
		1	200,	1,525

c) Podział wiadra.

Wiadro	Krużek	Czarek	Rossyjskich cali sześciennych części	
			całe	dziesiętne
1	10	100	750,	5,700
	1	10	75,	0,570
		1	7,	5,057

D. Мѣры тяжести или вѣса.

a) Раздѣленіе вѣсовъ.

Пудъ	Фунты	Золотники	Доли
1	40	3,840	368,640
	1	96	9,216
		1	96

b) Раздѣленіе аптекарскаго фунта.

Фунтъ	Унціи	Драхмы	Скрупулы	Граны
1	12	96	288	5,760
	1	8	24	480
		1	3	60
			1	20

D. *Miary ciężaru czyli wagi.*

a) Podział wagi.

Pud	Funtów	Zołotników	Doli
1	40	3,840	368,640
	1	96	9,216
		1	96

b) Podział funta aptekarskiego.

Funt	Uncyj	Drachm	Skrupułów	Granów
1	12	96	288	5,760
	1	8	24	480
		1	3	60
			1	20

Статья 5.

Мѣры и вѣсы, нынѣ употребляемые, отмѣняются съ 19-го Апрѣля (1 Мая) 1849 года.

Въ дѣлахъ однако межевыхъ и вообще при измѣреніи земель, измѣренныя пространства должны, на планахъ и въ землемѣрныхъ регистрахъ, быть обозначаемы, кромѣ русскихъ, и на мѣстныя мѣры, доселѣ употребляемыя, такъ какъ это необходимо при рѣшеніи могущихъ возникнуть споровъ.

Лѣсъ и иныя лѣсныя издѣлія, назначенныя въ отпускную торговлю за границу, могутъ быть приготовляемы на заграничныя мѣры, въ торговлѣ этой употребляемыя.

Статья 6.

Всѣ дѣла, возникшія по 19 Апрѣля (1 Мая) 1849 года, а равно проистекающія изъ обязательствъ, по то число состоявшихся, относящіяся къ предметамъ, исчисляемымъ на мѣру или вѣсъ, должны быть рѣшаемы какъ судебнымъ, такъ и административнымъ порядкомъ, на основаніи тѣхъ правилъ закона, которыя имѣли во время сдѣлки обязательную силу.

Статья 7.

Обнародованіе соотношенія мѣръ и вѣсовъ, настоящимъ постановленіемъ опредѣленныхъ, къ мѣрамъ и вѣсамъ, донынѣ употребляемымъ, а также исполненіе и дальнѣйшее развитіе сего постановленія, которое имѣетъ быть внесено въ Дневникъ Законовъ, Совѣтъ Управленія возлагаетъ на Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 2 (14) Марта 1848 г.

Предсѣдательствующій въ Совѣтѣ Управленія,
Генералъ-Адъютантъ, (подписано) *Князь Горчаковъ.*

Artykuł 5.

Z dniem 19 Kwietnia (1 Maja) 1849 r., miary i wagi obecnie używane, uchylają się.

Wszakże przy rozgraniczeniach i w ogólności przy pomiarach gruntów, winny być na planach i rejestrach pomiarowych wymierzane przestrzenie, obok miar rossyjskich, oznaczane zarazem i na miary miejscowe, dotąd używane, jako konieczne do rozstrzygania zachodzić mogących sporów.

Drzewo i inne wyroby leśne, do handlu za granicę przeznaczone, mogą być przysposabiane na miary zagraniczne, w tymże handlu używane.

Artykuł 6.

Wszelkie czynności przed dniem 19 Kwietnia (1 Maja) 1849 r. dokonane, jak równie wypływające z zobowiązań, przed tąż datą przyjętych, odnoszące się do przedmiotów na miarę lub wagę obliczonych, rozstrzygane być mają, tak na drodze sądowéj, jak i administracyjnéj, podług zasad tych przepisów prawa, pod Rządem których zostały zawarte.

Artykuł 7.

Obwieszczenie stosunku miar i wag, postanowieniem niniejszém oznaczonych, do miar i wag dotąd używanych, jak niemniéj wykonanie i dalsze rozwinięcie tegoż postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być umieszczone, Rada Administracyjna Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 2 (14) Marca 1848 r.

Prezydujący w Radzie Administracyjnéj,
Jenerał-Adjutant, (podpisano) *Xiążę Gorczakow.*

Приложеніе 2-ое къ N. 7.

Таблицы замѣна русскихъ мѣръ и вѣсовъ на польскіе и обратно, составленныя въ Комитетѣ мѣръ и вѣсовъ и по силѣ ст. 7 постановленія Совѣта Управленія Царства отъ 2 (14) Марта 1848 года, изданныя Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ для всеобщаго употребленія.

Выписка изъ постановленія Совѣта Управленія отъ 13 Іюня 1818 года, заключающая въ себѣ подраздѣленія мѣръ и вѣсовъ, имѣвшихъ до сихъ поръ обязательную силу въ Царствѣ, а также соотношеніе ихъ къ французскому метру, для облегченія замѣна послѣднихъ мѣръ и вѣсовъ на вновь установленные.

А. Мѣры длины.

I. Подраздѣленія локтя.

Локоть	Футовъ	Четвертей	Дюймовъ	Линій	Милиметровъ
1	2	4	24	288	576
	1	2	12	144	288
		1	6	72	144
			1	12	24
				1	2

Anneks 2-gi do Nr. 7.

Tablice zamiany miar i wag rossyjskich na polskie i nawzajem, w Komitecie miar i wag ułożone, a z mocy artykułu 7 postanowienia Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 2 (14) Marca 1848 roku, przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych dla powszechnego użytku wydane.

Wypis z postanowienia Rady Administracyjnéj d. 13 Czerwca 1818 r. obejmujący podział miar i wag, które dotąd w Królestwie obowiązywały, tudzież ich stosunek metryczny, celem ułatwienia zamiany miar i wag ostatnich na nowe ustanowione.

A. Miary długości.

I. Podział łokcia.

Łokieć	Stóp	Ćwierci	Cali	Linij	Milimetrów
1	2	4	24	288	576
	1	2	12	144	288
		1	6	72	144
			1	12	24
				1	2

II. Подраздѣленія сажени.

Сажень	Локтей	Футовъ	Дюймовъ	Линій	Милиметровъ
1	3	6	72	864	1728
	1	2	24	288	576
		1	12	144	288
			1	12	24
				1	2

III. Подраздѣленія межеваго шнура.

Шнуръ	Прентовъ	Локтей	Прентиковъ или геометр. футовъ.	Лавокъ	Дюймовъ	Линій	Милимет.
1	10	75	100	1000	1800	21600	43200
	1	$7^1/_2$	10	100	180	2160	4320
		1	$1^1/_3$	$13^1/_3$	24	288	576
			1	10	18	216	432
				1	1,8	21,6	43,2
					1	12	24
						1	2

II. Podział sążnia.

Sążeń	Łokci	Stóp	Cali	Linij	Milimetrów
1	3	6	72	864	1728
	1	2	24	288	576
		1	12	144	288
			1	12	24
				1	2

III. Podział sznura mierniczego.

Sznur	Prętów	Łokci	Pręcików vel stóp geometr.	Ławek	Cali	Linij	Milimetrów
1	10	75	100	1000	1800	21600	43200
	1	$7\frac{1}{2}$	10	100	180	2160	4320
		1	$1\frac{1}{3}$	$13\frac{1}{3}$	24	288	576
			1	10	18	216	432
				1	1,8	21,6	43,2
					1	12	24
						1	2

B. Дорожныя мѣры.

Подраздѣленія польской мили.

Миля	Полъ мили	Четверть мили	½ четверти мили, милевыя стадіи.	Сажени	Локти	Милиметры
1	2	4	8	$4{,}938\,^{723}/_{864}$	$14{,}816\,^{147}/_{288}$	853,430,950,440
	1	2	4	$2{,}469\,^{361}/_{864}$	$7{,}408\,^{73}/_{288}$	426,715,475,220
		1	2	$1{,}235\,^{612}/_{864}$	$3{,}740\,^{36}/_{288}$	213,357,737,610
			1	$617\,^{306}/_{864}$	$1{,}852\,^{18}/_{288}$	106,678,868,805

C. Мѣры поверхности или квадратныя.

I. Подраздѣленія квадратнаго локтя.

Локоть	Квадратныхъ футовъ	Квадратныхъ четвертей	Квадратныхъ дюймовъ	Квадратныхъ линій.	Квадратныхъ милиметровъ.
1	4	16	576	82,944	331,776
	1	4	144	20,736	82,944
		1	36	5,184	20,736
			1	144	576
				1	4

B. Miary drożne.

Podział mili polskiéj.

Mila	Pół mili	Ćwierć mili	½ ćwierci mili czyli staje milowe	Sążni	Łokci	Milimetrów
1	2	4	8	$4,938^{723}/_{864}$	$14,816^{147}/_{288}$	853,430,950,440
	1	2	4	$2,469^{361}/_{864}$	$7,408^{73}/_{288}$	426,715,475,220
		1	2	$1,234^{612}/_{864}$	$3,740^{36}/_{288}$	213,357,737,610
			1	$617^{306}/_{864}$	$1,852^{18}/_{288}$	106,678,868,805

C. Miary powierzchni czyli kwadratowe.

I. Podział łokcia kwadratowego.

Łokieć kwadrat.	Stóp kwadratowych	Ćwierci kwadratowych	Cali kwadratowych	Linij kwadratowych	Milimetrów kwadratowych
1	4	16	576	82,944	331,776
	1	4	144	20,736	82,944
		1	36	5,184	20,736
			1	144	576
				1	4

II. Подраздѣленія квадратной сажени.

Квадр. сажень	Квадр. футовъ	Квадр. дюйм.	Квадр. линій.	Квадр. милиметровъ
1	36	5,184	746,496	2985984
	1	144	20,736	82,944
		1	144	576
			1	4

III. Подраздѣленія квадратнаго шнура.

Квад. шнуръ.	Квад. прутовъ	Квад. локтей.	Квад. прутиковъ или геометр. футовъ.	Квадратныхъ лавокъ.	Квадр. дюймовъ.	Квад. линій.	Квадр. милиметровъ.
1	100	5625	10,000	1000000	3240000	466560000	1866240000
	1	$56^{1}/_{2}$	100	10000	32400	4665600	18662400
		1	$1^{7}/_{4}$	$177^{7}/_{9}$	576	82944	331776
			1	100	324	46656	186624
				1	324	46656	186624
					1	144	576
						1	4

II. Podział sążnia kwadratowego.

Sążeń kwadr.	Stóp kwadrat.	Cali kwadrat.	Linij kwadrat.	Milimetrów kwadrat.
1	36	5,184	746,496	2,985,984
	1	144	20,736	82,944
		1	144	576
			1	4

III. Podział sznura kwadratowego.

Sznur kwadr.	Pręt. kwadrat.	Łokci kwadr.	Pręcików kw. czyli stóp geometr.	Ławek kwadr.	Cali kwadrat.	Linij kwadrat.	Milimetrów kwadratowych
1	100	5625	10,000	1,000,000	3,240,000	466,560,000	1,866,240,000
	1	$56\frac{1}{4}$	100	10,000	32,400	4,665,600	18,662,400
		1	$1\frac{7}{9}$	$177\frac{7}{9}$	576	82,944	331,776
			1	100	324	46,656	186,624
				1	324	46656	186624
					1	144	576
						1	4

IV. Подраздѣленіе уволоки.

Уволока	Морговъ	Шнуровъ	Прентовъ	Квад. локтей.	Квад. прутовъ.	Квадр. лавок.
1	30	90	9,000	506,250	900,000	90,000,000
	1	3	300	1,6875	30,000	3,000,000
		1	100	5,625	10,000	1,000,000
			1	56¼	100	10,000
				1	1 7/9	177 7/9
					1	100

D. Кубическія мѣры или емкости.

I. Подраздѣленія кубическаго локтя.

Куб. локоть	Куб. футовъ.	Куб. четвертей.	Куб.дюймовъ	Куб. линій.	Куб. милиметровъ.
1	8	64	13,824	23,887,872	191,102,976
	1	8	1,728	2,985,984	23,887,872
		1	216	373,248	2,985,984
			1	1,728	13,824
				1	8

IV. Podział włóki.

Włóka	Morgów	Sznurów	Prętów	Łokci kwadr.	Pręcików kw.	Ławek kwadr.
1	30	90	9000	506,250	900,000	90,000,000
	1	3	300	16,875	30,000	3,000,000
		1	100	5,625	10,000	1,000,000
			1	56¼	100	10,000
				1	1 7/9	177 7/9
					1	100

D. *Miary objętości czyli sześcienne.*

I. Podział łokcia sześciennego.

Łokieć sześcienny	Stóp sześcien.	Ćwierci sześc.	Cali sześcien.	Linij sześcien.	Milimetrów sześciennych.
1	8	64	13,824	23,887,872	191,102,976
	1	8	1,728	2,985,984	23,887,872
		1	216	373,248	2,985,984
			1	1,728	13,824
				1	8

II. Подраздѣленія кубической сажени.

Куб. сажень.	Куб. футовъ	Куб. дюймовъ	Куб. линій.	Куб. милиметровъ
1	216	373,248	644,972,544	5,159,780,352
	1	1728	2985984	23887872
		1	1,728	13,824
			1	8

III. Подраздѣленія корца.

Корецъ	$^{1}/_{2}$ корца	Четвертей	Гарнцевъ	Квартъ	Осьмушекъ	Куб. дюймовъ	Куб. линій	Куб. милиметровъ.
1	2	4	32	128	512	9,259$^{7}/_{27}$	16,000,000	128,000,000
	1	2	16	64	256	4,629$^{17}/_{27}$	8.000,000	64,000,000
		1	8	32	128	2,314$^{22}/_{27}$	4,000,000	32,000,000
			1	4	16	289$^{19}/_{54}$	500,000	4,000,000
				1	4	72$^{73}/_{216}$	125,000	1,000,000
					1	18$^{73}/_{864}$	31,250	250,000
						1	1,728	13,824
							1	8

II. Podział sążnia sześciennego.

Sążeń sześcien.	Stóp sześcien.	Cali Sześcien.	Linij sześciennych	Milimetrów sześcien.
1	216	373,248	644.972,544	5159780352
	1	1,728	2,985,984	23887872
		1	1,728	13324
			1	8

III. Podział korca.

Korzec	1/2 korcy	Ćwierci	Garncy	Kwart	Kwaterek	Cali sześcien.	Linij sześcien.	Milimetrów sześciennych
1	2	4	32	128	512	$9,259\,^7/_{27}$	16,000,000	128,000,000
	1	2	16	64	256	$4,629\,^{17}/_{27}$	8,000,000	64,000,000
		1	8	32	128	$2,314\,^{22}/_{27}$	4,000,000	32.000,000
			1	4	16	$289\,^{19}/_{54}$	500,000	4,000,000
				1	4	$72\,^{73}/_{216}$	125,000	1,000,000
					1	$18\,^{73}/_{864}$	31,250	250,000
						1	1,728	13,824
							1	8

Е. Мѣры тяжести или вѣсъ.

Подраздѣленія центнера.

Центнеръ	Камней	Фунтовъ	Унцій	Лотовъ	Драхмъ	Скрупу-ловъ	Грановъ	Граниковъ	Милиграмовъ
1	4	100	1,600	3,200	12,800	38,400	921,600	5,068,800	40,550,400
	1	25	400	800	3,200	9,600	230,400	1,267,200	10,137,600
		1	16	32	128	384	9,216	50,688	405,604
			1	2	8	24	576	3,168	25,344
				1	4	12	288	1,584	12,672
					1	3	72	396	3,168
						1	24	132	1,056
							1	5 1/2	44
								1	8

ТАБЛИЦЫ ЗАМѢНА

МѢРЪ И ВѢСОВЪ

РУССКИХЪ НА ПОЛЬСКІЕ И ОБРАТНО.

TABLICA ZAMIANY

MIAR I WAG

ROSSYJSKICH NA POLSKIE I NAWZAJEM.

ТАБЛИЦА I.

Замѣна мѣръ длины русскихъ саженей, аршиновъ, и вершковъ на польскіе сажени, локти, дюймы и линіи.

Раздѣленіе: Сажень имѣетъ 3 аршина, аршинъ имѣетъ 16 вершковъ.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 Сажень=1,2346999161 сажени, 1 Аршинъ=1,2346999161 локтя, 1 Вершекъ=1,8520498742 дюймъ.

Сажени на сажени

Русскихъ	составляютъ польскихъ				
	саженей	локтей	дюймовъ	линій цѣлыхъ	линій десятыхъ
саженей					
1000	1234	2	2	4	7
900	1111	0	16	6	7
800	987	2	6	8	6
700	864	0	20	10	5
600	740	2	11	0	4
500	617	1	1	2	4
400	493	2	15	4	3
300	370	1	5	6	2
200	246	2	19	8	1
100	123	1	9	10	1
90	111	0	8	10	3
80	98	2	7	10	5
70	86	1	6	10	7
60	74	0	5	10	8
50	61	2	4	10	0
40	49	1	3	11	2
30	37	0	2	11	4
20	24	2	1	11	6
10	12	1	0	11	8
9	11	0	8	1	0
8	9	2	15	2	2
7	8	2	22	3	5
6	7	1	5	6	7
5	6	0	12	5	9
4	4	2	19	7	1
3	3	2	2	8	3
2	2	1	9	9	6
1	1	0	6	10	8

Сажени на локти

Русскихъ	составляютъ польск.			
	локтей	дюймовъ	линій цѣлыхъ	линій десятыхъ
саженей				
1000	3704	2	4	7
900	3333	16	6	7
800	2963	6	8	6
700	2592	20	10	5
600	2222	11	0	4
500	1852	1	2	4
400	1481	15	4	3
300	1111	5	6	2
200	740	19	8	1
100	370	9	10	1
90	333	8	10	3
80	296	7	10	5
70	259	6	10	7
60	222	5	10	8
50	185	4	11	0
40	148	3	11	2
30	111	2	11	4
20	74	1	11	6
10	37	0	11	8
9	33	8	1	0
8	29	15	2	2
7	25	22	3	5
6	22	5	6	7
5	18	12	5	9
4	14	19	7	1
3	11	2	8	3
2	7	9	9	6
1	3	16	10	8

Аршины на локти

Русскихъ	составляютъ польск.			
	локтей	дюймовъ	линій цѣлыхъ	линій десятыхъ
аршинъ				
1000	1234	16	9	6
900	1111	5	6	2
800	987	18	2	8
700	864	6	11	5
600	740	19	8	1
500	617	8	4	6
400	493	21	1	4
300	370	9	10	1
200	246	22	6	7
100	123	11	3	4
90	111	2	11	4
80	98	18	7	5
70	86	10	3	5
60	74	1	11	6
50	61	17	7	7
40	49	9	3	7
30	37	0	11	8
20	24	16	7	9
10	12	8	3	9
9	11	2	8	3
8	9	21	0	7
7	8	15	5	2
6	7	9	9	6
5	6	4	2	0
4	4	22	6	4
3	3	16	10	8
2	2	11	3	2
1	1	5	7	6

Вершки на дюймы

Русскихъ	составляютъ польск.			
	локтей	дюймовъ	линій цѣлыхъ	линій десятыхъ
вершковъ				
15	1	3	9	4
14	1	1	11	1
13	1	0	0	9
12		22	2	7
11		20	4	5
10		18	6	2
9		16	8	0
8		14	9	8
7		12	11	6
6		11	1	3
5		9	3	1
4		7	4	9
3		5	6	7
2		3	8	4
1		1	10	2
десятыхъ вершка				
9		1	8	0
8		1	5	8
7		1	3	6
6		1	1	3
5			11	1
4			8	9
3			6	7
2			4	4
1			2	2
сотыхъ вершка				
9			2	0
8			1	8
7			1	6
6			1	3
5			1	1
4			0	9
3			0	7
2			0	4
1			0	2

Примѣръ: 2,783 саженей, 2 аршина, 13,79 вершковъ сколько составляютъ польскихъ саженей?

1000	Саженей	составляютъ	1234	саженей	2	локтя	2	дюйма	4,7	линій.
1000	„	„	1234	„	2	„	2	„	4,7	„
700	„	„	864	„	0	„	20	„	10,5	„
80	„	„	98	„	2	„	7	„	10,5	„
3	„	„	3	„	2	„	2	„	8,3	„
2	Аршина	„	0	„	2	„	11	„	3,2	„
13	Вершковъ	„	„	„	1	„	0	„	0,9	„
7	Десятыхъ	„	„	„	0	„	1	„	3,6	„
9	Сотыхъ	„	„	„	„	„	0	„	2,0	„
		„	3,433	„	11	„	45	„	48,4	„
		или	3,437	„	1	„	1	„	0,4	„

ТАБЛИЦА I.

Замѣна мѣръ длины польскихъ саженей, дюймовъ и линій на русскія сажени, аршины и вершки.

Раздѣленіе: Сажень имѣетъ 3 локтя, локоть имѣетъ 24 дюйма, дюймъ имѣетъ 12 линій, линія имѣетъ 2 милиметра.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 Сажень=0,8099133943 сажени, 1 Локоть=0,8099133943 аршина, 1 Дюймъ=0,5399422629 дюйма.

Сажени на сажени					Локти на сажени					Локти на аршины				Дюймы на вершки			Линіи на вершки		
Польскихъ	составляютъ русскихъ.				Польскихъ	составляютъ русскихъ				Польскихъ	составляютъ рус.			Польскихъ	сост. рус.		Польскихъ	состав. русск.	
	саженей	аршиновъ	Вершковъ			саженей	аршинъ	Вершки			аршинъ	Вершки			Вершки			Вершковъ	
			цѣлыхъ	сотыхъ				цѣлыхъ	сотыхъ			цѣлыхъ	сотыхъ		цѣлыхъ	сотыхъ		цѣлыхъ	сотыхъ
саженей					локтей					локтей				дюймовъ			линій		
1000	809	2	11	84	1000	269	2	14	61	1000	809	14	61	24	12	96	12	0	54
900	728	2	12	26	900	242	2	14	75	900	728	14	75	23	12	42	11	0	50
800	647	2	12	67	800	215	2	14	89	800	647	14	89	22	11	88	10	0	45
700	566	2	13	09	700	188	2	15	03	700	566	15	03	21	11	34	9	0	41
600	485	2	13	51	600	161	2	15	17	600	485	15	17	20	10	80	8	0	36
500	404	2	13	92	500	134	2	15	31	500	404	15	31	19	10	26	7	0	32
400	323	2	14	34	400	107	2	15	45	400	323	15	45	18	9	72	6	0	27
300	242	2	14	75	300	80	2	15	58	300	242	15	58	17	9	18	5	0	22
200	161	2	15	17	200	53	2	15	72	200	161	15	72	16	8	64	4	0	18
100	80	2	15	58	100	26	2	15	86	100	80	15	86	15	8	10	3	0	13
90	72	2	10	83	90	24	0	14	28	90	72	14	27	14	7	56	2	0	09
80	64	2	6	07	80	21	1	12	69	80	64	13	69	13	7	02	1	0	04
70	56	2	1	31	70	18	2	11	10	70	56	11	10	12	6	48	десятыхъ линій.		
60	48	1	12	55	60	16	0	9	52	60	48	9	52	11	5	94	9	0	04
50	40	1	7	79	50	13	1	7	93	50	40	7	93	10	5	40	8	0	04
40	32	1	3	03	40	10	2	6	34	40	32	6	34	9	4	86	7	0	03
30	24	0	14	28	30	8	0	4	76	30	24	4	76	8	4	32	6	0	03
20	16	0	9	52	20	5	1	3	17	20	16	3	17	7	3	78	5	0	02
10	8	0	4	76	10	2	2	1	59	10	8	1	59	6	3	24	4	0	02
9	7	0	13	88	9	2	1	4	63	9	7	4	63	5	2	70	3	0	01
8	6	1	7	01	8	2	0	7	67	8	6	7	67	4	2	16	2	0	01
7	5	2	0	13	7	1	2	10	71	7	5	10	71	3	1	62	1	0	004
6	4	2	9	26	6	1	1	13	75	6	4	13	75	2	1	08			
5	4	0	2	38	5	1	1	0	79	5	4	0	79	1	0	54			
4	3	0	11	50	4	1	0	3	83	4	3	3	83						
3	2	1	4	63	3	0	2	6	88	3	2	6	88						
2	1	1	13	75	2	0	1	9	92	2	1	9	92						
1	0	2	6	88	1	0	0	12	96	1	0	12	96						

Примѣръ: 3,437 саженей, 1 локоть, 1 дюймъ, 4 десятыхъ линіи сколько составляютъ русскихъ саженей?

1000	саженей	составляетъ	809	саженей	2	аршина	11	вершковъ	84	сотыхъ вершка.
1000	„	„	809	„	2	„	11	„	84	„ „
1000	„	„	809	„	2	„	11	„	84	„ „
400	„	„	323	„	2	„	14	„	34	„ „
30	„	„	24	„	0	„	14	„	28	„ „
7	„	„	5	„	2	„	0	„	13	„ „
1	Локоть	„	0	„	0	„	12	„	96	„ „
1	Дюймъ	„	0	„	0	„	0	„	54	„ „
4	десятыхъ линіи	„	0	„	0	„	0	„	2	„ „
		„	2,779	„	10	„	73	„	475	„ „
	или	„	2,783	„	2	„	13	„	76	„ „

TABLICA I.

Zamiany miar długości sażeni, arszynów i werszków rossyjskich, na sążnie, łokcie, cale i linie polskie.

Podział. Sażeń ma 3 arszyny, arszyn ma 16 werszków.

ZASADA ZAMIANY.

1 sażeń=1,2346999161 sążni; 1 arszyn=1,2346999161 łokci; 1 werszek=1,8520498742 cali.

Sażenie na Sążnie

Rossyjskich	czynią Polskich: Sążni	Łokci	Cali	Linij całych	Linij dziesiętn.
Sażeni					
1000	1234	2	2	4	7
900	1111	0	16	6	7
800	987	2	6	8	6
700	864	0	20	10	5
600	740	2	11	0	4
500	617	1	1	2	4
400	493	2	15	4	3
300	370	1	5	6	2
200	246	2	19	8	1
100	123	1	9	10	1
90	111	0	8	10	3
80	98	2	7	10	5
70	86	1	6	10	7
60	74	0	5	10	8
50	61	2	4	10	0
40	49	1	3	11	2
30	37	0	2	11	4
20	24	2	1	11	6
10	12	1	0	11	8
9	11	0	8	1	0
8	9	2	15	2	2
7	8	2	22	3	5
6	7	1	5	6	7
5	6	0	12	5	9
4	4	2	19	7	1
3	3	2	2	8	3
2	2	1	9	9	6
1	1	0	6	10	8

Sażenie na Łokcie

Rossyjskich	czynią Polskich: Łokci	Cali	Linij całych	Linij dziesiętn.
Sażeni				
1000	3704	2	4	7
900	3333	16	6	7
800	2963	6	8	6
700	2592	20	10	5
600	2222	11	0	4
500	1852	1	2	4
400	1481	15	4	3
300	1111	5	6	2
200	740	19	8	1
100	370	9	10	1
90	333	8	10	8
80	296	7	10	5
70	259	6	10	7
60	222	5	10	8
50	185	4	11	0
40	148	3	11	2
30	111	2	11	4
20	74	1	11	6
10	37	0	11	8
9	33	8	1	0
8	29	15	2	2
7	25	22	3	5
6	22	5	6	7
5	18	12	5	9
4	14	19	7	1
3	11	2	8	3
2	7	9	9	6
1	3	16	10	8

Arszyny na Łokcie

Rossyjskich	czynią Polskich: Łokci	Cali	Linij całych	Linij dziesiętn.
Arszynów				
1000	1234	16	9	6
900	1111	5	6	2
800	987	18	2	8
700	864	6	11	5
600	740	19	8	1
500	617	8	4	6
400	493	21	1	4
300	370	9	10	1
200	246	22	6	7
100	123	11	3	4
90	111	2	11	4
80	98	18	7	5
70	86	10	3	5
60	74	1	11	6
50	61	17	7	7
40	49	9	3	7
30	37	0	11	8
20	24	16	7	9
10	12	8	3	9
9	11	2	8	3
8	9	21	0	7
7	8	15	5	2
6	7	9	9	6
5	6	4	2	0
4	4	22	6	4
3	3	16	10	8
2	2	11	3	2
1	1	5	7	6

Werszki na Cale

Rossyjskich	czynią Polskich: Łokci	Cali	Linij całych	Linij dziesiętn.
Werszków				
15	1	3	9	4
14	1	1	11	1
13	1	0	0	9
12		22	2	7
11		20	4	5
10		18	6	2
9		16	8	0
8		14	9	8
7		12	11	6
6		11	1	3
5		9	3	1
4		7	4	9
3		5	6	7
2		3	8	4
1		1	10	2
dziesiętnych werszka				
9		1	8	0
8		1	5	8
7		1	3	6
6		1	1	3
5			11	1
4			8	9
3			6	7
2			4	4
1			2	2
setnych werszka				
9			2	0
8			1	8
7			1	6
6			1	3
5			1	1
4			0	9
3			0	7
2			0	4
1			0	2

Przykład. 2783 sażeni, 2 arszyny, 13,79 werszków, ile czyni sążni polskich?

Sażeni	1000	czynią	sążni	1234	łokci	2	cali	2	linij	4,7
„	1000	„	„	1234	„	2	„	2	„	4,7
„	700	„	„	864	„	0	„	20	„	10,5
„	80	„	„	98	„	2	„	7	„	10,5
„	3	„	„	3	„	2	„	2	„	8,3
Arszynów . .	2	„	„	0	„	2	„	11	„	3,2
Werszków . .	13	„	„	„	„	1	„	0	„	0,9
Dziesiętnych .	7	„	„	„	„	0	„	1	„	3,6
Setnych . . .	9	„	„	„	„	„	„	0	„	2,0
		„	„	3433	„	11	„	45	„	48,4
		czyli	„	3437	„	1	„	1	„	0,4

TABLICA I.

Zamiany miar długości sążni, łokci, cali i linij polskich, na sażenie, arszyny i werszki rossyjskie.

Podział. Sażeń ma 3 łokcie, łokieć ma 24 cale, cal ma 12 linij, linia ma 2 Milimetry.

ZASADA ZAMIANY.

1 sążeń=0,8099133943 sażenia, 1 łokieć=0,8099133943 arszyna, 1 cal=0,5399422629 cala.

Sażenie na Sążnie					Łokcie na Sażenie					Łokcie na Arszyny			
Polskich	czynią Rossyjskich				Polskich	czynią Rossyjskich				Polskich	czynią Rossyjskich		
	Sażeni	Arszynów	Werszków całych	Werszków setnych		Sażeni	Arszynów	Werszków całych	Werszków setnych		Arszynów	Werszków całych	Werszków setnych
Sążni					Łokci					Łokci			
1000	809	2	11	84	1000	269	2	14	61	1000	809	14	61
900	728	2	12	26	900	242	2	14	75	900	728	14	75
800	647	2	12	67	800	215	2	14	89	800	647	14	89
700	566	2	13	09	700	188	2	15	03	700	566	15	03
600	485	2	13	51	600	161	2	15	17	600	485	15	17
500	404	2	13	92	500	134	2	15	31	500	404	15	31
400	323	2	14	34	400	107	2	15	45	400	323	15	45
300	242	2	14	75	300	80	2	15	58	300	242	15	58
200	161	2	15	17	200	53	2	15	72	200	161	15	72
100	80	2	15	58	100	26	2	15	86	100	80	15	86
90	72	2	10	83	90	24	0	14	28	90	72	14	27
80	64	2	6	07	80	21	1	12	69	80	64	13	69
70	56	2	1	31	70	18	2	11	10	70	56	11	10
60	48	1	12	55	60	16	0	9	52	60	48	9	52
50	40	1	7	79	50	13	1	7	93	50	40	7	93
40	32	1	3	03	40	10	2	6	34	40	32	6	34
30	24	0	14	28	30	8	0	4	76	30	24	4	76
20	16	0	9	52	20	5	1	3	17	20	16	3	17
10	8	0	4	76	10	2	2	1	59	10	8	1	59
9	7	0	13	88	9	2	1	4	63	9	7	4	63
8	6	1	7	01	8	2	0	7	67	8	6	7	67
7	5	2	0	13	7	1	2	10	71	7	5	10	71
6	4	2	9	26	6	1	1	13	75	6	4	13	75
5	4	0	2	38	5	1	1	0	79	5	4	0	79
4	3	0	11	50	4	1	0	3	83	4	3	3	83
3	2	1	4	63	3	0	2	6	88	3	2	6	88
2	1	1	13	75	2	0	1	9	92	2	1	9	92
1	0	2	6	88	1	0	0	12	96	1	0	12	96

Cale na Werszki			Linie na Werszki		
Polskich	czynią Rossyjsk. Werszków całych	czynią Rossyjsk. Werszków setnych	Polskich	Czynią Ross. Werszków całych	Czynią Ross. Werszków setnych
Cali			Linij		
24	12	96	12	0	54
23	12	42	11	0	50
22	11	88	10	0	45
21	11	34	9	0	41
20	10	80	8	0	36
19	10	26	7	0	32
18	9	72	6	0	27
17	9	18	5	0	22
16	8	64	4	0	18
15	8	10	3	0	13
14	7	56	2	0	09
13	7	02	1	0	04
12	6	48			
11	5	94	Dziesiętn. Linij		
10	5	40			
9	4	86			
8	4	32	9	0	04
7	3	78	8	0	04
6	3	24	7	0	03
5	2	70	6	0	03
4	2	16	5	0	02
3	1	62	4	0	02
2	1	08	3	0	01
1	0	54	2	0	01
			1	0	004

Przykład. 3437 sążni, 1 łokieć, 1 cal, 4 dziesiętnych linij, ile czynią sażeni rossyjskich?

1000	sążni	czynią sażeni	809	arszynów	2	werszków	11	setnych	werszka	84
1000	„	„	809	„	2	„	11	„		84
1000	„	„	809	„	2	„	11	„		84
400	„	„	323	„	2	„	14	„		34
30	„	„	24	„	0	„	14	„		28
7	„	„	5	„	2	„	0	„		13
1	łokieć	„	0	„	0	„	12	„		96
1	cal	„	0	„	0	„	0	„		54
4	dziesiętne linii	„	0	„	0	„	0	„		2
		„	2,779	„	10	„	73	„		475
	czyli	„	2,783	„	2	„	13	„		76

ТАБЛИЦА II.

Замѣна мѣръ длины русскихъ саженей, футовъ, дюймовъ и линій на польскіе сажени, футы, дюймы и линіи.

Раздѣленіе: Сажень имѣетъ 7 футовъ, футъ имѣетъ 12 дюймовъ, дюймъ имѣетъ 10 русскихъ линій.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 сажень=1,2346999161 саженя, 1 футъ=1,0583142138 фута, 1 дюймъ=12,6997705659 линій.

Сажени на сажени						Сажени на футы					Футы на футы				
Русскихъ	составляютъ польскихъ					Русскихъ	составляютъ польск.				Русскихъ	составляютъ польскихъ			
	саженей	футовъ	дюймовъ	линій			футовъ	дюймовъ	линій			футовъ	дюймовъ	линій	
				цѣлыхъ	десятыхъ				цѣлыхъ	десятыхъ				цѣлыхъ	десятыхъ
Саженей						Саженей					Футовъ				
1000	1234	4	2	4	7	1000	7408	2	4	7	1000	1058	3	9	2
900	1111	1	4	6	7	900	6667	4	6	7	900	952	5	9	5
800	987	4	6	8	6	800	5926	6	8	6	800	846	7	9	8
700	864	1	8	10	5	700	5185	8	10	5	700	740	9	10	1
600	740	4	11	0	4	600	4444	11	0	4	600	634	11	10	3
500	617	2	1	2	4	500	3704	1	2	4	500	529	1	10	6
400	493	5	3	4	3	400	2963	3	4	3	400	423	3	10	9
300	370	2	5	6	2	300	2222	5	6	2	300	317	5	11	2
200	246	5	7	8	1	200	1481	7	8	1	200	211	7	11	4
100	123	2	9	10	1	100	740	9	10	1	100	105	9	11	7
90	111	0	8	10	3	90	666	8	10	3	90	95	2	11	8
80	98	4	7	10	5	80	592	7	10	5	80	84	7	11	8
70	86	2	6	10	7	70	518	6	10	7	70	74	0	11	8
60	74	0	5	10	8	60	444	5	10	8	60	63	5	11	8
50	61	4	4	10	0	50	370	4	10	0	50	52	10	11	9
40	49	2	3	11	2	40	296	3	11	2	40	42	3	11	9
30	37	0	2	11	4	30	222	2	11	4	30	31	8	11	9
20	24	4	1	11	6	20	148	1	11	6	20	21	1	11	9
10	12	2	0	11	8	10	74	0	11	8	10	10	6	11	9
9	11	0	8	1	0	9	66	8	1	0	9	9	6	3	6
8	9	5	3	2	2	8	59	3	2	2	8	8	5	7	2
7	8	3	10	3	5	7	51	10	3	5	7	7	4	10	8
6	7	2	5	4	7	6	44	5	4	7	6	6	4	2	4
5	6	1	0	5	9	5	37	0	5	9	5	5	3	6	0
4	4	5	7	7	1	4	29	7	7	1	4	4	2	9	6
3	3	4	2	8	3	3	22	2	8	3	3	3	2	1	2
2	2	2	9	9	6	2	14	9	9	6	2	2	1	4	8
1	1	1	4	10	8	1	7	4	10	8	1	1	0	8	4

дюймы и линіи на дюй. и лин.			
Русскихъ	состав. польск.		
	дюймовъ	линій	
		цѣлыхъ	десятыхъ
дюйм.			
11	11	7	7
10	10	7	0
9	9	6	3
8	8	5	6
7	7	4	9
6	6	4	2
5	5	3	5
4	4	2	8
3	3	2	1
2	2	1	4
1	1	0	7
линій			
9		11	4
8		10	6
7		8	9
6		7	6
5		6	3
4		5	0
3		3	8
2		2	5
1		1	2
десятыхъ линій			
9		1	1
8		1	0
7		0	9
6		0	7
5		0	6
4		0	5
3		0	4
2		0	3
1		0	1

Примѣръ: 3,825 саженей, 6 футовъ, 11 дюймовъ, 9 линій сколько составляютъ польскихъ саженей и футовъ?

1000	Саженей	составляютъ	1234	саженей	4	фута	2	дюйма	4	линіи	7	десятыхъ	линій.
1000	„	„	1234	„	4	„	2	„	4	„	7	„	„
1000	„	„	1234	„	4	„	2	„	4	„	7	„	„
800	„	„	987	„	4	„	6	„	8	„	6	„	„
20	„	„	24	„	4	„	1	„	11	„	6	„	„
5	„	„	6	„	1	„	0	„	5	„	9	„	„
6	футовъ	„	0	„	6	„	4	„	2	„	4	„	„
11	дюймовъ	„	„	„	0	„	11	„	7	„	7	„	„
9	линій	„	„	„	„	„	0	„	11	„	4	„	„
		„	4,719	„	27	„	28	„	56	„	57	„	„
		или	4,723	„	5	„	9	„	1	„	7	„	„

ТАБЛИЦА II.

Замѣна мѣръ длины польскихъ саженей, футовъ, дюймовъ и линій на русскіе сажени, футы, дюймы и линій.

Раздѣленіе: Сажень имѣетъ 6 футовъ, футъ имѣетъ 12 дюймовъ, дюймъ имѣетъ 12 польскихъ линій.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 Сажень=0,8099133943 саженя, 1 футъ=0,9448989600 фута, 1 дюймъ=0,94499600 дюйма.

Сажени на сажени						сажени на футы					Футы на футы				
Польскихъ	составляютъ русскихъ: саженей	футовъ	дюймовъ	линій цѣлыхъ	линій сотыхъ	Польскихъ	составляютъ русскихъ: саженей	дюймовъ	линій цѣлыхъ	линій сотыхъ	Польскихъ	составляютъ русск.: футовъ	дюймовъ	линій цѣлыхъ	линій сотыхъ
саженей						саженей					футовъ				
1000	809	6	4	7	3	1000	5669	4	7	3	1000	944	10	7	9
900	728	6	5	4	5	900	5102	5	4	4	900	850	4	9	1
800	647	6	6	1	8	800	4535	6	1	8	800	755	11	0	3
700	566	6	6	9	1	700	3968	6	9	1	700	661	5	1	5
600	485	6	7	6	4	600	3401	7	6	4	600	566	11	2	7
500	404	6	8	3	6	500	2834	8	3	6	500	472	5	3	9
400	323	6	9	0	9	400	2267	9	0	9	400	377	11	5	2
300	242	6	9	8	2	300	1700	9	8	2	300	283	5	6	4
200	161	6	10	5	5	200	1133	10	5	5	200	188	11	7	6
100	80	6	11	2	7	100	566	11	2	7	100	94	5	8	8
90	72	6	2	9	5	90	510	2	9	4	90	85	0	4	9
80	64	5	6	6	2	80	453	6	6	2	80	75	7	1	0
70	56	4	10	2	9	70	396	10	2	9	70	66	1	7	1
60	48	4	1	9	6	60	340	1	9	6	60	56	8	3	3
50	40	3	5	6	4	50	283	5	6	4	50	47	2	9	4
40	32	2	9	3	1	40	226	9	3	1	40	37	9	5	5
30	24	2	0	9	8	30	170	0	9	8	30	28	4	1	6
20	16	1	4	6	5	20	113	4	6	5	20	18	10	7	8
10	8	0	8	3	3	10	56	8	3	3	10	9	5	3	9
9	7	2	0	2	9	9	51	0	2	9	9	8	6	0	5
8	6	3	4	2	6	8	45	4	2	6	8	7	6	7	1
7	5	4	8	2	3	7	39	8	2	3	7	6	7	3	7
6	4	6	0	2	0	6	34	0	2	0	6	5	8	0	3
5	4	0	4	1	6	5	28	4	1	6	5	4	8	6	9
4	3	1	8	1	3	4	22	8	1	3	4	3	9	3	6
3	2	3	0	1	0	3	17	0	1	0	3	2	10	0	2
2	1	4	4	0	7	2	11	4	0	7	2	1	10	6	8
1	0	5	8	0	3	1	5	8	0	3	1	0	11	3	4

дюймы на линіи			
Польскихъ	состав. русск.: дюймовъ	линій цѣлыхъ	линій сотыхъ
дюйм.			
11	10	3	9
10	9	4	5
9	8	5	0
8	7	5	6
7	6	6	1
6	5	6	7
5	4	7	2
4	3	7	8
3	2	8	3
2	1	8	9
1	0	9	4
линій			
11		8	7
10		7	9
9		7	1
8		6	3
7		5	5
6		4	7
5		3	9
4		3	1
3		2	4
2		1	6
1		0	8
десятыхъ линій			
9		0	7
8		0	6
7		0	6
6		0	5
5		0	4
4		0	3
3		0	2
2		0	2
1		0	1

Примѣръ: 4,723 саженей, 5 футовъ, 9 дюймовъ, 1 линія, 7 десятыхъ линіи, сколько составляютъ русскихъ футовъ и т. д?

1000	саженей	составляютъ	809	саженей,	6	футовъ,	4	дюйма,	7	линій,	3	десятыхъ	линіи.
1000	„	„	809	„	6	„	4	„	7	„	3	„	„
1000	„	„	809	„	6	„	4	„	7	„	3	„	„
1000	„	„	809	„	6	„	4	„	7	„	3	„	„
700	„	„	566	„	6	„	6	„	9	„	1	„	„
20	„	„	16	„	1	„	4	„	6	„	5	„	„
3	„	„	2	„	3	„	0	„	1	„	0	„	„
5	футовъ	„	0	„	4	„	8	„	6	„	9	„	„
9	дюймовъ	„	0	„	0	„	8	„	5	„	0	„	„
1	линія	„	0	„	0	„	0	„	0	„	8	„	„
7	десят. линій	„	0	„	0	„	0	„	0	„	6	„	„
		„	3,820	„	38	„	42	„	55	„	41	„	„
	или	„	3,825	„	6	„	11	„	9	„	1	„	„

TABLICA II.

Zamiany miar długości sażeni, stóp, cali i linij rossyjskich, na sążnie, stopy, cale i linie polskie.

Podział. Sążeń ma 7 stóp, stopa 12 cali, cal ma 10 linij rossyjskich.

ZASADA ZAMIANY.

1 sażeń=1,2346999161 sążniom; 1 stopa=1,0588142138 stóp; 1 cal=12,6997705659 liniom.

Sażenie na Sążnie

Rossyjskich	czynią Polskich: Sążni	Stóp	Cali	Linij: całych	dziesiętn.
Sażeni					
1000	1234	4	2	4	7
900	1111	1	4	6	7
800	987	4	6	8	6
700	864	1	8	10	5
600	740	4	11	0	4
500	617	2	1	2	4
400	493	5	3	4	3
300	370	2	5	6	2
200	246	5	7	8	1
100	123	2	9	10	1
90	111	0	8	10	3
80	98	4	7	10	5
70	86	2	6	10	7
60	74	0	5	10	8
50	61	4	4	10	0
40	49	2	3	11	2
30	37	0	2	11	4
20	24	4	1	11	6
10	12	2	0	11	8
9	11	0	8	1	0
8	9	5	3	2	2
7	8	3	10	3	5
6	7	2	5	4	7
5	6	1	0	5	9
4	4	5	7	7	1
3	3	4	2	8	3
2	2	2	9	9	6
1	1	1	4	10	8

Sażenie na Stopy

Rossyjskich	czynią Polskich: Stóp	Cali	Linij: całych	dziesiętn.
Sażeni				
1000	7408	2	4	7
900	6667	4	6	7
800	5926	6	8	6
700	5185	8	10	5
600	4444	11	0	4
500	3704	1	2	4
400	2963	3	4	3
300	2222	5	[illegible]	2
200	1481	7	[illegible]	1
100	740	9	10	1
90	666	8	10	3
80	592	7	10	5
70	518	6	10	7
60	444	5	10	8
50	370	4	10	0
40	296	3	11	2
30	222	2	11	4
20	148	1	11	6
10	74	0	11	8
9	66	8	1	0
8	59	3	2	2
7	51	10	3	5
6	44	5	4	7
5	37	0	5	9
4	29	7	7	1
3	22	2	8	3
2	14	9	9	6
1	7	4	10	8

Stopy na Stopy

Rossyjskich	czynią Polskich: Stóp	Cali	Linij: całych	dziesiętn.
Stóp				
1000	1058	3	9	2
900	952	5	9	5
800	846	7	9	8
700	740	9	10	1
600	634	11	10	3
500	529	1	10	6
400	423	3	10	9
300	317	5	11	2
200	211	7	11	4
100	105	9	11	7
90	95	2	11	8
80	84	7	11	8
70	74	0	11	8
60	63	5	11	8
50	52	10	11	9
40	42	3	11	9
30	31	8	11	9
20	21	1	11	9
10	10	6	11	9
9	9	6	3	6
8	8	5	7	2
7	7	4	10	8
6	6	4	2	4
5	5	3	6	0
4	4	2	9	6
3	3	2	1	2
2	2	1	4	8
1	1	0	8	4

Cale i Linje na Cale i Linie

Rossyjskich	czynią Polskich: Cali	Linij: całych	dziesiętn.
Cali			
11	11	7	7
10	10	7	0
9	9	6	3
8	8	5	6
7	7	4	9
6	6	4	2
5	5	3	5
4	4	2	8
3	3	2	1
2	2	1	4
1	1	0	7
Linij			
9		11	4
8		10	6
7		8	9
6		7	6
5		6	3
4		5	0
3		3	8
2		2	5
1		1	2
dziesiętnych linij			
9		1	1
8		1	0
7		0	9
6		0	7
5		0	6
4		0	5
3		0	4
2		0	3
1		0	1

Przykład. Sażeni 3825, stóp 6, cali 11, Linij 9, ile czynią sążni i stóp polskich?

Sażeni	1000	czynią	sążni	1234	stóp	4	cali	2	linij	4	dziesiętnych linij	7
„	1000	„	„	1234	„	4	„	2	„	4	„	7
„	1000	„	„	1234	„	4	„	2	„	4	„	7
„	800	„	„	987	„	4	„	6	„	8	„	6
„	20	„	„	24	„	4	„	1	„	11	„	6
„	5	„	„	6	„	1	„	0	„	5	„	9
Stóp	6	„	„	0	„	6	„	4	„	2	„	4
Cali	11	„	„	„	„	0	„	11	„	7	„	7
Linij	9	„	„	„	„	„	„	0	„	11	„	4
		„	„	4719	„	27	„	28	„	56	„	57
		czyli	„	4723	„	5	„	9	„	1	„	7

TABLICA II.

Zamiany miar długości sążni, stóp, cali i linij polskich, na sażenie, stopy, cale i linie rossyjskie.

Podział. Sążeń ma 6 stóp, stopa 12 cali, cal ma 12 linij polskich.

ZASADA ZAMIANY.

1 sążeń=0,8099133943 sażenia, 1 stopa=0,9448989600 stopy, 1 cal=0,94499600 cala.

Sążnie na Sażenie

Polskich	Czynią Rossyjskich: Sażeni	Stóp	Cali	Linij: całych	Linij: dziesiętn.
Sążni					
1000	809	6	4	7	3
900	728	6	5	4	5
800	647	6	6	1	8
700	566	6	6	9	1
600	485	6	7	6	4
500	404	6	8	3	6
400	323	6	9	0	9
300	242	6	9	8	2
200	161	6	10	5	5
100	80	6	11	2	7
90	72	6	2	9	5
80	64	5	6	6	2
70	56	4	10	2	9
60	48	4	1	9	6
50	40	3	5	6	4
40	32	2	9	3	1
30	24	2	0	9	8
20	16	1	4	6	5
10	8	0	8	3	3
9	7	2	0	2	9
8	6	3	4	2	6
7	5	4	8	2	3
6	4	6	0	2	0
5	4	0	4	1	6
4	3	1	8	1	3
3	2	3	0	1	0
2	1	4	4	0	7
1	0	5	8	0	3

Sążnie na Stopy

Polskich	czynią Rossyjskich: Stóp	Cali	Linij: całych	Linij: dziesiętn.
Sążni				
1000	5669	4	7	3
900	5102	5	4	4
800	4535	6	1	8
700	3968	6	9	1
600	3401	7	6	4
500	2834	8	3	6
400	2267	9	0	9
300	1700	9	8	2
200	1133	10	5	5
100	566	11	2	7
90	510	2	9	4
80	453	6	6	2
70	396	10	2	9
60	340	1	9	6
50	283	5	6	4
40	226	9	3	1
30	170	0	9	8
20	113	4	6	5
10	56	8	3	3
9	51	0	2	9
8	45	4	2	6
7	39	8	2	3
6	34	0	2	0
5	28	4	1	6
4	22	8	1	3
3	17	0	1	0
2	11	4	0	7
1	5	8	0	3

Stopy na Stopy

Polskich	czynią Rossyjskich: Stóp	Cali	Linij: całych	Linij: dziesiętn.
Stóp				
1000	944	10	7	9
900	850	4	9	1
800	755	11	0	3
700	661	5	1	5
600	566	11	2	7
500	472	5	3	9
400	377	11	5	2
300	283	5	6	4
200	188	11	7	6
100	94	5	8	8
90	85	0	4	9
80	75	7	1	0
70	66	1	7	1
60	56	8	3	3
50	47	2	9	4
40	37	9	5	5
30	28	4	1	6
20	18	10	7	8
10	9	5	3	9
9	8	6	0	5
8	7	6	7	1
7	6	7	3	7
6	5	8	0	3
5	4	8	6	9
4	3	9	3	6
3	2	10	0	2
2	1	10	6	8
1	0	11	3	4

Cale na Linije

Polskich	czynią Rossyjskich: Cali	Linij: całych	Linij: dziesiętn.
Cali			
11	10	3	9
10	9	4	5
9	8	5	0
8	7	5	6
7	6	6	1
6	5	6	7
5	4	7	2
4	3	7	8
3	2	8	3
2	1	8	9
1	0	9	4
Linij			
11		8	7
10		7	9
9		7	1
8		6	3
7		5	5
6		4	7
5		3	9
4		3	1
3		2	4
2		1	6
1		0	8
Dziesiętnych Linij			
9		0	7
8		0	6
7		0	6
6		0	5
5		0	4
4		0	3
3		0	2
2		0	2
1		0	1

Przykład. Sażeni 4723, stóp 5, cali 9, Linija 1, dziesiętnych linij 7, ile czynią stóp i t. d. rossyjskich?

Sążni	1000	czynią	sążni	809	stóp	6	cali	4	linij	7	Dziesiętnych linij 3
„	1000	„	„	809	„	6	„	4	„	7	„ 3
„	1000	„	„	809	„	6	„	4	„	7	„ 3
„	1000	„	„	809	„	6	„	4	„	7	„ 3
„	700	„	„	566	„	6	„	6	„	9	„ 1
„	20	„	„	16	„	1	„	4	„	6	„ 5
„	3	„	„	2	„	3	„	0	„	1	„ 0
Stóp	5	„	„	0	„	4	„	8	„	6	„ 9
Cali	9	„	„	0	„	0	„	8	„	5	„ 0
Linija	1	„	„	0	„	0	„	0	„	0	„ 8
Dziesięt. linij	7	„	„	0	„	0	„	0	„	0	„ 6
		„	„	3820	„	68	„	42	„	55	„ 41
		czyli	„	3825	„	6	„	41	„	9	„ 1

ТАБЛИЦА III.

Замѣна межевыхъ мѣръ длины русскихъ саженей, футовъ, дюймовъ и линій на польскіе пренты, прентики и лавки.

Раздѣленіе: Сажень имѣетъ 7 футовъ, футъ имѣетъ 12 дюймовъ, дюймъ имѣетъ 10 линій.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 Сажень=0,4938799665 прента, 1 футъ=0,0705554281 прента, 1 дюймъ=0,5879523410 лавки.

Сажени на пренты

рускихъ	составляютъ польскихъ прентовъ	прентиковъ	лавокъ цѣлыхъ	лавокъ сотыхъ
сажени				
1000	493	8	8	00
900	444	4	9	20
800	395	1	0	40
700	345	7	1	60
600	296	3	2	80
500	246	9	4	00
400	197	5	5	20
300	148	1	6	40
200	98	7	7	60
100	49	3	8	80
90	44	4	4	92
80	39	5	1	04
70	34	5	7	16
60	29	6	3	28
50	24	6	9	40
40	19	7	5	52
30	14	8	1	64
20	9	8	7	76
10	4	9	3	88
9	4	4	4	49
8	3	9	5	10
7	3	4	5	72
6	2	9	6	33
5	2	4	6	94
4	1	9	7	55
3	1	4	8	16
2	0	9	8	78
1	0	4	9	39

Футы на пренты

рускихъ	составляютъ польскихъ прентовъ	прентиковъ	лавокъ цѣлыхъ	лавокъ сотыхъ
футовъ				
1000	70	5	5	54
900	63	4	9	99
800	56	4	4	43
700	49	3	8	88
600	42	3	3	33
500	35	2	7	77
400	28	2	2	22
300	21	1	6	66
200	14	1	1	11
100	7	0	5	55
90	6	3	5	00
80	5	6	4	44
70	4	9	3	89
60	4	2	3	33
50	3	5	2	78
40	2	8	2	22
30	2	1	1	67
20	1	4	1	11
10	0	7	0	56
9	0	6	3	50
8	0	5	6	44
7	0	4	9	39
6	0	4	2	33
5	0	3	5	28
4	0	2	8	22
3	0	2	1	17
2	0	1	4	11
1	0	0	7	06

Дюймы на лавки

рускихъ	составляютъ польск. лавокъ цѣлыхъ	лавокъ сотыхъ
дюймовъ		
11	6	47
10	5	88
9	5	29
8	4	70
7	4	12
6	3	53
5	2	94
4	2	35
3	1	76
2	1	18
1	0	59
линій		
9		53
8		47
7		41
6		35
5		29
4		24
3		18
2		12
1		06
десятыхъ линій		
9		05
8		05
7		04
6		04
5		03
4		02
3		02
2		01
1		01

Примѣръ: 4992 саженей, 6 стопъ и 2,2 линіи сколько составляютъ польскихъ прентовъ.

1000	саженей	составляютъ	493	прента	8	прентиковъ,	8	лавокъ,	00	сотыхъ.
1000	„	„	493	„	8	„	8	„	00	„
1000	„	„	493	„	8	„	8	„	00	„
1000	„	„	493	„	8	„	8	„	00	„
900	„	„	444	„	4	„	9	„	20	„
90	„	„	44	„	4	„	4	„	92	„
2	„	„	0	„	9	„	8	„	78	„
6	футовъ	„	„	„	4	„	2	„	33	„
2	линіи	„	„	„	0	„	0	„	12	„
0,2	„	„	„	„	„	„	„	„	01	„
		„	2460	„	53	„	55	„	23,6	„
	или	„	2465	„	8	„	7	„	3,6	„

ТАБЛИЦА III.

Замѣна мѣръ длины межевыхъ польскихъ прентовъ, прентиковъ и лавокъ, на русскіе сажени, футы, дюймы и линіи.

Раздѣленіе: прентъ имѣетъ 10 прентиковъ, прентикъ 10 лавокъ, 15 польскихъ футовъ составляетъ польскій прентъ.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 прентъ=2,0247834857 саженя, 1 прентъ=1,4173484400 футомъ, 1 лавка=1,7008181280 дюймамъ.

Пренты на сажени						Пренты на футы				
польскихъ	составляютъ рускихъ					польскихъ	составляютъ рускихъ			
	саженей	футовъ	дюймовъ	линій цѣлыхъ	линій десятыхъ		футовъ	дюймовъ	линій цѣлыхъ	линій десятыхъ
прентовъ						прентовъ				
1000	2024	5	5	8	1	1000	14173	5	8	1
900	1822	2	1	6	3	900	12756	1	6	3
800	1619	5	9	4	5	800	11338	9	4	5
700	1417	2	5	2	7	700	9921	5	2	7
600	1214	6	1	0	9	600	8504	1	0	9
500	1012	2	8	9	1	500	7086	8	9	1
400	809	6	4	7	3	400	5669	4	7	3
300	607	3	0	5	4	300	4252	0	5	4
200	404	6	8	3	6	200	2834	8	3	6
100	202	3	4	1	8	100	1417	4	1	8
90	182	1	7	3	6	90	1275	7	3	6
80	161	6	10	5	5	80	1133	10	5	5
70	141	5	1	7	3	70	992	1	7	3
60	121	3	4	9	1	60	850	4	9	1
50	101	1	8	0	9	50	708	8	0	9
40	80	6	11	2	7	40	566	11	2	7
30	60	5	2	4	5	30	425	2	4	5
20	40	3	5	6	4	20	283	5	6	4
10	20	1	8	8	2	10	141	8	8	2
9	18	1	6	7	4	9	127	6	7	4
8	16	1	4	6	6	8	113	4	6	6
7	14	1	2	5	7	7	99	2	5	7
6	12	1	0	4	9	6	85	0	4	9
5	10	0	10	4	1	5	70	10	4	1
4	8	0	8	3	2	4	56	8	3	2
3	6	0	6	2	5	3	42	6	2	5
2	4	0	4	1	6	2	28	4	1	6
1	2	0	2	0	8	1	14	2	0	8

Прентики и лавки на футы и дюймы				
польскихъ	составляютъ рускихъ			
	футовъ	дюймовъ	линій цѣлыхъ	линій десятыхъ
прентиковъ				
9	12	9	0	7
8	11	4	0	7
7	9	11	0	6
6	8	6	0	5
5	7	1	0	4
4	5	8	0	3
3	4	3	0	2
2	2	10	0	2
1	1	5	0	1
лавокъ				
9	1	3	3	1
8	1	1	6	1
7	0	11	9	1
6	0	10	2	0
5	0	8	5	0
4	0	6	8	0
3	0	5	1	0
2	0	3	4	0
1	0	1	7	0
десят. лавки				
9		1	5	3
8		1	3	6
7		1	1	9
6		1	0	2
5		0	8	5
4		0	6	8
3		0	5	1
2		0	3	4
1		0	1	7
сотыя лавки				
9			1	5
8			1	4
7			1	2
6			1	0
5			0	9
4			0	7
3			0	5
2			0	3
1			0	2

Примѣръ: 2465, 8736 польскихъ прентовъ, или 2465 прентовъ, 8 прентиковъ, 7 лавокъ, 36 сотыхъ лавки сколько составляютъ русскихъ саженей?

1000	прентовъ	составляетъ	2024	саженей	5	футовъ	5	дюйма	8,1	линій
1000	„	„	2024	„	5	„	5	„	8,1	„
400	„	„	809	„	6	„	4	„	7,3	„
60	„	„	121	„	3	„	4	„	9,1	„
5	„	„	10	„	0	„	10	„	4,1	„
8	прентиковъ	„	0	„	11	„	4	„	0,7	„
7	лавокъ	„	0	„	0	„	11	„	9,1	„
30	сот. лав.	„	0	„	0	„	0	„	5,1	„
6	„	„	0	„	0	„	0	„	0,1	„
		„	4988	„	30	„	43	„	52,6	„
	или сажйней		4992	„	6	„	0	„	2,6	„

TABLICA III.

Zamiany miar długości mierniczych sażeni, stóp, cali i linij rossyjskich, na pręty, pręciki i ławki polskie.

Podział. Sażeń, ma 7 Stóp, Stopa ma 12 Cali, cal ma 10 linij.

ZASADA ZAMIANY.

1 sażeń=0,4938799665 pręta, 1 stopa=0,0705554281 pręta, 1 cal=0,5879523410 ławki.

Sażenie na Pręty

Rossyjskich	czynią Polskich: Prętów	Pręcików	Ławek: całych	Ławek: setnych
Sażeni				
1000	493	8	8	00
900	444	4	9	20
800	395	1	0	40
700	345	7	1	60
600	296	3	2	80
500	246	9	4	00
400	197	5	5	20
300	148	1	6	40
200	98	7	7	60
100	49	3	8	80
90	44	4	4	92
80	39	5	1	04
70	34	5	7	16
60	29	6	3	28
50	24	6	9	40
40	19	7	5	52
30	14	8	1	64
20	9	8	7	76
10	4	9	3	88
9	4	4	4	49
8	3	9	5	10
7	3	4	5	72
6	2	9	6	33
5	2	4	6	94
4	1	9	7	55
3	1	4	8	16
2	0	9	8	78
1	0	4	9	39

Stopy na Pręty

Rossyjskich	czynią Polskich: Prętów	Pręcików	Ławek: całych	Ławek: setnych
Stóp				
1000	70	5	5	54
900	63	4	9	99
800	56	4	4	43
700	49	3	8	88
600	42	3	3	33
500	35	2	7	77
400	28	2	2	22
300	21	1	6	66
200	14	1	1	11
100	7	0	5	55
90	6	3	5	00
80	5	6	4	44
70	4	9	3	89
60	4	2	3	33
50	3	5	2	78
40	2	8	2	22
30	2	1	1	67
20	1	4	1	11
10	0	7	0	56
9	0	6	3	50
8	0	5	6	44
7	0	4	9	39
6	0	4	2	33
5	0	3	5	28
4	0	2	8	22
3	0	2	1	17
2	0	1	4	11
1	0	0	7	06

Cale na Ławki

Rossyjskich	czynią Polskich Ławek: całych	Ławek: setnych
Cali		
11	6	47
10	5	88
9	5	29
8	4	70
7	4	12
6	3	53
5	2	94
4	2	35
3	1	76
2	1	18
1	0	59
Linji		
9		53
8		47
7		41
6		35
5		29
4		24
3		18
2		12
1		06
Dziesiętnych Linji		
9		05
8		05
7		04
6		04
5		03
4		02
3		02
2		01
1		01

Przykład. 4992 sażeni, 6 stóp, i 2,2 linij, ile czynią prętów polskich?

1000	sażeni	czynią	prętów	493	pręcików	8	ławek	8	setnych	00
1000	„		„	493	„	8	„	8	„	00
1000	„		„	493	„	8	„	8	„	00
1000	„		„	493	„	8	„	8	„	00
900	„		„	444	„	4	„	9	„	20
90	„		„	44	„	4	„	4	„	92
2	„		„	0	„	9	„	8	„	78
6	stóp		„	„	„	4	„	2	„	33
2	linji		„	„	„	0	„	0	„	12
0,2	„		„	„	„	„	„	„	„	01
			„	2,460	„	53	„	55	„	23,6
		czyli	„	2,465	„	8	„	7	„	3,6

TABLICA III.

Zamiany miar długości mierniczych prętów, pręcików i ławek polskich, na sażenie, stopy, cale i linie rossyjskie.

Podział. Pręt ma 10 Pręcików, Pręcik 10 Ławek, 15 stóp polskich czynią pręt polski.

ZASADA ZAMIANY.

1 pręt=2,0247834857 sażeni, 1 pręcik=1,4173484400 stopom, 1 ławka=1,7008181280 calom.

Pręty na Sażenie						Pręty na Stopy				
	czynią Rossyjskich						czynią Rossyjskich			
				Linij					Linij	
Polskich	Sażeni	Stóp	Cali	całych	Dzies:	Polskich	Stóp	Cali	całych	Dzies:
prętów						prętów				
1000	2024	5	5	8	1	1000	14173	5	8	1
900	1822	2	1	6	3	900	12756	1	6	3
800	1619	5	9	4	5	800	11338	9	4	5
700	1417	2	5	2	7	700	9921	5	2	7
600	1214	6	1	0	9	600	8504	1	0	9
500	1012	2	8	9	1	500	7086	8	9	1
400	809	6	4	7	3	400	5669	4	7	3
300	607	3	0	5	4	300	4252	0	5	4
200	404	6	8	3	6	200	2834	8	3	6
100	202	3	4	1	8	100	1417	4	1	8
90	182	1	7	3	6	90	1275	7	3	6
80	161	6	10	5	5	80	1133	10	5	5
70	141	5	1	7	3	70	992	1	7	3
60	121	3	4	9	1	60	850	4	9	1
50	101	1	8	0	9	50	708	8	0	9
40	80	6	11	2	7	40	566	11	2	7
30	60	5	2	4	5	30	425	2	4	5
20	40	3	5	6	4	20	283	5	6	4
10	20	1	8	8	2	10	141	8	8	2
9	18	1	6	7	4	9	127	6	7	4
8	16	1	4	6	6	8	113	4	6	6
7	14	1	2	5	7	7	99	2	5	7
6	12	1	0	4	9	6	85	0	4	9
5	10	0	10	4	1	5	70	10	4	1
4	8	0	8	3	2	4	56	8	3	2
3	6	0	6	2	5	3	42	6	2	5
2	4	0	4	1	6	2	28	4	1	6
1	2	0	2	0	8	1	14	2	0	8

Pręciki i Ławki na Stopy Cale				
	czynią Rossyjskich			
			Linij	
Polskich	Stóp	Cali	całych	Dzies:
pręcików				
9	12	9	0	7
8	11	4	0	7
7	9	11	0	6
6	8	6	0	5
5	7	1	0	4
4	5	8	0	3
3	4	3	0	2
2	2	10	0	2
1	1	5	0	1
ławek				
9	1	3	3	1
8	1	1	6	1
7	0	11	9	1
6	0	10	2	0
5	0	8	5	0
4	0	6	8	0
3	0	5	1	0
2	0	3	4	0
1	0	1	7	0
dzies. ławki				
9		1	5	3
8		1	3	6
7		1	1	9
6		1	0	2
5		0	8	5
4		0	6	8
3		0	5	1
2		0	3	4
1		0	1	7
setne ławki				
9			1	5
8			1	4
7			1	2
6			1	0
5			0	9
4			0	7
3			0	5
2			0	3
1			0	2

Przykład. 2465,7736 prętów polskich, czyli prętów 2465, pręcików 8, ławek 7, setnych ławki 36, ile czynią sażeni rossyjskich?

Prętów	1000	czynią	sążeni	2024	stóp	5	cali	5	linij	8,1
„	1000	„	„	2024	„	5	„	5	„	8,1
„	400	„	„	809	„	6	„	4	„	7,3
„	60	„	„	121	„	3	„	4	„	9,1
„	5	„	„	10	„	0	„	10	„	4,1
Pręcików	8	„	„	0	„	11	„	4	„	0,7
Ławek	7	„	„	0	„	0	„	11	„	9,1
Setn. Ław.	30	„	„	0	„	0	„	0	„	5,1
	6	„	„	0	„	0	„	0	„	1,0
		„	„	4988	„	30	„	43	„	52,6
		czyli	Sażeni	4992	„	6	„	0	„	2,6

ТАБЛИЦА IV.

замѣна квадратныхъ мѣръ русскихъ саженей, футовъ, дюймовъ и линій на польскіе квадратныя сажени, локти, футы, дюймы и линіи.

Раздѣленіе: квадр. сажень имѣетъ 49 квадр. футовъ, квадр. футъ имѣетъ 144 квадр. дюймовъ, квадр. дюймъ имѣетъ 100 квадр. линій.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 квадр. саж.=1,5244838829 кв. саж., 1 кв. футъ=1,1200289752 квад. польск. футамъ.

Сажени на сажени						Сажени на локти					Русскія стопы на сажени					
русскихъ	составляютъ польскихъ					русскихъ	составляютъ польскихъ				русскихъ	составляютъ польскихъ				
	саженей ²	футовъ ²	дюймовъ ²	линій ² цѣлыхъ	линій ² сотыхъ		локтей ²	дюймовъ ²	линій ² цѣлыхъ	линій ² сотыхъ		саженей ²	футовъ ²	дюймовъ ²	линій ² цѣлыхъ	линій ² сотыхъ
саженей ²						саженей ²					футовъ					
1000	1524	17	60	64	65	1000	13720	204	64	65	1000	31	4	4	24	83
900	1372	1	40	100	58	900	12348	184	100	58	900	28	0	3	108	75
800	1219	21	19	80	52	800	10976	163	80	52	800	24	32	3	48	66
700	1067	4	143	16	45	700	9604	143	16	45	700	21	28	2	123	58
600	914	24	122	96	39	600	8232	122	96	39	600	18	24	2	72	50
500	762	8	102	42	32	500	6860	102	42	32	500	15	20	2	22	41
400	609	28	81	112	26	400	5488	81	112	26	400	12	16	1	96	33
300	457	12	61	48	19	300	4116	61	48	19	300	9	12	1	36	25
200	304	32	40	128	13	200	2744	40	128	13	200	6	8	0	120	17
100	152	16	20	64	06	100	1372	20	64	06	100	3	4	0	60	08
90	137	7	47	28	86	90	1234	479	28	86	90	2	28	115	82	87
80	121	34	73	137	65	80	1097	361	137	65	80	2	17	86	105	67
70	106	25	100	102	45	70	960	244	102	45	70	2	6	57	128	46
60	91	16	127	67	24	60	823	127	67	24	60	1	31	29	7	25
50	76	8	10	32	03	50	686	10	32	03	50	1	20	0	30	04
40	60	35	36	140	83	40	548	468	140	83	40	1	8	115	52	83
30	45	26	63	105	62	30	411	351	105	62	30	0	33	86	75	62
20	30	17	90	70	41	20	274	234	70	41	20		22	57	98	42
10	15	8	117	35	21	10	137	117	35	21	10		11	28	121	21
9	13	25	134	46	09	9	123	278	46	09	9		10	11	80	29
8	12	7	7	56	97	8	109	439	56	97	8		8	138	39	37
7	10	24	24	67	84	7	96	24	67	84	7		7	120	142	45
6	9	5	41	78	72	6	82	185	78	72	6		6	103	101	52
5	7	22	58	89	60	5	68	346	89	60	5		5	86	60	60
4	6	3	75	100	48	4	54	507	100	48	4		4	69	19	68
3	4	20	92	111	36	3	41	92	111	36	3		3	51	122	76
2	3	1	109	122	24	2	27	253	122	24	2		2	34	81	84
1	1	18	126	133	12	1	13	414	133	12	1		1	17	40	92

Примѣръ: 2352 квадр. сажен. 48 квадр. футовъ 125 кв. дюймовъ 11 кв. линій сколько составляютъ квадр. польскихъ саженей, футовъ дюймовъ и линій?

1000	саженей ²	составляютъ	1524	саж. ²	17	футовъ ²	60	дюйм. ²	64	линій ²	65	сотыхъ	линіи
1000	„	„	1524	„	17	„	60	„	64	„	65	„	„
300	„	„	457	„	12	„	61	„	48	„	19	„	„
50	„	„	76	„	8	„	10	„	32	„	3	„	„
2	„	„	3	„	1	„	109	„	122	„	24	„	„
40	футовъ ²	„	1	„	8	„	115	„	52	„	83	„	„
8	„	„	„	„	8	„	138	„	39	„	37	„	„
100	дюймовъ ²	„	„	„	„	„	112	„	0	„	42	„	„
20	„	„	„	„	„	„	22	„	57	„	78	„	„
5	„	„	„	„	„	„	5	„	86	„	42	„	„
10	линій ²	„	„	„	„	„	„	„	16	„	13	„	„
1	„	„	„	„	„	„	„	„	1	„	61	„	„
	„	„	3585	„	71	„	692	„	581	„	522	„	„
	или	„	3587	„	3	„	120	„	10	„	22	„	„

ТАБЛИЦА IV

замѣна квадратныхъ мѣръ польскихъ саженей, локтей, футовъ, дюймовъ и линій на руссія квадр. сажени, футы дюймы и линіи.

Раздѣленіе: Квадр. сажень имѣетъ 9 кв. локт., кв. локоть имѣетъ 4 кв. фута, кв. футъ имѣетъ 144 кв. дюйма, кв. дюймъ имѣетъ 144 кв. линій.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 кв. сажень=0,655959706 кв. саж., 1 кв. лок.=3,571336178 русскимъ квадр. футамъ.

Сажени на сажени						Локти на сажени						Сажени на русскіе футы				
польскихъ	составляютъ русскихъ					польскихъ	составляютъ русскихъ					польскихъ	составляютъ русскихъ			
	саженей ^{2}	футовъ ^{2}	дюймовъ ^{2}	линій ^{2}			саженей ^{2}	футовъ ^{2}	дюймовъ ^{2}	линій ^{2}			футовъ ^{1}	дюймовъ ^{2}	линій ^{2}	
				цѣлыхъ	сотыхъ					цѣлыхъ	сотыхъ				цѣлыхъ	сотыхъ
саженей ^{2} 1000	655	47	3	68	73	локтей ^{2} 1000	72	43	48	40	97	саженей ^{2} 1000	32142	3	68	73
900	590	17	118	51	85	900	65	29	29	16	87	900	28927	118	51	85
800	524	37	89	34	98	800	58	15	9	92	78	800	25713	89	34	98
700	459	8	60	18	11	700	51	0	134	68	68	700	22499	60	18	11
600	393	28	31	1	24	600	43	35	115	44	58	600	19285	31	1	24
500	327	48	1	84	36	500	36	21	96	20	48	500	16071	1	84	36
400	262	18	116	67	49	400	29	7	76	96	39	400	12856	116	67	49
300	196	38	87	50	62	300	21	42	57	72	29	300	9642	87	50	62
200	131	9	58	33	75	200	14	28	38	48	19	200	6428	58	33	75
100	65	29	29	16	87	100	7	14	19	24	10	100	3214	29	16	87
90	59	1	112	65	19	90	6	27	60	51	68	90	2892	112	65	19
80	52	23	52	13	50	80	5	40	101	79	28	80	2571	32	13	30
70	45	44	135	61	81	70	5	4	143	06	87	70	2249	135	61	81
60	39	17	75	10	12	60	4	18	40	34	46	60	1928	75	10	12
50	32	39	14	58	44	50	3	31	81	62	05	50	1607	14	58	44
40	26	11	98	6	75	40	2	44	122	89	64	40	1285	98	6	75
30	19	33	37	55	06	30	2	9	20	17	23	30	964	37	55	06
20	13	5	121	3	37	20	1	22	61	44	82	20	642	121	3	37
10	6	27	60	51	69	10	0	35	102	72	41	10	321	60	51	69
9	5	44	40	6	52	9		32	20	45	17	9	289	40	6	52
8	5	12	19	61	35	8		28	82	17	93	8	257	19	61	35
7	4	28	143	16	18	7		24	143	90	69	7	224	143	16	18
6	3	45	122	71	01	6		21	61	63	45	6	192	122	71	01
5	3	13	102	25	84	5		17	123	36	20	5	160	102	25	84
4	2	30	81	80	67	4		14	41	8	96	4	128	81	80	67
3	1	47	61	35	51	3		10	102	81	72	3	96	61	35	51
2	1	15	40	90	34	2		7	20	54	48	2	64	40	90	34
1	0	32	20	45	17	1		3	82	27	24	1	32	20	45	17

Примѣръ: 3587 кв. саж. 3 кв. футовъ 120 кв. дюйм. 10 кв. линій и 22 сотыхъ сколько составляютъ русскихъ квадр. саженей, футовъ, дюймовъ и линій?

1000	саженей ^{2}	составляютъ	655	саженей ^{2}	47	футовъ ^{2}	3	дюйм ^{2}	68	линій ^{2} и	73	сотыхъ	линіи
1000	,,	,,	655	,,	47	,,	3	,,	68	,,	73	,,	,,
1000	,,	,,	655	,,	47	,,	3	,,	68	,,	73	,,	,,
500	,,	,,	327	,,	48	,,	1	,,	84	,,	36	,,	,,
80	,,	,,	52	,,	23	,,	52	,,	13	,,	50	,,	,,
7	,,	,,	4	,,	28	,,	143	,,	16	,,	18	,,	,,
3	фута ^{2}	,,	,,	,,	2	,,	97	,,	70	,,	43	,,	,,
100	дюймъ ^{2}	,,	,,	,,	,,	,,	89	,,	28	,,	34	,,	,,
20	,,	,,	,,	,,	,,	,,	17	,,	85	,,	67	,,	,,
10	линій	,,	,,	,,	,,	,,	,,	,,	6	,,	20	,,	,,
2	десятыхъ	,,	,,	,,	,,	,,	,,	,,	0	,,	12	,,	,,
2	сотыхъ	,,	,,	,,	,,	,,	,,	,,	0	,,	1	,,	,,
		,,	2348	,,	242	,,	408	,,	506	,,	500	,,	,,
	или	,,	2235	,,	48	,,	125	,,	11	,,	00	,,	,,

TABLICA IV.

Zamiany miar kwadratowych sażeni, stóp, cali i linij rossyjskich, na sążnie, łokcie, stopy, cale i linie kwadratowe polskie.

Podział. Sażeń kw. ma 49 stóp kw., stopa kw ma 144 cali kw., cal kw. ma 100 linij kwadratowych.

ZASADA ZAMIANY.

1 sażeń kw.=1,5244838829 Sażeń. kw. 1 stopa kw. =1,1200289752 stopom kw. pols.

Sażenie na Sążnie: Rossyjskich	czynią Polskich: Sążni ²	Stóp ²	Cali ²	Linij ²: całych	Linij ²: setnych
sażeni ² 1000	1524	17	60	64	65
900	1372	1	40	100	58
800	1219	21	19	80	52
700	1067	4	143	16	45
600	914	24	122	96	39
500	762	8	102	42	32
400	609	28	81	112	26
300	457	12	61	48	19
200	304	32	40	128	13
100	152	16	20	64	06
90	137	7	47	28	86
80	121	34	73	137	65
70	106	25	100	102	45
60	91	16	127	67	24
50	76	8	10	32	03
40	60	35	36	140	83
30	45	26	63	105	62
20	30	17	90	70	41
10	15	8	117	35	21
9	13	25	134	46	09
8	12	7	7	56	97
7	10	24	24	67	84
6	9	5	41	78	72
5	7	22	58	89	60
4	6	3	75	100	48
3	4	20	92	111	36
2	3	1	109	122	24
1	1	18	126	133	12

Sażenie na Łokcie: Rossyjskich	czynią Polskich: Łokci ²	Cali ²	Linij ²: całych	Linij ²: setnych
sażeni ² 1000	13720	204	64	65
900	12348	184	100	58
800	10976	163	80	52
700	9604	143	16	45
600	8232	122	96	39
500	6860	102	42	32
400	5488	81	112	26
300	4116	61	48	19
200	2744	40	128	13
100	1372	20	64	06
90	1234	479	28	86
80	1097	361	137	65
70	960	244	102	45
60	823	127	67	24
50	686	10	32	03
40	548	468	140	83
30	411	351	105	62
20	274	234	70	41
10	137	117	35	21
9	123	278	46	09
8	109	439	56	97
7	96	24	67	84
6	82	185	78	72
5	68	346	89	60
4	54	507	100	48
3	41	92	111	36
2	27	253	122	24
1	13	414	133	12

Stopy Rossyjskie na Sążnie: Rossyjskich	czynią Polskich: Sążni ²	Stóp ²	Cali ²	Linij: całych	Linij: setnych
stóp 1000	31	4	4	24	83
900	28	0	3	108	75
800	24	32	3	48	66
700	21	28	2	123	58
600	18	24	2	72	50
500	15	20	2	22	41
400	12	16	1	96	33
300	9	12	1	36	25
200	6	8	0	120	17
100	3	4	0	60	08
90	2	28	115	82	87
80	2	17	86	105	67
70	2	6	57	128	46
60	1	31	29	7	25
50	1	20	0	30	04
40	1	8	115	52	83
30	0	33	86	75	62
20		22	57	98	42
10		11	28	121	21
9		10	11	80	29
8		8	138	39	37
7		7	120	142	45
6		6	103	101	52
5		5	86	60	60
4		4	69	19	68
3		3	51	122	76
2		2	34	81	84
1		1	17	40	92

Przykład. 2352 sażeni kw., 48 stóp kw., 125 cali kw., 11 linij kw., ile czynią polskich sążni, stóp, cali i linij kwadratowych?

Sażeni ²	1000	czynią	sażeni ²	1524	stóp ²	17	cali ²	60	linij ²	64	i setnych	linij	65
„	1000	„	„	1524	„	17	„	60	„	64	„	„	65
„	300	„	„	457	„	12	„	61	„	48	„	„	19
„	50	„	„	76	„	8	„	10	„	32	„	„	3
„	2	„	„	3	„	1	„	109	„	122	„	„	24
Stóp ²	40	„	„	1	„	8	„	115	„	52	„	„	83
„	8	„	„	„	„	8	„	138	„	39	„	„	37
Cali ²	100	„	„	„	„	„	„	112	„	0	„	„	42
„	20	„	„	„	„	„	„	22	„	57	„	„	78
„	5	„	„	„	„	„	„	5	„	86	„	„	42
Linij ²	10	„	„	„	„	„	„	„	„	16	„	„	13
„	1	„	„	„	„	„	„	„	„	1	„	„	61
		„	„	3585	„	71	„	629	„	581	„	„	522
		czyli	„	3587	„	3	„	120	„	10	„	„	22

TABLICA IV.

Zamiany miar kwadratowych sążni, łokci, stóp, cali i linij polskich, na sażenie, stopy, cale i linije kw. rossyjskie.

Podział: Sążeń kw. ma 9 łokci kw., łokieć kw. ma 4 stopy kw., stopa kw. ma 144 cali kw., cal kw. ma 144 linji kwadratowych.

ZASADA ZAMIANY.

1 sążeń kw. =0,655959706 sażenia kw., 1 łokieć kw. = 3,571336178 stopom kw. rossyjskim.

Sążnie na Sażenie					
Polskich	czynią Rossyjskich				
	Sażeni ²	Stóp ²	Cali ²	Linij ² całych	Linij ² setnych
sążni ²					
1000	655	47	3	68	73
900	590	17	118	51	85
800	524	37	89	34	98
700	459	8	60	18	11
600	393	28	31	1	24
500	327	48	1	84	36
400	262	18	116	67	49
300	196	38	87	50	62
200	131	9	58	33	75
100	65	29	29	16	87
90	59	1	112	65	19
80	52	23	52	13	50
70	45	44	135	61	81
60	39	17	75	10	12
50	32	39	14	58	44
40	26	11	98	6	75
30	19	33	37	55	06
20	13	5	121	3	37
10	6	27	60	51	69
9	5	44	40	6	52
8	5	12	19	61	35
7	4	28	143	16	18
6	3	45	122	71	01
5	3	13	102	25	84
4	2	30	81	80	67
3	1	47	61	35	51
2	1	15	40	90	34
1	0	32	20	45	17

Łokcie na Sażenie					
Polskich	czynią Rossyjskich				
	Sażeni ²	Stóp ²	Cali ²	Linij ² całych	Linij ² setnych
łokci ²					
1000	72	43	48	40	97
900	65	29	29	16	87
800	58	15	9	92	78
700	51	0	134	68	68
600	43	35	115	44	58
500	36	21	96	20	48
400	29	7	76	96	39
300	21	42	57	72	29
200	14	28	38	48	19
100	7	14	19	24	10
90	6	27	60	51	68
80	5	40	101	79	28
70	5	4	143	06	87
60	4	18	40	34	46
50	3	31	81	62	05
40	2	44	122	89	64
30	2	9	20	17	23
20	1	22	61	44	82
10	0	35	102	72	41
9		32	20	45	17
8		28	82	17	93
7		24	143	90	69
6		21	61	63	45
5		17	123	36	20
4		14	41	8	96
3		10	102	81	72
2		7	20	54	48
1		3	82	27	24

Sążnie na Stopy Rossyjskie				
Polskich	czynią Rossyjskich			
	Stóp ²	Cali ²	Linij ² całych	Linij ² setnych
sążni ²				
1000	32142	3	68	73
900	28927	118	51	85
800	25713	89	34	98
700	22499	60	18	11
600	19285	31	1	24
500	16071	1	84	36
400	12856	116	67	49
300	9642	87	50	62
200	6428	58	33	75
100	3214	29	16	87
90	2892	112	65	19
80	2571	32	13	30
70	2249	135	61	81
60	1928	75	10	12
50	1607	14	58	44
40	1285	98	6	75
30	964	37	55	06
20	642	121	3	37
10	321	60	51	69
9	289	40	6	52
8	257	19	61	35
7	224	143	16	18
6	192	122	71	01
5	160	102	25	84
4	128	81	80	67
3	96	61	35	51
2	64	40	90	34
1	32	20	45	17

Przykład: Sążni kw. 3585, stóp kw. 3, cali kw. 120, linij kw. 10, i setnych 22, ile czynią rossyjskich sażeni, stóp, cali i linij kwadratowych?

Sążni ²	1000	czynią	sażeni ²	655	stóp ²	47	cali ²	3	linij ²	68	i setnych	linij ²	73
„	1000	„	„	655	„	47	„	3	„	68	„	„	73
„	1000	„	„	655	„	47	„	3	„	68	„	„	73
„	500	„	„	327	„	48	„	1	„	84	„	„	36
„	80	„	„	52	„	23	„	52	„	13	„	„	50
„	7	„	„	4	„	28	„	143	„	16	„	„	18
stóp ²	3	„	„	„	„	2	„	97	„	70	„	„	43
cali ²	100	„	„	„	„	„	„	89	„	28	„	„	34
„	20	„	„	„	„	„	„	17	„	85	„	„	67
linij	10	„	„	„	„	„	„	„	„	6	„	„	20
dziesięt.	2	„	„	„	„	„	„	„	„	0	„	„	12
setnych	2	„	„	„	„	„	„	„	„	0	„	„	1
		„	„	2348	„	242	„	408	„	506	„	„	500
		czyli	„	2352	„	48	„	125	„	11	„	„	00

ПРОДОЛЖЕНІЕ ТАБЛИЦЫ IV

замѣна мѣръ русскихъ квадр. саженей, футовъ, дюймовъ и линій на польскіе квадратные сажени, локти, футы и линіи.

Раздѣленіе: квадр. сажень имѣетъ 49 квадр. футовъ; квадр. футъ имѣетъ 144 квадр. дюймовъ; квадр. дюймъ имѣетъ 100 квадр. линій.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 квадр. дюймъ=1,1200288752 кв. дюйм. польск.; 1 кв. линія=1,6128417243 квад. польск. линій.

Футы на футы				
русскихъ	составляютъ польскихъ			
	футовъ ²	дюймовъ ²	линій ² цѣлыхъ	линій ² сотыхъ
футовъ ²				
1000	1120	4	24	83
900	1008	3	108	75
800	896	3	48	66
700	784	2	123	58
600	672	2	72	50
500	560	2	22	41
400	448	1	96	33
300	336	1	36	25
200	224	0	120	17
100	112	0	60	08
90	100	115	82	87
80	89	86	105	67
70	78	57	128	46
60	67	29	7	25
50	56	0	30	04
40	44	115	52	83
30	33	86	75	62
20	22	57	98	42
10	11	28	121	21
9	10	11	80	29
8	8	138	39	27
7	7	120	142	45
6	6	103	101	52
5	5	86	60	60
4	4	69	19	68
3	3	51	122	76
2	2	34	81	84
1	1	17	40	92

Дюймы на дюймы			
русскихъ	составл. польскихъ		
	дюймовъ ²	линій ² цѣлыхъ	линій ² сотыхъ
дюймовъ ²			
100	112	0	42
90	100	115	58
80	89	86	73
70	78	57	89
60	67	29	05
50	56	0	21
40	44	115	37
30	33	86	53
20	22	57	68
10	11	28	84
9	10	11	56
8	8	138	27
7	7	120	99
6	6	103	71
5	5	86	42
4	4	69	14
3	3	51	85
2	2	34	57
1	1	17	28

Линіи на линіи			
русскихъ	составл. польскихъ		
	дюймовъ ²	линій ² цѣлыхъ	линій ² сотыхъ
линій ²			
100	1	17	28
90	1	1	16
80	0	129	03
70	0	112	90
60	0	96	77
50	0	80	64
40	0	64	51
30	0	48	39
20	0	32	26
10	0	16	13
9	0	14	52
8	0	12	90
7	0	11	29
6	0	9	68
5	0	8	06
4	0	6	45
3	0	4	84
2	0	3	23
1	0	1	61

Десятыя и сотыя линіи на линіи		
русскихъ	сост. польск.	
	линій ² цѣлыхъ	линій ² сотыхъ
десятыхъ линій ²		
9	1	45
8	1	29
7	1	13
6	0	97
5		81
4		65
3		48
2		32
1		16
сотыхъ линіи		
9		15
8		13
7		11
6		9
5		8
4		6
3		5
2		3
1		2

Примѣръ: 1234 квадр. сажен. 43 фута 113 дюймовъ 20 линій сколько составляютъ польскихъ квадр. локтей, дюймовъ и линій?

1000	саженей ²	составляютъ	13720	локт. ²	204	дюйм. ²	64	линій ²	65	сотыхъ	линіи
200	„	„	2744	„	40	„	128	„	13	„	„
30	„	„	411	„	351	„	105	„	62	„	„
4	„	„	54	„	507	„	100	„	48	„	„
40	футовъ	„	11	„	115	„	52	„	83	„	„
3	„	„	0	„	483	„	122	„	76	„	„
100	дюймовъ	„	„	„	112	„	0	„	42	„	„
10	„	„	„	„	11	„	28	„	84	„	„
3	„	„	„	„	3	„	51	„	85	„	„
20	линій	„	„	„	0	„	32	„	26	„	„
		„	16940	„	1826	„	682	„	584	„	„
	или	„	16943	„	102	„	111	„	84	„	„

ПРОДОЛЖЕНІЕ ТАБЛИЦЫ IV

замѣна мѣръ польскихъ квадр. саженей, локтей, футовъ, дюймовъ и линій на русскія квадр. сажени, футы дюймы и линіи.

Раздѣленіе: Квадр. сажень имѣетъ 9 кв. локт.; кв. локоть имѣетъ 4 кв. фута; кв. футъ имѣетъ 144 кв. дюйма; кв. дюймъ имѣетъ 144 кв. линій.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 кв. дюймъ=0,8928340446 кв. дюйм.; 1 кв. линія=0,6200236421 русскихъ квадр. линій.

Футы на футы: польскихъ	составляютъ русскихъ: футовъ ²	дюймовъ ²	линій ² цѣлыхъ	линій ² сотыхъ	Дюймы на дюймы: польскихъ	составляютъ русскихъ: дюймовъ ²	линій ² цѣлыхъ	линій ² сотыя	Линіи на линіи: польскихъ	соста. русскихъ: линій ² цѣлыхъ	линій ² сотыя	Десятыя и сотыя доли линіи на линіи: польскихъ	сост. русскихъ: линій ² цѣлыхъ	линій ² сотыхъ
футовъ ²					дюймовъ ²				линій ²					
1000	892	120	10	24	100	89	28	34	100	62	00	десят. линіи ²		
900	803	79	19	22	90	80	35	51	90	55	80	9	0	56
800	714	38	48	19	80	71	42	67	80	49	60	8	0	50
700	624	141	67	17	70	62	49	84	70	43	40	7	0	43
600	535	100	86	15	60	53	57	00	60	37	20	6	0	37
500	446	60	5	12	50	44	64	17	50	31	00	5	0	31
400	357	19	24	10	40	35	71	34	40	24	80	4	0	24
300	267	122	43	07	30	26	78	50	30	18	60	3	0	18
200	178	81	62	05	20	17	85	67	20	12	40	2	0	12
100	89	40	81	02	10	8	92	83	10	6	20	1	0	6
90	80	51	12	92	9	8	3	55	9	5	58	сотыхъ линіи		
80	71	61	44	82	8	7	14	27	8	4	96			
70	62	71	76	72	7	6	24	98	7	4	34	9	0	6
60	53	82	8	61	6	5	35	70	6	3	72	8	0	5
50	44	92	40	51	5	4	46	42	5	3	10	7	0	4
40	35	102	72	41	4	3	57	13	4	2	48	6	0	4
30	26	113	4	31	3	2	67	85	3	1	86	5	0	3
20	17	123	36	20	2	1	78	57	2	1	24	4	0	2
10	8	133	68	10	1	0	89	28	1	0	62	3	0	2
												2	0	1
												1	0	1
9	8	5	11	29										
8	7	20	54	48										
7	6	35	97	67										
6	5	51	40	86										
5	4	66	84	05										
4	3	82	27	24										
3	2	97	70	43										
2	1	113	13	62										
1	0	128	56	81										

Примѣръ: 16943 кв. локт. 102 дюйм. 111 линій и 84 сот. линіи сколько составляютъ русскихъ кв. сажен., футовъ, дюймовъ и линій?

10000	локтей ²	составляютъ	728	сажен. ²	41	фут. ²	52	дюйм. ²	9	линій ²	76	сот.	лин.
6000	„	„	437	„	15	„	2	„	45	„	80	„	„
900	„	„	65	„	29	„	29	„	16	„	87	„	„
40	„	„	2	„	44	„	122	„	89	„	64	„	„
3	„	„	0	„	10	„	102	„	81	„	72	„	„
100	дюймовъ	„	„	„	0	„	89	„	28	„	34	„	„
2	„	„	„	„	„	„	1	„	78	„	57	„	„
100	линій	„	„	„	„	„	0	„	62	„	00	„	„
10	„	„	„	„	„	„	„	„	6	„	20	„	„
1	„	„	„	„	„	„	„	„	0	„	62	„	„
80	сот. лин.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	50	„	„
4	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	2	„	„
		„	1232	„	139	„	397	„	414	„	604	„	„
	или	„	1234	„	43	„	113	„	20	„	4	„	„

DALSZY CIĄG TABLICY IV.

Zamiany miar kwadratowych sażeni, stóp, cali i linij rossyjskich, na sążnie, łokcie, stopy, i linie kwadratowe polskie.

Podział: Sażeń kw. ma 49 stóp kw., stopa kw ma. 144 cali kw., cal kw. ma 100 linij kwadratowych.

ZASADA ZAMIANY.

1 cal kw.=1,1200288752 calom kw. pols. 1 linija kw. =1,6128417243 linijom kw. pols.

stopy na stopy					cale na cale				linij na linij				dziesięt. i setne linij na linje		
Rossyjskich	czynią Polskich				Rossyjskich	czynią Polskich			Rossyjskich	czynią Polskich			Rossyjskich	czynią Pols.	
	Stóp ²	Cali ²	Linij ²			Cali ²	Linij ²			Cali ²	Linij ²			Linij ²	
			całych	setnych			całych	setnych			całych	setnych		całych	setnych
stóp ²					cali ²				linij ²						
1000	1120	4	24	83	100	112	0	42	100	1	17	28	dziesiętn. linij ²		
900	1008	3	108	75	90	100	115	58	90	1	1	16	9	1	45
800	896	3	48	66	80	89	86	73	80	0	129	03	8	1	29
700	784	2	123	58	70	78	57	89	70	0	112	90	7	1	13
600	672	2	72	50	60	67	29	05	60	0	96	77	6	0	97
500	560	2	22	41	50	56	0	21	50	0	80	64	5		81
400	448	1	96	33	40	44	115	37	40	0	64	51	4		65
300	336	1	36	25	30	33	86	53	30	0	48	39	3		48
200	224	0	120	17	20	22	57	68	20	0	32	26	2		32
100	112	0	60	08	10	11	28	84	10	0	16	13	1		16
90	100	115	82	87	9	10	11	56	9	0	14	52	setnych linij		
80	89	86	105	67	8	8	138	27	8	0	12	90			
70	78	57	128	46	7	7	120	99	7	0	11	29	9		15
60	67	29	7	25	6	6	103	71	6	0	9	68	8		13
50	56	0	30	04	5	5	86	42	5	0	8	06	7		11
40	44	115	52	83	4	4	69	14	4	0	6	45	6		9
30	33	86	75	62	3	3	51	85	3	0	4	84	5		8
20	22	57	98	42	2	2	34	57	2	0	3	23	4		6
10	11	28	121	21	1	1	17	28	1	0	1	61	3		5
													2		3
													1		2
9	10	11	80	29											
8	8	138	39	27											
7	7	120	142	45											
6	6	103	101	52											
5	5	86	60	60											
4	4	69	19	68											
3	3	51	122	76											
2	2	34	81	84											
1	1	17	40	92											

Przykład. 1234 sażeni kw. 43 stóp, 113 cali, 20 linij, ile czynią polskich łokci, cali, linij kwadratowych?

Sażeni ²	1000	czynią	łokci ²	13720	cali ²	204	linij ²	64	setnych linij	65
„	200	„	„	2744	„	40	„	128	„ „	13
„	30	„	„	411	„	351	„	105	„ „	62
„	4	„	„	54	„	507	„	100	„ „	48
Stóp ²	40	„	„	11	„	115	„	52	„ „	83
„	3	„	„	0	„	483	„	122	„ „	76
Cali ²	100	„	„	„	„	112	„	0	„ „	42
„	10	„	„	„	„	11	„	28	„ „	84
„	3	„	„	„	„	3	„	51	„ „	85
Linij ²	20	„	„	„	„	0	„	32	„ „	26
		„	„	16940	„	1826	„	682	„ „	584
		czyli	„	16943	„	102	„	111	„ „	84

DALSZY CIĄG TABLICY IV.

Zamiany miar kwadratowych sążni, łokci, stóp, cali i linij polskich, na sażenie, stopy, cale i linie kwadratowe rossyjskie.

Podział: Sażeń kw. ma 9 łokci kw. łokieć kw.ma 4 stópy kw., stopa kw ma. 144 cali kw., cal kw. ma 144 linij kwadratowych.

ZASADA ZAMIANY.

1 cal kw.=0,8928340446 cala kw. 1 linija kw. =0,6200236421 linij kw. rossyjskiéj.

Stopy na Stopy

Polskich	czynią Rossyjskich Stóp²	Cali²	Linij² całych	Linij² setnych
stóp²				
1000	892	120	10	24
900	803	79	19	22
800	714	38	48	19
700	624	141	67	17
600	535	100	86	15
500	446	60	5	12
400	357	19	24	10
300	267	122	43	07
200	178	81	62	05
100	89	40	81	02
90	80	51	12	92
80	71	61	44	82
70	62	71	76	72
60	53	82	8	61
50	44	92	40	51
40	35	102	72	41
30	26	113	4	31
20	17	123	36	20
10	8	133	68	10
9	8	5	11	29
8	7	20	54	48
7	6	35	97	67
6	5	51	40	86
5	4	66	84	05
4	3	82	27	24
3	2	97	70	43
2	1	113	13	62
1	0	128	56	81

Cale na Cale

Polskich	czynią Rossyjskich Cali²	Linij² całych	Linij² setnych
cali²			
100	89	28	34
90	80	35	51
80	71	42	67
70	62	49	84
60	53	57	00
50	44	64	17
40	35	71	34
30	26	78	50
20	17	85	67
10	8	92	83
9	8	3	55
8	7	14	27
7	6	24	98
6	5	35	70
5	4	46	42
4	3	57	13
3	2	67	85
2	1	78	57
1	0	89	28

Linij na Linij

Polskich	czynią Rossyjskich Linij² całych	Linij² setnych
linij²		
100	62	00
90	55	80
80	49	60
70	43	40
60	37	20
50	31	00
40	24	80
30	18	60
20	12	40
10	6	20
9	5	58
8	4	96
7	4	34
6	3	72
5	3	10
4	2	48
3	1	86
2	1	24
1	0	62

dziesięt. i setne części linij na linje

Polskich	czynią Rossyj. Linij² całych	Linij² setnych
dziesi: linij²		
9	0	56
8	0	50
7	0	43
6	0	37
5	0	31
4	0	24
3	0	18
2	0	12
1	0	6
setne linij		
9	0	6
8	0	5
7	0	4
6	0	4
5	0	3
4	0	2
3	0	2
2	0	1
1	0	1

Przykład: 16943 Łokci kw. 102 cali, 111 linij i 84 setnych linij ile czynią rossyjskich sażeni, stóp, cali i linij kwadratowych?

Łokci²	10000	czynią	sażeni²	728	stóp²	41	cali²	52	linij²	9	i setnych linij	76
„	6000	„	„	437	„	15	„	2	„	45	„ „	80
„	900	„	„	65	„	29	„	29	„	16	„ „	87
„	40	„	„	2	„	44	„	122	„	89	„ „	64
„	3	„	„	0	„	10	„	102	„	81	„ „	72
Cali²	100	„	„	„	„	0	„	89	„	28	„ „	34
„	2	„	„	„	„	„	„	1	„	78	„ „	57
Linij	100	„	„	„	„	„	„	0	„	62	„ „	00
„	10	„	„	„	„	„	„	„	„	6	„ „	20
„	1	„	„	„	„	„	„	„	„	0	„ „	62
Set. linij	80	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„ „	50
„	4	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„ „	2
		„	„	1232	„	130	„	397	„	414	„ „	604
		czyli	„	1232	„	43	„	113	„	20	„ „	4

ТАБЛИЦА V

замѣна мѣръ поверхности земель, русскихъ десятинъ, саженъ, футовъ, дюймовъ и линій на польскія уволоки, морги, и квадр. пренты прентики и лавки.

Раздѣленіе: десятина имѣетъ 2400 кв. саж., кв. саж. имѣетъ 49 кв. футовъ, кв. футъ имѣетъ 144 кв. дюйма, кв. дюймъ имѣетъ 100 квадр. линій.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 десятина=1,9513393701 моргамъ; 1 десятина =585,4018110337 квад. прентамъ.

десятины на уволоки							десятины на морги						сажени на пренты ^{2}				
русскихъ	составляютъ польскихъ						русскихъ	составляютъ польскихъ					русскихъ	составляютъ польскихъ			
	уволокъ	морговъ	прентовъ ^{2}	прентиковъ ^{2}	лавокъ ^{2}			морговъ	прентовъ ^{2}	прентиковъ ^{2}	лавокъ ^{2}			прентовъ ^{2}	прентиковъ ^{2}	лавокъ ^{2}	
					цѣлыхъ	сотыхъ					цѣлыхъ	сотыхъ				цѣлыхъ	сотыхъ
десятинъ 1000	65	1	101	81	10	34	десятинъ 1000	1951	101	81	10	34	саженъ 1000	243	91	74	21
900	58	16	61	62	99	30	900	1756	61	62	99	30	900	219	52	56	79
800	52	1	21	44	88	27	800	1561	21	44	88	27	800	195	13	39	70
700	45	15	281	26	77	24	700	1365	281	26	77	23	700	170	74	21	95
600	39	0	241	8	66	20	600	1170	241	8	66	20	600	146	35	4	53
500	32	15	200	90	55	17	500	975	200	90	55	17	500	121	95	87	11
400	26	0	160	72	44	13	400	780	160	72	44	13	400	97	56	69	69
300	19	15	120	54	33	10	300	585	120	54	33	10	300	73	17	52	26
200	13	0	80	36	22	07	200	390	80	36	22	07	200	48	78	34	84
100	6	15	40	18	11	03	100	195	40	18	11	03	100	24	39	17	42
90	5	25	186	16	29	93	90	175	186	16	29	93	90	21	95	25	68
80	5	6	32	14	48	83	80	156	32	14	48	83	80	19	51	33	94
70	4	16	178	12	67	72	70	136	178	12	67	72	70	17	7	42	19
60	3	27	24	10	86	62	60	117	24	10	86	22	60	14	63	50	45
50	3	7	170	9	5	52	50	97	170	9	5	52	50	12	19	58	71
40	2	18	16	7	24	41	40	78	16	7	24	41	40	9	75	66	97
30	1	28	162	5	43	31	30	58	162	5	43	31	30	7	31	75	23
20	0	9	8	3	62	21	20	39	8	3	62	21	20	4	87	83	48
10		19	154	1	81	10	10	19	154	1	81	10	10	2	43	91	74
9		17	168	61	62	99	9	17	168	61	62	99	9	2	19	52	57
8		15	183	21	44	88	8	15	183	21	44	88	8	1	95	13	39
7		13	197	81	26	77	7	13	197	81	26	77	7	1	70	74	22
6		11	212	41	8	66	6	11	212	41	8	66	6	1	46	35	05
5		9	227	00	90	55	5	9	227	00	90	55	5	1	21	95	87
4		7	241	60	72	44	4	7	241	60	72	44	4		97	56	70
3		5	256	20	54	33	3	5	256	20	54	33	3		73	17	52
2		3	270	80	36	22	2	3	270	80	36	22	2		48	78	35
1		1	285	40	18	11	1	1	285	40	18	11	1		24	39	17

Примѣръ: 1854 десятинъ, 1579 кв. саж., 42 кв. фута, 128 кв. дюйм., 50 кв. лин., сколько составляютъ польскихъ уволокъ, морговъ, кв. прентовъ, прентиковъ и лавокъ.

1000	десятинъ	составляютъ	65	уволокъ	1	морг.	101	прентовъ ^{2}	81	прентик. ^{2}	10	лавок. ^{2}	34	сотыхъ
800	„	„	52	„	1	„	21	„	44	„	88	„	27	„
50	„	„	3	„	7	„	170	„	9	„	5	„	52	„
4	„	„	0	„	7	„	241	„	60	„	72	„	44	„
1000	саженей	„	„	„	0	„	243	„	91	„	74	„	21	„
500	„	„	„	„	„	„	121	„	95	„	87	„	11	„
70		„	„	„	„	„	17	„	7	„	42	„	19	„
9	„	„	„	„	„	„	2	„	19	„	52	„	57	„
40	футовъ	„	„	„	„	„	0	„	19	„	91	„	16	„
2	„	„	„	„	„	„	„	„	0	„	99	„	56	„
100	дюймовъ	„	„	„	„	„	„	„	„	„	34	„	57	„
20	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	6	„	91	„
8	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	2	„	77	„
50	линій	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	17	„
		„	120	„	16	„	916	„	425	„	662	„	579	„
	или	„	120	„	19	„	20	„	31	„	67	„	74	„

ТАБЛИЦА V

замѣна мѣръ поверхности земель, польскихъ уволокъ, морговъ и квадр. прентовъ, прентиковъ и лавокъ на русскія десятины, квадр. сажени, футы, дюймы и линіи.

Раздѣленіе: Уволока имѣетъ 30 морговъ, моргъ имѣетъ 300 кв. прентовъ, кв. прентъ имѣетъ 100 кв. прентиковъ, кв. прентикъ имѣетъ 100 кв. лавокъ, кв. лав. имѣетъ 100 кв. лавочекъ или сотыхъ лавки.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 уволока=15,374055615 десятинамъ, 1 моргъ=0,5124685201 десятины.

уволоки на десятины							морги на десятины							пренты ^{2} на сажени ^{2}					
польскихъ	составляютъ русскихъ						польскихъ	составляютъ русскихъ						польскихъ	составляютъ русскихъ				
	десятинъ	саженей ^{2}	футовъ ^{2}	дюймовъ ^{2}	линій ^{2} цѣлыхъ	линій ^{2} сотыхъ		десятинъ	саженей	футовъ ^{2}	дюймовъ ^{2}	линій ^{2} цѣлыхъ	линій ^{2} сотыхъ		саженей	футовъ ^{2}	дюймовъ ^{2}	линій ^{2} цѣлыхъ	линій ^{2} сотыхъ
уволокъ							морговъ							прентовъ ^{2}					
1000	15374	133	23	48	0	82	1000	512	1124	22	1	63	36	1000	4099	36	95	04	53
900	13836	1560	6	43	20	74	900	461	532	0	30	27	02	900	3689	37	128	74	08
800	12299	586	38	38	40	66	800	409	2339	27	58	90	69	800	3279	39	18	43	63
700	10761	2013	21	33	60	57	700	358	1747	5	87	54	35	700	2869	40	52	13	17
600	9224	1040	4	28	80	49	600	307	1154	32	116	18	01	600	2459	41	85	82	72
500	7687	60	36	24	00	41	500	256	562	11	0	81	68	500	2049	42	119	52	27
400	6149	1493	19	19	20	33	400	204	2369	38	29	45	34	400	1639	44	9	21	81
300	4612	520	2	14	40	25	300	153	1777	16	58	9	01	300	1229	45	42	91	36
200	3074	1946	34	9	60	16	200	102	1184	43	86	72	67	200	819	46	76	60	91
100	1537	973	17	4	80	08	100	51	592	21	115	36	34	100	409	47	110	30	45
90	1383	1596	0	90	72	07	90	46	293	9	118	22	70	90	368	47	128	07	41
80	1229	2218	33	32	64	07	80	40	2393	46	121	9	07	80	327	48	1	84	36
70	1076	441	15	118	56	06	70	35	2094	34	123	95	44	70	286	48	19	61	32
60	922	1064	0	60	48	05	60	30	1795	22	126	81	80	60	245	48	37	38	27
50	768	1686	33	2	40	04	50	25	1496	10	129	68	17	50	204	48	55	15	23
40	614	2309	16	88	32	03	40	20	1196	47	132	54	53	40	163	48	72	92	18
30	461	532	0	30	24	02	30	15	897	35	135	40	90	30	122	48	90	69	14
20	307	1154	32	116	16	02	20	10	598	23	138	27	27	20	81	48	108	46	09
10	153	1777	16	58	08	01	10	5	299	11	141	13	63	10	40	48	126	23	05
9	138	879	29	66	67	21	9	4	1469	15	98	22	27	9	36	43	142	40	74
8	122	2381	42	75	26	41	8	4	239	19	55	30	91	8	32	39	14	58	44
7	107	1484	6	83	85	61	7	3	1409	23	12	39	54	7	28	34	30	76	13
6	92	586	19	92	44	80	6	3	179	26	113	48	18	6	24	29	46	93	83
5	76	2088	32	101	4	00	5	2	1349	30	70	56	82	5	20	24	63	11	52
4	61	1190	45	109	63	20	4	2	119	34	27	65	45	4	16	19	79	29	22
3	46	293	9	118	22	40	3	1	1289	37	128	74	09	3	12	14	95	46	91
2	30	1759	22	126	81	60	2	1	59	41	85	82	73	2	8	9	111	64	61
1	15	897	35	135	40	80	1	0	1229	45	42	91	36	1	4	4	127	82	34

Примѣръ: 120 уволокъ, 19 морговъ, 20 квадр. прентовъ, 31 квадр. прентиковъ, 67 кв. лавокъ и 79 сотыхъ, сколько составляютъ русскихъ десятинъ, кв. саженей, футовъ, дюймовъ и линій?

100 уволокъ	составляютъ	1537	десятинъ	973	саженей ^{2}	17	футовъ ^{2}	4	дюйм. ^{2}	80	линій ^{2}	8	сотыхъ
20 „	„	307	„	1154	„	32	„	116	„	16	„	2	„
10 морговъ	„	5	„	299	„	11	„	141	„	13	„	63	„
9 „	„	4	„	1469	„	15	„	98	„	22	„	27	„
20 прентовъ ^{2}	„	0	„	81	„	48	„	108	„	46	„	9	„
30 прентиковъ ^{2}	„	0	„	1	„	11	„	38	„	34	„	69	„
1 „	„	0	„	0	„	2	„	1	„	27	„	82	„
60 лавокъ ^{2}	„	„	„	„	„	1	„	29	„	56	„	70	„
7 „	„	„	„	„	„	0	„	20	„	24	„	95	„
7 десят. лав.	„	„	„	„	„	0	„	2	„	2	„	49	„
9 сот. лав.	„	„	„	„	„	0	„	0	„	26	„	4	„
	„	1853	„	3977	„	137	„	557	„	346	„	478	„
или	„	1854	„	1579	„	42	„	128	„	50	„	78	„

TABLICA V.

Zamiany miar powierzchni gruntów diesiatin, sażeni, stóp, cali i linij rossyjsk:, na włóki, morgi i kw. pręty, pręciki, i ławki polskie.

Podział: Diesiatina ma 2400 sażeni kw., sażeń kw. ma 49 stóp kw., stopa kw. ma 144 cali kw., cal kw. ma 100 linji kwadratowych.

ZASADA ZAMIANY.

1 diesiatina kw. =1,9513393701 morgom, 1 diesiatina = 585,4018110337 prętom kwadratowym.

Dziesiatiny na Włóki							Dziesiatiny na Morgi						Sażenie na Pręty				
Rossyjskich	czynią polskich						Rossyjskich	czynią polskich					Rossyjskich	czynią polskich			
	Włók	Morgów	Prętów ²	Pręcików ²	Ławek ² całych	Ławek ² setnych		Morgów	Prętów ²	Pręcików ²	Ławek całych	Ławek setnych		Prętów ²	Pręcików	Ławek ² całych	Ławek ² setnych
diesiatin							diesiatin						sażeni				
1000	65	1	101	81	10	34	1000	1951	101	81	10	34	1000	243	91	74	21
900	58	16	61	62	99	30	900	1756	61	62	99	30	900	219	52	56	79
800	52	1	21	44	88	27	800	1561	21	44	88	27	800	195	13	39	70
700	45	15	281	26	77	24	700	1365	281	26	77	23	700	170	74	21	95
600	39	0	241	8	66	20	600	1170	241	8	66	20	600	146	35	4	53
500	32	15	200	90	55	17	500	975	200	90	55	17	500	121	95	87	11
400	26	0	160	72	44	13	400	780	160	72	44	13	400	97	56	69	69
300	19	15	120	54	33	10	300	585	120	54	33	10	300	73	17	52	26
200	13	0	80	36	22	07	200	390	80	36	22	07	200	48	78	34	84
100	6	15	40	18	11	03	100	195	40	18	11	03	100	24	39	17	42
90	5	25	186	16	29	93	90	175	186	16	29	93	90	21	95	25	68
80	5	6	32	14	48	83	80	156	32	14	48	83	80	19	51	33	94
70	4	16	178	12	67	72	70	136	178	12	67	72	70	17	7	42	19
60	3	27	24	10	86	62	60	117	24	10	86	22	60	14	63	50	45
50	3	7	170	9	5	52	50	97	170	9	5	52	50	12	19	58	71
40	2	18	16	7	24	41	40	78	16	7	24	41	40	9	75	66	97
30	1	28	162	5	43	31	30	58	162	5	43	31	30	7	31	75	23
20	0	9	8	3	62	21	20	39	8	3	62	21	20	4	87	83	48
10		19	154	1	81	10	10	19	154	1	81	10	10	2	43	91	74
9		17	168	61	62	99	9	17	168	61	62	99	9	2	19	52	57
8		15	183	21	44	88	8	15	183	21	44	88	8	1	95	13	39
7		13	197	81	26	77	7	13	197	81	26	77	7	1	70	74	22
6		11	212	41	8	66	6	11	212	41	8	66	6	1	46	35	05
5		9	227	00	90	55	5	9	227	00	90	55	5	1	21	95	87
4		7	241	60	72	44	4	7	241	60	72	44	4		97	56	70
3		5	256	20	54	33	3	5	256	20	54	33	3		73	17	52
2		3	270	80	36	22	2	3	270	80	36	22	2		48	78	35
1		1	285	40	18	11	1	1	285	40	18	11	1		24	39	17

Przykład. 1854 diesiatin 1579 sażeni kw. 42 stóp kw. 128, cali kw. 50, linij kw. ile czynią polskich włók, morgów, prętów pręcików i ławek kwadratowych?

Diesiatin	1000	czyni	włók	65	morgów	1	prętów ²	101	pręcików ²	81	Ławek ²	10	setnych	34
„	800	„	„	52	„	1	„	21	„	44	„	88	„	27
„	50	„	„	3	„	7	„	170	„	9	„	5	„	52
„	4	„	„	0	„	0	„	241	„	60	„	72	„	44
Sażeni	1000	„	„	„	„	„	„	243	„	91	„	74	„	21
„	500	„	„	„	„	„	„	121	„	95	„	87	„	11
„	70	„	„	„	„	„	„	17	„	7	„	42	„	19
„	9	„	„	„	„	„	„	2	„	19	„	52	„	57
Stóp	40	„	„	„	„	„	„	0	„	19	„	91	„	16
„	2	„	„	„	„	„	„	„	„	0	„	99	„	56
Cali	100	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	34	„	57
„	20	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	6	„	91
„	8	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	2	„	77
Linij	50	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	17
		„	„	120	„	16	„	916	„	425	„	662	„	579
	czyli	„	„	120	„	19	„	20	„	31	„	67	„	74

TABLICA V.

Zamiany miar powierzchni gruntów włók, morgów i kwadratowych prętów, pręcików i ławek polskich, na diesiatiny kwadra: sażenie, stopy, cale i linije rossyjskie.

Podział: Włóka ma 30 morgów, morg ma 300 prętów kw., pręt kw. ma 100 pręcików kw., pręcik kw. ma 100 ławek kw., ławka kw. ma 100 ławeczek kw. czyli setnych ławek.

ZASADA ZAMIANY.

1 włóka=15,374055615 diesiatin 1 Morg =0,5124685201 diesiatiny.

Włóki na Dziesiatiny							Morgi na Dziesiatiny							Pręty ² na Sażenie ²					
	czynią Rossyjskich							czynią Rossyjskich							czynią Rossyjskich				
					Linij ²							Linij ²						Linij ²	
Polskich	Diesiatin	Sążni ²	Stóp ²	Cali ²	całych	setnych	Polskich	Diesiatin	Sążni	Stóp ²	Cali ²	całych	setnych	Polskich	Sażeni	Stop ²	Cali ²	całych	setnych
Włók							Morgów							Pręt: ²					
1000	15374	133	23	48	0	82	1000	512	1124	22	1	63	36	1000	4099	36	95	04	53
900	13836	1560	6	43	20	74	900	461	532	0	30	27	02	900	3689	37	128	74	08
800	12299	586	38	38	40	66	800	409	2339	27	58	90	69	800	3279	39	18	43	63
700	10761	2013	21	33	60	57	700	358	1747	5	87	54	35	700	2869	40	52	13	17
600	9224	1040	4	28	80	49	600	307	1154	32	116	18	01	600	2459	41	85	82	72
500	7687	60	36	24	00	41	500	256	562	11	0	81	68	500	2049	42	119	52	27
400	6149	1493	19	19	20	33	400	204	2369	38	29	45	34	400	1639	44	9	21	81
300	4612	520	2	14	40	25	300	153	1777	16	58	9	01	300	1229	45	42	91	36
200	3074	1946	34	9	60	16	200	102	1184	43	86	72	67	200	819	46	76	60	91
100	1537	973	17	4	80	08	100	51	592	21	115	36	34	100	409	47	110	30	45
90	1383	1596	0	90	72	07	90	46	293	9	118	22	70	90	368	47	128	07	41
80	1229	2218	33	32	64	07	80	40	2393	46	121	9	07	80	327	48	1	84	36
70	1076	441	15	118	56	06	70	35	2094	34	123	95	44	70	286	48	19	61	32
60	922	1064	0	60	48	05	60	30	1795	22	126	81	80	60	245	48	37	38	27
50	768	1686	33	2	40	04	50	25	1496	10	129	68	17	50	204	48	55	15	23
40	614	2309	16	88	32	03	40	20	1196	47	132	54	53	40	163	48	72	92	18
30	461	532	0	30	24	02	30	15	897	35	135	40	90	30	122	48	90	69	14
20	307	1154	32	116	16	02	20	10	598	23	138	27	27	20	81	48	108	46	09
10	153	1777	16	58	08	01	10	5	299	11	141	13	63	10	40	48	126	23	05
9	138	879	29	66	67	21	9	4	1469	15	98	22	27	9	36	43	142	40	74
8	122	2381	42	75	26	41	8	4	239	19	55	30	91	8	32	39	14	58	44
7	107	1484	6	83	85	61	7	3	1409	23	12	39	54	7	28	34	30	76	13
6	92	586	19	92	44	80	6	3	179	26	113	48	18	6	24	29	46	93	83
5	76	2088	32	101	4	00	5	2	1349	30	70	56	82	5	20	24	63	11	52
4	61	1190	45	109	63	20	4	2	119	34	27	65	45	4	16	19	79	29	22
3	46	293	9	118	22	40	3	1	1289	37	128	74	09	3	12	14	95	46	91
2	30	1759	22	126	81	60	2	1	59	41	85	82	73	2	8	9	111	64	61
1	15	897	35	135	40	80	1	0	1229	45	42	91	36	1	4	4	127	82	34

Przykład. 120 włók, 19 morgów, 20 Prętów kw. 31 Pręcików kw. 67 ławek kw. i 79 setnych ile czynią diesiatin, Sażeni, Stóp, cali, linij kwadratowych Rossyjskich?

Włók	100	czyni	diesiatin	1537	Sażeni ²	973	Stóp ²	17	Cali ²	4	Linij ²	80	setnych 8
„	20	„	„	307	„	1154	„	32	„	116	„	16	„ 2
Morgów	10	„	„	5	„	299	„	11	„	141	„	13	„ 63
„	9	„	„	4	„	1469	„	15	„	98	„	22	„ 27
Prętów ²	20	„	„	0	„	81	„	48	„	108	„	46	„ 9
Pręcikow ²	30	„	„	0	„	1	„	11	„	38	„	34	„ 69
„	1	„	„	0	„	0	„	2	„	1	„	27	„ 82
Ławek ²	60	„	„	„	„	„	„	1	„	29	„	56	„ 70
„	7	„	„	„	„	„	„	0	„	20	„	24	„ 95
Dzies. ław:	7	„	„	„	„	„	„	0	„	2	„	2	„ 49
Set. ławki	9	„	„	„	„	„	„	0	„	0	„	26	„ 4
			„	1853	„	3977	„	137	„	557	„	346	„ 477
		czyli	„	1854	„	1579	„	42	„	128	„	50	„ 78

ПРОДОЛЖЕНІЕ ТАБЛИЦЫ V

замѣна мѣръ поверхности земель, русскихъ десятинъ, сажень, футовъ, дюймовъ и линій на польскія уволоки, морги, и квадр. пренты, прентики и лавки.

Раздѣленіе: десятина имѣетъ 2400 кв. саж., кв. саж. имѣетъ 49 кв. футовъ, кв. футъ имѣетъ 144 кв. дюйма, кв. дюймъ имѣетъ 100 квадр. линій.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 кв. саж.=0,2439174213 кв. прентамъ, 1 кв. дюймъ =0,3456879553 квад. лавкамъ.

футы на пренты					дюймы на лавки			линіи на лавки		
русскихъ	составляютъ польскихъ				русскихъ	состав. польскихъ		русскихъ	состав. польскихъ	
	прентовъ ²	прентиковъ ²	лавокъ ²			лавокъ ²			лавокъ ²	
			цѣлыхъ	сотыхъ		цѣлыхъ	сотыхъ		цѣлыхъ	сотыхъ
футовъ ² 1000	4	97	79	06	дюймовъ ² 100	34	57	линій ² 100	0	35
900	4	48	1	16	90	31	11	90	0	31
800	3	98	23	25	80	27	66	80	0	28
700	3	48	45	35	70	24	20	70	0	24
600	2	98	67	44	60	20	74	60	0	21
500	2	48	89	52	50	17	28	50	0	17
400	1	99	11	63	40	13	83	40	0	14
300	1	49	33	73	30	10	37	30	0	10
200	0	99	55	81	20	6	91	20	0	7
100	0	49	77	91	10	3	46	10	0	3
90	0	44	80	12	9	3	11	9	0	3
80	0	39	82	33	8	2	77	8	0	3
70	0	34	84	53	7	2	42	7	0	2
60	0	29	86	74	6	2	07	6	0	2
50	0	24	88	95	5	1	73	5	0	2
40	0	19	91	16	4	1	38	4	0	1
30	0	14	93	37	3	1	04	3	0	1
20	0	9	95	58	2	0	69	2	0	1
10	0	4	97	79	1	0	35	1	0	0
9	0	4	48	01						
8	0	3	98	23						
7	0	3	48	45						
6	0	2	98	67						
5	0	2	48	90						
4	0	1	99	12						
3	0	1	49	34						
2	0	0	99	56						
1	0	0	49	78						

Примѣръ: 3785 кв. саж. 34 кв. фута, 129 кв. дюйм., 32 кв. лин., сколько составляютъ польскихъ квад. прентовъ, прентиковъ и лавокъ?

1000	сажен. ²	составляютъ	243	прент. ²	91	прентик. ²	74	лавокъ ²	21	сот. лавки
1000	„	„	243	„	91	„	74	„	21	„
1000	„	„	243	„	91	„	74	„	21	„
700	„	„	170	„	74	„	21	„	95	„
80	„	„	19	„	51	„	33	„	94	„
5	„	„	1	„	21	„	95	„	87	„
30	футовъ ²	„	0	„	14	„	93	„	37	„
4	„	„	„	„	1	„	99	„	12	„
100	дюймовъ ²	„	„	„	0	„	34	„	57	„
20	„	„	„	„	„	„	6	„	91	„
9	„	„	„	„	„	„	3	„	11	„
30	линій ²	„	„	„	„	„	0	„	10	„
2	„	„	„	„	„	„	„	„	1	„
		„	919	„	434	„	606	„	558	„
	или	„	923	„	40	„	11	„	58	„

ПРОДОЛЖЕНІЕ ТАБЛИЦЫ V

замѣна мѣръ поверхности земель, польскихъ уволокъ, морговъ и квадр. прентовъ, прентиковъ и лавокъ на русскія десятины, квадр. сажени, футы, дюймы и линіи.

Раздѣленіе: уволока имѣетъ 30 морговъ, моргъ имѣетъ 300 кв. прентовъ, кв. прентъ имѣетъ 100 кв. прентиковъ, кв. прентикъ имѣетъ 100 кв. лавокъ.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 моргъ=1229,9244492064 кв. сажен., 1 кв. прентъ=4,0997481640 кв. сажен.

пренты на футы				
польскихъ	составляютъ русскихъ			
	футовъ ^{2}	дюймовъ ^{2}	линій ^{2}	
			цѣлыхъ	сотыхъ
прентовъ ^{2}				
1000	200887	95	4	53
900	180798	128	74	08
800	160710	18	43	63
700	140621	52	13	17
600	120532	85	82	72
500	100443	119	52	27
400	80355	9	21	81
300	60266	42	91	36
200	40177	76	60	91
100	20088	110	30	45
90	18079	128	7	41
80	16071	1	84	36
70	14062	19	61	32
60	12053	37	38	27
50	10044	55	15	23
40	8035	72	92	18
30	6026	90	69	14
20	4017	108	46	09
10	2008	126	23	05
9	1807	142	40	74
8	1607	14	58	44
7	1406	30	76	13
6	1205	46	93	83
5	1004	63	11	52
4	803	79	29	22
3	602	95	46	91
2	401	111	64	61
1	200	127	82	30

прентики на сажени					
польскихъ	составляютъ русскихъ				
	саженей ^{2}	футовъ ^{2}	дюймовъ ^{2}	линій ^{2}	
				цѣлыхъ	сотыхъ
прентиковъ ^{2}					
90	3	33	115	4	07
80	3	13	102	25	84
70	2	42	89	47	61
60	2	22	76	69	38
50	2	2	63	91	15
40	1	31	51	12	92
30	1	11	38	34	69
20	0	40	25	56	46
10	0	20	12	78	23
9	0	18	11	50	41
8	0	16	10	22	58
7	0	14	8	94	76
6	0	12	7	66	94
5	0	10	6	39	12
4	0	8	5	11	29
3	0	6	3	83	47
2	0	4	2	55	65
1	0	2	1	27	82

лавки на футы				
польскихъ	составляютъ русскихъ			
	футовъ ^{2}	дюймовъ ^{2}	линій ^{2}	
			цѣлыхъ	цѣлыхъ
лавокъ ^{2}				
90	1	116	35	04
80	1	87	42	26
70	1	58	49	48
60	1	29	56	69
50	1	0	63	91
40	0	115	71	13
30	0	86	78	35
20	0	57	85	56
10	0	28	92	78
9	0	26	3	50
8	0	23	14	23
7	0	20	24	95
6	0	17	35	67
5	0	14	46	39
4	0	11	57	11
3	0	8	67	83
2	0	5	78	56
1	0	2	89	28
десят. лавки				
9		2	60	35
8		2	31	42
7		2	2	49
6		1	73	57
5		1	44	64
4		1	15	71
3		0	86	78
2		0	57	86
1		0	28	92
сот. лавки				
9			26	04
8			23	14
7			20	25
6			17	36
5			14	46
4			11	57
3			8	68
2			5	79
1			2	89

Примѣръ: 923 квадр. прентовъ, 40 квадр. прентиковъ, 11 кв. лавокъ и 58 сотыхъ, сколько составляютъ кв. саженей, футовъ, дюймовъ и линій?

900 прентовъ ^{2}	составля.	3689	саженей ^{2}	37	футовъ ^{2}	128	дюйм. ^{2}	74	линій ^{2}	8	сотыхъ
20 „	„	81	„	48	„	108	„	46	„	9	„
3 „	„	12	„	14	„	95	„	46	„	91	„
40 прентик. ^{2}	„	1	„	31	„	51	„	12	„	92	„
10 лавокъ ^{2}	„	0	„	0	„	28	„	92	„	78	„
1 „	„	„	„	„	„	2	„	89	„	28	„
5 десятихъ	„	„	„	„	„	1	„	44	„	64	„
8 сотыхъ	„	„	„	„	„	0	„	23	„	14	„
	„	3783	„	130	„	413	„	426	„	384	„
или	„	3785	„	34	„	129	„	29	„	84	„

DALSZY CIĄG TABLICY V.

Zamiany miar powierzchni gruntów diesiatin, sażeni, stóp, cali i linij rossyjsk:, na włóki, morgi i w. pręty, pręciki, i ławki polskie.

Podział: Diesiatina ma 2400 sażeni kw., sażeń kw. ma 49 stóp kw., stopa kw. ma 144 cali kw., cal kw. ma 100 linji kwadratowych.

ZASADA ZAMIANY.

1 Sażeń kw. =0,2439174213 prętom kw. 1 cal kw. =0,3456879553 ławkom kwadratowym.

Sażenie na Pręty					Cale na Ławki			Linije na Ławki		
Rossyjskich	czynią polskich				Rossyjskich	czynią polskich		Rossyjskich	czynią polskich	
	Prętów ²	Pręcików	Ławek ²			Ławek			Ławek ²	
			całych	setnych		całych	setnych		całych	setnych
stóp ²					cali ²			linij ²		
1000	4	97	79	06	100	34	57	100	0	35
900	4	48	1	16	90	31	11	90	0	31
800	3	98	23	25	80	27	66	80	0	28
700	3	48	45	35	70	24	20	70	0	24
600	2	98	67	44	60	20	74	60	0	21
500	2	48	89	52	50	17	28	50	0	17
400	1	99	11	63	40	13	83	40	0	14
300	1	49	33	73	30	10	37	30	0	10
200	0	99	55	81	20	6	91	20	0	7
100	0	49	77	91	10	3	46	10	0	3
90	0	44	80	12	9	3	11	9	0	3
80	0	39	82	33	8	2	77	8	0	3
70	0	34	84	53	7	2	42	7	0	2
60	0	29	86	74	6	2	07	6	0	2
50	0	24	88	95	5	1	73	5	0	2
40	0	19	91	16	4	1	38	4	0	1
30	0	14	93	37	3	1	04	3	0	1
20	0	9	95	58	2	0	69	2	0	1
10	0	4	97	79	1	0	35	1	0	0
9	0	4	48	01						
8	0	3	98	23						
7	0	3	48	45						
6	0	2	98	67						
5	0	2	48	90						
4	0	1	99	12						
3	0	1	49	34						
2	0	0	99	56						
1	0	0	49	78						

Przykład. 3875 sażeni kw. 34 stóp kw. 129, cali kw. 32, linij kw. ile czynią polskich prętów kw. pręcików, ławek kwadratowych?

Sażeni ²	1000	czyni	prętów ²	243	pręcików	91	ławek ²	74	setnych	Ławek	21
„	1000	„	„	243	„	91	„	74	„	„	21
„	1000	„	„	243	„	91	„	74	„	„	21
„	700	„	„	170	„	74	„	21	„	„	95
„	80	„	„	19	„	51	„	33	„	„	94
„	5	„	„	1	„	21	„	95	„	„	87
Stóp ²	30	„	„	0	„	14	„	93	„	„	37
„	100	„	„	„	„	1	„	99	„	„	12
Cali ²	4	„	„	„	„	0	„	34	„	„	57
„	20	„	„	„	„	„	„	6	„	„	91
„	9	„	„	„	„	„	„	3	„	„	11
Linij ²	30	„	„	„	„	„	„	0	„	„	10
„	2	„	„	„	„	„	„	„	„	„	1
		„	„	919	„	434	„	606	„	„	558
	czyli	„	„	923	„	40	„	11	„	„	58

DALSZY CIĄG TABLICY V

Zamiany miar powierzchni gruntów włók, morgów i kwadra: prętów, precików i ławek polskich, na diesiatiny i kwadra: sażenie, stopy, cale i linije rossyjskie.

Podział: Włóka ma 30 morgów, morg ma 300 prętów kw., pręt kw. ma 100 pręcików kw., pręcik kw. ma 100 ławek kwadratowych.

ZASADA ZAMIANY.

1 morg = 1229,9244492064 sażeniom kw., 1 pręt kw. = 4,0997481640 sażeniom kwadratowym.

Pręty na Stopy

Polskich	czynią Rossyjskich			
	Stóp ²	Cali ²	Linij ² całych	Linij ² setnych
Prętów ²				
1000	200887	95	4	53
900	180798	128	74	08
800	160710	18	43	63
700	140621	52	13	17
600	120532	85	82	72
500	100443	119	52	27
400	80355	9	21	81
300	60266	42	91	36
200	40177	76	60	91
100	20088	110	30	45
90	18079	128	7	41
80	16071	1	84	36
70	14062	19	61	32
60	12053	37	38	27
50	10044	55	15	23
40	8035	72	92	18
30	6026	90	69	14
20	4017	108	46	09
10	2008	126	23	05
9	1807	142	40	74
8	1607	14	58	44
7	1406	30	76	13
6	1205	46	93	83
5	1004	63	11	52
4	803	79	29	22
3	602	95	46	91
2	401	111	64	61
1	200	127	82	30

Pręciki na Sażenie

Polskich	czynią Rossyjskich				
	Sażeni ²	Stóp ²	Cali ²	Linij ² całych	Linij ² setnych
Pręcików ²					
90	3	33	115	4	07
80	3	13	102	25	84
70	2	42	89	47	61
60	2	22	76	69	38
50	2	2	63	91	15
40	1	31	51	12	92
30	1	11	38	34	69
20	0	40	25	56	46
10	0	20	12	78	23
9	0	18	11	50	41
8	0	16	10	22	58
7	0	14	8	94	76
6	0	12	7	66	94
5	0	10	6	39	12
4	0	8	5	11	29
3	0	6	3	83	47
2	0	4	2	55	65
1	0	2	1	27	82

Ławki na Stopy

Polskich	czynią Rossyjskich			
	Stop ²	Cali ²	Linij ² całych	Linij ² setnych
Ławek ²				
90	1	116	35	04
80	1	87	42	26
70	1	58	49	48
60	1	29	56	69
50	1	0	63	91
40	0	115	71	13
30	0	86	78	35
20	0	57	85	56
10	0	28	92	78
9	0	26	3	50
8	0	23	14	23
7	0	20	24	95
6	0	17	35	67
5	0	14	46	39
4	0	11	57	11
3	0	8	67	83
2	0	5	78	56
1	0	2	89	28
Dziesięt: Ławki				
9		2	60	35
8		2	31	42
7		2	2	49
6		1	73	57
5		1	44	64
4		1	15	71
3		0	86	78
2		0	57	86
1		0	28	92
Setne Ławki				
9			26	04
8			23	14
7			20	25
6			17	36
5			14	46
4			11	57
3			8	68
2			5	79
1			2	89

Przykład. 923 prętów kw., 40 pręcików kw., 11 ławek kw. i 58 setnych, ile czynią sażeni, stóp, cali i linij kwadratowych?

Prętów ²	900	czyni	Sażeni ²	3689	Stóp ²	37	Cali ²	128	Linij ²	74	Setnych	8
„	20	„	„	81	„	48	„	108	„	46	„	9
„	3	„	„	12	„	14	„	95	„	46	„	91
Pręcików ²	40	„	„	1	„	31	„	51	„	12	„	92
Ławek ²	10	„	„	0	„	0	„	28	„	92	„	78
„	1	„	„	„	„	„	„	2	„	89	„	28
Dziesięt.	5	„	„	„	„	„	„	1	„	44	„	64
Setnych	8	„	„	„	„	„	„	0	„	23	„	14
		czyli	„	3783	„	130	„	413	„	426	„	384
			„	3785	„	34	„	129	„	29	„	84

ТАБЛИЦА VI

замѣна мѣръ русскихъ кубическихъ саженей, футовъ, дюймовъ и линій на польскія кубическія сажени, локти, футы, дюймы и линіи.

Раздѣленіе: Кубич. сажень имѣетъ 343 кубич. фута, куб. футъ имѣетъ 1728 куб. дюйм., куб. дюймъ имѣетъ 1000 куб. линій.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 куб. саж.=1,8822801224 куб. саж., 1 куб. футъ=1,1853425843 польск. куб. фута.

Сажени на сажени						Сажени на локти					Футы на сажени					
русскихъ	составляютъ польскихъ					русскихъ	составляютъ польскихъ				русскихъ	составляютъ польскихъ				
	саженей^3	футовъ^3	дюймовъ^3	линій^3 цѣлыхъ	линій^3 тысячныхъ		локтей^3	дюймовъ^3	линій^3 цѣлыхъ	линій^3 тысячныхъ		саженей^3	футовъ^3	дюймовъ^3	линій^3 цѣлыхъ	линій^3 тысячныхъ
саженей^3						саженей^3					футовъ^3					
1000	1882	60	875	193	587	1000	50821	7787	193	587	1000	5	105	591	1703	375
900	1694	11	442	1	428	900	45739	5626	1	428	900	4	202	1396	1360	237
800	1505	178	8	1537	270	800	40657	3464	1537	270	800	4	84	473	1017	100
700	1317	128	1303	1345	111	700	35575	1303	1345	111	700	3	181	1278	673	962
600	1129	79	870	1152	952	600	30492	12966	1152	952	600	3	63	355	330	825
500	941	30	437	960	793	500	25410	10805	960	793	500	2	160	1159	1715	687
400	752	197	4	768	635	400	20328	8664	768	635	400	2	42	236	1362	550
300	564	147	1299	576	471	300	15246	6483	576	476	300	1	139	1041	1029	415
200	376	98	866	384	317	200	10164	4322	384	317	200	1	21	118	686	275
100	188	49	433	192	159	100	5082	2161	192	159	100	0	118	923	343	135
90	169	87	908	345	743	90	4573	13004	345	743	90	—	106	1176	827	224
80	150	125	1383	499	327	80	4065	10023	499	327	80	—	94	1429	1311	301
70	131	164	130	652	911	70	3557	7042	652	911	70	—	82	1683	67	396
60	112	202	605	806	495	60	3049	4061	806	495	60	—	71	208	551	482
50	94	24	1080	960	079	50	2541	1080	960	079	50	—	59	461	1035	569
40	75	62	1555	1113	663	40	2032	11923	1113	663	40	—	47	714	1519	655
30	56	101	302	1267	248	30	1524	8942	1267	248	30	—	35	968	275	741
20	37	139	777	1420	832	20	1016	5961	1420	832	20	—	23	1221	759	827
10	18	177	1252	1574	416	10	508	2980	1574	416	10	—	11	1474	1243	914
9	16	208	263	1071	374	9	457	5447	1071	374	9	—	10	1154	773	922
8	15	12	1002	568	333	8	406	7914	568	333	8	—	9	834	303	931
7	13	38	13	65	291	7	355	10381	65	291	7	—	8	513	1561	940
6	11	63	751	1290	250	6	304	12847	1290	250	6	—	7	193	1093	948
5	9	88	1490	787	208	5	254	1490	787	208	5	—	5	1601	621	957
4	7	114	501	284	166	4	203	3957	284	166	4	—	4	1281	151	965
3	5	139	1239	1509	126	3	152	6423	1509	125	3	—	3	960	1409	974
2	3	165	250	1006	083	2	101	8890	1006	083	2	—	2	640	939	983
1	1	190	989	503	042	1	50	11357	503	042	1	—	1	320	469	991

Примѣръ: 1235 куб. саж., 321 кв. фута, 1705 куб. дюйм., 89 куб. линій сколько составляютъ польскихъ куб. саженей, футовъ, дюймовъ и линій?

1000	сажен.^{3}	составляютъ	1882	сажен.^{3}	60	футовъ^3	875	дюйм.^{3}	193	линій^3	587	тысяч.
200	„	„	376	„	98	„	866	„	384	„	317	„
30	„	„	56	„	101	„	302	„	1267	„	248	„
5	„	„	9	„	88	„	1490	„	787	„	208	„
300	футовъ^3	„	1	„	139	„	1041	„	1029	„	415	„
20	„	„	0	„	23	„	1221	„	759	„	827	„
1	„	„	„	„	1	„	320	„	469	„	991	„
1000	дюймовъ^3	„	„	„	0	„	1185	„	591	„	986	„
700	„	„	„	„	„	„	829	„	1278	„	390	„
5	„	„	„	„	„	„	5	„	1601	„	360	„
80	линій^3	„	„	„	„	„	0	„	163	„	862	„
9	„	„	„	„	„	„	„	„	18	„	434	„
		„	2324	„	510	„	8134	„	8530	„	6625	„
или . .		„	2326	„	82	„	1226	„	1633	„	625	„

ТАБЛИЦА VI

замѣна мѣръ польскихъ кубическихъ сажен., локт., футовъ, дюймовъ и линій на русскія кубич. сажени, футы, дюймы и линіи.

Раздѣленіе: куб. сажень имѣетъ 27 куб. лэктей, куб. локоть имѣетъ 8 куб. футовъ, куб. футъ имѣетъ 1728 куб. дюймовъ, куб. дюймъ имѣетъ 1728 кубич. линій.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 куб. саж =0,5312705522 куб. сажен., 1 куб. локт=6,7491036816 рус. куб. футовъ.

Сажени на сажени						Локти на сажени						Сажени на футы				
польскихъ	составляютъ русскихъ					польскихъ	составляютъ русскихъ					польскихъ	составляютъ русскихъ			
	саженъ 3	футовъ 3	дюймовъ 3	линій 3 цѣлыхъ	линій 3 тысячныхъ		саженей 3	футовъ 3	дюймовъ 3	линій 3 цѣлыхъ	линій 3 тысячныхъ		футовъ 3	дюймовъ 3	линій 3 цѣлыхъ	линій 3 тысячныхъ
саженей 3						локтей 3						саженей 2				
1000	531	92	1381	370	116	1000	19	232	179	161	856	1000	182225	1381	370	116
900	478	49	379	233	104	900	17	243	334	45	671	900	164003	379	233	104
800	425	5	1105	96	093	800	15	254	488	929	485	800	145780	1105	96	093
700	371	305	102	959	081	700	13	265	643	813	299	700	127558	102	959	081
600	318	261	828	822	070	600	11	276	798	697	114	600	109335	828	822	070
500	265	217	1554	685	058	500	9	287	953	580	928	500	91112	1554	685	058
400	212	174	552	548	046	400	7	298	1108	464	743	400	72890	552	548	046
300	159	130	1278	411	035	300	5	309	1263	348	557	300	54667	1278	411	035
200	106	87	276	274	023	200	3	320	1418	232	371	200	36445	276	274	023
100	53	43	1002	137	012	100	1	331	1573	116	186	100	18222	1002	137	012
90	47	279	556	323	310	90	1	264	724	604	567	90	16400	556	323	310
80	42	172	110	509	609	80	1	196	1604	92	949	80	14578	110	509	609
70	37	64	1392	695	908	70	1	129	755	581	330	70	12755	1392	695	908
60	31	300	946	882	207	60	1	61	1635	69	711	60	10933	946	882	207
50	26	193	501	68	506	50	0	337	786	558	093	50	9111	501	68	506
40	21	86	55	254	805	40	0	269	1666	46	474	40	7289	55	254	805
30	15	321	1337	441	103	30	0	202	817	534	856	30	5466	1337	441	103
20	10	214	891	627	402	20	0	134	1697	23	237	20	3644	891	627	402
10	5	107	445	813	701	10	0	67	848	511	619	10	1822	445	813	701
9	4	268	55	632	331	9	0	60	1282	60	457	9	1640	55	632	331
8	4	85	1393	450	961	8	0	53	1715	609	295	8	1457	1393	450	961
7	3	246	1003	269	591	7	0	47	421	158	133	7	1275	1003	269	591
6	3	64	613	88	221	6	0	40	854	706	971	6	1093	613	88	221
5	2	225	222	906	851	5	0	33	1288	255	809	5	911	222	906	851
4	2	42	1560	725	480	4	0	26	1721	804	647	4	728	1560	725	480
3	1	203	1170	544	110	3	0	20	427	353	486	3	546	1170	544	110
2	1	21	780	362	740	2	0	13	860	902	324	2	364	780	362	740
1	0	182	390	181	370	1	0	6	1294	451	162	1	182	390	181	370

Примѣръ: 236 куб. саж., 82 куб. фут., 1226 куб. дюйм., 1633 куб. линій и 625 тысячныхъ сколько составляютъ русск. кубич. саженей, футовъ, дюймовъ и линій.

1000 саженей 3	составляютъ	531 сажен. 3	92 фут. 3	1381 дюйм. 3	370 линій	116 тысячн.
1000 "	"	531 "	92 "	1381 "	370 "	116 "
300 "	"	159 "	130 "	1278 "	411 "	33 "
20 "	"	10 "	214 "	891 "	627 "	402 "
6 "	"	3 "	64 "	613 "	88 "	221 "
80 футовъ 3	"	0 "	67 "	848 "	511 "	619 "
2 "	"	0 "	1 "	1187 "	612 "	790 "
1000 дюймовъ 3	"	0 "	0 "	843 "	637 "	960 "
200 "	"	0 "	0 "	168 "	727 "	592 "
20 "	"	0 "	0 "	16 "	872 "	759 "
6 "	"	0 "	0 "	5 "	61 "	828 "
1000 линій	"	0 "	0 "	0 "	488 "	216 "
600 "	"	0 "	0 "	9 "	292 "	930 "
30 "	"	0 "	0 "	0 "	14 "	646 "
3 "	"	0 "	0 "	0 "	1 "	465 "
6 десятыхъ	"	0 "	0 "	0 "	0 "	293 "
2 сотыхъ	"	0 "	0 "	0 "	0 "	10 "
5 тысячн.	"	0 "	0 "	0 "	0 "	1 "
	"	1234 "	660 "	8611 "	6081 "	7997 "
или	"	1235 "	321 "	1705 "	88 "	999 "

TABLICA VI.

Zamiany miar sześciennych sażeni, stóp, cali i linij rossyjskich, na sążnie, łokcie, stopy, cale i linije sześcienne polskie.

Podział: Sażeń sześc. ma 343 stopy sześc., stopa sześc., ma 1728 cali sześc. cal sześc. ma 1000 linij sześciennych.

ZASADA ZAMIANY.

1 sażeń sześc. = 1,8822801224 sążni sześc. 1 stopa sześc., = 1,1853425843 stopom sześc. polskim.

Sażenie na Sążnie						Sażenie na Łokcie					Stopy na Sążnie					
Rossyjskich	czynią polskich					Rossyjskich	czynią polskich				Rossyjskich	czynią polskich				
	Sążni ³	Stóp ³	Cali ³	Linij ³ całych	Linij ³ tysiącznych		Łokci ³	Cali ³	Linij ³ całych	Linij ³ tysiącznych		Sążni ³	Stóp ³	Cali ³	Linij ³ całych	Linij ³ tysiącznych
Sażeni ³						Sażeni ³					Stóp ³					
1000	1882	60	875	193	587	1000	50821	7787	193	587	1000	5	105	591	1703	375
900	1694	11	442	1	428	900	45739	5626	1	428	900	4	202	1396	1360	237
800	1505	178	8	1537	270	800	40657	3464	1537	270	800	4	84	473	1017	100
700	1317	128	1303	1345	111	700	35575	1303	1345	111	700	3	181	1278	673	962
600	1129	79	870	1152	952	600	30492	12966	1152	952	600	3	63	355	330	825
500	941	30	437	960	793	500	25410	10805	960	793	500	2	160	1159	1715	687
400	752	197	4	768	635	400	20328	8664	768	635	400	2	42	236	1362	550
300	564	147	1299	576	471	300	15246	6483	576	476	300	1	139	1041	1029	415
200	376	98	866	384	317	200	10164	4322	384	317	200	1	21	118	686	275
100	188	49	483	192	159	100	5082	2161	192	159	100	0	118	923	343	135
90	169	87	908	345	743	90	4573	13004	345	743	90	—	106	1176	827	224
80	150	125	1383	499	327	80	4065	10023	499	327	80	—	94	1429	1311	301
70	131	164	130	652	911	70	3557	7042	652	911	70	—	82	1683	67	396
60	112	202	605	806	495	60	3049	4061	806	495	60	—	71	208	551	482
50	94	24	1080	960	079	50	2541	1080	960	079	50	—	59	461	1035	569
40	75	62	1555	1113	663	40	2032	11923	1113	663	40	—	47	714	1519	655
30	56	101	302	1267	248	30	1524	8942	1267	248	30	—	35	968	275	741
20	37	139	777	1420	832	20	1016	5961	1420	832	20	—	23	1221	759	827
10	18	177	1252	1574	416	10	508	2980	1574	416	10	—	11	1474	1243	914
9	16	208	263	1071	374	9	457	5447	1071	374	9	—	10	1154	773	922
8	15	12	1002	568	333	8	406	7914	568	333	8	—	9	834	303	931
7	13	38	13	65	291	7	355	10381	65	291	7	—	8	513	1561	940
6	11	63	751	1290	250	6	304	12847	1290	250	6	—	7	193	1093	948
5	9	88	1490	787	208	5	254	1490	787	208	5	—	5	1601	621	957
4	7	114	501	284	166	4	203	3957	284	166	4	—	4	1281	151	965
3	5	139	1239	1509	126	3	152	6423	1509	125	3	—	3	960	1409	974
2	3	165	250	1006	083	2	101	8890	1006	083	2	—	2	640	939	983
1	1	190	989	503	042	1	50	11357	503	042	1	—	1	320	469	991

Przykład. 1235 sażeni sześć., 321 stóp sześć., 1705 cali sześć., 89 linij sześć., ile czynią polskich sążni, stóp, cali, linji sześciennyh.

Sażeni ³	1000	czynią Sążni ³	1882	Stóp ³	60	Cali ³	875	Linij ³	193	Tysiącznych	587
„	200	„	376	„	98	„	866	„	384	„	317
„	30	„	56	„	101	„	302	„	1267	„	248
„	5	„	9	„	38	„	1490	„	787	„	208
Stóp ³	300	„	1	„	139	„	1041	„	1029	„	415
„	20	„	0	„	23	„	1221	„	759	„	827
„	1	„	„	„	1	„	320	„	469	„	991
Cali ³	1000	„	„	„	0	„	1186	„	591	„	986
„	700	„	„	„	„	„	829	„	1278	„	390
„	5	„	„	„	„	„	5	„	1601	„	360
Linij ³	80	„	„	„	„	„	0	„	163	„	862
„	9	„	„	„	„	„	„	„	18	„	434
			3224	„	510	„	8134	„	8530	„	6625
		czyli	2326	„	82	„	1226	„	1633	„	625

TABLICA VI.

Zamiany miar sześciennych sążni, łokci, stóp, cali i linij polskich, na sażenie, stopy, cale i linije sześcienne rossyjskie.

Podział: Sążeń sześc: ma 27 łokci sześc:, łokieć sześc: ma 8 stóp sześc:, stopa sześc: ma 1728 cali sześc:, cal sześc: ma 1728 linij sześciennych.

ZASADA ZAMIANY.

1 sążeń sześc: = 0,5312705522 sażenia sześc:, 1 łokieć sześc: = 6,7491036816 stopom sześc: rossyjskim.

Sążnie na Sażenie						Łokcie na Sażenie						Sążnie na Stopy				
Polskich	czynią rossyjskich					Polskich	czynią rossyjskich					Polskich	czynią rossyjskich			
	Sażeni ³	Stóp ³	Cali ³	Linij ³			Sażeni ³	Stóp ³	Cali ³	Linij ³			Stóp ³	Cali ³	Linij ³	
				całych	tysiącznych					całych	tysiącznych				całych	tysiącznych
Sążni ³						Łokci ³						Sążni ³				
1000	531	92	1381	370	116	1000	19	232	179	161	856	1000	182225	1381	370	116
900	478	49	379	233	104	900	17	243	334	45	671	900	164003	379	233	104
800	425	5	1105	96	093	800	15	254	488	929	485	800	145780	1105	96	093
700	371	305	102	959	081	700	13	265	643	813	299	700	127558	102	959	081
600	318	261	828	822	070	600	11	276	798	697	114	600	109335	828	822	070
500	265	217	1554	685	058	500	9	287	953	580	928	500	91112	1554	685	058
400	212	174	552	548	046	400	7	298	1108	464	743	400	72890	552	548	046
300	159	130	1278	411	035	300	5	309	1263	348	557	300	54667	1278	411	035
200	106	87	276	274	023	200	3	320	1418	232	371	200	36445	276	274	023
100	53	43	1002	137	012	100	1	331	1573	116	186	100	18222	1002	137	012
90	47	279	556	323	310	90	1	264	724	604	567	90	16400	556	323	310
80	42	172	110	509	609	80	1	196	1604	92	949	80	14578	110	509	609
70	37	64	1392	695	908	70	1	129	755	581	330	70	12755	1392	695	908
60	31	300	946	882	207	60	1	61	1635	69	711	60	10933	946	882	207
50	26	193	501	68	506	50	0	337	786	558	093	50	9111	501	68	506
40	21	86	55	254	805	40	0	269	1666	46	474	40	7289	55	254	805
30	15	321	1337	441	103	30	0	202	817	534	856	30	5466	1337	441	103
20	10	214	891	627	402	20	0	134	1697	23	237	20	3644	891	627	402
10	5	107	445	813	701	10	0	67	848	511	619	10	1822	445	813	701
9	4	268	55	632	331	9	0	60	1282	60	457	9	1640	55	632	331
8	4	85	1393	450	961	8	0	53	1715	609	295	8	1457	1393	450	961
7	3	246	1003	269	591	7	0	47	421	158	133	7	1275	1003	269	591
6	3	64	613	88	221	6	0	40	854	706	971	6	1093	613	88	221
5	2	225	222	906	851	5	0	33	1288	255	809	5	911	222	906	851
4	2	42	1560	725	480	4	0	26	1721	804	647	4	728	1560	725	480
3	1	203	1170	544	110	3	0	20	427	353	486	3	546	1170	544	110
2	1	21	780	362	740	2	0	13	860	902	324	2	364	780	362	740
1	0	182	390	181	370	1	0	6	1294	451	162	1	182	390	181	370

Przykład: 2326 sążni sześc. 82 stóp sześc. 1226 cali sześc. 1633 linij sześc. i 625 tysiącznych, ile czynią rossyjskich sażeni, stóp, cali, linji sześciennych?

Sażeni ³	1000	czynią	Sażeni ³	531	Stóp ³	92	Cali ³	1381	Linij	370	tysiącznych	116
„	1000	„	„	531	„	92	„	1381	„	370	„	116
„	300	„	„	159	„	130	„	1278	„	411	„	33
„	20	„	„	10	„	214	„	891	„	627	„	402
„	6	„	„	3	„	64	„	613	„	88	„	221
Stóp ³	80	„	„	0	„	67	„	848	„	511	„	619
„	2	„	„	0	„	1	„	1187	„	612	„	790
Cali ³	1000	„	„	0	„	0	„	843	„	637	„	960
„	200	„	„	0	„	0	„	168	„	727	„	592
„	20	„	„	0	„	0	„	16	„	872	„	759
„	6	„	„	0	„	0	„	5	„	61	„	828
Linij	1000	„	„	0	„	0	„	0	„	488	„	216
„	600	„	„	0	„	0	„	9	„	292	„	930
„	30	„	„	0	„	0	„	0	„	14	„	646
„	3	„	„	0	„	0	„	0	„	1	„	465
Dziesiętnych	6	„	„	0	„	0	„	0	„	0	„	293
Setnych	2	„	„	0	„	0	„	0	„	0	„	10
Tysiącznych	5	„	„	0	„	0	„	0	„	0	„	1
		„	„	1234	„	660	„	8611	„	6081	„	7997
		czyli	„	1235	„	321	„	1705	„	88	„	999

ПРОДОЛЖЕНІЕ ТАБЛИЦЫ VI

замѣна мѣръ русскихъ кубическихъ саженей, футовъ, дюймовъ и линій на польскія кубическія сажени, локти, футы, дюймы и линіи.

Раздѣленіе: Кубич. сажень имѣетъ 343 кубич. фута, куб. футъ имѣетъ 1728 куб. дюйм., куб. дюймъ имѣетъ 1000 куб. линій.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 куб. дюймъ=1,1853425843 куб. дюйм., 1 куб. линія=2,0482719857 польск. куб. линій.

Футы на футы					Дюймы на дюймы				Линіи на линіи				десятыя, сотыя и тысячныя линіи на линіи		
русскихъ	составляютъ польскихъ				русскихъ	составляютъ польскихъ			русскихъ	составляютъ польскихъ			русскихъ	сост. польскихъ	
	футовъ ³	дюймовъ ³	линій ³			дюймовъ ³	линій ³			дюймовъ ³	линій ³			линій ³	
			цѣлыхъ	тысячныхъ			цѣлыхъ	тысячныхъ			цѣлыхъ	тысячныхъ		цѣлыхъ	тысячныхъ
футовъ ³					дюймовъ ³				линій ³						
1000	1185	591	1703	375	1000	1185	591	986	1000	1	320	272	десятыя линіи ³		
900	1066	1396	1360	237	900	1066	1396	787	900	1	115	445	9	1	843
800	948	473	1017	100	800	948	473	589	800	0	1638	618	8	1	639
700	829	1278	673	962	700	829	1278	390	700	0	1433	790	7	1	434
600	711	355	330	825	600	711	355	191	600	0	1228	963	6	1	229
500	592	1159	1715	687	500	592	1159	993	500	0	1024	136	5	1	024
400	474	236	1372	550	400	474	236	794	400	0	819	309	4	0	819
300	355	1041	1029	412	300	355	1041	596	300	0	614	482	3	0	614
200	237	118	686	275	200	237	118	397	200	0	409	654	2	0	410
100	118	923	343	137	100	118	923	199	100	0	204	827	1	0	205
													сотыя линіи		
90	106	1176	827	224	90	106	1176	479	90	0	184	344	9		184
80	94	1429	1311	310	80	94	1429	759	80	0	163	862	8		164
70	82	1683	67	396	70	82	1683	039	70	0	143	379	7		143
60	71	208	551	482	60	71	208	319	60	0	122	896	6		123
50	59	461	1035	569	50	59	461	599	50	0	102	414	5		102
40	47	714	1519	655	40	47	714	879	40	0	81	931	4		82
30	35	968	275	741	30	35	968	160	30	0	61	448	3		61
20	23	1221	759	827	20	23	1221	440	20	0	40	965	2		41
10	11	1474	1243	914	10	11	1474	720	10	0	20	483	1		20
													тысяч. линіи		
9	10	1154	773	922	9	10	1154	448	9	0	18	434	9		18
8	9	834	303	931	8	9	834	176	8	0	16	386	8		16
7	8	513	1561	940	7	8	513	904	7	0	14	338	7		14
6	7	193	1091	948	6	7	193	632	6	0	12	290	6		12
5	5	1601	621	957	5	5	1061	360	5	0	10	241	5		10
4	4	1281	151	965	4	4	1281	088	4	0	8	193	4		8
3	3	960	1409	974	3	3	960	816	3	0	6	145	3		6
2	2	640	939	983	2	2	640	544	2	0	4	097	2		4
1	1	320	469	991	1	1	320	272	1	0	2	048	1		2

Примѣръ: 456 куб. сажен., 278 куб. футовъ, 1010 куб. дюймовъ, 70 куб. линій, сколько составляютъ польскихъ кубич. локтей, дюймовъ и линій?

400	сажен. ³	составляютъ	20328	локт. ³	8644	дюйм. ³	768	линій ³	635	тысячн.
50	„	„	2541	„	1080	„	960	„	79	„
6	„	„	304	„	12847	„	1290	„	250	„
200	футовъ ³	„	29	„	8758	„	686	„	275	„
70	„	„	10	„	5139	„	67	„	396	„
8	„	„	1	„	2562	„	303	„	931	„
1000	дюймовъ ³	„	0	„	1185	„	591	„	986	„
10	„	„	„	„	11	„	1474	„	720	„
70	линій ³	„	„	„	0	„	143	„	379	„
		„	23213	„	40226	„	6282	„	4651	„
		или „	23215	„	12581	„	1102	„	661	„

ПРОДОЛЖЕНІЕ ТАБЛИЦЫ VI

замѣна мѣръ польскихъ кубическихъ сажен., локт., футовъ, дюймовъ и линій на русскія кубич. сажени, футы, дюймы и линіи.

Раздѣленіе: куб. сажень имѣетъ 27 куб. локтей, куб. локоть имѣетъ 8 куб. футовъ, куб. футъ имѣетъ 1728 куб. дюймовъ, куб. дюймъ имѣетъ 1728 кубич. линій.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 куб. дюймъ = 0,8436379602 куб. дюйма, 1 куб. линія = 0,4882164122 рус. куб. линій.

Футы на футы					Дюймы на дюймы				Линіи на линіи		
польскихъ	составляютъ русскихъ				польскихъ	составляютъ русскихъ			польскихъ	сост. русскихъ	
	футовъ ^{3}	дюймовъ ^{3}	линій ^{3}			дюймовъ ^{3}	линій ^{3}			линій ^{3}	
			цѣлыхъ	тысячныхъ			цѣлыхъ	тысячныхъ		цѣлыхъ	тысячныхъ
футовъ ^{3}					дюймовъ ^{3}				линій ^{3}		
1000	843	1102	395	232	1000	843	637	960	1000	488	216
900	759	473	755	709	900	759	274	164	900	439	395
800	674	1573	116	186	800	674	910	368	800	390	573
700	590	944	476	662	700	590	546	572	700	341	751
600	506	315	837	139	600	506	182	776	600	292	930
500	421	1415	197	616	500	421	818	980	500	244	108
400	337	786	558	093	400	337	455	184	400	195	287
300	253	157	918	570	300	253	91	388	300	146	465
200	168	1257	279	046	200	168	727	592	200	97	643
100	84	628	639	523	100	84	363	796	100	48	822
90	75	1602	575	571	90	75	927	416	90	43	939
80	67	848	511	619	80	67	491	037	80	39	057
70	59	94	447	666	70	59	54	657	70	34	175
60	50	1068	383	714	60	50	618	278	60	29	293
50	42	314	319	762	50	42	181	898	50	24	411
40	33	1288	255	809	40	33	745	518	40	19	529
30	25	534	191	857	30	25	309	139	30	14	646
20	16	1508	127	905	20	16	872	759	20	9	764
10	8	754	63	952	10	8	436	380	10	4	882
9	7	1024	257	557	9	7	592	742	9	4	394
8	6	1294	451	162	8	6	749	104	8	3	906
7	5	1564	644	767	7	5	905	466	7	3	418
6	5	106	838	371	6	5	61	828	6	2	929
5	4	377	031	976	5	4	218	190	5	2	441
4	3	647	225	581	4	3	374	552	4	1	953
3	2	917	419	186	3	2	530	914	3	1	465
2	1	1187	612	790	2	1	687	276	2	0	976
1	0	1457	806	395	1	0	843	638	1	0	488

десятыя, сотыя и тысячн. линіи на линіи		
польскихъ	составл. русскихъ	
	линій ^{3}	
	цѣлыхъ	тысячныхъ
десятыя линіи		
9	0	439
8	0	391
7	0	342
6	0	293
5	0	244
4	0	195
3	0	146
2	0	098
1	0	049
сотыя линіи		
9		44
8		39
7		34
6		29
5		24
4		20
3		15
2		10
1		5
тысячн. линіи		
9		4
8		4
7		3
6		3
5		2
4		2
3		2
2		1
1		1

Примѣръ: 23215 куб. локт., 12581 куб. дюйм., 1102 куб. линій, 651 тысячныхъ, лин. сколько составляютъ русск. кубич. саженей, футовъ, дюймовъ и линій?

20000 локт. ^{3}	составляютъ	393	сажен. ^{3}	183	футовъ ^{3}	127	дюйм. ^{3}	237	линій ^{3}	120	тысячн.
3000 „	„	59	„	10	„	537	„	485	„	568	„
200 „	„	3	„	320	„	1418	„	232	„	371	„
10 „	„	0	„	67	„	848	„	511	„	619	„
5 „	„	„	„	33	„	1288	„	255	„	809	„
10000 дюйм. ^{3}	„	„	„	4	„	1524	„	379	„	600	„
2000 „	„	„	„	0	„	1687	„	275	„	920	„
500 „	„	„	„	„	„	421	„	818	„	980	„
80 „	„	„	„	„	„	67	„	491	„	37	„
1 „	„	„	„	„	„	0	„	843	„	638	„
1000 линій ^{3}	„	„	„	„	„	„	„	488	„	216	„
100 „	„	„	„	„	„	„	„	48	„	822	„
2 „	„	„	„	„	„	„	„	0	„	976	„
6 десятыхъ	„	„	„	„	„	„	„	„	„	293	„
5 сотыхъ	„	„	„	„	„	„	„	„	„	24	„
1 тысячн.	„	„	„	„	„	„	„	„	„	1	„
	„	455	„	617	„	7917	„	5062	„	7994	„
	или	456	„	278	„	1010	„	69	„	994	„

DALSZY CIĄG TABLICY VI

Zamiany miar sześciennych sażeni, stóp, cali i linij rossyjskich, na sążnie, łokcie, stopy, cale i linije sześcienne polskie.

Podział: Sażeń sześc: ma 343 stopy sześc:, stopa sześc: ma 1728 cali sześc:, cal sześc: ma 100 linij sześciennych.

ZASADA ZAMIANY.

1 cal sześc:=1,1853425843 calom sześc:, 1 linija sześc:=2,0482719857 linijom sześc: polskim.

Stopy na Stopy					Cale na Cale				Linije na Linije			
Rossyjskich	czynią polskich				Rossyjskich	czynią polskich			Rossyjskich	czynią polskich		
	Stóp ³	Cali ³	Linij ³ całych	Linij ³ tysiącznych		Cali ³	Linij ³ całych	Linij ³ tysiącznych		Cali ³	Linij ³ całych	Linij ³ tysiącznych
Stóp ³					Cali ³				Linij ³			
1000	1185	591	1703	375	1000	1185	591	986	1000	1	320	272
900	1066	1396	1360	237	900	1066	1396	787	900	1	115	445
800	948	473	1017	100	800	948	473	589	800	0	1638	618
700	829	1278	673	962	700	829	1278	390	700	0	1433	790
600	711	355	330	825	600	711	355	191	600	0	1228	963
500	592	1159	1715	687	500	592	1159	993	500	0	1024	136
400	474	236	1372	550	400	474	236	794	400	0	819	309
300	355	1041	1029	412	300	355	1041	596	300	0	614	482
200	237	118	686	275	200	237	118	397	200	0	409	654
100	118	923	343	137	100	118	923	199	100	0	204	827
90	106	1176	827	224	90	106	1176	479	90	0	184	344
80	94	1429	1311	310	80	94	1429	759	80	0	163	862
70	82	1683	67	396	70	82	1683	039	70	0	143	379
60	71	208	551	482	60	71	208	319	60	0	122	896
50	59	461	1035	569	50	59	461	599	50	0	102	414
40	47	714	1519	655	40	47	714	879	40	0	81	931
30	35	968	275	741	30	35	968	160	30	0	61	448
20	23	1221	759	827	20	23	1221	440	20	0	40	965
10	11	1474	1243	914	10	11	1474	720	10	0	20	483
9	10	1154	773	922	9	10	1154	448	9	0	18	434
8	9	834	303	931	8	9	834	176	8	0	16	386
7	8	513	1561	940	7	8	513	904	7	0	14	338
6	7	193	1091	948	6	7	193	632	6	0	12	290
5	5	1601	621	957	5	5	1061	360	5	0	10	241
4	4	1281	151	965	4	4	1281	088	4	0	8	193
3	3	960	1409	974	3	3	960	816	3	0	6	145
2	2	640	939	983	2	2	640	544	2	0	4	097
1	1	320	469	991	1	1	320	272	1	0	2	048

Dziesiętne, setne i tysiączne Linii na Linije		
Rossyjskich	czynią polskich	
	Linij ³ całych	Linij ³ tysiącznych
Dziesiętne Linii ³		
9	1	843
8	1	639
7	1	434
6	1	229
5	1	024
4	0	819
3	0	614
2	0	410
1	0	205
Setne Linii		
9		184
8		164
7		143
6		123
5		102
4		82
3		61
2		41
1		20
Tysiączne Linii		
9		18
8		16
7		14
6		12
5		10
4		8
3		6
2		4
1		2

Przykład: 456 sażeni sześc:, 278 stóp sześc:, 1010 cali sześc:, 70 linij sześc:, ile czynią polskich łokci, cali, linji sześciennyh.

Sażeni ³	400	czynią Łokci ³	20328	Cali ³	8644	Linij ³	768	Tysiącznych	635
„	50	„	2541	„	1080	„	960	„	79
„	6	„	304	„	12847	„	1290	„	250
Stóp ³	200	„	29	„	8758	„	686	„	275
„	70	„	10	„	5139	„	67	„	396
„	8	„	1	„	2562	„	303	„	931
Cali ³	1000	„	0	„	1185	„	591	„	986
„	10	„	„	„	11	„	1474	„	720
Linij ³	70	„	„	„	0	„	143	„	379
		„	23213	„	40226	„	6282	„	4651
	czyli	„	23215	„	12581	„	1102	„	661

DALSZY CIĄG TABLICY VI

Zamiany miar sześciennych: sążni, łokci, stóp, cali i linij polskich, na sażenie, stopy, cale i linije rossyjskie.

Podział: Sażeń sześc: ma 27 łokci sześc:, łokieć sześc: ma 8 stóp sześc:, stopa sześc: ma 1728 cali sześc:, cal sześc: ma 1728 linij sześciennych.

ZASADA ZAMIANY.
1 cal sześc:=0,8436379602 cala sześc:, 1 linija sześc:=0,4882164122linijom sześc: rossyjskim.

Stopy na Stopy: Polskich	czynią rossyjskich: Stóp ³	Cali ³	Linij ³: całych	Linij ³: tysiącz-nych	Cale na Cale: Polskich	czynią rossyjskich: Cali ³	Linij ³: całych	Linij ³: tysiącz-nych	Linije na Linije: Polskich	czynią rossyjs.: Linij ³: całych	Linij ³: tysiącz-nych
Stóp ³ 1000	843	1102	395	232	Cali ³ 1000	843	637	960	Linij ³ 1000	488	216
900	759	473	755	709	900	759	274	164	900	439	395
800	674	1573	116	186	800	674	910	368	800	390	573
700	590	944	476	662	700	590	546	572	700	341	751
600	506	315	837	139	600	506	182	776	600	292	930
500	421	1415	197	616	500	421	818	980	500	244	108
400	337	786	558	093	400	337	455	184	400	195	287
300	253	157	918	570	300	253	91	388	300	146	465
200	168	1257	279	046	200	168	727	592	200	97	643
100	84	628	639	523	100	84	363	796	100	48	822
90	75	1602	575	571	90	75	927	416	90	43	939
80	67	848	511	619	80	67	491	037	80	39	057
70	59	94	447	666	70	59	54	657	70	34	175
60	50	1068	383	714	60	50	618	278	60	29	293
50	42	314	319	762	50	42	181	898	50	24	411
40	33	1288	255	809	40	33	745	518	40	19	529
30	25	534	191	857	30	25	309	139	30	14	646
20	16	1508	127	905	20	16	872	759	20	9	764
10	8	754	63	952	10	8	436	380	10	4	882
9	7	1024	257	557	9	7	592	742	9	4	394
8	6	1294	451	162	8	6	749	104	8	3	906
7	5	1564	644	767	7	5	905	466	7	3	418
6	5	106	838	371	6	5	61	828	6	2	929
5	4	377	031	976	5	4	218	190	5	2	441
4	3	647	225	581	4	3	374	552	4	1	953
3	2	917	419	186	3	2	530	914	3	1	465
2	1	1187	612	790	2	1	687	276	2	0	976
1	0	1457	806	395	1	0	843	638	1	0	488

Dziesiętne, setne i tysiączne Linii na Linije: Polskich	czynią rossyjskich: Linij ³: całych	Linij ³: tysiącz-nych
Dziesiętne Linii		
9	0	439
8	0	391
7	0	342
6	0	293
5	0	244
4	0	195
3	0	146
2	0	098
1	0	049
Setne Linii		
9		44
8		39
7		34
6		29
5		24
4		20
3		15
2		10
1		5
Tysiączne Linii		
9		4
8		4
7		3
6		3
5		2
4		2
3		2
2		1
1		1

Przykład: 23215 Łokci sześc:, 12581 cali sześ:, 1102 linij sześ:, 651 tysiącznych linij, ile czynią rossyjskich sażeni, stóp, cali, linij sześciennych?

Łokci ³	20000	czyni Sażeni ³	393	Stóp ³	188	Cali ³	127	Linij ³	237	Tysiącznych	120
„	3000	„	59	„	10	„	537	„	485	„	568
„	200	„	3	„	320	„	1418	„	232	„	371
„	10	„	0	„	67	„	848	„	511	„	619
„	5	„	„	„	33	„	1288	„	255	„	809
Cali ³	10000	„	„	„	4	„	1524	„	379	„	600
„	2000	„	„	„	0	„	1687	„	275	„	920
„	500	„	„	„	„	„	421	„	818	„	980
„	80	„	„	„	„	„	67	„	491	„	37
„	1	„	„	„	„	„	0	„	843	„	638
Linij	1000	„	„	„	„	„	„	„	488	„	216
„	100	„	„	„	„	„	„	„	48	„	822
„	2	„	„	„	„	„	„	„	0	„	976
Dziesiętnych	6	„	„	„	„	„	„	„	„	„	293
Setnych	5	„	„	„	„	„	„	„	„	„	24
Tysiącznych	1	„	„	„	„	„	„	„	„	„	1
		„	455	„	617	„	7917	„	5062	„	7994
	czyli	„	456	„	278	„	1010	„	69	„	994

ТАБЛИЦА VII

замѣна мѣръ емкости для сыпучихъ тѣлъ, русскихъ четвертей, четвериковъ, гарнцевъ и квартъ на польскіе корцы, гарнцы, кварты и кватерки.

Раздѣленіе: Четверть имѣетъ 8 четвериковъ, четверикъ имѣетъ 8 гарнцевъ, гарнецъ имѣетъ 4 кварты.
1 четверикъ=1601,22 кубич. дюймамъ.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 четверть=1,8448504138 корца, 1 четверикъ=6,5594681380 гарнц., 1 гарн.=3,2797340690 квартъ.

Четверти на корцы						Четверики на корцы					
русскихъ	составляютъ польскихъ					русскихъ	составляютъ польскихъ				
	корцевъ	гарнцевъ	квартъ	кватерокъ			корцевъ	гарнцевъ	квартъ	кватерокъ	
				цѣлыхъ	десятыхъ					цѣлыхъ	десятыхъ
четвертей						четверик.					
1000	1639	27	2	3	9	1000	204	31	1	3	5
900	1475	28	0	2	7	900	184	15	2	0	3
800	1311	28	2	1	5	800	163	31	2	1	2
700	1147	29	0	0	3	700	143	15	2	2	0
600	983	29	1	3	2	600	122	31	2	2	9
500	819	29	3	2	0	500	102	15	2	3	7
400	655	30	1	0	8	400	81	31	3	0	6
300	491	30	2	3	6	300	61	15	3	1	4
200	327	31	0	2	4	200	40	31	3	2	3
100	163	31	2	1	2	100	20	15	3	3	1
90	147	18	3	1	1	90	18	14	1	1	6
80	131	6	0	1	0	80	16	12	3	0	1
70	114	25	-1	0	8	70	14	11	0	2	6
60	98	12	2	0	7	60	12	9	2	1	1
50	81	31	3	0	6	50	10	7	3	3	6
40	65	19	0	0	5	40	8	6	1	2	1
30	49	6	1	0	4	30	6	4	3	0	5
20	32	25	2	0	2	20	4	3	0	3	0
10	16	12	3	0	1	10	2	1	2	1	5
9	14	24	1	0	5	9	1	27	0	0	6
8	13	3	3	0	9	8	1	20	1	3	6
7	11	15	1	1	3	7	1	13	3	2	7
6	9	26	3	1	7	6	1	7	1	1	7
5	8	6	1	2	1	5	1	0	3	0	8
4	6	17	3	2	4	4	0	26	0	3	8
3	4	29	1	2	8	3	0	19	2	2	9
2	3	8	3	3	2	2	0	13	0	1	9
1	1	20	1	3	6	1	0	6	2	1	0

Гарнцы и кварты на гарнцы, кварты и кватерки				
русскихъ	составляютъ польскихъ			
	гарнцевъ	квартъ	кватерокъ	
			цѣлыхъ	десятыхъ
гарнцевъ				
100	81	3	3	9
90	73	3	0	7
80	65	2	1	5
70	57	1	2	3
60	49	0	3	1
50	40	3	3	9
40	32	3	0	8
30	24	2	1	6
20	16	1	2	4
10	8	0	3	2
9	7	1	2	1
8	6	2	1	0
7	5	2	3	8
6	4	3	2	7
5	4	0	1	6
4	3	1	0	5
3	2	1	3	4
2	1	2	2	2
1	0	3	1	1
квартъ				
10		8	0	8
9		7	1	5
8		6	2	2
7		5	3	0
6		4	3	7
5		4	0	4
4		3	1	1
3		2	1	8
2		1	2	6
1		0	3	3
десятыя кварты				
9			3	0
8			2	6
7			2	3
6			2	0
5			1	3
4			1	6
3			1	0
2			0	7
1			0	3
сотыя доли кварты				
9				3
8				2
7				2
6				2
5				1
4				1
3				1
2				7/10
1				3/10

Пимѣръ: 2865 четверик., 7 гарнц., 3,58 квартъ русской мѣры сколько составляютъ польскихъ корцевъ, гарнцевъ, квартъ и кватерокъ?

1000 четверик.	составляютъ	204	корц.	31	гарнц.	1	квартъ	3,5	кватерокъ
1000 ,,	,,	204	,,	31	,,	1	,,	3,5	,,
800 ,,	,,	163	,,	31	,,	2	,,	1,2	,,
60 ,,	,,	12	,,	9	,,	2	,,	1,1	,,
5 ,,	,,	1	,,	0	,,	3	,,	0,8	,,
7 гарнцевъ	,,	0	,,	5	,,	2	,,	3,8	,,
3 квартъ	,,	,,	,,	0	,,	3	,,	1,8	,,
5 десятыхъ	,,	,,	,,	,,	,,	0	,,	1,6	,,
8 сотыхъ	,,	,,	,,	,,	,,	,,	,,	0,2	,,
	,,	584	,,	107	,,	13	,,	17,5	,,
или	,,	587	,,	15	,,	1	,,	1,5	,,

ТАБЛИЦА VII

замѣна мѣръ емкости для сыпучихъ тѣлъ польскихъ корцевъ, гарнцевъ, квартъ и кватерокъ на русскія четверти, четверики, гарнцы и кварты.

Раздѣленіе: корецъ имѣетъ 32 гарнца, гарнецъ имѣетъ 4 кварты, кварта имѣетъ 4 кватерки.
1 гарнецъ=500000 польск. куб. линіямъ.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 корецъ=4,8784443078 четвер., 1 гарн.=1,2196110769 гарнц., 1 кварта=1,2196110769 квартъ.

Корцы на четверти

польскихъ	составляютъ русскихъ: четвертей	четвериковъ	гарнцевъ	квартъ: цѣлыхъ	квартъ: десятыхъ
корцевъ 1000	609	6	3	2	22
900	548	6	4	3	20
800	487	6	6	0	17
700	426	6	7	1	15
600	365	7	0	2	13
500	304	7	1	3	11
400	243	7	3	0	09
300	182	7	4	1	07
200	121	7	5	2	04
100	60	7	6	3	02
90	54	7	0	1	92
80	48	6	2	0	82
70	42	5	3	3	71
60	36	4	5	2	61
50	30	3	7	1	51
40	24	3	1	0	41
30	18	2	2	3	31
20	12	1	4	2	20
10	6	0	6	1	10
9	5	3	7	0	99
8	4	7	0	0	88
7	4	2	1	0	77
6	3	5	2	0	66
5	3	0	3	0	55
4	2	3	4	0	44
3	1	6	5	0	33
2	1	1	6	0	22
1	0	4	7	0	11

Корцы на четверики

польскихъ	составляютъ русскихъ: четвертей	гарнцевъ	квартъ: цѣлыхъ	квартъ: десятыхъ
корцевъ 1000	4878	3	2	22
900	4390	4	3	20
800	3902	6	0	17
700	3414	7	1	15
600	2927	0	2	13
500	2439	1	3	11
400	1951	3	0	09
300	1463	4	1	07
200	975	5	2	04
100	487	6	3	02
90	439	0	1	92
80	390	2	0	82
70	341	3	3	71
60	292	5	2	61
50	243	7	1	51
40	195	1	0	41
30	146	2	3	31
20	97	4	2	20
10	48	6	1	10
9	43	7	0	99
8	39	0	0	88
7	34	1	0	77
6	29	2	0	66
5	24	3	0	55
4	19	4	0	44
3	14	5	0	33
2	9	6	0	22
1	4	7	0	11

Гарнцы, кварты, кватерки на гарнцы, кварты

польскихъ	составляютъ русскихъ: четвериковъ	гарнцевъ	квартъ: цѣлыхъ	квартъ: десятыхъ
гарнцевъ 100	15	1	3	84
90	13	5	3	06
80	12	1	2	28
70	10	5	1	49
60	9	1	0	71
50	7	4	3	92
40	6	0	3	14
30	4	4	2	35
20	3	0	1	57
10	1	4	0	78
9	1	2	3	91
8	1	1	3	03
7	1	0	2	15
6	0	7	1	27
5	0	6	0	39
4	0	4	3	51
3	0	3	2	64
2	0	2	1	76
1	0	1	0	88
квартъ 10			12	20
9			10	98
8			9	76
7			8	54
6			7	32
5			6	10
4			4	88
3			3	66
2			2	44
1			1	22
кватерки 7			2	13
6			1	83
5			1	52
4			1	22
3			0	91
2			0	61
1			0	30
десятыя части кватер. 9				27
8				24
7				21
6				18
5				15
4				12
3				09
2				06
1				03

Примѣръ: 587 польск. корцевъ, 15 гарнц., 1 кварта, 15 кватер., сколько составляютъ русскихъ четвериковъ, гарнцевъ и квартъ?

500 корцевъ	составляетъ	2439	четверик.	1	гарн.	3,11	квартъ
80 „	„	390	„	2	„	0,82	„
7 „	„	34	„	1	„	0,77	„
10 гарнцевъ	„	1	„	4	„	0,78	„
5 „	„	0	„	6	„	0,39	„
1 кварта	„	0	„	0	„	1,22	„
1 кватерка	„	0	„	0	„	0,30	„
5 десятыхъ	„	0	„	0	„	0,15	„
	„	2864	„	14	„	7,54	„
или	„	2865	„	7	„	3,54	„

TABLICA VII.

Zamiany miar objętości do ciał sypkich: czetwierti, czetwieryków, garncy i kwart rossyjskich, na korce, garnce, kwarty i kwaterki polskie.

Podział: Czetwert ma 8 czetwieryków, czetwieryk ma 8 garncy, garniec ma 4 kwarty.
1 czetweryk=1601,22 cali sześciennych.

ZASADA ZAMIANY.

1 czetwiert=1,8448504138 korc:, 1 czetwieryk:=6,5594681380 garn:, 1 garn:=3,2797340690 kwar:

Czetwerti na Korce

Rossyjskich	czynią polskich: Korcy	Garncy	Kwart	Kwaterek: całych	Kwaterek: dziesiętn.
Czetwierti					
1000	1639	27	2	3	9
900	1475	28	0	2	7
800	1311	28	2	1	5
700	1147	29	0	0	3
600	983	29	1	3	2
500	819	29	3	2	0
400	655	30	1	0	8
300	491	30	2	3	6
200	327	31	0	2	4
100	163	31	2	1	2
90	147	18	3	1	1
80	131	6	0	1	0
70	114	25	1	0	8
60	98	12	2	0	7
50	81	31	3	0	6
40	65	19	0	0	5
30	49	6	1	0	4
20	32	25	2	0	2
10	16	12	3	0	1
9	14	24	1	0	5
8	13	3	3	0	9
7	11	15	1	1	3
6	9	26	3	1	7
5	8	6	1	2	1
4	6	17	3	2	4
3	4	29	1	2	8
2	3	8	3	3	2
1	1	20	1	3	6

Czetwieryki na Korce

Rossyjskich	czynią polskich: Korcy	Garncy	Kwart	Kwaterek: całych	Kwaterek: dziesiętn.
Czetwieryków 1000	204	31	1	3	5
900	184	15	2	0	3
800	163	31	2	1	2
700	143	15	2	2	0
600	122	31	2	2	9
500	102	15	2	3	7
400	81	31	3	0	6
300	61	15	3	1	4
200	40	31	3	2	3
100	20	15	3	3	1
90	18	14	1	1	6
80	16	12	3	0	1
70	14	11	0	2	6
60	12	9	2	1	1
50	10	7	3	3	6
40	8	6	1	2	1
30	6	4	3	0	5
20	4	3	0	3	0
10	2	1	2	1	5
9	1	27	0	0	6
8	1	20	1	3	6
7	1	13	3	2	7
6	1	7	1	1	7
5	1	0	3	0	8
4	0	26	0	3	8
3	0	19	2	2	9
2	0	13	0	1	9
1	0	6	2	1	0

Garnce i Kwarty na Garnce, Kwarty i Kwaterki

Rossyjskich	czynią polskich: Garncy	Kwart	Kwaterek: całych	Kwaterek: dziesiętn.
Garncy 100	81	3	3	9
90	73	3	0	7
80	65	2	1	5
70	57	1	2	3
60	49	0	3	1
50	40	3	3	9
40	32	3	0	8
30	24	2	1	6
20	16	1	2	4
10	8	0	3	2
9	7	1	2	1
8	6	2	1	0
7	5	2	3	8
6	4	3	2	7
5	4	0	1	6
4	3	1	0	5
3	2	1	3	4
2	1	2	2	2
1	0	3	1	1
Kwart				
10		8	0	8
9		7	1	5
8		6	2	2
7		5	3	0
6		4	3	7
5		4	0	4
4		3	1	1
3		2	1	8
2		1	2	6
1		0	3	3
Dziesiętnych kwarty				
9			3	0
8			2	6
7			2	3
6			2	0
5			1	3
4			1	6
3			1	0
2			0	7
1			0	3
Setnę części kwarty				
9				3
8				2
7				2
6				2
5				1
4				1
3				1
2				7/10
1				3/10

Przykład: 2865 czetwieryków, 7 garncy, 3,58 kwart rossyjskiéj miary, ile czynią korcy, garncy, kwart i kwaterek polskich?

Czetwiery:	1000	czynią korcy	204	garncy	31	kwart	1	kwaterek	3,5
„	1000	„	204	„	31	„	1	„	3,5
„	800	„	163	„	31	„	2	„	1,2
„	60	„	12	„	9	„	2	„	1,1
„	5	„	1	„	0	„	3	„	0,8
Garncy	7	„	0	„	5	„	2	„	3,8
Kwart	3	„	„	„	0	„	2	„	1,8
Dziesiętnych	5	„	„	„	„	„	0	„	1,6
Setnych	8	„	„	„	„	„	„	„	0,2
		„	584	„	107	„	13	„	17,5
	czyli	„	587	„	15	„	1	„	1,5

TABLICA VII

Zamiany miar objętości do ciał sypkich: korcy, garncy, kwart, kwaterek polskich, na czetwierti, czetwieryki, garnce, kwarty rossyjskie.

Podział: Korzec ma 32 garnce, garniec ma 4 kwarty, kwarta ma 4 kwaterki.
1 garniec=500000 linij sześc: polskich.

ZASADA ZAMIANY.

1 korzec=4,8784443078 czetwieryk:, 1 garniec=1,2196110769 garn:, 1 kwarta=1,2196110769 kwart.

Korce na Czetwierti

Polskich	czynią rossyjskich: Czetwierti	Czetwieryków	Garncy	Kwart: całych	Kwart: dziesiętn.
Korcy					
1000	609	6	3	2	22
900	548	6	4	3	20
800	487	6	6	0	17
700	426	6	7	1	15
600	365	7	0	2	13
500	304	7	1	3	11
400	243	7	3	0	09
300	182	7	4	1	07
200	121	7	5	2	04
100	60	7	6	3	02
90	54	7	0	1	92
80	48	6	2	0	82
70	42	5	3	3	71
60	36	4	5	2	61
50	30	3	7	1	51
40	24	3	1	0	41
30	18	2	2	3	31
20	12	1	4	2	20
10	6	0	6	1	10
9	5	3	7	0	99
8	4	7	0	0	88
7	4	2	1	0	77
6	3	5	2	0	66
5	3	0	3	0	55
4	2	3	4	0	44
3	1	6	5	0	33
2	1	1	6	0	22
1	0	4	7	0	11

Korce na Czetwieryki

Polskich	czynią rossyjskich: Czetwieryków	Garncy	Kwart: całych	Kwart: setnych części
Korcy				
1000	4878	3	2	22
900	4390	4	3	20
800	3902	6	0	17
700	3414	7	1	15
600	2927	0	2	13
500	2439	1	3	11
400	1951	3	0	09
300	1463	4	1	07
200	975	5	2	04
100	487	6	3	02
90	439	0	1	92
80	390	2	0	82
70	341	3	3	71
60	292	5	2	61
50	243	7	1	51
40	195	1	0	41
30	146	2	3	31
20	97	4	2	20
10	48	6	1	10
9	43	7	0	99
8	39	0	0	88
7	34	1	0	77
6	29	2	0	66
5	24	3	0	55
4	19	4	0	44
3	14	5	0	33
2	9	6	0	22
1	4	7	0	11

Garnce, Kwarty, Kwaterki, na Garnce, Kwarty

Polskich	czynią rossyjskich: Czetwieryków	Garncy	Kwart: całych	Kwart: setnych części
Garncy				
100	15	1	3	84
90	13	5	3	06
80	12	1	2	28
70	10	5	1	49
60	9	1	0	71
50	7	4	3	92
40	6	0	3	14
30	4	4	2	35
20	3	0	1	57
10	1	4	0	78
9	1	2	3	91
8	1	1	3	03
7	1	0	2	15
6	0	7	1	27
5	0	6	0	39
4	0	4	3	51
3	0	3	2	64
2	0	2	1	76
1	0	1	0	88
Kwart				
10			12	20
9			10	98
8			9	76
7			8	54
6			7	32
5			6	10
4			4	88
3			3	66
2			2	44
1			1	22
Kwaterki				
7			2	13
6			1	83
5			1	52
4			1	22
3			0	91
2			0	61
1			0	30
Dziesiętnych części kwaterki				
9				27
8				24
7				21
6				18
5				15
4				12
3				09
2				06
1				03

Przykład: Korcy 587, garncy 15, kwarta 1, kwaterek 15 polskich, ile czynią czetwieryków, garncy i kwart rossyjskich?

Korcy	500	czynią czetwieryków	2439	garncy	1	kwart	3,11
„	80	„ „	390	„	2	„	0,82
„	7	„ „	34	„	1	„	0,77
Garncy	10	„ „	1	„	4	„	0,78
„	5	„ „	0	„	6	„	0,39
Kwarta	1	„ „	0	„	0	„	1,22
Kwaterka	1	„ „	0	„	0	„	0,30
Dziesiętnych	5	„ „	0	„	0	„	0,15
		„ „	2864	„	14	„	7,54
	czyli	„ „	2865	„	7	„	3,54

1

ТАБЛИЦА VIII

замѣна мѣръ емкости для жидкихъ тѣлъ, русскихъ ведеръ, кружекъ, чарокъ на польскіе гарнцы, кварты и кватерки.

Раздѣленіе: Ведро имѣетъ 10 кружекъ, кружка имѣетъ 10 чарокъ.
Ведро = 750,57 русск. кубич. дюймамъ.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 ведро = 3,0747430087 гарнц., 1 кружка = 1,2298972035 кварт., 1 чарка = 0,4919588814 кватерки.

Ведра на гарнцы

русскихъ	составляютъ польскихъ: гарнцевъ	квартъ	кватерокъ: цѣлыхъ	кватерокъ: десятыхъ
Ведеръ				
1000	3074	2	3	9
900	2767	1	0	3
800	2459	3	0	7
700	2152	1	1	1
600	1844	3	1	5
500	1537	1	1	9
400	1229	3	2	4
300	922	1	2	8
200	614	3	3	2
100	307	1	3	6
90	276	2	3	6
80	245	3	3	7
70	215	0	3	7
60	184	1	3	7
50	153	2	3	8
40	122	3	3	8
30	92	0	3	9
20	61	1	3	9
10	30	3	0	0
9	27	2	2	8
8	24	2	1	6
7	21	2	0	4
6	18	1	3	2
5	15	1	2	0
4	12	1	0	8
3	9	0	3	6
2	6	0	2	4
1	3	0	1	2

Кружки и чарки на кварты, кватерки

русскихъ	составляютъ польскихъ: квартъ	кватерокъ: цѣлыхъ	кватерокъ: десятыхъ
кружекъ			
9	11	0	3
8	9	3	4
7	8	2	4
6	7	1	5
5	6	0	6
4	4	3	7
3	3	2	8
2	2	1	8
1	1	0	9
чарокъ			
9		4	4
8		3	9
7		3	4
6		3	0
5		2	5
4		2	0
3		1	5
2		1	0
1		0	5
десятыхъ чарки			
9		0	4
8		0	4
7		0	3
6		0	3
5		0	2
4		0	2
3		0	1
2		0	1
1		0	1/2

Примѣръ: 3567 ведеръ, 8 кружекъ, 9 чарокъ, сколько составляютъ польскихъ гарнцевъ?

1000 ведеръ	составляютъ	3074	польск. гарнц.	2	кварт.	3,9	кватерокъ.
1000 „	„	3074	„ „	2	„	3,9	„
1000 „	„	3074	„ „	2	„	3,9	„
500 „	„	1537	„ „	1	„	1,9	„
60 „	„	184	„ „	1	„	3,7	„
7 „	„	21	„ „	2	„	0,4	„
8 кружекъ	„	0	„ „	9	„	3,4	„
9 чарокъ	„	„	„ „	0	„	4,4	„
	„	10964	„ „	19	„	25,5	„
	или „	10970	„ „	1	„	1,5	„

ТАБЛИЦА VIII

замѣна мѣръ емкости для жидкихъ тѣлъ, польскихъ гарнцевъ, квартъ и кватерокъ на русскія ведра, кружки и чарки.

Раздѣленіе: Гарнецъ имѣетъ 4 кварты, кварта 4 кватерки.
1 гарнецъ=289,35 польск. куб. дюймовъ.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 гарнецъ=0,3252304330 ведр., 1 кварта=0,8130760824 круж., 1 кватерка=2,0326902061 чарки.

Гарницы на ведра					Кварты на ведра					Кватерки на чарки		
польскихъ	составляютъ русскихъ				польскихъ	составляютъ русскихъ				польскихъ	составл. русскихъ	
	ведеръ	кружекъ	чарокъ			ведеръ	кружекъ	чарокъ			чарокъ	
			цѣлыхъ	десятыхъ				цѣлыхъ	десятыхъ		цѣлыхъ	десятыхъ
гарнцевъ					квартъ							
1000	325	2	3	0	1000	81	3	0	8	кватерокъ		
900	292	7	0	7	900	73	1	7	7	10	20	3
800	260	1	8	4	800	65	0	4	6	9	18	3
700	227	6	6	1	700	56	9	1	5	8	16	3
600	195	1	3	8	600	48	7	8	5	7	14	2
500	162	6	1	5	500	40	6	5	4	6	12	2
400	130	0	9	2	400	32	5	2	3	5	10	2
300	97	5	6	9	300	24	3	9	2	4	8	1
200	65	0	4	6	200	16	2	6	2	3	6	1
100	32	5	2	3	100	8	1	3	1	2	4	1
										1	2	0
90	29	2	7	1	90	7	3	1	8	десятыхъ частей кватерки		
80	26	0	1	8	80	6	5	0	5			
70	22	7	6	6	70	5	6	9	2			
60	19	5	1	4	60	4	8	7	8			
50	16	2	6	2	50	4	0	6	5			
40	13	0	0	9	40	3	2	5	2	9	1	8
30	9	7	5	7	30	2	4	3	9	8	1	6
20	6	5	0	5	20	1	6	2	6	7	1	4
10	3	2	5	2	10	0	8	1	3	6	1	2
										5	1	0
										4	0	8
9	2	9	2	7	9	0	7	3	2	3	0	6
8	2	6	0	2	8	0	6	5	0	2	0	4
7	2	2	7	7	7	0	5	6	9	1	0	2
6	1	9	5	1	6	0	4	8	8			
5	1	6	2	6	5	0	4	0	7			
4	1	3	0	1	4	0	3	2	5			
3	0	9	7	6	3	0	2	4	4			
2	0	6	5	0	2	0	1	6	3			
1	0	3	2	5	1	0	0	8	1			

Примѣръ: 10990 польск. гарнц., 1 кварта, 1 кватерка, 5 десятыхъ, сколько составляютъ русскихъ ведеръ?

10000 польск. гарнц. составляютъ	3252	ведеръ	3	кружки	0,0	чарокъ
900 „ „ „	292	„	7	„	0,7	„
70 „ „ „	22	„	7	„	6,6	„
1 кварта „ „	0	„	0	„	8,1	„
1 кватерка „ „	0	„	0	„	2,0	„
5 десятыхъ кватерки „	0	„	0	„	1,0	„
„	3566	„	17	„	18,4	„
или „	3567	„	8	„	9.	„

TABLICA VIII

Zamiany miar objętości do płynów: wiader, krużek, czarek rossyjskich, na garnce, kwarty i kwaterki polskie.

Podział: Wiadro ma 10 krużek, krużka ma 10 czarek.
Wiadro = 750,57 calom sześc: rossyjskim.

ZASADA ZAMIANY.

1 wiadro=3,0747430087 garn., 1 krużka=1,2298972035 kwart, 1 czarka = 0,4919588814 kwaterkom.

Wiadra na Garnce				
Rossyjskich	czynią polskich			
	Garncy	Kwart	Kwaterek całych	Kwaterek dziesiętnych części
Wiader				
1000	3074	2	3	9
900	2767	1	0	3
800	2459	3	0	7
700	2152	1	1	1
600	1844	3	1	5
500	1537	1	1	9
400	1229	3	2	4
300	922	1	2	8
200	614	3	3	2
100	307	1	3	6
90	276	2	3	6
80	245	3	3	7
70	215	0	3	7
60	184	1	3	7
50	153	2	3	8
40	122	3	3	8
30	92	0	3	9
20	61	1	3	9
10	30	3	0	0
9	27	2	2	8
8	24	2	1	6
7	21	2	0	4
6	18	1	3	2
5	15	1	2	0
4	12	1	0	8
3	9	0	3	6
2	6	0	2	4
1	3	0	1	2

Krużki i Czarki na Kwarty, Kwaterki			
Rossyjskich	czynią polskich		
	Kwart	Kwaterek całych	Kwaterek dziesiętnych części
Krużek			
9	11	0	3
8	9	3	4
7	8	2	4
6	7	1	5
5	6	0	6
4	4	3	7
3	3	2	8
2	2	1	8
1	1	0	9
Czarek			
9		4	4
8		3	9
7		3	4
6		3	0
5		2	5
4		2	0
3		1	5
2		1	0
1		0	5
Dziesiętnych czarki			
9		0	4
8		0	4
7		0	3
6		0	3
5		0	2
4		0	2
3		0	1
2		0	1
1		0	½

Przykład: 3567 wiader, 8 krużek, 9 czarek, ile czynią w garncach polskich?

Wiader	1000	czynią	garncy	polskich	3074	kwart	2	kwaterek	5,9
„	1000	„	„	„	3074	„	2	„	3,9
„	1000	„	„	„	3074	„	2	„	3,9
„	500	„	„	„	1537	„	1	„	1,9
„	60	„	„	„	184	„	1	„	3,7
„	7	„	„	„	21	„	2	„	0,4
Krużek	8	„	„	„	0	„	9	„	3,4
Czarek	9	„	„	„	„	„	0	„	4,4
		„	„	„	10964	„	19	„	25,5
		czyli	„	‘,	10970	„	1	„	1,5

TABLICA VIII

Zamiany miar objętości do płynów: garncy, kwart i kwaterek polskich, na wiadra, kružki i czarki rossyjskie.

Podział: garniec ma 4 kwarty, kwarta ma 4 kwaterki. 1 garniec=289,35 cali sześc: polskich.

ZASADA ZAMIANY.

1 garniec=0,4252304330 wiad: 1 kwarta=0,8130760824 1 kwater:=2,0326902061czar.

Garnce na Wiadra				
Polskich	czynią Rossyjskich			
	Wiader	Kružek	Czarek	
			całych	części dziesiętn.
Garncy				
1000	325	2	3	0
900	292	7	0	7
800	260	1	8	4
700	227	6	6	1
600	195	1	3	8
500	162	6	1	5
400	130	0	9	2
300	97	5	6	9
200	65	0	4	6
100	32	5	2	3
90	29	2	7	1
80	26	0	1	8
70	22	7	6	6
60	19	5	1	4
50	16	2	6	2
40	13	0	0	9
30	9	7	5	7
20	6	5	0	5
10	3	2	5	2
9	2	9	2	7
8	2	6	0	2
7	2	2	7	7
6	1	9	5	1
5	1	6	2	6
4	1	3	0	1
3	0	9	7	6
2	0	6	5	0
1	0	3	2	5

Kwarty na Wiadra				
Polskich	czynią Rossyjskich			
	Wiader	Kružek	Czarek	
			całych	części dziesiętn.
Kwart				
1000	81	3	0	8
900	73	1	7	7
800	65	0	4	6
700	56	9	1	5
600	48	7	8	5
500	40	6	5	4
400	32	5	2	3
300	24	3	9	2
200	16	2	6	2
100	8	1	3	1
90	7	3	1	8
80	6	5	0	5
70	5	6	9	2
60	4	8	7	8
50	4	0	6	5
40	3	2	5	2
30	2	4	3	9
20	1	6	2	6
10	0	8	1	3
9	0	7	3	2
8	0	6	5	0
7	0	5	6	9
6	0	4	8	8
5	0	4	0	7
4	0	3	2	5
3	0	2	4	4
2	0	1	6	3
1	0	0	8	1

Kwaterki na Czarki		
Polskich	czynią Rossyjskich	
	Czarek	
	całych	części dziesiętn.
Kwaterek		
10	20	3
9	18	3
8	16	3
7	14	2
6	12	2
5	10	2
4	8	1
3	6	1
2	4	1
1	2	0
Dziesiętnych części Kwaterki		
9	1	8
8	1	6
7	1	4
6	1	2
5	1	0
4	0	8
3	0	6
2	0	4
1	0	2

Przykład: 10990 garncy pols., 1 kwarta, 1 kwaterka: 5 dziesiętnych, ile czynią w wiadrach rossyjskich?

Garncy pol.	10000	czynią wiader	3252	kružek	3	czarek	0,0
„	900	„	292	„	7	„	0,7
„	70	„	22	„	7	„	6,6
Kwarta	1	„	0	„	0	„	8,1
Kwaterka	1	„	0	„	0	„	2,0
Dzies: kwat.	5	„	0	„	0	„	1,0
		„	3566	„	17	„	18,4
		czyli	3567	„	8	„	9.

ТАБЛИЦА IX

замѣна вѣсовъ русскихъ пудовъ, фунтовъ, золотниковъ и долей на польскіе центнеры, фунты, лоты.

Раздѣленіе: Пудъ имѣетъ 40 фунтовъ, фунтъ имѣетъ 96 колотниковъ, золотникъ имѣетъ 96 долей.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 пудъ=0,4039531665 центн., 1 фунтъ=1,0098329164 польск. фунт.

Пуды на центнеры				
русскихъ	составляютъ польскихъ			
	центнеровъ	фунтовъ	лотовъ	
			цѣлыхъ	десятыхъ тысячныхъ
пудовъ				
1000	403	95	10	1331
900	363	55	25	1198
800	323	16	8	1064
700	282	76	23	0931
600	242	37	6	0798
500	201	97	21	0665
400	161	58	4	0532
300	121	18	19	0399
200	80	79	2	0266
100	40	39	17	0133
90	36	35	18	5120
80	32	31	20	0106
70	28	27	21	5093
60	24	23	23	0080
50	20	19	24	5067
40	16	15	26	0053
30	12	11	27	5040
20	8	7	29	0027
10	4	3	30	5013
9	3	63	17	8512
8	3	23	5	2011
7	2	82	24	5509
6	2	42	11	9008
5	2	1	31	2507
4	1	61	18	6005
3	1	21	5	9504
2	0	80	25	3003
1	0	40	12	6501

Фунты на фунты				
русскихъ	составляютъ польскихъ			
	центнеровъ	фунтовъ	лотовъ	
			цѣлыхъ	десятыхъ тысячныхъ
фунтовъ				
1000	10	9	28	2533
900	9	8	28	6280
800	8	7	29	0027
700	7	6	29	3773
600	6	5	29	7520
500	5	4	30	1267
400	4	3	30	5013
300	3	2	30	8760
200	2	1	31	2507
100	1	0	31	6253
90	0	90	28	4628
80	0	80	25	3003
70	0	70	22	1377
60	0	60	18	9752
50	0	50	15	8127
40	0	40	12	6501
30	0	30	9	4876
20	0	20	6	3251
10	0	10	3	1625
9	0	9	2	8463
8	0	8	2	5300
7	0	7	2	2138
6	0	6	1	8975
5	0	5	1	5813
4	0	4	1	2650
3	0	3	0	9488
2	0	2	0	6325
1	0	1	0	3163

Золотники на лоты		
русскихъ	состав. польскихъ	
	лотовъ	
	цѣлыхъ	десятыхъ тысячныхъ
золотниковъ		
90	30	2965
80	26	9302
70	23	5639
60	20	1977
50	16	8314
40	13	4651
30	10	0988
20	6	7326
10	3	3663
9	3	0296
8	2	6930
7	2	3564
6	2	0198
5	1	6831
4	1	3465
3	1	0099
2	0	6733
1	0	3366

Доли на лоты		
русскихъ	состав. польскихъ	
	лотовъ	
	цѣлыхъ	десятыхъ тысячныхъ
долей		
90	0	3156
80	0	2805
70	0	2455
60	0	2104
50	0	1753
40	0	1403
30	0	1052
20	0	0701
10	0	0351
9	0	0316
8	0	0281
7	0	0245
6	0	0210
5	0	0175
4	0	0140
3	0	0105
2	0	0070
1	0	0035
десятыхъ		
9		0032
8		28
7		24
6		21
5		18
4		14
3		11
2		7
1		4
сотыхъ		
9		3
8		3
7		2
6		2
5		2
4		1
3		1
2		1
1		0

Примѣръ: 1578 пудовъ, 36 фунтовъ, 94 золотн., 63 доли, сколько составляютъ польскихъ центнеровъ, фунтовъ и лотовъ?

1000	пудовъ	составляютъ	403	цент.	95	фунт.	10	лот.	1331	десяти-тысячн.
500	„	„	201	„	97	„	21	„	665	„
70	„	„	28	„	27	„	21	„	5093	„
8	„	„	3	„	23	„	5	„	2011	„
30	фунт.	„	0	„	30	„	9	„	4876	„
6	„	„	„	„	6	„	1	„	8975	„
90	золотн.	„	„	„	0	„	30	„	2965	„
4	„	„	„	„	„	„	1	„	3465	„
60	долей	„	„	„	„	„	0	„	2104	„
3	„	„	„	„	„	„	„	„	105	„
		„	635	„	278	„	98	„	31590	„
		или	637	„	81	„	5	„	1590	„

ТАБЛИЦА IX

замѣна вѣсовъ польскихъ центнеровъ, фунтовъ, лотовъ, на русскіе пуды, фунты, золотники и доли.

Раздѣленіе: Центнеръ имѣетъ 100 фунтовъ, фунтъ имѣетъ 32 лота.

ОСНОВАНІЕ ЗАМѢНА.

1 центн.=2,4755344994 пудамъ=99,02137997507 фунтамъ, 1 фунтъ=0,9902137997 русск. фунта.

Центнеры на пуды

польскихъ	составляютъ русскихъ				
	пудовъ	фунтовъ	золотниковъ	долей	
				цѣлыхъ	сотыхъ
центне-ровъ					
1000	2475	21	36	45	85
900	2227	39	23	22	06
800	1980	17	9	94	28
700	1732	34	92	70	49
600	1485	12	79	46	71
500	1237	30	66	22	92
400	990	8	52	95	14
300	742	26	39	71	35
200	495	4	26	47	57
100	247	22	13	23	78
90	222	31	88	69	41
80	198	1	68	19	03
70	173	11	47	64	65
60	148	21	27	14	27
50	123	31	6	59	89
40	99	0	82	9	51
30	74	10	61	55	14
20	49	20	41	4	76
10	24	30	20	50	38
9	22	11	18	45	34
8	19	32	16	40	30
7	17	13	14	35	26
6	14	34	12	30	23
5	12	15	10	25	19
4	9	36	8	20	15
3	7	17	6	15	11
2	4	38	4	10	08
1	2	19	2	5	04

Фунты на фунты

польскихъ	составляютъ русскихъ				
	пудовъ	фунтовъ	золотниковъ	долей	
				цѣлыхъ	сотыхъ
фунтовъ					
1000	24	30	20	50	38
900	22	11	18	45	34
800	19	32	16	40	30
700	17	13	14	35	26
600	14	34	12	30	23
500	12	15	10	25	19
400	9	36	8	20	15
300	7	17	6	15	11
200	4	38	4	10	08
100	2	19	2	5	04
90	2	9	11	42	93
80	1	39	20	80	83
70	1	29	30	22	73
60	1	19	39	60	62
50	1	9	49	2	52
40	0	39	58	40	42
30	0	29	67	78	31
20	0	19	77	20	21
10	0	9	86	58	10
9	0	8	87	52	29
8	0	7	88	46	48
7	0	6	89	40	67
6	0	5	90	34	86
5	0	4	91	29	05
4	0	3	92	23	24
3	0	2	93	17	43
2	0	1	94	11	62
1	0	0	95	5	81

Лоты на золотники

польскихъ	сост. русскихъ		
	золотниковъ	долей	
		цѣлыхъ	сотыхъ
лотовъ			
31	92	8	63
30	89	11	45
29	86	14	27
28	83	17	08
27	80	19	90
26	77	22	72
25	74	25	54
24	71	28	36
23	68	31	18
22	65	33	99
21	62	36	81
20	59	39	63
19	56	42	45
18	53	45	27
17	50	48	09
16	47	50	91
15	44	53	72
14	41	56	54
13	38	59	36
12	35	62	18
11	32	65	00
10	29	67	82
9	26	70	63
8	23	73	45
7	20	76	27
6	17	79	09
5	14	81	91
4	11	84	73
3	8	87	54
2	5	90	36
1	2	93	18

Десят., сотые и тысячные лота на доли

польскихъ	сост. русскихъ		
	золотниковъ	долей	
		цѣлыхъ	сотыхъ
десятыя			
9	2	64	66
8	2	36	15
7	2	7	63
6	1	75	11
5	1	46	59
4	1	18	07
3	0	85	55
2	0	57	04
1	0	28	52
сотыя			
9	0	25	67
8	0	22	81
7	0	19	96
6	0	17	11
5	0	14	26
4	0	11	41
3	0	8	56
2	0	5	70
1	0	2	85
тысячныя			
9	0	2	57
8	0	2	28
7	0	2	00
6	0	1	71
5	0	1	43
4	0	1	14
3	0	0	86
2	0	0	57
1	0	0	29

Примѣръ: 637 центн., 81 фунт., 5 лотовъ и 159 тысячныхъ сколько составляютъ русскихъ пудовъ, фунтовъ, золотниковъ и долей?

600 центнеровъ	составляютъ	1485	пудовъ	12	фунтовъ	79	золотниковъ	46	долей	71	сотыхъ
30 „	„	74	„	10	„	61	„	55	„	14	„
7 „	„	17	„	13	„	14	„	35	„	26	„
80 фунтовъ	„	1	„	39	„	20	„	80	„	83	„
1 „	„	0	„	0	„	95	„	5	„	81	„
5 лотовъ	„	0	„	0	„	14	„	81	„	91	„
1 десятая	„	0	„	0	„	0	„	28	„	52	„
5 сотыхъ	„	0	„	0	„	0	„	14	„	26	„
9 тысячныхъ	„	0	„	0	„	0	„	2	„	57	„
	,	1577	„	74	„	283	„	346	„	501	„
	или	1578	„	36	„	94	„	63	„	1	„

TABLICA IX

Zamiany wag pudów, funtów, zołotników i dol rossyjskich, na centnary, funty, łóty polskie.

Podział: Pud ma 40 funtów, funt ma 96 zołotników, zołotnik ma 96 dol.

ZASADA ZAMIANY.

1 Pud=0,4039531665 centnara, 1 funt=1,0098329164 funtom polskim.

Pudy na Centnary

Rossyjskich	czynią Polskich: Centnarów	Funtów	Łutów: całych	Łutów: dziesiętn. tysiączn.
Pudów				
1000	403	95	10	1331
900	363	55	25	1198
800	323	16	8	1064
700	282	76	23	0931
600	242	37	6	0798
500	201	97	21	0665
400	161	58	4	0532
300	121	18	19	0399
200	80	79	2	0266
100	40	39	17	0133
90	36	35	18	5120
80	32	31	20	0106
70	28	27	21	5093
60	24	23	23	0080
50	20	19	24	5067
40	16	15	26	0053
30	12	11	27	5040
20	8	7	29	0027
10	4	3	30	5013
9	3	63	17	8512
8	3	23	5	2011
7	2	82	24	5509
6	2	42	11	9008
5	2	1	31	2507
4	1	61	18	6005
3	1	21	5	9504
2	0	80	25	3003
1	0	40	12	6501

Funty na Funty

Rossyjskich	czynią Polskich: Centnarów	Funtów	Łutów: całych	Łutów: dziesiętn. tysiączn.
Funtów				
1000	10	9	28	2533
900	9	8	28	6280
800	8	7	29	0027
700	7	6	29	3773
600	6	5	29	7520
500	5	4	30	1267
400	4	3	30	5013
300	3	2	30	8760
200	2	1	31	2507
100	1	0	31	6253
90	0	90	28	4628
80	0	80	25	3003
70	0	70	22	1377
60	0	60	18	9752
50	0	50	15	8127
40	0	40	12	6501
30	0	30	9	4876
20	0	20	6	3251
10	0	10	3	1625
9	0	9	2	8463
8	0	8	2	5300
7	0	7	2	2138
6	0	6	1	8975
5	0	5	1	5813
4	0	4	1	2650
3	0	3	0	9488
2	0	2	0	6325
1	0	1	0	3163

Zołotniki na Łuty

Rossyjskich	czynią Polskich: Łutów: całych	Łutów: dziesiętn. tysiączn.
Zołotników		
90	30	2965
80	26	9302
70	23	5639
60	20	1977
50	16	8314
40	13	4651
30	10	0988
20	6	7326
10	3	3663
9	3	0296
8	2	6930
7	2	3564
6	2	0198
5	1	6831
4	1	3465
3	1	0099
2	0	6733
1	0	3366

Dole na Łuty

Rossyjskich	czynią Polskich: Łutów: całych	Łutów: dziesiętn. tysiączn.
Dol		
90	0	3156
80	0	2805
70	0	2455
60	0	2104
50	0	1753
40	0	1403
30	0	1052
20	0	0701
10	0	0351
9	0	0316
8	0	0281
7	0	0245
6	0	0210
5	0	0175
4	0	0140
3	0	0105
2	0	0070
1	0	0035
Dziesiętne		
	9	0032
	8	28
	7	24
	6	21
	5	18
	4	14
	3	11
	2	7
	1	4
Setne		
	9	3
	8	3
	7	2
	6	2
	5	2
	4	1
	3	1
	2	1
	1	0

Przykład: 1578 pudów, 36 funtów, 94 zołotniki, 63 dole, ile czynią polskich centnarów, funtów i łutów?

Pudów	1000	czynią	Centna:	403	Funtów	95	Łótów	10	Dziesięcio	tysię:	1331
„	500	„	„	201	„	97	„	21	„	„	665
„	70	„	„	28	„	27	„	21	„	„	5093
„	8	„	„	3	„	23	„	5	„	„	2011
Funtów	30	„	„	0	„	30	„	9	„	„	4879
„	6	„	„	„	„	6	„	1	„	„	8975
Zołotn.	90	„	„	„	„	0	„	30	„	„	2965
„	4	„	„	„	„	„	„	1	„	„	3465
Dol	60	„	„	„	„	„	„	0	„	„	2104
„	3	„	„	„	„	„	„	„	„	„	105
			„	635	„	278	„	98	„	„	31590
		czyli	„	637	„	81	„	5	„	„	1590

TABLICA IX

Zamiany wag centnarów, funtów, łutów polskich, na pudy, funty, zolotniki i dole rossyjskie.

Podział: Centnar ma 100 funtów, funt ma 32 łuty.

ZASADA ZAMIANY.

1 Centnar=2,4755344994 pudom=99,0213799750 funtom, 1 funt=0,9902137997 funta rossyjs.

Centnary na pudy

Polskich	czynią rossyjskich: pudów	funtów	zołotników	dol: całych	dol: setnych
Centnarów					
1000	2475	21	36	45	85
900	2227	39	23	22	06
800	1980	17	9	94	28
700	1732	34	92	70	49
600	1485	12	79	46	71
500	1237	30	66	22	92
400	990	8	52	95	14
300	742	26	39	71	35
200	495	4	26	47	57
100	247	22	13	23	78
90	222	31	88	69	41
80	198	1	68	19	03
70	173	11	47	64	65
60	148	21	27	14	27
50	123	31	6	59	89
40	99	0	82	9	51
30	74	10	61	55	14
20	49	20	41	4	76
10	24	30	20	50	38
9	22	11	18	45	34
8	19	32	16	40	30
7	17	13	14	35	26
6	14	34	12	30	23
5	12	15	10	25	19
4	9	36	8	20	15
3	7	17	6	15	11
2	4	38	4	10	08
1	2	19	2	5	04

Funty na funty

Polskich	czynią rossyjskich: pudów	funtów	zołotników	dol: całych	dol: setnych
Funtów					
1000	24	30	20	50	38
900	22	11	18	45	34
800	19	32	16	40	30
700	17	13	14	35	26
600	14	34	12	30	23
500	12	15	10	25	19
400	9	36	8	20	15
300	7	17	6	15	11
200	4	38	4	10	08
100	2	19	2	5	04
90	2	9	11	42	93
80	1	39	20	80	83
70	1	29	30	22	73
60	1	19	39	60	62
50	1	9	49	2	52
40	0	39	58	40	42
30	0	29	67	78	31
20	0	19	77	20	21
10	0	9	86	58	10
9	0	8	87	52	29
8	0	7	88	46	48
7	0	6	89	40	67
6	0	5	90	34	86
5	0	4	91	29	05
4	0	3	92	23	24
3	0	2	93	17	43
2	0	1	94	11	62
1	0	0	95	5	81

Łuty na łuty

Polskich	czynią rossyjs.: zołotników	dol: całych	dol: setnych
Łutów			
31	92	8	63
30	89	11	45
29	86	14	27
28	83	17	08
27	80	19	90
26	77	22	72
25	74	25	54
24	71	28	36
23	68	31	18
22	65	33	99
21	62	36	81
20	59	39	63
19	56	42	45
18	53	45	27
17	50	48	09
16	47	50	91
15	44	53	72
14	41	56	54
13	38	59	36
12	35	62	18
11	32	65	00
10	29	67	82
9	26	70	63
8	23	73	45
7	20	76	27
6	17	79	09
5	14	81	91
4	11	84	73
3	8	87	54
2	5	90	36
1	2	93	18

Dzies., setne i tysiączne łuta na dole

Polskich	czynią rossyjs.: zołotników	dol: całych	dol: setnych
Dziesiętne			
9	2	64	66
8	2	36	15
7	2	7	63
6	1	75	11
5	1	46	59
4	1	18	07
3	0	85	55
2	0	57	04
1	0	28	52
Setne			
9	0	25	67
8	0	22	81
7	0	19	96
6	0	17	11
5	0	14	26
4	0	11	41
3	0	8	56
2	0	5	70
1	0	2	85
Tysiączne			
9	0	2	57
8	0	2	28
7	0	2	00
6	0	1	71
5	0	1	43
4	0	1	14
3	0	0	86
2	0	0	57
1	0	0	29

Przykład: 637 centnarów, 81 funtów, 5 łutów i 159 tysięcznych, ile czynią rossyjskich pudów, funtów, zołotników i dol?

Centnarów	600	czynią pudów	1485	funtów	12	zołotników	79	dol	46	setnych	71
„	30	„	74	„	10	„	61	„	55	„	14
„	7	„	17	„	13	„	14	„	35	„	26
Funtów	80	„	1	„	39	„	20	„	80	„	83
„	1	„	0	„	0	„	95	„	5	„	81
Łutów	5	„	0	„	0	„	14	„	81	„	91
Dziesiętnych	1	„	0	„	0	„	0	„	28	„	52
Setnych	5	„	0	„	0	„	0	„	14	„	26
Tysiącznych	9	„	0	„	0	„	0	„	2	„	57
		„	1577	„	74	„	283	„	346	„	501
		czyli	1578	„	36	„	94	„	63	„	1

E. Miary ciężkości czyli wagi.

Podział centnara.

Centnar	Kamieni	Funtów	Uncyj	Łutów	Drachm	Skrupułów	Granów	Graników	Miligrammów
1	4	100	1,600	3,200	12,800	38,400	921,600	5,068,800	40,550,400
	1	25	400	800	3,200	9,600	230,400	1,267,200	10,137,600
		1	16	32	128	384	9,216	50,688	405,604
			1	2	8	24	576	3,168	25,344
				1	4	12	288	1,584	12,672
					1	3	72	396	3,168
						1	24	132	1,056
							1	$5^1/_2$	44
								1	8

№ 8.

Предписаніе съ препровожденіемъ для официальнаго употребленія инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ, а также инструкціи о порядкѣ дѣйствія при вывѣркѣ и клейменіи мѣръ и вѣсовъ.

(19 (31) Августа 1850 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ развитіе постановленія Совѣта Управленія отъ 2 (14) Марта 1848 года *о введеніи въ Царствѣ русскихъ мѣръ и вѣсовъ,* препровождаетъ при семъ:

1. Главную инструкцію о русскихъ мѣрахъ и вѣсахъ, утвержденную сказаннымъ Совѣтомъ 2 (14) Мая 1850 года, а именно:

a) для городовыхъ Магистратовъ N экземпляровъ;

b) для каждаго изъ Уѣздныхъ Начальниковъ, считая по три экземпляра, всего N экземпляровъ;

c) для Канцеляріи Губернскаго Правленія N экземпляровъ. Итого N экземпляровъ.

Инструкцію эту Губернское Правреніе имѣетъ разослать тотчасъ Уѣзднымъ Начальникамъ и Магистратамъ, и, опубликовавъ ее въ губернскомъ Дневникѣ для всеобщаго свѣдѣнія, предписать Начальникамъ Уѣздовъ, городовымъ Магистратамъ, гминнымъ Войтамъ и всѣмъ подвѣдомственнымъ ему управленіямъ— руководствоваться ею со всею точностью.

№ 8.

Wskazanie do użytku urzędowego instrukcyi o miarach i wagach, oraz instrukcyi co do postępowania przy sprawdzaniu i stemplowaniu miar i wag.

(d. 19 (31) Sierpnia 1850 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I DUCHOWNYCH.

W rozwinięciu postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 2 (14) Marca 1848 roku, *względem zaprowadzenia w Królestwie miar i wag rossyjskich*, załącza przy niniejszém:

1. Instrukcyę główną o miarach i wagach rossyjskich, przez pomienioną Radę w dniu 2 (14) Maja r. b. 1850 zatwierdzoną, a mianowicie:

a) dla Magistratów miast, egzemplarzy N.

b) dla każdego z Naczelników Powiatowych, licząc po egzemplarzy trzy, razem egzemplarzy N.

c) do użytku bióra Rządu Gubernialnego, egzemplarzy N. w ogóle egzemplarzy N.

Instrukcyę tę Rząd Gubernialny natychmiast Naczelnikom Powiatów i Magistratom prześle, przez Dziennik Gubernialny do powszechnéj poda wiadomości; wreszcie Naczelnikom Powiatów, Magistratom miast, Wójtom gmin i wszystkim urzędom, pod zawiadywaniem jego zostającym, ściśle do niéj zastosować się nakaże.

2. Также препровождаетъ:

A) изданную ею 28 Іюня (10 Іюля) текущаго года инструкцію о порядкѣ дѣйствія при вывѣркѣ и клейменіи казенныхъ и обыкновенныхъ мѣръ и вѣсовъ:

a) для Магистратовъ уѣздныхъ городовъ, за исключеніемъ Варшавскаго Уѣзда, а также для Магистратовъ фабричныхъ городовъ Лодзи, Ченстоховы и Томашова, коимъ 54 ст. главной инструкціи разрѣшено клейменіе вновь выдѣлываемыхъ мѣръ и вѣсовъ, для каждаго по 3 экземпляра, всего N экземпляровъ;

b) для Канцеляріи Губернскаго Правленія N экземпляровъ;

c) для храненія въ кладовой печатныхъ бланковъ и формуляровъ N экземпляровъ, итого N экземпляровъ;

B) казенные штемпеля съ гербомъ Царства, для клейменія мѣръ и вѣсовъ, а именно:

a) большіе къ выжиганію, въ количествѣ N штукъ;

b) средніе къ набиванію N штукъ;

c) малые къ набиванію N штукъ, итого N штукъ.

Упомянутую инструкцію и штемпеля Губернское Правленіе препроводитъ, кому слѣдуетъ; отъ Магистратовъ же потребуетъ росписокъ въ полученіи штемпелей, которыя и должны быть имъ представлены въ Правительственную Коммисію.

Затѣмъ, такъ какъ окончательное введеніе во всеобщее употребленіе новыхъ мѣръ и вѣсовъ и снабженіе ими всѣхъ лавокъ и промышленныхъ заведеній, исчисленныхъ подробно въ 63-й ст. главной инструкціи отъ 2 (14) Мая тек. года, а равно и обезпеченіе въ пользу городскихъ кассъ дохода за вывѣрку и клейменіе, зависятъ преимущественно отъ доставленной каждому возможности запастись, по мѣрѣ надобности, соотвѣтственными, вновь установленными мѣрами и вѣсами; то Губернское Правленіе, посредствомъ губернскаго Дневника, должно пригласить немедленно механиковъ, мастеровъ соотвѣтственныхъ ремеслъ,

2. Załącza także:

A) Instrukcyę przez siebie na dniu 28 Czerwca (10 Lipca) r. b. wydaną, do postępowania przy sprawdzaniu i stęplowaniu miar i wag urzędowych i użytkowych:

a) dla Magistratów miast powiatowych, z wyłączeniem Powiatu Warszawskiego, oraz dla Magistratów miast fabrycznych: Łodzi, Częstochowy i Tomaszowa, które artykułem 54 instrukcyi głównéj upoważnione są do stemplowania miar i wag jakie nowo wyrabiać się będą, dla każdego po egzemplarzy 3, razem egzemplarzy N.

b) do użytku bióra Rządu Gubernialnego egzemplarzy N.

c) do zachowania w składzie druków i formularzy, egzemplarzy N., w ogóle egzemplarzy N.

B) Stemple do cechowania miar i wag urzędowe z herbem Królestwa, a mianowicie:

a) większe do wypalania, w ilości sztuk N.

b) średnie do wybijania, sztuk N.

c) małe do wybijania, sztuk N., razem sztuk N.

Pomienioną instrukcyę i stemple komu należy Rząd Gubernialny prześle; od Magistratów zaś na odbiór stempli pokwitowania zażąda, które Kommissyi Rządowej przedstawić winien.

Gdy zatém, tak ostateczne wprowadzenie w użycie powszechne nowych miar i wag, i zaopatrzenie niemi wszelkich handlów i zakładów przemysłowych w artykule 63-m instrukcyi głównéj z dnia 2 (14) Maja r. b. wyszczególnionych, jakotéż zapewnienie kassom miejskim dochodu za sprawdzanie i stemplowanie, zależy głównie na ułatwieniu każdemu możności, zaopatrzenia się, według potrzeby, w odpowiednie miary i wagi, nowo ustanowione; przeto Rząd Gubernialny przez Dziennik Gubernialny niezwłocznie zawezwie mechaników, majstrów rzemiosł odpowiednich, tudzież fabrykantów i wła-

а также фабрикантовъ и владѣльцевъ механическихъ заводовъ, къ подачѣ объявленій, указаннымъ ст. 49-ю той же инструкціи порядкомъ, для полученія консенса.

Въ этомъ объявленіи слѣдуетъ имъ прежде всего подробно обозначить, какого рода мѣры или вѣсы они намѣрены приготовлять, и, сверхъ того, согласно 46 ст., они должны приложить рисунокъ избраннаго ими фабричнаго клейма, которое имѣетъ быть представлено на утвержденіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Нормальные, до сихъ поръ употребляемые мѣры и вѣсы, кои находятся нынѣ въ городовыхъ Магистратахъ, должны храниться на мѣстѣ, впредь до дальнѣйшаго распоряженія Правительственной Коммисіи.

Что же касается штемпелей, употребляемыхъ до сихъ поръ для клейменія, то они должны быть препровождены Магистратами, вмѣстѣ съ подробною описью, въ Канцеляріи Уѣздныхъ Начальниковъ, для храненія тамъ, впредь до особаго распоряженія Правительственной Коммисіи.

Варшава, 19 (31) Августа 1850 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Управляющій Отдѣленіемъ Общей Администраціи,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Бернацкій.*

N. 16,492/19,718.

ścicieli mechanicznych zakładów, do złożenia deklaracyi, w sposób artykułem 49-m téjże instrukcyi wskazany, w celu otrzymania konsensu.

W deklaracyi téj przedewszystkiém wymienić są obowiązani, jakiego rodzaju miary lub wagi przysposabiać zamierzają, a obok tego, stosownie do artykułu 46 złożyć winni rysunek obranéj przez siebie cechy fabrycznéj, który Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych do zatwierdzenia przedstawionym być ma.

Normalne miary i wagi dotychczasowe, które Magistraty miast obecnie posiadają, mają być, aż do dalszéj decyzyi Kommissyi Rządowéj, w miejscu zachowane.

Co się zaś dotyczy stempli dotychczasowych, do cechowania używanych, te powinny być przez Magistraty, przy stosownéj specyfikacyi onych, do biór Naczelników Powiatowych odesłane, gdzie w zachowaniu, aż do dalszéj decyzyi Kommissyi Rządowéj, pozostać mają.

Warszawa, dnia 19 (31) Sierpnia 1850 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Zarządzający Wydziałem Administracyi Ogólnéj,

Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Biernacki.*

Nr. 16,492/19,718.

Приложеніе 1-ое къ N. 8.

Инструкція о порядкѣ дѣйствія при вывѣркѣ и клейменіи официіальныхъ и поступающихъ въ общее употребленіе мѣръ и вѣсовъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ развитіе 53-й ст. изданной и утвержденной Совѣтомъ Управленія 2 (14) Мая текущаго 1850 года инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ, издаетъ слѣдующую инструкцію о порядкѣ дѣйствія при вывѣркѣ и клейменіи официіальныхъ, поступающихъ въ общее употребленіе мѣръ и вѣсовъ.

I. Общія правила.

§ 1.

Для вывѣрки официіальныхъ и поступающихъ въ употребленіе мѣръ и вѣсовъ, слѣдуетъ употреблять второй экземпляръ букв. *B* образцовыхъ мѣръ и вѣсовъ, указанный въ 56-й статьѣ инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ; первый же экземпляръ букв. *A* долженъ находиться въ сохраненіи и служить только къ вывѣркѣ экземпляра букв. *B*, по крайней мѣрѣ два раза въ годъ, а также каждый разъ, коль скоро вывѣряющимъ чиновникомъ или присутствующимъ экспертомъ будетъ возбуждено какое нибудь сомнѣніе въ точности мѣры, принадлежащей къ экземпляру *B* и могущей быть поврежденною вслѣдствіе употребленія.

О вывѣркѣ экземпляра *B*, или какой нибудь мѣры, къ нему принадлежащей, посредствомъ экземпляра *A*, долженъ быть

Anneks 1-szy do Nr. 8.

Instrukcya, co do postępowania przy sprawdzaniu i stemplowaniu miar i wag urzędowych i użytkowych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

W rozwinięciu artykułu 53 instrukcyi o miarach i wagach wydanej, i przez Radę Administracyjną na dniu 2 (14) Maja r. b. 1850 zatwierdzonéj, wydaje następującą instrukcyę, co do postępowania przy sprawdzaniu i ostemplowaniu miar i wag urzędowych i użytkowych.

I. Przepisy ogólne.

§ 1.

Do sprawdzania miar i wag urzędowych i użytkowych, używany być ma egzemplarz drugi lit. *B.* wzorowych miar i wag, artykułem 56 instrukcyi o miarach i wagach wskazany; egzemplarz zaś pierwszy lit. *A.* powinien być w zachowaniu i służyć ma tylko do sprawdzania egzemplarza lit. *B.*, a to przynajmniéj dwa razy w ciągu roku; tudzież za każdym razem gdy Urzędnik sprawdzający lub znawca obecny poweźmie jakąkolwiek bądź wątpliwość, o dokładności miary, do egzemplarza *B.* należącéj, i przez jéj używanie nadwerężyć się mogącéj.

Co do sprawdzenia egzemplarza *B.*, lub jakiéjkolwiek miary, do niego należącéj, za pośrednictwem egzemplarza *A.*,

составленъ протоколъ, который слѣдуетъ пріобщить къ дѣламъ, копію же его препроводить въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

§ 2.

Какъ назначенный къ вывѣркѣ и клейменію мѣръ и вѣсовъ чиновникъ, такъ и приглашенный къ тому экспертъ, должны осмотрѣть представленные просителемъ для вывѣрки и оклейменія мѣры и вѣсы и удостовѣриться, такого ли они дѣйствительно рода, какъ это предписано статьями 1, 2, 10, 11, 12, 13, 14 и 15 инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ; относительно же матеріала, изъ коего они выдѣланы, способа отдѣлки ихъ, надписей и фабричныхъ клеймъ, удовлетворяютъ ли они статьямъ 23 до 29 и 31 до 50 включительно инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ.

Такъ какъ, на основаніи 52-й ст. инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ, только мѣры и вѣсы, вполнѣ удовлетворяющіе вышеуказаннымъ правиламъ, могутъ быть приняты къ вывѣркѣ, то признанные несообразными съ этими правилами должны быть возвращены владѣльцу, отъ котораго не слѣдуетъ требовать за признаніе ихъ невѣрными никакого платежа.

§ 3.

Вывѣрка должна производиться чиновникомъ, назначеннымъ для вывѣрки и клейменія, и присутствующимъ при томъ экспертомъ, согласно правиламъ, изложеннымъ ниже подъ номеромъ II.

Вывѣренныя мѣры и гири, кои признаны ими точными, въ предѣлахъ, указанныхъ 22-й ст. инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ, а также мѣры вѣрныя, они должны отдѣлить отъ такихъ мѣръ и гирь, кои, въ тѣхъ же предѣлахъ, оказались невѣрными, а равно и отъ невѣрныхъ вѣсовъ.

Точныя мѣры и гири, а также вѣрные вѣсы, они должны оклеймить, соображаясь въ этомъ отношеніи съ 58-й и 59-й ст.

spisany być winien protokół i w aktach zachowany, a kopia jego Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych przesłana.

§ 2.

Urzędnik do sprawdzania i stemplowania miar i wag przeznaczony, jako też znawca do téj czynności wezwany, powinni przedstawione przez interesanta miary i wagi do sprawdzenia i ostemplowania obejrzeć i przekonać się, czyli te co do swego rodzaju są takie, jakie przepisują artykuły, 1, 2, 10, 11, 12, 13, 14 i 15 instrukcyi o miarach i wagach; a co do materyału z którego są wyrobione, sposobu ich wykonania, napisów i cech fabrycznych, czynią zadość artykułom 23 do 29 i 31 do 50 włącznie Instrukcyi o miarach i wagach.

Ponieważ na zasadzie artykułu 52 Instrukcyi o miarach i wagach, tylko miary i wagi odpowiadające dopiero co wskazanym przepisom, mogą być przyjęte do sprawdzenia; przeto uznane za nieodpowiednie tymże przepisom, powrócone być winny właścicielowi, bez żądania za ich wybrakowanie jakiéjkolwiek bądź opłaty.

§ 3.

Sprawdzenie dopełnić winni: Urzędnik do sprawdzenia i ostemplowania przeznaczony i znawca téj czynności obecny, podług przepisów tu niżéj pod liczbą II podanych.

Sprawdzone miary i gwichty, które za dokładne w granicach artykułu 22 instrukcyi o miarach i wagach uznali, tudzież miary sprawiedliwe, oddzielą od tych miar i gwichtów, które w tychże granicach okazały się nierzetelne, jako też od wag niesprawiedliwych.

Miary i gwichty dokładne, tudzież wagi sprawiedliwe, powinni ostemplować, stosując się pod tym względem do ar-

инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ, и, прежде выдачи ихъ владѣльцу, распорядиться о взиманіи съ него платежа, опредѣленнаго тарифомъ въ 60-й ст. инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ. Мѣры же и гири, признанныя ими неточными, а также невѣрпые вѣсы, должны быть возвращены ими владѣльцу, по предварительномъ распоряженіи о взысканіи съ него платежа, опредѣленнаго въ 3-мъ примѣчаніи къ вышесказанному тарифу.

II. Правила относительно вывѣрки мѣръ и вѣсовъ.

А. *Относительно мѣръ длины.*

§ 4.

Образцовая сажень отрѣзана съ обоихъ концовъ на опредѣленную закономъ длину. Для удостовѣренія съ помощью ея о точности представленной къ вывѣркѣ сажени, образцовая сажень кладется на желѣзную полосу снаряда, служащаго къ вывѣркѣ мѣръ длины, и къ обоимъ концамъ ея наводятся двѣ задвижки изъ желтой мѣди, такъ, чтобы стальные выступы ихъ плотно прилегали къ обоимъ концамъ сажени; тогда слѣдуетъ эти двѣ задвижки прикрѣпить посредствомъ винтовъ и попробовать, не движется ли образцовая сажень въ направленіи своей длины между выступами.

Если сажень эта скользитъ свободно между выступами, тогда отвинчивается одна задвижка, приближается плотно къ концу ея, и послѣ вторичнаго завинченія оной, пробуется опять не движется ли она въ направленіи своей длины; коль скоро уже образцовая сажень сидитъ плотно между выступами, тогда осторожно, чтобы не сдвинуть съ мѣста прикрѣпленныхъ задвижекъ, вынимая эту сажень одновременно съ обоихъ концовъ, слѣдуетъ выдвинуть ее изъ среди этихъ выступовъ и отложить на сторону.

tykułów 58 i 59 Instrukcyi o miarach i wagach, i zarządzić, przed ich wydaniem właścicielowi, ściągnięcie opłaty, taryfą w artykule 60 Instrukcyi o miarach i wagach oznaczonéj. Miary zaś i gwichty, które za nierzetelne uznali, tudzież wagi niesprawidliwe, właścicielowi powrócić powinni, za poprzedniém zarządzeniem ściągnięcia opłaty, w uwadze 3-éj pod powyższą taryfą wskazanéj.

II. Przepisy co do sprawdzania miar i wag.

A. Co do miar długości.

§. 4.

Wzorowy sażeń jest po obu końcach ucięty na prawną długość. W celu przekonania się za pomocą niego o dokładności sażenia do sprawdzenia przedstawionego, kładzie się sażeń wzorowy na sztabie żelaznéj przyrządu, służącego do sprawdzania miar długości, i do obu jego końców naprowadzają się dwie suwki mosiężne tak, ażeby ich wyskoki stalowe szczelnie do końców tego sażenia dotykały; wtedy te dwie suwki przymocować należy za pośrednictwem szrub, i sprobować, czyli sażeń wzorowy w kierunku swéj długości nie porusza się pomiędzy wyskokami.

Jeżeli sażeń ten porusza się pomiędzy wyskokami, to wtedy jedna suwka odszrubowuje się, przysuwa do jego końca, i po jéj napowrót zaszrubowaniu, próbuje się znowu, czyli on w kierunku swéj długości nie porusza się; a skoro już sażeń wzorowy szczelnie jest umieszczony pomiędzy wyskokami, wtedy ostrożnie, ażeby przymocowane suwki nie były ruszone, sażeń ten, wyjąwszy go jednocześnie po obu końcach, wysuwa się z pomiędzy tych wyskoków i na bok odkłada.

Послѣ того слѣдуетъ взять сажень, представленную къ вывѣркѣ и всунуть ее осторожно, чтобы не тронуть задвижекъ, между эти два выступа.

a) если она входитъ плотно между выступовъ, а именно такъ, чтобы, когда ее двигать въ направленіи ея длины, то оставалась бы неподвижною,—въ такомъ случаѣ она совершенно вѣрна;

b) если она входитъ между выступовъ, но не плотно, и тѣмъ самимъ уже движется въ направленіи своей длины, то таковая невѣрность, согласно 21-й ст. инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ, не должна составлять болѣе $1/_{10}$ линіи, если сажень признавать вѣрною; въ противномъ же случаѣ, она должна быть признана невѣрною;

c) если она не можетъ войти между выступы и тѣмъ самимъ длиннѣе образцовой, въ такомъ случаѣ слѣдуетъ отвинтить одну задвижку, какъ это дѣлалось съ образцовою, помѣстить два конца ея между выступами, потомъ, вынувъ ее оттуда, всунуть между этихъ выступовъ образцовую сажень и опредѣлить, составляетъ ли разстояніе между концомъ сажени и концомъ выступа задвижки не болѣе $1/_{10}$ линіи.

Въ такомъ только случаѣ сажень, представленная къ вывѣркѣ, должна считаться вѣрною; въ противномъ же случаѣ, слѣдуетъ ее признать невѣрною.

Для опредѣленія $1/_{10}$ линіи, слѣдуетъ употреблять пластинку изъ желтой мѣди, толщиною въ $1/_{10}$ линіи, и считать сажень вѣрною тогда, когда эта пластинка входитъ плотно, или не входитъ вовсе между выступомъ и концомъ вложенной сажени, невѣрною же тогда, когда пластинка эта, будучи вложена между выступомъ и концомъ сажени, будетъ скользить свободно.

§ 5.

Образцовый аршинъ имѣетъ законную длину, означенную чертами дѣленія на полосѣ изъ желтой мѣди.

Для удостовѣренія, съ помощью его, о точности представленнаго аршина, кладется образцовый аршинъ при желѣзной

Poczém bierze się sażeń do sprawdzenia przedstawiony, i wsuwa się ostrożnie, w celu nieporuszenia suwek, między dwa te wyskoki:

a) jeżeli pomiędzy wyskoki wchodzi szczelnie, to jest tak, że próbując w kierunku swéj długości nie porusza się, wtedy jest ściśle dokładnym;

b) jeżeli pomiędzy te wyskoki wchodzi, ale nie szczelnie, a tém samém porusza się w kierunku swéj długości; to odstąpienie takowe nie powinno więcéj wynosić, stosownie do artykułu 22 instrukcyi o miarach i wagach, jak $^1/_{10}$ linii, jeżeli sażeń ma być za dokładny uważany, w przeciwnym razie powinien być za nierzetelny uznany.

c) Jeżeli nie może wejść pomiędzy wyskoki, a tém samém jest dłuższy od wzorowego, wtedy suwkę jednę trzeba odszrubować i dwa jego końce szczelnie, jak się to z wzorowym robiło, pomiędzy wyskokami umieścić; a dopiero po jego wysunięciu, wsunąć pomiędzy te wyskoki sażeń wzorowy i ocenić, czyli odległość między końcem sażenia i końcem wyskoku suwki nie wynosi więcéj jak $^1/_{10}$ linii.

W takim tylko przypadku sażeń do sprawdzenia przedstaniony, uważany być ma za dokładny, a w przeciwnym razie za nierzetelny uznany być winien.

Dla ocenienia $^1/_{10}$ linii, użyć należy blaszki mosiężnéj na $^1/_{10}$ linii grubéj, i uważać wtedy sażeń za dokładny, jeżeli blaszka ta wchodzi szczelnie, lub nie wchodzi pomiędzy wyskoki i końce sażenia włożonego; a wtedy za nierzetelny, gdy blaszka ta pomiędzy ten wyskok i koniec sażenia włożona, luzem wchodzić będzie.

§ 5.

Arszyn wzorowy ma prawną długość oznaczoną kreskami podziałowemi na sztabie mosiężnéj.

W celu przekonania się za pomocą niego o dokładności arszyna przedstawionego, kładzie się arszyn wzorowy przy

полосѣ снаряда, въ направленіи его длины, и упирается въ ту стѣну, къ которой могутъ быть обращены циркульныя ножки, устроенныя при задвижкахъ. Послѣ того, одна задвижка съ своею циркульною ножкою направляется такимъ образомъ, чтобы конецъ сей послѣдней совершенно совпадалъ съ оконечною чертою аршина, и тогда прикрѣпляется винтомъ; равнымъ образомъ другая задвижка наводится на другую оконечную черту аршина и привинчивается, при чемъ слѣдуетъ наблюдать, чтобы образцовый аршинъ во время этого дѣйствія оставался неподвижнымъ, и поэтому, послѣ привинченія обѣихъ задвижекъ, слѣдуетъ повѣрить еще разъ: точно ли какъ одна, такъ и другая циркульная ножка, совпадаютъ съ оконечными чертами образцоваго аршина; если совпадаютъ, то образцовый аршинъ откладывается въ сторону, если же нѣтъ, то слѣдуетъ навести циркульныя ножки на оконечныя черты дѣленія аршина.

Когда разстояніе между концами циркульной ножки равняется уже разстоянію между двумя стальными выступами задвижекъ, то:

a) если представленный къ вывѣркѣ, и, какъ извѣстно, отрѣзанный съ обоихъ концовъ аршинъ, будучи вложенъ между стальныхъ выступовъ снаряда, входитъ плотно, такъ что его невозможно подвинуть въ направленіи его длины, въ такомъ случаѣ длина сего аршина будетъ равняться въ точности длинѣ образцоваго аршина, и тѣмъ самимъ представленный къ вывѣркѣ аршинъ будетъ вѣренъ;

b) если вывѣряемый аршинъ входитъ между этихъ выступовъ но не плотно, и слѣдовательно можетъ скользить въ направленіи своей длины, то отступленіе это не должно превышать $^1/_{10}$ линіи, если его признавать вѣрнымъ; въ противномъ же случаѣ, онъ долженъ быть признанъ невѣрнымъ;

c) если вывѣряемый аршинъ не можетъ войти между выступовъ, и слѣдовательно онъ длиннѣе образцоваго, тогда слѣдуетъ отвинтить одну задвижку, приладить оба конца этого аршина

sztabie żelaznéj przyrządu, w kierunku jéj długości, i przypiera się do téj ściany, ku któréj nóżki cyrklowe przy suwkach urządzone, obrócone być mogą. Poczém suwka jedna naprowadza się z swą nóżką cyrklową tak, ażeby koniec nóżki cyrklowéj dokładnie przypadał na kreskę końcową arszyna i wtedy przymocowuje się szrubką;—podobnie suwka druga naprowadza się na drugą kreskę końcową arszyna i przyszrubowuje się, uważając na to, ażeby arszyn wzorowy w czasie tego działania nie poruszył się, a tém samém po takowém przyszrubowaniu obudwóch suwek, sprawdzić jeszcze raz należy, czyli tak jedna jako i druga nóżka cyrklowa wpadają ściśle w końcowe kreski wzorowego arszyna; co gdy ma miejsce, wtedy arszyn wzorowy na bok się odkłada, a jeżeli nie, to naprowadzenie nóżek cyrklowych na kreski końcowe arszyna uskutecznić wypada.

Gdy odległość pomiędzy końcami nóżki cyrklowéj, równa już odległości pomiędzy dwoma wyskokami stalowemi suwek, przeto:

a) jeżeli arszyn do sprawdzenia przedstawiony i jak wiadomo po obu końcach ucięty, po jego wsunięciu pomiędzy wyskoki stalowe przyrządu wchodzi szczelnie, tak że w kierunku swéj długości poruszonym być nie może; wtedy długość tego arszyna będzie dokładnie równa długości arszyna wzorowego, a tém samém arszyn do sprawdzenia przedstawiony dokładnym;

b) jeżeli arszyn sprawdzany wchodzi między te wyskoki, ale nieszczelnie, a tém samém poruszanym być może w kierunku swéj długości; to odstąpienie takowe nie powinno przechodzić $^1/_{10}$ linii, jeżeli ma być za dokładny uważany, w przeciwnym razie powinien być za nierzetelny uznany.

c) jeżeli arszyn sprawdzany nie może wejść pomiędzy wyskoki, a tém samém jest dłuższy od wzorowego, wtedy suwkę jedną trzeba odszrubować, dwa końce tego arszyna

плотно между выступами и опять привинтить задвижку, послѣ чего уже приложить образцовый аршинъ къ желѣзной полосѣ и направить его такъ, чтобы конецъ одной циркульной ножки совпадалъ въ точности съ оконечною его чертою, тогда конецъ другой циркульной ножки будетъ переходить за другую оконечную черту образцоваго аршина на столько, на сколько вывѣряемый аршинъ длиннѣе образцоваго.

Невѣрность эта въ длинѣ не должна превышать $^1/_{10}$ линіи, если представленный къ вывѣркѣ аршинъ слѣдуетъ считать точнымъ; въ противномъ же случаѣ, онъ долженъ быть признанъ невѣрнымъ. Опредѣленіе $^1/_{10}$ линіи производится посредствомъ пластинки, способомъ, указаннымъ въ § 4.

§ 6.

Подраздѣленія сажени на аршины и аршина на вершки вывѣряются удобно, посредствомъ приложенія вывѣренной мѣры къ образцовой мѣрѣ, при чемъ обращается вниманіе на то, соотвѣтствуютъ ли подраздѣленія вывѣренной мѣры подраздѣленіямъ образцовой мѣры.

Сажень или аршинъ, на коихъ подраздѣленія не соотвѣтствуютъ подраздѣленіямъ образцовой сажени или аршина, не подлежатъ клейменію, но должны быль возвращены владѣльцу.

§ 7.

Если вывѣряющимъ чиновникомъ, или присутствующимъ экспертомъ, будетъ замѣчено какое нибудь несовершенство въ снарядѣ, возникшее вслѣдствіе его употребленія, какъ напр. расшатаніе задвижекъ, винтовъ, циркульныхъ ножекъ, или притупленіе концовъ ихъ и т. д., то они должны тотчасъ донести о томъ своему начальству, для зависящаго съ его стороны распоряженія о необходимой починкѣ.

szczelnie pomiędzy wyskokami umieścić i suwkę tę napowrót przyszrubować, a dopiero przyłożyć arszyn wzorowy do sztaby żelaznéj i tak go podprowadzić, aby koniec jednéj nóżki cyrklowéj, wpadał dokładnie w końcową jego kreskę, wtedy koniec drugiéj nóżki cyrklowéj przechodzić będzie za drugą kreskę końcową arszyna wzorowego, o tyle, o ile arszyn sprawdzany jest dłuższy od wzorowego.

Przestąpienie to długości nie powinno przechodzić $^1/_{10}$ linii, jeżeli arszyn do sprawdzenia przedstawiony, uważany być ma zą dokładny, w przeciwnym razie za nierzetelny uznany być winien. Ocenienie $^1/_{10}$ linii dopełnia się za pomocą blaszki w sposób pod § 4 wskazany.

§ 6.

Podziały sażenia na arszyny, a arszyna na werszki sprawdzają się łatwo, przez przyłożenie miary sprawdzonej do miary wzorowéj, uważając, czy podziały sprawdzonéj odpowiadają podziałom miary wzorowéj.

Sażeń lub arszyn, na których podziały nie odpowiadają podziałom na wzorowych sażeniu lub arszynie, nie powinny być ostemplowane, ale właścicielowi zwrócone.

§ 7.

Jeżeliby Urzędnik sprawdzający lub znawca obecny, dostrzegli jakąkolwiek niedokładność w przyrządzie, przez jego używanie nastąpić mogącą, jako to: obluzowanie się suwek, szrub, nóżek cyrklowych, lub stępienia ich końców i t. d., wtedy powinni o tém donieść zaraz swéj Władzy, w celu zarządzenia potrzebnéj naprawy.

В. Относительно мѣръ емкости.

§ 8.

Мѣры емкости, какъ ведерныя, такъ и четвериковыя, суть вообще металлическія, и большія только четвериковыя мѣры, какъ-то: четверть, $1/2$ и $1/4$ четверти, четверикъ $1/2$ и $1/4$ четверика, могутъ быть выдѣлываемы изъ дерева, съ металлическими обручами.

Металлическія мѣры вывѣряются посредствомъ воды, деревянныя же—посредствомъ мелкаго, круглаго зерна, напр. проса или горчицы; поэтому здѣсь излагается отдѣльно порядокъ, соблюдаемый при вывѣркѣ металлическихъ и деревянныхъ мѣръ.

О вывѣркѣ металлическихъ мѣръ.

§ 9.

Желая вывѣрить металлическую мѣру, напр. четверикъ, слѣдуетъ поставить образцовый четверикъ на верхнюю доску снаряда, наполнить его водою и уничтожить такъ называемые воздушные пузырьки, могущіе произойти отъ прилипанія воздуха къ внутренней поверхности четверика, во время наливанія его водою,—приводя ихъ въ движеніе посредствомъ проволоки или ударенія деревянною палочкою въ наружную стѣну четверика, верхнюю же пѣну посредствомъ втягиванія ея въ простой ливеръ и выпусканія опять произшедшей отсюда воды въ четверикъ, держа конецъ ливера немножко ниже поверхности воды.

Послѣ того, образцовый четверикъ накрывается стекляною крышкою, при чемъ надобно двигать горизонтально матовою поверхностію крышки по верхнимъ краямъ онаго и, во время сего накрыванія, дополнять четверикъ водою, такъ, чтобы подъ крышкою не осталось ни одного воздушнаго пузыря.

B. Co do miar objętości.

§ 8.

Miary objętości, tak układu wiadra, jako też układu czetwieryka są w ogóle metalowe, a większe tylko miary układu czetwieryka, jako to: czetwiert', 1/2 i 1/4 czetwierti, czetwieryk, 1/2 i 1/4 czetwieryka, mogą być drewniane, obręczami metalowemi okute.

Miary metalowe sprawdzają się za pomocą wody; drewniane zaś za pomocą ziarna drobnego okrągłego, np. prosa, lub gorczycy; a ztąd podaje się tu oddzielnie postępowanie, przy sprawdzaniu miar metalowych i drewnianych.

O sprawdzaniu miar metalowych.

§ 9.

Chcąc sprawdzić miarę metalową np. czetwieryk, ustawia się czetwieryk wzorowy na górnym blacie przyrządu, napełnia się go wodą, i gubi tak zwane perełki powietrzne, które przez przyleganie powietrza do powierzchni wewnętrznéj czetwieryka, utworzyć się mogły w ciągu napełniania wodą, przez poruszanie ich za pomocą drutu, lub uderzenie kijem drewnianym o ścianę zewnętrzną czetwieryka, a pianę wierzchnią przez jéj wciągnienie do lewarka prostego i wypuszczenie napowrót wody, z téj piany pochodzącéj do czetwieryka, trzymając koniec lewarka trochę pod powierzchnią wody.

Poczém przykrywa się czetwieryk wzorowy taflą szklanną, ślizgając ją powierzchnią matową poziomo, po górnym jego brzegu, i dopełnia wodą w czasie tego pokrywania tak, ażeby pod taflą nie było żadnéj bańki powietrznéj.

Наполнивъ уже такимъ образомъ образцовый четверикъ, слѣдуетъ поставить представленный къ вывѣркѣ четверикъ, чисто и хорошо вытертый внутри тряпкою, на нижней доскѣ снаряда, и осторожно перелить въ него воду изъ образцоваго четверика такъ, чтобы не пролить ни одной капли оной.

Для сего слѣдуетъ отодвинуть немножко стеклянную крышку, убавить помощью простаго ливера нѣсколько воды и выпустить оную въ четверикъ находящійся на нижней доскѣ; послѣ сего, погрузивъ короткій рукавъ ливера съ носкомъ въ образцовый четверикъ, перелить изъ него примѣрно половину воды въ четверикъ на нижней доскѣ. Вслѣдъ за симъ вынимается ливеръ съ носкомъ и откладывается въ сторону, рукавами къ верху, для обтечки въ немъ прильнувшей къ стѣнкамъ воды, потомъ съ образцоваго четверика сдвигается стеклянная крышка такъ, чтобы вода обтекла съ ней въ тотъ же четверикъ; помазавъ же саломъ ту часть верхняго края образцоваго четверика, по которой будетъ происходить дальнѣйшее переливаніе, слѣдуетъ приподнять образцовый, съ водою, неполный четверикъ за два его уха, съ верхней доски, и находящуюся въ немъ воду перелить въ четверикъ, стоящій на нижней доскѣ.

Наконецъ, оперевъ нѣсколько наклонно опорожненный образцовый четверикъ, чтобы въ немъ обтекла вода прильнувшая къ внутренней его стѣнѣ, слѣдуетъ уничтожить въ четверикѣ на нижней доскѣ, воздушные пузырьки и верхнюю пѣну, указанными выше способами при наливаніи образцоваго четверика.

Затѣмъ находящійся на нижней доскѣ, наполненный водою четверикъ накрывается стекляною крышкою и при горизонтальномъ движеніи ея матовой поверхности, по верхнимъ его краямъ, дополняется водою, происшедшею отъ обтечки образцоваго четверика и ливера съ носкомъ. Во время этого дополненія, слѣдуетъ соблюсти съ возможною точностію уровень воды въ четверикѣ на нижней доскѣ, посредствомъ деревянныхъ клиньевъ, подбиваемыхъ подъ нижніе его края.

Mając już napełniony czetwieryk wzorowy, ustawia się czetwieryk do sprawdzenia dany, czysto i dobrze wewnątrz ścierką wytarty, na dolnym blacie przyrządu, i przelewa do niego wodę z czetwieryka wzorowego tak ostrożnie, ażeby żadna jéj cząstka uronioną nie była.

W tym celu, odsuwa się trochę tylko taflę szklanną, ujmuje się za pomocą lewarka prostego trochę wody, i tę wypuszcza do czetwieryka na dolnym blacie stojącego; poczém zanurzywszy krótsze ramie lewarka smoczkowego w czetwieryk wzorowy, przelewa się z niego do połowy prawie wodę do czetwieryka na dolnym blacie. Następnie wyjmuje się lewarek smoczkowy i odstawia na bok swemi ramionami do góry obrócony, dla ociekniecia w nim wody do ścian przyległéj, zsuwa się z czetwieryka wzorowego taflę szklanną, i ocieka z niéj wodę do tegoż czetwieryka; a posmarowawszy łojem część tę obręczy górnéj czetwieryka wzorowego, po któréj dalsze przelewanie uskuteczniać się będzie, bierze się czetweryk wzorowy z wodą niepełny za dwa jego ucha, zdejmuje z blatu górnego i wodę w nim znajdującą się przelewa do czetwieryka na dolnym blacie stojącego.

Nakoniec odstawiwszy czetwieryk wzorowy, opierając go trochę pochyło, ażeby w nim woda do ściany jego wewnętrznéj przylegająca ociekła, gubią się w czetwieryku na dolnym blacie perełki powietrzne i piana wierzchnia sposobami, powyżéj przy napełnianiu wzorowego czetwieryka podanemi.

Przykrywa się teraz taflą szklanną czetwieryk, na dolnym blacie będący, wodą napełniony i dopełnia, ślizgając taflę powierzchnią matową poziomo, po górnym jego brzegu, wodą z ocieknienia czetwieryka wzorowego i lewarka smoczkowego powstałą. Przy dopełnianiu tém, trzeba w czetwieryku na dolnym blacie, przy pomocy klinikόw drewnianych, pod dolny jego brzeg wsuwać się mogących, utrzymywać dokładnie poziom wody.

Наполнивъ такимъ образомъ вывѣряемый четверикъ водою, перелитою изъ образцоваго четверика и прикрывъ его стекляною крышкою, слѣдуетъ наблюдать, есть ли подъ этою крышкою одинъ или болѣе воздушныхъ пузырьковъ, или же нѣтъ ни одного, въ каковомъ послѣднемъ случаѣ, небольшое количество воды могло вытечь изъ вывѣряемаго четверика, во время прикрыванія его стекляною крышкою.

Если будутъ замѣчены воздушные пузырьки, въ такомъ случаѣ четверикъ—больше образцоваго.

Для опредѣленія, не превышаетъ ли эта разница, согласно 22-й ст. инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ, двухъ кубическихъ дюймовъ, слѣдуетъ, ударяя деревянною палочкою въ наружную стѣну четверика, приблизить къ себѣ воздушные пузырьки и соединить ихъ въ одинъ, послѣ чего отодвигается немножко стекляная крышка и вбрасывается туда осторожно проволока изъ желтой мѣди вѣсомъ въ 60 золотниковъ, на томъ основаніи, что одинъ кубическій дюймъ желтой мѣди вѣситъ почти 30 золотниковъ. Послѣ чего стекляная крышка задвигается опять, и вытечетъ ли, во время этого движенія, какая нибудь частица воды или нѣтъ, но, если нѣтъ подъ крышкою ни одного воздушнаго пузыря, то вывѣряемый четверикъ слѣдуетъ считать вѣрнымъ; если же въ немъ будетъ находиться еще воздушный пузырь, тогда вывѣряемый четверикъ, какъ больше образцоваго слишкомъ на два кубическіе дюйма, слѣдуетъ признать невѣрнымъ.

Если нѣтъ воздушнаго пузыря, и во время прикрыванія вывѣряемаго четверика стекляною крышею не вытекло изъ него нисколько воды, тогда вывѣряемый четверикъ, какъ равный образцовому, долженъ считаться вѣрнымъ.

Если равномѣрно нѣтъ воздушнаго пузыря, но во время прикрыванія четверика стекляною крышкою, вытекло изъ него немножко воды, то вывѣряемый четверикъ—меньше образцоваго.

Чтобы опредѣлить, не превышаетъ ли эта разница двухъ кубическихъ дюймовъ, слѣдуетъ, отодвинувъ немножко стекля-

Mając tym sposobem czetwieryk sprawdzany, napełniony wodą przelaną z czetwieryka wzorowego i przykryty taflą szklanną, uważa się: czy pod tąż taflą znajduje się bańka powietrzna jedna lub więcéj, albo téż niema żadnéj, a w którym to ostatnim razie i trochę wody z czetwieryka sprawdzanego, w czasie pokrywania go taflą szklanną wypłynąć mogło.

Jeżeli są bańki powietrzne, wtedy czetwieryk jest większy od wzorowego.

Dla dojścia czyli różnica ta, stosownie do artykułu 22 instrukcyi o miarach i wagach, nie przenosi dwóch cali sześciennych, trzeba bańki powietrzne przez uderzenie kijkiem drewnianym o ścianę zewnętrzną czetwieryka do siebie zbliżyć i w jednę połączyć, poczém odsuwa się trochę taflę szklanną i wrzuca ostrożnie drutu mosiężnego 60 zołotników co do wagi, a to na téj zasadzie, że jeden cal sześcienny mosiądzu waży prawie 30 zołotników. Poczém nasuwa się napowrót tafla szklanna, a czy w czasie tego posunięcia wypłynie jaka cząstka wody lub nie, to jeżeli nie będzie żadnéj bańki powietrznéj pod taflą, czetwieryk sprawdzony za dokładny uważany być ma; jeżeli zaś będzie jeszcze bańka powietrzna, wtedy czetwieryk sprawdzany, jako więcéj jak o 2 cale sześcienne od wzorowego większy, za nierzetelny uznany być winien.

Jeżeli nie ma bańki powietrznéj, a w czasie pokrywania czetwieryka sprawdzanego taflą szklanną, nie wypłynęło z niego nic wody, wtedy czetwieryk sprawdzany, jako równy wzorowemu, za dokładny uważany być winien.

Jeżeli podobnie nie ma bańki powietrznéj, ale w czasie pokrywania czetwieryka taflą szklanną, wypłynęło trochę wody, wtedy czetwieryk sprawdzany jest mniejszy od wzorowego.

Dla dojścia, czyli różnica ta nie przenosi dwóch cali sześciennych, trzeba, usunąwszy trochę tafli szklannéj, ubrać

ную крышку, убавить, помощью простаго ливера, нѣсколько воды и перелить ее въ образцовый четверикъ, въ такой мѣрѣ, чтобы, перенося вывѣряемый четверикъ съ нижней доски на верхнюю, по снятіи съ него стекляной крыши и послѣ обтечки ея, не пролилась оттуда ни одна капля воды.

Послѣ того, образцовый четверикъ, не выливая изъ него этого малаго количества воды, слѣдуетъ поставить на нижнюю доску и, бросивъ туда 60 золотниковъ проволоки изъ желтой мѣди, перелить въ него, съ большою осторожностью и вышеуказаннымъ уже способомъ всю воду изъ вывѣряемаго четверика; если же, по прикрытіи образцоваго четверика, наполненнаго водою, перелитою изъ вывѣряемаго четверика, стекляною крышкою, не окажется подъ нею никакого воздушнаго пузыря, не смотря на то, вытекла ли, или нѣтъ, во время сего прикрыванія, какая либо частица воды, то вывѣряемый четверикъ, какъ меньшій образцоваго не болѣе какъ на два кубическіе дюйма, долженъ считаться вѣрнымъ; если же подъ стекляною крышкою найдется воздушный пузырь, тогда вывѣряемый четверикъ, какъ меньшій образцоваго болѣе чѣмъ на два кубическіе дюйма, долженъ быть признанъ невѣрнымъ.

Точно такимъ же образомъ вывѣряются и прочія металлическія мѣры, съ тою только разницею, что повѣрка мѣръ меньше $1/4$ четверика или $1/2$ ведра, можетъ быть производима, на обыкновенномъ, твердо стоящемъ столѣ, или въ ушатѣ, поставленномъ на томъ же столѣ и посредствомъ одного только простаго ливера.

Еслибы въ числѣ хлѣбныхъ мѣръ случились металлическія, больше четверика, то въ вывѣряемую мѣру слѣдуетъ перелить, съ соблюденіемъ всѣхъ вышеизложенныхъ предосторожностей, столько образцовыхъ, наполненныхъ вышесказаннымъ способомъ водою четвериковъ, сколько требуетъ емкость этой мѣры, и повѣрять точность ея совершенно такимъ же образомъ, какъ было указано выше.

При опредѣленіи разницъ, какія могутъ происходить между вывѣряемою и образцовою мѣрою, слѣдуетъ употреблять соот-

za pomocą lewarka prostego trochę wody i przelać ją do wzorowego czetwieryka, i to tyle, ażeby przenosząc czetwieryk sprawdzany z blatu dolnego na górny, po zdjęciu z niego tafli szklannéj i jéj ocieknięciu, żadna cząstka wody nie była z niego uronioną.

Poczém ustawia się czetwieryk wzorowy, nie wylewając z niego téj trochy wody, na blacie dolnym, wrzuca się w niego 60 zołotników drutu mosiężnego, i przelewa do niego z wielką ostrożnością i sposobem już wskazanym, wszystką wodę z czetwieryka sprawdzanego; a jeżeli przykrywszy ten czetwieryk wzorowy napełniony wodą przelaną z czetwieryka sprawdzanego taflą szklanną, nie okaże się pod nią żadna bańka powietrzna, bez względu na to, czyli w czasie tego przykrywania wypłynęła jaka cząstka wody lub nie, wtedy czetwieryk sprawdzany, jako niewięcéj jak o dwa cale sześcienne mniejszy od wzorowego, za dokładny uważany być ma; jeżeli zaś pozostaje pod taflą szklanną bańka powietrzna, wtedy czetwieryk sprawdzany, jako więcéj jak o dwa cale sześcienne mniejszy od wzorowego, za nierzetelny uznany być winien.

Podobnie sprawdzają się i inne miary metalowe z tą tylko różnicą, że manipulacyę tę na mniejszych od $1/4$ czetwieryka lub $1/2$ wiadra, wykonywać można na stole zwyczajnym, mocno stojącym, lub w cebrzyczku na tymże stole postawionym i przy pomocy samego tylko lewarka prostego.

Jeżeliby z miar zbożowych trafiły się metalowe większe od czetwieryka, wtedy trzeba do miary sprawdzanéj, przelać z wszelkiemi powyżéj wskazanemi ostrożnościami, tyle czetwieryków wzorowych, powyżéj wskazanym sposobem napełnionych wodą, ile miara ta ma mieć—i dochodzić jéj dokładności zupełnie tym samym co wyżéj sposobem.

Przy oznaczeniu różnic, jakie pomiędzy miarą sprawdzaną a wzorową zachodzić mogą, należy używać stosownéj ilo-

вѣтственное количество проволоки изъ желтой мѣди, принимая основаніемъ, что 60 золотниковъ этой проволоки соотвѣтствуютъ, согласно 22-й ст., разницѣ, терпимой въ одномъ четверикѣ или въ одномъ ведрѣ. Согласно сему, слѣдуетъ употребить проволоки изъ желтой мѣди при вывѣркѣ:

1/2	четверика	— 30	золотн.	,,	долей
1/4	—	15	—	,,	—
	гарнца	7	—	48	—
1/2	—	3	—	72	—
1/4		1	—	84	—
1/2	ведра	30	—	,,	—
1/4	—	15	—	,,	—
	кружки	3	—	,,	—
1/2	—	1	—	48	—
1/5	—		—	48	—
	чарки		—	24	—
1/2	—		—	12	—

О вывѣркѣ деревянныхъ мѣръ.

§ 10.

Желая вывѣрить деревянную мѣру, напр. четверикъ, надобно поставить образцовый четверикъ изъ желтой мѣди подъ деревяннымъ трехножнымъ столомъ, въ круглой доскѣ котораго находится широкое, также круглое отверстіе, и, вставивъ въ это отверстіе большую воронку изъ цинковой жести, съ отверстіемъ, имѣющимъ $1\frac{1}{2}$ дюйма въ поперечникѣ, сыпать чрезъ эту воронку въ образцовый четверикъ, постоянно съ одной и той же высоты, круглое зерно, горчицу, или хорошо высушенное просо, послѣ чего, отодвинувъ этотъ столъ въ сторону, слѣдуетъ сгребать это зерно гребломъ съ точностью, такъ чтобы образцовый четверикъ совершенно наполнился этимъ зерномъ. Во время сего наполненія, необходимо наблюдать, чтобы, какъ образцовый

ści drutu mosiężnego, biorąc za zasadę, że 60 zołotników drutu tego, odpowiada podług artykułu 22 cierpianéj różnícy na jednym czetwieryku lub na jedném wiadrze. Podług tego użyć należy drutu mosiężnego przy sprawdzaniu:

1/2	czetwieryka	zołotników	30	doléj	„
1/4	—	—	15	—	„
	garnca	—	7	—	48
1/2	—	—	3	—	72
1/4	—	—	1	—	84
1/2	wiadra	—	30	—	„
1/4	—	—	15	—	„
	krużki	—	3	—	„
1/2	—	—	1	—	48
1/5	—	—		—	48
	czarki	—		—	24
1/2	—	—		—	12

O sprawdzaniu miar drewnianych.

§ 10.

Chcąc sprawdzić miarę drewnianą, np. czetwieryk, trzeba czetwieryk mosiężny wzorowy ustawić pod stołkiem drewnianym o trzech nogach, którego blat okrągły, ma obszerny otwór także okrągły, i wstawiwszy w otwór ten wielki lej z blachy cynkowéj, z otworem 1 1/2 cala średnicy mającym, wsypuje się przez ten lej w czetwieryk wzorowy z téj saméj ciągle wysokości ziarno okrągłe gorczyca, lub proso dobrze wysuszone; poczém odstawia się ten stół na bok i ziarno to rozprowadza się strychulcém dokładnie tak, ażeby czetwieryk wzorowy zupełnie tém ziarnem był napełniony. W czasie tego napełniania trzeba uważać, ażeby żadne potrącenie czetwieryka wzorowego lub leja nie miało miejsca. Następnie

четверикъ, такъ и самая воронка, не испытывали ни малѣйшихъ толчковъ. Затѣмъ, ударивъ гребломъ въ образцовый четверикъ, для пониженія въ немъ зерна, слѣдуетъ поставить этотъ четверикъ въ сторонѣ и, помѣстивъ подъ столомъ съ воронкою вывѣряемый четверикъ, пересыпать въ него чрезъ эту воронку, съ точно такой же какъ и прежде высоты, зерно изъ образцоваго четверика, приподнявъ сей послѣдній и держа его за оба его уха; послѣ чего столъ съ воронкою отдвигается въ сторону и пересыпанное изъ образцоваго въ вывѣряемый четверикъ зерно, сгребается гребломъ, при чемъ, какъ это было сказано выше, надобно обращать вниманіе на то, чтобы, при этомъ пересыпаніи, четверикъ и воронка не испытали ни малѣйшаго толчка. Если сгребенное такимъ образомъ зерно наполняетъ совершенно вывѣряемый четверикъ, то четверикъ этотъ слѣдуетъ считать точнымъ.

Если же сгребенное зерно не наполняетъ совершенно вывѣряемаго четверика, и по краямъ его есть еще порожнія мѣста, то слѣдуетъ досыпать въ оныя немного болѣе $1/4$ чарки, или половину получарки зерна, то есть два кубическіе дюйма (ибо получарка имѣетъ почти 4 дюйма) и уравнить гребломъ; если вывѣряемый четверикъ такимъ образомъ совершенно наполнится, или же будетъ сгребено еще незначительное количество зерна, тогда вывѣряемый четверикъ, какъ больше образцоваго не болѣе чѣмъ на два кубическіе дюйма, слѣдуетъ считать вѣрнымъ; если же, по прибавленіи этой $1/4$ чарки зерна, замѣчаются еще при краяхъ вывѣряемаго четверика порожнія мѣста, то четверикъ этотъ, какъ больше образцоваго четверика слишкомъ на 2 кубическіе дюйма, слѣдуетъ признать невѣрнымъ.

Съ другой стороны, если разведенное зерно не только наполняетъ совершенно вывѣряемый четверикъ, но еще, по осторожномъ проведеніи гребла, такъ, чтобы ни одно зерно не было сброшено на землю, образуется на верху вывѣряемаго четверика кучка зерна, то этотъ излишекъ зерна слѣдуетъ снять гребломъ на бумагу и всыпать въ получарку, и, если это количе-

uderzywszy strychulcem o czetwieryk wzorowy, ażeby ziarno się w nim zniżyło, odstawia się czetwieryk ten na bok, a ustawiwszy pod stół z lejem czetwieryk sprawdzany, przesypuje się do niego przez ten lej, z téj saméj co wyżéj wysokości, ziarno z czetwieryka wzorowego, podnosząc go i trzymając za oba jego ucha; poczém stół z lejem odstawia się na bok, i ziarno przesypane z czetwieryka wzorowego do sprawdzanego, rozprowadza się strychulcem, uważając na to, jak wyżéj się powiedziało, ażeby przy tém przysypywaniu, żadne potrącenie czetwieryka i leja nie miało miejsca. Jeżeli tak rozprowadzone ziarno wypełnia czetwieryk sprawdzany zupełnie, wtedy czetwieryk ten za dokładny uważany być ma.

Jeżeli zaś rozprowadzone ziarno nie wypełnia sprawdzanego czetwieryka zupełnie, ale po brzegach jego zostają jeszcze miejsca próżne, wtedy trzeba w nie dosypać trochę więcéj jak $1/4$ czarki, czyli połowę pół czarki ziarna, t. j. 2 cale sześcienne, (gdyż pół czarka ma blisko 4 cale), i strychulcem zrównać; a jeżeli teraz, albo czetwieryk sprawdzany jest zupełnie napełniony, albo strychulec jeszcze nieco zestrychował, wtedy czetwieryk sprawdzany, jako nie więcej jak o 2 cale sześcienne większy od wzorowego, za dokładny uważany być ma; jeżeli zaś po dosypaniu téj $1/4$ czarki ziarna, pozostają przy brzegach czetwieryka sprawdzanego miejsca próżne, wtedy czetwieryk ten, jako więcéj jak o 2 cale sześcienne większy od czetwieryka wzorowego, za nierzetelny uznany być winien.

Jeżeli znowu rozprowadzone ziarno, nie tylko że wypełnia zupełnie czetwieryk sprawdzany, ale nadto, po ostrożném przeprowadzeniu strychulca, tak: ażeby żadne ziarno na ziemię nie było zrzucone, utworzy się na wierzchu czetwieryka sprawdzanego kupka ziarna; wtedy zbywające to ziarno zgarnąć należy strychulcem na papier i wsypać do półczarki,

ство зерна наполнитъ половину получарки, тогда вывѣряемый четверикъ, какъ меньше образцоваго не болѣе чѣмъ двумя кубическими дюймами, слѣдуетъ считать вѣрнымъ.

Если же количество всыпаннаго въ получарку зерна составляетъ болѣе половины получарки, то есть болѣе двухъ кубическихъ дюймовъ, то вывѣряемый четверикъ, какъ меньшій образцоваго болѣе чѣмъ на два кубическіе дюйма, слѣдуетъ признать невѣрнымъ.

Точно такимъ же образомъ вывѣряется $1/_2$ и $1/_4$ четверика, съ тѣмъ однако условіемъ, чтобы количество употребляемаго къ прибавкѣ зерна не превышало $1/_4$ и $1/_8$ чарки, что легко опредѣлить на видъ.

Вывѣряя четверть, $1/_2$ и $1/_4$ четверти, слѣдуетъ наполнить по очереди образцовый четверикъ столько разъ, сколько четвериковъ должна заключать въ себѣ вывѣряемая мѣра, и пересыпать по очереди зерно изъ хлѣбнаго четверика въ вывѣряемую мѣру, съ соблюденіемъ всѣхъ вышеизложенныхъ предосторожностей.

Само собою разумѣется, что ноги стола должны быть такъ высоки и вдѣланы на такомъ широкомъ одна отъ другой разстояніи, чтобы воронка и вывѣряемая мѣра могли быть удобно поставлены подъ столомъ; гребло же должно соотвѣтствовать величинѣ вывѣряемой мѣры.

Что же касается количества прибавляемаго зерна, то оно можетъ составлять для четверти 4 чарки, для $1/_2$ четверти 2 чарки и для $1/_4$ одну чарку.

Примѣчаніе. Опытомъ дознано, что пересыпаніе зерна измѣняетъ его объемъ, и поэтому, прежде чѣмъ приступить къ вывѣркѣ мѣръ, слѣдуетъ предназначенное къ употребленію при вывѣркѣ зерно пересыпать нѣсколько разъ изъ одной посуды въ другую, а потомъ повѣрять по крайней мѣрѣ три раза на образцовомъ четверикѣ, пересыпая оное, съ соблюденіемъ всѣхъ прописанныхъ предосторожностей, наполняетъ ли

a jeżeli ilość ta ziarna napełnia półczarkę do połowy, wtedy czetwieryk sprawdzany, jako nie więcéj jak o 2 cale sześcienne mniejszy od wzorowego, za dokładny uważany być ma.

Jeżeli zaś ta ilość ziarna do półczarki wsypana, czyni więcéj jak połowę półczarki, t. j. więcéj jak dwa cale sześcienne; wtedy czetwieryk sprawdzany, jako więcéj jak o 2 cale sześcienne mniejszy od wzorowego, za nierzetelny uznany być winien.

Podobnie się sprawdzają $1/2$ i $1/4$ czetwieryka, uważając na to, ażeby ilość użytego do dosypywania ziarna, nie wynosiła jak $1/4$ i $1/8$ czarki, a co na oko łatwo ocenić się daje.

Sprawdzając czetwiert, $1/2$ i $1/4$ czetwierti, trzeba napełnić po kolei czetwieryk wzorowy tyle razy, ile czetwieryków sprawdzana miara ma obejmować i przesypywać z kolei ziarno z czetwieryka zbożowego, do miary sprawdzanéj, z temi wszystkiemi ostrożnościami, jakie się wyżéj podały.

Rozumie się samo przez się, iż nogi od stołu powinny być tak wysokie i tak szeroko obsadzone, ażeby pod stół i léj i miara sprawdzana dogodnie się wsunąć dała; strychulec zaś powinien być do wielkości miary sprawdzanéj zastosowany.

Co do ilości dosypanego ziarna, ta wynosić może, dla czetwierti 4 czarki; $1/2$ czetwierti 2 czarki; a dla $1/4$ 1 czarkę.

Uwaga. Wiadomo jest z doświadczenia, iż przez przesypywanie ziarna, objętość jego zmienia się, i dla tego też trzeba kilka razy ziarno, do sprawdzania użyć się mające, przed rozpoczęciem sprawdzania miar, z jednego naczynia do drugiego przesypywać, a potém na czetwieryku wzorowym sprawdzać, przynajmniéj trzy razy, czyli tą sama ilość ziarna, przesypując toż z wszystkiemi podanemi ostrożnościami, wypełnia za każdym

то же самое количество зерна, каждый разъ, образцовый четверикъ; если нѣтъ, то пересыпаніе это, для лучшаго высушенія и провѣянія зерна, слѣдуетъ повторить еще разъ.

C. *Относительно вѣсовъ и гирь.*

§ 11.

Каждые вѣсы должны быть вывѣрены относительно коромысла, чашекъ и своей чувствительности.

Для сего, повѣсивъ коромысло на крюкѣ, слѣдуетъ наблюдать, соотвѣтствуетъ ли съ точностью стрѣлка, по успокоеніи колебаній, неподвижному указателю, и тѣмъ самимъ приходитъ ли коромысло въ горизонтальномъ своемъ положеніи въ равновѣсіе.

Послѣ того провѣшиваются чашки и дѣлается наблюденіе, приходитъ ли коромысло съ чашками также въ равновѣсіе, и если приходитъ, то, перемѣнивъ чашки, то есть повѣсивъ правую на лѣвомъ, а лѣвую на правомъ концѣ, слѣдуетъ наблюдать, не нарушится ли и тогда равновѣстіе.

Далѣе слѣдуетъ положить на одну чашу гирю, соотвѣтствующую самой большей тяжести, какая должна взвѣшиваться на этихъ вѣсахъ, въ случаѣ же если вѣсы устроены для тяжестей больше пяти пудовъ—пятипудовую гирю, и гири эти слѣдуетъ привести въ равновѣсіе, положивъ какія нибудь тяжести на другую чашку, послѣ чего гири первой чашки слѣдуетъ перемѣнить па тяжести другой и наблюдать не нарушится ли отъ этого равновѣсіе. Наконецъ, если равновѣсіе нарушается по прибавленіи къ этому самому большему отягощенію:

48 долей на пятипудовую гирю
8 — однопудовую —
и 1 — однофунтовую —

razem czetwieryk wzorowy; jeżeli nie, to przesypywanie to, dla lepszego wysuszenia i przewiania ziarna, powtórzyć jeszcze wypada.

C. *Co do wag i gwichtów.*

§ 11.

Waga każda powinna być sprawdzona co do swéj belki, talerzy i co do swéj czułości.

W tym téż celu belka powinna być na haku zawieszona, i uważać należy, czyli strzałka, po uspokojeniu się wahań, odpowiada ściśle skazówce stałéj, a tém samém, czyli belka w położeniu swém poziomém układa się do równowagi.

Po czém nakładają się talerze, i uważa się: czyli belka z talerzami układa się także do równowagi, a jeżeli to ma miejsce, to przemierzywszy talerze, t. j. zawiesiwszy prawy na lewém ramieniu, a lewy na prawém, uważa się nadto: czyli jeszcze i teraz równowaga utrzymuje się.

Następnie położyć należy na jednym talerzu gwicht odpowiadający największemu ciężarowi, jaki na téj wadze ma być ważony; a na przypadek wagi większéj od pięciopudowéj, gwicht pięciopudowy, i gwichty te ciężarami jakiemikolwiek, na drugi talerz włożonemi, zrównoważyć, poczém gwichty pierwszego talerza zmienić potrzeba z ciężarami drugiego, i uważać: czyli jeszcze i teraz równowaga następuje. Nakoniec, jeżeli równowaga się psuje za dołożeniem do tego największego obciążenia:

48 dolej na gwichcie 5-pudowym
8 — — 1 —
a 1 — — 1-funtowym,

тогда вѣсы эти слѣдуетъ считать хорошими, соотвѣтственными, чувствительными и вѣрными.

Если же представленные вѣсы не удовлетворяютъ которому либо изъ вышеозначенныхъ вывѣркѣ, условій, въ такомъ случаѣ они должны быть признаны невѣрными.

Гири надлежитъ вывѣрять способомъ, обыкновенно называемымъ тарованіемъ, которое должно производиться слѣдующимъ образомъ:

Образцовая гиря, вѣсъ коей соотвѣтствуетъ гирѣ представленной къ вывѣркѣ, кладется на одну чашку соотвѣтственныхъ вѣсовъ, которые, посредствомъ положенныхъ на другую чашку оныхъ какихъ либо тяжестей и постепенной прибавки дроби, приводятся въ точное равновѣсіе, что легко узнать по тому, когда стрѣлка, по успокоеніи колебаній, станетъ на одну перпендикулярную линію съ неподвижнымъ указателемъ. Послѣ того, придерживая чашку съ тяжестями, если гири малыя, подкладывая же что нибудь соотвѣтсвенное подъ ту же чашку, если гири большія, должно снять съ чашки образцовую гирю и положить на ея мѣсто гирю подлежащую вывѣркѣ; если и тогда приведенные въ колебаніе вѣсы придутъ въ точное равновѣсіе, то представленная гиря совершенно вѣрна; если же нѣтъ, то на ту сторону, которая легче, прибавляются долевыя гирьки, пока вѣсы не придутъ въ равновѣсіе, и если число долей не превышаетъ предѣловъ, указанныхъ 22-ю ст. инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ, то гирю эту слѣдуетъ считать вѣрною; въ противномъ же случаѣ, она должна быть признана невѣрною.

Примѣчаніе 1. Для повѣрки 4 и 5-пудовыхъ гирь должны быть употребляемы большіе прежніе вѣсы, находящіеся почти въ каждомъ управленіи; для гирь отъ одного фунта до двухъ пудовъ вѣса—большіе вѣсы, находящіеся при экземрлярѣ *B* образцовыхъ мѣръ и вѣсовъ; къ гирямъ же отъ одной доли до 48 золотниковъ включительно—малые вѣсы, принадлежащіе къ тому же экземпляру.

Примѣчаніе 2. Чиновникъ, производящій вывѣрку, долженъ часто удостовѣряться въ совершенствѣ, а въ осо-

wtedy wagę tę uważać należy za dobrą, odpowiednią, czułą i sprawiedliwą.

Jeżeliby zaś przedstawiona waga czemukolwiek bądź w powyższém sprawdzaniu nie czyniła zadość, wtedy uznaną być powinna za niesprawiedliwą.

Gwichty sprawdzane być mają sposobem, zwykle przez tarowanie zwanym, które uskuteczniać się powinno w sposób następujący:

Gwicht wzorowy odpowiedniego ciężaru gwichtowi do sprawdzenia przedstawionemu, kładzie się na jednym talerzu odpowiedniéj wagi, która, przez włożenie na jéj talerz drugi, jakichkolwiek bądź ciężarów, i dosypywanie w końcu śrutu drobnego, przyprowadza się do ścisłéj równowagi, co poznaje się po tém, kiedy strzałka oscylująca, po uspokojeniu się wahań, stanie na jednéj linii pionowéj z wskazówką stałą. Po czém przytrzymując talerz z ciężarami przy gwichtach mniéjszych, a podkładając coś stosownego pod tenże talerz gdy gwichty są większe, zdejmuje się gwicht wzorowy z talerza, i kładzie na jego miejsce gwicht sprawdzić się mający; jeżeli teraz waga oscylacyi poddana, ułoży się do ścisłéj równowagi, to gwicht przedstawiony jest ściśle dokładny; jeżeli zaś nie, to po téj stronie, która jest lżejszą, dokładają się gwichciki dolijowe, aż do zrównoważenia wagi; a jeżeli liczba dolej nie przechodzi granic, artykułem 22 instrukcyi o miarach i wagach wskazanych, to gwicht ten powinien być uważany za dokładny; w przeciwnym zaś razie, za nierzetelny uznany być winien.

Uwaga 1. Do gwichtów 4 i 5 pudowych, używana ma być waga wielka dawna, w każdym prawie Urzędzie znajdująca się. Do gwichtów od jednofuntowego do dwupudowego, waga większa, znajdująca się przy egzemplarzu *B.* miar i wag wzorowych. A do gwichtów od 1 doli do 48 zołotników włącznie, waga mała, do tegoż egzemplarza należąca.

Uwaga 2. Sprawdzający Urzędnik powinien się często o dobroci, a głównie o czułości używanéj do sprawdzania wagi

бенности въ чувствительности вѣсовъ, употребляемыхъ при вывѣркѣ, и, въ случаѣ замѣченной имъ какой нибудь неточности, донести о томъ своему начальству, для зависящаго распоряженія о надлежащей починкѣ.

Варшава, 28 Іюня (10 Іюля) 1850 года.

И. д. Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Бруевичъ.*

Приложеніе 2-ое къ N. 8.

Инструкція о мѣрахъ и вѣсахъ.

По указу Его Величества
НИКОЛАЯ I,
Императора Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства Польскаго.

Для опредѣленія подробныхъ правилъ, сообразно коимъ должно быть приведено въ исполненіе постановленіе 2 (14) Марта 1848 года, основанное на Высочайшемъ указѣ, 20 Января (1 Февраля) того же года состоявшемся, о введеніи въ Царствѣ Польскомъ россійскихъ мѣръ и вѣсовъ,—по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ

przekonywać, i w przypadku dostrzeżenia jakiéjkolwiek niedokładności, donieść o tém swéj Władzy, dla zarządzenia potrzebnéj naprawy.

Warszawa, d. 28 Czerwca (10 Lipca) 1850 r.

p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego,

Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Brujewicz.*

Anneks 2-gi do Nr. 8.

Instrukcya o miarach i wagach.

W Imieniu Najjaśniejszego
MIKOŁAJA I,
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc, etc, etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Pragnąc oznaczyć szczegółowe prawidła, podług których ma być uskutecznione postanowienie jéj z d. 2 (14) Marca 1848 r., oparte na Najwyższym Ukazie z d. 20 Stycznia (1 Lutego) t. r., względem zaprowadzenia w Królestwie miar i wag rossyjskich, na przełożenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, instrukcyę, w skutek artykułu

7-go wyż cytowanego postanowienia, przez tęż Kommissę Rządową, ułożoną, i do potwierdzenia Rady Administracyjnéj podaną, Rada zatwierdza w następujących słowach:

Instrukcya o miarach i wagach obejmuje:

I. O rodzajach miar i wag i ich przeznaczeniu.

II. O wyrabianiu miar i wag.

III. O sprawdzaniu i stemplowaniu miar i wag.

IV. O obowiązku posiadania miar i wag, tudzież o rewizyi miar i wąg w używaniu będących.

V. O stosunkach miar i wag rossyjskich do miar i wag polskich i nawzajem.

VI. O załatwianiu wątpliwości i różnych kwestyj, miar i wag dotyczących.

I. O rodzajach miar i wag i ich przeznaczeniu.

Artykuł 1.

Do wymierzania długości w handlu, używane będą: sażeń i arszyn, z podziałami następującemi:

Sażeń	Arszyny	Werszki
1	3	48
	1	16

Artykuł 2.

Do wymierzania długości w miernictwie i czynnościach technicznych, używane będą: sażeń i stopa, z podziałami następującemi:

утверждаетъ составленную ею, согласно 7-й статьѣ вышеприведеннаго постановленія, инструкцію.

Инструкція эта заключаетъ въ себѣ слѣдующія правила:

I. О родѣ мѣръ и вѣсовъ, и ихъ назначеніи.

II. О выдѣлкѣ мѣръ и вѣсовъ.

III. О вывѣркѣ и клейменіи мѣръ и вѣсовъ.

IV. О обязанности имѣть мѣры и вѣсы, равно о повѣркѣ мѣръ и вѣсовъ, въ употребленіи находящихся.

V. Объ отношеніяхъ мѣръ и вѣсовъ россійскихъ къ мѣрамъ и вѣсамъ польскимъ, и обратно.

VI. О разрѣшеніи недоумѣній и вопросовъ, могущихъ встрѣтиться на счетъ мѣръ и вѣсовъ.

I. О родѣ мѣръ и вѣсовъ, и ихъ назначеніи.

Статья 1.

Для измѣренія длины въ торговлѣ, употребляются сажень и аршинъ, съ слѣдующими подраздѣленіями:

Сажень	Аршины	Вершки
1	3	48
	1	16

Статья 2.

Для измѣренія длины въ дѣлахъ межевыхъ и техническихъ, употребляются сажень и футъ, съ слѣдующими подраздѣленіями:

Сажень	Футы	Дюймы	Линіи
1	7	84	840
	1	12	120
		1	10

Статья 3.

Для опредѣленія длины дороги, служитъ мѣрою верста, заключающая въ себѣ 500 саженей.

Статья 4.

Мѣрою поверхности полагается квадратная сажень, съ слѣдующими подраздѣленіями:

Сажень квадратная	Футы квадратные	Дюймы квадратные	Линіи квадратныя
1	49	7,056	705,600
	1	144	14,400
		1	100

Sażeń	Stopy	Cale	Linije
1	7	84	840
	1	12	120
		1	10

Artykuł 3.

Do oznaczenia długości drogi, służyć ma za miarę wersta. Jedna wersta zawiera sażeni 500.

Artykuł 4.

Za miarę powierzchni, uważany być ma sażeń kwadratowy, z podziałem następującym:

Sażeń kwadratowy	Stopy kwadratowe	Cale kwadratowe	Linije kwadratowe
1	49	7,056	705,600
	1	144	14,400
		1	100

Статья 5.

Пространство земли измѣряется на десятины.

Одна десятина заключаетъ въ себѣ 2,400 квадратныхъ саженей, то есть: 80 въ длину, а 30 въ ширину.

Сттаья 6.

Для опредѣленія обширности края служитъ квадратная верста.

Квадратная верста заключаетъ въ себѣ 250,000 квадратныхъ саженей.

Статья 7.

При межеваніи и вообще при измѣреніи земель, измѣренныя пространства на планахъ и въ межевыхъ регистрахъ должны быть обозначаемы, кромѣ россійскихъ, и на мѣстныя мѣры, бывшія доселѣ въ употребленіи, — такъ какъ это необходимо при разрѣшеніи могущихъ возникнуть споровъ. Посему на межевыхъ планахъ, кромѣ россійскаго масштаба, надлежитъ обозначать масштабъ и на мѣры мѣстныя, а въ межевыхъ регистрахъ обширности измѣренныхъ пространствъ обозначать на россійскія и мѣстныя мѣры.

Статья 8.

Мѣрою объема для твердыхъ тѣлъ полагается кубическая сажень, съ слѣдующими подраздѣленіями:

Artykuł 5.

Powierzchnie wszelkie gruntów, będą obliczane na diesiatiny.

Jedna diesiatina zawiera 2,400 sażeni kwadratowych, to jest 80 sażeni na długość, a 30 na szerokość.

Artykuł 6.

Miarą powierzchni, do oznaczenia rozległości kraju, jest wersta kwadratowa.

Kwadratowa wersta zawiera 250,000 sażeni kwadratowych.

Artykuł 7.

Przy rozgraniczeniach i w ogólności przy pomiarach gruntów, przestrzenie wymierzone, winny być na planach i w rejestrach pomiarowych, obok miar rossyjskich, oznaczane zarazem i na miary miejscowe, dotąd używane, jako konieczne do rozstrzygania zachodzić mogących sporów; przeto na takich planach mierniczych, obok podziałki rossyjskiéj, zamieszczoną być winna podziałka na miarę miejscową, a w pomiarowych rejestrach, rozległości pomierzonych powierzchni, podawane w miarach rossyjskich i miejscowych.

Artykuł. 8.

Za miarę bryłowatości do ciał stałych, uważany być ma sażeń sześcienny, z podziałem następującym:

Сажень кубическая	Футы кубическіе	Дюймы кубическіе	Линіи кубическія
1	343	592,704	592,703,000
	1	1,728	1,728,000
		1	1,000

Статья 9.

Лѣсъ и лѣсныя издѣлія, назначенныя въ отпускную торговлю за границу, могутъ быть приготовляемы на иностранныя мѣры, въ торговлѣ сего рода употребляемыя.

Статья 10.

Мѣрою емкости для тѣлъ сыпучихъ полагаются четверть и четверикъ, съ слѣдующими подраздѣленіями:

Четверть	Четверики	Гарнцы	Россійскіе кубич. дюймы	
			цѣлые	десятичные
1	8	64	12,809	7,600
	1	8	1,601	2,200
		1	200	1,525

Sażeń sześcienny	Stopy sześcienne	Cale sześcienne	Linie sześcienne
1	343	592,704	592,704,000
	1	1,728	1,728,000
		1	1,000

Artykuł 9.

Drzewo i inne wyroby leśne, do handlu za granicę przeznaczone, przyspasabiane być mogą na miary zagraniczne, w tymże handlu używane.

Artykuł 10.

Za miarę objętości do ciał sypkich, używane być mają czetwiet' i czetweryk, z podziałami następującemi:

Czetwiert'	Czetwieryki	Garnce	Rossyjskie cale sześcienne	
			całe	części dziesiętne
1	8	64	12,809	7,600
	1	8	1,601	2,200
		1	200	1,525

Для удобства въ торговлѣ, дозволяется, сверхъ того, употреблять мѣры четырехъ и двухъ-четвериковыя, или полу и четверть-четверти, а равно полу-четверики и четверть-четверики полу и четверть-гарнцы. Посему комплектъ таковыхъ мѣръ есть слѣдующій:

Четверти	1/2 четверти, или 4 четверика	1/4 четверти, или 2 четверика	Четверики	1/2 четверика	1/4 четверика	Гарнцы	1/2 гарнцы	1/4 гарнцы	Россійскіе куб. дюймы	
									цѣлые	десятич.
1	2	4	8	16	32	64	128	256	12,809	7,600
	1	2	4	8	16	32	64	128	6.404	8,800
		1	2	4	8	16	32	64	3,202	4,400
			1	2	4	8	16	32	1,601	2,200
				1	2	4	8	16	800	6,100
					1	2	4	8	400	3,050
						1	2	4	200	1,525
							1	2	100	0,762
								1	50	0,381

Мѣры эти называются хлѣбными и употребляются исключительно при продажѣ всякаго рода хлѣба въ зернѣ.

Dla dogodności w handlu, dozwala się nadto używać miary pół i ćwierć czetwierti, czyli cztery i dwa czetwieryki, tudzież pół i ćwierć czetwieryka, pół i ćwierć garnca; komplet tych miar jest następujący:

Czetwiert	$^1/_2$ Czetwierti czyli 4 czetwieryki	$^1/_4$ Czetwierti czyli 2 czetwieryki	Czetwieryki	$^1/_2$ Czetwieryki	$^1/_4$ Czetwieryki	Garnce	$^1/_2$ Garnce	$^1/_4$ Garnce	Rossyjskie cale sześcienne	
									całe	części dziesiętne
1	2	4	8	16	32	64	128	256	12,809	7,600
	1	2	4	8	16	32	64	128	6,404	8,800
		1	2	4	8	16	32	64	3,202	4,400
			1	2	4	8	16	32	1,601	2,200
				1	2	4	8	16	800	6,100
					1	2	4	8	400	3,050
						1	2	4	200	1,525
							1	2	100	0,762
								1	50	0,381

Miary powyższe zowią się zbożowe, używać ich należy wyłącznie tylko do mierzenia wszelkiego zboża w ziarnie.

Статья 11.

Мѣрою емкости для тѣлъ жидкихъ полагается ведро, съ слѣдующими подраздѣленіями:

Ведро	Кружка, или 1/10 ведра	Чарка, или 1/100 ведра	Россійск. куб. дюймы	
			цѣлые	десятичные
1	10	100	750	5,700
	1	10	75	0,570
		1	7	5,057

Примѣчаніе 1. Ведромъ, съ его подраздѣленіями, мѣряются всѣ жидкости и вывѣряется посуда, для продажи питей употребляемая.

Примѣчаніе 2. Для продажи питей внутренняго произведенія дозволяется, сверхъ того, употреблять: половину и четверть ведра, половину и пятую часть кружки, и полъ-чарки. Полный комплектъ этихъ мѣръ есть слѣдующій:

Artykuł 11.

Za miarę objętości do ciał płynnych, używane być ma wiadro, z podziałem następującym:

Wiadro	Kružka czyli $^1/_{10}$ wiadra	Czarka czyli $^1/_{100}$ wiadra	Rossyjskie cale sześcienne	
			całe	części dziesiętne
1	10	100	750	5,700
	1	10	75	0,570
		1	7	5,057

Uwaga 1. Na miarę wiadra i jego podziału, mierzyć należy wszystkie płyny i wymierzać naczynia, do sprzedaży płynów potrzebne.

Uwaga 2. Do sprzedaży trunków krajowych, wolno prócz tego używać: pół i ćwierć wiadra, pół i piątą część kružki i pół czarki. Zbiór zupełny tych miar jest następujący:

Ведро	$^1/_2$ ведра	$^1/_4$ ведра	Кружка, или $^1/_{10}$ ведра	$^1/_2$ кружки, или $^1/_{20}$ ведра	$^1/_5$ кружки, или $^1/_{50}$ ведра	Чарка, или $^1/_{100}$ ведра	$^1/_2$ чарки, или $^1/_{200}$ ведра.	Россійскіе кубич. дюймы.	
								цѣлые	десятич.
1	2	4	10	20	50	100	200	750,	57,000
	1	2	5	10	25	50	100	375,	28,500
		1	$2^1/_2$	5	$12^1/_2$	25	50	187,	64,250
			1	2	5	10	20	75,	0,5700
				1	$2^1/_2$	5	10	37,	52,850
					1	2	4	15,	0,1140
						1	2	7,	50,570
							1	3,	75,285

Примѣчаніе 3. Употребленіе получарки при продажѣ питей пріостановлено по 1851 годъ.

Статья 12.

Мѣрою тяжести полагается пудъ и фунтъ, съ слѣдующими подраздѣленіями:

Wiadro	$1/2$ Wiadra	$1/4$ Wiadra	Kružka czyli $1/10$ wiadra	$1/2$ Kružki czyli $1/20$ wiadra	$1/5$ Kružki czyli $1/50$ wiadra	Czarka czyli $1/100$ wiadra	$1/2$ Czarki czyli $1/200$ wiadra	Rossyjskie cale sześcienne	
								całe	części dziesiętne
1	2	4	10	20	50	100	200	750,	57,000
	1	2	5	10	25	50	100	375,	28,500
		1	$2^1/_2$	5	$12^1/_2$	25	50	187,	64,250
			1	2	5	10	20	75,	0,5700
				1	$2^1/_2$	5	10	37,	52,850
					1	2	4	15,	01,140
						1	2	7,	50,570
							1	3,	75,285

Uwaga 3. Używanie pół czarki do sprzedaży trunków wstrzymane jest do roku 1851.

Artykuł 12.

Do ważenia ciężarów, używany być ma pud i funt, z następującemi podziałami:

Пудъ	Фунты	Золотники	Доли
1	40	3,840	368,640
	1	96	9,216
		1	96

Примѣчаніе 1. Для облегченія въ торговлѣ при привѣшиваніи на пуды и фунты, дозволяется употреблять слѣдующія гири:

5-ти 4-хъ 2-хъ 1 пудовыя.
20-ти 10-ти 5-ти 3-хъ 2-хъ 1 фунтовыя.
48-ми 24-хъ 12-ти 6-ти 3-хъ 2-хъ 1 золотниковыя.
48-ми 24-хъ 12-ти 6-ти 3-хъ 2-хъ 1 долевыя.

Примѣчаніе 2. Фунтъ можетъ быть цѣльный, или складной изъ подраздѣленій на золотники.

Примѣчаніе 3. На пуды и фунты продаются:

a) всякаго рода сухія издѣлія изъ зерноваго хлѣба, какъ-то: мука, крупа, солодъ и всякій молотый или толченый хлѣбъ;

b) всѣ продовольственные припасы, а равно плоды и огородные овощи;

c) всякія тѣла въ глыбахъ, отломкахъ, или сыпучія;

d) золото, серебро и всякіе другіе металлы, какъ въ издѣліяхъ, такъ и невыдѣланные.

Примѣчаніе 4. Изъ правила, изложеннаго въ 3-мъ примѣчаніи къ настоящей статьѣ, изъемлются:

a) продовольственные припасы, а также плоды и огородные овощи, продаваемые по счету;

Pud	Funty	Złotniki	Dole
1	40	3,840	368,640
	1	96	9,216
		1	96

Uwaga 1. Dla dogodności w handlu, przy ważeniu na pudy i funty dozwolone są następujące gwichty:

5, 4, 2, 1, pudowe.
20, 10, 5, 3, 2, 1, funtowe.
48, 24, 12, 6, 3, 2, 1, złotnikowe.
48, 24, 12, 6, 3, 2, 1, dolowe.

Uwaga 2. Funt może być całkowity albo składany z podziałów złotnikowych.

Uwaga 3. Na wagę puda i funta sprzedawane będą:

a) wszelkie suche wyroby z ziarna zbożowego, jako to: mąka, krupy, słód i tym podobne mielone lub tłuczone ziarno;

b) wszelkie przedmioty żywności, oraz owoce i jarzyny;

c) wszelkie ciała w bryłach nieforemnych, w okruchach lub sypkie;

d) złoto, srebro i wszelkie inne metale, tak w wyrobach jak niewyrobione.

Uwaga 4. Z pod przepisów tego artykułu uwagi 3 są wyjęte:

a) przedmioty żywności, oraz owoce i jarzyny sprzedawane po cenie za sztukę;

b) металлическія издѣлія, также по счету продаваемыя;

c) песокъ, какъ строительный матеріалъ.

Примѣчаніе 5. Для опредѣленія вѣса драгоцѣнныхъ камней употребляется доля, съ подраздѣленіями на меньшія тяжести, какъ-то: на $1/2$, $1/4$, $1/8$, $1/16$, $1/32$ доли.

Статья 13.

Аптекарскій фунтъ равняется 8,064-мъ долямъ, или $7/8$ частямъ вышеозначеннаго обыкновеннаго фунта.

Подраздѣленія онаго суть слѣдующія:

Фунтъ	Унціи	Драхмы	Скрупулы	Граны	Доли обыкновеннаго фунта
1	12	96	288	5,760	8,064
	1	8	24	480	672
		1	3	60	84
			1	20	28
				1	$1\frac{4}{10}$

Примѣчаніе. Аптекарскій фунтъ можетъ быть цѣльный, или складной изъ подраздѣленій, для онаго опредѣленныхъ.

b) wyroby metalowe, po cenie za sztukę sprzedawane;
c) piasek, jako materyał budowlany.

Uwaga 5. Do ważenia kamieni drogich, używaną być ma dola, podzielona na ciężarki drobniejsze, a mianowicie: $^1/_2$, $^1/_4$, $^1/_8$, $^1/_{16}$ i $^1/_{32}$ doli.

Artykuł 13.

Funt aptekarski równy 8,064 dolom, czyli $^7/_8$ funta zwyczajnego powyżéj wskazanego, dzieli się jak następuje:

Funt	Uncje	Drachmy	Skrupuły	Grany	Dole zwyczajnego funta
1	12	96	288	5,760	8,064
	1	8	24	480	672
		1	3	60	84
			1	20	28
				1	$1^4/_{10}$

Uwaga. Aptekarski funt może być całkowity lub składany, z podziałów dla tegoż funta przepisanych.

Статья 14.

Вѣсы для привѣшиванія товаровъ состоятъ обыкновенно изъ вѣсоваго коромысла съ чашками.

Они суть двухъ родовъ:

1. Вѣсы торговыя троякой величины:
большія, поднимающія болѣе 5-ти пудовъ,
среднія, поднимающія отъ 5-ти до 1-го пуда;
малыя, поднимающія отъ 1-го пуда до 1-го фунта.
2. Вѣсы, употребляемыя золотыхъ дѣлъ мастерами и ювелирами, четырехъ родовъ:
самыя большія, поднимающія отъ 2-хъ до 1-го пуда;
большія, поднимающія отъ 20-ти до 8-ми фунтовъ;
среднія, поднимающія отъ 8-ми до 1-го фунта;
малыя, поднимающія отъ 1-го фунта до самаго меньшаго подраздѣленія.

Статья 15.

Торгующимъ дозволяется употреблять вѣсы и особаго устройства, лишь бы они были прочны, оклеймены и всегда вѣрны.

Статья 16.

Употребленіе безмѣна совершенно запрещается.

II. О выдѣлкѣ мѣръ и вѣсовъ.

а) *Общія правила.*

Статья 17.

За основаніе мѣры длины, а равно образующихся изъ оной мѣръ поверхности и объема принимается сажень, равняющаяся дли-

Artykuł 14.

Wagi do ważenia towarów, są w powszechności o dwuramiennéj belce z szalami.

Gatunki wag są dwojakie:

1. Wagi handlowe, trojakiéj wielkości:
   wielkie, unoszące więcéj nad 5 pudów,
   średnie, unoszące od 5 pudów do 1 puda,
   małe, unoszące od 1 puda do 1 funta.
2. Wagi złotnicze i jubilerskie, co do wielkości czworakie:
   największe, unoszące od 2 pudów do 1 puda,
   wielkie, unoszące od 20 funtów do 8 funtów,
   średnie, unoszące od 8 funtów do 1 funta.
   małe, unoszące od 1 funta do najmniejszego podziału.

Artykuł 15.

Handlującym dozwala się używać wag szczególnego urządzenia, pod warunkami wszakże, aby były mocne, ostemplowane i zawsze rzetelne.

Artykuł 16.

Używanie przezmianu, zupełnie zabrania się.

II. O wyrabianiu miar i wag.

a) *Zasady ogólne.*

Artykuł 17.

Zasadą miar długości, jako też z nich tworzących się miar powierzchni i objętości, jest sażeń, wyrównywający dłu-

ною платиновой сажени, хранящейся въ С. Петербургской крѣпости.

Статья 18.

Основаніемъ мѣры емкости для сыпучихъ тѣлъ служитъ четверикъ, который, въ безвоздушномъ пространствѣ, при температурѣ $13^1/_3{}^0$ Реомюра, долженъ заключать въ себѣ перегнанной воды 64 фунта, т. е. $1601,^{22}$ кубическихъ дюймовъ, или 63 фунта, 89 золотниковъ, 35 доль, когда привѣшиваніе производится въ сухомъ воздухѣ при давленіи 30 россійскихъ дюймовъ гирями изъ мѣди, коей сравнительная тяжесть равняется осьми.

Статья 19.

Основаніемъ мѣръ емкости для жидкихъ тѣлъ служитъ ведро, заключающее въ себѣ, въ безвоздушномъ пространствѣ, при температурѣ $13^1/_3{}^0$ Реомюра, перегнанной воды 30 фунтовъ, т. е. $750,^{57}$ кубическихъ дюймовъ, или 29 фунтовъ, 92 золотника, $85^4/_{10}$ доль, когда привѣшиваніе производится въ сухомъ воздухѣ, при давленіи 30 россійскихъ дюймовъ, гирями изъ мѣди, коей сравнительная тяжесть равняется осьми.

Статья 20.

Основаніемъ мѣры тяжести, или вѣса служитъ фунтъ, заключающій въ себѣ 9,216 долей, и устроенный на томъ основаніи, что россійскій кубическій дюймъ перегнанной воды, въ безвоздушномъ пространствѣ, при температурѣ $13^1/_3{}^0$ Реомюра, вѣситъ 368^{361} доль, или что фунтъ таковой воды заключаетъ въ себѣ $25,^{019}$ кубическихъ дюймовъ.

gości złożonego sażenia platynowego w twierdzy St. Petersburgskiéj.

Artykuł 18.

Zasadą miar objętości do ciał sypkich, jest czetwieryk; ten w próżni przy temperaturze $+13\frac{1}{3}^0$ Réaumura obejmować ma wody dystylowanéj 64 funty, to jest 1601^{22} cali sześciennych, a 63 funty 89 zołotników i 35 dolij, gdy ważenie w powietrzu odbywa się suchém, przy ciśnieniu 30 cali rossyjskich, ciężarami z mosiądzu ciężkości gatunkowéj równej ośmiu.

Artykuł 19.

Zasadą miar objętości do ciał płynnych jest wiadro, obejmujące w próżni przy temperaturze $+13\frac{1}{3}^0$ Réaumura wody dystylowanéj funtów 30, czyli 750^{57} cali sześciennych; a funtów 29, zołotników 92 i dolij 85^4, gdy ważenie odbywa się w powietrzu suchém, przy ciśnieniu 30 cali rossyjskich, ciężarami z mosiądzu, ciężkości gatunkowéj równéj ośmiu.

Artykuł 20.

Zasadą miary ciężaru czyli wagi, jest funt, 9,216 dolij zawierający, sporządzony na téj zasadzie: że cal sześcienny rossyjski dystylowanéj wody, przy temperaturze $+13\frac{1}{3}^0$ Réaumura w próżni waży $368,^{361}$ dolij, a tém samém, że funt téjże wody obejmuje $25,^{019}$ cali sześciennych.

Статья 21.

Мѣры и вѣсы, по способу ихъ выдѣлки и степени точности, могутъ быть четырехъ родовъ:

a) 1-го разряда, т. е., выдѣланные по образцу нормальныхъ и съ такою же точностью, какъ находящіеся въ С. Петербургской крѣпости;

b) 2-го разряда, или образцовые, выдѣланные съ такою точностью, какъ тѣ, кои служать властямъ для вывѣрки другихъ мѣръ и вѣсовъ при клейменіи оныхъ;

c) 3-го разряда, или казенныя, выдѣланныя съ такою точностью, какъ тѣ, кои служать властямъ для повѣрки оклейменныхъ мѣръ, въ употребленіи находящихся, —наконецъ,

d) обыкновенныя, то есть всѣ иныя оклейменныя мѣры и вѣсы, во всеобщемъ употребленіи находящіяся.

Статья 22.

Степень точности каждаго разряда мѣръ и вѣсовъ, въ предыдущей статьѣ поименованныхъ, или разницы, терпимыя въ нихъ при клейменіи, какъ въ излишкѣ, такъ и въ недостаткѣ, обозначены въ слѣдующей табели:

Artykuł 21.

Miary i wagi podług sposobu ich wykonania i stopnia ścisłości, mogą być czworakie:

a) I-go rzędu, czyli na wzór zasadniczych, i z taką ścisłością wykonane, jak znajdujące się w twierdzy St. Petersburgskiéj;

b) II-go rzędu, czyli wzorowe, wykonane z taką ścisłością jak te, które służą Władzom do sprawdzania innych miar i wag przy ich ostemplowaniu.

c) III-go rzędu, czyli urzędowe, wykonane z taką ścisłością jak te, które służą Władzom do rewizyi miar ostemplowanych w użytku będących, oraz:

d) użytkowe, to jest wszelkie inne miary i wagi ostemplowane, i w użyciu powszechném będące.

Artykuł 22.

Stopnie ścisłości dla każdego z rzędów miar i wag artykułem poprzedzającym wymienionych przyjęte, czyli różnice w nich cierpiane przy stemplowaniu, tak na przewyżkę jako i na niedostatek, wskazuje tablica następująca:

Въ мѣрахъ тяжести, или гиряхъ.	I разряда, или выдѣланныхъ по образцу нормальн.	II разряда, или образцовыхъ.	III разряда, или казенныхъ, а равно обыкновенн.:
	Доли		
5 пудовыхъ	10	25	48
4 пудовыхъ	8	20	48
2 пудовыхъ	4	10	24
1 пудовыхъ	2	5	24
20 фунтовыхъ	1	2	24
10 фунтовыхъ	1/2	1	6
5 фунтовыхъ	1/4	1/2	6
3 фунтовыхъ	1/8	1/4	6
2 фунтовыхъ	1/16	1/4	6
1 фунтовыхъ	1/32	1/4	6
48 золотниковыхъ	1/64	1/8	3
24 золотниковыхъ	1/128	1/16	1

Въ мѣрахъ длины.	I разряда, или выдѣланныхъ по образцу нормальн.	II разряда, или образцовыхъ.	III разряда, или казенныхъ а равно обыкновенн.
	Линіи		
1 сажени	1/50	1/20	1/10
1 аршинѣ	1/100	1/20	1/10
1 футѣ	1/100	1/20	1/10
3-хъ футовой мѣрѣ	1/100	1/20	1/10
Въ мѣрахъ емкости для сыпучихъ тѣлъ.	Кубическіе дюймы		
1 четверти	2	8	16
Полу-четверти	1	4	8
Четверть-четверти	1/2	2	4
1 четверикѣ	1/2	1	2
Полу-четверикѣ	1/4	1/2	1
Четверть-четверикѣ	1/8	1/4	1/2
Въ мѣрахъ емкости для жидкихъ тѣлъ.	Кубическіе дюймы		
1 ведрѣ	1/2	1	2
Полу-ведрѣ	1/4	1/2	1
Четверть-ведрѣ	1/8	1/4	1/2

Примѣчаніе. Во всѣхъ меньшихъ подраздѣленіяхъ гирь, мѣръ длины и емкости, въ вышеозначенной табели не помѣщенныхъ, никакая разница допущена быть не должна.

b) Мѣры длины.

Статья 23.

При выдѣлкѣ мѣръ длины соблюдаются слѣдующія правила.

a) сторона, на которой имѣютъ быть обозначены подраздѣленія мѣры, должна быть плоская и гладкая;

Na Gwichtach	I. rzędu, czyli na wzór zasadniczych wykonanych	II. rzędu, czyli wzorowych	III. rzędu, czyli urzędowych i użytkowych
	Dolij		
5 pudowych	10	25	48
4 pudowych	8	20	48
2 pudowych	4	10	24
1 pudowych	2	5	24
20 funtowych	1	2	24
10 funtowych	1/2	1	6
5 funtowych	1/4	1/2	6
3 funtowych	1/8	1/4	6
2 funtowych	1/16	1/4	6
1 funtowych	1/32	1/4	6
48 zołotnikowych	1/64	1/8	8
24 zołotnikowych	1/128	1/16	1

Na Miarach długości	I. rzędu, czyli na wzór zasadniczych wykonanych	II. rzędu, czyli wzorowych	III. rzędu, czyli urzędowych i użytkowych
	Linij		
1 Sażeniu	1/50	1/20	1/10
1 Arszynie	1/100	1/20	1/10
1 Stopie	1/100	1/20	1/10
3 Stopowéj miarze	1/100	1/20	1/10
Na miarach objętości do ciał sypkich.	Cale sześcienne		
1 Czetwierti	2	8	16
Pół czetwierti	1	4	8
Ćwierć czetwierti	1/2	2	4
1 Czetwieryku	1/2	1	2
Pół czetwieryku	1/4	1/2	1
Ćwierć czetwieryku	1/8	1/4	1/2
Na miarach objętości do ciał płynnych.	Cale sześcienne		
1 Wiadrze	1/2	1	2
Pół wiadrze	1/4	1/2	2
Ćwierć wiadrze	1/8	1/4	1/2

Uwaga. Na wszystkich podziałach drobniejszych gwichtów, miar długości i objętości, powyższą tablicą nieobjętych, żadne różnice miejsca mieć nie powinny.

b) *Miary długości.*

Artykuł 23.

W wyrobieniu miar długości, zachowane być mają następujące przepisy:

a) ściana podziałowa, to jest ściana na któréj podziały miary mają być oznaczone, winna być płaską i gładko odrobioną;

b) на той же сторонѣ должна быть проведена во всю длину, чрезъ середину ширины, ось дѣленія, то есть прямая черта, параллельная краямъ,—для означенія на ней подраздѣленій;

c) черты, означающія подраздѣленія, должны быть отвѣсныя къ оси дѣленія и такъ тонкія, какъ того требуетъ назначеніе мѣры;

d) подраздѣленія на мѣрѣ должны быть означены числами въ послѣдовательномъ порядкѣ; числа эти имѣютъ быть правильныя, явственныя и чисто отдѣланныя;

e) каждая мѣра должна имѣть длину, закономъ опредѣленную, и съ обоихъ концовъ быть съ точностью отрѣзана.

Примѣчаніе 1. На мѣрахъ, назначенныхъ для ученыхъ изысканій, предѣлы длины могутъ быть означаемы только чертами, или точками, безъ отрѣзыванія концовъ мѣры.

Примѣчаніе 2. Черты, или точки, означающія, какъ всю длину, такъ и подраздѣленія оной, могутъ быть нарѣзаны или на металлѣ, или на деревѣ, смотря по тому, изъ чего мѣра сдѣлана,—или же на золотѣ, серебрѣ либо платинѣ, вплоченныхъ въ металлъ мѣры.

Примѣчаніе 3. При выдѣлкѣ мѣръ длины съ тою точностью, какая 22-ю статьею настоящей инструкціи предписана для мѣръ I и II разрядовъ, означеніе длины съ казеннаго образца слѣдуетъ производить при опредѣленной закономъ температурѣ, $13\frac{1}{3}^{\circ}$ Реомюра, или по крайней мѣрѣ при температурѣ, сколь можно къ этой приближенной; въ особенности наблюдать это слѣдуетъ въ такихъ случаяхъ, когда длину образцовой мѣры переносить нужно съ образца желѣзнаго на мѣдь, или съ мѣднаго на желѣзо.

b) na ścianie podziałowéj, w kierunku jéj długości i przez środek szerokości miary, powinna być nakreślona oś podziału, t. j. linia prosta, równoległa do krawędzi, dla wnoszenia na niéj podziałów;

c) kreski oddzielające podziały, winny być prostopadłe do osi podziału, głęboko wyryte i tak cienkie, jak dla przeznaczenia miary potrzeba;

d) podziały na miarze, winny być liczbami porządkowemi oznaczone; liczby te powinny być foremne, wyraźne i czysto wykonane;

e) każda miara powinna mieć długość prawem oznaczoną, i po obu końcach na tę długość być dokładnie uciętą.

Uwaga 1. U miar przeznaczonych do poszukiwań naukowych, skraje długości miary, mogą być tylko oznaczone kreskami lub punktami, bez obcinania miary po jéj końcach.

Uwaga 2. Kreski lub punkta tak całą długość miary, jak i podziały jéj oznaczające, mogą być, albo na metalu, lub drzewie, jak z którego miara jest wyrobioną; albo na złocie, srebrze, lub na platynie, w metal miary nabijanych.

Uwaga 3. Przy wykonywaniu miar dlngości ze ścisłością dla miar I-go i IIgo rzędu, artykułem 22 wymaganą, wnoszenie długości ze wzoru rządowego, odbywać należy w temperaturze prawnéj $+13\,^1/_3{}^0$ Réaumura, a przynajmniéj w stopniach téj temperatury najbliższych; szczególniéj zaś tego przestrzegać należy, gdy długość wzorowéj miary, przenosić potrzeba ze wzoru żelaznego lub na mosiądz, albo z mosiężnego wzoru na żelazo.

Статья 24.

На обратной сторонѣ каждой изъ мѣръ длины отрѣзныхъ, то есть, на сторонѣ противуположной подраздѣленіямъ, должна быть означена полная длина соотвѣтственной мѣры польской, а именно: на сажени—длина польскаго сажня, а на аршинѣ—длина польскаго локтя, для облегченія въ различеніи разности, между сими мѣрами существующей. Для этой цѣли конецъ польской мѣры означается не только явственною чертою дѣленія, но еще углубленіемъ въ видѣ вырѣзка, представляющаго $^1/_4$ часть шара и касающагося діаметромъ черты, обозначающей конецъ польской мѣры.

На излишкѣ мѣры, составляющемъ разность между мѣрою россійскою и польскою, должны быть обозначены подраздѣленія россійской мѣры.

а) *Мѣры емкости.*

Статья 25.

Мѣры емкости четвериковыя и ведерныя должны быть выдѣлываемы изъ прочныхъ матеріаловъ, какъ-то: изъ чугуна, листовой мѣди красной или желтой и листоваго желѣза, съ обѣихъ сторонъ вылуженнаго. Мѣдные и желѣзные листы должны быть такой толщины, чтобы приготовленныя изъ оныхъ мѣры могли, при употребленіи ихъ, противустоять всякому вдавленію.

Примѣчаніе. Большія четвериковыя мѣры, какъ-то: четверть, $^1/_2$ и $^1/_4$ четверти, четверикъ, $^1/_2$ и $^1/_4$ четверика, могутъ быть допущены въ торговлѣ и изъ твердаго дерева съ желѣзными или мѣдными обручами.

Artykuł 24.

Na stronie odwrotnéj, t. j. położonéj pod ścianą podziałową, każdéj z miar długości uciętych, winna znajdować się całkowita długość odpowiedniéj miary polskiéj, mianowicie: na sażeniu, długość sążnia, a na arszynie długość łokcia polskiego, aby ułatwić poznanie różnicy między temi miarami zachodzącéj; w tym to celu, drugi koniec miary polskiej oznaczony być ma, nie tylko kreską podziałową wyraźną, ale jeszcze wydrążeniem, w kształcie wycinka ćwierć kulistego, którego średnica przypada na kresce, oznaczającéj koniec miary polskiéj.

Na zbywającéj części, stanowiącéj różnicę między miarą rossyjską a polską, powinny być oznaczone podziały miary rossyjskiéj.

c) *Miary objętości.*

Artykuł 25.

Miary objętości układu czetwerykowego i układu wiadrowego, winny być wyrabiane z materyałów trwałych, jakiemi są: żelazo lane, blacha miedziana, mosiężna, żelazna, z obu stron cyną pobielana; blachy te powinny być takiéj grubości, ażeby przy używaniu miar z nich wykonanych, wszelkiemu zgięciu należyty opór stawiały.

Uwaga. Większe miary układu czetwerykowego, jako to: czetwiert', pół i ćwierć czetwierti, czetwieryk pół i ćwierć czetwieryka, dla potrzeb handlu wolno jest wyrabiać z twardego drzewa, obręczami żelaznemi, mosiężnemi, lub miedzianemi mocno okute.

Статья 26.

Мѣры ведерныя должны быть внутри и снаружи вылужены; чугунныя же могутъ быть покрыты оловомъ или глазурью.

Статья 27.

Образцовыя мѣры емкости четвериковыя и ведерныя, изъ мѣди выдѣланныя, не должны быть вылуженныя.

Статья 28.

Изъ мѣръ емкости четвериковыхъ — образцовыя и въ торговлѣ употребляемыя, а изъ мѣръ ведерныхъ—только образцовыя, должны быть цилиндрическія и имѣть кругъ основаніемъ; для удобнѣйшей ихъ вывѣрки глубина каждой мѣры должна быть равна ея діаметру въ пустомъ пространствѣ.

Мѣры ведерныя, въ торговлѣ употребляемыя, для удобнѣйшаго различенія ихъ отъ мѣръ четвериковыхъ, должны имѣть глубину, равную два раза взятому діаметру въ пустомъ пространствѣ.

Мѣры эти могутъ быть приготовляемы съ носками, для удобнѣйшато выливанія жидкости.

Статья 29.

Размѣръ діаметровъ въ пустомъ пространствѣ и глубина мѣръ четвериковыхъ и ведерныхъ обозначены въ двухъ слѣдующихъ таблицахъ:

1-я таблица для мѣръ, имѣющихъ глубину равную діаметру въ пустомъ пространствѣ;

Artykuł 26.

Miary układu wiadra, winny być wewnątrz i zewnątrz cyną pobielane, a żelazne lane mogą być cyną albo glazurą powlekane.

Artykuł 27.

Wzorowe miary objętości, układu czetwieryka i układu wiadra, z mosiądzu przysposabiane, wcale pobielane być nie mają.

Artykuł 28.

Miary objętości układu czetwieryka wzorowe i w handlu używane, a układu wiadra tylko wzorowe, winny być wewnątrz walcowe o podstawie koła, i dla łatwości sprawdzenia ich, głębokość każdéj miary winna być równą jéj średnicy w świetle.

U miar układu wiadra dla potrzeb handlu, w celu łatwiejszego ich rozróżnienia od miar czetwieryka, głębokość każdéj miary ma być równą dwa razy wziętéj różnicy w świetle.

Miary te mogą być wyrabiane z dzióbem, wylewanie płynu ułatwiającym.

Artykuł 29.

Wymiary średnic w świetle i głębokości miar układu czetwieryka i układu wiadra, podają dwie tablice następujące:

1. tablica dla miar, mających głębokość równą średnicy w świetle:

Названіе мѣръ.	Четвериковыя діаметръ и глубина российскіе дюймы цѣлые	десят.	Названіе мѣръ	Ведерныя діаметръ и глубина россійскіе дюймы цѣлые	десят.
Четверть.	25,	360	Ведро.	9,	850
1/2 четверти	20,	128	1/2 ведра	7,	818
1/4 четверти	15,	976	1/4 ведра	6,	205
Четверикъ.	12,	680	кружка (1/10 ведра). . . .	5,	572
1/2 четверика	10,	064	1/2 кружки (1/20 ведра . .	4,	629
1/4 четверика	7,	988	1/5 кружки (1/50 ведра) .	3,	674
Гарнецъ (1/8 четверика)	6,	340	Чарки (1/100 ведра). . .	2,	122
1/2 гарнца (1/16 четвер.)	5,	032	1/2 чарки (1/200 ведра.) .	1,	684
1/4 гарнца (1/32 четвер.)	3,	994			

2-я таблица для мѣръ ведерныхъ, имѣющихъ глубину равную два раза взятому діаметру въ пустомъ пространствѣ, и носокъ для выливанія:

Названіе мѣръ	Мѣры		Носки		
	Внутренній размѣръ				
	діаметръ	грубина	выступъ	половина ширины	длина или высота
	россійскіе дюймы и десятичныя ихъ части				
Ведро.	7. 758	15, 516	2, 30	1, 50	5, 00
1/2 ведра	6, 158	12, 316	1, 82	1, 19	3, 07
1/4 ведра	5, 887	9, 775	1, 45	0, 98	3, 14
Кружка (1/10 ведра).	4, 601	7, 202	1, 07	0, 69	2, 32
1/2 кружки (1/20 ведра) . . .	3, 858	5, 716	0, 85	0, 58	1, 84
1/5 кружки (1/50 ведра) . . .	2, 106	4, 212	0, 62	0, 41	1, 36
Чарка (1/100 ведра)	1, 871	3, 343	0, 48	0, 32	1, 08
1/2 чарки (1/200 ведра) . . .	1, 327	2, 654	0. 39	0, 26	0, 85

Примѣчаніе 1. Основаніемъ этой таблицы принято то, что край носка есть элиптическій, емкость онаго у ведра имѣетъ 17 россійскихъ кубическихъ дюймовъ и соотвѣтственно сему у прочихъ мѣръ; емкость

Nazwisko miar	Układu czetwieryka — średnica i głębokość — cale rossyjskie: całe	części dziesiętn.	Nazwisko miar	Układu wiadra — średnica i głębokość — cale rossyjskie: całe	części dziesiętn.
Czetwiert'	25,	360	Wiadro	9,	850
1/2 Czetwierti	20,	128	1/2 Wiadra	7,	818
1/4 Czetwierti	15,	976	1/4 Wiadra	6,	205
Czetwieryk	12,	680	Kružka (1/10 wiadra)	4,	572
1/2 Czetwieryk	10,	064	1/2 Kružki (1/20 wiadra)	3,	629
1/4 Czetwieryk	7,	988	1/5 Kružki (1/50 wiadra)	2,	674
Garniec (1/8 czetwieryk)	6,	340	Czarka (1/100 wiadra)	2,	122
1/2 Garnca (1/16 czetwiert')	5,	032	1/2 Czarki (1/200 wiadra)	1,	684
1/4 Garnca (1/32 czetwiert')	3,	994			

2. tablica dla miar układu wiadra, mających głębokość równą dwa razy wziętéj średnicy w świetle i dzioby do wylewania:

Nazwisko miary	Miary — Wymiary w świetle — średnica	Miary — głębokość	Dzioba — wyskok	Dzioba — połowa szerokości	Dzioba — wysokość
	cale rossyjskie i ich części dziesiętne				
Wiadro	7, 738	15, 516	2, 30	1, 50	5, 00
1/2 Wiadra	6, 158	12, 316	1, 82	1, 19	3, 97
1/5 Wiadra	4, 887	9, 775	1, 45	0, 98	3, 14
Kružka (1/10 wiadra)	3, 601	7, 202	1, 07	0, 69	2, 32
1/2 Kružki (1/20 wiadra)	2, 858	5, 716	0, 85	0, 58	1, 84
1/5 Kružki (1/50 wiadra)	2, 106	4, 212	0, 62	0, 41	1, 36
Czarka (1/100 wiadra)	1, 671	3, 343	0, 48	0, 32	1, 08
1/2 Czarki (1/200 wiadra)	1, 327	2, 654	0, 39	0, 26	0, 85

Uwaga 1. Zasadą téj tablicy jest: że brzeg dzioba jest eliptyczny, objętość dzioba u wiadra ma cali sześciennych rossyjskich 17, u innych zaś miar stosunkowo, a objętość ka-

же каждой мѣры вмѣстѣ съ носкомъ должна быть такая, какъ предписано въ 11-й статьѣ.

Примѣчаніе 2. Ширину носка слѣдуетъ измѣрять по краю мѣры на внутренней выпуклости оной, а длину считать отъ тетивы дуги этой впадины.

Статья 30.

Каждая изъ мѣръ четвериковыхъ и ведерныхъ, безъ различія ихъ формы, въ 28-й статьѣ опредѣленной, заключаетъ въ себѣ на россійскій вѣсъ столько перегнанной воды, сколько на каждую причтется, согласно основанію, изложенному въ статьяхъ 18-й и 19-й.

Количество перегнанной воды, причитающееся на мѣры обоихъ сихъ родовъ, опредѣляетъ слѣдующая таблица:

Мѣры четвериковыя						
Названіе мѣръ	заключаютъ въ себѣ при температурѣ $13^1/_3$° Реомюра					
	въ безвоздушномъ пространствѣ			въ сухой атмосферѣ при давленіи 30 россійскихъ дюймовъ		
	перегнанной воды					
	фунт.	золот.	доли	фунт.	золот.	доли
Четверть.	512	—	—	511	42	$88,^{000}$
$^1/_2$ четверти.	256	—	—	255	69	$44,^{000}$
$^1/_4$ четверти	128	—	—	127	82	$70,^{000}$
Четверикъ	64	—	—	63	89	$35,^{000}$
$^1/_2$ четверика. . . .	32	—	—	31	92	$65,^{500}$
Четверка ($^1/_4$ четв.)	16	—	—	15	94	$32,^{750}$
Гарнецъ ($^1/_8$ четв.)	8	—	—	7	95	$16,^{375}$
$^1/_2$ гарн. ($^1/_{16}$ четв.)	4	—	—	3	95	$56,^{187}$
$^1/_4$ гарн. ($^1/_{32}$ четв.)	2	—	—	1	95	$76,^{094}$

Мѣры ведерныя						
Названіе мѣръ	заключаютъ въ себѣ при температурѣ $13^1/_3$° Реомюра					
	въ безвоздушномъ пространствѣ			въ сухой атмосферѣ при давленіи 30 россійскихъ дюймовъ		
	перегнанной воды					
	фунт.	золот.	доли	фунт.	золот.	доли
Ведро.	30	—	—	29	92	$85,^{40}$
$^1/_2$ ведра	15	—	—	14	94	$42,^{70}$
$^1/_4$ ведра	7	48	—	7	47	$21,^{35}$
Кружка ($^1/_{10}$ ведра)	3	—	—	2	95	$66,^{14}$
$^1/_2$ круж. ($^1/_{20}$ вед.)	1	48	—	1	47	$81,^{07}$
$^1/_5$ круж. ($^1/_{50}$ вед.)	—	57	$57,^{60}$	—	57	$51,^{63}$
Чарка ($^1/_{100}$ ведра.)	—	28	$76,^{80}$	—	28	$73,^{82}$
$^1/_2$ чарки ($^1/_{200}$ вед.)	—	14	$38,^{40}$	—	14	$36,^{91}$

żdéj miary wraz z dziobem taka, jak (artykułem 11) przepisana.

Uwaga 2. Szerokość dzioba należy brać po brzegu miary na jéj wewnętrznéj wypukłości, i od cięciwy łuku téj wklęsłości długość dzioba liczyć.

Artykuł 30.

Każda miara układu czetwieryka i układu wiadra, bez różnicy kształtów, artykułem 28 wskazanych, obejmować ma na wagę rossyjską tyle wody dystylowanéj, ile podług zasad artykułami 18 i 19 podanych, na każdą stosunkowo przypada.

Ilość wody dystylowanéj, na miary obu tych układów przypadającą, wskazuje następująca tablica:

Miary układu czetwieryka						
Nazwisko miary	obejmować mają w temperaturze $+13^1/_3{}^0$ Réaumura					
	w próżni			w powietrzu suchém przy ciśnieniu 30 cali rossyjskich		
	wody dystylowanéj					
	funty	zołotn.	dole	funty	zołotn.	dole
Czetwiert'	512	—	—	511	42	88,^{000}
$^1/_2$ Czetwierti	256	—	—	255	69	44,^{000}
$^1/_4$ Czetwierti	128	—	—	127	82	70,^{000}
Czetwieryk	64	—	—	63	89	35,^{000}
$^1/_2$ Czetwieryk	32	—	—	31	92	65,^{500}
$^1/_4$ Czetwieryk	16	—	—	15	94	32,^{750}
Garniec ($^1/_8$ czetwier.)	8	—	—	7	95	16,^{376}
$^1/_2$ Garnca ($^1/_{16}$ czetw.)	4	—	—	3	95	56,^{187}
$^1/_4$ Garnca ($^1/_{32}$ czetw.)	2	—	—	1	95	76,^{097}

Miary układu wiadra						
Nazwisko miary	obejmować mają w temperaturze $+13^1/_3{}^0$ Réaumura					
	w próżni			w powietrzu suchém przy ciśnieniu 30 cali rossyjskich		
	wody dystylowanéj					
	funty	zołotn.	dole	funty	zołotn.	dole
Wiadro	30	—	—	29	92	85,^{40}
$^1/_2$ Wiadra	15	—	—	14	94	42,^{70}
$^1/_4$ Wiadra	7	48	—	7	47	21,^{35}
Krużka ($^1/_{10}$ wiadra)	3	—	—	2	95	66,^{14}
$^1/_2$ Krużka ($^1/_{20}$ wiadra)	1	48	—	1	47	81,^{07}
$^1/_5$ Krużka ($^1/_{50}$ wiadra)	—	57	57,^{60}	—	57	51,^{63}
Czarka ($^1/_{100}$ wiadra)	—	28	76,^{80}	—	28	73,^{82}
$^1/_2$ Czarka ($^1/_{200}$ wiadr.)	—	14	38,^{40}	—	14	36,^{91}

Статья 31.

При выдѣлкѣ мѣръ емкости изъ металла, наблюдать слѣдуетъ:

a) чтобы стѣны и дно каждой мѣры были какъ внутри, такъ и снаружи гладки, безъ пороковъ обдѣланы, и имѣли толщину, въ ст. 25 указанную;

b) чтобы дно было плоское, круглое, вдѣланное отвѣсно къ стѣнамъ, и такъ плотно, чтобы невозможно было ни поддѣлать, ни отмѣнить дна, безъ видимаго нарушенія цѣлосди мѣры;

c) чтобы у большихъ мѣръ, каковы: четверть, $^1/_2$ четверти, $^1/_4$ четверти, четверикъ, $^1/_2$ четверика и $^1/_4$ четверика, а равно ведро, $^1/_2$ ведра и $^1/_4$ ведра, для прочности дна, положены были съ наружной стороны онаго крестообразно двѣ полосы, плотно съ дномъ спаянныя и за края мѣры невыходящія;

d) чтобы верхніе края мѣры, равно какъ и носка, были параллельны дну и гладко обдѣланы. Верхній край мѣры долженъ быть обведенъ обручемъ, плотно спаннымъ со стѣнами мѣры.

Сверхъ того, такихъ обручей находиться должно:

на мѣрахъ среднихъ и малыхъ—одинъ внизу у самаго дна;

на мѣрахъ большихъ—два, изъ коихъ одинъ внизу, а другой по срединѣ мѣры.

e) чтобы большія мѣры, глубина коихъ равна внутреннему діаметру въ пустомъ пространствѣ, были съ двумя ушами, устроенными въ срединѣ высоты оныхъ; мѣры же, глубина коихъ равна два раза взятому діаметру въ пустомъ пространствѣ — съ однимъ ухомъ, вверху мѣры, съ удобностью для подниманія оной устроеннымъ;

Artykuł 31.

Przy wyrabianiu metalowych miar objętości, przestrzegać należy:

a) żeby ściany i dno każdéj miary, tak wewnątrz, jak zewnątrz były bez skaz gładko wyrobione, oraz miały grubość, w artykule 25 zastrzeżoną;

b) żeby dno było płaskie, kołowe, osadzone prostopadle do ścian, osadzenie jego ściśle wykonane, nie dozwalało, ani podrabiania, ani odmiany dna, bez widocznego naruszenia całości miary;

c) żeby u miar większych, jakiemi są: czetwiert', $^1/_2$ i $^1/_4$ czetwierti, czetwieryk, $^1/_2$ i $^1/_4$ czetwieryka, tudzież wiadro, $^1/_2$ i $^1/_4$ wiadra, dla wzmocnienia dna przeciw wytłoczeniu, były dwa pasy, na krzyż pod dnem ściśle spojone, i nad brzeg miary niewystające;

d) żeby brzeg górny miary był równoległy do dna, gładko wyrobiony, również i brzegi dzioba. Brzeg górny opasany być winien obręczą, ściśle ze ścianami miary spojoną.

Oprócz tego obręczy takich być powinno:

u miar średnich i małych, jedna u dołu miary przy samym brzegu;

u miar większych dwie, z nich jedna u spodu, a druga w połowie wysokości miary.

e) żeby miary większe, w których głębokość równa się średnicy w świetle, miały dwa ucha w środku wysokości, a miary, w których głębokość dwa razy jest większa od średnicy w świetle, jedno ucho w górze miary, dogodnie do ujmowania urządzone;

f) въ большихъ мѣрахъ, какъ-то: въ четвертяхъ и $1/2$ четвертяхъ, можетъ быть, для удобнѣйшаго сгребанія зерноваго хлѣба, помѣщенъ желѣзный прутъ, ровно съ верхними краями мѣры прикрѣпленный, и опертый, для предохраненія онаго отъ согнутія, на другомъ желѣзномъ прутѣ—съ тѣмъ однако, чтобы, не смотря на помѣщеніе сихъ двухъ прутовъ, мѣра имѣла емкость, закономъ предписанную.

Статья 32.

Образцовыя мѣры емкости, особо четвериковыя и особо ведерныя, должны имѣть сверхъ того толстыя, соотвѣтственной величины, стеклянныя крышки, съ одной стороны гладко отшлифованныя, а съ другой матовыя, столь плотно къ верхнимъ краямъ мѣры пристающія, чтобы изъ мѣры, наполненной водою и прикрытой крышкою, нисколько воды не вытекало.

Статья 33.

При выдѣлкѣ мѣръ четвериковыхъ изъ дерева, наблюдать слѣдуетъ:

a) чтобы дерево было твердое, отборное и сухое;

b) чтобы мѣра, гладко отдѣланная, была внутри цилиндрическая, т. е., съ верху до низу одинаковаго діаметра; чтобы дно было плоское, круглое, внутри къ стѣнамъ мѣры отвѣсное, а снаружи снизу ровно съ уторами вдѣланное. Снаружи мѣра можетъ быть нѣсколько конической формы, т. е. стѣны у дна могутъ быть толще столько, сколько это нужно для лучшаго удержанія обручей. Сверхъ того, верхніе края должны быть съ точностью выровнены и ко дну параллельны. Въ большихъ мѣрахъ, какъ-то: въ четвертяхъ и $1/2$ четвертяхъ, могутъ быть также, для удобности сгре-

f) w miarach większych, jako to: w całéj i pół czetwierti, może być, dla dogodniejszego strychowania, pręt żelazny, równo z brzegiem górnym miary stale osadzony, i dla zapobieżenia jego uginaniu się, drugim prętem żelaznym podparty, z warunkiem: aby pomimo tych dwóch prętów, miara miała objętość prawem przepisaną.

Artykuł 32.

Dla wzorowych miar objętości, osobno dla miar układu czetwieryka, osobno dla miar układu wiadra, dodane być winny tafle stosownéj wielkości, ze szkła grubego, po jednéj stronie gładko, po drugiéj ziarnisto (matte) płasko odszlifowane, do brzegu otwartości miar, tak dokładnie przystępujące, żeby z miary wodą napełnionéj i taflą nakrytéj, nic a nic wody nie wypływało.

Artykuł 33.

Przy wyrabianiu miar drewnianych układu czetwieryką, przestrzegać należy:

a) żeby drzewo było twarde, wyborowe i suche;

b) żeby miara wyrobiona gładko, wewnątrz była walcową, to jest od góry do dołu jednakowéj średnicy; dno było płaskie, kołowe, do ścian miary wewnątrz prostopadle, a zewnątrz od spodu równo z wątorami osadzone, zewnątrz zaś miara może być nieco stożkową, t. j. jéj klepki mogą być o tyle grubsze u dna, o ile dla lepszego utrzymania się obręczy, może być potrzebném; nadto, brzeg górny powinien być dokładnie wyrównany, i od dna równoległy. W miarach większych, jako to: w całéj i pół czetwierti, dla dogodności strychowania, mogą być tak-

банія зерна, устроены желѣзные прутья, такимъ образомъ и при такомъ же условіи, какъ сказано въ 31-й статьѣ, пунктѣ *e*, о мѣрахъ изъ металла;

c) чтобы обручи имѣли одинаковую ширину и были гладко отдѣланы, на мѣрахъ меньшихъ, до получетверика включительно, должно быть такихъ обручей по два, а на большихъ — по три; верхній и нижній обручи должны быть прикрѣплены ровно съ краями, средній же — по самой срединѣ мѣры;

d) чтобы на каждой мѣрѣ было по двѣ металлическія полосы, крестообразно снаружи ко дну прикрѣпленныя; полосы эти своими концами касаться должны: въ мѣрахъ о трехъ обручахъ средняго, а о двухъ верхняго обруча;

f) чтобы обручи, прутья и полосы, подъ дномъ находящіяся, прикрѣплены были заклепками, насквозь дерева проходящими;

f) чтобы къ каждой мѣрѣ, посрединѣ высоты оной, придѣлано было по два уха, изъ того же что и обручи металла, гладко отдѣланныя.

д) *Мѣры тяжести или гири.*

Статья 34.

На гири для торговли и для аптекарскихъ надобностей употребляются исключительно металлы твердые, не легко стирающіеся и неподверженные скорой ржавчинѣ, какъ-то: бронза, желтая мѣдь и другія мѣдныя композиціи, и равно чугунъ.

Изъ иныхъ матеріаловъ, или мягкихъ металловъ, легко стирающихся, какъ напримѣръ изъ олова, свинцу, шпіаутеру, отливать гири воспрещается.

Примѣчаніе 1. Коммисія, учрежденная для приведенія въ единообразіе мѣръ и вѣсовъ въ Имперіи, употребля-

że umieszczone pręty żelazne, tak samo i pod tym samym warunkiem, jak przy miarach metalowych, w artykule 31 w punkcie *f)* powiedziano;

c) żeby obręcze były jednostajnéj szerokości i gładko wyrobione; obręczy takich powinno być 2 u miar mniejszych, aż do $^1/_2$ czetwieryka włącznie; a 3 u miar większych;

Obręcze górna i spodnia powiny być równo z brzegami osadzone. Średnia zaś w samym środku miary;

d) żeby każda miara miała dwa pasy metalowe, na krzyż pod dnem umieszczone; pasy te powinny swojemi końcami, w miarach o trzech obręczach sięgać środkowéj, a o dwóch obręczach górnéj;

c) żeby obręcze, pręty i pasy, pod dnem będące, przymocowane były nitami, wskróś drzewa przechodzącemi;

f) żeby każda miara miała dwa (ucha) z takiego jak obręcze metalu, gładko wyrobione i w środku jéj wysokości osadzone.

d) *Miary ciężaru, czyli gwichty.*

Artykuł 34.

Na gwichty dla handlu, jak dla potrzeb aptecznych, używane być mają wyłącznie tylko metale twarde, ścieraniu lub rdzewieniu nie łatwo ulegające, jakiemi są: bronz, mosiądz i inne aliaże miedzi, tudzież żelazo lane.

Innych materyałów, ani téż metalów miękkich, łatwo ścieraniu ulegających, jako to: ołowiu, cynku, na gwichty używać nie wolno.

Uwaga 1. Kommissya regulująca miary i wagi Cesarstwa, używała ciężarów przysposobionych z bronzu, złożonego

ла гири изъ бронзы, составленной изъ 575-ти частей красной мѣди, 59-ти частей свинцу и 48-ми частей желтой мѣди. Сравнительная тяжесть сей композиціи составляла около осьми.

Примѣчаніе 2. Гири, употребляемыя золотыхъ дѣлъ мастерами и ювелирами, должны быть изъ зеленой мѣди или иной мѣдной композиціи.

Примѣчаніе 3. Мелкія гирьки, отъ золотника до доли, должны быть бронзовыя, или изъ желтой мѣди.

Примѣчаніе 4. Образцовыя гири должны быть изъ желтой мѣди, а мелкія гирьки отъ 48 доль до самыхъ меньшихъ подраздѣленій—изъ платины. Цѣльный образцовый фунтъ можетъ быть изъ платины, или желтой мѣди вызолоченный.

Статья 35.

Гири для торговли приготовляются въ такихъ только штукахъ, какія исчислены въ 1-мъ и 2-мъ примѣчаніяхъ къ 12-й статьѣ; выдѣлка иныхъ гирь для торговли воспрещается.

Статья 36.

Гири, въ торговлѣ употребляемыя, должны быть шаровидныя, съ рукояткою въ видѣ дуги; впрочемъ могутъ быть нѣсколько коническія съ шаро-образною рукояткою; гири же пяти и четырехъ-пудовыя — такой же формы, съ рукояткою въ видѣ дуги.

Примѣчаніе 1. Подраздѣленія фунта должны быть такой формы, какъ выше указано; но, если онѣ составляютъ складной фунтъ, то должны имѣть форму нѣсколько коническихъ, высверленныхъ кружковъ, съ такою постепенностью выдѣланныхъ, чтобы меньшіе удобно помѣщались въ большихъ, и всѣ вмѣстѣ составляли одинъ усѣченный конусъ.

Примѣчаніе 2. Мелкія гирьки, начиная отъ золотника, могутъ быть четыреугольныя.

z 575 części miedzi, 59 części cyny i 48 mosiądzu. Ciężkość gatunkowa tego aliażu wynosiła około 8.

Uwaga 2. Ggichty używane przez złotników i jubilerów, powinny być z bronzu lub spiżu wyrabiane.

Uwaga 3. Drobne ciężarki, od zołotnika zacząwszy aż do doli, winny być z bronzu lub z mosiądzu.

Uwaga 4. Wzorowe gwichty, winny być z mosiądzu, a drobne ciężarki od 48 dolij aż do najmniejszéj jéj cząstki z platyny. Całkowity funt wzorowy może być z platyny lub mosiężny pozłacany.

Artykuł 35.

Gwichty dla handlu, w takich tylko sztukach ciężaru wyrabiane być mają, jakie w artykule 12 uwadze 1 i 2 są wyszczególnione, innych dla handlu przyspasabiać nie wolno.

Artykuł 36.

Gwichty dla handlu używane, powinny mieć kształt kulisty z kabłąkiem do ujęcia; mogą wszakże mieć także kształt nieco stożkowy z ujęciem, w sposobie gałki urządzoném, a ciężary 5 i 4 pudowe tego kształtu, mieć mają ujęcia kabłąkowate.

Uwaga 1. Podziały funta, powinny być kształtu takiego jak powyżéj wskazano, a jeżeli stanowią funt składany, wtedy powinny być w kształcie krążków, nieco stożkowych, wydrążonych, tak ustopniowanych, że mniejsze z nich wygodnie mieszczą się w większych, a razem składają jeden ścięty stożek.

Uwaga 2. Ciężarki drobniejsze od zołotnika zacząwszy, mogą być czworograniaste.

Статья 37.

Гири, въ аптеккхъ употребляемыя, должны быть изъ желтой мѣди, или бронзы, обыкновенной формы, и суть слѣдующія:

Фунтъ, — 6, 3, 2, 1, $^1/_2$ унціи, — 2, 1, $^1/_2$ и $^1/_4$ драхмы, — 2, $1^1/_2$, 1 и $^1/_2$ скрупула, — 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, грановъ.

Статья 38.

Каждая гиря должна быть цѣльная и имѣть законный вѣсъ. Прибавленіе, для дополненія вѣса, особыхъ тяжестей какой бы ни было формы, воспрещается.

Статья 39.

При выдѣлкѣ гирь слѣдуетъ наблюдать:

1. чтобы каждая гиря была отлита вмѣстѣ съ рукояткою, имѣла гладкую поверхность безъ всякихъ пороковъ въ отлитіи и была, прежде вывѣркн, нѣсколько тяжеле указнаго вѣса, такъ чтобы при вывѣркѣ требовала только уменьшенія вѣса посредствомъ обточенія, или опиленія съ низу;
2. чтобы дно у гирь шарообразныхъ было нѣсколько углублено, а у гирь коническихъ плоское.

е) *Вѣсы.*

Статья 40.

У двуконечныхъ вѣсовъ, для взвѣшиванія тяжестей, коромысла могутъ быть стальныя, желѣзныя, или изъ желтой мѣди;

Artykuł 37.

Gwichty w aptekach używane powinny być z mosiądzu lub bronzu, kształtu zwyczajnego, następujące: funt 6, 3, 2, 1, $1/2$ uncyj, 2, 1, $1/2$ i $1/4$ drachmy—2, $1 1/2$, 1 i $1/2$ skrupułu, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1 granów.

Artykuł 38.

Każdy gwicht w szczególności powinien być co do swego ciężaru dokładny i z jednéj sztuki. Dodawanie oddzielnych ciężarów, jakiegokolwiek kształtu, dla dopełnienia niedokładności gwichtu, jest zupełnie zabronione.

Artykuł 39.

Przy wyrabianiu gwichtów przestrzegać należy, żeby:

1. odlew każdéj sztuki razem z ujęciem był jednolity, powierzchnię miał gładką bez skaz i bez wad odlewu, przed uregulowaniem był bardzo mało cięższy od wagi przepisanéj, a przy regulacyi, potrzebował tylko zmniejszenia, przez otoczenie go lub opiłowanie u spodu.
2. dno u ciężarów kulistych miało wklęsłość nieco kulistą, a u gwichtów stożkowych płaskie.

e) *Wagi.*

Artykuł 40.

Wagi dwuramienne do ważenia ciężarów, mogą mieć belki ze stali, z żelaza kutego, lub mosiądzu, a talerze z mo-

чашки же—изъ желтой и красной мѣди, изъ листоваго вылуженнаго желѣза, а большія даже изъ дерева.

Чашки сіи должны быть устроены, для привѣшиванія, на соотвѣтственныхъ цѣпяхъ желѣзныхъ, или изъ желтой мѣди.

Статья 41.

При выдѣлкѣ двуконечныхъ коромыселъ наблюдать слѣдуетъ:

1. чтобы прочность коромыселъ соотвѣтствовала самой большей тяжести, какая должна взвѣшиваться на оныхъ;
2. чтобы ножи, служащіе къ привѣшиванію коромысла и чашъ, были изъ самой отборной закаленной стали, неподвижно утверждены въ коромыслѣ, а боковые въ равномъ отъ средняго разстояніи;
3. чтобы подставки въ клещахъ были также изъ отборной закаленной стали, гладко полированныя;
4. чтобы стрѣлка была утверждена отвѣсно къ прямой чертѣ, соединяющей острія ножей, и съ точностью соотвѣтствовала указателю, въ клещахъ помѣщенному;
5. чтобы чаши, вмѣстѣ съ принадлежащими къ нимъ цѣпями, имѣли одинаковый вѣсъ;
6. чтобы коромысла и чаши, съ составными ихъ частями, не были покрашены, или покрыты лакомъ; самые однако большіе вѣсы, на открытомъ воздухѣ безъ крыши употребляемыя, могутъ быть, по вывѣркѣ и заклейменіи, окрашены, или покрыты лакомъ, оставляя казенное, городское и фабричное клейма непокрытыми;
7. вообще вѣсы, по непродолжительномъ колебаніи, должны легко приходить въ равновѣсіе.

siądzu, z miedzi, z pobielanéj blachy żelaznéj, a nawet większe sztuki z drzewa. Talerze te powinny być urządzone do zawieszenia, przy pomocy odpowiednich łańcuchów żelaznych lub mosiężnych.

Artykuł 41.

Przy wyrabianiu wag dwuramiennych przestrzegać należy:

1. ażeby belka była, co do swéj mocy, zastosowaną do ciężaru, jaki największy ma być na niéj ważony;
2. ażeby noże, do zawieszenia belki i talerzy służące, były z wyborowéj hartownéj stali, w belce niewzruszenie umocowane, a skrajne w równéj od środkowego odległości;
3. ażeby podkładki w kleszczach były równie z wyborowéj stali hartownéj, gładko wypolerowane;
4. ażeby strzałka była osadzona prostopadle do linii prostéj, łączącej ostrza noży, i odpowiadała dokładnie skazówce, w kleszczach umieszczonéj;
5. ażeby talerze, razem z należącemi do nich łańcuchami, były jednakowego ciężaru;
6. aby belka i talerze, z częściami składającemi je, nie były malowane lub werniksowane,—jednak największe w otwartém miejscu bez pokrycia używane, mogą być po uregulowaniu i ostemplowaniu, werniksem powleczone, pozostawiając znaki skarbowy, miejski i fabryczny, bez powleczenia farbą lub werniksem;
7. w ogólności wagi powinny, po krótkich wahaniach, snadno ustawiać się do równowagi.

f) *Надписи и клейма на мѣрахъ и вѣсахъ.*

Статья 42.

На каждой мѣрѣ должно находиться:

1. названіе мѣры, а на гиряхъ—первая буква названія и число, означающее тяжесть;
2. названіе или клеймо фабрики и годъ выдѣлки мѣры;
3. мѣсто для казеннаго и городскаго клейма.

Примѣчаніе 1. На мелкихъ гирькахъ, въ особенности долевыхъ, позволяется набивать изъ числа означенныхъ клеймъ только тѣ, кои помѣстить можно; но число, вѣсъ гирьки означающее, должно непремѣнно находиться на каждой.

Примѣчаніе 2. На аптекарскихъ гиряхъ, вмѣсто первыхъ буквъ ихъ названія, налагаются, при надлежащихъ числахъ, знаки, обыкновенно для сего употребляемые.

Статья 43.

Названія мѣръ должны быть изображены буквами печатнаго или рукописнаго шрифта, на русскомъ и польскомъ языкахъ; числа же—исключительно арабскими цифрами.

Статья 44.

Фабричныя клейма могутъ быть по произволу круглыя, или овальныя; круглыя не должны быть менѣе 3-хъ линій въ поперечникѣ, длина же овальныхъ не менѣе 4-хъ линій.

Статья 45.

Фабричное клеймо должно быть набиваемо штемпелемъ, утвержденнымъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ;

f) *Napisy i cechy na miarach i wagach.*

Artykuł 42.

Na każdéj miarze znajdować się ma:
1. nazwisko miary, a na gwichtach początkowa litera nazwiska i liczba ciężar oznaczająca;
2. nazwisko lub cecha fabryki i rok wykonania miary;
3. miejsce na stempel urzędowy, tudzież miejski.

Uwaga 1. Na drobnych gwichcikach, szczególniéj dolowych, pozwala się wytłaczać z powyższych znaków te tylko, które się dadzą, ale liczby ciężar gwichcika oznaczającéj, opuszczać nie wolno.

Uwaga 2. Na gwichtach aptecznych, w miejsce początkowych liter ich nazwisk, należy przy liczbach właściwych, kłaść znaki na ten cel powszechnie dotąd używane.

Artykuł 43.

Nazwiska miar, mają być literami drukowemi lub pisanemi w języku rossyjskim i polskim, a liczby obok nazwisk wyłącznie arabskiemi cyframi wyrażone.

Artykuł 44.

Cechy fabryczne, mogą być do woli, okrągłe lub owalne, okrągłe nie powinny być mniejszéj jak 3 linie średnicy, a długość owalnych nie mniejsza jak linij 4.

Artykuł 45.

Cecha fabryczna, powinna być wytłaczaną stemplem, przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych zatwierdzonym,

названія же и числа могутъ быть вырѣзныя, или набитыя соотвѣтственными штемпелями.

Примѣчаніе. Мѣры чугунныя должны быть отливаемы вмѣстѣ съ названіями, числами и фабричными клеймами, на деревянныхъ же мѣрахъ знаки эти могутъ быть выжигаемы, или набиваемы штемпелемъ не менѣе одного дюйма въ поперечникѣ.

Статья 46.

Желающій имѣть фабричное клеймо обязанъ избранный имъ рисунокъ онаго представить, посредствомъ мѣстнаго начальства, на разсмотрѣніе и утвержденіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и ДуховныхъДѣлъ.

По утвержденіи рисунка фабричнаго клейма, долженъ желающій три экземпляра оттисковъ онаго представить мѣстному Начальству, которое одинъ экземпляръ оставляетъ для храненія у себя; изъ остальныхъ же двухъ, одинъ препровождаетъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ, а другой тому мѣсту, которое занимается клейменіемъ.

Статья 47.

Названіе мѣръ и вѣсовъ, числа, вѣсъ гирь означающія, и фабричныя клейма, помѣщаются:

1. на мѣрахъ длины — посрединѣ стѣны дѣленія;
2. на мѣрахъ емкости изъ желтой и красной мѣди, или изъ листоваго желѣза — на верхнемъ обручѣ; на мѣрахъ же чугунныхъ и деревянныхъ — на наружной стѣнѣ подъ верхнимъ обручемъ;
3. на гиряхъ шаровидныхъ съ дугообразною рукояткою — на выпуклой ихъ поверхности; на гиряхъ коническихъ съ шарообразною рукояткою — на поверхности рукоятки; а на гиряхъ четыреугольныхъ — на самой обширной сторонѣ оныхъ;

nazwiska zaś i liczby mogą być rytowane, lub właściwemi stemplami wytłaczane.

Uwaga. Na miarach z lanego żelaza, nazwiska, liczby i cecha fabryczna, razem z miarą powinny być odlewane, a na drewnianych miarach wypalane lub wytłaczane stemplem, nie mniejszym jak cal średnicy.

Artykuł 46.

Żądający mieć cechę fabryczną, winien rysunek obranéj przez siebie cechy przedstawić, za pośrednictwem Władzy miejscowéj, do uznania i zatwierdzenia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Otrzymujący rysunek zatwierdzonéj cechy, winien trzy egzemplarze jéj odcisków złożyć Władzy miejscowéj, a ta zatrzymawszy jeden egzemplarz u siebie, dwa drugie, drogą urzędową prześle, jeden Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, a drugi Urzędowi stemplującemu, dla zachowania.

Artykuł 47.

Nazwiska miar i wag, liczby ciężar gwichtow oznaczające, znaki i cecha fabryczna, umieszczane być mają:

1. na miarach długości, w środku ściany podziałowéj;
2. na miarach objętości: mosiężnych, miedzianych, lub blaszanych, na górnéj obręczy, a na miarach z żelaza lanego i drewnianych, na zewnętrznéj ścianie pod wierzchnią obręczą;
3. na gwichtach kształtu kulistego z kabłąkowatém ujęciem, na ich wypukłéj powierzchni; na stożkowatych z gałką do ujęcia, na powierzchni gałki, a na czworograniastych, na ich najobszerniejszéj ścianie;

4. на коромыслахъ—по обоимъ концамъ, въ равномъ съ обѣихъ сторонъ разстояніи; на обѣихъ же чашкахъ—на наружной сторонѣ оныхъ ближе къ краю.

Статья 48.

На вѣсовыхъ коромыслахъ слѣдуетъ означать самую большую тяжесть, какая на нихъ взвѣшиваема быть можетъ.

Статья 49.

Приготовленіемъ мѣръ всякаго рода и вѣсовъ могутъ заниматься художники, мастера соотвѣтственныхъ ремеслъ, а равно фабриканты и владѣльцы механическихъ заводовъ,—на слѣдующихъ условіяхъ:

1. что они, посредствомъ мѣстной власти, получатъ отъ подлежащаго Губернскаго Правленія, или Магистрата г. Варшавы, на гербовомъ листѣ позволеніе на приготовленіе такихъ мѣръ и вѣсовъ, какіе выдѣлывать намѣрены;
2. что будутъ имѣть одинъ вывѣренный и оклейменный экземпляръ тѣхъ мѣръ и вѣсовъ, кои они предположили выдѣлывать;
3. что при выдѣлкѣ мѣръ и вѣсовъ исполнятъ всѣ правила настоящей инструкціи и приготовлять будутъ оные съ такою точностью, какая предписана 22-ой статьею;
4. что къ оклейменію представлять будутъ штемпельному Управленію только мѣры и вѣсы, надлежащимъ образомъ выдѣланные и надписи, а равно фабричные клейма имѣющіе; неклейменыхъ же продавать не будутъ.

4. na wagach, na obu ramionach belki przy jéj środku, w rownéj po obu stronach odległości, a na obu talerzach, na ich powierzchni zewnętrznéj, z boku bliżéj brzegu.

Artykuł 48.

Na belkach wag, należy zamieszczać, jaki największy ciężar może być na nich ważony.

Artykuł 49.

Mogą się zatrudniać przyspasabianiem wszelkich miar tudzież wag: mechanicy, majstrowie rzemiosł odpowiednich, także fabrykanci i właściciele mechanicznych zakładów, pod warunkami następującemi:

1. że przez pośrednictwo Władzy miejscowéj pozyskają od właściwego Rządu Gubernialnego, lub Magistratu miasta Warszawy, na papierze stemplowym pozwolenie, na przysposabianie takich miar i wag jakie wyrabiać zamierzają;

2. że posiadać będą jeden egzemplarz miar i wag, jakie wyrabiać zamierzają, w Urzędzie stemplującym sprawdzony i ostemplowany;

3. że w wyrabianiu miar i wag dopełnią wszystkich przepisów niniejszéj Instrukcyi, i dopilnują ich zgodności, ze ścisłością, artykułem 22 wskazaną;

4. że tylko należycie wykończone miary i wagi, napisami i cechami opatrzone, przedstawiać będą Urzędowi stemplującemu do ostemplowania, nieostemplowanych zaś na sprzedaż wystawiać nie będą.

Статья 50.

Мѣры и вѣсы для домашняго употребленія могутъ быть выдѣлываемы изъ какихъ бы то ни было матеріаловъ, имѣть произвольную форму и не подлежать обязанности клейменія.

III. О вывѣркѣ и клейменіи мѣръ и вѣсовъ.

Статья 51.

Законные мѣры и вѣсы суть тѣ, на кои наложены казенныя въ Царствѣ или Имперіи клейма.

Статья 52.

Только такія мѣры и вѣсы могутъ быть оклеймены, кои приготовлены на точномъ основаніи вышеизложенныхъ правилъ о выдѣлкѣ мѣръ и вѣсовъ, и кои, по надлежащей вывѣркѣ ихъ въ штемпельномъ Управленіи, оказались имѣющими точность, требуемую 22-ю статьею.

Примѣчаніе. Такіе только вѣсы могутъ быть клеймены, въ коихъ средній и два чашечные ножи неподвижно укрѣплены.

Статья 53.

Вывѣрка мѣръ и вѣсовъ, къ оклейменію представляемыхъ, производиться будетъ по правиламъ, опредѣленнымъ особою инструкціею для штемпельныхъ Управленій.

Статья 54.

Вывѣрка и клейменіе мѣръ, гирь и вѣсовъ, казенныхъ и въ употребленіе поступающихъ, производиться будетъ въ Магистратахъ:

Artykuł 50.

Miary i wagi, na potrzebę domową przeznaczone, wyrabiane być mogą z jakiegokolwiek bądź materyału i jakiegokolwiek bądź kształtu, i wolne są od ostemplowania w Urzędzie stemplującym.

III. O sprawdzaniu i stemplowaniu miar i wag.

Artykuł 51.

Prawnemi miarami i wagami są te, które stemplem urzędowym w Królestwie lub Cesarstwie są opatrzone.

Artykuł 52.

Takie tylko miary i wagi mogą być ostemplowane, które podług przepisów powyższych o wyrabianiu miar i wag są wykonane, i po należytém ich w Urzędzie stemplującym sprawdzeniu, okazały się zgodne w granicach, artykułem 22 wskazanych.

Uwaga. Wagi takie tylko mogą być stemplowane, w których nóż środkowy i dwa talerze są stale umocowane.

Artykuł 53.

Sprawdzanie miar i wag do ostemplowania przedstawianych, odbywać się ma podług przepisów, oddzielną instrukcyą dla Urzędów stemplujących wskazanych.

Artykuł 54.

Sprawdzanie i ostemplowanie miar, gwichtów i wag urzędowych i użytkowych, odbywać będą Magistraty:

a) города Варшавы,
b) городовъ губернскихъ,
c) городовъ уѣздныхъ,
d) гороговъ фабричныхъ: Лодзи, Ченстоховы и Томашова.

Выдѣланные на казенныхъ Горныхъ заводахъ металлическіе мѣры и вѣсы, казенные и обыкновенные, могутъ быть на тѣхъ же заводахъ вывѣряемы и клеймены.

Статья 55.

При вывѣркѣ и клеймени мѣръ и вѣсовъ, кромѣ чиновниковъ для сего назначенныхъ, присутствовать еще будетъ приглашенный къ тому, въ званіи эксперта, мѣстный Пробиреръ или Архитекторъ, Инженеръ, Землемѣръ, Профессоръ математики или физики; а при вывѣркѣ и клеймени гирь и вѣсовъ аптекарскихъ—одинъ изъ членовъ мѣстной Врачебной Управы.

Статья 56.

Каждая изъ властей, въ 54-й статьѣ поименованныхъ, снабжена будетъ, для вывѣрки и клейменія мѣръ и вѣсовъ казенныхъ и въ употребленіе поступающихъ, комплектомъ образцовыхъ мѣръ и вѣсовъ въ двухъ экземплярахъ *A* и *B*.

Первый, *A*, долженствующій находиться въ сохраненіи и, въ случаѣ надобности, служащій къ вывѣркѣ экземпляра *B*, заключаетъ въ себѣ:

1. мѣру изъ желтой мѣди, на которой означенъ аршинъ и фунтъ, съ подраздѣленіями;
2. четверикъ изъ желтой мѣди;
3. ведро изъ желтой мѣди, съ принадлежащею къ оному стекляною отшлифованною крышкою;

a) Miasta Warszawy,
b) Miast gubernialnych,
c) Miast powiatowych,
d) Miast fabrycznych: Łodzi, Częstochowy i Tomaszowa.

Wyrobione w zakładach rządowo-górniczych miary, wagi i gwichty metalowe, urzędowe i użytkowe, mogą być w tychże zakładach sprawdzane i stemplowane.

Artykuł 55.

Przy sprawdzaniu i ostemplowaniu miar i wag, oprócz Urzędników do téj czynności przeznaczonych, obecnym być ma, wezwany na ten cel w charakterze znawcy, probierz miejscowy albo budowniczy, inżenier, jeometra, professor matematyki lub fizyki, a przy sprawdzaniu i ostemplowaniu gwichtów i wag aptecznych, jeden z członków miejscowego Urzędu Lekarskiego.

Artykuł 56.

Każdy z urzędów, artykułem 54 wymienionych, w celu sprawdzania i ostemplowania miar i wag urzędowych i użytkowych, zaopatrzony będzie w assortyment wzorowych miar i wag, składający się z dwóch egzemplarzy *A* i *B*, a mianowicie:

Pierwszy A, który pozostaje w zachowaniu, i w potrzebie służy do sprawdzenia egzemplarza *B*, obejmuje:

1. Miarę mosiężną, na któréj arszyn i stopa z podziałami.
2. Czetweryk mosiężny.
3. Wiadro mosiężne i do nich należącą taflę szklanną odszlifowaną.

4. фунтъ изъ желтой мѣди и слѣдующія меньшія гири:
48, 24, 12, 6, 3, 2 и двѣ золотниковыя — всѣ изъ желтой мѣди;
48, 24, 12, 6, 3, 2, 1 долевыя—всѣ изъ платины;
5. аптекарскій фунтъ изъ желтой мѣди, позолоченный.

Второй В, назначенный къ употребленію при вывѣркѣ и клеймeніи мѣръ и вѣсовъ казенныхъ и въ употребленіе поступающихъ, заключаетъ въ себѣ:

1. сажень изъ желѣза, раздѣленную на аршины;
2. аршинъ изъ желтой мѣди, съ подраздѣленіями;
3. четверикъ, полъ и четверть-четверика изъ желтой мѣди, съ принадлежащею къ нимъ стекляною отшлифованною крышею; гарнецъ, полъ и четверть гарнца— изъ желтой мѣди и къ нимъ стекляную отшлифованную крышку;
4. ведро и полъ ведра изъ желтой мѣди, съ принадлежащею къ нимъ стекляною отшлифованною крышкою; четверть и десятую часть ведра изъ желтой мѣди, и къ нимъ стекляную отшлифованную крышку; одну-двадцатую, пятидесятую, сотую и двухъ-сотую части ведра, всѣ изъ желтой мѣди, съ принадлежащею къ нимъ стекляною отшлифованною крышкою;
5. торговыя гири изъ желтой мѣди:
5, 4, 2, 1 пудовыя,
20, 10, 5, 3, 2, 1 фунтовыя,
48, 24, 12, 6, 3, 2, 1 золотниковыя,
96, 48, 24, 12, 6, 3, 2, 1 долевыя;
6 гири аптекарскія изъ желтой мѣди:
фунтъ.
6, 3, 2, 1 и $^1/_2$ унціи.
2, 1, $^1/_2$ и $^1/_4$ драхмъ.
2, 1 $^1/_2$, 1 и $^1/_2$ скрупуловъ.
10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2 и три 1-но гранныя;

4. Funt z mosiądzu i następujące drobniejsze gwichty:
zołotników 48, 24, 12, 6, 3, 2 i dwa jednozołotnikowe, wszystkie mosiężne;
doliów 48, 24, 12, 6, 3, 2, 1 wszystkie platynowe.
5. Funt aptekarski z mosiądzu, pozłacany.

Drugi B, przeznaczony do użycia przy sprawdzaniu i stemplowaniu miar i wag urzędowych i użytkowych, obejmuje:

1. Sażeń żelazny, podzielony na arszyny.
2. Arszyn mosiężny z posiałami.
3. Czetwieryk, pół i ćwierć czetwieryka mosiężne, i do tych tafla szklanna odszlifowana; garniec, pół i ćwierć garnca mosiężne, i do nich tafla szklanna odszlifowana.
4. Wiadro i pół wiadra mosiężne, i do tych tafla szklanna odszlifowana; ćwierć i dziesiąta część wiadra mosiężne i do nich należąca tafla szklanna odszlifowana; jedna dwudziesta, pięćdziesiąta, setna i dwusetna części wiadra, wszystkie mosiężne, i do tych tafla szklanna odszlifowana.
5. Gwichty handlowe mosiężne:

5, 4, 2 i 1 pudowe,
20, 10, 5, 3, 2, 1 funtowe,
48, 24, 12, 6, 3, 2, 1 zołotnikowe,
96, 48, 24, 12, 6, 3, 2, 1 doliowe.

6. Gwichty apteczne mosiężne:

Funt:

6, 3, 2, 1 i $1/2$ uncyowe,
2, 1, $1/2$ i $1/4$ drachmowe,
2, $1 1/2$, 1 i $1/2$ skrupułowe,
10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2 i trzy 1-go granowe.

6. вѣсы большіе съ желѣзнымъ коромысломъ, а чашками и цѣпями изъ желтой мѣди, и вѣсы меньшіе изъ одной желтой мѣди.

Сверхъ того, вышеупомянутыя власти будутъ имѣть снаряды, потребные для вывѣрки, а равно штемпеля казенные и городскіе для клейменія вывѣренныхъ мѣръ и вѣсовъ казенныхъ и въ употребленіе поступающихъ.

Статья 57.

Для клейменія мѣръ и вѣсовъ употребляется казенный штемпель съ гербомъ Царства. Штемпель этотъ будетъ троякой величины: большой, средній, и малый. Большой штемпель служить будетъ къ выжиганію клейма на деревянныхъ мѣрахъ.

Статья 58.

Казенное клеймо налагается тщательно и явственно:

1. на мѣрахъ длины: казенныхъ—по лѣвой сторонѣ названія мѣры, а въ употребленіе поступающихъ—съ обоихъ концовъ на самыхъ оконечностяхъ;
2. на мѣрахъ емкости: чугунныхъ, изъ желтой либо красной мѣди, и листоваго луженаго желѣза — на верхнемъ обручѣ, а на деревянныхъ клеймо выжигается, какъ снаружи, такъ и внутри, на поверхности стѣны;
3. на гиряхъ шаровидныхъ съ дугообразною рукояткою казенное клеймо должно быть приложено на верхней поверхности въ видномъ мѣстѣ, для сего обточенномъ, или опиленномъ; на гиряхъ коническихъ съ шарообразною рукояткою — на рукояткѣ, а на гиряхъ четырехъ-угольныхъ — на самой обширной сторонѣ оныхъ;
4. на вѣсахъ — на каждомъ концѣ коромысла, въ равномъ отъ средины онаго разстояніи, и на обѣихъ чашкахъ, съ наружной стороны вблизи края.

7. Wagi większe z belką żelazną, szalami miedzianemi i łańcuchami mosiężnemi; oraz wagi mniejsze, całkiem z mosiądzu wyrobione.

Oprócz tego Władze powyższe posiadać będą przyrządy potrzebne przy sprawdzaniu, oraz stemple urzędowe i miejskie do stemplowania miar i wag sprawdzonych, urzędowych i użytkowych.

Artykuł 57.

Do stemplowania miar i wag, używany będzie stempel urzędowy z herbem Królestwa. Stempel takowy co do wielkości będzie trojaki, to jest: większy, średni i mały, z tych większy będzie do wypalania stempla na miarach drewnianych urządzony.

Artykuł 58.

Stempel urzędowy ma być wytłoczony starannie, aby był wyraźny:

1. Na miarach długości urzędowych, po léwéj stronie nazwiska miary, a na użytkowych, po obu końcach, na samych skrajach.
2. Na miarach objętości: z żelaza lanego, mosiężnych, miedzianych, lub z blachy żelaznéj pobielanéj, na górnéj obręczy, a na miarach drewnianych, stempel wypalany być ma zewnątrz i wewnątrz na powierzchni ściany.
3. Na gwichtach kształtu kulistego z kabłąkowatém ujęciem, stempel urzędowy ma być wyciśnięty na powierzchni górnéj w miejscu widoczném, a na ten cel obtoczoném lub opiłowaném, na stożkowych z gałką do ujęcia, na gałce, a na czworograniastych, na ich najobszerniejszéj ścianie.
4. Na wagach, na każdém ramieniu belki w równém od jéj środka oddaleniu, i na obu talerzach na ich powierzchni zewnętrznéj z boku bliżéj brzegu.

Статья 59.

Городское клеймо налагается возлѣ казеннаго, а цифры, означающія годъ клейменія вокругъ казеннаго клейма или возлѣ онаго. На гирькахъ, отъ золотника и менѣе, можно не набивать года, по уваженію, что таковыя гирьки обыкновенно находятся вмѣстѣ съ большими отвѣсками.

Статья 60.

За наложеніе клейма на мѣрахъ и вѣсахъ взимается слѣдующій платежъ:

a) *Съ мѣръ длины.*

1	съ сажени	9 коп.	сер.
2	— аршина	3	—
3	— фута	2	—
		14 коп.	сер.

b) *Съ мѣръ емкости для сыпучихъ тѣлъ.*

4	съ четверти	55 коп.	сер.
5	— $1/2$ четверти, или мѣры четырехъ-четвериковой	44	—
6	— $1/4$ четверти, или мѣры двухъ-четвериковой	33	—
7	— четверика	22	—
8	— $1/2$ четверика	15	—
9	— $1/4$ четверика	9	—
10	— гарнца	3	—
11	— $1/2$ гарнца	2	—
12	— $1/4$ гарнца	1	—
		1 руб. 85 коп.	сер.

Artykuł 59.

Stempel miejski przykładany być winien, obok urzędowego, a liczby oznaczające rok stemplowania, winny być na około stempla urzędowego lub obok niego. Na drobnych gwichcikach od złotnika i niżéj, można roku nie wytłaczać, gdyż takowe zwykle znajdują się razem z ciężarkami większemi.

Artykuł 60.

Od ostemplowania miar i wag ustanawia się taryfa następująca:

a) *Co do miar długości.*

1	od	sażenia	kop. sr.	9
2	—	arszyna	—	3
3	—	stopy	—	2
			kop. sr.	14

b) *Co do miar objętości co do ciał sypkich.*

4	od	miary czetwierti	kop. sr.	55
5	—	$^1/_2$czetwierti czyli czteroczetwierykowéj	—	44
6	—	$^1/_4$czetwierti czyli dwuczetwierykowéj	—	33
7	—	czetwieryka	—	22
8	—	$^1/_2$ czetwieryka	—	15
9	—	$^1/_4$ czetwieryka	—	9
10	—	garnca	—	4
11	—	$^1/_2$ garnca	—	2
12	—	$^1/_4$ garnca	—	1
		rub. sr. 1	kop. sr.	85

c) *Съ мѣръ емкости для тѣлъ жидкихъ.*

13	съ ведра	11 к. сер.
14	— ½ ведра	7 —
15	— ¼ ведра	5 —
16	— 1/10 ведра (кружки).	4 —
17	— 1/20 ведра (½ кружки)	3 —
18	— 1/50 ведра (1/5 кружки)	2 —
19	— 1/100 ведра (чарки).	1 —
20	— 1/200 ведра (½ чарки)	½ —
		33½ —

d) *Съ гирь.*

21	съ 5-ти пудовой	18 к. сер.
22	— 4-хъ —	13 —
23	— 2-хъ —	9 —
24	— 1 —	7 —
25	— 20-ти фунтовой	5 —
26	— 10-ти —	4 —
27	— 5-ти —	3 —
28	— 3-хъ —	2½ —
29	— 2-хъ —	2 —
30	— 1 —	1½ —
31	— меньшихъ, за каждую безъ различія .	1 —
		66 к. сер.

e) *Съ аптекарскихъ гирь.*

32 съ аптекарскаго фунта съ подраздѣленіями 45 к. сер.

c) *Co do miar objętości do płynów.*

13	od wiadra	kop. sr.	11
14	— ½ wiadra	—	7
15	— ¼ wiadra	—	5
16	— 1/10 wiadra (krużki)	—	4
17	— 1/20 wiadra (½ krużki)	—	3
18	— 1/50 wiadra (1/5 krużki)	—	2
19	— 1/100 wiadra (czarki)	—	1
20	— 1/200 wiadra (½ czarki)	—	½
		kop. sr.	33½

d) *Co do gwichtów.*

21	od sztuki 5-cio pudowéj	kop. sr.	18
22	— 4-ro —	—	13
23	— 2-ch —	—	9
24	— 1-no —	—	7
25	— 20-to funtowéj	—	5
26	— 10-io —	—	4
27	— 5-io —	—	3
28	— 3-ch —	—	2½
29	— 2-ch —	—	2
30	— 1-no —	—	1½
31	od mniejszych jak funt ciężarków, od każdéj sztuki bez wyjątku	—	1
		kop. sr.	66

e) *Co do gwichtów aptecznych.*

32	od funta aptecznego z podziałami . . .	kop. sr.	45

f) *Съ торговыхъ вѣсовъ.*

33	съ большихъ вѣсовъ, поднимающихъ болѣе 5 пудовъ	70 к. сер.
34	— среднихъ, поднимающихъ отъ 1 до 5 пудовъ.	18 —
35	— меньшихъ, съ каждой безъ различія .	12 —
		1 руб. сер.

g) *Съ аптекарскихъ вѣсовъ.*

36	съ самыхъ большихъ, поднимающихъ отъ 1 до 2-хъ пудовъ	30 к. сер.
37	— большихъ, поднимающихъ отъ 8 до 20 фунтовъ.	26 —
38	— среднихъ, поднимающихъ отъ 1 до 8 фунтовъ.	13 —
39	— малыхъ, поднимающихъ одинъ фунтъ и менѣе	6 —
		75 к. сер.

Примѣчаніе 1. Если будутъ представлены къ повѣркѣ и клейменію одни только аптекарскіе фунты, безъ подраздѣленій, или однѣ подраздѣленія аптекарскаго фунта, безъ цѣльнаго фунта,—въ такомъ случаѣ взимается платежъ въ половину противъ установленнаго за клейменіе сего фунта съ подраздѣленіями, безъ различія, всѣ ли вообще подраздѣленія фунта представлены будутъ къ клейменію, или только часть оныхъ.

Примѣчаніе 2. При вывѣркѣ вѣсовъ, уже оклейменныъ, платежа не взимается, исключая тѣ случаи, когда вѣсы будутъ исправлены,—въ каковомъ случаѣ взимается такой же платежъ, какой опредѣленъ за вывѣрку и клейменіе новыхъ вѣсовъ.

f) *Co do wag handlowych.*

33 od wag wielkich do ważenia więcéj jak 5 pudów	kop. sr.	70
34 od wag średnich do ważenia od 1 do 5 pudów	—	18
35 od wag mniejszych bez różnicy	—	12
	rub. sr.	1

g) *Co do wag aptecznych.*

36 od wag największych do ważenia od 1 do 2 pudów	kop. sr.	30
37 od wag wielkich do ważenia od 8 do 20 funtów	—	26
38 od wag średnich do ważenia od 1 do 8 funtów	—	13
39 od wag małych do ważenia funta i niżéj	—	6
	kop. sr.	75

Uwaga 1. W razie, gdy do sprawdzenia i stemplowania przedstawione będą same tylko funty apteczne bez podziałów, albo téż same podziały takiegoż funta bez funta w całości, opłata za ostemplowanie pobieraną będzie w połowie opłaty, od funta z podziałami postanowionéj, bez względu, czy wszystkie podziałowe części funta lub tylko część ich, do ostemplowania będzie przedstawioną.

Uwaga 2. Przy sprawdzaniu wag już ostemplowanych, nie pobiera się opłata, oprócz gdy wagi zostały poprawione, w tym albowiem przypadku, opłatę oznaczoną za sprawdzenie i ostemplowanie, tak jak od nowych wag pobrać należy.

Примѣчаніе 3. За представленіе къ оклеймѣнію невѣрныхъ мѣръ и вѣсовъ, то есть, сдѣланныхъ не съ тою точностію, какая указана 22-ю статьею, взимается, въ пользу доходовъ съ оклейменія, половинный платежъ, за клейменіе опредѣленный; самыя же издѣлія признаются невѣрными и, не подвергаясь излому, возвращаются, неоклейменныя, владѣльцамъ оныхъ.

Статья 61.

Вывѣркѣ и клейменію въ городскихъ Магистратахъ не подлежатъ:

1. гири и вѣсы, употребляемые золотыхъ дѣлъ мастерами и ювелирами, —вывѣрка и клейменіе коихъ принадлежатъ Пробирному Управленію;
2. гири аптекарскія менѣе унціи, и вѣсы, у коихъ коромысла короче шести вершковъ;
3. мѣры и вѣсы, исключительно въ домашнемъ быту употребляемые.

Статья 62.

Доходъ съ платежей за вывѣрку и клейменіе мѣръ и вѣсовъ назначается въ пользу городскихъ кассъ.

Порядокъ счетоводства по взиманію этихъ платежей предпишетъ Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

IV. О обязанности имѣть мѣры и вѣсы, равно о повѣркѣ мѣръ и вѣсовъ, въ употребленіи находящихся.

Статья 63.

Имѣть и употреблять законныя мѣры и вѣсы, роду торговли или промысла соотвѣтственные, обязаны:

Uwaga 3. Za przedstawienie do ostemplowania nierzetelnych miar i wag, to jest wykonanych nie ze ścisłością, artykułem 22 wskazaną, ściąganą być ma na korzyść dochodów od stemplowania połowa opłaty w taryfie za ostemplowanie przepisnéj; wyroby zaś za nierzetelne uznane nie ulegają zniszczeniu, ale ich właścicielowi nieostemplowane powrócone być mają.

Artykuł 61.

Sprawdzaniu i ostemplowaniu w Urzędach miejskich nie ulegają:

1. Gwichty i wagi używane przez złotników i jubilerów, których sprawdzanie i stemplowanie należy do Urzędów probierczych.
2. Gwichciki apteczne mniejsze od uncyi i wagi, przy których belka jest krótszą od sześciu werszek.
3. Miary i wagi, wyłącznie do potrzeb domowych przeznaczone.

Artykuł 62.

Fundusze z dochodów za sprawdzanie i ostemplowanie miar i wag przeznaczają się na dochód Kass miejskich.

Osobne rozporządzenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych przepisze porządek kassowy przy poborze rzeczonych opłat za stemplowanie.

IV. O obowiązku posiadania miar i wag, tudzież o rewizyi miar i wag w używaniu będących.

Artykuł 63.

Do posiadania i używania prawnych miar i wag, rodzajowi handlu lub przedsiębierstwa właściwych, obowiązani są:

каждый торгующій, или промышленникъ, фабрикантъ и ремесленникъ, а посему таковыя мѣры и вѣсы должны находиться въ каждомъ складѣ, магазинѣ, лавкѣ и заведеніи, равно какъ на торговыхъ и ярмарочныхъ плацахъ по городамъ и деревнямъ, словомъ — вездѣ, гдѣ производится публичная покупка или продажа;

каждый постоянный дворъ, корчма, трактиръ, харчевня и тому подобныя заведенія, гдѣ производится пріѣзжающимъ или приходящимъ продажа или покупка на мѣры и вѣсы.

Примѣчаніе 1. Обязанность имѣть законныя мѣры и вѣсы не относится къ такимъ предметамъ, кои продаются по счету или инымп произвольными величинами.

Примѣчаніе 2. Отъ обязанности имѣть клейменныя мѣры и вѣсы освобождаются лица, употребляющія оныя на домашнія исключительно надобности.

Статья 64.

Для удостовѣренія, находятся ли законныя мѣры и вѣсы у каждаго, обязаннаго имѣть оныя, а равно вѣрны ли и оклеймены ли таковыя мѣры и вѣсы, производиться будутъ въ разное время внезапныя повѣрки.

Статья 65.

Повѣрки эти будутъ производимы:

въ Варшавѣ—Исполнительною Полиціею,

въ иныхъ городахъ—Магистратами.

На этотъ конецъ снабжены будутъ однимъ экземпляромъ казенныхъ мѣръ и вѣсовъ: Исполнительная Полиція г. Варшавы и Магистраты иныхъ городовъ, по усмотрѣнію Правительственной Комиссіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Экземпляръ таковыхъ мѣръ и вѣсовъ заключаетъ въ себѣ:

1. аршинъ изъ желѣза, съ раздѣленіемъ на вершки;

Każdy handlujący lub przedsiębierca, fabrykant i rzemieślnik, a tém samem takowe miary i wagi znajdować się powinny w każdym składzie, magazynie, sklepie i zakładzie, tudzież na placach targowych, jarmarcznych, w miastach i po wsiach, słowem wszędzie gdzie się odbywa kupno lub sprzedaż publiczna.

Wszelki dom zajezdny, każda karczma, traktyernia, garkuchnia i t. p., gdzie dla przejeżdżających lub przychodzących odbywa się sprzedaż lub kupno na miarę lub wagę.

Uwaga 1. Obowiązek posiadania miar i wag prawnych, nie odnosi się do takich przedmiotów, które się sprzedają na sztuki lub na inne dowolne wielkości.

Uwaga 2. Wolni są od posiadania miar i wag ostemplowanych, używający tychże wyłącznie na potrzeby domowe.

Artykuł 64.

W celu przekonywania się, czy każdy obowiązany do posiadania miar i wag prawnych w takowe jest zaopatrzony, jako téż, czy te miary i wagi są rzetelne i ostemplowane, odbywać się mają, różnemi czasy, niespodziane rewizye.

Artykuł 65.

Rewizyj tych dopełniać będą:
w Warszawie, Policya Wykonawcza,
w miastach innych, Magistraty.

Na ten koniec zaopatrzone będą, Policya Wykonawcza miasta Warszawy; Magistraty zaś w innych miastach, w miarę uznania Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, w jeden egzemplarz miar i wag urzędowych, którego komplet będzie:

1. arszyn żelazny z podziałami na werszki;

2. четверикъ, $^1/_2$ и $^1/_4$ четверика—изъ листоваго желѣза; гарнецъ, $^1/_2$ и $^1/_4$ гарнца—изъ листовой желтой мѣди;

3. ведро, $^1/_2$ и $^1/_4$ ведра, $^1/_{10}$ ведра или кружка, $^1/_{20}$ ведра или полкружки, $^1/_{50}$ ведра, $^1/_{100}$ ведра или чарка, $^1/_{200}$ ведра или полчарки — всѣ листоваго луженаго желѣза;

4. гири:

5, 4, 2, 1 пудовыя } чугунныя;
20, 10, 5, 3, 2, 1 фунтовыя }

5. аптекарскій фунтъ изъ желтой мѣди.

Магистраты городовъ губернскихъ, уѣздныхъ и трехъ фабричныхъ, имѣющіе по два экземпляра образцовыхъ мѣръ и вѣсовъ, не будутъ снабжены казенными мѣрами и вѣсами, и обязаны, при внезапныхъ повѣркахъ, въ предыдущей статьѣ упомянутыхъ, употреблять экземпляръ *B* образцовыхъ мѣръ и вѣсовъ.

Въ деревняхъ Войты гминъ будутъ наблюдать, дабы при публичной продажѣ употребляемы были единственно мѣры и вѣсы, закономъ предписанныя,—съ тѣмъ, чтобы, въ случаѣ сомнѣнія въ ихъ законности или вѣрности, таковыя были отсылаемы, для вывѣрки, въ ближайшіе Магистраты, которые обязаны произвесть оную безплатно.

Статья 66.

Тѣ же самые экземпляры мѣръ и вѣсовъ служить будутъ для сличенія мѣръ и вѣсовъ, исключительно на домашнее употребленіе назначенныхъ. Таковое сличеніе, по желанію просителя, производятъ Магистраты безплатно.

Статья 67.

Повѣряющій обязанъ удостовѣриться, имѣютъ ли употребляемыя мѣры и вѣсы предписанныя клейма, вѣрны ли они, и

2. czetwieryk, $1/2$ i $1/4$ czetwieryka z blachy żelaznéj, pobielanéj, a garnieç, $1/2$ i $1/4$ garnca z blachy mosiężnéj;
3. wiadro, $1/2$ i $1/4$ wiadra, $1/10$ wiadra czyli krużka, $1/20$ wiadra czyli pół krużki, $1/50$ wiadra, $1/100$ wiadra czyli czarka i $1/200$ wiadra czyli pół czarki — wszystkie z blachy żelaznéj pobielanéj;
4. gwichty:

5, 4, 2, 1 pudowe	z żelaza lanego;
20, 10, 5, 3, 2, 1 funtowe	

5. funt aptekarski mosiężny.

Magistraty miast gubernialnych, powiatowych i trzech fabrycznych, posiadające po dwa egzemplarze miar i wag wzorowych, nie będą zaopatrzone w miary i wagi urzędowe, i dopełniać będą rewizyj niespodzianych, poprzedzającym artykułem zastrzeżonych, z użyciem na ten koniec egzemplarza *B* z miar i wag wzorowych.

Na wsiach Wójci gmin czuwać i przestrzegać będą, aby do przedaży publicznéj, tylko prawem przepisane miary i wagi były używane, i w razie podejrzenia, co do ich prawności lub rzetelności, takowe do sprawdzenia najbliższym Magistratom odsyłać; które sprawdzenia tychże, bez żadnéj opłaty dopełniać powinny.

Artykuł 66.

Też same egzemplarze miar i wag służyć mają do porównania miar i wag, wyłącznie na użytek domowy przeznaczonych, które to porównanie, na żądanie interessenta, ma być przez Magistraty, bez żadnéj za to opłaty, dopełniane.

Artykuł 67.

Rewidujący, obowiązani są przekonywać się, czyli używane miary i wagi mają przepisane stemple, czy są rzetelne

не находятся ли фальшивыя; при чемъ долженъ обращать вниманіе не только на гири, но и на вѣсы.

Статья 68.

Повѣрка производится на мѣстѣ, безъ значительной въ занятіяхъ хозяевъ остановки.

Мѣры и вѣсы не оклейменные или невѣрные отбираются повѣряющимъ, опечатываются печатями—казенною и хозяина и, вмѣстѣ съ протоколомъ о невѣрности ихъ, представляются своему начальству для отсылки въ подлежащій Судъ.

Примѣчаніе 1. Гири тяжеле предписаннаго вѣса, но оклейменныя, не отбираются у хозяевъ, а могутъ быть приведены въ точность посредствомъ уменьшенія въ оныхъ вѣса.

Примѣчаніе 2. Невѣрность, за которую подлежатъ суду лица, у коихъ окажутся невѣрные аршины, мѣры емкости и гири, не относится къ малымъ разностямъ, составляющимъ: въ аршинахъ менѣе одной осьмой вершка, въ мѣрахъ емкости менѣе четырехъ кубическихъ дюймовъ, т. е. въ четверикѣ менѣе одной пятидесятой гарнца, а въ ведрѣ менѣе одной двухсотой части онаго, или полу-кружки; въ гиряхъ пудовыхъ и фунтовыхъ менѣе одной осьмой золотника на фунтѣ, въ мелкихъ же гиряхъ, подраздѣленія фунта составляющихъ, можетъ быть терпима слѣдующая разность: въ 48-золотниковой — шесть долъ, въ 24-золотниковой — четыре доли, въ 12-золотниковой — три доли, въ 6-ти 3-хъ и 2-хъ золотниковой—по двѣ доли на каждую, и въ 1-золотниковой—одна доля.

Статья 69.

Незаконными признаются слѣдующіе мѣры и вѣсы, употребляемые торгующими при продажѣ или покупкѣ:

i czyli nie znajdują się fałszywe, przy czém powinni zwracać uwagę, nie tylko na gwichty, ale i na wagi.

Artykuł 68.

Rewizya odbywa się na miejscu, unikając znacznéj przerwy w zatrudnieniu właściciela.

Miary i wagi nieostemplowane lub nierzetelne, rewidujący zabierą, pieczęcią urzędową, tudzież właściciela opieczętują, i wraz z protokółem co do nierzetelności tychże miar i wag sporządzonym, przedstawią swéj zwierzchności, celem odesłania do właściwego Sądu.

Uwaga 1. Gwichty cięższe od właściwéj sobie wagi, ale ostemplowane, nie zabierają się, lecz mogą być uregulowane przez zmniejszenie ich ciężaru.

Uwaga 2. Nierzetelność, za którą ulegają odpowiedzialności sądowéj ci, u których okażą się nierzetelne arszyny, miary objętości i gwichty, nie odnosi się do różnic małych, wynoszących: w arszynach, mniéj od jednéj ósméj werszka, w miarach objętości, mniéj od czterech cali sześciennych, to jest na czetweryku mniéj od jednéj pięćdziesiątéj garnca, a na wiadrze, mniéj jednéj dwusetnéj części onego, czyli pół krużki; w gwichtach pudowych i funtowych, mniéj od jednéj ósméj zołotnika na funcie, —w małych zaś, podział funta stanowiących, cierpiana być może różnica następująca: na 48 żołotnikowym sześć dolij, na 24 zołotnikowym cztery dole, 12 zołotnikowym trzy dole, w 6, 3 i 2 zołotnikowym po dwie dole na każdym, w jedno zołotnikowym jedna dola.

Artykuł 69.

Za nieprawne uważają się następujące miary i wagi, przy sprzedaży lub kupnie używane:

1. всякіе мѣры и вѣсы, изъятые закономъ изъ употребленія;
2. всякіе мѣры и вѣсы неоклейменные;
3. всякіе мѣры и вѣсы, хотя и оклейменные, но по какому бы то ни было поводу невѣрные.

Статья 70.

За упущенія при повѣркѣ мѣръ и вѣсовъ, въ торговлѣ употребляемыхъ, послѣдовавшія отъ неисполненія постановленныхъ правилъ или злоупотребленія, чиновники, на коихъ лежитъ обязанность производить повѣрку, подвергаются взысканію, опредѣленному 874 статьею Уложенія о наказаніяхъ.

Статья 71.

Каждый покупатель, который замѣтитъ, что при продажѣ гдѣ бы то нибыло употребляются незаконные мѣры и вѣсы, имѣетъ право приносить на то жалобу ближайшему полицейскому начальству, которое обязано немедленно удовлетворять таковыя жалобы, производя тотчасъ повѣрку мѣръ и вѣсовъ тамъ, гдѣ замѣчена покупателемъ невѣрность оныхъ, и подвергая виновныхъ, если окажутся, законной отвѣтственности.

Статья 72.

Губернскія Правленія, Варшавская исполнительная Полиція, Уѣздные Начальники, Объѣздные Чиновники, Городскіе Магистраты, Гминные Войты, Судебныя мѣста, Коммерческіе Суды, Актовые Писаря и Нотаріусы, Биржи и торговыя депутаціи, Мѣнялы, Маклера, Браковщики и Мѣрщики, Архитекторы, Инженеры и Землемѣры, казенные поставщики и вообще всякія власти—обязаны имѣть, поколику до нихъ касаться можетъ, наблюденіе, чтобы во всѣхъ дѣлахъ, актахъ, торговыхъ сдѣлкахъ,

1. wszelkie miary i wagi prawem z używania wywołane;
2. wszelkie stemplem urzędowym nieopatrzone;
3. wszelkie, choćby stemplem urzędowym opatrzone, lecz z jakiegokolwiek bądź powodu nierzetelne.

Artykuł 70.

Za uchybienie przy rewizyi miar i wag w handlu używanych, jeżeli w takowym okaże się niewykonanie przepisów obowiązujących lub nadużycie, urzędnicy rewizyę dopełniać obowiązani, ulegają karze, podług artykułu 874 Kodeksu karnego.

Artykuł 71.

Każdy kupujący, o ile dostrzeże, że gdziekolwiek bądź przy sprzedaży używane są miary i wagi nieprawne, ma prawo zanieść o to skargę do najbliższéj Władzy Policyjnéj. Zaskarżenia takowe powinny Władze te niezwłocznie załatwiać, przez natychmiastowe sprawdzenie miar i wag tam, gdzie przez kupującego nierzetelność takowych dostrzeżoną została, i odesłanie winnych, jeżeli wykrytymi zostaną, do odpowiedzialności prawnéj.

Artykuł 72.

Rządy Gubernialne, Policya wykonawcza miasta Warszawy, Naczelnicy Powiatowi, objazdowi Urzędnicy, Magistraty, Wójci gmin, Władze i Urzędy Sądowe, Sądy handlowe, Pisarze Aktowi i Rejenci, Giełdy i Deputacye handlowe, Ajenci wymiany, Meklery, Sortiery, Mierniki, Budowniczowie, Inżenierowie i Jeometrowie, tudzież wszyscy ci, którzy uskuteczniają dostawy dla Rządu, a w ogóle wszelkie Władze, obowiązani są, o ile to się do nich odnosi, przestrzegać,

при измѣреніи земель, постройкахъ и прочая, употребляемы были одни только россійскіе вѣсы и мѣры, закономъ предписанные.

V. Объ отношеніяхъ мѣръ и вѣсовъ россійскихъ къ мѣрамъ и вѣсамъ польскимъ, и обратно.

Статья 73.

Основаніемъ къ исчисленію замѣна, въ случаѣ надобности, мѣръ и вѣсовъ россійскихъ на мѣры и вѣсы польскіе, постановленіемъ Совѣта Управленія 13 Іюня 1818 года введенные, и обратно замѣна сихъ послѣднихъ на мѣры и вѣсы россійскіе, кои, по силѣ Высочайшаго указа 20 Января (1 Февраля) 1848 года, должны быть во всеобщемъ употребленіи въ Царствѣ Польскомъ съ 19 Апрѣля (1 Мая) 1849 года, служатъ табели, составленныя Комитетомъ мѣръ и вѣсовъ, учрежденнымъ при Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Соотношенія, для составленія ихъ принятыя, суть слѣдующія:

aby we wszystkich czynnościach, aktach, układach handlowych, przy pomiarach gruntów, przy wykonywaniu wszelkiéj budowy i tak daléj, używane były jedynie tylko miary i wagi rossyjskie, prawem przepisane.

V. O stosunkach miar i wag rossyjskich do miar i wag polskich i nawzajem.

Artykuł 73.

Do obliczania, w razie potrzeby, zamiany miar i wag rossyjskich na miary i wagi polskie, postanowieniem Rady Administracyjnéj z dnia 13 Czerwca 1818 r. zaprowadzone, i nawzajem tych miar ostatnich na miary i wagi rossyjskie, na mocy Ukazu Najwyższego z dnia 20 Stycznia (1 Lutego) 1848 r. od dnia 19 Kwietnia (1 Maja) 1849 r. w Królestwie Polskiem obowiązujące, służyć mają tablice, ułożone w Komitecie miar i wag, przy Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych ustanowionym.

Przyjęte do ułożenia ich stosunki są następujące:

А. СООТНОШЕНІЯ МЕЖДУ МѢРАМИ РОССІЙСКИМИ И ПОЛЬСКИМИ.

а) Мѣры длины.

Сажень россійская заключаетъ въ себѣ:	1 сажень, 1 футъ, 4 дюйма	10,8 линіи, или	1,2346999161 сажени польск.
Аршинъ — — —	1 локоть, 5 дюймовъ,	7,6 линіи, или	1,2346999161 локтя —
Вершокъ — — —	1 дюймъ,	10,2 линіи, или	1,8520498742 дюйма —
Футъ — — —	1 футъ,	8,4 линіи, или	1,0583142138 фута —
Дюймъ — — —	1 дюймъ,	0,7 линіи, или	1,0583142138 дюйма —
Линія — — —		1,3 линіи, или	1,2599770566 линіи —
Сажень — — —	4 прентика,	9,4 лавки, или	0,4938799665 прента —
Футъ — — —		7,1 лавки, или	0,7055428092 прентика —

б) Мѣры поверхности, или квадратныя.

Сажень квадр. рос. заключаетъ въ себѣ:	1 сажень, 4 локтя, 2 фута, 126 дюймовъ	134,12 линіи, или	1,5244838892 сажен квадр. польск.
Футъ — — — —	1 футъ 17 дюймовъ,	40,92 линіи, или	1,1200289752 фута — —
Дюймъ — — — —	1 дюймъ,	17,28 линіи, или	1,1200289752 дюйма — —
Линія — — — —		1,61 линіи, или	1,6128417243 линіи — —
Десятина . . . — —	1 моргъ, 285 прентовъ, 40 прентиковъ	18,11 лавки, или	1,9513397301 морга — —
или . . . — —	585 прентовъ, 40 прентиковъ,	18,11 лавки, или	585,4018110337 прента — —
Сажень — — — —	24 прентика,	39,17 лавки, или	0,2439174213 прента — —
Футъ — — — —		49,78 лавки, или	0,4977906556 прентика —
Дюймъ — — — —		0,35 лавки, или	0,3456879553 лавки — —

в) Мѣры объема, или кубическія.

Сажень кубич. рос. заключаетъ въ себѣ:	1 сажень, 23 локтя, 6 футовъ, 989 дюймовъ,	503,042 линіи, или	1,8822801224 саж. куб. польск.
Футъ — — — —	1 футъ, 320 дюймовъ,	469,991 линіи, или	1,1853425843 фута — —
Дюймъ — — — —	1 дюймъ,	320,272 линіи, или	1,1853425843 дюйма —
Линія — — — —		2,048 линіи, или	2,0482719857 линіи —

A. STOSUNKI POMIĘDZY MIARAMI ROSSYISKIEMI I POLSKIEMI.

a) Miary długości.

Sażeń rossyjski zawiera	sążeń 1,		stopę 1,	cali	4, linij	10,8	czyli	1,2346999161 sążnia polskiego.
Arszyn —	—	łokieć 1,		cali	5, linij	7,6	czyli	1,2346999161 łokcia —
Werszek —	—			cali	1, linij	10,2	czyli	1,8520498742 cala —
Stopa —	—		stopę 1		linij	8,4	czyli	1,0583142138 stopy —
Cal —	—			cal	1, linij	0,7	czyli	1,0583142138 cala —
Linija —	—				linij	1,3	czyli	1,2599770566 linij —
Sażeń —	—			pręcików	4, ławek	9,4	czyli	0,4938799665 pręta —
Stopa —	—				ławek	7,1	czyli	0,7055428092 pręcika —

b) Miary powierzchni czyli kwadratowe.

Sażeń kwadr. ros. zawiera	sążeń 1,	łokci 4,	stóp 2,	cali	126, linij	134,12	czyli	1,5244833892 sążnia	kwadratowego	polskiego.
Stopa —	—	—	stopę 1,	cali	17, linij	40,92	czyli	1,1200289752 stopy		—
Cal —	—	—		cali	1, linij	17,28	czyli	1,1200289752 cala	—	—
Linija —	—	—			linij	1,61	czyli	1,6128417243 linij	—	—
Diesiatina	—	mórg 1,	prętów 285,	pręcików 40,	ławek	18,11	czyli	1,9513337301 morga	—	—
lub	—		prętów 585,	pręcików 40,	ławek	18,11	czyli	585,4018110337 pręta	—	—
Sażeń —	—	—		pręcików 24,	ławek	39,17	czyli	0,2439174213 pręta	—	—
Stopa —	—	—			ławek	49,78	czyli	0,4977906556 pręcika	—	—
Cal —	—	—			ławek	0,35	czyli	0,3456879553 ławki	—	—

c) Miary objętości czyli sześcienne.

Sażeń sześc. ros. zawiera	sążeń 1,	łokci 23,	stóp 6,	cali	989, linij	503,042,	czyli	1,8822801224 sążnia	sześciennego	polskiego.
Stopa —	—	—	stopę 1,	cali	320, linij	469,991,	czyli	1,1853425843 stopy	—	—
Cale —	—	—		cali	1, linij	320,272,	czyli	1,1853425843 cala	—	—
Linij —	—	—			linij	2,048,	czyli	2,0482719857 linij	—	—

г) Мѣры емкости для сыпучихъ тѣлъ.

Четверть заключаетъ въ себѣ:	1 корецъ, 20 гарнцевъ, 1 кварту, 3,6 кватерки, или	1,6398670345 корца польск.	
Четверикъ — —	6 гарнцевъ, 2 кварты, 1,0 кватерки, или	6,5594681380 гарнца	—
Гарнецъ росс. — —	3 кварты, 1,1 кватерки, или	3,2797340690 кварты	—

д) Мѣры емкости для жидкихъ тѣлъ.

Ведро заключаетъ въ себѣ:	3 гарнца 1,2 кватерки, или	3'0747430087 гарнца польск.	
Кружка — —	1 кварту, 0,9 кватерки, или	1,2298792035 кварты	—
Чарка — —	0,5 квятерки, или	0,4919588814 кватерки	—

е) Мѣры тяжести, или вѣсы.

Пудъ заключаетъ въ себѣ:	40 фунтовъ, 12,6501 лотовъ, или	0,4039531666 центнера польскаго.	
Фунтъ росс. — —	1 фунтъ, 0,3163 лота, или	1,0098829164 фунта	—
Золотникъ — —	0,3366 лота, или	0,3366276388 лота	—
Доля — —	0,003 лота, или	0,0035065379 лота	—

В. СООТНОШЕНІЯ МЕЖДУ МѢРАМИ ПОЛЬСКИМИ И РОССІЙСКИМИ.

а) Мѣры длины.

Сажень польск. заключаетъ въ себѣ:	2 аршина, 6,88 вершка, или	0,8099133943 сажени россійск.	
Локоть — — —	12,96 вершка, или	0,8099133943 аршина	—
Дюймъ — — —	0,54 вершка, или	0,5399422629 вершка	—
Футъ — — —	11 дюймовъ, 3,39 линіи, или	0,9448989600 фута	—
Дюймъ — — —	9,45 линіи, или	0,9448989600 дюйма	—
Линія — — —	0,79 линіи, или	0,7874158009 линій	—
Прентъ — — —	2 сажени, 2 дюйма, 0,82 линіи, или	2,0247834857 сажени	—
Прентикъ — — —	1 футъ, 5 дюймовъ, 0,08 линіи, или	1,4173484400 фута	—
Лавка — — —	1 дюймъ, 7,01 линіи, или	1,7008181280 дюйма	—

d) Miary objętości do ciał sypkich.

Czetwert' zawiera	korzec 1, garncy 20, kwartę 1, kwaterek 3,6	czyli	1,6398670345 korcy Polskich.
Czetweryk —	garncy 6, kwart 2, kwaterkę 1,0	czyli	6,5594681380 garcy —
Garniec	kwart 3, kwaterka 1,1	czyli	3,2797340690 kwart —

e) Miary objętości do ciał płynnych.

Wiadro zawiera	garncy 3, kwar 0, kwaterkę 1,2	czyli	3,0747430087 gnarncy Polskich.
Kružka —	kwartę 1, kwaterek 0,9	czyli	1,2298792035 kwart —
Czarka —	kwaterki, 0,5	czyli	0,4919588814 kwaterki.

f) Miary ciężaru czyli wagi.

Pud zawiera	funtów 40, łutów 12,6501	czyli	0,4039531666 cetnara Polskich.
Funt rossyjski —	funt 1, łutów 0,3163	czyli	1,0098829164 funta —
Zołotnik —	łuta 0,3366	czyli	0,3366276388 łuta —
Dola —	łuta 0,003	czyli	0,0035065379 łuta —

B. STOSUNKI POMIĘDZY MIARAMI POLSKIEMI I ROSSYJSKIEMI.

a) Miary długości.

Sążeń polski zawiera	arszynów 2, werszków 6,88	czyli	0,8099133943 sażeni Rossyjskich.
Łokieć — —	werszków 12,96	czyli	0,8099133943 arszyna —
Cal — —	werszków 0,54	czyli	0,5399422629 werszka . . .
Stopa — —	cali 11, linij 3,39	czyli	0,9448989600 stopy —
Cal — —	linij 9,45	czyli	0,9448989600 cali —
Linija — —	linij 0,79	czyli	0,7874158009 linij —
Pręt — —	sażeni 2 cali 2, linij 0,82	czyli	2,0247834857 sażeni —
Pręcik — —	stopę 1, cali 5, linij 0,08,	czyli	1,4173484400 stóp —
Ławka — —	cali 1, linij 7,01,	czyli	1,7009181280 cali —

б) Мѣры поверхности, или квадратныя.

Сажень кв. польск. заключаетъ въ себѣ:	32 фута, 20 дюймовъ, 45,19 линіи,	или	0,6559597062 сажени кв. росс̧.
Локоть — — —	3 фута, 82 дюйма, 27,24 линіи,	или	3,5713361784 фута — —
Футъ — — —	128 дюймовъ, 56,81 линіи,	или	0,8928340446 фута — —
Дюймъ — — —	89,28 линіи,	или	0,8928340446 дюйма — —
Линія — — —	0,62 линіи	или	0,6200236421 линіи. — —
Уволока — — —	15 десят., 897 саж. 35 футовъ, 135 дюймовъ, 40,80 линіи,	или	15,3740556151 десятины —
Моргъ — — —	1229 саж. 45 футовъ, 42 дюйма, 91,36 линіи,	или	0,5124685205 десятины —
Прентъ — — —	4 саж. 4 фута, 127 дюймовъ, 82,30 линіи,	или	4,0997481640 сажени — —
Прентикъ — — —	2 фута, 1 дюймъ, 27,82 линіи,	или	2,0088766004 фута — —
Лавка — — —	2 дюйма 89,28 линіи,	или	2,8927823045 дюйма — —

в) Мѣры объема, или кубическія.

Сажень кубич. поль. заключаетъ въ себѣ:	182 фута, 390 дюймовъ, 181,370 линіи,	или	0,5312705522 сажени кубич. росс.
Локоть — — —	6 футовъ, 294 дюйма, 451,162 линіи,	или	6,7491036816 фута — —
Футъ — — —	1457 дюймовъ, 806,395 линіи,	или	0,8436379602 фута — —
Дюймъ — — —	843,638 линіи,	или	0,8436379602 дюйма — —
Линія — — —	0,488 линіи,	или	0,4882164122 линіи — —

г) Мѣры емкости для сыпучихъ тѣлъ.

Корецъ польск. заключаетъ въ себѣ:	4 четверика, 7,028 гарнца,	или	4,8784443078 четверика россійск:
Гарнецъ — — —	1,22 гарнца,	или	1,2196110769 гарнца —

д) Мѣры емкости для жидкихъ тѣлъ.

Гарнецъ польскій заключаетъ въ себѣ:	3 кружки, 2,52 чарки,	или	0,3252304330 ведра.
Кварта — — —	8,13 чарки,	или	0,8130760824 кружки.
Кватерка — — —	2,03 чарки,	или	2,0326902061 чарки.

е) Мѣры тяжести, или вѣсы.

Центнеръ польскій заключаетъ въ себѣ:	2 пуда, 19 фунтовъ, 2 золотника, 5,04 доль,	или	2,4755344994 пуда.
Фунтъ — — —	95 золотниковъ, 5,81 доль,	или	0,9902137998 фута россійскаго.
Лотъ — — —	2 золотника, 93,18 доль,	или	2,9706413992 золотника.

b) Miary powierzchni czyli kwadratowe.

Sążeń kwadratowy polski zawiera	stóp 32, cali 20, linij	45,19	czyli	0,6559597062 sażenia kwadratowego polskiego
Łokieć — — —	stóp 3, cali 82, linij	27,24	czyli	3,5713361784 stopy — —
Stopa — — —	cali 128, linij	56,81	czyli	0,8928340446 stopy — —
Cal — — —	linij	89,28	czyli	0,8928340446 cala — —
Linija — — —	linij	0,62	czyli	0,6200236421 linij — —
Włóka — — —	dziesiatyn 15, sażeni 897, stóp 35, cali 135, linij	40,80	czyli	15,3740556151 dziesiatyny — —
Mórg — — —	sażeni 1,229, stóp 45, cali 42, linij	91,36	czyli	0,5124685205 dziesiatyny — —
Pręt — — —	sażeni 4, stóp 4, cali 127, linij	82,30	czyli	4,0997481640 sażenia — —
Pręcik — — —	stóp 2, cal 1, linij	27,82	czyli	2,0088766004 stóp — —
Ławka — — —	cali 2, linij	89,28	czyli	2,8927823045 cali — —

c) Miary objętości czyli sześcienne.

Sążeń sześcienny polski zawiera	stóp 182, cali 390, linij	181,370	czyli	0,5312705522 sażenia sześcien. rossyjskiego.
Łokieć — — —	stóp 6, cali 294, linij	451,162	czyli	6,7491036816 stóp — —
Stopa — — —	cali 1457, linij	806,395	czyli	0,8436379602 stopy — —
Cal — — —	linij	843,688	czyli	0,8436379602 cala — —
Linija — — —	linij	0,488	czyli	0,4882164122 linij — —

d) Miary objętości do ciał sypkich.

Korzec . . . . zawiera	czetweryków 4, garncy	7.028	czyli	4,8784443078 czetweryka rossyjskiego.
Garniec polski —	garncy	1,22	czyli	1,2196110769 garnca —

e) Miary objętości do ciał płynnych.

Garniec polski zawiera	kwużek 3, czarek	2,52	czyli	0,3252304330 wiadra.
Kwarta — —	czarek	8,13	czyli	0,8130760824 krużki.
Kwaterka — —	czarek	2,03	czyli	2,0326902061 czarki.

f) Miary ciężaru czyli wagi.

Centnar polski zawiera	pudów 2, funtów 19, zołotników 2, doli	5,04	czyli	2,4755344994 puda.
Funt — —	zołotników 95, doli	5,91	czyli	0,9902137998 funta rossyjskiego.
Łut — —	zołotników 2, doli	9,318	czyli	2,9706413992 zołotników.

VI. О разрѣшеніи недоумѣній и вопросовъ, могущихъ встрѣтиться относительно мѣръ и вѣсовъ.

Статья 74.

Сообщеніе, по требованіямъ властей, мнѣнія въ случаѣ встрѣченной сомнительности о законной величинѣ мѣръ и вѣсовъ, въ употребленіи находящихся, а равно разрѣшеніе всякихъ вопросовъ, къ мѣрамъ и вѣсамъ относящихся, зависитъ отъ Губернскихъ Правленій и Магистрата г. Варшавы; а въ случаѣ протестацій — отъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статья 75.

Правила о величинѣ посуды, употребляемой въ торговлѣ, и снарядовъ для измѣренія, съ мѣрами связь имѣющихъ, а равно о платежахъ за привѣшиваніе или перемѣръ въ Управленіяхъ, по требованіямъ частныхъ лицъ, и за позаимствованіе мѣръ и вѣсовъ, для употребленія внѣ управленія, предписаны будутъ особо подлежащими властями.

Статья 76.

Всѣ существовавшія доселѣ правила по предметамъ, заключающимся въ сей Инструкціи, поколику несогласны съ оною, отмѣняются.

Статья 77.

Настоящая Инструкція, имѣющая обязательную силу, какъ для всѣхъ властей, такъ и для жителей Царства, должна быть внесена въ Дневникъ Законовъ.

Состоялось въ Варшавѣ, 2 (14) Мая 1850 г.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ,

(подписано) *Князь Варшавскій.*

VI. O załatwianiu wątpliwości i różnych kwestyj miar i wag dotyczących.

Artykuł 74.

Wydawanie, na żądanie Władz, opinij w przypadkach zachodzącéj wątpliwości o prawną wielkość miar i wag w używaniu będących, tudzież decydowanie w wszelkich kwestyach miar i wag dotyczących, należy do Rządów Gubernialnych i Magistratu miasta Warszawy, a w razie odwołania się stron, do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Artykuł 75.

Przepisy dotyczące wielkości naczyń w handlu używanych, tudzież narzędzi do wymierzania, z miarami związek mających, nie mniéj opłat od przeważania lub przemierzania w Urzędach, na żądanie osób prywatnych, jako téż od wypożyczania mar i wag, do użycia za obręb Urzędu wydanych, oddzielnie przez właściwe Władze wydane zostaną.

Artykuł 76.

Wszelkie dotychczasowe przepisy, odnoszące się do przedmiotów obecną Instrukcyą objętych, o ile téjże Instrukcyi są przeciwne, utracają moc swoją.

Artykuł 77.

Niniejsza Instrukcya, która zarówno wszelkie Władze, jak i mieszkańców Królestwa obowiązuje, zamieszczoną być ma w Dzienniku Praw.

Działo się w Warszawie, dnia 2 (14) Maja 1850 roku.

Namiestnik, Jenerał Feldmarszałek,
(podpisano) *Xiążę Warszawski.*

№ 9.

Данное Магистратамъ разрѣшеніе имѣть обыкновенные, малые ливеры и столы для вывѣрки и клейменія мѣръ и вѣсовъ.

(27 Января (8 Февраля) 1851 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Для снабженія городовыхъ Магистратовъ, поименованныхъ въ 54-й ст. утвержденной Совѣтомъ Управленія 2 (14) Мая с. г. Инструкціи о русскихъ мѣрахъ и вѣсахъ, приборами или снарядами и штемпелями, необходимыми для вывѣрки и клейменія означенныхъ мѣръ и вѣсовъ, кромѣ препровожденнаго уже прежде въ Губернское Правленіе одного комплекта оныхъ,— Правительственная Коммисія распорядилась о гуртовой доставкѣ для остальныхъ городовъ однихъ только рычажныхъ циркулей, соотвѣтственно устроенныхъ и прикрѣпленныхъ къ доскѣ изъ дубоваго дерева; что же касается прочихъ частей снаряда, то, по ея мнѣнію, не предстоитъ никакой надобности ни въ постройкѣ двухъ малыхъ ливеровъ, т. е. загнутаго, именуемаго сифономъ изъ желтой мѣди, и обыкновеннаго, стеклянаго, съ оправою изъ желтой мѣди,—кои слишкомъ дороги и легко подвергаются порчѣ, ни же складнаго столика, ибо мѣсто первыхъ можетъ заступить шарообразный ливеръ, сдѣланный изъ обыкновенной жести, мѣсто же складнаго столика—обыкновенный прочный столъ съ доскою шириною въ $1^1/_4$ локтя, длиною же въ $1^3/_4$ до двухъ локтей, который бы можно было поставить горизонтально (подъ отвѣсъ) и при томъ укрѣпить неподвижно и

№ 9.

Upoważnienie Magistratów do zaopatrzenia się w proste lewarki i stoły do sprawdzania i stemplowania miar i wag.

(d. 27 Stycznia (8 Lutego) 1851 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Duchownych.

Dla zaopatrzenia Magistratów miast, wymienionych w artykule 54 Instrukcyi o miarach i wagach rossyjskich, pod dniem 2 (14) Maja r. b. przez Radę Administracyjną zatwierdzonéj, w potrzebne do sprawdzania i stemplowania tychże miar i wag narzędzia, czyli przyrządy i stemple, oprócz przesłanych już poprzednio Rządowi Gubernialnemu po jednym onych komplecie, Kommissya Rządowa zarządziła ogólną dostawę dla reszty miast, samych tylko sztangencyrkli właściwéj konstrukcyi, na ławie z drzewa dębowego umocowanych, co się zaś tyczy innych części przyrządu uznała: iż nie zachodzi potrzeba, ani sprawiania dwóch lewarków, t. j. zakrzywionego, *Sifon* zwanego, z mosiądzu i prostego szklannego z osadami mosiężnemi, które są za kosztowne i łatwo uszkodzeniu ulegają, ani téż stołka składanego; albowiem miejsce pierwszych zastąpić może lewarek baniasty, z blachy zwyczajnéj wykonany, miejsce zaś stołka składanego; stół prosty mocny, z blatem na $1\frac{1}{4}$ łokcia szerokim, a na $1\frac{3}{4}$ do dwóch łokci długim, któryby dał się ustawić poziomo (pod wagę), oraz dokładnie i trwale umocować. Na takim stole, tak naczynie wzorowe, jak i naczynie do rewizyi i sprawdzenia po-

прочно. На таковомъ столѣ размѣщаются однѣ возлѣ другихъ, какъ образцовыя мѣры, такъ и мѣры, представленныя на ревизію и къ вывѣркѣ, при чемъ слѣдуетъ обращать вниманіе на то, чтобы послѣ наполненія ихъ водою, въ уровень съ краями, поверхность этой жидкости была совершенно горизонтальна и не подвергалась колебанію; сверхъ того, самая доска должна быть покрыта прочною клеенкою, съ которой всякая влажность должна быть тщательно обтираема, такъ, чтобы къ краямъ дна посуды не прилипала вода, разлитая случайно на столъ, и во время переливанія съ одной посуды въ другую не вредила точности.

Столы этого рода должны находиться въ каждомъ Магистратѣ. Опредѣливъ затѣмъ предоставить самимъ Магистратамъ снабженіе обыкновенными ливерами, Коммисія препровождаетъ въ Губернское Правленіе рисунокъ (а), по которому должны быть приготовлены означенные ливеры, и предписываетъ вмѣстѣ съ тѣмъ Губернскому Правленію, дабы, сообщивъ копіи съ этого рисунка городовымъ Магистратамъ, разрѣшило имъ выдѣлку ливеровъ и постройку вышеизложеннымъ способомъ столовъ, для разставленія посуды.

Рычажные циркули, поставку коихъ долженъ исполнить подрядчикъ къ 1 Марта 1851 года, а также штемпеля, заказанные для городовъ въ Управленіи Монетнаго Двора, соотвѣтствующіе по числу и по роду своему тѣмъ, кои уже получены Губернскимъ Правленіемъ при предписаніи отъ 19 (31) Августа 1850 г., за № 16,492/19,718, будутъ всѣ вмѣстѣ отосланы въ Губернское Правленіе, послѣ окончательной отдѣлки оныхъ.

Варшава, 27 Января (8 Февраля) 1851 года.

Управляющій Отдѣленіемъ Общей Администраціи,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Бернацкій.*

№ 24,973/47,083.

(а) Рисунокъ этотъ, какъ хорошо извѣстный исполнительнымъ властямъ, не прилагается.

dane, stawiają się obok siebie, z tą uwagą, aby po napełnieniu ich wodą równo z brzegami, powierzchnia tego płynu stała w nich dokładnie poziomo i nie ulegała bujaniu, nadto blat taki powinien być pokryty mocną ceratą, starannie z wilgoci ocieraną, aby pod brzegiem dna naczynia nie przylegała woda, na stole przypadkowo rozlana, a w czasie przelewania z naczynia jednego do drugiego, nie psuła ścisłości.

Stoły podobne znajdować się muszą w każdym Magistracie. Postanowiwszy zatém zaopatrzenia się w takowe lewarki proste pozostawić respective Magistratom, przesyła Rządowi Gubernialnemu rysunek,*) według którego pomienione lewarki mają być sporządzone, i poleca Rządowi Gubernialnemu, ażeby przy dołączeniu w kopiach tegoż rysunku właściwym Magistratom miast, upoważnił je do sprawienia lewarków i urządzenia, w sposobie powyżéj opisanym, stołów do ustawiania naczyń.

Sztangencyrkle, których dostawę przedsiębierca dopełnić ma na dzień 1 Marca 1851 roku, tudzież zamówione dla miast w Dyrekcyi Mennicy stemple, odpowiednie w liczbie i gatunkach tym, jakie już Rząd Gubernialny przy reskrypcie z dnia 19 (31) Sierpnia 1850 roku Nr. 16,492/19,718 otrzymał, po wykończeniu onych, razem Rządowi Gubernialnemu przesłane zostaną.

Warszawa, dnia 27 Stycznia (8 Lurego) 1851 r.

Zarządzający Wydziałem Administracyi Ogólnéj,

Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Biernacki.*

Nr. 24,973/47,083.

---

*) Rysunek ten, jako Władzom wykonawczym dobrze znany, nie zamieszcza się tu.

№ 10.

Указаніе тарифа для взиманія въ пользу городскихъ кассъ сбора за перемѣръ или вывѣшиваніе въ управленіяхъ, а также за позаимствованіе мѣръ и вѣсовъ.

(15 (27) Мая 1851 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ замѣнъ существующихъ донынѣ сборовъ, за клейменіе и заимствованіе мѣръ и вѣсовъ взимаемыхъ въ пользу городскихъ кассъ, на основаніи распоряженія Правительственной Коммисіи отъ 25 Августа 1820 года, за № 391/1,597, послѣ введенія въ употребленіе въ Царствѣ новыхъ русскихъ мѣръ и вѣсовъ, установленъ уже 60-ю ст. утвержденной Совѣтомъ Управленія 4 (16) Мая тек. года Инструкціи тарифъ для взиманія сбора за клейменіе сихъ же мѣръ и вѣсовъ.

На основаніи 75-й ст. этой Инструкціи, Правительственною Коммисіею утвержденъ соотвѣтственный тарифъ для взиманія сбора въ пользу городскихъ кассъ, за вывѣшиваніе или перемѣръ въ управленіяхъ, по требованію частныхъ лицъ, а также за позаимствованіе мѣръ и вѣсовъ для употребленія внѣ управленія, и потому, прилагая одинъ экземпляръ сего тарифа, Коммисія предписываетъ:

№ 10.

Wskazanie taryfy do poboru opłat na rzecz kass miejskich, od przemierzania lub przeważania w urzędach i od wypożyczania miar i wag.

(d. 15 (27) Maja 1851 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I DUCHOWNYCH.

W miejsce dotychczasowych opłat od stęplowania i wypożyczania miar i wag, na zasadzie reskryptu Kommissyi Rządowéj z dnia 25 Sierpnia 1820 roku Nr. 391/1,597 na rzecz Kass miejskich pobieranych, po zaprowadzeniu w Królestwie nowych miar i wag rossyjskich, przepisaną już została artykułem 60 Instrukcyi, przez Radę Administracyjną pod dniem 4 (16) Maja r. b. zatwierdzonéj, taryfa do poboru opłat od stemplowania tychże miar i wag.

Z mocy artykułu 75-go téjże Instrukcyi, Kommissya Rządowa do poboru opłat na rzecz Kass miejskich od przeważania lub przemierzania w urzędach, na żądanie osób prywatnych, jako téż od wypożyczania miar i wag, do użycia za obręb urzędu wydawanych, zatwierdziła stosowną taryfę, którą w jednym egzemplarzu dołączając, poleca:

1. препроводить оный немедленно къ исполненію во всѣ городовые Магистраты и опубликовать посредствомъ Губернскаго Дневника, что лица, продающія или покупающія товары, произведенія и всякіе другіе предметы, въ случаѣ спора, или для собственнаго свѣдѣнія, имѣютъ право требовать, чтобы товаръ ихъ былъ перемѣренъ или взвѣшенъ на городскихъ мѣрахъ и вѣсахъ, и въ такомъ случаѣ они обязаны внести установленный сборъ и могутъ требовать отъ Магистрата выдачи имъ въ томъ офиціальнаго, на гербовой впрочемъ бумагѣ, свидѣтельства;

2. взимать означенный сборъ за перемѣръ или вывѣшиваніе, а также за позаимствованіе городскихъ мѣръ и вѣсовъ, по конецъ текущаго года, административнымъ порядкомъ въ пользу городскихъ кассъ, посредствомъ подлежащихъ Магистратовъ, на будущее же время, начиная съ 1 Января 1852 года, отдать взиманіе этого сбора заблаговременно, предъ окончаніемъ настоящаго года, съ публичныхъ торговъ, въ откупное содержаніе, принимая въ основаніе средній доходъ, вырученный администраціею по сложности трехъ послѣднихъ лѣтъ.

Варшава, 15 (27) Мая 1851 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Управляющій Отдѣленіемъ,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Бернацкій.*

N. 23,950/45,193.

---

1. przesłać ją niezwłocznie do wykonania wszystkim Magistratom miast, i ogłosić przez Dziennik Gubernialny, że osoby: towary, produkta i wszelkie inne przedmioty sprzedające, w przypadku sporu lub dla własnéj wiadomości, mają prawo żądać, aby przedmioty ich na miarę lub wagę miejską przemierzone lub przeważone były, a w takim razie obowiązane są uiszczać przepisaną opłatę, i mogą żądać od Magistratu wydania sobie urzędowego na to, lecz na papierze stemplowym, świadectwa;

2. pobierać oznaczone opłaty od przemierzania lub przeważania, tudzież od wypożyczania miar i wag miejskich, do końca r. b. administracyjnie na rzecz Kass miejskich, przez właściwe Magistraty, a następnie na dalszy czas, od dnia 1 Stycznia 1852 roku, pobór tych opłat wcześnie przed końcem r. b. wydzierżawić przez licytacyę, biorąc za zasadę dochód osiągnięty z administracyi w średniém przecięciu.

Warszawa, d. 15 (27) Maja 1851 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,
Zarządzający Wydziałem,
Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Biernacki.*

Nr. 23,950/45,193.

Приложеніе къ N. 10.

ТАРИФЪ

для взиманія въ пользу городскихъ кассъ сбора за вывѣшиваніе или перемѣръ въ управленіяхъ, по требованію частныхъ лицъ, а также за позаимствованіе мѣръ и вѣсовъ, для употребленія внѣ управленія.

Статья	Съ мѣры или вѣса.	коп. сер.
1	съ сажени (за одинъ часъ или цѣлый день) .	6
2	„ аршина	2
3	„ четверти	12
4	„ четверика, а также съ $1/2$ и $1/4$ четверика	2
5	„ русскаго гарнца	4
6	„ ведра, а также съ $1/2$ и $1/4$ ведра. . . .	12
7	„ кружки до самыхъ меньшихъ подраздѣленій	$1^1/_2$
8	„ пуда	4

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ настоящій тарифъ утверждаетъ.

Варшава, 21 Апрѣля (3 Мая) 1851 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Управляющій Отдѣленіемъ,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,

(подписано) *Бернацкій.*

Anneks do Nr. 10.

TARYFA

do pobierania na rzecz Kass miejskich opłat od przeważania lub przemierzania w urzędach, na żądanie osób prywatnych, jako téż od wypożyczania miar i wag do użycia za obręb urzędu wydawanych.

Pozycya	Od miary lub wagi.	kop. sr.
1	od sażenia (na godzinę lub dzień cały) .	6
2	„ arszyna	2
3	„ czetwierti	12
4	„ czetwieryka, oraz $1/2$ i $1/4$ czetwieryka	2
5	„ garnca rossyjskiego	4
6	„ wiadra, oraz $1/2$ i $1/4$ wiadra	12
7	„ krużki, aż do najmniejszych podziałów	$1\,1/2$
8	„ puda	4

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych niniejszą taryfę zatwierdza.

w Warszawie, dnia 21 Kwietnia (3 Maja) 1851 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,
Zarządzający Wydziałem,
Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Biernacki.*

№ 11.

Объясненіе о томъ, что доходы отъ клейменія мѣръ и вѣсовъ, а также и за позаимствованіе таковыхъ, должны быть отдаваемы въ откупное содержаніе, въ пользу городскихъ кассъ.

(11 (23) Декабря 1851 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ исполненіе 62-й ст. утвержденной Совѣтомъ Управленія Царства 2 (14) Мая 1850 года инструкціи о мѣрахъ и вѣсахъ, предписываетъ Губернскому Правленію распорядиться, чтобы доходы отъ клейменія мѣръ и вѣсовъ въ городахъ, въ коихъ Магистраты получили на это разрѣшеніе, вмѣстѣ съ доходами за позаимствованіе, отданы были въ откупное содержаніе, на слѣдующихъ главныхъ условіяхъ:

1. что снаряды для вывѣрки и штемпеля для клейменія означенныхъ мѣръ и вѣсовъ должны находиться не на рукахъ откупщиковъ, но въ Магистратахъ;

2. что вывѣрка и клейменіе должны быть производимы тѣми же Магистратами; платежъ же за клейменіе долженъ принадлежать откупщикамъ;

3. что откупщики не вправѣ требовать никакой платы за клейменіе по службѣ мѣръ и вѣсовъ для Магистратовъ или другихъ правительственныхъ мѣстъ;

4. что откупщикъ, кромѣ залога для снятія въ откупъ дохода, какъ отъ позаимствованія, такъ и отъ клейменія мѣръ и вѣ-

№ 11.

Objaśnienie, iż dochody z ostemplowania miar i wag, oraz z wypożyczania takowych, wydzierżawiane być mają na rzecz Kass miejskich.

(d. 11 (23) Grudnia 1851 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Duchownych.

W wykonaniu artykułu 62 Instrukcyi o miarach i wagach, pod dniem 2 (14) Maja 1850 roku przez Radę Administracyjną Królestwa zatwierdzonéj, poleca Rządowi Gubernialnemu, aby dochody z ostemplowania miar i wag w miastach, których Magistraty do tego są upoważnione, razem z dochodami od wypożyczania, wydzierżawić kazał, pod następującemi główniejszemi warunkami:

1. że narzędzia do sprawdzania i stemple do cechowania rzeczonych miar i wag, nie w ręku dzierżawców, lecz w Magistratach pozostawać mają;

2. że sprawdzanie i stemplowanie dopełniać będą też Magistraty, opłata zaś za stemplowanie należyć ma do dzierżawców;

3. że dzierżawcy nie będą mieli prawa wymagać opłaty za ostemplowanie z urzędu miar i wag, dla Magistratów lub innych Władz rządowych;

4. że dzierżawca, oprócz kaucyi do dzierżawy dochodu, tak z wypożyczania, jako i stemplowania miar i wag, złożyć

совъ, долженъ еще представить 30 р. сер. въ обезпеченіе цѣлости данныхъ ему для позаимствованія мѣръ и вѣсовъ; сверхъ сего, обязанъ содержать ихъ въ исправномъ состояніи и всѣ починки производить на собственный счетъ, и поэтому, какъ при сдачѣ, такъ и при принятіи мѣръ и вѣсовъ, состояніе ихъ будетъ освидѣтельствовано протоколярно.

Варшава, 11 (23) Декабря 1851 года.

Управляющій Отдѣленіемъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, (подписано) *Бернацкій.*

N. 23,941/48,817.

---

jeszcze powinien kwotę rsr. 30, na zapewnienie całości oddanych mu do wypożyczania miar i wag; nadto, utrzymywać je w dobrym stanie, i wszelkie reparacye własnym kosztem dopełniać; dla tego, tak przy oddaniu, jako i przy odebraniu miar i wag, będzie stan ich protokólarnie opisany.

Warszawa, d. 11 (23 Grudnia 1851 r.

Zarządzający Wydziałem,

Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Biernacki.*

Nr. 23,941/48,817.

ГЛАВА IV.

О канонахъ.

Введенiе.

Постановленiемъ Совѣта Управленiя, 22 Января (3 Февраля) 1837 г. состоявшимся, введены въ Королевскихъ городахъ платежи канона, взимаемые въ пользу городскихъ кассъ съ лицъ, занимающихся разнаго рода промыслами и заработками, при чемъ установленъ тарифъ, опредѣляющiй размѣръ этихъ платежей. Впослѣдствiи возникли разныя недоразумѣнiя относительно примѣненiя означеннаго постановленiя къ пропущеннымъ въ тарифѣ или ко вновь возникающимъ промысламъ. Разрѣшенiе этихъ недоразумѣнiй вызвало соотвѣтственныя постановленiя Совѣта Управленiя и Правительственной Коммисiи Внутреннихъ Дѣлъ, кои помѣщены ниже.

TYTUŁ IV.

O Kanonach.

Wstęp.

Postanowieniem Rady Administracyjnéj z dnia 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 r., zaprowadzone zostały w miastach królewskich opłaty kanonowe na rzecz Kass miejskich, od trudniących się procederami i zarobkami po miastach, z dołączeniem taryfy, stanowiącéj stopę tych opłat. Następnie wynikły różne wątpliwości w stosowaniu takowego postanowienia do zarobkowań, albo opuszczonych w taryfie, albo nowo powstających. Rozstrzyganie tych wątpliwości spowodowało odpowiednie decyzye Rady Administracyjnéj, oraz Kommissyi Spraw Wewnętrznych, które poniżéj są zamieszczone.

№ 1.

О сборѣ платежей канона.

(22 Января (3 Февраля) 1837 г.)

По указу Его Величества
НИКОЛАЯ I,
Императора Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Желая ввести однообразіе въ сборѣ платежей канона съ промысловъ по городамъ, которые, существуя съ давнихъ временъ, были основаны только на добровольныхъ показаніяхъ, и положить въ этомъ отношеніи прочныя начала, которыя ограждая, съ одной стороны, лица, занимающіяся промыслами и торговлею, отъ злоупотребленій, могли бы, съ другой стороны, содѣйствовать къ тому, чтобы образовавшійся изъ этихъ платежей капиталъ могъ быть употребленъ для общей ихъ пользы, въ развитіе постановленія Совѣта Управленія Царства 29 Сентября (11 Октября) 1833 года, изданнаго по этому предмету въ выпискѣ изъ журнала засѣданій, вслѣдствіе представленія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, постановилъ и постановляетъ нижеслѣдующее:

Статья 1.

Со всѣхъ торговцевъ и ремесленниковъ во всѣхъ городахъ, за исключеніемъ столичнаго города Варшавы, который получитъ

№ 1.

O pobieraniu opłaty kanonów.

(d. 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
MIKOŁAJA I.
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc. etc, etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Pragnąc zaprowadzić jednostajność opłat kanonów od zarobków przemysłowych po miastach, które od dawnych czasów istniejąc, dobrowolnemu tylko uznaniu pozostawione były, i wskazać w tym celu stałe zasady, przez któreby z jednéj strony osoby professyom i handlowi poświęcające się, od nadużyć zasłonięte, z drugiéj zaś, zebrany z tego źródła fundusz, ku ich wspólnemu dobru użytym być mógł, w rozwinięciu decyzyi Rady Administracyjnéj Królestwa, na dniu 29 Września (11 Października) 1833 r. w téj mierze przez wypis z protokółu posiedzeń wydanéj, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, postanowiła i stanowi co następuje:

Artykuł 1.

Od wszystkich handlarzy i professyonistów, i we wszystkich miastach, wyjąwszy miasto stołeczne Warszawę, które

особое устройство, съ 1-го Января 1837 года, долженъ быть взимаемъ платежъ канона въ пользу подлежащихъ городскихъ кассъ.

Статья 2.

Сборъ этого платежа будетъ производиться ежегодно въ Январѣ мѣсяцѣ, сообразно съ именнымъ, нарочно для сего составленнымъ, расположеннымъ по классамъ спискомъ.

Статья 3.

Классификаціонный списокъ составляется заблаговременно, до наступленія срока для сбора платежей, и подписывается Муниципальнымъ Управленіемъ въ полномъ составѣ, въ присутствіи Адъюнкта-надзирателя городовъ и приглашенныхъ 2 до 4 именитѣйшихъ городскихъ обывателей, или цеховыхъ старшинъ изъ разныхъ ремеслъ, при чемъ слѣдуетъ съ точностью наблюдать, чтобы всѣ роды профессіонистовъ были помѣщены въ классификаціонномъ спискѣ, который за тѣмъ утверждается Воеводскою Коммисіею.

Статья 4.

При составленіи классификаціоннаго списка, долженъ служить неизмѣннымъ основаніемъ прилагаемый къ сему утвержденный тарифъ.

Статья 5.

Такъ какъ, на основаніи этого тарифа, всѣ города, за исключеніемъ столичнаго города Варшавы, раздѣлены относительно народонаселенія на 5 разрядовъ, поэтому всякій занимающійся промысломъ, указаннымъ въ тарифѣ, долженъ вносить только плату, соразмѣрную съ разрядомъ города. И потому слѣ-

oddzielne otrzyma urządzenie, pobierane być mają opłaty kanonów na rzecz i korzyść respective Kass miejskich, od dnia 1 Stycznia 1837 r. poczynając.

Artykuł 2.

Pobór opłat takowych odbywać się będzie corocznie w miesiącu Styczniu, stosownie do listy imiennéj klassyfikacyjnéj, w tym celu sporządzonéj.

Artykuł 3.

Listę klassyfikacyjną takową, wcześnie przed terminem, do poboru opłaty naznaczonym, układa i podpisuje, w obecności Adjunkta-Dozorcy miast, Urząd Municypalny w całym składzie, przybrawszy do tego 2 do 4 znakomitszych obywateli miasta, lub starszych cechów, każdego z innego rodzaju zarobku, pilnując ściśle, ażeby żaden z procederentów opuszczonym nie został, a Kommissya Wojewódzka zatwierdza.

Artykuł 4.

Do ułożenia listy klassyfikacyjnéj służyć ma za nieodmienną zasadę taryfa zatwierdzona, i do niniejszego załączająca się.

Artykuł 5.

Ponieważ wedle taryfy téj, miasta wszystkie, wyjąwszy miasto stołeczne Warszawę, dzielą się na 5 rzędów, w stosunku do ich ludności, każdy przeto z trudniących się procederem, w taryfie wyłuszczonym, opłatę, zastosowaną do rzędu miasta wnosić tylko jest obowiązany. Wszelkie zaś nad-

дуетъ строго наблюдать за всякими злоупотребленіями мѣстныхъ начальствъ, или же самихъ сборщиковъ, и въ случаѣ, если они будутъ доказаны, подвергать виновныхъ строжайшему взысканію.

Статья 6.

Доходъ отъ сбора каноновъ вносится въ смѣты городскихъ кассъ и обращается на удовлетвореніе общихъ городскихъ потребностей. Ежегодный же приходъ удостовѣряется классификаціоннымъ спискомъ, одинъ экземпляръ котораго долженъ быть приложенъ къ годовому отчету.

Статья 7.

Всѣ споры и жалобы лицъ, занимающихся торговлею или промысломъ, о взиманіи съ нихъ платежей канона въ несоотвѣтственномъ размѣрѣ, подлежатъ разсмотрѣнію Воеводской Коммисіи, и окончательно разрѣшенію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ.

Статья 8.

Съ сего времени прекращается надобность назначать въ пользу городскихъ кассъ платежей канона, въ административныхъ консенсахъ, выдаваемыхъ на продажу питей, а взамѣнъ того слѣдуетъ взыскивать платежъ канона, какой въ свое время будетъ наложенъ съ профессіонистовъ по классификаціонному списку, при чемъ отмѣняются также отдѣльные тарифы, временно установленные въ нѣкоторыхъ городахъ, Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ.

Статья 9.

Получающій административный консенсъ въ теченіе года, уплачиваетъ канонъ, слѣдующій за цѣлый годъ.

użycia, bądź to Władz miejscowych, bądź w szczególności poborców, ściśle przestrzegane, a po udowodnieniu takowych, surowo karane być mają.

Artykuł 6.

Dochód z opłat kanonów, na etaty Kass miejskich wprowadzony, i na ogólne potrzeby miast obracanym być ma. Wpływ zaś każdoroczny, usprawiedliwiać należy listą klassyfikacyjną, w jednym egzemplarzu do rachunku rocznego dołączać się winną.

Artykuł 7.

Wszelkie spory i reklamacye z podciągnięcia pod niewłaściwéj wysokości opłatę kanonu, osób handlem, lub professyą trudniących się wynikające, rozpoznają Kommissye Wojewódzkie, a ostatecznie decyduje je Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.

Artykuł. 8.

Odtąd ustaje potrzeba naznaczania dla Kass miejskich opłat kanonów, w konsensach administracyjnych na zarobki propinacyjne wydanych, i tylko w miejsce tych zastrzegać należy opłatę kanonu taką, jaka listą klassyfikacyjną na procederenta, w czasie właściwym, nałożoną zostanie; ustają także szczegółowe taryfy, do niektórych miast tymczasowo przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych wprowadzone.

Artykuł 9.

Uzyskujący konsens administracyjny w ciągu roku, płaci kanon za cały rok należny.

Статья 10.

Въ случаѣ установленія патентнаго сбора, взиманіе платежей канона съ промысловъ прекращается.

Исполненіе сего постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, а равво и на Высшую Счетную Палату, на сколько сіе до каждой изъ нихъ касаться можетъ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 22 Января (3 Февраля) 1837 года.

Генералъ-Фельдмаршалъ,
(подписано) *Князь Варшавскій.*

Artykuł 10.

Na przypadek zaprowadzenia podatku patentowego, pobór opłat kanonów od procederów miejsca mieć nie będzie.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być zamieszczone, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, oraz Najwyższéj Izbie Obrachunkowéj, w czém do któréj należy, polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 roku.

Namiestnik, Jenerał Feldmarszałek,
(podpisano) *Xiążę Warszawski.*

ТАРИФЪ

платежей канона съ професcіонистовъ въ пользу городскихъ кассъ.

№ по порядку	Наименованіе промысла или профессіи	Платежи канона, взимаемые въ городахъ, имѣющихъ народонаселенія: до 1000 включительно		до 3000 включительно		до 5000 включительно		до 8000 включительно		болѣе 8000		Примѣчанія
		злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	
1	Архитекторъ или Строитель или частный Землемѣръ .	3	—	4	—	6	—	8	—	12	—	
2	Аптекарь . . .	8	—	15	—	20	—	25	—	30	—	
3	Вольно-практикующій Акушеръ или повивальная бабка . . .	2	—	3	—	5	—	8	—	10	—	
4	Банкиръ или мѣняло .	8	—	15	—	25	—	30	—	36	—	
5	Бухгалтеръ мѣняльной лавки, торговли, или коммиссіоннаго депо	4	—	6	—	10	—	15	—	20	—	
6	Хозяинъ судна и берлинки	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
7	Содержатель исключительно											

TARYFA

Opłaty kanonu na rzecz Kass miejskich od procederów

Numer porządkowy	Wyszczególnienie procederu	Opłata kanonu zaregulowana do miast mających ludności:										UWAGI
		do 1000 włącznie		do 3000 włącznie		do 5000 włącznie		do 8000 włącznie		więcej nad 8000		
		Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	
1	Architekt vel Budowniczy v. Jeometra prywatny .	3	—	4	—	6	—	8	—	12	—	
2	Aptekarz . .	8	—	15	—	20	—	25	—	30	—	
3	Akuszer v. Akuszerka wolno-praktykująca .	2	—	3	—	5	—	8	—	10	—	
4	Bankier i Wexlarz . . .	8	—	15	—	25	—	30	—	36	—	
5	Buchalter wexlu handlu lub składu kommissów	4	—	6	—	10	—	15	—	20	—	
6	Berlinkarz i Szkutnik .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
7	Billard wyłącz-											

№ по порядку	Наименованіе промысла или профессіи	Платежи канона, взимаемые въ городахъ, имѣющихъ народонаселенія: до 1000 включительно, злот.	гр.	до 3000 включительно, злот.	гр.	до 5000 включительно, злот.	гр.	до 8000 включительно, злот.	гр.	болѣе 8000, злот.	гр.	Примѣчанія
	одного біліярда . . .	3	—	5	—	8	—	12	—	16	—	
8	Мостовщикъ .	2	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
9	Бочарь	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
10	Сыромятникъ	2	—	3	—	4	—	8	—	12	—	
11	Жестяныхъ дѣлъ мастеръ.	2	—	3	—	4	—	8	—	12	—	
12	Берейторъ . .	2	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
13	Разводчикъ хмѣля . . .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
14	Кандитеръ . .	6	—	15	—	25	—	30	—	36	—	
15	Вольнопрактикующій Хирургъ и Цирюльникъ .	2	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
16	Плотникъ . .	1	—	4	—	6	—	10	—	18	—	
17	Шапочникъ .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
18	Содержатель кирпичныхъ заводовъ . .	2	—	6	—	10	—	12	—	15	—	
19	Типографщикъ	4	—	12	—	15	—	18	—	25	—	
20	Кровельщикъ .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
21	Лѣсопромышленникъ . . .	2	—	4	—	6	—	12	—	16	—	
22	Дистиллаторъ водокъ и ликеровъ . . .	15	—	24	—	30	—	36	—	42	—	
23	Фабрикантъ ти-											

Numer porządkowy	Wyszczególnienie procederu	Opłata kanonu zaregulowana do miast mających ludności										UWAGI
		do 1000 włącznie		do 3000 włącznie		do 5000 włącznie		do 8,000 włącznie		więcej nad 8000		
		Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	
	nie utrzymujący . . .	3	—	5	—	8	—	12	—	16	—	
8	Brukarz . . .	2	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
9	Bednarz . . .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
10	Białoskórnik .	2	—	3	—	4	—	8	—	12	—	
11	Blacharz . .	2	—	3	—	4	—	8	—	12	—	
12	Berejter . . .	2	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
13	Chmielarz . .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
14	Cukiernik . .	6	—	15	—	25	—	30	—	36	—	
15	Chirurg i Cerulik wolno praktykujący	2	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
16	Cieśla	1	—	4	—	6	—	10	—	18	—	
17	Czapnik . . .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
18	Cegielnie utrzymujący . ,	2	—	6	—	10	—	12	—	15	—	
19	Drukarz . . .	4	—	12	—	15	—	18	—	25	—	
20	Dekarz pokrywający dachy	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
21	Drwal	2	—	4	—	6	—	12	—	16	—	
22	Dystylator wódek i likworów	15	—	24	—	30	—	36	—	42	—	
23	Drelicharz . .	1	—	3	—	5	—	6	—	8	—	

№ по порядку	Наименованіе промысла или профессіи	Платежи канона, взимаемые въ городахъ, имѣющихъ народонаселенія										Примѣчанія
		до 1000 включительно		до 3000 включительно		до 5000 включительно		до 8000 включительно		болѣе 8000		
		злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	
	ковыхъ издѣлій	1	—	3	—	5	—	6	—	8	—	
24	Мелочной продавецъ курительнаго и нюхательнаго табаку .	1	—	3	—	5	—	8	—	12	—	
25	Проволочникъ	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
26	Откупщикъ . .	4	—	10	—	20	—	24	—	36	—	
27	Полотеръ . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
28	Парикмахеръ .	1	—	2	—	3	—	4	—	6	—	
29	Извощикъ, содержащій лошадей для найма . . .	1	—	2	—	3	—	5	—	8	—	
30	Факторъ . . .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
31	Красильщикъ	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
32	В аляльныхъ дѣлъ мастеръ	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
	Фабриканты:											
33	Цикоріи . . .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
34	Фаянса	2	—	4	—	5	—	8	—	12	—	
35	Крахмала . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
36	Сургуча	1	—	2	—	3	—	4	—	6	—	
37	Деревяннаго масла	2	—	3	—	4	—	6	—	10	—	
38	Карандашей . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
39	Селитры . . .	2	—	3	—	4	—	5	—	6	—	

Numer porządkowy	Wyszczególnienie procederu	Opłata kanonu zaregulowana do miast mających ludności										UWAGI
		do 1000 włącznie		do 3000 włącznie		do 5000 włącznie		do 8,000 włącznie		więcej nad 8000		
		Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	
24	Dystrybutor tytuniu i tabaki	1	—	3	—	5	—	8	—	12	—	
25	Druciarz . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
26	Dzierżawca dochodów . .	4	—	10	—	20	—	24	—	36	—	
27	Froter	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
28	Fryzyer i Perukarz . .	1	—	2	—	3	—	4	—	6	—	
29	Furman utrzymujący konie do wynajęcia . . .	1	—	2	—	3	—	5	—	8	—	
30	Faktor	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
31	Farbiarz . . .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
32	Folusznik . .	1	—	3	—	4	—	6		8	—	
	Fabrykanci:											
33	Cykoryi . . .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
34	Fajansu . . .	2	—	4	—	5	—	8	—	12	—	
35	Krochmalu .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
36	Laku	1	—	2	—	3	—	4	—	6	—	
37	Oleju	2	—	3	—	4	—	6	—	10	—	
38	Ołówków . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
39	Saletry . . .	2	—	3	—	4	—	5	—	6	—	

№ по порядку	Наименованіе промысла или профессіи	Платежи канона, взимаемые въ городахъ, имѣющихъ народонаселенія										Примѣчанія
		до 1000 включительно		до 3000 включительно		до 5000 включительно		до 8000 включительно		болѣе 8000		
		злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	
	Фабриканты:											
40	Музыкальныхъ духовыхъ инструментовъ	2	—	4	—	6	—	8	—	12	—	
41	Фортепіановъ	4	—	6		8	—	10	—	15	—	
42	Желѣзныхъ издѣлій . . .	2	—	4	—	6	—	8	—	12	—	
43	Восковыхъ свѣчъ . . .	2	—	4	—	8	—	10	—	12	—	
44	Скипидара . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
45	Стекла	3	—	5	—	8	—	12	—	16	—	
46	Золотой и серебряной бити	2	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
47	Уксуса	2	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
48	Писчей бумаги	5		8	—	12	—	18	—	20	—	
49	Сукна	4	—	10	—	15	—	20	—	30	—	
50	Полотняныхъ издѣлій . .	3	—	6	—	8	—	16	—	18	—	
51	Бумажныхъ издѣлій . . .	3	—	5	—	8	—	12	—	15	—	
52	Меда для питья	3	—	8	—	10	—	12	—	18	—	
53	Копальщикъ . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
54	Винокуръ . . .	4	—	8	—	10	—	12	—	15	—	
55	Кожевникъ . .	3	—	6	—	8	—	9	—	12	—	
56	Гвоздарь . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
57	Гребенщикъ .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
58	Ґонтовщикъ .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
59	Пуговщикъ .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	

Numer porządkowy	Wyszczególnienie procederu	Opłata kanonu zaregulowana do miast mających ludności:										UWAGI
		do 1000 włącznie		do 3000 włącznie		do 5000 włącznie		do 8000 włącznie		więcej nad 8000		
		Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	
	Fabrykanci:											
40	Instrumentów dętych muzycznych .	2	—	4	—	6	—	8	—	12	—	
41	Fortepianów .	4	—	6	—	8	—	10	—	15	—	
42	Wyrobów żelaznych . .	2	—	4	—	6	—	8	—	12	—	
43	Swiec woskowych . . .	2	—	4	—	8	—	10	—	12	—	
44	Terpentyny .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
45	Szkła	3	—	5	—	8	—	12	—	16	—	
46	Złota i srebra ciągnionego	2	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
47	Octu	2	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
48	Papieru . . .	5	—	8	—	12	—	18	—	20	—	
49	Sukna	4	—	10	—	15	—	20	—	30	—	
50	Wyrobów płóciennych .	3	—	6	—	8	—	16	—	18	—	
51	Wyrobów bawełnianych	3	—	5	—	8	—	12	—	15	—	
52	Miodu do picia	3	—	8	—	10	—	12	—	18	—	
53	Grabarz . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
54	Gorzelnik . .	4	—	8	—	10	—	12	—	15	—	
55	Garbarz . . .	3	—	6	—	8	—	9	—	12	—	
56	Gwoździarz .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
57	Grzebieniarz .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
58	Gonciarz . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
59	Guzikarz . .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	

№ по порядку,	Наименованіе промысла или профессіи	Платежи канона, взимаемые въ городахъ, имѣющихъ народонаселенія										Примѣчанія
		до 1000 включительно		до 3000 включительно		до 5000 включительно		до 8000 включительно		болѣе 8000		
		злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	
	Торгующіе:											
60	Скотомъ и лошадьми . .	3	—	4	—	8	—	12	—	15	—	
61	Шелковыми, суконными, хлопчатобумажными, нитяными и. т. п. товарами	5	—	12	—	15	—	18	—	20	—	
62	Мелочными товарами и благовонными веществами.	3	—	6	—	8	—	12	—	16	—	
63	Зерновымъ хлѣбомъ	3	—	6	—	10	—	12	—	15	—	
64	Желѣзомъ и исключительно желѣзными издѣліями .	2	—	8	—	12	—	15		18	—	
65	Кожами. . . .	2	—	8	—	12	—	15	—	18	—	
66	Исключительно стекляными издѣліями .	1	—	3	—	5	—	8	—	10	—	
67	Исключительно фаянсовыми издѣліями .	1	—	3	—	5	—	8	—	10	—	
68	Исчлючительно шерстью . .	2	—	4	—	6	—	8	—	12	—	
69	Исключительно											

Numer porządkowy	Wyszczególnienie procederu	Opłata kanonu zaregulowana do miast mających ludności: do 1000 włącznie Złot.	gr.	do 3000 włącznie Złot.	gr.	do 5000 włącznie Złot.	gr.	do 8,000 włącznie Złot.	gr.	więcej nad 8000 Złot.	gr.	UWAGI
	Handlarze:											
60	Bydła i koni	3	—	4	—	8	—	12	—	15	—	
61	Towarów jedwabnych, sukiennych, bawełnianych, niciànych i t. p. . . .	5	—	12	—	15	—	18	—	20	—	
62	Norymberszczyzny i pachnideł . .	3	—	6	—	8	—	12	—	16	—	
63	Zboża	3	—	6	—	10	—	12	—	15	—	
64	Żelaza i wyrobów żelaznych wyłącznie . . .	2	—	8	—	12	—	15	—	18	—	
65	Skór	2	—	8	—	12	—	15	—	18	—	
66	Wyrobów szklannych wyłącznie .	1	—	3	—	5	—	8	—	10	—	
67	Fajansu wyłącznie . .	1	—	3	—	5	—	8	—	10	—	
68	Handlujący wełną wyłącznie . .	2	—	4	—	6	—	8	—	12	—	
69	Handlarze:											

№ по порядку	Наименованіе промысла или профессіи	Платежи канона, взимаемые въ городахъ, имѣющихъ народонаселенія до 1000 включительно		до 3000 включительно		до 5000 включительно		до 8000 включительно		болѣе 8000		Примѣчанія
		злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	
	сельдями и рыбою . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
70	Исключительно мукою . . .	1	—	2	—	3	—	5	—	6	—	
71	Исключительно писчею бумагою	1	—	2	—	3	—	5	—	6	—	
72	Исключительно солью . . .	2	—	3	—	5	—	6	—	8	—	
73	Швецъ или швея. . . .	1	—	2	—	3	—	5	—	6	—	
74	Мелочной лавочникъ . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	6	—	
75	Переплетчикъ.	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
76	Ювелиръ . . .	2	—	4	—	6	—	8	—	12	—	
77	Содержатель кофейни . . .	2	—	4	—	8	—	10	—	12	—	
78	Торгующіе колоньяльными товарами. .	4	—	8	—	10	—	15	—	24	—	
79	Торгующіе иностранными напитками въ частныхъ городахъ . . .											Смотри Шинкарь
80	Лавочникъ . .	1	—	3	—	5	—	8	—	12	—	
81	Книгопродавецъ	6	—	8	—	12	—	15	—	18	—	
82	Коновалъ . . .	2	—	3	—	4	—	6	—	8	—	

Numer porządkowy	Wyszczególnienie procederu	Opłata kanonu zaregulowana do miast mających ludności:										UWAGI
		do 1000 włącznie		do 3000 włącznie		do 5000 włącznie		do 8000 włącznie		więcej nad 8000		
		Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	
	Śledzi i ryb wyłącznie .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
70	Mąki wyłącznie	1	—	2	—	3	—	5	—	6	—	
71	Papieru wyłącznie . . .	1	—	2	—	3	—	5	—	6	—	
72	Soli wyłącznie	2	—	3	—	5	—	6	—	8	—	
73	Haftarz v. Hàftarka . . .	1	—	2	—	3	—	5	—	6	—	
74	Handlarz wiktuałów . .	1	—	2	—	3	—	4	—	6	—	
75	Introligator .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
76	Jubiler . . .	2	—	4	—	6	—	8	—	12	—	
77	Kawiarnie utrzymujący	2	—	4	—	8	—	10	—	12	—	
78	Kupcy handlujący korzeniami . . .	4	—	8	—	10	—	15	—	24	—	
79	Kupcy trunków zagranicznych w miastach prywatnych											Vide pozycje Szynkarz lub Handlarz
80	Kramarz . . .	1	—	3	—	5	—	8	—	12	—	
81	Księgarz . . .	6	—	8	—	12	—	15	—	18	—	
82	Konował . . .	2	—	3	—	4	—	6	—	8	—	

№ по порядку	Наименованіе промысла или профессіи	Платежи канона, взимаемые въ городахъ, имѣющихъ народонаселенія										Примѣчанія
		до 1000 включительно		до 3000 включительно		до 5000 включительно		до 8000 включительно		болѣе 8000		
		злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	
83	Трубочистъ . .	2	—	3	—	5	—	6	—	6	—	
84	Каменотесъ . .	2	—	3	—	5	—	8	—	10	—	
85	Котельщикъ .	6	—	8	—	12	—	15	—	18	—	
86	Кузнецъ . . .	2	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
87	Портной. . . .	2	—	3	—	5	—	8	—	10	—	
88	Мѣховщикъ. .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
89	Шляпошникъ.	1	—	3	—	5	—	8	—	10	—	
90	Колесникъ . .	2	—	3	—	4	—	5	—	8	—	
91	Торгующій курами	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
92	Литейщикъ . .	2	—	3	—	3	15	4	—	5	—	
93	Корзинщикъ .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
94	Коллекторъ лотерей	3	—	5	—	8	—	12	—	15	—	
95	Шарманщикъ .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
96	Поставщикъ. .	3	—	5	—	8	—	12	—	18	—	
97	Лакировщикъ .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
98	Содержатель купаленъ . . .	4	—	5	—	6	—	8	—	15	—	
99	Частный врачъ.	4	—	6	—	8	—	15	—	18	—	
100	Живописецъ .	2	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
101	Механикъ. . .	3	—	4	—	5	—	6	—	8	—	
102	Музыкантъ . .	2	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
103	Содержащій модный магазинъ	2	—	3	—	5	—	8	—	9	—	
104	Мельникъ . . .	2	—	3	—	5	—	8	—	9	—	
105	Мѣдныхъ дѣлъ мастеръ . . .	2	—	3	—	4	—	6	—	8	—	

Numer porządkowy	Wyszczególnienie procederu	Opłata kanonu zaregulowana do miast mających ludności: do 1000 włącznie Złot.	gr.	do 3000 włącznie Złot.	gr.	do 5000 włącznie Złot.	gr.	do 8000 włącznie Złot.	gr.	więcej nad 8000 Złot.	gr.	UWAGI
83	Kominiarz .	2	—	3	—	5	—	6	—	6	—	
84	Kamieniarz. .	2	—	3	—	5	—	8	—	10	—	
85	Kotlarz . . .	6	—	8	—	12	—	15	—	18	—	
86	Kowal	2	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
87	Krawiec . . .	2	—	3	—	5	—	8	—	10	—	
88	Kuśnierz . .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
89	Kapelusznik .	1	—	3	—	5	—	8	—	10	—	
90	Kołodziej . .	2	—	3	—	4	—	5	—	8	—	
91	Kurnik . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
92	Konwisarz . .	2	—	3	—	3	15	4	—	5	—	
93	Koszyki wyrabiający . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
94	Kollektor loteryi	3	—	5	—	8	—	12	—	15	—	
95	Katarynki utrzymujący	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
96	Liwerant . .	3	—	5	—	8	—	12	—	18	—	
97	Lakiernik . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
98	Łazienki utrzymujący . .	4	—	5	—	6	—	18	—	15	—	
99	Lekarz prywat.	4	—	6	—	8	—	5	—	18	—	
100	Malarz . . .	2	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
101	Mechanik . .	3	—	4	—	5	—	6	—	8	—	
102	Muzykant . .	2	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
103	Magazyn mód utrzymujący	2	—	3	—	5	—	8	—	9	—	
104	Młynarz . . .	2	—	3	—	5	—	8	—	9	—	
105	Mosiężnik . .	2	—	3	—	4	—	6	—	8	—	

№ по порядку	Наименованіе промысла или профессіи	Платежи канона, взимаемые въ городахъ, имѣющихъ народонаселенія: до 1000 включительно злот.	гр.	до 3000 включительно злот.	гр.	до 5000 включительно злот.	гр.	до 8000 включительно злот.	гр.	болѣе 8000 злот.	гр.	Примѣчанія
106	Мыловаръ. . .	3	—	6	—	8	—	12	—	15	—	
107	Каменщикъ. .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
108	Молочница . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
109	Учитель музыки, танцованія и языковъ (частный) . . .	2	—	4	—	5	—	8	—	10	—	
110	Садовникъ . .	1	—	2	—	3	-	4	—	5	—	
111	Булочникъ . .	2	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
112	Содержатель дойныхъ коровъ	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
113	Пряжечникъ .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
114	Пивоваръ. . .	20	—	25	—	30	—	36	—	40	—	
115	Фабрикантъ поташа	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
116	Прачка	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
117	Торговецъ или торговка . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
118	Канатчикъ . .	1	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
119	Фабрикантъ зонтиковъ	1	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
120	Ворсильщикъ .	1	—	3	—	4	—	4	15	5	—	
121	Рѣзчикъ печатей.	1	—	3	—	4	—	4	15	5	—	
122	Оружейныхъ дѣлъ мастеръ	1	—	3	—	4	—	4	15	5	—	
123	Рыболовъ. . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
124	Перчаточникъ	2	—	3	—	4	—	5	—	6	—	

Numer porządkowy	Wyszczególnienie procederu	Opłata kanonu zaregulowana do miast mających ludności: do 1000 włącznie Złot.	gr.	do 3000 włącznie Złot.	gr.	do 5000 włącznie Złot.	gr.	do 8000 włącznie Złot.	gr.	więcej nad 8000 Złot.	gr.	UWAGI
106	Mydlarz . . .	3	—	6	—	8	—	12	—	15	—	
107	Mularz . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
108	Mleczarka . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
109	Nauczyciel muzyki, tańców i języków (prywatny).	2	—	4	—	5	—	8	—	10	—	
110	Ogrodnik . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
111	Piekarz . . .	2	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
112	Pachciarz krów	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
113	Piernikarz . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
114	Piwowar . . .	20	—	25	—	30	—	36	—	40	—	
115	Potażnik . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
116	Praczka . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
117	Przekupnik v. przekupka	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
118	Powroźnik .	1	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
119	Parasolnik . .	1	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
120	Postrzygacz .	1	—	3	—	4	—	4	15	5	—	
121	Pieczętarz . .	1	—	3	—	4	—	4	15	5	—	
122	Puskarz . . .	1	—	3	—	4	—	4	15	5	—	
123	Rybak	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
124	Rękawicznik .	2	—	3	—	4	—	5	—	6	—	

№ по порядку	Наименованіе промысла или профессіи	Платежи канона, взимаемые въ городахъ, имѣющихъ народонаселенія: до 1000 включительно, злот.	до 1000 включительно, гр.	до 3000 включительно, злот.	до 3000 включительно, гр.	до 5000 включительно, злот.	до 5000 включительно, гр.	до 8000 включительно, злот.	до 8000 включительно, гр.	болѣе 8000, злот.	болѣе 8000, гр.	Примѣчанія
125	Сѣдельныхъ дѣлъ мастеръ	3	—	5	—	6	—	8	—	10	—	
126	Мясникъ . . .	3	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
127	Скульпторъ . .	2	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
128	Кирпичникъ .	2	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
129	Смолярь . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
130	Швея	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
131	Колодезникъ .	1	—	2	—	3	—	5	—	6	-	
132	Ситный мастеръ	1	—	2	—	3	—	5	—	6	—	
133	Слесарь	2	—	4	—	6	—	8	—	9	—	
134	Щеточный мастеръ. . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
135	Стекольщикъ .	1	—	2	—	3	—	5	—	6	—	
136	Сапожникъ . .	3	—	4	—	8	—	9	—	10	—	
137	Каретныхъ дѣлъ мастеръ . .	3	—	4	—	6	—	8	—	9	—	
138	Точильщикъ .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
139	Столярныхъ дѣлъ мастеръ	3	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
140	Шинкарь или торгующій мѣстными и иностранными напитками въ частныхъ городахъ, владѣльцы которыхъ несогласились на упла-											

Numer porządkowy	Wyszczególnienie procederu	Opłata kanonu zaregulowana do miast mających ludności:										UWAGI
		do 1000 włącznie		do 3000 włącznie		do 5000 włącznie		do 8,000 włącznie		więcej nad 8000		
		Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	
125	Rymarz v. siodlarz . . .	3	—	5	—	6	—	8	—	10	—	
126	Rzeźnik . . .	3	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
127	Snycerz . . .	2	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
128	Strycharz . .	2	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
129	Smolarz . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
130	Szwaczka . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
131	Studniarz . .	1	—	2	—	3	—	5	—	6	—	
132	Sitarz	1	—	2	—	3	—	5	—	6	—	
133	Slusarz . . .	2	—	4	—	6	—	8	—	9	—	
134	Szczotkarz . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
135	Szklarz . . .	1	—	2	—	3	—	5	—	6	—	
136	Szewc	3	—	4	—	8	—	9	—	10	—	
137	Stelmach . . .	3	—	4	—	6	—	8	—	9	—	
138	Szlifierz . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
139	Stolarz	3	—	4	—	6	—	8	—	10	—	
140	Szynkarz v. handlarz przedający trunki krajowe i zagraniczne, w miastach prywatnych, tam gdzie dziedzice nie zezwolili na zapłacenie											

№ по порядку	Наименованіе промысла или профессіи	Платежи канона, взимаемые въ городахъ, имѣющихъ народонаселенія: до 1000 включительно		до 3000 включительно		до 5000 включительно		до 8000 включительно		болѣе 8000		Примѣчанія
		злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	злот.	гр.	
	ту городскаго консенса.	30	—	45	—	60	—	70	—	90	—	
141	Граверъ. . . .	1	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
142	Штукатурщикъ	1	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
143	Позументщикъ	2	—	4	—	5	—	6	—	8	—	
144	Ветошникъ. .	1	—	3	—	4	—	5	—	5	—	
145	Трактирщикъ.	3	—	10	—	15	—	20		24	—	
146	Обжигатель торфа.	1	—	3	—	4	—	4	15	5	—	
147	Пильщикъ . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
148	Токарь	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
149	Обойщикъ. . .	2	—	4	—	5	—	6	—	8	—	
150	Обжигатель извести. . . .	1	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
151	Угольщикъ . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
152	Ватный мастеръ	1	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
153	Содержатель заѣзжихъ домовъ. . . .	6	—	8	—	12	—	18	—	24	—	
154	Часовыхъ дѣлъ мастеръ . .	2	—	3	—	5	—	8	—	9	—	
155	Золотыхъ дѣлъ мастеръ . .	2	—	3	—	5	—	8	—	9	—	
156	Печникъ . . .	2	—	3	—	5	—	8	—	9	—	

Одобрено въ засѣданіи Совѣта Управленія, въ Варшавѣ, 22 Января (3 Февраля) 1837 года.

Статсъ-Секретарь (подписано) *О. Тымовскій.*

Numer porządkowy	Wyszczególnienie procederu	Opłata kanonu zaregulowana do miast mających ludności:										UWAGI
		do 1000 włącznie		do 3000 włącznie		do 5000 włącznie		do 8000 włącznie		więcej nad 8000		
		Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	Złot.	gr.	
	opłat konsensu miejskiego . . .	30	—	45	—	60	—	70	—	90	—	
141	Sztycharz . . .	1	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
142	Sztukator . .	1	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
143	Szmuklerz . .	2	—	4	—	5	—	6	—	8	—	
144	Tandyciarz .	1	—	3	—	4	—	5	—	5	—	
145	Traktyer . .	3	—	10	—	15	—	20	—	24	—	
146	Torf wypalający	1	—	3	—	4	—	4	15	5	—	
147	Tracz	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
148	Tokarz . . .	1	—	3	—	4	—	6	—	8	—	
149	Tapicer . . .	2	—	4	—	5	—	6	—	8	—	
150	Wapniarz . .	1	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
151	Węglarz . . .	1	—	2	—	3	—	4	—	5	—	
152	Waciarz . . .	1	—	3	—	4	—	5	—	6	—	
153	Zajezdne domy utzymujący	6	—	8	—	12	—	18	—	24	—	
154	Zegarmistrz .	2	—	3	—	5	—	8	—	9	—	
155	Złotnik . . .	2	—	3	—	5	—	8	—	9	—	
156	Zdun	2	—	3	—	5	—	8	—	9	—	

Przyjęto na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, w Warszawie, dnia 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 roku.

Sekretarz Stanu, (podpisano) *J. Tymowski.*

№ 2.

О пріостановленіи взысканія канона, взимаемаго на основаніи жалованныхъ привилегій и о взиманіи платежей, опредѣленныхъ тарифомъ по постановленію отъ 22 Января (3 Февраля) 1837 года.

(22 Октября (3 Ноября) 1837 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія.

По случаю утвержденнаго постановленіемъ Совѣта Управленія отъ 22 Января (3 Февраля) текущаго года, новаго тарифа платежей канона, взимаемыхъ съ разныхъ профессій, въ пользу городскихъ кассъ, представился нынѣ слѣдующій вопросъ:

„такъ какъ въ вотчинныхъ городахъ, дарованными имъ правительствомъ при основаніи ихъ привилегіями, установленъ былъ уже въ пользу городскихъ кассъ канонъ отъ производившихся заработковъ, то слѣдуетъ ли на будущее время взыскивать оный по тѣмъ же привилегіямъ, или по новому тарифу?“

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, принимая въ соображеніе, что, при установленіи новаго тарифа, имѣлось преимущественно въ виду ввести единообразныя начала по сбору платежей канона во всѣхъ вообще городахъ, не смотря на то: взимались ли они доселѣ въ большемъ или меньшемъ размѣрѣ,—полагаетъ, по этой причинѣ, что, покуда будетъ имѣть силу вышеозначенный тарифъ,

№ 2.

O zawieszeniu poboru kanonów na mocy przywilejów erekcyjnych płaconych i o pobieraniu opłaty podług taryfy, postanowieniem z d. 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 r. przepisanéj.

(d. 22 Października (3 Listopada) 1837 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Z powodu zaprowadzonéj, przez postanowienie Rady Administracyjnéj z d. 22 Stycznia (3 Lutego) r. b., nowéj taryfy opłat kanonu na rzecz Kass miejskich od procederów, wynikło zapytanie:

„czyli w miastach dziedzicznych, dla których udzielone niegdyś przez Rząd przywileje erekcyjne, oznaczyły już od praktykowanych zarobków na rzecz Kass miejskich kanon, należy w przyszłości, przy poborze takowego, stosować się do tychże przywilejów, lub do nowo zaprowadzonéj taryfy?"

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego biorąc na uwagę, iż celem nowéj taryfy, jest ustanowienie zasady do jednostajnych po wszystkich miastach opłat kanonu, bez względu, czyli takowe w wyższéj lub niższéj dotąd ilości pobierane były, i z tego powodu wszelkie poprzednie opłaty, czy to podług przywilejów erekcyjnych, czy téż zadawnionych rozporządzeń, bez

до тѣхъ поръ, безъ нарушенія общихъ правилъ, не должны быть взимаемы никакіе прежніе платежи, на чемъ бы они ни основывались, на жалованныхъ ли привилегіяхъ или на существующемъ съ незапамятныхъ временъ обычаѣ, или же на распоряженіяхъ, впослѣдствіи состоявшихся. По этимъ соображеніямъ, въ представленіи своемъ отъ 22 Сентября (4 Октября) с. г., за N. 15,363/28,003, она испрашивала разрѣшенія Совѣта—пріостановить на время производимый доселѣ по нѣкоторымъ городамъ, на основаніи прежнихъ привилегій, сборъ каноновъ и, взамѣнъ оныхъ, дозволить взимать платежи на основаніи тарифа, утвержденнаго постановленіемъ Совѣта 22 Января (3 Февраля) сего года, до тѣхъ поръ, пока тарифъ этотъ будетъ имѣть обязательную силу.

Совѣтъ, соглашаясь съ изложенными въ представленіи Правительственной Коммисіи предположеніями, вмѣстѣ съ тѣмъ, постановляетъ:

1. дѣйствіе постановленія Совѣта отъ 22 Января (3 Февраля) с. г. распространить безусловно на всѣ вообще города, какъ на казенные, такъ и на частные, не стѣсняясь нисколько данными имъ привилегіями, при чемъ вмѣнить Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія въ обязанность—имѣть наблюденіе, чтобы съ проживающихъ въ городахъ промышленниковъ и ремесленниковъ ни въ какомъ случаѣ не была взимаема двойная плата за одинъ и тотъ же промыселъ или ремесло, для чего и должна она распорядиться такимъ образомъ, чтобы промышленники сіи обложены были новыми платежами не иначе, какъ по предварительномъ и точномъ соображеніи, въ какомъ размѣрѣ были ими вносимы платежи съ промысловъ, на основаніи прежнихъ привилегій, и, еслибы оказалось, что прежніе платежи меньше вновь установленныхъ, въ такомъ случаѣ увеличить ихъ только до уравненія съ сими послѣдними;

2. о такихъ же случаяхъ, въ которыхъ, соображаясь съ точнымъ смысломъ привилегій, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ признала бы необходимымъ принять какое

nadwerężenia ogólnéj zasady, miejsca mieć nie powinny dopóty, dopóki taryfa kanonów, powyżéj namieniona, obowiązuje, w przedstawieniu z d. 22 Września (4 Października) r. b., Nr. 15,363/28,003, upraszała Radę: aby pobór kanonów, na mocy przywilejów erekcyjnych w niektórych miastach dotąd praktykowany, tymczasem zawiesić, a w miejsce takowego opłatę podług taryfy, postanowieniem z d. 22 Stycznia (3 Lutego) r. b. przepisanéj, pobierać dozwoliła tak długo, dopóki taryfa ta obowiązywać będzie.

Rada oświadczyła, że do wniosku Kommissyi Rządowéj przychyla się, a zarazem stanowi:

1. że postanowienie jéj z d. 22 Stycznia (3 Lutego) r. b. ma być bezwarunkowo, tak do miast rządowych, jako i prywatnych zastosowane, bez względu na osnowy przywilejów, tymże miastom służących, przyczém Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego czuwać ma nad tém, ażeby w żadnym przydadku procederzyści w miastach, o których mowa, nie byli pociągani do podwójnéj za jeden przedmiot opłaty, i w którym to celu, stałe podciąganie ich pod opłaty nowe, poprzedzone być powinno ścisłém oszacowaniem opłat dawnych, przez nich, na zasadzie przywilejów z różnych tytułów już uiszczanych, które to opłaty dawne, jedynie o tyle, o ileby w stosunku z opłatami nowemi okazały się niższemi, podwyższonemi być winny;

2. że jeżeliby Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych uznała, że w niektórych przypadkach, ze względu na osnowy przywilejów, zachodzi konieczna potrzeba przyjęcia

какое либо основаніе, она обязана представлять на разрѣшеніе Совѣта Управленія, излагая подробно сущность этихъ привилегій.

Вѣрно:

Статсъ-Секретарь, (подписано) *Тымовскій.*

№ 3.

О мѣрахъ для недопущенія производства промысловъ лицами, не уплатившими канона.

(23 Октября (4 Ноября) 1837 года.)

Плоцкому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Вслѣдствіе рапорта Губернскаго Правленія отъ 20 Августа (1 Сентября) сего года, за № 51,726, о томъ, что нѣкоторыя лица, занимающіяся въ городахъ промыслами, въ видахъ уклоненія отъ платежа канона, установленнаго постановленіемъ Совѣта Управленія отъ 22 Января (3 Февраля) с. г., протоколярно отказываются отъ производства промысловъ на будущее время, а потомъ, въ ущербъ городскимъ доходамъ, не исполняютъ своихъ обязательствъ, Правительственная Коммисія сообщаетъ: что въ вышеозначенныхъ случаяхъ вообще отъ усердія и заботливости чиновъ городскаго управленія о пользахъ ввѣренныхъ ихъ попеченію и управленію городскихъ имуществъ,

innéj jakowéj zasady, natenczas obowiązaną będzie, każdy szczegółowy przypadek, obok dokładnego objaśnienia osnowy przywileju, do decyzyi saméjże Rady Administracyjnéj przedstawić.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu, (podpisano) *Tymowski.*

№ 3.

O środkach zapobieżenia, ażeby osoby nieopłacające kanonu, nie prowadziły procederów.

(d. 23 Października (4 Listopada) 1837 r.)

do
Rządu Gubernialnego Płockiego.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Na raport Rządu Gubernialnego z dnia 20 Sierpnia (1 Września) r. b., Nr. 51,726, donoszący: iż niektórzy z procederzystów po miastach, w zamiarze nieopłacania kanonu, postanowieniem Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 22 Stycznia (3 Lutego) r. b., zaprowadzonego, protokólarnie zrzekają się trudnienia się nadal procederami, a późniéj zrzeczeń swych z uszczerbkiem Kass miejskich nie dotrzymują, Kommissya Rządowa oświadcza: iż naprzód w ogólności w podobnych jak wyżéj przypadkach, gorliwość i dbałość urzędów municypalnych o dobro powierzonych ich pieczy i administracyi funduszów miejskich, wszelkim mogącym na szkodę

зависитъ пріискивать самыя дѣятельныя мѣры къ пресѣченію могущихъ возникнуть злоупотребленій въ ущербъ этихъ имуществъ, ибо, если, съ одной стороны, нельзя воспрещать городскимъ жителямъ прекращать производство промысловъ, коими они прежде занимались, вслѣдствіе чего, пріобрѣтаютъ право на освобожденіе отъ вновь установленнаго платежа, то съ другой стороны, въ случаѣ сдѣланной ими попытки возобновить производство оставленнаго ими промысла, подлежащее городское управленіе имѣетъ право и обязано строго слѣдить за этимъ, подвергая возобновившаго свой промыселъ промышленника, не смотря на время, въ которое онъ начнетъ свой промыселъ, взысканію подати въ полномъ количествѣ. Поэтому именно, при ежегодномъ составленіи списка лицамъ, подлежащимъ взиманію городскаго канона, мѣстная полиція должна обращать особенное вниманіе на добросовѣстное показаніе, какъ относительно сущности промысла, такъ и относительно числа лицъ, помѣщаемыхъ въ спискѣ. Наконецъ, если въ данномъ случаѣ будетъ обнаружено, что промышленникъ, во время составленія именнаго списка, отказался отъ производства промысла, для того, чтобы уклониться отъ уплаты канона, но потомъ не переставалъ производить промыселъ по прежнему, и отказъ его былъ только притворный, и если это обстоятельство ускользнуло отъ вниманія мѣстнаго Бургомистра, или было имъ утаено, ибо, какъ начальствующій въ городѣ, онъ не можетъ отговариваться совершеннымъ незнаніемъ; то Губернское Правленіе, по предоставленной ему власти, не требуя даже разрѣшенія Правительственной Коммисіи, обязано не только заставить виновнаго въ упущеніи чиновника къ возврату утаеннаго канона, еслибы профессіонистъ не былъ въ состояніи уплатить онаго, но и предать его законной отвѣтственности. Для недопущенія же всякихъ по этому предмету злоупотребленій, Адъюнкты-надзиратели городовъ, при періодическомъ объѣздѣ оныхъ, обязываются повѣрять списки профессіонистовъ, а въ случаѣ подозрѣнія въ недобросовѣстномъ ихъ составленіи, произвести на мѣстѣ слѣдствіе; наконецъ, они не должны упускать изъ виду,

tychże wyniknąć malwersacyom, najwłaściwiéj i najskuteczniéj zaradzić potrafi. Jak z jednéj albowiem strony nie można wzbraniać mieszkańcom miast zaprzestawania prowadzonych dawniéj przez nich procederów, przez coby do uwolnienia od nowozaprowadzonéj opłaty posiadali tytuł, tak z drugiéj, skoro proceder zaniedbany na nowo prowadzić usiłują, właściwy urząd municypalny ściśle tego dochodzić, i wznowionego procederzystę do całkowitéj opłaty pociągnąć ma prawo, bez względu na czas, w którym tenże proceder wykonywać zacznie. Dla tego też, przy coroczném formowaniu listy osób, do opłaty kanonu miejskiego kwalifikujących się, dozór miejscowéj policyi nad rzetelnością, co do istoty procederów, i zgodnością co do liczby zamieszczających się w niéj indywiduów, baczność swoją szczególniéj rozciągać powinien. Na koniec w szczególności gdyby się okazało, że procederzysta w chwili układania list imiennych zrzekł się procederu, dla tego, aby się od opłaty kanonu uchylił, a przecie procederu tegoż prowadzić nie zaprzestał, i zrzeczenie się było tylko pozorném; gdyby przypadek takowy uszedł baczności Burmistrza miejscowego lub przez niego był zamilczanym, bo zupełnie tajemnym, jako dla urzędującego w miejscu, byćby nie mógł, w takim razie Rząd Gubernialny, z mocy służącéj sobie władzy, nie potrzebując nawet czynić zapytań do Kommissyi Rządowéj, winnego zaniedbania Urzędnika, nie tylko do zwrotu defraudowanego kanonu, jeżeliby go procederzysta opłacić nie był w stanie, ale nadto do odpowiedzialności z urzędu pociągnąć powinien. Dla uniknienia zaś wszelkich w téj mierze nadużyć, Adjunkci-Dozorcy miast, przy peryodycznym objeździe, listy procederzystów sprawdzać, a w razie jakowego o ich nierzetelności podejrzenia, śledztwo na miejscu zaraz sporządzić są w obowiązku, wreszcie nie zanie-

чтобы именные списки профессіонистамъ составлялись въ ихъ присутствіи, какъ это ясно требуется постановленіемъ Совѣта Управленія.

Варшава, 23 Октября (4 Ноября) 1837 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Головинъ.*

N. 23,662/41,191.

№ 4.

Распоряженіе о томъ, что владѣльцы постоялыхъ дворовъ, не завѣдывающіе ими сами, а отдающіе эти дома въ аренду, не обязаны платить канона, который уплачивается арендаторами.

(26 Февраля (9 Марта) 1840 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Подляское Губернское Правленіе, рапортомъ отъ 5 (17) Октября прошлаго года, за № 44,504, испрашиваетъ разрѣшенія:

обязаны ли, какъ владѣльцы постоялыхъ дворовъ въ городахъ, такъ и лица арендующія эти дома, уплачивать, въ пользу экономическихъ кассъ, канонъ съ заработковъ?

zbywać, aby listy imienne procederzystów w ich obecności były formowane, jak to postanowienie Rady Administracyjnéj wyraźnie zastrzega.

Warszawa, d. 23 Października (4 Listopada) 1837 r.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) *Gołowin.*

Nr. 23,662/41,191.

№ 4.

Rozporządzenie: iż właściciele domów zajezdnych, którzy te oddają domy w dzierżawę, wolni są od opłaty kanonu, a podatek ten opłacają tylko dzierżawcy wspomnionych domów.

(d. 26 Lutego (9 Marca) 1840 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Duchownych.

Rząd Gubernialny Podlaski w raporcie z dnia 5 (17) Października z. r., Nr. 44,504, przedstawił do rozwiązania zapytanie:

czyli, tak właściciele domów zajezdnych w miastach, jako też i dzierżawiący też domy, pociągani być mają do opłaty kanonu zarobkowego na rzecz Kass ekonomicznych?

Правительственная Коммисія, принимая во вниманіе:

что, еслибы владѣлецъ постоялаго двора самъ содержалъ этотъ домъ, въ такомъ случаѣ онъ платилъ бы только простой канонъ, ибо ко взиманію его въ двойномъ размѣрѣ не было бы никакихъ основацій; если же тотъ самый владѣлецъ, отдавая домъ въ аренду другому лицу, перестаетъ самъ заниматься промысломъ содержателя постоялаго двора, то тѣмъ самимъ уже онъ, какъ не зарабатывающій промысломъ, долженъ быть освобожденъ, согласно постановленію Совѣта Управленія Царства, отъ 22 Января (3 Февраля) 1837 года, отъ платежа канона, такъ какъ подать эта относится собственно къ профессіонистамъ, —

на семъ основаніи, въ засѣданіи 20 Января (1 Фенраля) текущаго года опредѣлила:

освободить управленіе Бяльскихъ имѣній отъ платежа канона изъ постоялыхъ дворовъ въ г. Бялѣ, коль скоро эти дома отданы въ аренду.

N Губернское Правленіе обязано въ точности руководствоваться этимъ опредѣленіемъ во всѣхъ подобныхъ случаяхъ.

Варшава, 26 Февраля (9 Марта) 1840 г.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Генералъ-Адъютантъ, (подписано) *Шиповъ.*

N. 3,962/22,607.

Kommissya Rządowa z uwagi:

że gdyby właściciel zajezdnego domu trzymał go sam na siebie, wówczas płaciłby tylko kanon pojedynczy, gdyż do zdublowania go nie byłoby zasady; kiedy więc tenże sam dom wypuszczając w dzierżawę innemu, przestaje trudnić się procederem oberżysty, tém samém przeto, jako niezarobkujący już przemysłowo, stosownie do postanowienia Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 roku, od opłaty kanonu wolnym być powinien, bo kanon reguluje się tylko do procederzystów;

z téj przeto wychodząc zasady, Kommissya Rządowa na posiedzeniu swém dnia 20 Stycznia (1 Lutego) b. r. postanowiła:

zwolnić administracyę dóbr Bialskich od opłaty kanonu zarobkowego z domów zajezdnych w mieście Biały, skoro te wypuszczone są w dzierżawę.

Do powyższéj decyzyi we wszelkich podobnego rodzaju zdarzeniach Rząd Gubernialny N. ściśle zastosuje się.

Warszawa, d. 26 Lutego (9 Marca) 1840 r.

Dyrektor Główny Prezydujący, Jenerał Adjutant,
(podpisano) *Szypow.*

3,962/22,607.

№ 5.

Распоряженіе о томъ, что владѣльцы частныхъ городовъ, отпуская въ распивочную продажу собственныя питья, обязаны получить консенсъ и уплатить канонъ за расповочную продажу.

(29 Февраля (12 Марта) 1840 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Мазовецкое Губернское Правленіе, рапортомъ отъ 28 Сентября (10 Октября) прошлаго года, за № 8,464, испрашиваетъ разрѣшенія:

слѣдуетъ ли лицъ, занимающихся распивочною продажею питей въ частныхъ городахъ, въ которыхъ право продажи питей принадлежитъ исключительно владѣльцу города, принимать за отдѣльныхъ промышленниковъ, не смотря на то, что они продаютъ питья, принадлежащія владѣльцу, или же считать ихъ только заступающими въ этомъ отношеніи мѣсто владѣльца, и, слѣдовательно, обязаны ли они, или нѣтъ, уплачивать въ пользу экономическихъ кассъ, канонъ отъ промысла?

Правительственная Коммисія, принимая въ соображеніе:

что канонъ отъ промышляющихъ продажею питей, установленный постановленіемъ Совѣта Управленія Царства отъ 22

№ 5.

Rozporządzenie: iż dziedzice miast prywatnych, oddając na wyszynk własne trunki, obowiązani uzyskać konsens i opłacić kanon zarobkowy szynkarski.

(d. 29 Lutego (12 Marca) 1840 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Duchownych.

Rząd Gubernialny Mazowiecki raportem z dnia 28 Września (10 Października) z. r., Nr. 8,464, przedstawił do wyrzeczenia zapytanie:

czyli szynkarze w miastach prywatnych, gdzie prawo propinacyi wyłącznie do dziedziców należy, mają być uważani za procederzystów oddzielnych, chociaż trunki dominalne sprzedają, czyli też tylko za wyręczycieli dziedziców, a tém samém, czyli kanon zarobkowy Kass miejskich płacić powinni lub nie?

Kommissya Rządowa zważywszy:

że kanon szynkarski od 30 do 90 złotych zaprowadzony na rzecz Kass miejskich postanowieniem Rady Admini-

Января (3 Февраля) 1837 года, въ пользу городскихъ доходовъ въ частныхъ городахъ, въ размѣрѣ отъ 30 до 90 злотыхъ, для того собственно опредѣленъ въ значительно высшемъ размѣрѣ противъ размѣра канона отъ другихъ родовъ промысла, чтобы этимъ путемъ уменьшить число шинковъ и пріостановить распространеніе пьянства;

что въ частныхъ городахъ, число шинковъ значительно бы увеличилось, еслибы одни только владѣльцы городовъ, пользующіеся исключительнымъ правомъ продажи питей, были обязаны имѣть лишь административный консенсъ и платить простой канонъ отъ продажи питей, — что было бы не согласно съ видами и стремленіями правительства;

что административный консенсъ, присвоенный лицу, нисколько не даетъ права открывать болѣе одного шинка, а потому владѣлецъ города за однимъ консенсомъ не можетъ устраивать произвольнаго числа шинковъ;

что, наконецъ, если владѣлецъ отпускаетъ для распивочной продажи собственныя питья и для распродажи оныхъ употребляетъ своихъ слугъ или наемныхъ людей, то на каждый таковый шинокъ, какъ на отдѣльный промыселъ, онъ обязанъ имѣть административный консенсъ и отъ каждаго уплачивать промысловый канонъ,—

по всѣмъ этимъ соображеніямъ, Правительственная Коммисія, въ засѣданіи 7 (19) Февраля сего года, опредѣлила:

сообщить всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ, что если владѣльцы частныхъ городовъ, отпуская для распивочной продажи собственныя питья, будутъ употреблять для распродажи оныхъ не шинкарей, снабженныхъ консенсами, а своихъ слугъ или наемныхъ людей, то они обязаны не только получить на каждый шинокъ административный консенсъ, но и уплачивать еще за каждый шинокъ канонъ за продажу питей, въ пользу экономической кассы подлежащаго города.

stracyjnéj Królestwa z dnia 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 r., w miastach prywatnych, dla tego właśnie jest nierównie wyższy od stopy kanonu, jaki od innych rodzajów przemysłowego zarobkowania zastosowao, aby tą drogą liczbę szynków zmniejszyć i szerzącemu się pijaństwu zaradzić;

że w miastach prywatnych liczba szynkownych domów zwiększyłaby się znacznie, gdyby sami tylko dziedzice miast, jako główni propinatorowie, jeden tylko konsens administracyjny posiadać byli obowiązani, i kanon szynkarski pojedynczy płacili, co byłoby w sprzeczności z zamiarami i dążnościami Rządu;

że konsens administracyjny do osoby przywiązany, nie nadaje bynajmniéj prawa do zakładania więcéj szynków nad jeden, a zatém dziedzic miast za jednym konsensem dowolnéj liczby szynków zaprowadzać nie może;

że wreszcie, skoro dziedzic daje na wyszynk własne trunki, a do sprzedaży ich używa sług lub najemników, na każdy taki szynk, jako na oddzielny proceder, konsens administracyjny posiadać winien, i z każdego kanon zarobkowy uiszczać jest obowiązany;

dla tych przeto powodów Kommissya Rządowa na posiedzeniu swém dnia 7 (19 Lutego b. r. postanowiła:

oznajmić wszystkim Rządom Gubernialnym, że dziedzice miast prywatnych, dający na wyszynk własne trunki, skoro do sprzedaży onych używać będą, nie szynkarzy ukonsensowanych, ale tylko sług lub najemników, na każdy oddzielny szynk, nie tylko zaopatrzyć się winni w konsens administracyjny, ale nadto płacić jeszcze mają od każdego kanon zarobkowy szynkarski, na rzecz Kassy ekonomicznéj właściwego miasta.

N Губернское Правленіе обязано въ точности руководствоваться вышеизложеннымъ опредѣленіемъ.

Варшава, 29 Февраля (12 Марта) 1840 гола.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Генералъ-Адьютантъ, (подписано) *Шиповъ*.

N. 4,006/3,078.

№ 6.

Разрѣшеніе возникшихъ недоразумѣній относительно платежа канона съ промысловъ разнаго рода и при различныхъ обстоятельствахъ.

(1 (13) Апрѣля 1840 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Губернское Правленіе, представленіями въ Правительственную Коммисію, испрашивало разрѣшенія недоразумѣній, возникшихъ вслѣдствіе утвержденнаго постановленіемъ Совѣта Управленія, отъ 22 Января (3 Февраля) 1837 года, тарифа, опредѣляющаго размѣръ платежа въ пользу городскихъ кассъ и называемаго канономъ съ промысловъ, а именно:

Do powyższéj decyzyi Rząd Gubernialny N. ściśle zastosuje się.

Warszawa, d. 29 Lutego (12 Marca) 1840 r.

Dyrektor Główny Prezydujący, Jenerał Adjutant,

(podpisano) *Szypow.*

Nr. 4,006/3,078.

№ 6.

Rozporządzenie rozwiązujące wynikłe wątpliwości co do opłaty kanonu, z rozmaitych procederów i przy różnych okolicznościach.

(d. 1 (13) Kwietnia 1840 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Rządy Gubernialne w przedstawieniach do Kommissyi Rządowéj czynionych prosiły: o rozwiązanie następujących wątpliwości, wynikłych z taryfy, postanowieniem Rady Administracyjnéj Królestwa, na dniu 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 roku zatwierdzonéj, oznaczającéj wysokość opłaty na rzecz Kass miejskich od procederzystów, kanonem zarobkowym zwanéj, a w szczególności:

1. должны ли шинкари, занимающіеся продажею питей исключительно внутренняго приготовленія, уплачивать канонъ въ одинаковомъ размѣрѣ съ тѣми, которые, сверхъ туземныхъ, продаютъ и иностранные напитки?

2. должны ли евреи, которымъ казенные консенсы на промыслы по продажѣ питей выдаются ежегодно въ Іюлѣ мѣсяцѣ, уплачивать канонъ за цѣлый годъ?

3. обязаны ли арендаторы городскихъ кирпичныхъ заводовъ уплачивать канонъ въ размѣрѣ, опредѣленномъ 18 статьею тарифа?

4. слѣдуетъ ли съ владѣльцевъ небольшихъ пивоваренныхъ заводовъ въ городахъ, выдѣлывающихъ пиво только для собственнаго употребленія, взимать канонъ наравнѣ съ пивоварами вообще?

5. должны ли быть освобождены отъ платежа канона арендные содержатели синагогальныхъ доходовъ?

6. слѣдуетъ ли арендаторовъ, снявшихъ одновременно въ аренду разные доходы, облагать платежемъ канона отъ каждаго дохода порознь?

7. какую статью тарифа слѣдуетъ примѣнять къ Фабрикантамъ клея?

8. слѣдуетъ ли съ торгующихъ разнаго рода товарами взимать только канонъ, опредѣленный 80 статьею для лавочныхъ продавцовъ, или же отъ каждаго предмета порознь?

Правительственная Коммисія, по соображеніи представленныхъ по этимъ предметамъ Губернскими Правленіями объясненій, въ засѣданіи 28 Февраля (11 Марта) сего года, постановила:

по 1-му п. статьею 40 тарифа назначена плата отъ 30 до 90 злотыхъ съ шинкарей или торговцевъ, продающихъ: „*питья внутренняго приговленія и иностранные напитки въ частныхъ городахъ*“; слѣдовательно, если не раздѣлено торговцевъ по категоріямъ, т. е. на продающихъ одни только туземные или исключительно заграничные,

1. czyli szynkarze sprzedający trunki krajowe, mają być pociągani do takiéj saméj opłaty jak i ci, którzy razem trunki krajowe i zagraniczne szynkują?

2. czyli żydzi, którym konsensa skarbowe na zarobki propinacyjne wydają się corocznie w miesiącu Lipcu powinni kanon całoroczny opłacać?

3. czyli dzierżawcy cegielń miejskich obowiązani są do opłaty kanonu podług pozycyi 18 taryfy?

4. czyli do właścicieli małych browarów po miastach, a wyrabiających piwo na własną tylko potrzebę, regulować kanon jak do piwowarów?

5. czyli dzierżawcy dochodów bóżniczych mają być wyłączeni od opłaty kanonu?

6. czyli dzierżawców w takim przypadku, jeżeli jednocześnie kilka dochodów dzierżawią, pociągać do opłaty od każdego w szczególności dochodu?

7. którą pozycyę taryfy stosować do fabrykantów kleju?

8. czyli od handlujących wielu razem towarami, brać tylko kanon pozycyą 80 dla kramarzy ustanowiony, czyli też od każdego szczególnego przedmiotu?

Kommissya Rządowa po rozważeniu wyjaśnień, w tym względzie przez Rządy Gubernialne złożonych, na posiedzeniu swém dnia 28 Lutego (11 Marca) b. r. postanowiła:

ad 1. pozycya 40 taryfy przepisuje opłatę od złotych 30 do 90, na szynkarzy lub handlarzy sprzedających: „*trunki krajowe i zagraniczne w miastach prywatnych;*” — skoro więc nie podzielono szynkarzy na sprzedających same tylko trunki krajowe, same zagraniczne, lub też łącznie krajowe z zagranicznemi, tém samém przeto

или же туземные и заграничные напитки вмѣстѣ, то тѣмъ самимъ торговцы всѣхъ трехъ разрядовъ, хотябы даже они промышляли продажею одного только рода напитковъ, напримѣръ пива или водки, обязаны платить сполна канонъ, опредѣленный 40 статьею тарифа;

по 2-му п. въ статьѣ 9-й постановленія Совѣта Управленія Царства, состоявшагося 22 Января (3 Февраля) 1837 года, ясно сказано: *„получившій въ продолженіе года административный консенсъ, обязанъ уплатить канонъ, причитающійся за весь годъ.“*

Слѣдовательно въ постановленіи предусмотрѣны случаи, что консенсъ—евреямъ-ли, или жителямъ другихъ исповѣданій—можетъ быть выдаваемъ въ продолженіе года; а потому изъятіе евреевъ противилось бы сему постановленію и допущено быть не можетъ;

по 3-му п. арендаторы городскихъ доходовъ, распоряженіемъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 31 Іюля (12 Августа) 1837 г., № 18,043/32,642, освобождены отъ платежа канона, опредѣленнаго 26-ю ст. тарифа, на томъ основаніи, что, на сколько они были бы обложены канономъ, на столько уменьшилась бы плата за доходъ, отдаваемый съ аукціона въ арендное содержаніе. По той же причинѣ не слѣдуетъ облагать канономъ арендаторовъ городскихъ кирпичныхъ заводовъ, такъ какъ дѣйствіе 18 статьи тарифа распространяется только на владѣльцевъ, или арендаторовъ заводовъ, не состоящихъ во владѣніи экономическихъ кассъ;

по 4-му п. если владѣлецъ небольшой пивоварни въ городѣ варитъ иногда пиво собственно для своею домашняго употребленія, но не продаетъ онаго

każdy z tych trzech rodzajów szynkarz, gdyby nawet trudnił się sprzedażą jednego tylko trunku, np. piwa lub wódki, całowity kanon podług pozycyi 40 płacić jest obowiązany;

ad 2. artykuł 9 postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa z dnia 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 roku wyraźnie zastrzega: *„uzyskujący konsens administracyjny w ciągu roku, płaci kanon za cały rok należny.”*

Postanowienie więc przewidziało wypadki, że konsensa, czyli to żydom, czyli też innych wyznań mieszkańcom mogą być udzielane w ciągu roku; wyłączenie przeto żydów sprzeciwiałoby się temuż postanowieniu, i miejsca mieć nie może;

ad 3. dzierżawcy dochodów Kass miejskich uwolnieni są rozporządzeniem Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych z dnia 31 Lipca (12 Sierpnia) 1837 r., N. 18,043/32,642, od opłaty kanonu, oznaczonego pozycyą 26 taryfy, z téj zasady, że o ileby płacili kanon, o tyle czynsz dzierżawny wystawiony na licytacyę zmniejszałby się. Dla téj więc saméj przyczyny dzierżawców cegielń miejskich do kanonu pociągać nie należy; pozycya bowiem 18 taryfy stosuje się do właścicieli lub dzierżawców cegielń, nie będących w posiadaniu Kass ekonomicznych;

ad 4. jeżeli właściciel małego browaru w mieście, li tylko i wyłącznie robi czasami piwo na własną domową potrzebę, i nie sprzedaje go, ani

ни въ городѣ, ни за городскою чертою, въ такомъ случаѣ онъ не долженъ подлежать платежу канона, опредѣленнаго 114 статьею для пивоваровъ;

по 5-му п. хотя синагогальные доходы подлежатъ контролю экономическихъ кассъ, однако они составляютъ собственность еврейской гмины, а не экономическихъ кассъ; а потому арендаторы сихъ доходовъ обязаны уплачивать канонъ;

по 6-му п. коль скоро кто либо, арендуя отдѣльную, даже самую незначительную статью дохода, не освобождается отъ платежа опредѣленнаго 26 статьею, то тѣмъ болѣе, арендуя нѣсколько статей дохода вмѣстѣ и извлекая отъ сего большую прибыль, онъ обязанъ уплачивать канонъ отъ каждаго дохода порознь;

по 7-му п. клей выдѣлывается изъ обрѣзковъ, остающихся при дубленіи кожъ; и выдѣлкою онаго обыкновенно занимаются сыромятники и кожевники, а потому, если фабрикантъ клея — вмѣстѣ и сыромятникъ или кожевникъ, то, сверхъ канона съ главнаго промысла, онъ долженъ еще платить канонъ и съ выдѣлки клея, опредѣленный 10-ю ст. тарифа для сыромятниковъ; если же кто либо занимается выдѣлкою клея исключительно, какъ главнымъ промысломъ, въ такомъ случаѣ онъ обязанъ вносить канонъ въ высшемъ размѣрѣ, опредѣленномъ 55-ю ст. для кожевниковъ;

по 8-му п. Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, въ § 5 общаго распоряженія отъ 10 (22) Іюля 1837 года, за № 6,825/12,466, опредѣлила:

что каждый торговецъ долженъ уплачивать канонъ со столькихъ предметовъ торговли, покаанныхъ въ отдѣльныхъ ста-

w samém mieście, ani też nie wyprowadza w celu sprzedania za obręb siedlisk miejskich od opłaty, pozycyą 114 na piwowarów ustanowionéj, wolnym być powinien;

ad 6. dochody bóżniczne chociaż kontrolują się w Kassach ekonomicznych, są jednak własnością gminy żydowskiéj, ale nie kass pomienionych. Dzierżawcy przeto téj natury dochodów ulegają kanonowi;

ad 6. skoro dzierżawca pojedynczego dochodu, chociażby i najmniejszego, nie jest wyłączony od opłaty, pozycyą 26 nałożonéj, a zatém kiedy dzierżawi ich kilka razem, i większe stąd ciągnie korzyści, od każdego więc osobno uiszczać ma kanon;

ad 7. kléj wyrabia się z obrzynków skór, przy garbowaniu odchodzących, a białoskórnicy i garbarze fabrykacyą tego rodzaju najczęściéj zatrudniają się; jeżeli przeto fabrykantem kleju jest białoskórnik lub garbarz, wówczas, oprócz kanonu od głównego procederu, ma płacić jeszcze kanon od fabrykacyi kleju, pozycyą 10 taryfy dla białoskórników oznaczony. Jeżeli zaś kto wyrabianiem kleju, jako głównym swoim procederem zajmuje się wyłącznie, natenczas uiszczać winien kanon wyższy, podług pozycyi 55 do garbarzy stosujący się.

ad 8. Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, punktem 5 rozporządzenia ogólnego, z dnia 10 (22) Lipca 1837 roku, Nr. 6,825/12,466, wyrzekła:

że od tylu przedmiotów handlowych, oddzielnemi pozycyami taryfy objętych, (bez wzglę-

тьяхъ тарифа (не смотря на то, приносятъ ли они меньшую или большую прибыль), на сколько, согласно уставу о пошлинахъ, онъ получилъ административныхъ консенсовъ. Правило это остается въ своей силѣ и на будущее время, съ тѣмъ условіемъ, что лавочниками, къ которымъ относится 80-я ст., должны быть почитаемы только тѣ, которые занимаются мелочною продажею товаровъ, ни въ одной статьѣ тарифа не поименнованныхъ.

N Губернское Правленіе обязано въ точности руководствоваться настоящимъ постановленіемъ.

Варшава, 1 (13) Апрѣля 1840 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Генералъ-Адъютантъ, (подписано) *Шиповъ.*

№ 429/4,297.

№ 7.

Распоряженіе объ освобожденіи частныхъ еврейскихъ учителей отъ платежа канона.

(23 Ноября (5 Декабря) 1842 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Разрѣшая возникшее недоразумѣніе: подлежатъ ли, на основаніи тарифа, утвержденнаго постановленіемъ Совѣта Управленія

du na mniejsze lub większe korzyści), każdy handlarz opłacać ma kanon, na ile, stosownie do prawa stemplowego posiada administracyjnych konsensów; wyrzeczenie to w swéj mocy nadal pozostaje, z tym dodatkiem: że za kramarzy, do których pozycya 80 opłatę reguluje, uważani być powinni ci tylko, którzy trudnią się sprzedażą drobnych i w małéj ilości towarów, w żadnéj pozycyi taryfy nie wyszczególnionych.

Do powyższéj decyzyi Rząd Gubernialny N. ściśle zastosuje się.

Warszawa, d. 1 (13) Kwietnia 1840 r.

Dyrektor Główny Prezydujący, Jenerał-Adjutant,
(podpisano) *Szypow*.

Nr. 429/4,297.

№ 7.

Rozporządzenie względem uwolnienia prywatnych nauczycieli dzieci żydowskich od opłaty kanonu.

(d. 23 Listopada (5 Grudnia) 1842 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Rozwiązując przedstawioną sobie kwestyę: czyli na zasadzie taryfy, postanowieniem Rady Administracyjnéj Króle-

Царства, состоявшимся 22 Января (3 Февраля) 1837 г., платежу канона домашніе еврейскіе учители, такъ называемые спекторы и бельферы,—Правительственная Коммисія, въ дополненіе къ предписанію отъ 16 Марта 1841 г., за № 37,819/19,545, принимая во вниманіе, что учители музыки и танцевъ, о которыхъ упоминается въ 109-й статьѣ тарифа, ни въ какомъ случаѣ не могутъ быть сравнены съ еврейскими домашними учителями, или такъ называемыми спекторами и бельферами, ни по роду ихъ занятій, ни по отношенію къ получаемымъ отъ сего доходамъ; что сіи послѣдніе, преподавая исключительно Законъ Божій и необходимый для пониманія онаго еврейскій языкъ, и получая за свои труды пищу и денежное вознагражденіе, едва достаточное на одежду, скорѣе должны быть принимаемы за слугъ, нежели за профессіонистовъ; что обложеніе ихъ въ болѣе богатыхъ городахъ платежомъ канона и освобожденіе отъ онаго въ бѣднѣйшихъ (какъ это дѣлается въ нѣкоторыхъ губерніяхъ) равнымъ образомъ лишено всякаго основанія и можетъ только подать поводъ къ самоуправству и злоупотребленіямъ при распредѣленіи и сборѣ платежей, — предлагаетъ Губернскому Правленію выше поименованныхъ бельферовъ и спекторовъ, обучающихъ частнымъ образомъ еврейскихъ дѣтей, отъ уплаты канона освободить.

Варшава, 23 Ноября (5 Декабря) 1842 г.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Директоръ Отдѣленія, Статсъ Совѣтникъ,
(подписано) *Бадени.*

N. 23,957/43,815.

---

stwa z dnia 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 roku zaprowadzonéj, mają być pociągnięci do opłaty kanonu nauczyciele dzieci żydowskich, tak nazwani: spektory i belfery? Kommissya Rządowa, w następstwie reskryptu swego z dnia 16 Marca 1841 roku Nr. 37,819/19,545, z uwagi, że nauczyciele muzyki i tańców, o jakich w pozycyi 109 taryfy jest mowa, w żaden sposób z nauczycielami żydowskimi, czyli tak zwanymi belferami i spektorami porównanymi być nie mogą, ani pod względem rodzaju ich zatrudnienia, ani téż korzyści stąd odnoszonych, że ludzie ci trudniąc się jedynie wykładaniem nauki religijnéj, i potrzebnego do jéj zrozumienia języka hebrejskiego, za udzielaną im żywność i wynagrodzenie pieniężne, zaledwie na odzież wystarczające, raczéj za służących, niż za procederzystów uważanymi być winni, że pociąganie ich w miastach zamożniejszych do opłacania kanonu, a uwolnienie od téjże opłaty w uboższych (jak to się w niektórych guberniach dzieje), również niema żadnéj zasady, i staćby się tylko mogło powodem do samowolności i nadużyć, przy rozklassyfikowaniu i poborze opłaty,—poleca Rządowi Gubernialnemu, aby tyle razy rzeczonych belferów i spektorów, dzieci żydowskie prywatnie po domach uczących, od ponoszenia opłaty kanonu uwolnił.

Warszawa, d. 23 Listopada (5 Grudnia) 1842 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,

(podpisano) *J. Badeni.*

Nr. 23,957/43,815.

№ 8.

О денежной пени съ промышленниковъ за невзносъ въ городскую кассу канона.

(4 (16) Декабря 1842 года.)

По указу Его Величества
НИКОЛАЯ I,
Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Удостовѣрясь, что въ нѣкоторыхъ городахъ промышленники, для уклоненія отъ оплаты канона, опредѣленнаго утвержденнымъ Совѣтомъ Управленія 22 Января (3 Февраля) 1837 года тарифомъ, успѣваютъ избѣгать изъ подъ надзора мѣстнато начальства и скрытно занимаются своими промыслами, Совѣтъ Управленія, для отвращенія, на будущее время, подобныхъ злоупотребленій, кои влекутъ за собою ущербъ городскихъ доходовъ, имѣющихъ предназначеніемъ своимъ пользу и потребности жителей тѣхъ же городовъ,—по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, постановилъ и постановляетъ:

Статья 1.

Каждый занимающійся въ городѣ какимъ либо промысломъ, безъ оплаты въ городскую кассу канона, опредѣленнаго выше-

№ 8.

O karze pieniężnéj od procederzystów, za nieopłacenie do Kassy miejskiéj kanonu.

(d. 4 (16) Grudnia 1842 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
MIKOŁAJA I.
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.,

Rada Administracyjna Królestwa.

Przekonywając się, iż w niektórych miastach procederzyści, dla nieopłacenia kanonu według taryfy, postanowieniem Rady Administracyjnéj z dnia 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 roku przepisanéj, unikają kontroli Władz miejscowych, i obranemi przez siebie zarobkami trudnią się pokryjomu, celem zapobieżenia na przyszłość podobnym nadużyciom, ze szkodą funduszów miejskich, na dobro i użytek ogółu mieszkańców tychże miast przeznaczonych popełnianym,—na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, postanowiła i stanowi:

Artykuł 1.

Każdy trudniący się jakimkolwiek procederem w mieście, bez poprzedniego opłacenia do Kassy miejskiéj kanonu, zwyż

упомянутымъ тарифомъ, подвергнется, въ первый разъ, денежной пени, равняющейся двойной оплатѣ причитающагося, соотвѣтственно тому тарифу, канона; за вторичное же уклоненіе отъ сей оплаты, пеня эта будетъ утроена, и такъ далѣе будетъ увеличиваема, по мѣрѣ возобновленія злоупотребленія.

Статья 2.

Доходъ съ взыскиваемыхъ на семъ основаніи денежныхъ пеней долженъ поступать въ подлежащую городскую кассу и составлять вознагражденіе ея, за понесенные отъ неуплаты канона убытки.

Статья 3.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, поручается Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Состоялось въ Варшавѣ, 4 (16) Декабря 1842 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ,

(подписано) *Князь Варшавскій.*

powołaną taryfą oznaczonego, za pierwszym razem ulegnie karze pieniężnéj, w ilości wyrównywającéj podwójnéj opłacie przypadającego według téjże taryfy kanonu, — za powtórzeniem zaś tego wykroczenia, kara ta potrojoną, i tak następnie, w miarę ponawianego nadużycia, powiększaną będzie.

Artykuł 2.

Dochód z kar pieniężnych, w powyższym sposobie opłacanych, wpływać ma do właściwych Kass miejskich, i stanowić dla nich wynagrodzenie doznawanych z tego tytułu uszczerbków.

Artykuł 3.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw zamieszczone być ma, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych poleca się.

Działo się w Warszawie, dnia 4 (16) Grudnia 1842 roku.

Namiestnik, Jenerał Feldmarszałek,

(podpisano) *Xiążę Warszawski.*

№ 9.

О томъ, что почтсодержатели обязаны платить канонъ въ пользу городскихъ кассъ.

(27 Марта (8 Апрѣля) 1842 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Уапрвленія.

Статсъ-Секретарь представилъ на разрѣшеніе Совѣта четыре прошенія частныхъ лицъ, съ объясненіями и заключеніями по нимъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, по слѣдующимъ предметамъ:

4. Почтсодержатель Слунецкой станціи, Осипъ Венцковскій проситъ объ отмѣнѣ рѣшенія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, по которому взыскивается съ него, равно какъ и съ другихъ почтсодержателей, въ пользу подлежащихъ городскихъ кассъ, плата канона отъ настоящаго ихъ промысла.

Въ рапортѣ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, отъ 18 (30) Марта с. г., за № 785, изъяснено, что, такъ какъ почтсодержатели, или содержатели лошадей на почтовыхъ станціяхъ, не относятся къ разряду служителей правительственныхъ мѣстъ, и были обложены платежемъ канона, въ пользу городскихъ кассъ, на основаніи опредѣленія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ 1840 года, какъ частные откупщики доходовъ, то посему Коммисія полагала бы, что обжалованное рѣшеніе не должно подлежать перевершенію.

№ 9.

Poczthalterowie obowiązani płacić kanon na rzecz Kass miejskich.

(d. 27 Marca (8 Kwietnia) 1842 r.)

Wypis z protkółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Sekretarz Stanu przedstawił do decyzyi Rady cztery prośby prywatne, objaśnione przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, w przedmiotach następujących:

4. Józef Więckowski właściciel Poczthalteryi w mieście Słupcy zaniósł rekurs od decyzyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, nakazującéj pociągnienie go, równie jak wszystkich poczthalterów, do opłaty kanonu od procederów na rzecz właściwych Kass ekonomicznych miast.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych w raporcie z dnia 18 (30) Marca r. b. N. 785 oświadczyła: że gdy poczthalterowie, czyli utrzymujący konie na stacyach pocztowych, do rzędu officyalistów rządowych nie należą, i jako prywatni dzierżawcy dochodów, przez decyzyę Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, z roku 1840 do opłaty kanonu na rzecz Kass miejskich pociągnięci zostali, przeto zarekursowana decyzya, zmienioną byćby nie powinna.

Совѣтъ Управленія положилъ: мнѣніе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ утвердить.

Вѣрно:

Статсъ-Секретарь, (подписано) *Тымовскій.*

№ 10.

Распоряженіе о томъ, что суконщики, продающіе свои издѣлія на торгахъ и ярмаркахъ, должны платить канонъ только въ качествѣ фабрикантовъ.

(7 (19) Января 1843 г.)

Мазовецкому Губернскому Правленію.
(сообщено и прочимъ Губернскимъ Правленіямъ.)

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ отвѣтъ на возбужденный Губернскимъ Правленіемъ вопросъ, изложенный въ рапортѣ отъ 28 Февраля (12 Марта) сего года, за № 102,479, о томъ: подлежатъ ли платежу канона суконщики, продающіе свои издѣлія на торгахъ и ярмаркахъ, во первыхъ, какъ фабриканты сукна, согласно 49 статьѣ тарифа, утвержденнаго постановленіемъ Совѣта Управленія 22 Января (3 Февраля) 1837 года, и во вторыхъ, какъ торгующіе сукномъ, согласно 61-й статьѣ тарифа, Правительственная Коммисія увѣдомляетъ: что, такъ какъ упомянутые фа-

Rada wnioski Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych zatwierdziła.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu, (podpisano) *Tymowski.*

№ 10.

Rozporządzenie: iż fabrykanci sukna, sprzedający swój wyrób na targach i jarmarkach, opłacać winni kanon, tylko jako fabrykanci.

(d. 7 (19) Stycznia 1843 r.)

do
Rządu Gubernialnego Mazowieckiego,
(kommunikowany innym Rządom Gubernialnym).

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I DUCHOWNYCH.

W odpowiedzi na uczynione przez Rząd Gubernialny w raporcie jego z dnia 28 Lutego (12 Marca) r. b. N. 102,479, zapytanie: czyli sukiennicy, sprzedający na targach i jarmarkach sukno, z własnego ich wyrobu pochodzące, mają być pociągani do opłaty kanonu, raz jako fabrykanci sukna, stosownie do pozycyi 49 taryfy, postanowieniem Rady Administracyjnéj z dnia 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 roku zatwierdzonéj, drugi raz zaś, jako handlarze tegoż sukna, według pozycyi 61 téjże taryfy? Kommissya Rządowa oświadcza: że

бриканты сукна вносятъ уже одинъ разъ въ городскую кассу канонъ отъ своего промысла, опредѣленный тарифомъ, то тѣмъ самимъ уже, продавая выдѣланное ими сукно на торгахъ или ярмаркахъ, они не должны подлежать вторичной уплатѣ канона отъ того же промысла, подъ предлогомъ, что они производятъ торгъ сукномъ.

Варшава, 7 (19) Января 1843 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ,
(подписано) *Бадени.*

N. 5,091/9,454.

№ 11.

Распоряженіе о томъ, въ какомъ размѣрѣ долженъ быть взимаемъ канонъ съ арендаторовъ доходовъ.

(16 (28) Октября 1844 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Такъ какъ, по случаю объявленнаго Правительственною Коммисіею 1 (13) Апрѣля 1840 г., за № 429/4297, общаго распоряженія, коимъ, на основаніи правилъ, изложенныхъ въ 5 и 6 пунктахъ онаго, наложена, какъ на арендаторовъ синагогальныхъ

gdy wzmiankowani sukiennicy, czyli fabrykanci sukna, kanon od swego procederu taryfą oznaczony, raz do Kassy miejskiéj opłacają, tém samém sprzedając wyfabrykowane przez siebie sukno na targach lub jarmarkach, powtórnéj od tegoż samego procederu opłaty kanonu, z tytułu jakoby handlujący suknem, ponosić już nie powinni.

Wszawawa, d. 7 (19) Stycznia 1843 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,
Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,
(podpisano) *Badeni.*

Nr. 5,091/9,454.

№ 11.

Rozporządzenie wskazujące: w jakiéj ilości kanon ma być wymagany od dzierżawców dochodów.

(d. 16 (28). Października 1844.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Gdy z powodu wydanego pod dniem 1 (13) Kwietnia 1840 r. Nr. 429/4,297, ogólnego rozporządzenia Kommissyi Rządowéj, w punktach mianowicie: 5-m i 6-m, rozciągającego, tak na dzierżawców dochodów bóżniczych, jako i na każdego

доходовъ, такъ и на каждаго снявшаго въ аренду нѣсколько даже самыхъ незначительныхъ доходовъ вмѣстѣ, плата канона отъ каждой арендуемой статьи дохода порознь, въ размѣрѣ, опредѣленномъ 26-ю статьею тарифа, утвержденнаго постановленіемъ Совѣта Управленія 22 Января (3 Февраля) 1837 года, — возникло неудобство, заключающееся въ томъ, что въ нѣкоторыхъ случаяхъ платежъ канона, подлежащій взысканію съ арендатора, превышаетъ стоимость самой аренды; то поэтому Правительственная Коммисія, въ предупрежденіе могущихъ возникнуть жалобъ и желая, по возможности, справедливо опредѣлить размѣръ канона, соотвѣтственно цѣнности предмета, отдаваемаго въ аренду,—по соображеніи представленныхъ по этому предмету Губернскими Правленіями свѣдѣній, предписываетъ N Губернскому Правленію: чтобы съ арендаторовъ, какъ синагогальныхъ, такъ и другихъ городскихъ доходовъ, требуема была плата канона въ размѣрѣ, опредѣленномъ 26-ю статьею тарифа, въ такихъ только случаяхъ, когда общій итогъ арендуемаго по одному контракту дохода составляетъ:

въ городахъ	1-го разряда	45	руб. —	коп.
„	2-го „	37	„ 50	„
„	3-го „	30	„ —	„
„	4-го „	22	„ 50	„
„	5-го „	15	„ —	„

Въ мѣстностяхъ же, въ которыхъ арендный доходъ не достигаетъ этого размѣра, но составляетъ не меньше половинны исчисленной суммы, канонъ долженъ быть взимаемъ въ половинномъ размѣрѣ противъ показаннаго въ тарифѣ, —и наконецъ, со всѣхъ арендныхъ доходовъ, составляющихъ менѣе половины упомянутой суммы, никакой канонъ взимаемъ быть не долженъ.

Варшава, 16 (28) Октября 1844 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго,
Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ,
(подписано) *Бадени.*

N. 16,147/29,672.

dzierżawiącego kilka razem choćby najmniejszych dochodów, od każdego w szczególności opłatę kanonu, pozycyą 26 taryfy, postanowieniem Rady Administracyjnéj z d. 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 r. zatwierdzonéj, oznaczonego, wynikła ta niedogodność, iż w niektórych przypadkach opłata kanonu na dzierżawę nałożonego, przenosiła wartość saméj dzierżawy; przeto Kommissya Rządowa, dla zapobieżenia wyniknąć ztąd mogącym reklamacyom i zastosowania zgodnie z słusznością opłaty kanonu, w miarę wysokości przedmiotu dzierżawnego, po rozważaniu złożonych w téj mierze przez Rządy Gubernialne wyjaśnień, oświadcza Rządowi Gubernialnemu N., iżby, tak od dzierżawców dochodów bóżniczych, jako i wszelkich innych po miastach, wymaganą była opłata kanonu, pozycyą 26 taryfy oznaczona, w takich tylko razach, jeżeli ogół zadzierżawionego jednym kontraktem dochodu wynosi:

w miastach	1-go rzędu	rs.	45	kop.	—
„	2-go	„ „	37	„	50
„	3-go	„ „	30	„	—
„	4-go	„ „	22	„	50
„	5-go	„ „	15	„	—

Gdzie zaś dochód dzierżawny téj wysokości nie dochodzi, a nie jest od niéj o połowę niższym, tam kanon w połowie oznaczonéj taryfą ilości ma być pobranym; a na koniec od wszelkich niższych nad wzmiankowaną dopiero połowę dochodów dzierżawnych, żadna opłata kanonu pobieraną być nie ma.

Warszawa, d. 16 (28) Października 1844 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,
(podpisano) *Badeni.*

Nr. 16,147/29,672.

№ 12.

Распоряженіе о томъ, что промышленники, занимающіеся пряжею шерсти, обязаны платить канонъ наравнѣ съ ткачами холстины.

(12 (24) Февраля 1845 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Вслѣдствіе рапорта Люблинскаго Губернскаго Правленія отъ 12 (24) Іюня прошлаго года, за № 29,813, въ коемъ оно, представляя Правительственной Коммисіи, что нѣкоторые ткачи, выдѣлывающіе простое сукно, и даже фабриканты лучшихъ сортовъ сукна, оставивъ этотъ родъ промысла, для избѣжанія платежа канона, занимаются исключительно пряжею шерсти для суконныхъ фабрикъ, испрашиваетъ разрѣшенія: къ какому разряду относительно платежа канона слѣдуетъ причислить этихъ промышленниковъ, не поименованныхъ въ тарифѣ,—Правительственная Коммисія даетъ знать: что, такъ какъ, на основаніи общаго распоряженія отъ 13 (25) Апрѣля 1838 года, № 2,687/4,897, промышленники, занимающіеся выдѣлкою простаго сукна, бумазеи, байки, кучбайки, и всякаго рода шерстяныхъ издѣлій, тарифомъ ясно не указанныхъ, обязаны платить канонъ въ размѣрѣ, опредѣленномъ 23-ю статьею тарифа для ткачей холстины то, по смыслу этого распоряженія, и поименованные выше промышленники, занимающіеся пряжею шерсти, должны

№ 12.

Rozporządzenie: iż professyoniści przędzeniem wełny zatrudniający się, kanon mają opłacać jako drelicharze.

(d. 12 (24) Lutego 1845 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Duchownych.

Na raport Rządu Gubernialnego Lubelskiego, z dnia 12 (24) Czerwca z. r. Nr. 29,813, którym przedstawiając Kommissyi Rządowéj, iż niektórzy drelicharze, grube sukna wyrabiający, a nawet fabrykanci lepszego gatunku sukna, porzuciwszy ten proceder dla uniknienia opłaty, zatrudniają się tylko przędzeniem wełny dla warsztatów sukienniczych, upraszа zarazem o decyzyę, do jakiéj opłaty kanonu pociągnąć należy tego rodzaju rzemieślników, którzy taryfą nie są objęci? Kommissya Rządowa oświadcza: że gdy ogólném rozporządzeniem z d. 13 (25) Kwietnia 1838 r. Nr. 2,687/4,897 procedenci trudniący się wyrabianiem sukna ordynaryjnego, multanu, bai ordynaryjnéj, kuczbai, kiru i wszelkiego rodzaju wyrobów wełnianych, taryfą wyraźnie nie wskazanych, do ponoszenia opłaty kanonu, pozycyą 23 taryfy na drelicharzy oznaczonego, zakwalifikowani zostali, przeto w myśl tegoż rozporządzenia, i wspomnieni wyżéj professyoniści przędzeniem

подлежать точно такому же платежу канона, какой определенъ вышеприведенною 22-ю статьею тарифа.

Варшава, 12 (24) Февраля 1845 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ,
(подписано) *Бадени.*

N. 14,581/26,010.

№ 13.

Распоряженіе о томъ, что промышленники, не имѣющіе средствъ къ уплатѣ денежнаго штрафа, должны быть подвергаемы наказанію арестомъ.

(18 (30) Декабря 1845 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія.

Для охраненія городскихъ кассъ отъ претерпѣваемаго ими иногда ущерба въ доходѣ отъ платежей канона съ промысловъ, Совѣтъ Управленія, постановленіемъ 4 (16) Декабря 1842 года, опредѣлилъ подвергать денежнымъ штрафамъ каждаго, кто скрытно, безъ предварительнаго взноса сего канона, будетъ заниматься какимъ либо промысломъ.

Но, такъ какъ, не смотря на то, нерѣдко случается, что промышленникъ, скрытно занимаясь своимъ промысломъ, по обнаруженіи сего злоупотребленія мѣстнымъ начальствомъ, не въ

wełny zatrudniający się, takąż samą opłatę kanonu, jaką rzeczona pozycya 23 taryfy wskazuje, ponosić winni.

Warszawa, d. 12 (24) Lutego 1845 r.

Z polecenia Dyrektora Głównego,
Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,
(podpisano) *Badeni.*

Nr. 14,581/26,010.

№ 13.

Postanowienie: iż procederzyści nie mogący uiścić się z kar pieniężnych, ulegają karze aresztu.

(d. 18 (30) Grudnia 1845 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Dla zasłonienia Kass miejskich od doznawanego niekiedy uszczerbku w dochodzie opłat kanonu od zarobków, Rada Administracyjna postanowieniem z dnia 4 (16) Grudnia 1842 roku, oznaczyła kary pieniężne, jakim ulegać mają procederzyści, którzy bez poprzedniego uiszczenia kanonu, pokątnie swój proceder wykonywają.

Gdy jednakże zdarzają się wypadki: iż ukrywający się z swojém zarobkowaniem procederzysta, po wykryciu go przez Władze miejscowe, ani należnego Kassie miejskiéj kanonu,

состоянiи уплатить ни причитающагося городской кассѣ канона, ни штрафа, то поэтому, вслѣдствiе представленiя Люблинскаго Губернскаго Правленiя о томъ: не льзя ли въ такихъ случаяхъ причитающагося канона и взысканiя, наложеннаго на уклоняющагося отъ платежа онаго промышленника, замѣнять или личнымъ арестомъ, или же отправленiемъ шарварковой повинности въ натурѣ, Правительственная Коммисiя Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 14 (26) Октября с. г., за № 23,104/45,754, представила Совѣту Управленiя слѣдующее:

что основанiемъ къ замѣнѣ денежнаго взысканiя арестомъ можетъ послужить въ настоящемъ случаѣ 475 статья Уголовнаго Уложенiя, въ коей объяснено: что если денежный штрафъ повлечетъ за собою ущербъ средствъ къ содержанiю виновнаго, въ такомъ случаѣ онъ можетъ быть замѣненъ полицейскимъ арестомъ, полагая по одному дню такого ареста за каждыя 75 коп. сер. штрафа.

На этомъ основанiи Финансовое вѣдомство замѣняетъ установляемые съ контрабандистовъ штрафы арестомъ.

Равнымъ образомъ извощики, за тайный провозъ, безъ уплаты за ярлыкъ, пассажировъ, писемъ и газетъ, въ случаѣ невозможности уплатить опредѣленный штрафъ, по бѣдности, подвергаются, взамѣнъ того, аресту, на основанiи 1-й статьи постановленiя Совѣта Управленiя 8 (20) Января 1835 года.

Такому же полицейскому аресту подвергаются евреи, если они не въ состоянiи уплатить денежнаго штрафа за нарушенiе правилъ относительно актовъ гражданскаго состоянiя, на основанiяхъ, изложенныхъ въ ст. 475 Уголовнаго Уложенiя, и по силѣ постановленiя Совѣта Управленiя 28 Февраля (11 Марта) 1836 года.

Наконецъ, за самовольную порубку лѣса, виновные, въ случаѣ несостоятельности, не только подвергаются аресту, но, сверхъ того, на основанiи 544 статьи Уголовнаго Уложенiя, должны отработать штрафъ на лѣсныхъ работахъ.

Но, какъ для городскихъ кассъ не столь важно собственно наказанiе уклоняющихся отъ платежа промышленниковъ, сколь-

ani téż kary opłacić nie jest w stanie, przeto na wniosek Rządu Gubernialnego Lubelskiego, czyliby w takim razie, tak przypadająca opłata kanonu, jako i wymierzona kara na procederzystę ukrywającego się przed opłatą kanonu, nie mogła być zamienianą na areszt, lub téż na odrobienie przy szarwarku? Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych w przedstawieniu swojém z dnia 14 (26) Grudnia r. b. Nr. 23,104/45,754, przełożyła Radzie Administracyjnéj co następuje:

za zasadę do zamiany kary pieniężnéj na areszt, posłużyć może w obecnym przypadku artykuł 475 Kodeksu karnego Królestwa Polskiego, który objaśnia: że jeżeli kara policyjna pieniężna, w sposobie utrzymania życia skazanego przynosi uszczerbek, może być zamienianą na areszt policyjny, licząc za każde 75 kop. sr. jeden dzień aresztu policyjnego.

W duchu téj zasady, Skarb nie mogąc ściągnąć kary defraudacyjnéj, opłatę na areszt zamienia.

Również od defraudantów ceduł furmańskich, oraz przewożących tajemnie listy i gazety, gdy dla ubóstwa nie może być ściągniona kara pieniężna, według artykułu 1-go postanowienia Rady Administracyjnéj z d. 8 (20) Stycznia 1835 roku, takowa zamienianą bywa na areszt.

Do starozakonnych, nie dopełniających przepisów o aktach stanu cywilnego, gdy nie mogą opłacić kary pieniężnéj, zaregulowany jest areszt policyjny, według zasad artykułu 475 Kodeksu karnego, a to w myśl postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 28 Lutego (11 Marca) 1836 roku.

Nareszcie za leśne defraudacye, w braku funduszowéj odpowiedzialności, stosowaną jest kara aresztu, a nawet według artykułu 544 Kodeksu karnego, oprócz aresztu, defraudanci leśni muszą być zajęci robotą około lasów.

Że zaś Kassom miejskim zależy nie tyle na ukaraniu kryjących się procederzystów, ile na zabezpieczeniu się od

ко огражденіе самихъ кассъ отъ ущерба въ доходахъ съ канона, который должны уплачивать промышленники, то Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ испрашивала разрѣшенія употреблять неплательщиковъ канона, во все время продолженія ареста, по силѣ 544 статьи Уголовнаго Уложенія, примѣняемой къ лѣснымъ кражамъ, на городскія работы, а именно на чистку улицъ.

Въ дополненіе къ постановленію своему 4 (16) Декабря 1842 года, и сообразно съ 475 статьею Уголовнаго Уложенія, Совѣтъ положилъ: что промышленники, кои, уклоняясь отъ уплаты канона отъ заработковъ, наносятъ тѣмъ ущербъ городскимъ доходамъ, въ случаѣ если они будутъ не въ состояніи уплатить денежные штрафы, опредѣленные упомянутымъ постановленіемъ, должны быть подвергаемы полицейскому аресту, полагая по одному дню за каждыя 75 коп. сер. денежнаго штрафа.

Что касается мнѣнія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ объ употребленіи такихъ арестантовъ на городскія работы, то оное Совѣтъ находитъ неумѣстнымъ и не основаннымъ ни на какой статьѣ закона, ибо приведенная ею 544 статья Уголовнаго Уложенія собственно относится къ лѣснымъ кражамъ и не можетъ быть примѣнена въ настоящемъ случаѣ ни подъ какимъ предлогомъ.

Вѣрно:
Статсъ-Секретарь, Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Лебренъ.*

straty należnego dochodu z opłaty kanonu od procederzystów, zdaniem przeto było Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, iżby w takim razie, według artykułu 544 Kodeksu karnego, co do kradzieży w lasach, wolno było defraudantów opłaty kanonu używać przez czas trwania aresztu do robót na rzecz miasta, a mianowicie do czyszczenia ulic.

Rada oświadczyła: że w uzupełnieniu przepisów postanowienia swego z dnia 4 (16) Grudnia 1842 roku, oraz w myśl rozporządzenia artykułu 475 Kodeksu karnego, stanowi: że procederzyści, którzyby za przyniesienie dochodom miast uszczerbku, w dochodzie opłat kanonu od zarobków, nie byli w możności uiszczania kar pieniężnych, témże postanowieniem przepisanych, ulegać mają karze aresztu, licząc jeden dzień aresztu za 75 kop. kary pieniężnéj.

Co się tyczy wniosku Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych: iżby procederzyści aresztowani używani byli do robót w mieście, Rada oświadczyła, iż wniosek ten znajduje być niewłaściwym i na żadnym przepisie nie opartym, gdyż powołany przez nią artykuł 544 kodeksu karnego, dotyczący złodziei leśnych, w obecnym razie żadnego zastosowania znaleść nie może.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu, Radca Stanu,
(podpisano) *Le Brun.*

№ 14.

Разрѣшеніе сомнѣнія относительно взиманія платежей канона съ торговыхъ коммисіонеровъ, извощиковъ, шкиперовъ и лоцмановъ.

(19 (31) Декабря 1856 г.)

Люблинскому Губернскому Правленію.
(сообщено и прочимъ Губернскимъ Правленіямъ.)

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ разрѣшеніе вопроса, изложеннаго въ рапортѣ отъ 10 (22) Октября сего года, за № 78,568, о томъ, къ какому разряду относительно платежей канона въ пользу городскихъ кассъ должны быть причислены:

1. коммисіонеры, занимающіеся торговыми дѣлами;

2. лица, содержащія лошадей и промышляющія извозомъ зерноваго хлѣба и другихъ предметовъ;

3. шкипера и лоцманы, занимающіеся сплавомъ продуктовъ по водянымъ сообщеніямъ,—

Правительственная Коммисіяобъясняетъ Губернскому Правленію:

по 1-му п. торговые коммисіонеры должны быть отнесены къ разряду факторовъ и обязаны уплачивать канонъ, опредѣленный 30 статьею тарифа, утвержденнаго постановленіемъ Совѣта Управленія 22 Января (3 Февраля) 1837 года, размѣръ же этихъ платежей, смотря по разряду

№ 14.

Rozstrzygnięcie wątpliwości, co do opłat kanonowych od komissantów handlowych, frachtarzy, szyprów i rotmanów należnych.

(d. 19 (31) Grudnia 1856 r.)

do
Rządu Gubernialnego Lubelskiego.
(kommunikowany i innym Rządom Gubernialnym.)

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Rozwięzując przełożenie, w raporcie z dnia 10 (22) Października r. b. Nr. 78,568 uczynione, do jakich opłat kanonowych, na rzecz Kass miejskich pobieranych, pociągać należy:

1. kommissantów, zajmujących się interessami handlowemi;

2. frachtarzy, utrzymujących konie, i zajmujących się przewożeniem zboża lub innych przedmiotów;

3. szyprów i rotmanów, zarobkujących przy spławianiu wodą produktów;

Kommissya Rządowa objaśnia Rząd Gubernialny:

ad 1. kommissanci handlowi uważani być winni za faktorów, i tych pociągać należy do opłat kanonowych, przepisanych pozycyą 30 taryfy, postanowieniem Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 r. zatwierdzonéj, które to opłaty, stosownie do rzędu

городовъ, составляетъ: 15—45—60 и 90 коп. сер., а также 1 р. 20 коп.;

по 2-му п. лица, занимающіяся перевозкою кладей, причисляются къ категоріи извощиковъ и обязаны уплачивать канонъ, определенный 29 статьею вышеупомянутаго тарифа, каковой, соответственно разряду городовъ, полагается: по 15—30—45—75 коп. и по 1 р. 20 коп.;

по 3-му п. шкипера и лоцманы употребляются для управленія суднами и плотами, и должны быть почитаемы служащими по найму у судохозяевъ или у торгующихъ лѣсомъ либо другими продуктами; а такъ какъ хозяева судовъ или берлинокъ согласно 6-й статьѣ тарифа, торговцы же на основаніи статей 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71 и 72, обязаны уже уплачивать съ своихъ промысловъ канонъ, то шкипера и лоцманы не должны быть вовсе привлекаемы къ уплатѣ особыхъ канонов.

Вышеизложенное объясненіе Губернское Правленіе обязано принять къ точному руководству.

Варшава, 19 (31) Декабря 1856 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Управляющій Отдѣленіемъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Бернацкій.*

N- 19,640/30,506.

miast wynoszą kop. 15, 45, 60, 90, oraz rs. 1 kop. 20;

ad 2. frachtarze uważani być winni za furmanów, i tych pociągać należy do opłat kanonowych, pozycyą 29 powyższéj taryfy przepisanych, które stosownie do rzędu miast, wynoszą kop. sr. 15, 30, 45, 75 i rs. 1 kop. 20;

ad 3. szyprowie i retmani używani są do prowadzenia statków i tratew, i uważani być powinni za pełniących służbę z najmu u właścicieli statków, lub u handlarzy drzewa i innych produktów. A że właściciele statków czyli berlinkarze, podług pozycyi 6-éj taryfy, handlarze zaś podług pozycyi 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, obowiązani już są od swych procederów uiszczać opłaty, przeto szyprowie i retmani do oddzielnych opłat pociągani być nie powinni.

Do powyższych objaśnień Rząd Gubernialny, ściśle stosować się będzie.

Warszawa, d. 19 (31) Grudnia 1856 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Zarządzający Wydziałem, Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Biernacki.*

Nr. 19,640/40,506.

№ 15.

Постановленіе о томъ, какую часть народонаселенія городовъ слѣдуетъ принимать въ основаніе при опредѣленіи платежей съ промысловъ въ пользу городскихъ кассъ.

Выписка изъ опредѣленія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, состоявшагося въ засѣданіи 24 Февраля (8 Марта) 1862 года, за № 1,724/2,930.

Правительственная Коммисія опредѣлила:

объявить всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ, въ видѣ объясненія постановленія Намѣстника въ Царствѣ отъ 4 Февраля 1817 года *), относительно платежа городскаго консенсоваго сбора, а также постановленія Совѣта Управленія 22 Января (3 Февраля) 1837 года о платежѣ канона, что подъ народонаселеніемъ городовъ, соразмѣрно съ цифрою, которою опредѣляется размѣръ этихъ платежей, слѣдуетъ понимать только народонаселеніе, записанное въ книгу постояннаго населенія подлежащаго города, которая ведется, согласно инструкціи утвержденной Совѣтомъ Управленія 10 (22) Ноября 1861 года, не исключая изъ онаго лицъ, выбывшихъ изъ города безъ вѣдома мѣстнаго начальства, значащихся однакожъ въ этой книгѣ.

Поэтому отнынѣ жители, не записанные по книгамъ постояннаго мѣстнаго населенія, не должны быть причисляемы къ городскому народонаселенію и принимаемы въ разсчетъ при опредѣленіи размѣра вышеозначенныхъ платежей.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Графъ Келлеръ.*

---

*) Постановленіе это, какъ относящееся къ продажѣ питей, будетъ помѣщено въ отдѣлѣ VII главѣ VI.

№ 15.

Rozporządzenie wskazujące: jaka ludność miast ma być braną za zasadę do ustanowienia opłat kanonowych na rzecz Kass miejskich.

Wyciąg z decyzyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, na posiedzeniu jéj z dnia 24 Lutego (8 Marca) 1862 r. Nr. 1,724/2,930 zapadłéj.

Kommissya Rządowa postanowiła:

oznajmić wszystkim Rządom Gubernialnym, w sposobie objaśnienia postanowień Namiestnika Królewskiego z d. 4 Lutego 1817 r. *) o opłacie konsensowej miejskiéj, i Rady Administracyjnéj z dnia 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 r. o opłacie kanonowéj, że przez ludność miast, do cyfry któréj stosowaną jest stopa tych opłat, rozumiéć należy tę tylko, która jest objęta księgami stałéj miejscowéj, każdego respective miasta ludności, utrzymywanemi zgodnie z Instrukcyą, w dniu 10 (22) Listopada 1861 r. przez Radę Administracyjną zatwierdzoną, nie wyłączając z niéj osób wybyłych bez wiedzy Władzy miejscowéj, a jednak w tych księgach figurujących.

Odtąd więc, mieszkańcy nie objęci księgami stałéj miejscowéj ludności, pod względem regulowania stopy rzeczonych opłat, do ludności miasta zaliczani być nie powinni.

Dyrektor Główny Prezydujący,

Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Hr. Keller.*

*) Postanowienie to, jako odnoszące się do sprzedaży trunków, mieści się w Dziale VII, Tytule VI.

ГЛАВА V.

О правѣ продажи питей въ казенныхъ городахъ и объ извлекаемыхъ отъ сего городскими кассами и мѣщанами доходахъ, а также о питейномъ доходѣ въ частныхъ городахъ.

Введеніе.

Первоначально во всѣхъ народныхъ и королевскихъ городахъ, именуемыхъ нынѣ казенными, право пропинаціи, или выдѣлки и продажи питей, принадлежало, на основаніи Монаршихъ привилегій и жалованныхъ грамотъ, мѣщанамъ, владѣющимъ городскими недвижимостями.

Когда однакожъ впослѣдствіи оказалось, что мѣщане, обратившись повсемѣстно къ пропинаціонному промыслу, начали пренебрегать другими болѣе для нихъ соотвѣтственными и полезными для края занятіями, какъ-то: ремеслами, мануфактурами и торговлею,—въ 1776 году состоялось постановленіе Сейма, подъ заглавіемъ: Условіе для Новаго Города Корчина (Vol. Leg. томъ VIII, стр. 917), коимъ опредѣлено:

„вмѣсто того, чтобы каждый порознь занимался продажею питей въ свою пользу, отнынѣ Магистратъ, отъ имени города, долженъ выдавать ежегодно, или каждые три года, контракты на продажу питей, одному только изъ зажиточнѣйшихъ мѣщанъ, или же тому, кто представитъ достаточное обезпеченіе; доходъ же отъ сего долженъ быть обращаемъ на общую пользу города“.

Затѣмъ Король Станиславъ Августъ, циркулярною грамотою отъ 7 Марта 1777 года, за N. 74, приводя въ исполненіе вышеозначенное опредѣленіе Сейма, издалъ Инструкцію о порядкѣ производства торговъ на отдачу въ арендное содержаніе город-

TYTUŁ V.

O prawie propinacyjném w miastach rządowych, i o ciągnieniu ztąd dochodów przez Kassy miejskie i mieszkańców, tudzież o propinacyi w miastach prywatnych.

Wstęp.

Początkowo we wszystkich miastach narodowych i królewskich, dzisiaj rządowemi zwanych, wolność propinowania, czyli wyrabiania i sprzedaży trunków, z mocy przywilejów i nadań Monarszych, służyła mieszkańcom właścicielom nieruchomości miejskich.

Z czasem jednak, gdy przekonano się: że mieszczanie, oddający się powszechnie zarobkowaniu propinacyjnemu, zaniedbali inne właściwsze sobie, a pożyteczne dla kraju zatrudnienia miejskie, jakiemi są rzemiosła, rękodzieła i handel, zapadła na Sejmie 1776 roku Uchwała, pod tytułem: Warunek Nowego Miasta Korczyna (Vol. leg. Tom VIII fol. 917), orzekająca:

„ażeby odtąd nie każdy w szczególności na swój profit propinował, lecz ażeby Magistrat imieniem miasta co rok lub co trzy lata dawał kontrakty na te propinacye jednemu tylko z najmajętniejszych mieszkańców, lub takiemu któryby miał rękojmię odpowiednią, dochód zaś ten ażeby na ogólny użytek miasta był obracany.”

Następnie Uniwersał Króla Stanisława Augusta z dnia 7 Marca 1777 roku Nr. 74, wprowadzający powyższą Uchwałę w wykonanie, przepisał Instrukcyę do odbywania licytacyj na wydzierżawianie propinacyj miejskich i zastrzegł: „aby intrata

скихъ питейныхъ доходовъ, съ тѣмъ: „чтобы пропинаціонный доходъ, предназначенный закономъ не на пользу частную, а на общія потребности города, былъ отдаваемъ для храненія лицу, избранному городомъ, и былъ расходуемъ на сей предметъ не иначе, какъ только съ разрѣшенія Департамента Полиціи."

*Съ того времени пропинація въ казенныхъ городахъ составляетъ источникъ дохода экономическихъ кассъ, а также владѣющихъ недвижимостями мѣщанъ, кои покрываютъ этимъ доходомъ казенныя подати, страховую складку и другія обязательныя для нихъ повинности *).*

Порядокъ пользованія правомъ пропинаціи въ казенныхъ городахъ бываетъ двоякаго рода:

1. или владѣлецъ пропинаціи (городская касса, казна Царства, или же мѣщанское общество), самъ или посредствомъ своего арендатора, снабжаетъ городъ напитками, при чемъ выкурка и привозъ ихъ изъ за городской черты, какъ на продажу, такъ и для домашняго потребленія, воспрещены жителямъ подъ опасеніемъ взысканій, опредѣленныхъ за тайный привозъ. Поэтому такой видъ пользованія имѣетъ строго запретительный, или монопольный характеръ;

2. или снабженіе напитками, посредствомъ ли выдѣлки ихъ въ самомъ городѣ, либо же посредствомъ привоза извнѣ, дозволяется каждому, но съ условіемъ взноса извѣстныхъ платежей отъ количества и качества питей, взимаемыхъ въ доходъ или въ пользу владѣльца пропинаціи, за право розничной продажи питей.

Платежи сего рода взимаются по утвержденнымъ тарифамъ, подъ названіемъ: зысковаго, гарнцоваго или ведроваго сбора.

Оба вышеозначенные способа извлеченія дохода отъ продажи питей обыкновенно отдаются во временное арендное содержаніе,

---

*) Въ нѣкоторыхъ однако городахъ, называемыхъ въ прежнее время королевскими, право пропинаціи осталось за Казною Царства, которая пользуется онымъ исключительно.

z propinacyi, nie na prywatny, ale ogólny użytek miasta prawem przeznaczona, składaną była w ręku osoby wybranéj przez miasto, i bez upoważnienia Departamentu Policyi na takowy użytek szafowaną nie była."

Odtąd więc propinacya w miastach rządowych stanowi źródło dochodu dla kass ekonomicznych, oraz dla mieszczan właścicieli nieruchomości, którzy zaspakajają nim podatki skarbowe, składkę ogniową, oraz inne obowiązkowe swe ciężary.)*

Sposób użytkowania z prawa propinacyi w miastach rządowych jest dwojaki:

1. albo właściciel propinacyi (czy nim jest kassa ekonomiczna, czy téż Skarb Królestwa, lub ogół mieszczan), sam, lub przez swego dzierżawcę zaopatruje miasta w trunki, a mieszkańcom wyrabianie i sprowadzanie onych z poza obrębu miast jest wzbronione, tak na wyszynk jak i na domową potrzebę, a to pod karami, za defraudacyę ustanowionemi. Użytkowanie więc takie jest ściśle zakazowe czyli monopoliczne;

2. albo zaopatrywanie się w trunki, bądź przez wyrabianie onych w mieście, bądź przez sprowadzanie zkądkolwiek, dozwolone jest każdemu, za pewnemi opłatami, od ilości i gatunku trunków pobieranemi na dochód czyli zysk właściciela propinacyi, od wyszynku jemu należny.

Pobór takowych opłat odbywa się według ustanowionych taryf pod nazwą zyskowego, garncowego, lub wiadrowego.

Oba powyższe sposoby użytkowania z prawa propinacyi wypuszczane bywają w dzierżawy czasowe, zwykle trzyletnie, drogą

---

*) W niektórych jednak miastach, dawniéj królewskiemi zwanych, przy prawie propinacyi Skarb Królestwa pozostaje, i z takowego wyłącznie korzysta.

по большей части на три года, съ публичныхъ торговъ, въ пользу городскихъ кассъ или мѣщанъ, на основаніяхъ, изложенныхъ въ постановленіи Совѣта Управленія 16 (28) Мая 1833 года, и на свойственныхъ сего рода откупамъ условіяхъ, которыя подробно изъяснены въ установленныхъ формахъ контрактовъ.

Въ частныхъ городахъ, на основаніи Устава 1768 года, помѣщеннаго въ Собраніи основныхъ законовъ края (Vol. Leg. томъ VII, стр. 599), право пропинаціи предоставлено владѣльцамъ земель (circa dominos directos fundi); что впослѣдствіи, на Сеймѣ 1775 года, при устройствѣ чоповой подати (Vol. Leg. томъ VIII, стр. 144), постановлено опредѣлительнѣе:

„что право пропинаціи въ вотчинныхъ земскихъ городахъ и мѣстечкахъ предоставляется вполнѣ усмотрѣнію и въ распоряженіе вотчинниковъ."

На основаніи приведенныхъ здѣсь узаконеній, владѣльцы частныхъ городовъ пользуются въ нихъ правомъ пропинаціи, въ свою исключительно пользу.

Подъ разрядъ частныхъ городовъ относительно пропинаціи подходятъ также города, принадлежащіе институтамъ, а также нѣкоторые казенные города, въ коихъ Казна вступила съ права владѣльца пропинаціи, вслѣдствіе упраздненія духовныхъ орденовъ, а также вслѣдствіе покупки, замѣна или конфискаціи. Въ городахъ сего рода институты и Казна, подобно частнымъ владѣльцамъ, извлекаютъ доходы отъ пропинаціи по монопольной системѣ; что объясняютъ ближе помѣщенныя ниже постановленія.

---

publicznych licytacyj na rzecz Kass miejskich lub mieszkańców, a to według zasad, objętych postanowieniem Rady Administracyjnéj z dnia 16 (28) Maja 1833 roku, i warunków właściwych temu rodzajowi dzierżaw, które w przepisanych wzorach do kontraktów są wyszczególnione.

W miastach prywatnych, według ustawy z roku 1768 w Zbiorze praw kardynalnych kraju zamieszczonéj (Vol. leg. T. VII fol. 599), propinacya przy właścicielach gruntów (circa dominos directos fundi) pozostała; co téż następnie na sejmie 1775 r., przy regulowaniu podatku czopowego (Vol. leg. T. VIII fol. 144), wyraźniéj uchwalono:

„że miasta i miasteczka dziedziczne ziemskie, pod względem propinacyi w nich, zostawują się zupełnéj woli i rozrządzeniu dziedziców.”

Z mocy więc powołanych tu ustawy i uchwały, dziedzice miast prywatnych użytkują w nich z prawa propinacyi monopolicznie, na wyłączną korzyść swoją.

Pod kategoryę miast prywatnych, we względzie propinacyi, podchodzą także miasta będące własnością instytutów, oraz niektóre rządowe, w których Skarb stał się właścicielem prawa propinowania przez suppressyę Zgromadzeń duchownych, lub przez nabycie, zamianę lub konfiskatę. W tych miastach instytuta i Skarb, podobnie jak w prywatnych dziedzice, ciągną dochody z propinacyi sposobem monopolicznym, co bliżéj objaśniają zamieszczone poniżéj przepisy.

№ 1.

Объясненіе о томъ, что дѣла о тайномъ ввозѣ питей въ частные города подлежатъ разбирательству судебнымъ порядкомъ.

(6 (18) Января 1842 г.)

Въ Люблинское Губернское Правленіе.
(сообщено въ копіи и прочимъ Губернскимъ Правленіямъ.)

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ отвѣтъ на возбужденный въ рапортѣ Губернскаго Правленія отъ 28 Мая (9 Іюня) 1840 года, за № 33,078, вопросъ: *какими слѣдуетъ руководствоваться правилами при наложеніи за тайную продажу напитковъ въ частныхъ городахъ взысканій въ пользу владѣльцевъ оныхъ*", Правительственная Коммисія, принявъ во вниманіе: что донынѣ не указаны никакія общія правила, относительно порядка опредѣленія и взысканія административныхъ штрафовъ съ лицъ, занимающихся корчемствомъ въ частныхъ городахъ; что владѣльцы городовъ, пользующихся исключительнымъ правомъ пропинаціи, могутъ, въ силу гражданскихъ законовъ, защищать свои доходы, подобно тому, какъ и всякую собственность, судебнымъ порядкомъ, противъ каждаго нарушающаго права ихъ, и могутъ отыскивать вредъ и убытки, понесенные вслѣдствіе такого нарушенія ихъ правъ; что указанныя въ предписаніи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 29 Іюля 1823 года, за

№ 1.

Objaśnienie: iż w sprawach o defraudacye trunków w miastach prywatnych, sprawy odsyłane być mają do drogi sądowéj.

(d. 6 (18) Stycznia 1842 r.)

do
Rządu Gubernialnego Lubelskiego,
(kommunikowany w kopii innym Rządom Gubernialnym.)

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

W odpowiedzi na raport Rządu Gubernialnego z dnia 28 Maja (9 Czerwca) 1840 r. Nr. 33,078: *„względem przyjęcia zasady, co do wymierzania kary za defraudacyę trunków po miastach prywatnych na rzecz dziedziców,"* Kommissya Rządowa z uwagi, że względem rozciągania i exekwowania kar administracyjnych na dopuszczających się defraudacyi w propinacyach miast prywatnych, dotychczas niemasz żadnych ogólnych przepisów; że dziedzice miast, mających wyłączne prawo propinacyi, mogą bronić tych dochodów, tak jak wszelkiéj własności, w drodze sądownictwa, na mocy prawa cywilnego, przeciw każdemu, kto ich prawa nadwerężać poważy się, i mogą poszukiwać szkód i straconych korzyści, z takiego naruszenia wynikłych; zasady zaś służące miastom rządowym i górniczym, co do wymierzania kar na defraudantów dochodów propinacyjnych, oparte są na reskrypcie Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu z dnia 29 Lipca 1823 r.

№ 47,502/1,630, правила опредѣляютъ исключительно порядокъ наложенія взысканій на корчемниковъ пропинаціонныхъ доходовъ въ городахъ казенныхъ и горнаго вѣдомства, и остаются донынѣ въ своей силѣ, впредь до изданія о томъ новыхъ законоположеній; что посему владѣльцы частныхъ городовъ, имѣя возможность защищать права своей собственности и доходы порядкомъ гражданскаго судопроизводства, не могутъ пользоваться этими правилами, такъ какъ они постановлены исключительно для Казны и казеннаго управленія, —по всѣмъ этимъ уваженіямъ, Правительственная Коммисія не можетъ опредѣлять никакихъ взысканій съ нарушителей пропинаціоннаго права въ частныхъ мѣстечкахъ, но по спорамъ о корчемствѣ питей предоставляетъ заинтересованнымъ лицамъ вѣдаться судебнымъ порядкомъ, почему и предписываетъ Губернскому Правленію дать соотвѣтственную резолюцію владѣльцу имѣнія Комарова, Голуховскому, на поданное имъ въ Губернское Правленіе прошеніе, а равно и управителю имѣнія Ополе, Кроткому, на прошеніе его по сему предмету, поданное 30 Апрѣля с. г. въ Правительственную Коммисію.

Варшава, 6 (18) Января 1842 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
И. д. Директора Отдѣленія,
(подписано) *Бернацкій.*

N. 20,051/9,959.

Nr. 47,502/1,630, który dotąd pozostaje w swéj mocy, póki Władza inaczéj nie postanowi; że zatém dziedzice prywatnych miast, mając fundament obrony swéj własności i jéj dochodów w prawie cywilnem, nie mogą powoływać dla siebie tych prawideł, które wyłącznie tylko dla Skarbu i Administracyi rządowéj są postanowione; dla tych to przyczyn Kommissya Rządowa żadnéj kary na dopuszczających się defraudacyi w dochodach propinacyjnych miast prywatnych stanowić i oznaczać nie może, lecz w sporach o defraudacyę trunków, odsyła strony interesowane do drogi sądowéj, i w skutek tego poleca Rządowi Gubernialnemu, aby panu Gołuchowskiemu, dziedzicowi dóbr Komarowa, na wniesione do siebie podanie, jak oraz panu Krotkiemu, rządcy dóbr Opole, na podanie jego pod dniem 30 Kwietnia z. r. w tym względzie do Kommissyi Rządowéj uczynione, stosowną udzielił odpowiedź.

Warszawa, d. 6 (18) Stycznia 1842 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

za Dyrektora Wydziału,

(podpisano) *Biernacki.*

Nr. 20,051/9,959.

№ 2.

Объясненіе, что корчемники, причиняющіе убытки въ пропинаціонномъ доходѣ, должны быть подвергаемы взысканіямъ, опредѣленнымъ въ контрактахъ, заключаемыхъ съ откупщиками этихъ доходовъ.

(27 Января (8 Февраля) 1843 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

На вопросъ, сдѣланный Плоцкимъ Губернскимъ Правленіемъ, въ рапортѣ отъ 6 (18) Октября с. г., за N. 64,774, о томъ, какимъ взысканіямъ должны быть подвергаемы корчемники пропинаціоннаго дохода въ городахъ (казенныхъ), Правительственная Коммисія, имѣя въ виду, что въ контрактахъ заключаемыхъ на отдачу въ арендное содержаніе сбора сего дохода, опредѣляются не всегда одинаковыя мѣры взысканія противъ корчемниковъ, и что обезпеченіе пропинаціонныхъ суммъ, составляющихъ главнѣйшій источникъ доходовъ городскихъ кассъ, требуетъ по необходимости усиленія мѣръ взысканія противъ корчемниковъ, даетъ знать Губернскому Правленію: „что тамъ, гдѣ сроки контрактамъ на откупное содержаніе питейнаго дохода еще не истекли, корчемники сего дохода должны быть подвергаемы такимъ взысканіямъ, какія опредѣлены въ контрактахъ; на будущее же время, при новой отдачѣ въ откупное содержа-

№ 2.

Objaśnienie: że na defraudantów opłaty zysku propinacyjnego mają być rozciągane kary kontraktami o dzierżawę zysku zastrzeżone.

(d. 27 Stycznia (8 Lutego) 1843 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Duchownych.

Z powodu wniesionego przez Rząd Gubernialny Płocki raportem z dnia 6 (18) Października r. z. Nr. 64,774, zapytania: według jakich zasad mają być karani defraudanci opłaty propinacyjnéj zysku po miastach (rządowych), Kommissya Rządowa mając na uwadze, iż w kontraktach dzierżawnych, o pobór tego rodzaju opłaty zawieranych, niejednostajnie są oznaczone kary przeciwko defraudantom, i że zabezpieczenie funduszów propinacyjnych, najgłówniejsze źródło dochodów Kass miejskich stanowiących, zaostrzenia przepisów przeciwko defraudantom nieodzownie wymaga, oświadcza Rządowi Gubernialnemu: „iż tam gdzie kontrakty o dzierżawy zysku propinacyjnego jeszcze nie wyexpirowały, na dopuszczających się defraudacyi zysku, mają być rozciągane takie kary, jakie kontraktem są zastrzeżone; na przyszłość zaś, przy rozpoczynać się mających dzierżawach propinacyjnych, należy w kon-

ніе процинаціонныхъ доходовъ, слѣдуетъ опредѣлять въ контрактахъ такой порядокъ взысканія съ корчемниковъ, какой опредѣленъ относительно нарушителей консумціонныхъ доходовъ."

Варшава, 27 Января (8 Февраля) 1843 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ,
(подписано) *Бадени.*

N. 21,364/39,165.

№ 3.

Объясненіе, что уксусъ и дрожжи не составляютъ предмета пропинаціи.

(28 Марта (9 Апрѣля) 1844 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Нѣкоторыя Губернскія Правленія обратились въ Правительственную Коммисію съ вопросомъ: слѣдуетъ ли уксусъ и дрожжи считать пропинаціонными статьями, то есть: вправѣ ли владѣльцы, пользующіеся правомъ пропинаціи въ городахъ, вос-

traktach wskazać też same przepisy do wymierzania kar na defraudantów, jakie przeciwko dopuszczającym się defraudacyi w dochodach konsumcyjnych są oznaczone."

Warszawa, d. 27 Stycznia (8 Lutego) 1843 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,

(podpisano) *J. Badeni.*

Nr. 21,364/39,165.

№ 3.

Objaśnienie: że ocet i drożdże nie są artykułami propinacyjnemi.

(d. 28 Marca (9 Kwietnia) 1844 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Duchownych.

Niektóre Rządy Gubernialne zrobiły do Kommissyi Rządowéj zapytanie: czyli ocet i drożdże uważać należy za artykuły propinacyjne, a tém samém: czyli posiadający prawo propinacyi po miastach, mogą wzbraniać mieszkańcom dowol-

прещать жителямъ привозить откуда пожелаютъ или вывозить эти предметы, а также покупать и продавать оные?

Въ разрѣшеніе сего недоразумѣнія, а также для отклоненія злоупотребленій, могущихъ возникнуть по сему поводу въ прочихъ губерніяхъ, Правительственная Коммисія постановляетъ:

что, коль скоро по настоящее время административными постановленіями не было установлено никакого платежа съ уксуса и дрожжей, напротивъ того, взиманіе онаго строго воспрещено финансовыми правилами; что, такъ какъ притомъ торгующіе этими припасами, какъ составляющими предметъ первыхъ жизненныхъ потребностей, освобождены даже отъ полученія на сіе консенсовъ; то тѣмъ болѣе не слѣдуетъ считать этихъ припасовъ пропинаціонными статьями и облагать ихъ подъ этимъ предлогомъ какими либо платежами.

Затѣмъ, сообразно съ настоящимъ распоряженіемъ, отнынѣ ни владѣльцы частныхъ мѣстечекъ, ни прочіе владѣльцы пропинаціоннаго права въ городахъ, не вправѣ стѣснять свободнаго привоза или вывоза, а также покупки и продажи этихъ припасовъ.

Варшава, 28 Марта (9 Апрѣля) 1844 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ,
(подписано) *Бадени.*

N. 20,418/39,010.

nego sprowadzania onych, i wyprowadzania, oraz kupna i sprzedaży?

Kommissya Rządowa w rozwiązaniu téj wątpliwości, jak niemniéj dla usunięcia nadużyć, jakie z tegoż powodu i w innych guberniach mogłyby mieć miejsce, postanawia:

że skoro dotychczas żadna opłata od octu i drożdży, nie tylko przepisami administracyjnemi zaprowadzoną nie była, ale owszem i przepisami skarbowemi wyraźnie wzbronioną została; że skoro nawet handlujący temiż artykułami, jako do pierwszych potrzeb życia mieszkańców należącemi, od posiadania zwykłych konsensów są uwolnieni; tém bardziéj przeto, takowe pod artykuły propinacyjnę podciągać, i wymagania jakichkolwiek bądź z tego tytułu opłat, dopuszczać nie należy.

Z rozporządzenia zaś niniejszego wynika, iż odtąd, ani dziedzice miast prywatnych, ani inni właściciele propinacyj po miastach, nie będą mogli ścieśniać dowolnego tychże artykułów sprowadzania, lub wyprowadzania, oraz ich kupna, lub sprzedaży.

Warszawa, d. 28 Marca (9 Kwietnia) 1844 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,

(podpisano) *J. Badeni.*

Nr. 20,418/39,010.

№ 4.

Постановленіе о томъ, чтобы въ торговыя условія былъ включаемъ размѣръ платежа съ мѣстнаго рома и портера.

(4 (16) Сеетября 1844 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Вслѣдствіе поступившихъ отъ нѣкоторыхъ Губернскихъ Правленій представленій о томъ, чтобы, для пресѣченія споровъ, возникающихъ между откупщиками зысковыхъ доходовъ по городамъ и шинкарями, о количествѣ платежа, взимаемаго съ рома и портера, съ точностью былъ опредѣляемъ впредь въ торговыхъ условіяхъ размѣръ слѣдующаго съ этихъ напитковъ платежа, Правительственная Коммисія, принявъ во вниманіе: что служащее городамъ право на взиманіе зысковаго сбора распространяется на всѣ безъ изъятія мѣстные напитки, слѣдовательно и на портеръ и ромъ мѣстной выдѣлки; что взиманіе этого сбора съ этихъ напитковъ опредѣлено уже во многихъ городахъ тарифами; что, хотя въ особыхъ тарифахъ, существующихъ въ нѣкоторыхъ городахъ, и не опредѣлено съ точностью, какой платежъ долженъ быть взимаемъ съ этихъ напитковъ, но это произошло отъ того, что въ прежнее время они выдѣлывались въ маломъ количествѣ, нынѣ же это не можетъ быть упущено

№ 4.

Zastrzeżenie: aby w warunkach licytacyjnych zamieszczaną była opłata od araku i porteru krajowego.

(d. 4 (16) Września 1844 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Powodowana wniesionemi do siebie przełożeniami niektórych Rządów Gubernialnych, ażeby, dla przecięcia zachodzących sporów, pomiędzy dzierżawcami dochodów zyskowych po miastach i szynkarzami, o pobór opłaty od araku i porteru, oznaczyć nadal wyraźnie w warunkach licytacyjnych stosowną od wymienionych trunków opłatę, Kommissya Rządowa zważywszy, iż prawo do poboru opłaty zyskowéj miastom służące, rozciąga się do wszelkich bez różnicy trunków krajowych, a zatém zarówno i do porteru, oraz araku krajowego, że pobór zysku od wspomnionych dopiero trunków, już w wielu miastach wyraźnie taryfą jest zastrzeżony, że lubo w taryfach szczegółowych, w niektórych miastach istniejących, nie wyrażono, jaka ma być pobieraną od tychże trunków opłata zysku, to było jedynie skutkiem małéj ich w dawniejszych czasach produkcyi, co wszakże obecnie z uwagi spuszczoném być nie może, skoro za pomnożeniem się fabryk

изъ виду, коль скоро съ умноженіемъ фабрикъ мѣстнаго портера и рома, потребленіе ихъ, по поводу низкихъ цѣнъ, до того усилилось, что, находясь въ продажѣ у шинкарей простыхъ напитковъ, они значительно ограничиваютъ употребленіе обыкновеннаго пива и водки, отъ чего городскія кассы могли бы понести чувствительный ущербъ въ доходахъ изъ сего источника; наконецъ, принимая въ соображеніе, что мѣстный ромъ выдѣлывается изъ спирта, отъ коего онъ отличается лишь цвѣтомъ и примѣсью, а мѣстный портеръ составляетъ только родъ крѣпкаго пива, оба же эти напитки подлежатъ консумціонному платежу въ доходъ казны, —Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію распорядиться, чтобы на будущее время въ торговыхъ условіяхъ на отдачу въ откупное содержаніе зысковаго дохода въ городахъ, положительно былъ опредѣляемъ платежъ съ мѣстнаго рома въ такомъ размѣрѣ, въ какомъ онъ опредѣленъ по настоящимъ тарифамъ со спирта, съ портера же и всякаго рода и названія пива, выдѣлываемыхъ въ краѣ, въ размѣрѣ платежа, взимаемаго донынѣ съ двойнаго (дубельтоваго) пива,—и за исполненіемъ сего, при предстоящей отдачѣ въ арендное содержаніе доходовъ сего рода, имѣть строжайшее наблюденіе.

Варшава, 4 (16) Сентября 1844 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бадени.*

№ 13,492/25,642.

---

porteru i araku krajowego, użycie ich tak dalece, przy znacznie zniżonéj cenie, upowszechnioném zostało, że trunki te utrzymywane przez szynkarzy trunków ordynaryjnych, zmniejszają znacznie konsumcyę wódki i piwa zwyczajnego, przez co kassy miejskie w poborze należnych im opłat doznaćby mogły uszczerbku, gdy nakoniec arak krajowy fabrykowany jest ze spirytusu, od którego tylko kolorem i zaprawą różni się, porter zaś krajowy, jest tylko mocniejszym gatunkiem piwa, i obadwa trunki te podlegają opłatom konsumcyjnym na rzecz Skarbu; Kommissya Rządowa przeto poleca Rządowi Gubernialnemu, ażeby nadal w warunkach licytacyjnych do dzierżaw dochodów zyskowych po miastach, wyraźnie zamieścić nakazał, opłatę od araku krajowego w takiéj ilości, jaka od okowity jest w dotychczasowych taryfach oznaczoną; od porteru zaś i wszelkiego gatunku i nazwania piw w kraju wyrabianych, tę samą opłatę, jaka dotąd na piwo dubeltowe jest oznaczoną, i skutku tego przy nastąpić mających wydzierżawieniach tego rodzaju po miastach, jak najściśléj dopilnował.

Warszawa, d. 4 (16) Września 1844 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Badeni.*

Nr. 13,492/25,642.

№ 5.

Объясненіе, что уксусная приправа не подлежитъ никакому пропинаціонному, ни же зысковому платежу въ пользу городскихъ кассъ.

(27 Января (8 Февраля) 1847 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Варшавское Губернское Правленіе, объясняя прошеніе фабриканта уксуса въ г. Петрковѣ, еврея М. Флятто, объ изъятіи отъ пропинаціоннаго платежа и зысковаго по городамъ сбора такъ называемой уксусной заправы, то есть спирта, смѣшаннаго съ значительнымъ количествомъ уксуса и воды, и служащей для приготовленія уксуса, въ рапортѣ отъ 18 (30) Ноября с. г., за № 169,638, изложило мнѣніе, что освобожденіе такого рода заправы отъ взиманія пропинаціоннаго и зысковаго платежа въ пользу городскихъ кассъ не причинитъ ущерба городскимъ доходамъ.

Правительственная Коммисія, принявъ въ соображеніе обстоятельства, изложенныя въ семъ рапортѣ, въ особенности же, что спиртъ разведенный на уксусную заправу, не можетъ превышать трехъ съ половиною градусовъ крѣпости по спиртомѣру Магера, то есть $27^3/_{10}$ градусовъ стоградуснаго спиртомѣра, и, что имѣетъ быть доставляемъ исключительно фабрикантамъ ук-

№ 5.

Objaśnienie: że zaprawa octowa do żadnych opłat propinacyjnych i zyskowego na rzecz Kass miejskich pociąganą być niepowinna.

(d. 27 Stycznia (8 Lutego) 1847 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Rząd Gubernialny Warszawski, objaśniając podanie starozakonnego *M. Flatto*, fabrykanta octu w mieście *Piotrkowie*, o wyłączenie z pod opłat propinacyjnych i zyskowego po miastach, tak zwanéj: *zaprawy octowéj*, czyli *okowity*, z domięszaniem znacznéj ilości *octu* i *wody*, do fabrykacyi *octu* służącéj, w raporcie z dnia 18 (30) Listopada r. z. Nr. 169,638, wynurzył opinię, iż uwolnienie tego rodzaju zaprawy, od opłat propinacyjnych i zyskowego, na rzecz Kass miejskich, nie zrządzi uszczerbku w tychże dochodach.

Kommissya Rządowa po rozważeniu powodów, w rzeczonym raporcie przywiedzionych, a mianowicie: że okowita przerobiona na zaprawę octową, nie może przechodzić trzech i pół stopni tęgości probierza Magiera, czyli $27^3/_{10}$ stopnia probierza stumiarowego, i sprowadzaną być ma przez samych tylko fabrykantów octu, właściwe zakłady fabryczne posiadają-

суса, содержащимъ чисто уксусные заводы; что Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, распоряженіемъ отъ 3 (15) Іюля с. г., за № 62,397, освободила уже означенную заправу, какъ негодную для передѣлки въ напитокъ, отъ консумціоннаго сбора въ пользу Казны, начиная съ 20 Декабря (1 Января) 1846/7 года, то есть со времени истеченія сроковъ контрактамъ на откупъ означенныхъ доходовъ; что, наконецъ, нынѣшнія условія, на коихъ отдаются въ арендное содержаніе пропинаціонные доходы въ пользу городскихъ кассъ, не заключаютъ въ себѣ опредѣленнаго правила о взиманіи платежа съ жидкостей этого рода, — Правительственная Коммисія даетъ знать, что вышеозначенная уксусная заправа, подобно тому какъ это опредѣлено предписаніемъ ея отъ 28 Марта (9 Апрѣля) 1844 года, за № 39,010/20,418, относительно уксуса и дрожжей, не должна быть облагаема никакимъ пропинаціоннымъ либо зысковымъ платежомъ въ пользу городскихъ кассъ, съ соблюденіемъ однако условій, изъясненныхъ въ вышеприведенномъ распоряженіи Правительственной Коммисіи Финансовъ, а именно, что привозимая въ города уксусная заправа не должна превышать трехъ съ половиною градусовъ крѣпости по спиртомѣру Магера, или $27^3/_{10}$ градусовъ стоградуснаго спиртомѣра, и что она можетъ быть привозима туда не иначе, какъ только фабрикантами уксуса, содержащими исключительно сего рода фабрики, при чемъ предоставляется откупщикамъ право надзора за этими заводами, въ видахъ охраненія себя отъ злоупотребленій.

Варшава, 27 Января (8 Февраля) 1847 г.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ,
(подписано) *Бадени.*

№ 30,763/56,546.

cych, że już Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu rozporządzeniem z dnia 3 (15) Lipca r. z. Nr. 62,397 mięszaninę wspomnioną, jako na trunek do picia przerobić się niedającą, od opłat konsumcyjnych na rzecz Skarbu uwolniła, począwszy od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1846/7 r., z którym kontrakty o dzierżawę dochodów konsumcyjnych ustają, że nakoniec dotychczasowe warunki, pod któremi dochody propinacyjne na rzecz Kass miejskich są wydzierżawiane, nie obejmują wyraźnéj zasady do pobierania opłaty od podobnego płynu, Kommissya Rządowa oświadcza: iż zaprawa octowa, powyżéj opisana, podobnie, jak to już rozporządzeniem Kommissyi Rządowéj z dnia 28 Marca (9 Kwietnia) 1844 r. Nr. 39,010/20,418 względem *octu* i *drożdży* wyrzeczoném zostało, do żadnych opłat propinacyjnych i zyskowego na rzecz Kass miejskich pociąganą być nie powinna, z zachowaniem wszakże warunków, powołaném rozporządzeniem Kommissyi Rządowéj Skarbu zastrzeżonych, to jest iż sprowadzâna do miast zaprawa octowa trzech i pół stopni tęgości probierza Magiera, czyli $27^3/_{10}$ stopni probierza stumiarowego przechodzić niema, i nie może być sporowadzaną, tylko przez samych fabrykantów octu, właściwe zakłady fabryczne posiadających, pozostawiając dzierżawcom możność kontrollowania tychże zakładów, w celu zapewnienia się od nadużyć.

Warszawa, d. 27 Stycznia (8 Lutego) 1847 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,

(podpisano) *Badeni.*

Nr. 30,763/56,546.

№ 6.

Объясненіе что пропинаціонные платежи не должны быть взимаемы съ сладкихъ водокъ и ликеровъ.

(15 (27) Октября 1853 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

По тарифамъ пропинаціонныхъ платежей, взимаемыхъ подъ названіемъ зысковаго, чоповаго и гарнцоваго сбора въ доходъ городскихъ кассъ или мѣщанскихъ обществъ, установленъ въ нѣкоторыхъ городахъ платежъ съ сладкихъ водокъ и ликеровъ, выдѣлываемыхъ въ самомъ городѣ, но изъ водки (оковиты) или спирта, привозимыхъ изъ за городской черты и очищенныхъ уже платежемъ при ввозѣ въ городъ дистилляторами.

Принимая во вниманіе, что, на основаніи существующихъ правилъ о взиманіи консумціоннаго платежа, фабриканты, передѣлывающіе въ городахъ спиртъ и хлѣбное вино, очищенные уже консумціонною податью, на сладкія водки и ликеры, свободны отъ платежа консумціонной подати отъ тѣхъ же сладкихъ водокъ и ликеровъ, по той причинѣ, чтобы не стѣснять городскаго промысла, къ которому относится перегонка водокъ и ликеровъ, и не обременять промышленниковъ двойнымъ платежомъ

№ 6.

Objaśnienie, iż opłaty propinacyjne od wódek słodkich i likworów mają być nadal uchylone.

(d. 15 (27) Października 1853 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

W taryfach opłat propinacyjnych, pod tytułem zyskowego, czopowego i garncowego, na rzecz Kass miejskich, lub mieszkańców pobieranych, ustanowiona jest w niektórych miastach opłata od wódek słodkich i likworów, w samém mieście wyrobionych, lecz z okowity lub spirytusu sprowadzonych z za obrębu miasta, od których ustanowione opłaty przez dystylatora, przy wprowadzaniu objektu uiszczone już zostały.

Biorąc na uwagę, iż wedle przyjętéj zasady przy poborze opłaty konsumcyjnéj, przerabiający w miastach spirytus, lub okowitę, od których już podatek konsumcyjny pobrany został, na wódki słodkie i likiery, nie są już obowiązani do uiszczania od tychże wódek słodkich i likierów podatku konsumcyjnego; ażeby przeto nie ścieśniać tego rodzaju przemysłu miejskiego, jakim jest dystylacya wódek i likierów, oraz aby nie obciążać procederzystów podwójnemi opłatami od je-

съ одного и того же предмета, —тѣмъ болѣе, что дистилляторы вносятъ уже въ городской доходъ канонъ отъ своего промысла,—Правительственная Каммисія постановила: ,,отмѣнить на будущее время взимаемый въ нѣкоторыхъ городахъ, въ пользу городскихъ кассъ, или же въ пользу мѣщанскаго общества, пропинаціонный платежъ съ сладкихъ водокъ и ликеровъ, выдѣлываемыхъ въ этихъ городахъ изъ спирта или изъ хлѣбнаго вина, привозимыхъ изъ за городской черты.“

Увѣдомляя о таковомъ распоряженіи Губернское Правленіе, для надлежащаго исполненія, Правительственная Коммисія предписываетъ, чтобы во всѣхъ тѣхъ городахъ, въ коихъ существуетъ означенный сборъ, взиманіе онаго было совершенно прекращено, по мѣрѣ истеченія сроковъ настоящимъ откупнымъ контрактамъ.

Варшава, 15 (27) Октября 1853 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Управляющій Отдѣленіемъ,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Бернацкій.*

N. 3,242/7,210.

---

dnego i tegoż samego przedmiotu, zwłaszcza, że dystylatorowie opłacają już na rzecz Kass miejskich kanon od swego procederu, Kommissya Rządowa postanowiła: „uchylić na przyszłość pobierane na rzecz Kass miejskich, lub ogółu mieszkańców w niektórych miastach, opłaty propinacyjne od wódek słodkich i likworów, fabrykowanych w tychże miastach, ze spirytusu lub okowity, które z za obrębu miasta są sprowadzane."

O któréj to decyzyi, celem jéj wykonania zawiadamiając Rząd Gubernialny, Kommissya Rządowa poleca, ażeby we wszystkich tych miastach, w których wzmiankowany pobór jest praktykowany, w miarę ekspiracyi kontraktów dzierżawnych nadal zupełne usunięcie onego nastąpiło.

Warszawa, d. 15 (27) Października 1853 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Zarządzający Wydziałem,

Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Biernacki.*

Nr. 3,242/7,210.

№ 7.

Объясненіе, что, если при вторично объявленныхъ торгахъ на отдачу въ откупъ городскихъ пропинаціонныхъ доходовъ, вмѣстѣ съ казенными сборами, соискатели не пожелаютъ торговаться отъ суммы назначенной къ торгамъ, то можно торги эти начать отъ суммы, какая будетъ предложена самими соискателями.

(27 Октября (8 Ноября) 1855 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.
(кромѣ Варшавскаго.)

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Вслѣдствіе донесенія Варшавскаго Губернскаго Правленія о томъ, что объявленные первоначально торги на отдачу въ откупное содержаніе, на одинъ годъ, считая съ 1 Января 1856 года, пропинаціонныхъ городскихъ доходовъ, вмѣстѣ съ казенными консумціонными сборами, въ значительной части городовъ не состоялись, по неявкѣ соискателей, и что посему оно нашлось вынужденнымъ объявить вторичные для этихъ торговъ сроки, съ такой же какъ и прежде торговой суммы, то есть безъ пониженія оной, Правительственная Коммисія, въ предписаніи отъ 15 (27) Октября с. г., за № 18,721/40,458, дала Губернскому Правленію требуемое разрѣшеніе такого же содержанія, какое послѣдовало со стороны Правительственной Коммисіи Фи-

№ 7.

Objaśnienie: iż gdy konkurenci w drugim terminie nie zechcą licytować dochodów propinacyjnych miejskich razem ze skarbowemi konsumcyjnemi od praetium ustanowionego, licytacyę rozpocząć wolno od offerty jaką kto poda.

(d. 27 Października (8 Listopada) 1855 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych, prócz Warszawskiego.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Z powodu otrzymanego przełożenia Rządu Gubernialnego Warszawskiego, iż w ogłoszonych pierwszych terminach licytacyjnych na jednoroczne wydzierżawienie od dnia 1 Stycznia 1856 roku dochodów propinacyjnych miejskich jednocześnie ze skarbowemi konsumcyjnemi, większa część miast spadła dla braku konkurencyi, i że zmuszonym jest ogłaszać powtórne termina do odbycia licytacyj, z oznaczeniem tych samych precyów co i w pierwszych, bez obniżenia, Kommissya Rządowa pod dniem 15 (27) Października r. b. Nr. 18,721/40,548, udzieliła temuż Rządowi Gubernialnemu żądane upoważnienie, podobne temu, jakie Kommissya Rządo-

нансовъ и Казначейства относительно отдачи въ откупное содержаніе консумціонныхъ доходовъ, а именно:

,,что, въ случаѣ, если соискатели не пожелаютъ торговаться на снятіе въ откупъ пропинаціонныхъ доходовъ отъ цѣнъ, назначенныхъ для вторичныхъ торговъ, слѣдуетъ начинать торги эти отъ той суммы, какую предложатъ сами соискатели, съ тѣмъ, что, еслибы предложенная соискателемъ сумма была менѣе суммы, назначенной для торговъ, то есть не достигала размѣра настоящей откупной платы, то утвержденіе такихъ торговъ будетъ зависѣть отъ усмотрѣнія Правительственной Коммисіи, каковое условіе и должно быть оговорено въ торговыхъ кондиціяхъ.“

О таковомъ разрѣшеніи Правительственная Коммисія даетъ знать N Губернскому Правленію, для надлежащаго руководства.

Варшава, 27 Октября (8 Ноября) 1855 г.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Бернацкій.*

№ 19,034/40,918.

---

wa Przychodów i Skarbu, co do wydzierżawiania dochodów konsumcyjnych wydała, to jest:

„aby w takim przypadku, gdy konkurenci w drugim terminie nie zechcą licytować dochodów miejskich z propinacyi od *praetium ustanowionego*, licytacyę rozpoczynał od offerty, jaką kto poda, lecz pod warunkiem, że gdyby offerta przez pluslicytanta postąpiona, nie wyrównywała *ustanowionemu praetium*, czyli summie dzierżawnéj dotychczasowéj, przyjęcie takiéj licytacyi zależeć będzie od uznania Kommissyi Rządowéj, które to zastrzeżenie w warunkach licytacyjnych zamieścić należy."

O takowém upoważnieniu swojém, dla zastosowania się doń w razie potrzeby, Kommissya Rządowa zawiadamia Rząd Gubernialny N.

Warszawa, d. 27 Października (8 Listopada) 1855 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Biernacki.*

Nr. 19,034/40,918.

№ 8.

Форма контракта на отдачу въ монопольное откупное содержаніе пропинаціоннаго дохода.

Состоялось въ Магистратѣ N.....
...дня......... 186 года.

Городская монопольная пропинація.

Между Магистратомъ N, дѣйствующимъ отъ лица и въ пользу городской кассы, съ разрѣшенія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ съ одной стороны и между N N, предложившимъ на торгахъ самую большую сумму, съ другой стороны, заключенъ контрактъ на отдачу въ откупъ дохода отъ пропинаціи въ городѣ N, на слѣдующихъ условіяхъ.

§ 1.

Магистратъ отдаетъ въ откупъ доходъ съ оптовой (монопольной) пропинаціи въ городѣ N, Уѣзда N, Губерніи N, Г-ну N N, предложившему на торгахъ самую большую сумму, и избирающему для настоящаго контракта постоянное мѣсто жительства въ городѣ N, на основаніи протокола торговъ, состоявшихся 29 Сентября (11 Октября) сего года.

§ 2.

Откупъ этотъ начинается съ 20 Декабря (1 Января) 1864/5 года и будетъ продолжаться по 19 (31) Декабря 1867 года включительно.

№ 8.

Wzór do kontraktu o dzierżawę propinacyi monopolicznéj.

Działo się w Magistracie N.
dnia . . . . 186 . r.

Propinacya monopoliczna miejska.

Między Magistratem N. w imieniu i na rzecz Kassy miejskiéj, z upoważnienia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych działającym, a pluslicytantem NN., z drugiéj strony zawarty został kontrakt o dzierżawę dochodu z propinacyi w mieście N. w osnowie następującéj:

§ 1.

Magistrat wypuszcza w dzierżawę dochód z propinacyi ryczałtowéj (monopolicznéj) w mieście N., w powiecie N. gubernii N. położoném, pluslicytantowi NN., zamieszkanie stałe do niniejszego aktu w mieście N. obierającemu, a to stosownie do zatwierdzonego protokółu licytacyi, na dniu 29 Września (11 Października) r. z. odbytéj.

§ 2.

Dzierżawa ta zaczynać się ma z dniem 20 Grudnia (1 Stycznia) 1864/5 roku i trwać będzie do dnia 19 (31) Grudnia 1867 roku włącznie.

§ 3.

Откупщикъ, на основаніи сего контракта, вступаетъ въ права городской кассы и будетъ пользоваться таковыми, примѣняясь въ точности къ § 7 настоящаго контракта.

§ 4.

За вышеозначенный доходъ съ пропинаціи, откупщикъ, поименованный въ первомъ параграфѣ, обязывается вносить ежегодно въ кассу означеннаго города по 0000 р. 00 коп., именно . . . . рублей . . . . копѣекъ серебромъ.

§ 5.

Откупная плата должна быть вносима въ городскую кассу помѣсячно впередъ, за каждый наступающій мѣсяцъ; по безуспѣшномъ истеченіи первыхъ пяти дней каждаго мѣсяца, откупщикъ будетъ понужденъ къ уплатѣ мѣрами экзекуціи; еслибы же и это не подѣйствовало, то Магистратъ, по прошествіи 14 дней, возьметъ сей доходъ въ свое управленіе, и затѣмъ отдастъ оный съ торговъ иному лицу, на рискъ откупщика. Всякіе возникшіе отъ сего недоборы, недоимки и убытки, будутъ поискиваемы изъ залога и имущества неисправнаго плательщика, за коимъ учрежденъ будетъ надзоръ.

Въ такомъ случаѣ новый откупщикъ обязанъ принять доходъ со времени взятія онаго въ администрацію и платить откупную сумму въ указанные сроки, въ соразмѣрности предложенной за сей откупъ цѣны.

§ 6.

Въ обезпеченіе исправнаго взноса срочныхъ откупныхъ платежей и исполненія всѣхъ условій настоящаго контракта, откупщикъ къ представленному имъ на торгахъ залогу въ суммѣ 000 р. с., добавитъ нынѣ же сумму 0000 руб. сер., такъ,

§ 3.

Dzierżawca, na zasadzie tego kontraktu, wchodzi w prawa Kassy miejskiéj, i wykonywać ma takowe w zastosowaniu się do § 7 niniejszego kontraktu.

§ 4.

Za pomieniony wyżéj dochód z propinacyi, w paragrafie pierwszym wymieniony, dzierżawca, obowiązuje się płacić rocznie do kassy tegoż miasta rsr. 0000 kop. 00, wyraźnie rubli srebrem..... kopiejek. ....

§ 5.

Należność dzierżawna, winna być w ratach miesięcznych z góry do Kassy miejskiéj wnoszoną; po bezskutecznym bowiem upływie pierwszych dni pięciu każdego miesiąca, dzierżawca otrzyma egzekucyę, a jeśli ta nie pomoże, Magistrat przystąpi do zaprowadzenia administracyi nad dochodem po upływie dni 14, a następnie takowy przez licytacyę na jego risico komu innemu wypuszczony zostanie; wszelkie ztąd niedobory, zaległości i straty, poszukiwane będą na kaucyi i majątku dłużnika, nad którym obserwacya rozciągniona będzie.

W takim razie nowy dzierżawca obowiązany przyjąć dochód od daty zaprowadzonéj administracyi, i opłacać od téj daty, w stosunku ofiarowanéj dzierżawy.

§ 6.

Na pewność regularnéj wypłaty rat dzierżawnych, jako też dotrzymania wszystkich warunków niniejszego kontraktu, dzierżawca do złożonego vadium w ilości rsr. 000, dopłaca obecnie summę rs. 0000, tak, aby połączone te summy, wy-

чтобы обѣ эти суммы составляли въ совокупности $^{1}/_{5}$ часть годовой откупной суммы, каковая часть будетъ составлять залогъ и останется въ сохраненіи въ Польскомъ Банкѣ, впредь до истеченія срока контракту.

Въ случаѣ же неустойки по контракту, по какой бы то ни было причинѣ, откупщикъ подвергаетъ себя послѣдствіямъ, оговореннымъ въ пятомъ параграфѣ.

§ 7.

Откупщикъ имѣетъ неограниченное право и обязанъ доставлять въ городъ N всякаго рода мѣстные напитки, содержать оные въ складѣ и выдавать для разничной продажи, строго руководствуясь правилами, изложенными въ Уставѣ 1848 года о выдѣлкѣ и продажѣ горячаго вина въ Царствѣ Польскомъ, подъ опасеніемъ взысканій, опредѣленныхъ этимъ Уставомъ; равнымъ образомъ онъ обязанъ вмѣстѣ съ содержателями шинковъ соблюдать всѣ финансовыя, административныя и полицейскія распоряженія.

Откупщикъ, ни подъ какимъ предлогомъ, не можетъ заниматься разничною продажею напитковъ.

§ 8.

Содержатели шинковъ, ни подъ какимъ предлогомъ, даже подъ опасеніемъ денежныхъ штрафовъ и конфискаціи предметовъ, не могутъ привозить напитковъ откуда бы то ни было, но должны брать оные у откупщика за наличныя деньги.

Такой же обязанности подчиняются и кондиторы, кои вправѣ передѣлывать взятое хлѣбное вино на сладкія водки и ликёры, не внося уже никакого другого въ пользу откупщика платежа.

Но купцамъ, торгующимъ заграничными напитками, дозволяется привозить, для разничной продажи въ своихъ лавкахъ, туземные напитки, какъ-то: англійское и баварское пиво, а

nosiły $^1/_5$ część tenuty rocznéj, która stanowić będzie kaucyę, i pozostanie w depozycie Banku Polskiego, aż do ekspiracyi kontraktu.

W razie zaś niedotrzymania onego, z jakiegobądź powodu, dzierżawca narazi się na wszelkie skutki, paragrafem piątym przewidziane.

§ 7.

Dzierżawca ma nieograniczoną wolność i obowiązek dostarczania do miasta N. wszelkiego rodzaju trunków krajowych, utrzymywać takowe w składzie i wydawać na szynki, w ścisłém zastosowaniu się do Ustawy z r. 1848 o wyrobie i sprzedaży wódki w Królestwie Polskiém, i pod karami tamże zastrzeżonemi, jak również stosować się zarazem z szynkarzami do wszelkich przepisów skarbowych, administracyjnych i policyjnych.

Cząstkową sprzedażą trunków dzierżawcy, pod żadnym pozorem, trudnić się nie wolno.

§ 8.

Szynkarze, pod żadnym pozorem, a nawet pod karą pieniężną i konfiskatą objektu, nie będą mogli zkądinąd sprowadzać trunków, jak tylko brać je powinni za natychmiastową opłatą od dzierżawcy.

Temuż obowiązkowi podlegają i cukiernicy, którzy wziętą okowitę mogą przerabiać na wódki słodkie i likiery, bez żadnéj już innéj dla dzierżawcy opłaty.

Kupcom wszakże trunków zagranicznych, wolno będzie sprowadzać do swych handlów na wyszynk *trunki krajowe,*

также портеръ и ромъ, за взносомъ такого платежа, какой взимается въ пользу консумціонныхъ доходовъ, въ чемъ откупщикъ пропинаціоннаго дохода не вправѣ дѣлать имъ никакихъ затрудненій.

§ 9.

Откупщикъ обязанъ заботиться, чтобы напитки были хорошаго качества, такъ чтобы не подавать жителямъ никакого повода къ нареканіямъ.

Обыкновенное пиво должно быть выдаваемо для распивочной продажи не въ бутылкахъ, а въ бочкахъ и полубочкахъ.

§ 10.

Жителямъ города N, не извлекающимъ никакой пользы отъ пропинаціоннаго дохода, дозволяется привозить изъ другихъ мѣстъ, для собственнаго домашняго потребленія, напитки, въ ограниченномъ количествѣ, а именно водки полъ ведра, пива же полъ бочки въ одинъ разъ, но за взносомъ въ пользу откупщика такого платежа, какой взимается откупщикомъ консумціонной подати.

§ 11.

Консумціонный платежъ, а также слѣдующіе въ городскую кассу: канонъ, квартирная складка и консенсовый сборъ за складъ напитковъ, относятся исключительно къ откупщику, который не вправѣ требовать возврата оныхъ.

§ 12.

Откупщикъ обязанъ вносить за шинкарей консенсовый сборъ въ доходъ городской кассы.

jako to piwo angielskie, bawarskie, porter i arak, za opłatą taką samą, jak opłata konsumcyjna wynosi; w czém dzierżawca propinacyi żadnéj im trudności czynić nie będzie.

§ 9.

Dzierżawca powinien się starać o dobre gatunki trunków, tak aby mieszkańcy nie mieli powodu użalania się.

Piwo zwyczajne ma być dawane na wyszynk w beczkach i półbeczkach, a nie w butelkach.

§ 10.

Mieszkańcom miasta N. niekorzystającym z dochodu propinacyjnego, nie może być ścieśniona wolność na swą domową potrzebę sprowadzania z obcych miejsc trunków w ograniczonéj ilości, to jest na raz jeden, co do wódki pół wiadra, a piwa pół beczki, wszakże za uiszczeniem dzierżawcy opłaty takiéj saméj, jaka przez dzierżawcę podatku konsumcyjnego jest pobieraną.

§ 11.

Opłata konsumcyjna, tudzież należne Kassie miejskiéj, kanon, składka kwaterunkowa, i konsensowe ze składu trunków, regulują się wyłącznie do dzierżawcy, bez żądania zwrotu takowych.

§ 12.

Dzierżawca obowiązany za szynkarzy płacić Kassie miejskiéj konsensowe.

§ 13.

Съ водки, привозимой въ магазины и склады на потребности войскъ, откупщикъ не имѣетъ права взимать какіе либо платежи.

Военные чины, привозящіе водку на собственное потребленіе, подчиняются общимъ правиламъ.

§ 14.

Напитки, провозимые чрезъ городъ транзитомъ, не подлежатъ платежу и не могутъ быть задерживаемы.

§ 15.

Для охраненія себя отъ тайнаго ввоза напитковъ, откупщику предоставляется право принимать мѣры, согласныя съ Финансовыми и Полицейскими правилами. Со стороны мѣстной власти оказывается ему въ этомъ отношеніи всякое содѣйствіе. Издержки по производству дѣлъ о тайномъ ввозѣ долженъ нести откупщикъ, конфискованный же по тайному провозу напитокъ, а равно и штрафы, поступаютъ въ собственность откупщика.

§ 16.

Въ день истеченія срока контракту, никакой остатокъ мѣстныхъ напитковъ не долженъ находиться ни въ складахъ, ни въ шинкахъ, такъ какъ новый откупщикъ не обязанъ принимать ихъ, развѣ еслибы послѣдоваго на это добровольное между ними соглашеніе; въ противномъ же случаѣ, найденные, при передачѣ откупа другому лицу, запасы поступаютъ въ собственность сего послѣдняго.

§ 13.

Od wódki na potrzeby wojska do magazynów lub składów sprowadzonéj, dzierżawca nie ma prawa do poboru jakichkolwiekbądź opłat.

Wojskowi sprowadzający wódkę na własną potrzebę, ulegają ogólnym przepisom.

§ 14.

Tansito przechodzące trunki przez miasto, nie ulegają opłacie, ani zakwestyonowaniu.

§ 15.

Dla zabezpieczenia się od defraudacyi trunków, dzierżawca mocen będzie przedsiębrać wszelkie środki, zgodne z przepisami skarbowemi i policyjnemi. Zapewnia się onemuż wszelka pod tym względem pomoc ze strony Władzy miejscowéj. Koszta na processa, z powodu dostrzeżonéj defraudacyi formowane, dzierżawca łożyć ma, a konfiskata defraudowanego objektu, jako téż kara, do dzierżawcy należyć będą.

§ 16.

Z dniem ekspiracyi kontraktu, żadne remanenta trunków krajowych, tak w składzie, jako téż i po szynkach znajdować się nie powinny; gdyż nowy dzierżawca akceptować tych nie ma obowiązku, chyba gdyby o to dobrowolnie z nim ułożył się, inaczéj zaś znalezione przy zdaniu dzierżawy, na korzyść następnego dzierżawcy zabrane będą.

§ 17.

Откупщикъ отказывается отъ всякаго вознагражденія или сбавки за недоимки, убытки и потери, возникшія, либо же причиненныя по какимъ бы то ни было случайнымъ происшествіямъ, предвидѣннымъ и не предвидѣннымъ.

§ 18.

Въ случаѣ уменьшенія настоящаго числа ярмарокъ, или же перенесенія настоящихъ торговыхъ дней на другіе дни, откупщикъ не вправѣ простирать никакой за сіе претензіи.

§ 19.

Если въ теченіе откупнаго срока будетъ постановлено новое устройство пропинаціонныхъ доходовъ, то откупщикъ, не простирая по этому случаю какихъ либо претензій, соглашается на расторженіе контракта въ продолженіе года, то есть, не ожидая истеченія календарнаго года, по предварительномъ, за три мѣсяца впередъ, объявленіи ему отказа въ дальнѣйшемъ откупѣ.

§ 20.

Настоящій контрактъ считается обязательнымъ для откупщика со дня подписанія онаго, относительно же Магистрата города N— со времени утвержденія таковаго подлежащимъ начальствомъ.

§ 21.

Въ случаѣ, еслибы сей доходъ былъ снятъ въ аренду нѣсколькими компанистами, — всѣ они вмѣстѣ и каждый въ особенности отвѣтствуютъ, подъ круговою порукою, за исполненіе контрактныхъ условій, отказываясь ссылаться другъ на друга.

§ 17.

Dzierżawca zrzeka się wszelkiego wynagrodzenia lub remissyi, za niedobory, straty i szkody, wynikłe lub zrządzone przez jakiebądź wypadki losowe przewidziane i nieprzewidziane.

§ 18.

W razie zmniejszenia dotychczasowéj liczby jarmarków, lub zmiany teraźniejszych dni targowych na inne, dzierżawca żadnéj pretensyi rościć nie będzie miał prawa.

§ 19.

Jeżeli w ciągu dzierżawy będzie wydane prawo o regulacyi dochodów propinacyjnych, w takim razie dzierżawca, bez możności roszczenia jakichkolwiek z tego tytułu pretensyj, za wypowiedzeniem na trzy miesiące wprzód dalszéj dzierżawy, zezwala na rozwiązanie kontraktu w ciągu roku, nie czekając na upływ roku kalendarzowego.

§ 20.

Kontrakt niniejszy obowiązuje dzierżawcę od chwili podpisania onego, Magistrat zaś miasta N. od czasu zatwierdzenia go przez właściwą Władzę.

§ 21.

W razie, gdyby kilku spólników dzierżawę tę podjęli, to wszyscy i każdy z nich solidarnéj odpowiedzialności za dotrzymanie waruków kontraktowych poddają się, bez odwoływania się jeden do drugiego.

§ 22.

Воспрещается переуступать сей откупъ кому либо другому, безъ разрѣшенія Губернскаго Правленія; еслибы однако откупщикомъ было исходатайствовано на это разрѣшеніе, — въ такомъ случаѣ онъ долженъ принять на себя вмѣстѣ со вступившимъ въ его права откупщикомъ круговую отвѣтственность, за всякое неисполненіе контрактныхъ условій, каковую отвѣтственность онъ обязанъ положительно принять на себя въ переуступочномъ договорѣ.

§ 23.

Въ случаѣ возникшихъ споровъ, или же не исполненія котораго либо изъ вышеприведенныхъ условій, откупщикъ подчиняетъ себя исключительно рѣшенію и взысканіямъ административнымъ порядкомъ, отказываясь безусловно приносить о томъ жалобу въ Судъ.

§ 24.

Настоящій контрактъ, составленный въ четырехъ тождественныхъ экземплярахъ, подписанъ договаривающимися сторонами, въ удостовѣреніе исполненія условій онаго.

(подписи) Откупщикъ, Президентъ либо Бургомистръ, Кассиръ, Ратманы, Секретарь Магистрата.

N Губернское Правленіе.
Настоящій контрактъ утверждаетъ.
Гражданскій Губернаторъ, (подписано) N.
Совѣтникъ Губернскаго Правленія, (подписано) N.
Начальникъ Канцеляріи, (подписано) N.

§ 22.

Dzierżawy téj, bez zezwolenia Rządu Gubernialnego, odstępować komu innemu nie wolno, a gdyby dzierżawca uzyskał na to pozwolenie, zawsze jednak odpowiadać będzie solidarnie z prawonabywcą za dotrzymanie wszystkich warunków kontraktu; odpowiedzialności więc tej w akcie cessyi wyraźnie poddać się winien.

§ 23.

W razie wynikłych sporów, lub niedopełnienia któregobądź z powyższych warunków, dzierżawca poddaje się wyłącznie decyzyi i egzekucyi administracyjnéj, zrzekając się bezwarunkowo drogi sądowéj.

§ 24.

Kontrakt niniejszy, w czterech jednobrzmiących egzemplarzach spisany, w dowód dotrzymania, przez strony działające podpisany został.

(podpisy) Dzierżawca, Prezydent lub Burmistrz,
Kassyer, Ławnicy, Sekretarz Magistratu.
Rząd Gubernialny N.

Kontrakt niniejszy zatwierdza:
Gubernator Cywilny, (podpisy) NN.
Radca Wydziału, (podpisy) NN.
Naczelnik Kancellaryi, (podpisy) NN.

№ 9.

Форма контракта на отдачу въ откупъ зысковаго или ведроваго дохода.

Городская зысковая пропинація.

Между Магистратомъ города N, дѣйствующимъ съ разрѣшенія N Губернскаго Правленія отъ (такого то числа) за N..., и Начальника N Уѣзда отъ (такого то числа) за N..., въ пользу экономической кассы города N съ одной стороны, и между N N, съемщикомъ на торгахъ, съ другой стороны, заключенъ контрактъ на отдачу въ откупъ зысковаго дохода въ пользу кассы города N, на . . . годы, на слѣдующихъ условіяхъ.

§ 1.

Поступающій въ пользу кассы города N зысковый доходъ отдается въ откупъ на два года N N жителю города N, за годовой платежъ, предложенный на торгахъ въ количествѣ 0000 р. с., именно . . . . рублей серебромъ.

§ 2.

Откупъ сей начинается съ 20 Декабря (1 Января) 18.. года и будетъ продолжаться по 19 (31) Декабря 18.. года включительно.

§ 3.

Откупщикъ, на основаніи сего контракта, вступаетъ во всѣ права городской кассы и будетъ получать доходъ, отданный ему въ откупъ, на основаніи условій, оговоренныхъ въ § 7-мъ.

№ 9.

Wzór do kontraktu na dzierżawę dochodu zyskowego, czyli wiadrowego.

Propinacya zyskowa miejska.

Pomiędzy Magistratem miasta N., z upoważnienia Rządu Gubernialnego N., datty..... N..... i Naczelnika Powiatu N datty..... N.... na rzecz Kassy ekonomicznéj miastaN. działającym z jednéj, a NN. mieszkańcem miasta N. jako plus-licytantem z drugiéj strony, zawarty zostaje kontrakt o dzierżawę zyskowego, do kassy miasta N., należącego, na lata... pod następującemi warunkami.

§ 1.

Dochód z zyskowego, do kassy miasta N. należący, wypuszczony zostaje w dwuletnią dzierżawę NN. mieszkańcowi miasta N., za opłatą roczną, na licytacyi postąpioną rs. 0000, wyraźnie rubli srebrem . . . . .

§ 2.

Dzierżawa ta zaczyna się od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 18.. roku, i trwać będzie do dnia 19 (31) Grudnia roku 18.. włącznie.

§. 3.

Dzierżawca, na zasadzie tego kontraktu, wchodzi w prawa kassy miasta, i pobierać będzie wydzierżawiony mu dochód, wedle zasad w § 7-m wymienionych.

§ 4.

За вышеозначенный доходъ съ зысковаго платежа, откупщикъ, поименованный въ § 1, обязывается платить ежегодно въ кассу означеннаго города по 000 р. с., именно . . . . . . рублей серебромъ.

§ 5.

Откупная плата должна быть вносима въ городскую кассу помѣсячно впередъ; по безуспѣшномъ же прошествіи первыхъ пяти дней каждаго мѣсяца, откупщикъ будетъ понужденъ къ уплатѣ мѣрами экзекуціи; если же и это не подѣйствуетъ, то Магистратъ, по истеченіи 14 дней, учредитъ для управленія симъ доходомъ администрацію и затѣмъ отдастъ оный съ публичныхъ торговъ иному лицу, на рискъ откупщика. Всякіе возникшіе отъ сего недоборы, недоимки и убытки, будутъ поискиваемы изъ залога и имущества неисправнаго плательщика, за которымъ будетъ учрежденъ надзоръ. Въ такомъ случаѣ новый откупщикъ обязанъ принять доходъ со времени учрежденія по оному администраціи и платить откупную сумму въ указанные сроки соразмѣрно предложенной за сей откупъ цѣнѣ.

§ 6.

Въ обезпеченіе исправнаго взноса срочныхъ откупныхъ платежей и исполненія всѣхъ условій настоящаго контракта, откупщикъ дополнительно къ представленному имъ на торгахъ залогу въ количествѣ 0000 р. 00 к. с., внесетъ нынѣ же сумму 0000 р. 00 к. с., и соединенная такимъ образомъ сумма 0000 р. с. будетъ составлять залогъ, равняющійся пятой части годичной откупной платы, каковой залогъ останется на сохраненіи въ Польскомъ Банкѣ, впредь до истеченія контрактнаго срока; въ случаѣ же неустойки по какой бы то ни было причинѣ,

§ 4.

Za pomieniony wyżéj dochód z opłat zyskowego w § 1-m wymieniony, dzierżawca obowiązuje się płacić rocznie do kassy tegoż miasta rs. 000 wyraźnie rubli srebrem . . . . .

§ 5.

Należność dzierżawna winna być w ratach miesięcznych z góry do Kassy miejskiéj wnoszoną; po bezskutecznym bowiem upływie pierwszych dni pięciu każdego miesiąca, dzierżawca otrzyma egzekucyę, a jeżeli ta nie będzie skutkować, Magistrat przystąpi do zaprowadzenia administracyi nad dochodem po upływie dni czternastu, a następnie takowy, przez licytacyę, na jego ryzyko, komu innemu wypuszczony zostanie; wszelkie ztąd niedobory, zaległości i straty, poszukiwane będą na kaucyi i majątku dłużnika, nad którym obserwacya rozciągnioną będzie. W takim razie nowy dzierżawca obowiązany przyjąć dochód od daty zaprowadzenia administracyi i opłacać od téj raty, w stosunku ofiarowanéj dzierżawy.

§ 6.

Na pewność regularnéj wypłaty rat dzierżawnych, jako też dotrzymania wszystkich warunków niniejszego kontraktu, dzierżawca, do złożonego vadium w ilości rs. 0000 kop. 00 dopłaca obecnie rs. 0000 kop. 00, a tak połączona summa rs. 000 stanowi kaucyę, wyrównywającą jednéj piątéj części summy dzierżawnéj rocznéj, która zostanie w depozycie Banku Polskiego aż do ekspiracyi kontraktu; w razie zaś niedotrzyma-

откупщикъ подвергается всѣмъ послѣдствіямъ, оговореннымъ въ § 5.

§ 7.

Откупщику предоставляется право взимать платежи со всякихъ выдѣланныхъ въ городѣ или привезенныхъ въ оный туземныхъ напитковъ, по ниже прилагаемому тарифу, при чемъ не дозволяется ему никакихъ отъ него отступленій, подъ опасеніемъ взысканій и послѣдствій, опредѣленныхъ въ Уложеніи о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ. За всѣмъ тѣмъ напитки, привозимые въ городъ для временнаго храненія, освобождаются отъ платежа въ такомъ только случаѣ, если откупщикъ сего дохода добровольно согласится на содержаніе склада, и самъ будетъ вести контроль привезеннымъ и вывезеннымъ напиткамъ.

Тарифъ слѣдующій:

1. Съ ведра обыкновенной водки, крѣпости до 6 градусовъ включительно, по стоградусному спиртомѣру, девять и одна третья копѣйки . . . . $9\frac{1}{3}$ к. сер.

2. Съ ведра дубельтовой водки, то есть съ примѣсью, а также такой, которая будетъ имѣть крѣпости отъ 6 до 10 градусовъ включительно, по спиртомѣру Магера, по четырнадцати съ четвертью коп. . . . . $14\frac{1}{4}$ к. сер.

3. Со спирта, превышающаго крѣпостью 10 градусовъ, съ каждаго градуса на ведро по полуторы коп. . . . . $1\frac{1}{2}$ к. сер.

4. Съ ведра пива дубельтоваго и баварскаго по полуторы копѣйки . . . . $1\frac{1}{2}$ к. сер.

5. Съ ведра пива обыкновеннаго по три четверти копѣйки, то есть за два ведра полторы копѣйки. . . . . $1\frac{1}{2}$ к. сер.

nia onego, z jakiegobądź powodu, dzierżawca narazi się na wszelkie skutki, §-em 5-m przewidziane.

§ 7.

Dzierżawca będzie miał prawo pobierania opłat od wszelkich w mieście wyfabrykowanych, lub do niego sprowadzónych trunków krajowych, podług taryfy poniżéj zamieszczonéj, w niczém od takowéj nie odstępując, a to pod karami i skutkami z nich wypływającemi, Kodeksem kar głównych i poprawczych oznaczonemi. Trunki atoli na chwilowy skład do miasta wprowadzone, w takim tylko przypadku od opłaty wolne być mają, jeżeli dzierżawca tego dochodu dobrowolnie na utrzymanie składu zezwoli, i sam kontrolę, tak pod względem wprowadzenia, jako i wyprowadzenia onych, prowadzić będzie.

Taryfa następująca:

1. Od wiadra wódki ordynaryjnéj, włącznie do 6-ciu stopni próby stumiarowej, po kopiejek dziewięć i jedna trzecia . . . . kop. $9^1/_3$

2. Od wiadra wódki dubeltowéj, czyli zaprawnéj, jako téż i téj, która więcéj od 6-ciu do włącznie 10-ciu stopni próby Magiera trzymać będzie, po kopiejek czternaście i jedna czwarta . . . . kop. $14^1/_4$

3. Od spirytusu, więcéj nad 10 stopni tęgości trzymającego, od każdego stopnia na wiadrze, po kopiejek jedna i pół . . . . kop. $1^1/_2$

4. Od wiadra piwa dubeltowego i bawarskiego, po kopiejek jedna i pół . . . . kop. $1^1/_2$

5. Od wiadra piwa ordynaryjnego, po kopiejek $^3/_4$ czyli od dwóch wiader po kopiejek jedna i pół . . . . kop. $1^1/_2$

6. Съ ведра рома туземной выдѣлки по четырнадцати съ половиною копѣекъ . . . . . $14\frac{1}{2}$ к. сер.

7. Съ ведра портера туземной выдѣлки по полуторы копѣйки . . . . $1\frac{1}{2}$ к. сер.

8. Съ ведра меда, вишняка и т. п. девять и одна третья коп. . . . . $9\frac{1}{3}$ к. сер.

Платежи эти взимаются съ напитковъ, выдѣлываемыхъ на мѣстѣ; съ напитковъ же, привозимыхъ изъ другихъ мѣстъ, платежи эти должны быть взимаемы въ двойномъ размѣрѣ.

§ 8.

Съ водки, привозимой въ магазины и склады на потрбеноности войскъ, откупщикъ не вправѣ взимать какіе либо платежи. Военные чины, привозящіе водку на собственное потребленіе, подчиняются общимъ правиламъ.

§ 9.

Для охраненія себя отъ безпошлиннаго ввоза напитковъ, откупщикъ вправѣ принимать всякія мѣры, согласныя съ финансовыми и полицейскими правилами; при чемъ обезпечивается ему всевозможное содѣйствіе со стороны мѣстной власти для взысканія съ лицъ, подлежащихъ сему сбору, причитающихся платежей; издержки по производству дѣлъ о тайномъ ввозѣ должны упадать на откупщика; конфискованный же по тайному привозу напитокъ и часть штрафа, причитающаяся городской кассѣ, поступаютъ въ собственность откупщика.

§ 10.

При ввозѣ въ городъ шинкарями, или другими лицами подлежащихъ платежу напитковъ, откупщикъ дохода обязанъ постоянно довольствоваться произведеннымъ уже откупщикомъ консумпіонныхъ доходовъ перемѣромъ оныхъ, при како-

6. Od wiadra araku krajowego, po kopiejek czternaście i pół . . . . kop. 14½

7. Od wiadra porteru krajowego, po kopiejek jedna i pół . . . . kop. 1½

8. Od wiadra miodu, wiśniaku i t.p., po kopiejek dziewięć i jedna trzecia . . . . kop. 9⅓

Opłaty powyższe, pobierają się od trunków w miejscu wyrabianych, od trunków zaś z obcych miejsc sprowadzanych; opłaty te w podwójnéj ilości pobierane być mają.

§ 8.

Od wódki, na potrzeby wojska do magazynów i składów sprowadzanéj, dzierżawca niema prawa do poboru jakichkolwiekbądź opłat. Wojskowi sprowadzający wódkę na własną potrzebę, ulegają ogólnym przepisom.

§ 9.

Dla zabezpieczenia się od defraudacyi trunków, dzierżawca winien będzie przedsiębrać wszelkie środki, zgodne z przepisami skarbowemi i policyjnemi; przyczém zapewnia się onemu wszelka pomoc przez Władzę miejscową, do ściągania należnego podatku od właściwych kontrybuentów; koszta zaś na processa, z powodu dostrzeżonéj defraudacyi formowane, dzierżawca ponosić ma, a konfiskata defraudowanego objektu i część dla kassy miejskiéj, z kary przypadająca, do dzierżawcy należyć będzie.

§ 10.

Przy sprowadzaniu do miasta przez szynkarzy lub inne osoby trunków, opłacie ulegających, dzierżawca dochodu obowiązany jest zawsze poprzestać na przemiarze onych przez dzierżawcę dochodów konsumcyjnych, raz już dopełnionym,

вомъ перемѣрѣ онъ имѣетъ право находиться лично и съ этою цѣлью долженъ быть извѣщаемъ о томъ Финансовымъ Управленіемъ.

§ 11.

Со всѣхъ наличныхъ остатковъ, найденныхъ при вступленіи въ управленіе откупомъ, прежній откупщикъ обязанъ возвратить своему преемнику взысканные платежи, и тоже самое съ свою очередь обязанъ будетъ сдѣлать сей послѣдній, по истеченіи контрактнаго срока.

§ 12.

Контроль и звиманіе доходовъ будутъ производиться откупщикомъ на собственный его счетъ.

§ 13.

Откупщикъ отказывается отъ всякаго вознагражденія или сбавки за недоборы, убытки и потери, возникшіе или причиненные по какимъ бы то ни было случайнымъ происшествіямъ, предвидѣннымъ и непредвидѣннымъ.

§ 14.

Въ случаѣ уменьшенія настоящаго числа ярмарокъ или перенесенія настоящихъ торговыхъ дней на другіе дни, откупщикъ никакой за сіе претензіи простирать не вправѣ.

§ 15.

Если въ продолженіе аренднаго срока будетъ постановлено новое устройство вышеозначенаго дохода, то откупщикъ, не простирая за сіе какихъ либо претензій, соглашается на расторженіе контракта, которое послѣдуетъ всегда съ концомъ

przy którym ma być obecnym, i tym celem przez Urząd Skarbowy winien być powołanym.

§ 11.

Od wszelkich remanentów, przy objęciu dzierżawy znalezionych, pobrana opłata, będzie przez wychodzącego dzierżawcę nowo ją obejmującemu powróconą, co nawzajem nowo wchodzący dzierżawca po ekspiracyi kontraktu dopełni.

§ 12.

Kontrolla i pobór dochodów dziać się będzie wyłącznie kosztem dzierżawcy.

§ 13.

Dzierżawca zrzeka się wszelkiego wynagrodzenia lub remissyi, za niedobory, straty i szkody, wynikłe lub zrządzone przez jakiebądź wypadki losowe, przewidziane i nieprzewidziane.

§ 14.

W razie zmniejszenia dotychczasowéj liczby jarmarków, lub zmiany teraźniejszych dni targowych na inne, dzierżawca żadnéj pretensyi rościć nie będzie miał prawa.

§ 15.

Jeżeli w ciągu dzierżawy będzie postanowioną regulacya powyższego dochodu, dzierżawca, bez roszczenia jakichbądź

года, по предварительномъ объявленіи ему о томъ за полъ года впередъ.

§ 16.

Настоящій контрактъ возъимѣетъ для откупщика обязательную силу со времени подписанія онаго, для Магистрата же города N—со времени утвержденія таковаго подлежащимъ начальствомъ.

§ 17.

Воспрещается переуступать сей откупъ кому либо другому, безъ разрѣшенія Губернскаго Правленія; если же однако будетъ исходатайствовано откупщикомъ соотвѣтсвенное на это разрѣшеніе, — въ такомъ случаѣ онъ, вмѣстѣ со вступившимъ въ его права откупщикомъ, долженъ принять на себя круговую отвѣтственность за всякое не исполненіе контрактныхъ условій, каковую отвѣтственность онъ обязанъ положительно принять на себя въ переуступочномъ договорѣ.

§ 18.

Издержки на припечатаніе объявленій о торгахъ, а также стоимость гербовой бумаги по всѣмъ симъ объявленіямъ, въ случаѣ еслибы первоначальные торги не состоялись, гербовыя пошлины за бумагу, употребленную на протоколы о торгахъ, на контракты и на представленія, а равно и вѣсовыя деньги, откупщикъ обязанъ принять на свой счетъ, не требуя возврата оныхъ.

§ 19.

Въ случаѣ возникшихъ споровъ или не исполненія котораго либо изъ вышеприведенныхъ условій, откупщикъ подчиняется исключительно рѣшенію и взысканіямъ административнымъ порядкомъ, отказываясь безусловно приносить о томъ жалобу въ Судъ.

pretensyj, zezwala na rozwiązanie kontraktu, które uskuteczni się zawsze z końcem roku, za poprzedniem wypowiedzeniem.

§ 16.

Kontrakt niniejszy obowiązuje dzierżawcę od chwili podpisania onego, Magistrat zaś miasta N. dopiero od czasu zatwierdzenia przez Władzę właściwą.

§ 17.

Dzierżawy téj, bez zezwolenia Rządu Gubernialnego, odstępować komu innemu nie wolno; a gdyby dzierżawca uzyskał na to zezwolenie, zawsze jednak odpowiadać będzie solidarnie, z prawnabywcą za dotrzymanie wszelkich warunków kontraktu; odpowiedzialności więc téj w akcie cessyi wyraźnie poddać się powinien.

§ 18.

Koszta obwieszczeń licytacyjnych, oraz stemple do wszystkich terminów licytacyjnych, gdyby ogłaszane poprzednio spełzły bezskutecznie, należność za stemple do protokułów licytacyjnych i kontraktów, oraz przedstawień, jako też koszta portoryjne, dzierżawca, bez żądania za to wynagrodzenia, zaspokoić sam powinien.

§ 19.

W razie wynikłych sporów, lub niedopełnienia któregobądź z warunków powyższych, dzierżawca poddaje się wyłącznie decyzyi i egzekucyi administracyjnéj, zrzekając się bezwarunkowo drogi sądowéj.

§ 20.

Настоящій контрактъ, составленный въ четырехъ тождественныхъ экземплярахъ, въ удостовѣреніе исполненія условій онаго, подписанъ договаривающимися сторонами.

Въ г. N . . . дня. . . . мѣсяца 18.. года.

Магистратъ города N, Откупщикъ, Президентъ, Ратманы, (подписи) М. П.

N Губернское Правленіе.

Настоящій контрактъ утверждаетъ.

Въ г. N.... дня.... мѣсяца 186.. года.

(подписи)

или Правитетольственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.

Настоящій контрактъ на имя откупщика N, за годовой платежъ по 000 руб. сер., на три года, или на одинъ годъ, утверждаетъ.

Г. Варшава, дня . . мѣсяца 18.. года.

(слѣдуютъ подписи.)

---

§ 20.

Kontrakt niniejszy, w 4-ch jednozgodnych egzemplarzach spisany, w dowód dotrzymania, przez strony działające podpisany został.

w N. dnia .... mca .... 18.. roku.

Magistrat miasta N., Dzierżawca, Prezydent, Radni,

(podpisy) M. P.

Rząd Gubernialny N.
Niniejszy kontrakt zatwierdza.
w N. dnia .... mca .... 186.. r.
(następuje podpis)

lub Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.

Niniejszy kontrakt na imie dzierżawcy NN., za summę roczną rubli sr. 000, na lat trzy, lub na rok jeden, zatwierdza.

w Warszawie, dnia ...... roku.

(nastąpują podpisy)

ГЛАВА VI.

О доходѣ съ консенсоваго платежа, вносимаго содержателями шинковъ туземныхъ и заграничныхъ напитковъ въ казенныхъ и частныхъ городахъ.

Введеніе.

Каждый продающій въ раздробь туземные или заграничные напитки въ казенныхъ и частныхъ городахъ, обязанъ получить на промыселъ этого рода разрѣшеніе или консенсъ, за установленную въ пользу городской кассы плату, подъ названіемъ консенсоваго городскаго сбора.

Въ частныхъ городахъ, гдѣ право пропинаціи, а слѣдовательно и разничной продажи напитковъ, принадлежитъ исключительно владѣльцу, сей послѣдній обязанъ вносить самъ консенсовый платежъ, слѣдующій съ шинкарей, если въ этомъ отношеніи не состоится между ними особое соглашеніе.

Правила, относящіяся къ этому предмету помѣщены ниже.

TYTUŁ VI.

O dochodzie z opłaty konsensowego, przez szynkarzy trunków krajowych i zagranicznych w miastach rządowych i prywatnych uiszczanym.

Wstęp.

Każdy szynkujący, tak w mieście rządowém, jak i prywatném trunkami, bądź krajowemi, bądź zagranicznemi, obowiązany jest pozyskać na ten rodzaj zarobkowania pozwolenie, czyli konsens, za ustanowioną opłatą, uiszczaną do kassy miejskiéj, pod nazwą: konsensowe miejskie.

W miastach prywatnych, gdzie prawo propinacyi, a zatém i wyszynk trunków wyłącznie do dziedzica należy, tenże obowiązany jest zastępować szynkarzy w opłacie konsensowéj, jeżeli z nimi o to inaczéj nie ułoży się.

Odpowiednie przepisy zamieszczone są poniżéj.

№ 1.

Установленіе консенсоваго платежа съ шинковъ, въ городахъ, въ пользу городскихъ кассъ.

(4 Февраля 1817 г.)

По указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА I,
Императора Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Намѣстникъ въ Царствѣ по Государственному Совѣту.

Въ видахъ уменьшенія увеличивающагося числа шинковъ въ городахъ Царства Польскаго, а также для обузданія развивающейся страсти къ пьянству и всѣхъ другихъ тѣсно съ нимъ связанныхъ пороковъ; желая при томъ доставить городамъ возможность къ пріисканію необходимыхъ средствъ на содержаніе въ оныхъ чистоты, порядка, хорошей мостовой и удобныхъ дорогъ, на устройство кирпичныхъ заводовъ и печей для обжиганія извести, на возведеніе новыхъ общественныхъ каменныхъ зданій, на пособія жителямъ, желающимъ строить частные каменные дома и т. п.,—по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, мы постановили и постановляемъ:

Статья 1.

Не дозволяется никому, ни въ какомъ вольномъ народномъ городѣ, начиная съ 1 Апрѣля с. г., заниматься розничною про-

№ 1.

Ustanowienie opłaty konsensowéj od szynków w miastach, na rzecz Kass miejskich.

(d. 4 Lutego 1817 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Chcąc zagrodzić coraz rozmnażającéj się liczbie szynków w miastąch Królestwa Polskiego, a przeto wstrzymać szerzącą się łatwość do pijaństwa, i wszystkich złych nałogów z niego wynikających, chcąc oraz podać tymże miastom sposobność do pozyskania właściwych sobie funduszów, na zaprowadzenie ochędostwa, porządku, bruków i dróg dobrych, podniesienia cegielni i pieców wapiennych, murowanie nowych budynków publicznych, wspomaganie mieszkańców, chcących murować domy prywatne itp., na przełożenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1.

W żadném mieście wolném narodowém niéma być dozwolono nikomu szynkować, od dnia 1 Kwietnia r. b., bez

дажею напитковъ, безъ полученія отъ городскаго начальства, годоваго консенса на шинокъ, за установленную плату. Всѣ безъ различія шинки и питейные домы должны быть снабжены такими консенсами.

Статья 2.

Въ отношеніи платежа за консенсы на шинки, вольные города, за исключеніемъ Варшавы, раздѣляются на три разряда.

Статья 3

Каждый желающій содержать шинокъ въ городахъ, *принадлежащихъ къ первому разряду,* вноситъ въ городскую кассу годоваго канона за консенсъ на шинокъ *150 польскихъ злотыхъ*; въ городахъ *втораго разряда—90 польскихъ злотыхъ,* въ городахъ же *третьяго разряда—60 польскихъ злотыхъ.*

Статья 4.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи составитъ распредѣленіе городовъ на вышеозначенные три разряда.

Статья 5.

Городскія Управленія представятъ посредствомъ Воеводскихъ Коммисій въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи полугодовыя вѣдомости о числѣ выданныхъ консенсовъ на содержаніе шинковъ и о количествѣ поступившихъ за сіе платежей, вмѣстѣ съ своими предположеніями относительно обращенія оныхъ на общую пользу города, сообразно вышеуказанной цѣли.

otrzymania od Władzy miejskiéj, za poprzedniczą opłatą, konsensu rocznego na szynk. Wszelkie szynki i domy szynkujące bez różnicy, w takowy konsens opatrzone być mają.

Artykuł 2.

Względem opłaty za konsensa na szynk, miasta, wyjąwszy Warszawę, dzielić się będą na 3 klassy.

Artykuł 3.

Każdy chcący szynkować w miastach, *do klassy pierwszéj należących*, zapłaci do kassy miejskiéj rocznego kanonu za konsens na szynkowanie, *złotych polskich 150;* w miastach *klassy drugiéj złotych polskich 90;* w miastach zaś *klassy trzeciéj złotych polskich 60.*

Artykuł 4.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi uskuteczni rozkład miast na powyższe 3 klassy.

Artykuł 5.

Urzędy miejskie, przez Kommissye Wojewódzkie podadzą Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policyi wykazy półroczne liczby konsensów na szynki wydanych, opłaty z nich wpływającéj i propozycyę wyraźnego jéj użycia dla dobra miasta, w celach powyżéj wyszczególnionych.

Статья 6.

Правительственная Коммисія Внутреннимъ Дѣлъ и Полиціи, соображаясь съ мнѣніемъ Воеводскихъ Коммисій, разсмотритъ и рѣшитъ представленныя предположенія и постановленное по онымъ рѣшеніе препроводитъ, посредствомъ Воеводскихъ Коммисій, въ городскія Управленія для исполненія, съ тѣмъ, чтобы о таковомъ исполненіи были представляемы рапорты каждые шесть мѣсяцевъ; намъ же долженъ быть представленъ въ этомъ отношеніи общій годовой отчетъ.

Статья 7.

Настоящій платежъ не имѣетъ ничего общаго съ платежемъ, установленнымъ, вслѣдствіе особаго нашего постановленія, за консенсы на еврейскіе шинки *).

Исполненіе настоящаго постановленія возлагаемъ на Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

Варшава, 4 Февраля 1817 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

№ 675.

---

*) Платежъ за позволенія, выдаваемыя евреямъ на пропинаціонные заработки, поступаетъ въ Казну Царства. Относящіяся сюда постановленія помѣщены въ Сборникѣ постановленій по Финансовому вѣдомству.

Artykuł 6.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi, za zdaniem Kommissyj Wojewódzkich, takowe propozycye roztrząśnie, zadecyduje, i decyzyę swoją Urzędom miejskim, przez Kommmissye Wojewódzkie do wykonania wskaże, o takowém wykonaniu półroczne raporta składać sobie zaleci, nam zaś ogólny raport coroczny w téj mierze uczyni.

Artykuł 7.

Opłata niniejsza niéma nic wspólnego z opłatą od konsensowego na szynki żydowskie, osobném postanowieniem naszém urządzoną. *)

Dopełnienie niniejszego postanowienia, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.

Warszawa, d. 4 Lutego 1817 r.

(podpisano) *Zajączek*.

Nr. 675.

---

*) Opłata pod tytułem pozwoleń na zarobki propinacyjne żydom udzielane, wpływa do Skarbu Królestwa, ku czemu odpowiedne postanowienia znajdą się w Zbiorze przepisów, Wydziału Skarbowego dotyczących.

№ 2.

Развитіе постановленія о введеніи консенсоваго платежа за содержаніе шинковъ.

(21 Февраля 1817 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

Препровождая у сего въ N Воеводскую Коммисію офиціальную копію постановленія Царскаго Намѣстника, послѣдовавшаго 4 сего мѣсяца и года, относительно шинковъ въ городахъ вольныхъ и народныхъ, предписываетъ:

1. обнародовать тотчасъ это постановленіе надлежащимъ порядкомъ, преимущественно же объявить оное во всеобщее свѣдѣніе всѣхъ жителей означенныхъ городовъ;

2. сдѣлать распораженіе о выдачѣ, предъ 1 Апрѣля сего года, мѣстными городскими Управленіями годовыхъ консенсовъ на шинки такимъ шинкарямъ, кои пожелаютъ содержать оные въ означенныхъ городахъ на будущее время, начиная съ 1 Апрѣля сего года, по предварительномъ взносѣ ими въ городскія кассы платежей, опредѣленныхъ въ 1 2 и 3 статьяхъ настоящаго постановленія, соотвѣтственно ниже исчисленнымъ разрядамъ городовъ. Затѣмъ, собравъ въ концѣ Марта мѣсяца сего года подробныя свѣдѣнія о предполагаемыхъ къ выручкѣ изъ сего источника доходахъ, по каждому городу порознь, составить, по прилагаемой у сего формѣ, общую вѣдомость по сему пред-

№ 2.

Rozwinięcie postanowienia, zaprowadzającego opłatę konsensową od szynków.

(d. 21 Lutego 1817 r.)

do
wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Policyi.

Przesyłając Kommissyi Województwa N. urzędową kopię postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 4 b. m. i r., w okoliczności szynków, w miastach wolnych i narodowych wydanego, zaleca jéj:

1. ażeby postanowienie takowe natychmiast należycie ogłosiła, i szczególniéj do wiadomości każdego z mieszkańców miast rzeczonych podać kazała;

2. ażeby zarządziwszy wydanie przed dniem 1 Kwietnia r. b., przez Urzędy miejskie miejscowe konsensów rocznych na szynki, chcącym one nadal od tegoż dnia 1 Kwietnia r. b. w miastach pomienionych, za poprzednią opłatą do Kass miejskich, stosownie do artykułu 1, 2 i 3 postanowienia tego, tudzież według klass miast, w tym względzie tu niżéj wykazanych, utrzymywać, i zebrawszy z dniem ostatnim Marca r. b., szczegółowe dezygnacye, co do miasta każdego wpłynąć mających z przedmiotu tego opłat, ułożyła, podług przepisanego szematu, ogólną w téj okoliczności dezygna-

мету и представить оную въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи непремѣнно предъ 15 Мая сего года;

3. строжайше наблюсти, чтобы съ 1 Апрѣля сего года не было никому дозволяемо, въ какомъ либо вольномъ и народномъ городѣ, содержать шинки, безъ предварительнаго взноса платежа за право содержанія оныхъ; о чемъ Воеводскія Коммисіи могутъ удостовѣриться, учредивъ за симъ строжайшій надзоръ, который не только облегчитъ повѣрку во всякое время уклоненій, дѣлаемыхъ шинкарями въ противность 1-й ст. означеннаго постановленія, но также доставитъ Коммисіямъ возможность контролировать представляемыя имъ вѣдомости о количествѣ дохода;

4. въ отношеніи сего платежа, города раздѣляются на слѣдующіе разряды:

a) къ I-му разряду принадлежатъ города, имѣющіе народонаселенія свыше 3,000 душъ, а также города воеводскіе, хотя бы и менѣе населенные;

b) ко II-му разряду города, имѣющіе отъ 1,000 до 3,000 душъ, а также обводовые, хотя бы они имѣли и меньшее народонаселеніе;

c) къ III-му разряду причисляются всѣ прочіе города, имѣющіе народонаселенія менѣе 1,000 душъ;

5. доходы, выручаемые отъ сихъ платежей, должны храниться въ городскихъ кассахъ ненарушимо, впредь до дальнѣйшаго распоряженія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

Варшава, 21 Февраля 1817 года.

Министръ Предсѣдательствующій, (подписано) *Мостовскій.*

№ 284/431.

cyę, i tę Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi, niezawodnie przed dniem 15 Maja r. b. przesłała;

3. ażeby dopilnowała jak najściślėj, iżby począwszy od dnia 1. Kwietnia r. b. w żadném mieście wolném i narodowém nikomu, bez otrzymania za poprzednią opłatą konsensu na szynk, szynkować dozwoloném nie było; w czém urządzenie ścisłéj rewizyi, może Kommissyi Wojewódzkiéj nie tylko za przekonanie się każdego czasu o nieuchybieniu szynkujących przeciwko artykułowi 1-mu postanowienia tego, lecz także za kontrolę mającéj się jéj podać dezygnacyi opłat w téj mierze służyć;

4. klassy miast we względzie takowych opłat, stanowią się następujące:

a) do klassy I-éj należą miasta, mające wyżéj 3,000 ludności, i stolice województwa, choćby mniéj ludne;

b) do klassy II-éj, miasta, mające od 1,000 do 3,000 ludności, i stołeczne obwodów, chociażby mniéj ludne były;

c) do klassy III-éj, policzone być mają wszelkie inne miasta, niżéj 1,000 dusz mające;

5. wpływy z opłat tych, mają w kassach miejskich do dalszéj dyspozycyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi nietykalnemi pozostać.

Warszawa, d. 21 Lutego 1817 r.

Minister Prezydujący, (podpisano) *Mostowski.*

Nr. 284/431.

№ 3.

Разрѣшеніе сомнѣнія относительно консенсоваго платежа съ питейныхъ заведеній.

(14 Апрѣля 1817 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

Въ разрѣшеніе возбужденныхъ Калишскою, Сандомирскою и Люблинскою Воеводскими Коммисіями, въ рапортахъ отъ 28 Февраля, а также 2 и 11 Марта с. г., вопросовъ, возникшихъ вслѣдствіе препровожденнаго во всѣ Воеводскія Коммисіи отъ 21 Февраля с. г., за № 284/431, постановленія Царскаго Намѣстника отъ 4-го того же мѣсяца и года, относительно постановленнаго въ вольныхъ и народныхъ городахъ, начиная съ 1-го Апрѣля с. г., платежа за содержаніе шинковъ, а именно:

1. подлежатъ ли сему платежу продающіе въ раздробь заграничные напитки, какъ-то: вино, ликеры, англійское пиво, ромъ, пуншъ, оршадъ, лимонадъ и т. п.?

2. подлежатъ ли шинкари, продающіе въ раздробь одинъ только напитокъ, напр. пиво, водку или медъ, такому же платежу, какой должны вносить шинкари, продающіе два или всѣ три означенные напитка?

3. слѣдуетъ ли, независимо отъ сего платежа, удержать платежъ въ городскую кассу, существующій донынѣ во многихъ городахъ, подъ названіемъ зыска?

№ 3.

Rozwiązanie wątpliwości, co do opłaty konsensowéj od szynków.

(d. 14 Kwietnia 1817 r.)

do
wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Rozwiązując uczynione sobie przez Kommissye Wojewódzkie: Kaliską, Sandomierską i Lubelską, w przedstawieniach ich z dnia 28 Lutego, tudzież 2 i 11 Marca r. b., z powodu przesłanego przez siebie wszystkim Kommissyom Wojewódzkim, pod dniem 21 Lutego r. b. do Nr. 284/431, postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 4 t. m. i r., względem zaprowadzenia w miastach wolnych i narodowych, od dnia 1 Kwietnia t. r., opłaty od szynków, zapytania następujące:

1. czy szynkujący trunki zagraniczne, jako to: wina, likiery, piwo angielskie, porter, arak, poncz, orszadę, lemoniadę itd., należą do téj opłaty?

2. czy szynkujący jeden tylko trunek, np. piwo, wódkę, lub miód, téj saméj podlegają opłacie, którą ponosić winni szynkarze, dwóch, lub wszystkich trzech napojów wymienionych?

3. czy obok opłaty takowéj, utrzymać się ma egzystująca po wielu miastach opłata do kass miejskich, zysk zwana?

4. слѣдуетъ ли удержать на будущее время вносимый шинкарями въ городскую кассу канонъ?

5. можно ли, въ случаѣ прекращенія взиманія двухъ вышеозначенныхъ платежей, отдѣлить отъ вновь установленнаго источника дохода на усиленіе городскаго штата столько, на сколько оный доходъ уменьшится?

6. не слѣдовало ли бы въ тѣхъ городахъ, гдѣ жители пользуются поочередно правомъ пропинаціи, примѣнить взиманіе сего платежа къ тому сроку, въ продолженіе котораго пропинаторъ пользуется своимъ правомъ?

7. какимъ порядкомъ слѣдуетъ примѣнить сей платежъ къ евреямъ, коимъ, на основаніи постановленія Царскаго Намѣстника 4 Мая истекшаго года, дозволено заниматься выдѣлкою, а также оптовою и розничною продажею напитковъ только по 1 Іюля с. г.?

8. подлежатъ ли взносу вновь установленнаго платежа владѣльцы винокуренъ и пивоваренъ въ городахъ, если они не продаютъ на гарнцы и кварты?

9. слѣдуетъ ли требовать сего платежа тамъ, гдѣ городъ, съ разрѣшенія Правительства, отдаетъ пропинацію въ откупъ?

10. не слѣдовало ли бы установленный нынѣ платежъ съ шинковъ распредѣлить въ каждомъ подлежащемъ городѣ такимъ образомъ, чтобы шинкари, находящіеся въ рыночныхъ площадяхъ и на первостепенныхъ улицахъ, платили болѣе чѣмъ находящіеся на боковыхъ улицахъ, съ тѣмъ, чтобы общая сумма не превышала установленнаго съ сего платежа дохода?

11. должно ли ограничить число шинкарей соотвѣтственно разряду города, или же слѣдуетъ дозволить содержать шинокъ каждому, кто только уплатитъ за консенсъ?

12. слѣдуетъ ли подвергать сему платежу находящіеся донынѣ, преимущественно въ народныхъ городахъ господскіе шинки, принадлежащіе къ экономіямъ, или же къ пожизненнымъ и эмфитевтическимъ владѣльцамъ старостwъ?

4. czy także opłacany przez szynkarzy do kass miejskich kanon, nadal utrzymać się ma?

5. czy w przypadku uchylenia tych wymienionych dwóch opłat, można z ustanowionéj teraz opłaty oddzielić do funduszu etatowego tyle, o ile się tenże uszczupli?

6. w takich miastach, gdzie mieszkańcy kolejno propinują, czyby nie wypadało zastosować opłatę do czasu, przez którego przeciąg użytkuje propinujący?

7. jak stosować opłatę takową do żydów, którym, podług postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 4 Maja r. z., tylko do 1 Lipca r. b. fabrykacyą, handlem i szynkiem trunków trudnić się jest dozwoloném?

8. właściciele gorzelni i browarów w miastach, którzy nie szynkują na garnce i kwarty, czy należą do nowo ustanowionéj opłaty?

9. skoro które miasto za zezwoleniem Rządu, propinacyę swą wydzierżawi, czy wypada żądać nowo ustanowionéj opłaty?

10. czyby nowoustanowionéj opłaty od szynków, w każdém respective mieście nie można uproporcjonować w ten sposób, aby szynkarze w rynku i pryncypalnych ulicach będący, płacili więcéj niż ci, którzy są na ustroniu, summa jednak ogólna, aby nie przenosiła przypadającéj summy z opłaty ustanowionéj?

11. czy liczba szynkarzy ma być stosownie do kass miast ograniczona, lub czy każdemu, kto tylko konsens opłaci, szynkować ma być wolno?

12. czy znajdujące się, szczególniéj w miastach narodowych szynki dominikalne do ekonomijów lub posiadaczów dożywotnich i enphiteutycznych starostw należące, do téj opłaty mają być pociągane lub nie?

13. должны ли быть подчинены тому же платежу такіе города, кои, хотя и принадлежатъ частнымъ владѣльцамъ, но ничего имъ не платятъ и, пользуясь собственными доходами, содержатъ на свой счетъ мостовыя, мосты и городскія зданія?

Отвѣчая на всѣ эти вопросы, Коммисія сообщаетъ сей отвѣтъ для свѣдѣнія и руководства всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ:

по 1 му п. заграничные напитки признаются товаромъ, слѣдовательно купцы, торгующіе оными, не должны быть подвергаемы платежу установленному съ шинкарей;

по 2-му п. не вѣроятнымъ кажется Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи, чтобы случались такіе примѣры, чтобы тотъ, кто продаетъ пиво, не продавалъ водки и наоборотъ; но если это дѣйствительно случится, то шинкарь, продающій одинъ или болѣе напитковъ, подвергается одинаковому платежу, за взносомъ коего, онъ вправѣ продавать всякаго рода напитки;

по 3-му п. платежъ, называемый зыскъ, отличаясь, по свойству своему, отъ консенсоваго платежа, долженъ быть взимаемъ, какъ и донынѣ, особо;

по 4-му п. платежъ канона отъ шинкарей, по введеніи съ 1 Апрѣля сего года консенсоваго платежа, прекращается. Тѣмъ, кои уплатили сей канонъ на болѣе продолжительный срокъ, чѣмъ по 1 Апрѣля сего года, деньги сіи должны быть зачислены въ счетъ консенсоваго платежа.

Само собою разумѣется, что торгующіе заграничными напитками, кои обязались вносить въ городской доходъ извѣстный канонъ, не освобождаются на будущее время отъу-

13. czy miasta, które należą do dziedziców, nic jednak tymże nie opłacają, i posiadając własne dochody, bruki, mosty i gmachy miejskie swym kosztem utrzymują, także do téj opłaty pociągnione być mają?

Na zapytania takowe niniejszém odpowiada, i oraz odpowiedź tę wszystkim Kommissyom Wojewódzkim, dla wiadomości i stosowania się w téj mierze, udziela:

ad 1-o trunki zagraniczne, uważane są jako towar, a zatém kupcy takowemi handlujący, opłacie na szynkarzy ustanowionéj, podlegać nie mają;

ad 2-o nie zdaje się Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi, aby się to wydarzało, iżby ten, kto szynkuje piwo, nie szynkował wódki i nawzajem; lecz gdyby się to istotnie trafiało, wtedy szynkarz jeden czy więcéj szynkujący trunków, podlegać ma jednakowéj opłacie, a za jéj uskutecznieniem, wolno mu jest wszelkie trunki szynkować;

ad 3-o opłata zysku, innéj będąc natury od opłaty konsensowego, oddzielnie jak dotąd, pobieraną być ma;

ad 4-o opłata kanonu od szynkarzy, od dnia 1 Kwietnia r. b. po zaprowadzeniu opłaty konsensowego ustaje. Tym, którzy kanon takowy na dłuższy czas, niż do 1 Kwietnia t. r. już opłacili, opłacona kwota z opłaty konsensowego potrąconą być ma.

Samo przez się zaś rozumie się: że ci, którzy trunkami zagranicznemi handlują, i pewny kanon do kass miejskich opłacać zobowiązali się, nie należąc do opłaty kon-

платы онаго, такъ какъ они свободны отъ консенсоваго платежа;

по 5-му п. можно отдѣлить отъ платежа, взимаемаго съ шинковъ, такую сумму на усиленіе смѣтнаго городскаго дохода, во сколько такой уменьшится вслѣдствіе отмѣны канона; но вѣдомость, показывающая количество отдѣленной суммы, должна быть представлена въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи;

по 6-му п. поочередная продажа питей въ шинкахъ по городамъ признается несоотвѣтственною, и ее слѣдовало бы прекратить, жители же должны или отдавать пропинацію въ аренду оптомъ, или же продавать свои напитки чрезъ посредство шинкарей; еслибы однако жители отстаивали поочередную распивочную продажу, по прежнему обычаю, то должны платить консенсовый сборъ безусловно;

по 7-му п. съ евреевъ консенсовый сборъ долженъ быть взысканъ только за три мѣсяца, по 1 Іюля сего года, то есть до истеченія льготнаго срока, по который разрѣшено имъ заниматься распивочною продажею; съ христіанъ же платежъ сей долженъ быть взысканъ въ нынѣшнемъ году за три четверти года, то есть за время съ 1 Апрѣля по послѣднее число Декабря мѣсяца с. г.;

по 8-му п. консенсовый сборъ, будучи установленъ исключительно съ шинковъ, не можетъ быть распространенъ на пивоварни и винокурни, если въ оныхъ не устроены шинки;

по 9-му п. по той же самой причинѣ, какъ въ преды-

sensowego, od opłaty kanonu, do którego się zobowiązali, uwolnionymi nie zostają;

ad 5-o można oddzielić z opłaty od szynków do funduszu etatowego miast tyle, o ile tenże, przez zniesienie kanonu, uszczuplonym zostanie, lecz wykaz tego rozdziału ma być Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi przedstawionym;

ad 6-o nieporządek kolejnego szynkowania trunków po miastach przez mieszkańców, zupełnie ustaćby powinien, a mieszkańcy, albo przez ryczałtowe wydzierżawienie propinacyi, albo przez oddzielnych szynkarzy trunki swe wyprzedawać by winni; gdzieby jednak mieszkańcy przy dawnym zwyczaju kolejnego szynkowania pozostać upierali się, mają opłacie konsensowego bezwzględnie ulegać;

ad 7-o od żydów ściągnioną być ma opłata konsensowego tylko trzechmiesięczna, to jest do 1 Lipca r. b., dopóki onym trudnić się szynkiem trunków jest dozwoloném; od chrześcian zaś ściągnioną być ma w roku bieżącym opłata takowa trzechkwartalna, za czas od 1 Kwietnia do ostatniego Grudnia t. r.;

ad 8-o opłata konsensowego, będąc jedynie na szynki postanowioną, do browarów i gorzelni, jeżeli w tych szynki nie są założone, rozciągać się nie może;

ad 9-o z powodu, jak w punkcie poprzednim wy-

душемъ пунктѣ, ни консенсовый платежъ съ питейныхъ заведеній не можетъ препятствовать снятію въ аренду пропинаціи, ни отдача сей послѣдней въ аренду не можетъ препятствовать взиманію платежа съ питейныхъ заведеній;

по 10-му п. Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи не усматриваетъ необходимости пропорціональнаго распредѣленія платежа съ шинкарей, по мѣсту нахожденія ихъ въ рыночныхъ площадяхъ или на первостепенныхъ и на боковыхъ улицахъ городовъ, такъ какъ въ болѣе многолюдныхъ пунктахъ сосредоточивается обыкновенно и болѣе шинковъ, нежели на боковыхъ мѣстахъ, почему и эти послѣдніе могутъ имѣть, подобно первымъ, достаточный сбытъ и, слѣдовательно, должны подлежать установленному платежу наравнѣ съ ними;

по 11-му п. равномѣрно не усматриваетъ на сей разъ Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи основанія къ ограниченію числа шинковъ;

по 12-му п. находящіеся въ городахъ владѣльческіе шинки, принадлежащіе къ народнымъ экономіямъ, или же къ пожизненнымъ и эмфитевтическимъ владѣльцамъ староствъ, не подлежатъ консенсовому платежу, такъ какъ онъ установленъ съ городскихъ шинковъ;

по 13-му п. въ городахъ сего рода, хотя и частныхъ, но имѣющихъ свои доходы и права на пропинацію, кои слѣдовательно могутъ быть признаваемы вольными городами, долженъ

rażono, ani opłata od szynków, *wydzierżawieniu propinacyi*, ani *wydzierżawienie* téjże, nie może być opłacie od szynków na przeszkodzie;

ad 10-o nie widzi Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi potrzeby, proporcyonowania opłaty od szynkarzy, według znajdowania się onych w rynku i na ulicach pryncypalnych, lub na ustroniu miast, sądząc, że gdy w miejscaah pierwszych zwykle więcéj, niżeli na ustroniu, bywa szynków, ostatnie równie jak pierwsze, dostateczny odbyt mieć mogą; a przeto i ustanowionéj opłacie, równie jak inne, uledz winny;

ad 11-o ograniczać liczbę szynkarzów, nie widzi Kommissya Rządąwa Spraw Wewnętrznych i Policyi także teraz potrzeby;

ad 12-o szynki dominikalne po miastach do ekonomijów narodowych, lub posiadaczów dożywotnich i emphiteutycznych starostw należące, opłacie konsensowego, która na szynki miejskie jest ustanowioną, nie podlegają;

ad 13-o w miastach tych chociaż dziedzicznych, które własne swoje mają dochody i prawo propinowania, a zatém, które jak miasta wolne uważane być mogą, winna opłata

быть введенъ консенсовый платежъ, наравнѣ съ вольными и народными городами.

Варшава, 14 Апрѣля 1817 года.

Министръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Мостовскій.*

№ 207/311.

№ 4.

Распространеніе правилъ, изложенныхъ въ постановленіи 4 Февраля 1817 года, на всѣхъ безъ изъятія розничныхъ продавцовъ напитковъ въ городахъ.

(31 Марта 1818 г.)

По указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА I,
Императора Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Намѣстникъ въ Царствѣ по Государственному Совѣту.

Въ разрѣшеніе представленныхъ намъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи вопросовъ, принявъ во вниманіе, что всѣ промышляющіе розничною продажею напитковъ въ вольныхъ и народныхъ городахъ должны пользо-

konsensowego, tak jak w miastach wolnych i narodowych, być zaprowadzoną.

Warszawa, d. 14 Kwietnia 1817 roku.

Minister Prezydujący,
(podpisano) *Mostowski.*

Nr. 207/311.

№ 4.

Rozciągnięcie zasad postanowienia d. 4 Lutego 1817 roku do wszystkich bez różnicy szynkujących trunkami w miastach.

(d. 31 Marca 1818 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.,

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Rozwiązując zapytania, nam przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi podane, zważywszy: iż wszyscy szynkujący w obrębie miast wolnych, narodowych, do równych ztąd korzyści i opłat podciągnieni być powinni, chcąc

ваться одинаковыми, проистекающими отъ сего выгодами и вносить одинаковые платежи; желая притомъ опредѣлить одинаковый платежъ съ розничной продажи мѣстныхъ и иностранныхъ напитковъ, мы постановили и постановляемъ:

Статья 1.

Основанія, указанныя въ постановленіи нашемъ 4 Февраля минувшаго года, за № 675, относительно годоваго платежа, подлежащаго взносу въ городскія кассы за розничную продажу мѣстныхъ напитковъ въ городахъ вольныхъ и народныхъ, распространяемъ симъ, начиная съ 1 Января 1818 года, на всѣхъ тѣхъ безъ изъятія, кои занимаются розничною продажею мѣстныхъ напитковъ въ предѣлахъ городовъ, кромѣ Варшавы.

Статья 2.

Каждый, продающій въ этихъ городахъ какой либо иностранный напитокъ въ раздробь, то есть: на кварты, стаканы и рюмки, если онъ не вноситъ консенсоваго сбора съ туземныхъ напитковъ, долженъ вносить оный въ такомъ же размѣрѣ съ иностранныхъ напитковъ, начиная со срока, опредѣленнаго въ 1-й статьѣ.

Статья 3.

Исполненіе настоящаго постановленія и наблюденіе за употребленіемъ поступающихъ отъ сихъ платежей суммъ на приведеніе городовъ въ благоустройство возлагается на Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи.

Варшава, 31 Марта 1818 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

№ 1,816.

oraz oznaczyć jednostajną opłatę od szynkowania, tak trunkami krajowemi, jak wszelkiemi zagranicznemi, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1.

Zasady wskazane postanowieniem naszém z dnia 4 Lutego r. r. Nr. 675, względem opłaty rocznéj, wnosić się mającéj do kass miejskich, od szynkowania trunkami krajowemi w miastach wolnych i narodowych, rozciągamy niniejszém od dnia 1 Stycznia 1818 roku, do wszystkich bez różnicy, którzy trunkami krajowemi szynkują w obrębie miast, wyjąwszy Warszawę.

Artykuł 2.

Każdy szynkujący w tychże miastach jakiemibądź trunkami zagranicznemi, na kwarty, szklanki, lub kieliszki, jeżeli nie opłaca konsensowego od trunków krajowych, opłacać je ma w téjże saméj proporcyi od szynkowania trunkami zagranicznemi, poczynając od terminu, w artykule 1 wskazanego.

Artykuł 3.

Dopełnienie tego, oraz użycie zebranych ztąd funduszów na zaprowadzenie porządku w miastach, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi poleca się.

Warszawa, d. 31 Marca 1818 r.

(podpisano) *Zajączek.*

Nr. 1,816.

№ 5.

Объясненіе, что складочники, ведущіе оптовый торгъ напитками, должны вносить консенсовые платежи.

(30 Сентября (12 Октября) 1846 г.)

Радомскому Губернскому Правленію.
(сообщено и прочимъ Губернскимъ Правленіямъ.)

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

На вопросъ, возбужденный Радомскимъ Губернскимъ Правленіемъ въ рапортѣ отъ 16 (28) Іюля с. г., за № 73,496, о томъ: должны ли быть подвергаемы консенсовому платежу за розничную продажу напитковъ, складочники или оптовые торговцы мѣстными напитками, Правительственная Коммисія отвѣчаетъ: постановленіемъ Царскаго Намѣстника 4 Февраля 1817 года, какъ въ видахъ пресѣченія пьянства, такъ и для доставленія городскимъ кассамъ дохода, введенъ былъ въ городахъ консенсовый платежъ за право розничной продажи мѣстныхъ напитковъ, но въ этомъ постановленіи не оговорено вовсе, что консенсовый платежъ долженъ быть взимаемъ исключительно только съ раздробительной продажи напитковъ, на кварты, стаканы и рюмки.

По вниманію затѣмъ, что всѣ занимающіеся какимъ бы то ни было промысломъ въ городахъ, обязаны вносить соотвѣт-

№ 5.

Rozporządzenie objaśniające: że składnicy, czyli handlarze hurtowi trunków, opłatę konsensową wnosić są obowiązani.

(d. 30 Września (12 Października) 1846 r.)

do
Rządu Gubernialnego Radomskiego.
(zakommunikowany i innym Rządom Gubernialnym.)

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych
i Duchownych.

Na uczynione przez Rząd Gubernialny Radomski w raporcie z dnia 16 (28) Lipca r. b. Nr. 73,496 zapytanie: czyli opłatę konsensową, na szynki trunków postanowioną, ponosić winny składy trunków krajowych, czyli handle onych hurtowe? Kommissya Rządowa oświadcza: Postanowieniem Namiestnika Królestwa z dnia 4 Lutego 1817 r., tak w celu zapobieżenia pijaństwu, jako też obmyślenia dla kass miejskich dochodu, zaprowadzoną została *po miastach opłata konsensowa od szynku trunków krajowych*, i postanowienie to nie obejmuje takiego ograniczenia, aby opłata konsensowa, zastosowaną być miała tylko do cząstkowéj sprzedaży trunków na kwarty, szklanki i kieliszki.

Gdy trudniący się jakiémkolwiek zarobkowaniem po miastach, uiszczać muszą stosowne, na rzecz kass miejskich, opła-

ственные въ пользу городскихъ кассъ платежи, что съ оптовой продажи напитковъ, начиная отъ одного гарнца, складочники выручаютъ иногда и большіе барыши, чѣмъ шинкари, продающіе въ раздробь, что, наконецъ, Совѣтъ Управленія, постановленіемъ отъ 22 Января (3 Февраля) 1837 года, установляя канонъ отъ промысловъ, подвергнулъ оптовыхъ продавцевъ, какъ туземныхъ, такъ и иностранныхъ напитковъ въ частныхъ городахъ, одинаковому канопу на равнѣ съ шинкарями, —по всѣмъ симъ соображеніямъ и для сохраненія единообразія, складочники или оптовые продавцы туземпыхъ напитковъ въ городахъ должны вносить консенсовый въ пользу городскихъ кассъ платежъ наравнѣ съ шинкарями.

О приведеніи въ исполненіе настоящаго распоряженія должно быть представлено Правительственной Коммисіи донесеніе въ теченіе 15 дней.

Варшава, 30 Сентября (12 Октября) 1846 г.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора,
Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ,
(подписано) *Бадени.*

№ 19,838/36,534.

---

ty, z wyprzedaży zaś trunków hurtowéj, zaczynając od garnca, składnicy równe, a niekiedy większe jak szynkarze cząstkowi osięgać mogą korzyści, gdy nakoniec postanowienie Rady Administracyjnéj z dnia 22 Stycznia (3 Lutego) 1837 r. opłatę kanonu od procederów zaprowadzające, hurtowych składników, tak krajowych, jak zagranicznych trunków w miastach prywatnych, do jednakowéj opłaty kanonowéj z szynkarzami zakwalifikowała; w ten sam przeto sposób i z téj saméj zasady składnicy, czyli handlarze hurtowi trunków krajowych po miastach, opłatę konsensową, na rzecz kass miejskich, podobnie jak szynkarze, wnosić są obowiązani.

O wprowadzeniu w wykonanie powyższéj decyzyi, Kommissya Rządowa raport w dniach 15-tu zastrzega.

Warszawa, d. 30 Września (12 Października) 1846 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,

(podpisano) *Bádeni.*

Nr. 19,838/36,534.

№ 6.

Постановленіе о томъ, что шинки для продажи одного пива не входятъ въ число нормальныхъ шинковъ, установленныхъ для городовъ.

(17 (29) Сентября 1851 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія.

Высочайше утвержденнымъ 4 (16) Мая 1848 года Положеніемъ о выдѣлкѣ и продажѣ горячаго вина въ Царствѣ Польскомъ, ограничено 78-ю статьею *) число шинковъ по городамъ съ тѣмъ, чтобы впредь, до приведенія шинковъ къ нормальному числу, вслѣдствіе потери шинкарями правъ на продажу питей и по другимъ случаямъ, въ городахъ, имѣющихъ болѣе чѣмъ слѣдуетъ, или нормальное только число шинковъ, новыхъ консенсовъ выдаваемо не было.

По городамъ, а особенно въ г. Варшавѣ, существуетъ два рода шинковъ, т. е. одни, въ которыхъ продаются водка и пиво, а другіе, въ коихъ продается только пиво. Въ положеніи же говорится вообще объ ограниченіи числа шинковъ въ городахъ.

Просьбы, поступающія о выдачѣ новыхъ консенсовъ на продажу исключительно пива въ городахъ, въ которыхъ число шинковъ свыше нормальнаго, обратили вниманіе Коммисіи Финан-

*) На основаніи ст. 78-й Положенія о выдѣлкѣ и продажѣ горячаго вина въ Царствѣ Польскомъ, помѣщеннаго въ 40 томѣ Дневника Законовъ Царства, въ городахъ, гдѣ населеніе простирается до 6,000 жителей и выше, долженъ быть одинъ шинокъ на 400 человѣкъ, а въ прочихъ городахъ—одинъ шинокъ на 200 душъ.

№ 6.

Decyzya: że szynki samego piwa, w liczbę normalną szynków, dla miast ustanowioną, nie wchodzą.

(d. 17 (29) Września 1851 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Ustawa o wyrobie i sprzedaży wódki, Najwyżej dnia 4 (16) Maja 1848 roku zatwierdzona, w artykule 78,*) ograniczając liczbę szynków w miastach, zastrzega, że dopóki do przepisanéj liczby szynki miejskie, skutkiem utraty konsensów i innych okoliczności, sprowadzone nie zostaną, przez ten czas żaden nowy konsens do miasta więcéj, lub tylko normalną liczbę szynków posiadającego, udzielony być nie może.

W miastach, a szczególniéj w Warszawie, istnieją dwa rodzaje szynków, to jest jeden, w których uskutecznia się sprzedaż wódki i piwa, a drugie, które służą tylko do sprzedaży samego piwa. Ustawa zaś mówi w ogóle o ograniczeniu szynków w miastach.

Wnoszone żądania o wydanie konsensów szynkarskich do sprzedaży samego piwa w miastach, w których liczba szynków jest większa od normalnéj, zwróciły uwagę Kommissyi

---

*) Artykułem 78 ustawy o wyrobie i sprzedaży wódki, zamieszczonéj w 40-ym Tomie Dziennika Praw Królestwa, wyrzeczono, iż w miastach nad 6000 ludności mających, ma być jeden szynk na 500 głów, a w innych miastach jeden szynk na 300 głów.

совъ на то обстоятельство, что, при составленіи проекта помянутаго положенія, имѣлось единственно въ виду прекращеніе чрезмѣрнаго потребленія водки, какъ вреднаго здоровью, но не предполагалось вовсе ограничивать выдѣлку и продажу пива, а также, что относительно города Варшавы, въ которомъ число шинковъ, согласно Высочайшей волѣ, имѣетъ быть уменьшаемо по 50 ежегодно, Совѣтъ Управленія, постановленіемъ 16 (28) Марта с. г., предписывая правила относительно такого уменьшенія шинковъ, опредѣлилъ еще: что кандитерскія и пивные шинки не принадлежатъ къ разряду тѣхъ, коихъ число слѣдуетъ уменьшить.

По симъ уваженіямъ, такъ какъ ограниченіе выдѣлки и продажи пива несовмѣстно съ видами Правительства, Коммисія Финансовъ представляетъ на усмотрѣніе Совѣта отъ 10 (22) Сентября с. г., за № 39,963, не слѣдовало ли бы постановить: что шинки исключительно пивные не входятъ въ нормальное число шинковъ, установленное для городовъ, а тѣмъ самимъ, что можно выдавать на оные консенсы, не стѣсняясь числомъ находящихся по городамъ водочныхъ шинковъ.

Имѣя въ виду, что Высочайше утвержденное 4 (16) Мая 1848 года Положеніе о выдѣлкѣ и продажѣ горячаго вина издано единственно съ цѣлью прекращенія неумѣреннаго потребленія водки, для чего и ограничено собственно по городамъ число водочныхъ шинковъ, соразмѣрно народонаселенію, но что Правительство никогда не имѣло намѣренія ограничивать выдѣлку и продажу пива, — Совѣтъ положилъ: что шинки, въ коихъ продается исключительно пиво, не входятъ въ нормальное число шинковъ, установленное для городовъ, а посему и консенсы на оные могутъ быть выдаваемы не смотря на число существующихъ въ городахъ водочныхъ шинковъ.

Вѣрно:

Статсъ-Секретарь, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,

(подписано) *Лебренъ*.

Skarbu na to, że przy projektowaniu Ustawy na wstępie powołanéj, miano jedynie na względzie ukrócenie nadmiernego używania wódki, jako zdrowiu ludzkiemu szkodliwéj, i nie było zamiaru ograniczać wyrobu i sprzedaży piwa, tudzież że co do miasta Warszawy, w którém liczba szynków, stosownie do Woli Najwyższej, zmniejszaną być ma corocznie po 50, Rada Administracyjna decyzyą z dnia 16 (28) Marca r. b., przepisując zasady do takowego zmniejszenia szynków, wyrzekła już, że cukiernie i szynki piwa nie liczą się do szynków, których zmniejszanie poleconém zostało.

Gdy więc nie było, ani jest w widokach Rządu, ograniczać wyrób i sprzedaż piwa, przeto Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu upraszała Radę Administracyjną pod dniem 10 (22) Września r. b. Nr. 39,963, o wyrzeczenie: czyliby nie należało postanowić, że szynki samego piwa nie wchodzą w liczbę normalną szynków, dla miast ustanowioną, a tém samém, że konsensa na nie, wolno wydawać, bez względu na liczbę szynków wódczanych, w miastach istniejących.

Rada zważając, że ustawa o sprzedaży i wyrobie wódki, pod niem 4 (16) Maja 1848 r. Najwyżej zatwierdzona, ma głównie na celu powściągnienie nadmiernego używania wódki, w którym to celu i liczba szynków po miastach, w stosunku do ich ludności, ograniczoną została; ograniczenie zaś wyrobu i sprzedaży piwa, nigdy w widokach Rządu nie było,—wyrzekła: że szynki samego piwa, w liczbę normalną szynków, dla miast ustanowioną, nie wchodzą, a tém samém i konsensa na nie, bez względu *na liczbę szynków wódczanych w miastach istniejących*, wydawane być mogą.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Le Brun.*

№ 7.

О воспрещеніи продажи питей въ воскресные, торжественные и табельные дни съ утра до часа по полудни.

(24 Декабря (5 Января) 1863/4 г.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ
МЫ АЛЕКСАНДРЪ II,
Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Царь Польскій,
Великій Князь Финляндскій
и проч., и проч., и проч.

Принявъ во вниманіе, что 98-ю статьею Высочайше утвержденнаго 4 (16) Мая 1848 года Положенія о выдѣлкѣ и продажѣ горячаго вина воспрещена содержателямъ шинковъ продажа питей въ воскресные, торжественные и табельные дни только до окончанія Божественной литургіи и единственно въ такихъ шинкахъ, которые находятся вблизи храма или мѣста, гдѣ совершается крестный ходъ, нынѣ же посредствомъ Уѣздныхъ Совѣтовъ проявляется нравственное стремленіе къ распространенію сего воспрещенія и на всѣ прочіе питейные домы,—по представленію Совѣта Управленія и по выслушаніи мнѣнія Государственнаго Совѣта Царства, постановили Мы и постановляемъ:

№ 7.

Wzbronienie szynkowania trunków w dnie niedzielne, uroczyste, lub dworskie, od rana do godziny 1-éj po południu.

(d. 24 Grudnia (5 Stycznia) 1863/4 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

z Bożéj Łaski
MY ALEXANDER II,
Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi, Król Polski,
Wielki Książę Finlandzki.
etc. etc. etc.

Zważywszy, że artykułem 98 Najwyżéj zatwierdzonéj dnia 4 (16) Maja 1848 roku Ustawy o wyrobie i sprzedaży wódki, wzbronioną jest, utrzymującym szynki, sprzedaż trunków w dnie niedzielne, uroczyste, lub świąteczne, przez czas tylko odbywania się nabożeństwa, i dotyczy jedynie takich szynków, które są położone w blizkości kościoła lub miejsca processyi; obecnie zaś, przez organ Rad Powiatowych objawia się moralna dążność do rozciągnięcia tego zakazu i do wszelkich innych szynków, na przedstawienie Rady Administracyjnéj i po wysłuchaniu zdania Rady Stanu Królestwa, postanowiliśmy i stanowimy.

Статья 1.

Распивочная продажа въ воскресные и торжественные дни, какъ церковные, такъ и гражданскіе, съ утра до часа по полудни въ городахъ и деревняхъ воспрещается, подъ опасеніемъ взысканій, опредѣленныхъ въ 98-й статьѣ Высочайше утвержденнаго Положенія о выдѣлкѣ и продажѣ горячаго вина за продажу питей въ шинкахъ, находящихся вблизи церквей или мѣстъ, гдѣ совершается крестный ходъ.

Статья 2.

Приведеніе въ исполненіе настоящаго указа Нашего, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ-Законовъ, возлагаемъ на Совѣтъ Управленія.

Данъ въ С. Петербургѣ, Декабря 24 (Января 5) 1863/4 г.

(подписано) АЛЕКСАНДРЪ.

Контрасигнировалъ:
И. д. Министра Статсъ-Секретаря,
(подписано) *В. Платоновъ.*

Artykuł 1.

Szynkowanie trunków w dnie niedzielne i uroczyste, tak kościelne, jakotéż galowe, od rana do godziny 1-széj z południa, w miastach i wsiach zabrania się, pod karą w artykule 98 Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawy, o wyrobie i sprzedaży wódki oznaczoną, za sprzedaż trunków w szynkach, położonych w bliskości kościołów, lub miejsc odbywania processyi.

Artykuł 2.

Wykonanie niniejszego Ukazu Naszego, który w Dzienniku Praw ma być umieszczony, Radzie Administracyjnéj polecamy.

Dan w Petersburgu, d. 24 Grudnia (5 Stycznia) 1863/4 r.

(podpisano) ALEXANDER,

przez Cesarza i Króla,

P. o. Ministra Sekretarza Stanu,

(podpisano) *W. Płatonow.*

Приложеніе къ N. 7.

Выписка изъ Положенія о выдѣлкѣ и продажѣ горячаго вина въ Царствѣ Польскомъ.

(4 (16) Мая 1848 г.)

Статья 98.

Содержатель шинка, продающій вино въ воскресные, торжественные и табельные дни, а также въ храмовые праздники до окончанія литургіи въ приходскомъ храмѣ, или во время крестнаго хода или другаго открытаго богослуженія, а равно близъ храма, или мѣста, гдѣ онъ находится, или вблизи одной изъ улицъ, гдѣ предназначенъ крестный ходъ, подвергается денежному штрафу:

въ первый разъ, $1^1/_2$ руб. сер.
въ другой „ 3 „ „
въ третій „ 6 „ „
въ четвертый разъ, кромѣ денежнаго штрафа 6 руб. сер., лишается права на продажу вина.

Anneks do Nr. 7.

Wyciąg z Ustawy o wyrobie i sprzedaży wódki w Króleswie Polskiém.

(d. 4 (16) Maja 1848 r.)

Artykuł 98.

Szynkarz, któryby się w dzień niedzielny, uroczysty, galowy, lub świąteczny, przed ukończeniem mszy świętéj w parafialnym kościele, albo téż w czasie processyi, lub innego publicznego nabożeństwa, w pobliżu kościoła, lub miejsca, gdzie się ono odbywa, lub téż w pobliżu jednéj z ulic, do processyi przeznaczonych, otworzył szynk, skazany zostanie na karę pieniężną, wynoszącą:

za pierwszym razem $1\frac{1}{2}$ rub. sr.
za drugim „ 3 „
za trzecim „ 6 „
za czwartym „ oprócz kary pieniężnéj także 6 rubli srebr., skazanym będzie na utratę prawa szynkowania.

ГЛАВА VII.

О складкахъ, взимаемыхъ съ жителей городовъ на усиленіе средствъ городскихъ кассъ.

Введеніе.

Въ городахъ, въ которыхъ экономическія кассы не имѣютъ достаточныхъ средствъ на удовлетвореніе гминныхъ потребностей и на необходимые расходы, взимаются, какъ съ владѣльцевъ недвижимыхъ имуществъ, такъ и съ жителей, занимающихся разными промыслами, складки, распредѣляемыя на сей предметъ Магистратами, при участіи въ этомъ дѣлѣ нѣсколькихъ знатнѣйшихъ обывателей. Росписаніе этихъ складокъ, предварительно взиманія оныхъ, должно быть разсмотрѣно и утверждено Губернскими Правленіями или Уѣздными Начальниками.

Къ складкамъ сего рода принадлежатъ: складка на содержаніе административно-полицейской службы въ городѣ; къ таковой складкѣ, называемой вспомогательною, въ частныхъ городахъ, кромѣ мѣщанъ, привлекаются и вотчинные владѣльцы, какъ сіе сказано въ 11-й и 17-й статьяхъ Инструкціи городскимъ кассамъ отъ 15 Января 1822 года, выписка изъ которой приложена къ главѣ I-ой; а равно — складка на заготовленіе пожарныхъ инструментовъ, а именно: пожарныхъ трубъ и бочекъ, а также на постройку сараевъ для храненія оныхъ, на устройство колодезей для пользы общественной, на устройство фонарей для освѣщенія улицъ и городскихъ площадей, на постройку мостовъ, перевозовъ, плотинъ, поставленіе барьеръ, дорожныхъ столбовъ и т. п.

Относящіяся сюда постановленія помѣщены ниже.

TYTUŁ VII.

O składkach, pobieranych od mieszkańców miast, na zasilenie etatów Kass miejskich.

Wstęp.

W miastach, których kassy ekonomiczne nie mają dostatecznych funduszów na zaspokojenie gminnych potrzeb i wydatków koniecznych, mieszkańcy, tak posiadający nieruchomości, jak i trudniący się różnemi procederami, pociągani bywają do opłaty składek, rozpisywanych na ten cel przez Magistraty, z przybraniem do téj czynności po kilku znakomitszych obywateli. Rozpisy tych składek, przed poborem ulegają rozpoznaniu i potwierdzeniu przez Rządy Gubernialne, lub przez Naczelników Powiatu.

Do tego rodzaju składek należą: składka na utrzymanie służby administracyjno-policyjnéj w mieście; do składki takowéj, posiłkową zwanéj, w miastach prywatnych, oprócz mieszczan, przykładają się także i dziedzice, jak to w paragrafach 11 i 17 Instrukcyi dla kass miejskich z d. 15 Stycznia 1822 r., któréj wyciąg do Tytułu I-go załączony, powiedziano; oraz składka na sprawunek narzędzi ogniowych, jakiemi są: sikawki i beczki pożarne, oraz na budowę szop do konserwacyi onych i urządzenie studzien do publicznego użytku; na urządzenie latarń do oświetlania ulic i placów miejskich; na budowę mostów, usypanie grobel, postawienie baryer, drogoskazów i t. p.

Odpowiednie temu przepisy zamieszczone są poniżéj.

№ 1.

Распоряженіе разрѣшающее недоразумѣнія, возникающія при распредѣленіи складокъ на постройку въ городахъ пожарныхъ инструментовъ.

(6 (18) Февраля 1835 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Извлеченіе изъ предписанія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Въ разрѣшеніе недоразумѣній, возникающихъ при распредѣленіи складки на постройку пожарныхъ инструментовъ въ тѣхъ городахъ, въ которыхъ экономическія кассы лишены необходимыхъ для этого средствъ, постановляетъ:

1. къ складкѣ должны быть привлекаемы всѣ жители, владѣющіе застрахованными въ страховомъ отъ огня Обществѣ строеніями:

a) находящимися внутри города, и

b) въ предмѣстьяхъ, не смотря на то, построены ли они на землѣ, составляющей принадлежность городской, или же сельской гмины, если только они подлежатъ вѣдомству Муниципальнаго Управленія, а строенія означены городскимъ полицейскимъ номеромъ по порядку; наконецъ,

c) помѣщичьи строенія, находящіяся въ предѣлахъ городской земли;

№ 1.

Rozporządzenie, roztrzygające wątpliwości, zachodzące przy rozpisywaniu składek na sprawienie narzędzi ogniowych po miastach.

(d. 6 (18) Lutego 1835 r.)

do
wszystkich Kommisyj Wojewódzkich.

Wyciąg z reskryptu Kommisyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

Rozwiązując zachodzące wątpliwości przy rozpisywaniu składki na sprawienie narzędzi ogniowych w tych miastach, których kassy ekonomiczne nie posiadają na to funduszu, stanowi:

1. składka regulowaną być powinna do wszystkich mieszkańców, posiadających zabudowania, w Towarzystwie Ogniowém zabezpieczone:

a) znajdujące się w samém mieście; i

b) na przedmieściach, bez względu, czy takowe są lokowane na gruntach natury miejskiéj lub wiejskiéj, jeżeli tylko ulegają jurysdykcyi Urzędu Municypalnego, a zabudowania, mają oznaczone policyjnym numerem kolejnym miasta; wreszcie:

c) do zabudowań dominialnych, położonych w obrębie gruntów miejskich;

2. если право продажи питей въ городѣ принадлежитъ исключительно владѣльцу, какъ напримѣръ Казнѣ или частному лицу, — въ такомъ случаѣ половина расходовъ на постройку пожарныхъ трубъ и кадокъ, согласно 4-й статьѣ постановленія Князя Королевскаго Намѣстника отъ 15 Іюня 1819 года*), падаетъ исключительно на пользующагося пропинаціоннымъ правомъ владѣльца, а другая половина на жителей города;

3. тамъ, гдѣ правомъ свободной продажи питей пользуется нѣсколько привилегированныхъ владѣльцевъ, съ исключеніемъ всѣхъ прочихъ жителей, напримѣръ: Государственная Казна, городская касса, приходскій священникъ, какой нибудь институтъ, или частныя лица, какъ это случается во многихъ городахъ, — половина складки на постройку пожарныхъ трубъ и кадокъ должна быть распредѣлена между этими привилегированными пропинаціонными владѣльцами, соразмѣрно выгодамъ, извлекаемымъ ими отъ продажи питей.

4. въ городахъ, въ коихъ каждому изъ жителей дозволено заниматься выдѣлкою напитковъ, привозить ихъ изъ другихъ мѣстъ и продавать оные, за уплатою въ пользу городской кассы зысковаго сбора, тѣ, которые пользуются этимъ правомъ, какъ напримѣръ: хозяева пивоваренныхъ и винокуренныхъ заводовъ, дистилляторы, шинкари, или оптовые торговцы мѣстными или заграничными напитками, обязаны также платить половину складки на постройку пожарныхъ трубъ и кадокъ, соразмѣрно извлекаемымъ ими выгодамъ.

Еслибы однакоже жители отдали принадлежащее имъ право на свободную продажу напитковъ въ арендное содержаніе одному изъ среды себя, въ такомъ случаѣ половина складки взимается соразмѣрно доходу, поступающему въ ихъ пользу отъ продажи питей.

5. если экономическая касса, пользуясь или сама правомъ исключительной продажи напитковъ въ городѣ, или совмѣстно

*) Постановленіе сіе приложено въ V отдѣлѣ, къ главѣ II-ой.

2. jeżeli w mieście propinacya wyłączna należy do dziedzica, jakim jest naprzykład Skarb publiczny lub osoba prywatna; w takim przypadku połowę kosztów na sprawienie sikawek i stągwi, sam propinator wyłączny, stosownie do artykułu 4-go postanowienia Księcia Namiestnika Królewskiego, z dnia 15 czerwca 1819 r. ponosi, drugą zaś mieszkańcy *);

3. tam gdzie prawo wolnego propinowania służy kilku uprzywilejowanym posiadaczom, z wyłączeniem innych mieszkańców, np. Skarbowi publicznemu, kassie miejskiéj, Proboszczowi, instytutowi jakiemu, lub osobom prywatnym, jak to w wielu miastach ma miejsce, połowa składki na zakupienie sikawek i stągwi, między tychże uprzywilejowanych propinatorów, w miarę odnoszonych z propinacyi korzyści, rozłożoną być winna;

4. w miastach, gdzie każdemu z mieszkańców wolno jest trunki wyrabiać, zkądinąd sprowadzać, i sprzedawać, za opłatą na rzecz Kass miejskich zyskowego; ci którzy z téj wolności użytki ciągną, jak np. właściciele browarów i gorzelni, dystylatorowie, szynkarze, lub handlujący hurtem trunkami, bądź krajowemi, bądź zagranicznemi, również połowę składki na sprawienie sikawek i stągwi, w miarę ciągnionych zysków, opłacić mają:

Gdyby jednak mieszkańcy służące sobie prawo do wolnego propinowania wydzierżawiali jednemu, wówczas połowa składki reguluje się do dochodu, jaki z propinacyi na rzecz ich pobiera się.

5. jeżeli kassa ekonomiczna, posiadająca, albo sama prawo do wyłącznéj propinacyi w mieście, lub téż wspólnie z dru-

*) Postanowie to dołączone jest w Dziale V, do Tytułu II-go.

съ другими привилегированными пропинаціонными владѣльцами, не будетъ въ состояніи, въ первомъ случаѣ, уплатить всю половину падающей на нее складки, а во второмъ—даже ту часть половины, которая, согласно указанному въ 3-мъ пунктѣ правилу, будетъ слѣдовать съ нея по росписанію, — въ такомъ случаѣ причитающуюся въ упомянутую кассу сумму слѣдуетъ раздѣлить между всѣми жителями, подлежащими складкѣ;

6. владѣющій строеніями въ городѣ и вмѣстѣ съ тѣмъ пользующійся пропинаціоннымъ правомъ долженъ вносить на постройку пожарныхъ инструментовъ двойную складку, то есть: за строеніе и за право продажи питей;

7. размѣръ складки при распредѣленіи оной между жителями долженъ быть опредѣляемъ не соразмѣрно застрахованію отъ огня строеній, но соразмѣрно зажиточности и прибыли, получаемой отъ промышленныхъ заработковъ.

Объ исполненіи настоящаго распоряженія Воеводская Коммисія предпишетъ, кому слѣдуетъ.

Варшава, 6 (18) Февраля 1835 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Головинъ.*

№ 23,246/47,416.

---

gimi uprzywilejowanymi propinatorami, nie będzie w stanie, w pierwszym przypadku, ponieść całkowitą połowę składki, a w drugim, części nawet téjże połowy, jaka z podziału na nią, według wskazanéj w punkcie 3-m zasady przypadnie; w takim razie, summę regulującą się do pomienionéj kassy, rozłożyć wypada na wszystkich mieszkańców, ulegających składce;

6. posiadający zabudowania w mieście i użytkujący razem z propinacyi, powinien płacić składkę na narzędzia ogniowe podwójną, to jest: z zabudowań i z propinacyi;

7. wysokość składki, przy rozpisywaniu rozkładu onéj na mieszkańców, ma być oznaczana, nie w stosunku płaconéj assekuracyi ogniowéj z zabudowań, ale w miarę zamożności i korzyści, odnoszonych z zarobkowań przemysłowych.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia, Kommisya Wojewódzka, komu należy, poleci.

Warszawa, d. 6 (18) Lutego 1835 r.

Dyrektor Główny Prezydujący,

(podpisano) *Gołowin.*

Nr. 23,246/47,416.

№ 2.

Распоряженіе о томъ, чтобы складки на потребности города были взимаемы соразмѣрно дѣйствительной надобности.

(12 (24) Сентября 1836 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ:

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

По силѣ изданной 15 Января 1822 года бывшею Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи и имѣющей по настоящее время обязательную силу Инструкціи городскимъ кассамъ, опредѣлено: что всѣ складки, долженствующія быть взимаемыми со всѣхъ порознь жителей подлежащихъ городовъ на удовлетвореніе податей и другихъ повинностей, лежащихъ на всемъ городскомъ обществѣ, должны поступать въ городскія кассы только на основаніи утвержденныхъ Воеводскою Коммисіею росписаній, а равно, что таковыя росписанія, составленныя за три мѣсяца до начала смѣтнаго года, должны быть представляемы на утвержденіе Воеводской Коммисіи.

Но, такъ какъ опытъ въ теченіе нѣсколькихъ лѣтъ доказалъ, что утвержденіе этого рода росписаній, по причинѣ значительнаго оныхъ количества, представляется невозможнымъ въ теченіе трехъ мѣсяцевъ, и потому эти росписанія препровождаются въ кассы и приводятся въ исполненіе иногда послѣ начала новаго года; то, по этимъ соображеніямъ, Правитель-

№ 2.

Rozporządzenie zalecające, aby pobór składek na potrzeby miasta, w miarę tych potrzeb był uskuteczniany.

(d. 12 (24) Września 1836 r.)

do
wszystkich Kommisyj Wojewódzkich.

Kommisya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

Instrukcyą dla Kass miejskich, pod dniem 15 Stycznia 1822 roku, przez byłą Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi wydaną, a dotąd obowiązującą, przepisanem jest, że wszelkie składki od szczególnych mieszkańców respective miast na zaspokojenie podatków i innych ciężarów, do ogółu miasta regulujące się, pobierać się mające jedynie na zasadzie zatwierdzonych przez Kommissyę Wojewódzką rozkładów, do Kass miejskich wpływać powinny, oraz, że rozkłady takowe, na 3 miesiące przed zaczęciem roku etatowego sporządzone, pod zatwierdzenie Kommissyi Wojewódzkiéj przedstawiane być mają.

Gdy wszakże kilkonastoletnie doświadczenie przekonało, że zatwierdzenia tego rodzaju rozkładów, dla znacznéj tychże liczby, w przeciągu trzechmiesięcznym nie mogą być uskutecznione, i ztąd częstokroć rozkłady takowe, po rozpoczęciu się nowego roku, kassóm bywają doręczane i w wykonanie wprowadzane.

ственная Коммисія предписываетъ, *чтобы взиманіе складокъ на общественныя надобности городовъ*, а именно:

1. по постройку пожарныхъ инструментовъ;
2. на усиленіе штатныхъ доходовъ;
3. на застрахованіе отъ огня;
4. на отопленіе ревербныхъ фонарей;
5. на ночныхъ сторожей;
6. на мосты, колодези, барьеры и т. п. расходы,

которые въ городахъ, гдѣ городскія кассы не имѣютъ достаточныхъ средствъ, должны быть удовлетворяемы жителями, производилось только по мѣрѣ дѣйствительной надобности. Составленіе же и утвержденіе росписаній поступающихъ въ городскія кассы платежей этого рода относится къ обязанности Воеводской Коммисіи. Росписанія же подлежащихъ взносу въ Государственныя Казначейства податей и сборовъ, какъ-то: офяры, подымнаго, контингенса ливерунковаго и т. п., должны быть утверждаемы Обводовыми Коммисарами, послѣ надлежащей повѣрки съ финансовыми смѣтами.

Варшава, 12 (24) Сентября 1836 года.

Съ разрѣшенія Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ,
(подписано) *Бадени.*

№ 19,768/36,574.

Z tych zatém powodów Kommissya Rządowa zaleca: *ażeby pobór składek na potrzeby gminne miast*, a mianowicie:

1. na sprawienie narzędzi ogniowych;
2. na pomnożenie dochodów etatowych;
3. na opłatę składki ogniowéj;
4. na koszta opalania latarń rewerborowych;
5. na stróżów nocnych;
6. na mosty, studnie, baryery i t. p. opłaty;

które mieszkańcy, tam gdzie kassy miejskie nie posiadają dostatecznych funduszów, ponosić są obowiązani, tylko w miarę istotnéj potrzeby uskuteczniany bywał. Zarządzanie i zatwierdzanie rozkładów na tego rodzaju opłaty, do kass miejskich wpływające, przez Kommisyę Wojewódzką ma być dopełniane. Rozkłady zaś podatków i opłat do Kass skarbowych wpływać mających, jako to: ofiary, podymnego, kontyngensu liwerunkowego i t. p. Kommissarze Obwodowi, po należytém sprawdzeniu z etatami skarbowemi, zatwierdzać mają.

Warszawa, d. 12 (24) Września 1836 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,
(podpisano) *Badeni.*

Nr. 19,768/36,574.

№ 3.

Распоряженіе о распредѣленіи между городскими жителями и утвержденіи складокъ на удовлетвореніе необходимыхъ расходовъ.

(13 (25) Ноября 1839 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Нѣкоторые Гражданскіе Губернаторы въ Царствѣ представили Правительственной Коммисіи слѣдующія предположенія:

1. объ освобожденіи Губернскихъ Правленій отъ обязанности представлять на утвержденіе Правительственной Коммисіи распредѣленныя между жителями городовъ складки въ тѣхъ случаяхъ, когда, по недостатку городскихъ суммъ, онѣ необходимо нужны на удовлетвореніе смѣтныхъ расходовъ;

2. о разрѣшеніи Губернскимъ Правленіямъ утверждать прямо отъ своего лица распредѣленныя складки между жителями городовъ, на расходы, которые, хотя не помѣщены въ смѣтахъ городскихъ кассъ, однакоже на удовлетвореніе оныхъ состоялось между жителями добровольное соглашеніе.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, разсмотрѣвъ эти представленія и сообразивъ оныя съ дѣйствующими доселѣ по сему предмету правилами, въ засѣданіи 21 Іюня (3 Іюля) с. г. опредѣлила:

1. разрѣшить Губернскимъ Правленіямъ, чтобы, на основаніи 18-й статьи изданной для бывшихъ Воеводскихъ Комми-

№ 3.

Rozporządzenie, o zarządzaniu i zatwierdzaniu rozpisów składek na mieszkańców miast, dla pokrycia wydatków koniecznych.

(d. 13 (25) Listopada 1839 r.)

do
wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

Niektórzy Gubernatorowie Cywilni w Królestwie, przedstawili Kommissyi Rządowéj wnioski:

1. o uwolnieniu Rządów Gubernialnych od obowiązku przedstawiania Kommissyi Rządowéj do potwierdzania rozkładów składek na mieszkańców miast, w razach, kiedy takowe dla braku funduszów miejskich, nieodbicie są potrzebne na pokrycie wydatków objętych etatami;

2. o upoważnienie tychże Rządów Gubernialnych do zatwierdzania wprost od siebie, przypadających na mieszkańców miast rozkładów składek na wydatki, które chociaż nie są objęte etatami kass miejskich, na poniesienie ich jednakże mieszkańcy dobrowolną złożyli deklaracyę.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, po rozważeniu takowych przedstawień, i po porównaniu onych z obowiązującemi dotąd w téj mierze przepisami, na posiedzeniu z dnia 21 Czerwca (3 Lipca) r. b. zadecydowała:

1. upoważnić Rządy Gubernialne, aby na zasadzie paragrafu 18-go, wydanéj bb. Kommissyom Wojewódzkim w roku

сій въ 1822 году Инструкціи, они сами утверждали распредѣленныя между жителями складки, необходимыя на удовлетвореніе смѣтныхъ расходовъ, тамъ именно, гдѣ экономическія кассы не имѣютъ достаточныхъ средствъ;

2. разрѣшить также Губернскимъ Правленіямъ, чтобы они распоряжались о составленіи и утверждали прямо отъ своего лица всѣ распредѣленія такихъ складокъ, къ которымъ, по смыслу дѣйствующихъ доселѣ правилъ, могутъ быть привлечены жители городовъ, а именно: *на заготовленіе пожарныхъ инструментовъ, на постройку сараевъ для храненія ихъ, на постройку фонарей, мостовъ, устройство плотинъ, переправъ* и т. п.;

3. еслибы однако возникла надобность въ новомъ расходѣ, который былъ пропущенъ при составленіи и утвержденіи смѣты, хотябы на удовлетвореніе онаго жители добровольно согласились, то Губернскія Правленія обязаны представить это обстоятельство на разрѣшеніе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

О таковомъ опредѣленіи, для надлежащаго исполненія онаго, Правительственная Коммисія увѣдомляетъ N Губернское Правленіе.

Варшава, 13 (25) Ноября 1839 года,

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Директоръ Отдѣленія Администраціи,
Статсъ-Совѣтникъ, (подписано) *Бадени.*

№ 18,491/18,498.

КОНЕЦЪ I-ОЙ КНИГИ III-ГО ТОМА.

1822 Instrukcyi, zatwierdzały same rozkłady składek na mieszkańców, według których ściągnąć się mające kwoty potrzebne są na pokrycie wydatków objętych etatami, tam mianowicie, gdzie Kassy ekonomiczne nie mają dostatecznych funduszów;

2. udzielić również Rządom Gubernialnym upoważnienie, do zarządzania i zatwierdzania wprost od siebie wszelkich takich rozkładów składek, które w myśl obowiązujących dotąd rozporządzeń, regulują się do mieszkańców miast: *na sprawienie narzędzi ogniowych, na zbudowanie szop do ich pomieszczenia, na postawienie latarń, mostów, urządzenie grobel, przepraw* i t. p.;

3. gdyby atoli okazała się potrzeba poniesienia nowego wydatku, który przy układaniu i zatwierdzaniu etatu został pominięty, chociażby na poniesienie onego sami mieszkańcy dobrowolnie zgadzali się, Rządy Gubernialne obowiązane są rzecz całą przedstawić do uznania Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

O takowéj decyzyi, Kommissya Rządowa zawiadamia Rząd Gubernialny N., dla należytego onéj wykonania.

Warszawa, d. 13 (25) Listopada 1839 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,

Dyrektor Wydziału Administracyi,

Radca Stanu, (podpisano) *Badeni.*

Nr. 18,491/18,498.

KONIEC KSIĘGI I-éj TOMU III-go.

